Deutsch-böhmisches
Wörterbuch.

Herausgegeben

vom

Abbé Dobrowsky.

Erster Band.

Prag, 1802.
In der Herrlischen Buchhandlung.

A.

A a

Aal, m. auhoř, ryba, anguilla. 2) pečité gjdlo z těsta, pokrautka, sl. kotauč. 3) záhyb chybný na sukně, záwal. Aelchen, n. auhořek.

Aal-, auhořowý. Aalfang, auhořowý low, lowenj auhořů. 2) mjsto lowby, lowisstě. Aalhälter, auhořowá sádka, haltýř pro auhoře; Aalreuse, auhořowá wrsse.

Aaleidechse, f. wřjtenice, lacerta anguina L.

Aale, f. ssjdlo, s. besser Ahle.

Aalet, m. hlawáč, hlawatice, ryba, s. besser Alant.

Aalquappe, Aalraupe, Aalruppe, f. mjk, mnjk, sl. měň, gadus lota L.

Aar, m. wsseliký drawý pták, drawec. 2) orel.

Aaron, n. Aronswurzel, f. bylina áron, áronowa brada, arum.

Aas, n. pl. Aeser, mrcha, mrssina, vmrlčina, zcýplina, zdechlina, cadaver.

Aas-, aashaftig, mrchawý, mrchowý, mrssi, mrssný. Aasblattern, Aaspocken, mrchawé, hnisowaté nesstowice, sl. hnojawé osýpky. Aasgestank, mrchowý, mrssj smrad. Aasgeyer, oder Aasfressender Geyer, mrssná káně, aneb mrchožrawý sup, sl. krssák, mrssák.

Aasseite des Leders, rub kůže, s. edler Fleischseite.

Aasen, rub kůže osskrábati, ostrauhati.

Aaß, n. pokrm, esca s. besser Aß.

Ab, partic. 1) für sich, dolů, preč, pryč, den Hut ab, klobauk dolů, Hand ab, ruku pryč, auf und ab, wzhůru dolů. 2) in der Zusammensetzung, do, na, o, od, po, s, v, wy, z, zum B.

A b b

Abächzen, sich, vlkati, vwzdychati, zbědowati se.

Abackern, odorati, doorati.

Abändern, změniti, zginačiti.

Abänderung, f. změna, změněnj.

Abärgern, v. a.& rec. nazlobiti, nahněwati, pohněwati, pohorssiti, zhorssiti; mrzeti se, namrzeti se.

Abärnten, požiti, sežiti, s. abernten.

Abarbeiten, vpracowati, zpracowati, pracý vtahati, vtýrati, ztýrati. 2) odpracowati, oddělati. 3) dopracowati, dodělati. 4) sich bis zur Ermüdung, až do vnawenj se napracowati.

Abarbeitung, f. vpracowánj, vtahánj, ꝛc.

Abart, f. nerůda, nezdara, depravatio. 2) s. Abartung.

Abarten, strhnauti se, swrcy se, newrcy se, nezdařiti se, degenerare; der Sohn ist von dem Vater abgeartet, syn se nepotatil, newrhl po otcy; die Tochter von der Mutter, dcera se nepomateřila, nezdařila po mateři.

Abartig, swrhlý, newrhlý, nezdařilý, nerůdný, degener; ein abartiger Mensch, swrhlec, newrhlec, nerůda, nezdara; abartige Bienen, zlodégky.

Abartung, f. swrhlost, nezdařilost.

Abästen, oklestiti, obraubati, osekati.

Abbacken, v. a. dopécy, vpécy, wypécy. 2) v. n. odpécy se, odpadnauti, sl. oduti se. Das Brod ist abgebacken, chléb se odpekl, odpadl, sl. odul se.

Abbalgen, v. a. odřjti, z kůže swlécy, stáhnauti. 2) s. balgen.

Abbeeren, obrati, otrhati gahůdky.

Abberufen, nazpět powolati.

Abbilden, wyobrazyti, wypodobniti, wytwářiti.
Abbildung, f. wyobrazenj, effigies.
Abbiß, m. odkausnutj, vkausnutj. 2) Teufelsabbiß, čertkus, bylina, scabiosa succisa L.
Abbitte, f. odprossenj, vprossenj.
Abbitten, Abbitte thun, odprosyti, vprosyti, deprecari.
Abblatten, besser abblättern, listj odtrhávati, olamowati. 2) den Weinstock, smjtati, podlamowati, pampinare.
Abblatter, m. smětač, podlamowač.
Abblattung, Abblätterung, f. podlamowánj, smjtánj, podlom, smjtka.
Abbrand, m. wýpal, přjpal.
Abbrechen, v. a. odlomiti, vlomiti, zlámati, odtrhnauti, strhnauti, vtrhnauti; einen Zweig, ratolest vlomiti, eine Blume, einen Faden, kwitek, nitku vtrhnauti; *a*) das Bier, chladiti, ochlazowati; *b*) die Glieder bey den Soldaten, dlauhé řady aneb sstiky wogákůw kratssj odděliti; *c*) an dem Lohne, odtrhnauti, strhnauti, vtrhnauti na mzdě, ze mzdy; *d*) eine Rede abbrechen, řeč přetrhnauti; *e*) ein Gebäude, stawenj pobaurati, rozbaurati, zbořiti, diruere; ein Dach, die Zelte, střechu, stany strhnauti. 2) v. n. *a*) mit einem abbrechen, někoho se strhnauti; *b*) das Messer ist abgebrochen, nůž se zlámal, zlomil; *c*) brich davon ab, přestaň o tom.
Abbrennen, v. a. dopáliti, odpáliti, opáliti, popáliti, spáliti, wypáliti. *a*) die Haare, wlasy sy opáliti, die Hand, ruku sy popáliti; *b*) die Feinde haben die Stadt abgebrannt, abgebrennet, nepřátelé město spálili, wypálili; *c*) den Kalk, die Töpfe, wápno, hrnce, dopáliti, dokonale wypáliti. 2) v. n. dohořeti, odhořeti, ohořeti, pohořeti, zhořeti, vhořeti, wyhořeti, *a*) das Licht, swjčka dohořela; *b*) das Haus, dům zhořel, die Stadt, město pohořelo, wyhořelo; *c*) ein abgebrannter Mann, pohořelý, sl. pohořelec.
Abbringen, odnésti, odwésti, odkliditi, skliditi, swésti; *a*) den Schmutz abbringen, sspinu wyprawiti; *b*) von etwas, od něčeho odwésti, z něčeho swésti; *c*) abschaffen, zahladiti, zkazyti, zrussiti.
Abbruch, m. 1) das Abbrechen, odlomenj, vlomenj, odtrhnutj, strhnutj, vtrhnutj, auch odtrženj, strženj. 2) das Abgebrochene, vlomek, vtržek, zlomek, skážka, vgma. Abbruch thun, vgjmati, vtrhowati, skážku, vgmu činiti.
Abbrüchig, vlomitedlný, vgemný, sskodliwý.
Abbrühen, obwařiti, opařiti, spařiti.
Abbrühung f. opařenj, spařenj, spářka.
A b c, n. abeceda, alphabetum. 2) počátkowé, začátkowé, elementa literarum.
A b c buch, Abcbüchlein, n. abecedař, slabikář.
A b c knabe, Abcschüler, Abcschütz, m. abecedárnjk, abecednjk, malý žáček.
A b c tafel, f. abeceda, abecednj ljstek, tabulka.
Abdachen, střechu otrhati, strhnauti. 2) položité, skloněné gako střecha včiniti, skloniti.
Abdachung, f. obwýssnost, položitost, sklonitost, acclivitas.
Abdanken, v. a. poděkowati; die Soldaten, propustiti, rozpustiti, wyhostiti, wýhost dáti. 2) v. n. auřad složiti, auřadu se zhostiti; der Welt, swětu wýhost dáti.
Abdankung, f. poděkowánj, propusstěnj, wýhost, zhosstěnj.
Abdankungsschein, m. wýhost, list wýhostnj.
Abdarben, znuzyti se, až do nauze sobě vgjmati, vtrhowati, na swém hrdle přisskrbniti.
Abdecken, odkryti, odhaliti. 2) kůži stáhnauti, odřjti. 3) hodné wydrati, wylupati.
Abdeckung, f. odkrytj, odhalenj.

Abdecker, m. pohodný, ras.
Abdeckerey, f. rasowstwj, rasowna.
Abdorren, v. n. oschnauti, vschnauti.
Abdörren, v. a. osussiti, vsussiti.
Abdraht, m. odstružky, plur.
Abdrehen, odkrautiti, vkrautiti, zkrautiti. 2) abdrechseln, dotočiti, vtočiti, dosaustrowati, odsaustrowati, vsaustrowati, zsaustrowati.
Abdreschen, domlátiti, odmlátiti, wymlátiti. 2) abprügeln, zmlátiti, ztepati. 3) lauter abgedroschenes Zeug, d. i. Geschwätz, pauhé oklepané a zopálané tlachánj a tlampánj.
Abdringen, wydrzjti, wynutiti, wynutkati.
Abdrohen, pohrůžkami wymocy, wyhrozyti. 2) pohrůžkami od něčeho zdržeti, odhrozyti.
Abdruck, m. wýtisk, wytisknutj, wýtisstěk, wytisstěnj, wytlačenj. 2) v zbroge, spusstěnj, wypálenj. 3) obraz, wyobrazenj, podoba, podobizna. Er ist der Abdruck seines Vaters, onť gest celá podoba otcowa, celý podobnjček otce swého. 4) gazýček při kohautku, v zbraně. 5) der letzte, poslednj wzdechnutj.
Abdrucken, s. drucken.
Abdrücken, v. a. odtisknauti, odtlačiti, vtlačiti, ztlačiti. 2) mocý wytisknauti, wytlačiti, násylně o něco připrawiti, s. auch abdringen. 3) ručnicy spustiti, z nj wypáliti.
Abebenen, srownati, zarownati.
Abend, m. wečer, vesper, vespera, vesperus. Abends, wečer, v wečer, wečjr, na wečer, s wečera. Es wird Abend, k wečeru se chýlj, připozdjwá se, smrká se, sl. swečerjwá se. Zu Abend essen, wečeřeti. Der heilige Abend, sstědrý wečer, Spr. Es ist noch nicht aller Tage Abend, gesstě wssech dnj slunce nezapadlo, oder: neiwýskey, gesstěs nepřeskočil. 2) Westen, západ, západnj strana swěta, occasus, occidens.
Abend-, wečernj. 2) západnj, k. př.
Abendandacht, f. wečernj pobožnost.
Abendgebet, n. wečernj modlitba.
Abendglocke, f. wečernj zwoněnj, na wečer, na klekánj.
Abendgegend, f. západnj strana swěta.
Abendländer, n. pl. západnj krajiny, země.
Abendländer, m. obywatel od západu, západnj.
Abendbrod, n. swačina; es essen, swačiti.
Abenddämmerung, f. saumrak, smrknutj, crepusculum.
Abendessen, n. wečeře; es zu sich nehmen, wečeřeti.
Abendländisch, západnj.
Abendlich, wečernj. 2) někdy také, západnj.
Abendlicht, n. wečernj západnj záře. 2) s. Abendstern.
Abendmahl, n. Abendmahlzeit, f. Abendtisch, m. wečeře, coena. 2) das Abendmahl des Herrn, wečeře Páně, přigjmánj, coena Domini, communio.
Abendröthe, f. Abendschein, m. wečernj čerwánky, záře.
Abendstern, m. wečernj hwězda, zwjřednice, hesperus, venus.
Abendvogel, m. motýl, který v wečer ljtá, můra, sphinx L.
Abendwärts, k západu, na západ.
Abendwind, m. západnj wjtr, zephirus fauonius. 2) wečernj wětřjček, chládek.
Abenteuer, n. nenadálý přjběh, náhoda; ol. dobrodružstwj; sein Handwerk auf Abenteuer treiben, řemeslo pro pana přjhodu, aneb nazdarbůh dělati. 2) neobyčegné, podiwné, strassliwé widěnj, odiwa, vulgo sl. zázrak. Auf Abenteuer ausgehen, na odiwu lidem sobě počjnati.
Abenteuerlich, nenadálý, neobyčegný, podiwný, strassliwý; adv. — le, — ně.
Abenteurer, tulák, který podiwných přjhod hledá; ol. dobrodruh.
Aber, conj. ale, pak, wssak, než.
Aberglaube, m. powěra, superstitio.

Abergläubig, powěrčiwý, powěrečný, powěrný; adv. é; abergläubige Sachen, powěrky; abergläubiger Mensch, powěrec, powěrečník, powěrkář.

Abergläubisch, s. besser Abergläubig.

Aberkennen, odeznati, práwem odsauditi něco někomu.

Abermahl, opět, zase; abermahlig, opětowaný.

Abernten, požjti, sežjti, skliditi.

Aberraute, f. brotán, dřewinka, božj dřewce, abrotonum, s. Stabwurz.

Aberwitz, possetilost, ssjlenost, ztřesstěnj, dementia; in Aberwitz gerathen, possetiti se, smyslem se pominauti, o rozum přigjti, rozumu pozbyti, ztřesstiti se, insanire, mente captum esse.

Aberwitzig, nesmyslný, possetilý, ssjlený, ztřesstěný, ein aberwitziger Mensch, possetilec, ssjlenec, třesstjk, ztřesstěnec; aberwitziges Zeug, possetilé, nesmyslné tlachánj, tlampánj, aberwitzig werden, zblázniti se, s. in Aberwitz gerathen.

Abessen, dogjsti, obgjsti, odgjsti, pogjsti. 2) ich habe mich an Fischen abgegessen, přegedl sem se ryb, oder ryby se mi přegedly.

Abfachen, popřehrazowati, na přjhrádky rozděliti.

Abfahren, v. a. den Weg, cestu vgezditi, Heu und Grummet, seno y otawu odwozyti. 2) v. n. odgeti, vgeti, vgjžděti; a) das Schiff ist abgefahren, lodj odplaula; b) der Hammer von dem Stiele, kladiwo spadlo, smeklo se s topůrka; c) ze swěta sgjti, er wird bald abfahren, gjž brzo segde, pogede, t. g. vmře.

Abfahrt, f. odgezd, odgetj, vgetj, sgetj, staupenj.

Abfall, m. spád, aupad, vpadek, 1) der Blätter, Früchte, odpadánj, opadáwánj. 2) des Wassers, opadánj, spád, spadánj, vbýwánj. 3) bey Handwerkern, wsseliké odkragky, odřezky, odstružky, ostřjžky, bey Fleischern, droby. 4) vom Herrn, odpadnutj, strhnutj se; von der Religion, odpadlstwj, apostasia. 5) in Abfall der Nahrung kommen, na žiwnosti hynauti, padati, scházeti.

Abfallen, v. a. er hat sich die Nase abgefallen, nos sy pádem rozrazyl, vrazyl. 2) v. n. odpadnauti, opadnauti, spadnauti; decidere; a) das Obst fällt ab, owoce padá, opadá; b) der Hut, klobauk mi spadl; c) das Wasser, woda opadla, spadla; d) von jemanden abfallen, odpadnauti od někoho, strhnauti se někoho.

Abfällig, s. besser abgefallen.

Abfärben, v. a. obarwiti, zabarwiti, zbarwiti. 2) v. n. das Tuch färbt ab, sukno barwu paustj.

Abfassen, s. fassen. 2) schriftlich, sepsati, složiti. 3) kurz, krátce obsáhnauti.

Abfäumen, opěniti, pěnu sníti, (ossumowati). 2) Ein abgefäumter Schalk, zchytralý čtwerák, ssibal, chytrá lisska.

Abfedern, osskubati, podsskubati.

Abfertigen, v. a. odbyti, odprawiti, sl. odbawiti; a) einen Boten, posla wyprawiti; b) einen Brief, list odeslati.

Abfertigung, f. odbytj, wyprawenj; sl. odbawenj. 2) odeslánj.

Abfeuern, v. a. wypáliti, wystřeliti.

Abfinden, spokogiti někoho; sich mit jemanden, s někým se porownati, shodnauti.

Abfischen, v. a. dolowiti, vlowiti, zlowiti. 2) vchwátiti.

Abflachen, s. Abdachen.

Abfledern, v. a. omlácené obilj shánkau sháněti.

Abfleischen, v. a. maso na kůži pozůstalé osskrábati, ostraubati, krážeti.

Abfliessen, v. n. odtécy, stécy; odtékati, stékati; odplynauti, splynauti.

Abflößen, v. a. odplawiti, splawiti.

Abfluß, m. odtok, průtok, stok, der Ab- und Zufluß des Meeres, odtok a přjtok moře, s. Ebbe.

Abfodern, s. abfordern.

Abfolgen, v. a. popustiti, wydati. 2)

v. n.

v. n. abfolgen lassen, na néčj žádost powoliti, dáti wzýti.

Abfordern, v. a. odezwati, odwolati, odwozowati. 2) pohledáwati, požádati něčeho.

Abformen, sformowati, stwořiti, wytwářiti, wypodobiti.

Abforschen, s. forschen.

Abfragen, otazowánjm wyzwjdati, wytazowati se.

Abfressen, obežrati, požjrati. 2) sich, fresowati se, vžrati se.

Abfrieren, v. n. ozábnauti, odzábnauti, vmrznauti, zmrznauti, oznobiti se.

Abfröhnen, robotu odbyti, odrobiti.

Abfuhre, f. odwezenj, odwážka, odwod.

Abführen, v. a. odwésti. 2) mit Pferden, odwézti. 3) mit Arzneymittel, počistiti, počisťowati se.

Abführung, f. odwedenj, odwod; odwezenj; počisstěnj.

Abfüllen, v. n. obřebiti se.

Abfurchen, v. a. zbrázditi, na záhony rozděliti.

Abgabe, f. dodánj, odewzdánj, odwáděnj, odwod. 2) berné, daň, f. poplateř.

Abgang, m. odcházenj, odchod. 2) wsseliké wýmetky a trůsky, ku příkl. *a*) z zlata, střjbra, železa, ořuge; *b*) z dřewa, třjsky, třjsstky, odřezky; *c*) při pilowánj a strauhánj, odpilky, odstružky, piliny, drtiny; *d*) z sukna a t. d. ořragky, ostřižky. 3) odbyt na wsselico. 4) scházenj, vbýwánj, vcházenj, vgitj. 5) chyběnj, nedostateř, vgma, ztráta. 6) scházenj, zasslost, zwetsselost, in Abgang kommen, scházeti, pomjgeti, zwetssěti.

Abgeben, v. a. dodati, oddati, odewzdati, odwésti. 2) es wird Schlägerey abgeben, z toho pogde pranice. 3) sich mit jemanden, s něrým zacházeti, obcowati. 4) mit etwas, něcjm se objrati, zanássěti. 5) wer wird sich damit abgeben? kdož se bude s tjm párati, pitwati, zanepráždňowati? 6) er gibt einen Soldaten ab, gest wogákem, za wogáka.

Abgeber, m. dodáwač, dodáwatel, odewzdáwatel.

Abgeboth, n. předraženj, přeplacenj. 2) probláss ěnj, s. Aufgeboth.

Abgebrannt, opálený, pohořelý. 2) od slunce, obhořelý, osmahlý.

Abgebrannter, m. pohořelý, sl. pohořelec.

Abgefallen, odpadlý, spadlý. 2) Obst, opadané owoce, opadalky, pádel, pádež, poma caduca.

Abgefallener, m. odpadlec, odtrženec, wypadlec, stržek, desertor religionis.

Abgehärtet, otrlý, otužený, zatwrdlý.

Abgehen, v. a. obcházeti něco, obchoditi, vchoditi. 2) v. n. odgiti, vgiti, odcházeti, scházeti, vhnauti. 3) od práwa, neb od zdánj swého vpustiti, vstaupiti. 4) mit Tode, smrtj sgiti. 5) vbýwati, vcházeti, nedostáwati se; die Farbe geht ab, barwa paussti; es geht ihm nichts ab, ničeho se mu nenedostáwá, Kom. w ničemž nemá nedostatku. 6) es wird ohne Blutvergießen nicht abgehen, nesegde, neskončj se bez krweprolitj.

Abgelebt, wěkem sesslý, zletilý, aetate confectus.

Abgelegen, daleký, oddálený, wzdálený. 2) sležělý, vležely.

Abgelegenheit, f. dalekost, wzdálenost.

Abgemärgelt, wychřadlý, wyzáblý, zhubený.

Abgemattet, vnawený, vstalý, zemdlený.

Abgeneigt, nenáchylný, nenáklonný, nepřichylný, odwrácený, nepřjzniwý, er ist mir nicht abgeneigt, přege mi.

Abgeneigtheit, f. nenáchylnost, nepřjzniwost, odwrácenost.

Abgenützt, zpotřebowaný, zwžjwaný. 2) ossumělý, otřelý.

Abgeordneter, m. wyprawený, zřjzený posel, wyslanec.

Abgesagt, odepřený, odpowědjný; abgesagter Feind, odpowědnjk, vhlawnj nepřjtel.

Abgesandter,

Abgesandter, m. posel, wyslanec.
Abgesandte, f. poselkyně, wyslankyně.
Abgesandtinn, f. poslowá, wyslancowá.
Abgeschmackt, nechutný, znechutnělý. 2) nemaudrý, nemotorný, neslaný, netrefný; adv. nechutně, nemaudře.
Abgeschmacktheit, f. nechutenstwj, nechutnost, znechutnělost. 2) nemaudrost, nemotornost, netrefnost.
Abgewinnen, v. a. obebrati, wybrati, zyskati.
Abgewohnen, v. n. odwyknauti, odučiti se.
Abgewöhnen, v. a. odnaučiti, odučiti. 2) djtě odstawiti, ostawiti.
Abgewöhnung, f. odnaučenj; odstawenj.
Abgleiten, v. n. sklauznauti, smeknauti se s něčeho. 2) vsinauti se od cesty prawé, t. g. zblauditi.
Abglitschen, abrutschen, vulgo, totéž.
Abgott, m. bůžek, modla, nebůh, deus fictus, idolum.
Abgötter, m. modlář, modloslužebnjk.
Abgötterinn, f. modlářka, modloslužebnice.
Abgötterey, f. modlářstwj, modloslužba, modloslužebnost, idololatria.
Abgöttisch, modlářský, modloslužebný; adv. modlářsky, po modlářsku, modloslužebně, po modloslužebnicku.
Abgrund, m. bezedná hlubina, propast; wěc newystižitedlná, hlubokost, abyssus.
Abgunst, f. nepřjzeň, záwist, malevolentia.
Abgünstig, nepřjzniwý, záwistiwý.
Abgurgeln, v. a. hrdlo, krk podřezati, zařezati někoho.
Abguß, m. přelitj, vlitj; slitina.
Abhaaren, v. n. ljnati, pelichati, sl. pljchati. 2) v. a. chlupy neb srst s kůže ostrábati, postrážeti.
Abhalsen, v. a. krk podřezati. 2) psu obojek wzyti.
Abhalten, v. a. zdržeti, překazyti, zabawiti.
Abhandeln, v. a. pogednati, rokowati, vgednati, wygednati, odkaupiti. 2) wywésti, wyprawowati.
Abhandlung, f. gednánj, pogednánj, rokowánj. 2) wyprawowánj, dissertatio.
Abhang, m. die Abhangung, obwyšnost, položitost, sklonitost, declivitas; 2) s. Abhängigkeit.
Abhangen, v. n. dolů wiseti, kloniti se; podházeti, záwiseti, dependere, das hängt von ihm ab, to na něm záležj, pozůstáwá.
Abhängen, v. a. odwěsyti, swěsyti.
Abhängig, obwyšný, odwislý, položitý, sklonitý. 2) podházegjcý, pozůstáwagjcý, záwisný, dependens.
Abhängigkeit, f. s. Abhang. 2) poddanost, podrobenj. 3) odwislost, podházenj, záwisnost, dependentia.
Abhärmen sich, vsaužiti se, zmořiti se.
Abhärten, v. a. otužiti, zatwrditi.
Abhärtung, f. otrlost, otuženj, zatwrzenj.
Abhauen, v. a. odtjti, stjti, vtjti, obrauhati, vtnauti. 2) das Gras mit der Sense, pokosyti, skosyti, kosau posýcy, posekati. 3) die Aeste, ratolesti s stromu oklestiti, osekati.
Abhäuten, v. a. z kůže swlécy, odřjti. 2) v. n. laupati se, swlecy se z kůže.
Abheben, zdwihnauti. 2) snjmati.
Abhelfen, v. a. spomocy, vhágiti, zamezyti.
Abhetzen, poštwati, sestwati, vštwati.
Abhobeln, oboblowati, zhoblowati. 2) někoho wycepowati, wyopáliti, t. g. z nemrawného včiniti mrawného.
Abhold, nenakloněný, nepřjzniwý, alienus, infestus; adv. — ně, — wě.
Abholen, abhohlen, v. a. pro někoho přigiti, odnésti, odwésti, odwézti. 2) někoho před saud dohnati, pohnati.
Abholz, n. paseka. 2) gjwj, prautj, rozdj, sl. giwera, halauzý.
Abholzen, v. a. posekati, wysekati, zraubati dřjwj.
Abholzung, f. wysekánj, paseka.
Abhorchen, v. a. wyposlauchati, poslauchánjm wyskaumati.
Abhören, v. a. wyslýchati, wyslechnauti, slyšenjm wyzwěděti, poučiti se.

Abhusen,

Abhufen, v. a. koně odkowati. 2) kopyta srážeti, roh z kopyt wyřezáwati.
Abhülfen, v. a. olaupati.
Abhungern, sich, v. rec. hladem se vmořiti.
Abhuren, sich, kurwenjm se zhubiti, wykurwiti se.
Abhüten, v. a. odpásti, spásti, wypásti.
Abjagen, v. a. odehnati, odpuditi. 2) vyhnati, vhoniti. 3) honbu skončiti, dohoniti, odhoniti. 4) dem Feinde den Raub, nepřjteli laupež vchwátiti, vlowiti.
Abicht, na ruby, s. besser Aebicht.
Abjochen, v. a. gho sňjti, z gha wypřáhnauti.
Abkalben, v. n. oteliti se, poteliti se, wyteliti se; die Kühe haben schon alle abgekalbet, kráwy se giž wssecky potelily.
Abkargen, v. a. vsskaupiti, vsskrbiti.
Abkarten, v. a. něco zlého tagně vmluwiti, zkartiti, zplésti, zosnowati.
Abkauf, m. odkup, odkaupenj.
Abkaufen, v. a. odkaupiti, kaupiti od někoho. 2) placenjm se wykaupiti.
Abkäufer, m. odkupitel.
Abkäuferinn. f. odkupitelkyně.
Abkäuflich, adv. odkupně, odkupem, odkaupenjm.
Abkehlen, v. a. hrdlo podřezati, zařezati.
Abkehren, v. a. odwrátiti, zawrátiti. 2) odměsti, vměsti, wyčistiti.
Abklären, v. a. očistiti; sich, včistiti se, vstáti se. 2) der Himmel klärt sich ab, gasnj se, na čas se wybjrá, wygasňuge se.
Abklauben, v. a. poobjrati, zobjrati, olaupati.
Abkleiden, v. a. obnažiti, ododjti, z raucha swlécy. 2) pokogjk aneb swětnicy přjčnj stěnau přehraditi.
Abklopfen, v. a. oklepati, sklepati. 2) někoho wybaucHati, stlaucy.
Abkneipen, v. a. odsstipnauti, vsstipnauti; odssklubnauti.

Abkommen, v. n. odgjti, odchýliti se, sgjti, vssinauti, se. 2) z zwyku wygjti, zagjti. 3) herstammen, pocházeti, pogjti. 4) am Verstande, na rozumu scházeti. 5) mit einem, s někým se porownati.
Abkömmling, m. potomek, s. besser Nachkomme.
Abkrämpen, v. a. den Hut, klobauk odehnauti, sklopiti, spustiti.
Abkündigen, v. a. ohlassowati, oznamowati, prohlásyti, wyhlásyti. 2) odřjcy se, odpowědjti se něčeho.
Abkunft, f. pocházenj, pogitj, plemeno. 2) porownánj.
Abkürzen, v. a. vkrátiti, zkrátiti.
Abkürzung, f. vkrácenj.
Abladen, v. a. skládati, složiti.
Ablader, m. skladač.
Abladung, f. skládánj, složenj.
Abladungsort, m. sklad.
Ablage, f. odklad, odloženj. 2) odložený podjl. 3) sklad dřjwj ku plawenj.
Ablager, n. hospoda, nocleh. 2) pohostinstwj, práwo pohostinné; sein Ablager bey einem halten, nehmen, hospodau v někoho býti, noclehowati, pohostinu býti.
Abländen, v. n. od břehu odtrhnauti, odplawiti se.
Ablang, obdlauhlý, obdlaužný, obdýlný; adv. obdlauhle, obdlaužně.
Ablangen, v. a. dosáhnauti, dosahowati.
Ablaß, m. des Wassers, spausstj, spausstěnj, wýpusk, wýtok, stok wody. 2) der Sünden, odpusstěnj hřjchů, odpustky, indulgentiae. 3) ohne Ablaß, bez přestánj, bez přjtrže.
Ablassen, v. a. odpustiti, pustiti, spustiti, vpustiti; *a*) ein Schloß, einen Teich, zámek, rybnjk spustiti; *b*) jemanden eine Sache, někomu něktérau wěc odpustiti, popustiti, vpustiti; *c*) einen Brief, list odeslati; *d*) etwas am Preise, něco z ceny spustiti, slewiti. 2) v. n opustiti, von seinem Vorsatze, od předsewzetj swého vpustiti, přestati.

Ablatten, v. a. laté strhati, odlatowati.

Ablauben, v. a. listj strhati, poodlamowati.

Ablauern, v. a. wyčjhati, wysljditi, wyskaumati.

Ablauf, m. odběh, odběhnutj, odcházenj, odgitj, oběhnutj. 2) des Wassers, spád, stok wody. 3) des Jahres, pominutj, eines Wechsels, přeběhnutj, propadnutj sménného listu.

Ablaufen, v. n. odběhnauti, sběhnauti, obihati, dolů técy, spadati; *a*) die Uhr ist abgelaufen, hodiny doběhly, dossly; *b*) bis die Zeit abgelaufen seyn wird, až čas přeběhne, vteče, wyběhne; *c*) der Wechsel ist noch nicht abgel. sména gesstě nepropadla; *d*) die Sache ist übel abgelaufen, ta wěc zle wypadla; *e*) es mag mit uns ablaufen wie es will, děg se co děg s námi. 2) v. a. odběhati, oběhati; *a*) sich die Hörner ablaufen, roby sy odběhati, t. g. nezbednost swau wlastnj sskodau stratiti, zkussenjm zmaudřeti, skrotnauti; *b*) im Wettläufen den Preis, das Kleinod ablaufen, w záwodech základ, klénot sobě wyběhati, geho dosáhnauti, k němu doběhnauti, giného předběhnauti; *c*) sich, oběhati se, schwátiti se.

Abläugnen, v. a. popjrati, vpjrati, zapjrati, zapřjti.

Ablauschen, wyčjhati, wyskaumati.

Abläutern, očistiti, včistiti, s. abklären.

Ableben, (veraltet) žiwot dokonati, skonati.

Ableben, n. bezžiwotj, dokonánj žiwota, skonánj.

Ablecken, oblizowati, slizati.

Ableeren, odprázdniti, wkliditi, wyprázdniti.

Ablegen, v. a. odkládati, odložiti, složiti; *a*) die Schriften in der Buchdruckerey, pjsmena w knihárně rozmetati, t. g. do přihradeček, kam která patřj, zodkládati, porozhazowati; *b*) ein Kapital, gistinu složiti, zaplatiti; *c*) einen Erben, dědice odbyti, zaprawiti; *d*) eine Rede, řeč držeti; *e*) seine Schuldigkeit, powinnost swau wykonati; *f*) Gewohnheit, obyčege, zwyklosti zanechati, odwyknauti; *g*) absenken, zrostliny rozwoditi, do země pohřižowati, s. Ableger. 2) v. n. *a*) slehnauti, sie hat abgelegt, tagně slehla; *b*) mit dem Schiffe ablegen, s lodj od břehu odplauti; *c*) er legt niemanden ab, s každým držj, snássj se.

Ablegen, n. Ablegung, f. odkládánj, odloženj, složenj.

Ableger, m. hřjženice, rozwod, s. Absenker.

Ablehnen, v. a. zpodpjrati. 2) odwrátiti, odkloniti. 3) Einwürfe, odpory zmjtati, námjtky zwywraceti. 4) eine Ehre, cti nepřigjmati. 5) wypůgčiti sy.

Ableiten, v. a. odwáděti, odwésti. 2) das Wasser, wodu spausstěti. 3) ein Geschlecht von Karl dem großen ableiten, rod od Karla welikého dowésti, wykázati, wywésti.

Ableiter, m. hromowod, s. Blitzableiter.

Ablesen, v. a. das Obst, očesati, poobjrati, zobjrati. 2) die Blumen, kwjtj potrhávati, zsskubati. 3) einen Weinberg, objrati, zbjrati. 4) dočjsti, přečjsti, wyčjsti.

Ableser, m. česač, oběrač, zběrač; čtenář.

Ableserinn f. česačka, oběračka, zběračka; čtenářka.

Ableugnen, s. abläugnen.

Abliegen, v. n. daleko ležeti, wzdálenu byti. 2) v. a. odležeti, sležeti, vležeti, wyležeti.

Ablisten, v. a. wychytřiti, wylichotiti, wylstiti.

Ablösen, v. a. odwázati, rozwázati. 2) ein Glied, opatrně vřezati, odgjti, aneb odnjti. 3) odlaučiti, odlepiti. 4) einander, střjdati se, die Wache, stráž střjdati.

Abmahnen, v. a. odrazowati, odwozowati.

Abmärgeln, v. a. vmořiti, zhubeniti, zhubiti, zmořiti.

Abmatten, v. a. vnawiti, zemdljti. Durch Hunger abgemattet, hladem zmořený.

Abmessen, v. a. odměřiti, rozměřiti, wyměřiti, změřiti. 2) rozsauditi a vložiti; andere nach sich abmessen, giné podlé sebe rozsuzowati; die Strafe nach dem Verbrechen abmessen, pokutu dle winy vložiti.

Abmetzen, v. a. měřičné, mjrku, wýmeřek wzýti.

Abmiethen, v. a. na nágem, ku pronagetj wzýti, pronagjti.

Abmisten, v. hnůg wykliditi, wykydati; 2) wywozyti.

Abmoosen, v. a. od mechu očistiti, odemssiti.

Abmüden, v. a. vnawiti.

Abmüßigen, v. a. Muße machen, vprázdniti; wenn Sie sich abmüßigen können, můžeteli se vprázdniti, gestli máte kdy, pochwjli. 2) von müssen, wymusyti, aneb k něčemu přimusyti, přinutiti.

Abmüßigung, f. vprázdněnj. 2) wymussenj.

Abnahme, f. vgma, scházenj, vbýwánj, vcházenj; in Abnahme kommen, scházeti, vbýwati.

Abnarben, abnärben, v. a. v koželuhů, s lice na kůži srst osskrábati, aneb poškrázeti. 2) v řemenářů a giných, swrchnj kůžku neb mázdru na řemenu snjti, sřezati.

Abnarren, v. a. bláznowstwjm něco zýskati, wyblázniti.

Abnehmen, v. a. odgjmati, odnjti, snjmati, snjti, vbjrati, vgjmati; *a*) den Rahm, smetanu zbjrati, sebrati; *b*) einem ein Glied, aud odnjti, vřezati; *c*) den Bart, bradu oholiti; *d*) den Schafen die Wolle, owce ostřihati; *e*) den Hut, klobauk smekati, smeknauti; *f*) es läßt sich daraus aneb daran abnehmen, z toho se porozumjwá, wyrozuměti může, zawjrati dá; *g*) den Eid abnehmen, přjsahu od někoho přigjmati. 2) v. n. scházeti, vbýwati, vmenssowati se, vpadati; *a*) der Mond nimmt ab, měsýc scházý, das Abnehmen des Mondes, scházenj, vbýwánj měsýce; *b*) der Mensch nimmt ab, člowěk chřadne, scházý; *c*) das Geschlecht kommt ins Abnehmen, ten národ, to pokolenj hyne, padá, tratj se; *d*) mein Gesicht und Gedächtniß hat gar sehr abgenommen, zrak a paměť přjliš se mi skrátili, ztratili.

Abnehmer, m. kupec, kupowač; — inn, f. kupowačka. Eine gute Waare findet leicht Abnehmer, dobré zbožj dosti má kupců, má dobrý odbyt, snadně se odbýwá, odprodáwá.

Abneigen, v. a. odchýliti, odehnauti, odkloniti. 2) odwrátiti se od něčeho, nelaskawým, nenáklonným býti.

Abneigung, f. odchýlenj, odehnutj, odkloněnj. 2) nelaskawost, nenáchylnost, nenáklonnost, odwrácenj.

Abnöthigen, v. a. nucenjm něco wymocy, wynutiti.

Abnützen, v. a. spotřebowati, zwžjwati.

Abnützung, f. spotřebowánj.

Aböden, v. a. w paussť, w pustinu, sl. w pustatinu, obrátiti, zapustiti, zpustiti, sl. zpustatiti, zpustossiti.

Abordnen, v. a. s poručenjm aneb s plnomocenstwjm odeslati, wyslati, wysýlati, zřjzeného wyslance wyprawiti.

Abordnung, f. wyslánj, wysýlánj, wyprawenj poselstwj.

Abortiren, v. n. z latinského abortire, zu früh gebähren, nedochůdče poroditi, nedochoditi, potratiti.

Abpelzen, v. a. kůži dobře wyklepati. 2) abprügeln, zpráskati, zpráti, ztepati někoho.

Abplätzen, v. a. lizowati stromy.

Abprallen, v. n. odbiti se, odrazyti se, odskočiti.

Abprellen, v. a. odbiti, odmrsstiti, odrazyti.

Abpressen, v. a. dopresowati, odpresowati, dotlačiti, odtlačiti. 2) Einem Geld abpressen,

abpressen, wtisskowánjm od někoho penjze wymocy, wypresowati.
Abpuffen, v. a. wybauchati, zbauchati. 2) pěstj wbiti, wydrati. 3) ein umgefallenes Vieh, padlé howádko odřjti.
Abquerlen, v. a. zatřepati, die Suppe mit einem Eye, polewku s weycem zatřepati, zamautiti.
Abraffen, v. a. vchwátiti. 2) posečené aneb požaté obilj shrabáwati.
Abrahamsbaum, m. drmek, mořská wrba, vitex, s. Keuschbaum.
Abrahmen, v. a. smetanu zbjrati.
Abrathen, v. a. odraditi, odrazowati; vulgo zraditi, zrazowati; — ther, m. odrádce, odraditel; — thung, f. odrazenj, odrazowánj, dissuasio.
Abrauchen, v. a. & n. dokauřiti, wykauřiti. 2) wykauřiti se, wypáchnauti, wypařiti se, evaporare.
Abraum, m. wyklučowánj a wykořeněnj lesu, klučenina, sl. kopanice 2) rozdj.
Abraumschüssel, f. okřjn, weliká mjsa.
Abraupen, v. a. hausenky objrati, poobjrati.
Abrechen, v. a. ohrabati, s omláceného obilj klásky a plewy shrabati.
Abrechling, n. auhrabky, ohrabky.
Abrechnen, v. a. dopočjtati, odpočjtati. 2) porazyti, srazyti, strhnauti. 3) počet délati, počtowati.
Abrechnung, f. odpočjtánj. 2) poraženj, srážka. 3) mit einem halten, počet s někým délati.
Abrechte, f. w saukenjků, rub sukna.
Abrechten, v. a. od někoho něco wysauditi, sl. wyprávotiti.
Abrede, f. námluwa, smlauwa, vmluwa, zámluwa, pactio, pactum; mit einem nehmen, smlauwati, vmluwiti se s někým, pacisci. 2) zapjránj, zapřenj; ale toliko s slowjčkem nicht, ich bin es nicht in Abrede, nezapjrámk, non inficior; er ist nichts in Abrede, nic nepopjrá, nezapjrá, inficias haud it, haud abnuit, non negat.
Abreden, v. a. odmluwiti, přemluwiti, smluwiti, vmluwiti, zamluwiti. 2) v. n. nesmyslné mluwiti.
Abreichen, v. a. dosáhnauti rukau wztaženau. 2) vulgo: podati, poskytnauti.
Abreise, f. odchod, odgezd, odgetj, odgitj.
Abreisen, v. n. odgeti, odgjti, na cestu se wydati, abire, discedere.
Abreißen, v. a. odtrhnauti otrhati, potrhati, roztrhati, strhati, vtrhnauti; *a*) ein abgerissener Rock, Mensch, otrhaný kabát, člowěk; *b*) wyreysowati, čárkami wyobrazyti. 2) v. n. *a*) der Strick riß ab, prowaz se přetrhl, vtrhl; *b*) die Kleider sind abgerissen, šaty se potrhaly, strhaly.
Abreißer, m. nástrog k reysowánj, reysownjk.
Abreiten, v. n. odgeti, vgeti, vgjžděti. 2) v. a. odgezditi, sgezditi, vgezditi na koni; *a*) das Pferd, koně schwátiti, sgezditi; *b*) sich, sebe vgezditi.
Abrennen, s. ablaufen.
Abrichten, v. a. naprawiti, narownati, nastrogiti, nawésti. 2) wycwičiti, wyvčiti; — tung, f. — ánj, — enj.
Abriegeln, v. a. záworu zastrčiti, zatáhnauti, zawřjti.
Abrinden, v. a. kůru olaupati, sedřjti, slaupati.
Abrindig, bezkorý; 2) abrindiges Brod, odpadlý, sl. odutý chléb, když kůrka od střjdky odstáwá.
Abriß, m. obraz, obrys, wyobrazenj, wypodobněnj.
Abruf, m. odwolánj, prowolánj, zpět powolánj, zpět pozwánj.
Abrufen, v. a. odwolati, prohlásyti, prowolati, zpět powolati, zpět pozwati; *a*) der Nachtwächter hat schon zehen abgerufen, hlásný aneb ponocný giž desátau wywolal; *b*) Er ist bereits so weit, daß ich ihn nicht mehr abrufen kann, giž gest tak daleko, že se ho wjce dowolati nemohu.
Abrühren, v. a. odmjchati, promjchati.

Absäbeln, v. a. ſſawlj odtjti, poſekati, ſtjti, sſſawlowati.
Absage, f. odepřenj, odeřčenj, odpowědenj, odřeknutj, wýpowěd, wypowěděnj.
Absagen, v. a. odepřjti, odeřknauti, odpowědjti, wypowědjti. 2) v. n. odpowědjti ſe, odřeknauti ſe; wýhoſt dáti, zhoſtiti ſe; *a*) ein abgesagter Feind, odpowědnj, t. g. zgewný auhlawnj nepřjtel; *b*) der Welt absagen, ſwěta ſe odřeknauti, odřjcy, zhoſtiti.
Absägen, v. a. pilau vřezati, odpilowati, vpilowati.
Absahnen, v. a. ſmetanu zbjrati, ſebrati, ſ. Abrahmen.
Absatteln, v. a. odſedlati.
Absatz, m. odſada, odſazenj, sſazenj. 2) přeſtánj, přeſtáwka; ohne Absatz austrinken, bez oddechu, bez přeſtánj, dauſſkem, na geden dauſſek wypiti. 3) Absatz der Waare, odbyt na zbožj, dobrý prodag. 4) der Rede, čáſtka, djl, odděl enj. 5) an den Schuhen, kramflek, ſſpalјček, opatek, podpatek v obuwi. 6) in den Gärten, záhonek, hřádka w zahradě. 7) Absatzweise, čáſtečně, po čáſtkách, na djly, na kuſy, po kuſých.
Absatzschneider, m. kramflekář, opatkář, ſſpaličkář, který dřewěnné podpatky pro ſſewce wyřezáwá.
Abschaben, v. a. oſſkrábati, oſtrauhati, oſſauſtati.
Abschabsel, n. oſſkrabky, oſtružky.
Abschaffen, v. a. odbyti, odkliditi, wyhoſtiti, wýhoſt dáti, zapuditi. 2) wyzdwihnauti, zkazyti, zruſſiti.
Abschaffung, f. odbytj, zruſſenj, abrogatio.
Abschatten, abschattiren, v. a. naſtjniti.
Abschattirung, f. náſtin, naſtjněnj, adumbratio.
Abschätzen, v. a. odhádati, wyceniti.
Abschätzung, f. odhad, wyceněnj.
Abschaufeln, v. a. lopatau odházeti, sházeti, wyházeti.
Abschaum, m. co ſe sſſumuge, sſſumowaný neřád. 2) powrhel. Er ist der Abschaum des menschlichen Geschlechts, geſt powrhel, ohawa lidſkeho pokolenj, vulgo mrcha člowěk, nauci homo.
Abschäumen, v. a. odpěniti, opěniti, opěnowati, oſſumowati, despumare.
Abscheiden, v. a. odděliti, odlaučiti. 2) v. n. odebrati ſe, odgjti, rozlaučiti ſe, rozžehnati ſe, valedicere; *a*) von der Welt, odebrati ſe s ſwěta, rozlaučiti ſe, rozžehnati ſe s ſwětem; *b*) er iſt bereits abgeschieden, giž dokonal, odebral ſe, t. g. vmřel, exceſſit vita.
Abscheu, m. mrzkoſt, ohawa, ohyzda, oſſkliwoſt. Einen Abscheu vor etwas haben, něčeho ſobě oſſkliwiti; einem einen Abscheu vor etwas beybringen, někomu něco zoſſkliwiti, zohawiti, zohyzditi.
Abscheulich, mrzký, ohawný, ohyzdný, oſſkliwý, ſſkaredý, foedus, turpis.
Abscheulichkeit, f. mrzkoſt, ohawnoſt, ohyzdnoſt, oſſkliwoſt, ſſkaredoſt.
Abschieben, v. a. odſtrčiti, odwaliti, pomknauti, poſtrčiti; *a*) eine Schuld von sich, winu od ſebe odwaliti, s ſebe ſtráſti; *b*) w kuželkách někoho obehrati; *c*) též, prohrané odehrati; *d*) též, dohrati, wyhrati. 2) v. n. při konjch, krawách, owcých, zuby ſwrbnauti.
Abschied, m. odděl enj, odlaučenj; *a*) ze ſlužby propuſſtěnj, wýhoſt; *b*) při práwjch, rozhod, rozhodnutj. 2) odchod, odgetj, odgezd, odgitj rozchod; *a*) einem Soldaten seinen Abschied geben, wogáka propuſtiti, wýhoſt mu dati; *b*) der Welt Abschied geben, s ſwětem ſe rozlaučiti, rozžehnati; *c*) von jemanden nehmen, odebrati ſe od někoho, rozlaučiti, rozžehnati ſe s někým; *d*) aus dieser Welt, wykročenj z tohoto ſwěta, ſkonánj, valedictio.
Abschieds-, laučiwý, rozchodný, na rozlaučenau daný neb vdělaný, wýhoſtný, valedictorius, k. p. Abschiedsbesuch, m. nawſſtjwenj na rozlaučenau. Abschiedsbrief, m. wýhoſtnj liſt, liſtek propuſſtěnj. Abschiedsschmaus, m. hody na rozchodnau ſtrogené, epulum viaticum.

Abschießen, v. a. odstřeliti; a) eine Kanone, z kusu wystřeliti; b) einen Vogel, ptáka zastřeliti; c) alles Wild, wsse-cku zwěř postřjleti, sestřjleti; d) do-střjleti, wystřjleti. 2) v. n. stékati, spa-dati; a) das Wasser vom Dach, woda s střechy spadá, steká; b) die Farbe, bar-wa paussti, mění se.

Abschiffen, v. a. odplawiti. 2) v. n. odplau-ti, solvere navem, permittere vela ventis.

Abschildern, v. a. wymalowati, wyobrazy-ti, wypsati; — rung, f. — ánj — enj.

Abschinden, v. a. odřjti, sedřjti, zrasowati.

Abschirren, die Pferde, koně odstrogiti.

Abschlachten, v. a. das Vieh, zabjgeti; wola aneb krávu porazyti, porážeti, zabiti; swině, owce, drubeř zaře-zati, zapichnauti, zabiti; wir haben bereits abgeschlachtet, giž sme pozabjge-li, wyzabjgeli, totiž krmný dobytek.

Abschlachtung, f. zabjgenj, zabitj, porá-ženj; zařezánj, mactatus.

Abschlag, m. wsseliké odřezky, odstřižky, třjsky. 2) porážka, srážka z dluhu, z penez. 3) spusstěnj, vmenssenj ceny, in Abschlag kommen, w ceně spadnauti, sl. zlacyněti.

Abschlagen, v. a. odbiti, odrazyti, odtlau-cy, otlaucy; porazyti, srazyti, vbiti, vrazyti; a) den Kopf, hlawu stjti; b) den Mist, hnůg s wozu shazowati; c) den Feind, od iti, odeprati nepřjtele; d) eine Bühne, lessenj porozrážeti, roz-třjskati; e) tüchtig abprügeln, hodně zbj-ti, ztepati, ztlaucy, ztřjskati; f) ei-nen Teich, rybnjk spustiti; g) sein Was-ser, močiti, wodu paussteti; h) einem etwas, někomu něco odepřjti, někoho w něčem odstrčiti, oslyssěti. 2) v. n. vbý-wati, vmenssowati se; a) das Getreide ist abgeschlagen, obilj s ceny spadlo, sl. zla-cynělo; b) die Kälte schlägt ab, zyma ob-lewuge, powoluge; c) das Gewehr, ru-čnice chybuge, nepřjmo nese.

Abschlägig, odpjrawý; a) abschlägige Antwort geben, odepřjti, oslyssěti; b) erhalten, oslyssánu býti, repulsam ferre.

Abschläglich, co má býti poraženo neb sra-ženo; eine abschlägliche Bezahlung, zapla-cenj na srážku.

Abschlämmen, v. a. od slјnu, ssemu očistiti.

Abschleifen, v. a. irreg. odbrausyti, obrau-syti, zbrausyti. 2) v. a. reg. odwláčiti, odwlécy, odsmýkati, vsmýkati, vwláčiti; a) die Schuhe, obuw vtahati; b) die Waa-ren, zbožj na smyku odwezti.

Abschleißen, v. a. odrati, odsstjpati, odtr-hati, otrhati. 2) v. n. die Kleider schlei-ßen ab, raucho se dere, odjrá.

Abschließen, v. a. zamykati, zamknauti, za-wjrati, zawřjti; a) das Schloß, zámek spustiti; b) die Rechnung, počet zawřjti, skončiti, concludere.

Abschluß, m. záwěrek, zawjrka, zawřenj, clausula, conclusio. s. Schluß.

Abschmieren, v. a. odmazati, smazati; a) ni-čemně napsati, sl. načmárati; b) někomu záda dřewěnným olegem, t. g. holj, nama-zati, wymazati. 2) v. n. das Leder schmiert ab, kůže maže, paussti.

Abschmutzen, v. a. zasspiniti. 2) v. n. sspjnu paussteti.

Abschnallen, v. a. odepnauti, odpjnati přesky.

Abschnappen, v. n. spustiti se, zapadati. 2) v. a. spustiti, zamknauti; zarazyti.

Abschneiden, v. a. 1) chleba, odkrogiti, skro-giti, vkrogiti. 2) nůžkami, odstřihnau-ti, vstřihnauti. 3) nožem aneb pilau, odřezati, vřezati. 4) wlasy, wlnu, o-střihati. 5) obilj, trávu, posýcy, pose-kati, sesýcy, ssekati; požiti, sežiti. 6) sich die Nägel, nehty sy obřezati. 7) hrd-lo podřezati, krk vřezati, abscindere, am-putare. 8) eine Gans, hus zařezati. 9) die Hoffnung, naděgi odnjti, v samé huby někomu vřezati, vstřihnauti. 10) den Weg, cestu přetrhnauti, zabawiti. 11) einem alle Ausflüchte, někomu wssecky auskoky a zámysly poodgjmati, poodře-záwati, resecare. 12) die Ehre, na cti vtrhati, ze cti laupiti, detrahere alicui.

Abschneidung, f. odřezánj, vkrogenj, pose-čenj, pożetj, vstřihnutj aneb vstřiženj, amputatio, desectio, resectio.

Abschnellen, v. a. odmrſſtiti, odrazyti, zamrſſtiti. 2) v. n. odmrſſtiti ſe, odrazyti ſe.
Abschnitt, m. odřezánj. ſřezánj. 2) odřezek, ſřjzek, oſtřjžek, odkrogek, ſkrogek. 3) přeſtáwka, přetrženj, přjtrž. 4) čáſtka, rozdjl, rozdělenj řeči, ſpiſu, ſectio.
Abschnittlein,—tſel,—tzel—klein, n. odkragečky, okragečky, odſtřižečky, oſtřižečky, wyřezky, præſegmina, reſegmina.
Abschnitzen, abschnitzeln, v. a. wykragowati, wyřezáwati, exſculpere.
Abschnüren, v. a. odſſňůrowati, rozſňůrowati. 2) ſſňůrau změřiti. 3) oprátkau zatáhnauti, prowazem zardauſyti.
Abschöpfen, v. a. zbjrati, decapulare, ſl. & ol. ſcerpati, ſčjrati, začjrati, začřjti; a) das Fett von der Brühe, tuk aneb maſtnotu s gichy ſebrati; b) den Schaum opěnowati, oſſumowati; c) die Sahne, ſmetanu zbjrati, ſebrati, cremorem lactis colligere.
Abschöpfung, f. ſebránj, zbjránj.
Abschoß, m. poplatek. 2) ſtážka s peněz, ſſos.
Abschrecken, v. a. odhrozyti, odſtraſſiti, ſeſtraſſiti, abſterrere, deterrere.
Abschreiben, v. a. odepſati, přepſati, wypſati, deſcribere, transſcribere. 2) odepſánjm odepřjti aneb wypowědjti.
Abschreibung, f. odepſánj, přepſánj; odepřenj.
Abschreiber, m. odpiſowatel, přepiſowatel, wypiſowatel, antigraphus.
Abschreiberinn, f. odpiſowatelka, přepiſowatelkyně, libraria.
Abschreiten, v. n. odkročiti, odſtaupiti. 2) v. a. krokem wyměřiti, změřiti.
Abschreitung, f. odkročenj, odſtaupenj.
Abschreyen, v. a. odkřičeti, okřiknauti. 2) wykřičeti, křikem wywolati. 3) ſich, vkřičeti ſe až do zemdlenj
Abschrift, f. odpis, wýpis, přjpis, exemplar.
Abschriftlich, adj. pjſebný, přepſaný. adv.—ně.
Abschröpfen, v. a. požjnati, přižjnati, ſžjnati.
Abschröpfung, f. požjnánj, požjnky, přižjnka.
Abschrote, f. autinka, na njž kowáři a zámečnjcy železo vtjnagj. ſ. Schrotmeißel.
Abschroten, v. a. ſeſſrotowati, ſwaliti, vtnauti; a) ein Faß, ſud ſkládati, ſpauſſtěti, ſwalowati; b) ein Stück Eiſen, kus železa odetnauti, odſeknauti, přetnauti; c) den Drath, drát odſtřihnauti; d) das Getreide, obilj ſeſſrotowati, na hrubo ſemljti; e) eine Quelle, pramen zařjtiti, zaſtawiti.
Abschuppen, v.a. ſſupiny oſtrauhat, oſſkrábat.
Abschuß, m. ohnutoſt, položitoſt, přjkroſt, ſklonitoſt; a) des Waſſers, praud, ſpád wody; b) des Ufers, přjkroſt, ſklonitoſt břehu; c) des Hügels, přjkroſt pahrbku, ſtráň, ſl. ſtrmina, declivitas.
Abschüßig, ligowitý, ohnutý, přjkrý, ſklonitý, ſl. ſtrmý, declivis; die abschüſſige Seite des Berges, auboč, ſtráň.
Abschüßigkeit, f. ohnutoſt, ſtrmina, devexitas.
Abschütteln, v. a. odtřáſti, otřáſti, ſtřáſti, wytřáſti; a) einen Baum, ſtrom klátiti, owoce s něho otřáſti, otřáſati; b) das Joch, gho s ſebe ſtřáſti, ſwrcy; c) das Fieber hat mich wacker abgeschüttelt, zymnice mne ſtatečně wytřáſla, decutere.
Abschütten, v. a. odliti, vliti. 2) odſypati, vſypati.
Abschützen, v. a. das Waſſer, wodu zahraditi, zaſtawiti. 2) ſtaw aneb ſplaw ſpuſtiti.
Abschwarten, v. a. kůži ſtáhnauti, olaupati. 2) einen Kalbskopf, telecý hlawičku opařiti. 3) einen Bretblock, kládu na prkna z kůry olaupati; kragíny, t. g. kragnj prkna v kůry odpilowati, vřezati.
Abschwärzen, v. a. očerniti, včerniti, začerniti, zčerniti, denigrare. 2) v. n. zčernati. 3) černau barwu pauſſtěti.
Abschwefeln, v.a. ſyrnatoſt odnjt, odſyrkowat.
Abschweifen, v. a. opláknauti, ſpláknauti. 2) v. n. vchýliti ſe, vſſinauti ſe; von der Tugend, ctnoſti ſe ſtrhnauti, od ctnoſti odſtaupiti.
Abschwelgen, ſich, v. rec. vhýřiti ſe, zhýřiti ſe.
Abschwemmen, v. a. obmyti, opláknauti, ſpláknauti, ſplawiti; die Pferde, koně ſkaupati, wybroditi, abluere. Der Platzregen hat die Felder abgeschwemmet, přjwal polě pobral, ſpláčl, ſplawil.
Abschwimmen, v. n. odplauti, odplawati, odplo=

odplowati, vplauti, vplowati, vplynauti. denatare.

Abschwören, v. a. odpřisahati, odpřisáhnauti. 2) přjsahau se odřeknauti, odpřisáhnauti se něčeho, přjsahau něco zapřiti.

Absegeln, v. a. lodnj plachty složiti, swinauti. 2) v. n. odplauti, odplawiti se.

Absehen, v. a. ohledati, ohledáwati, ohledowati něčeho, prohlédati k cýli, prohlédnauti něco; porozuměti, srozuměti něčemu; k něčemu cýliti, na něco prozýrati, zřenj mjti, zřjti; sezřjti, shlédnauti, spatřiti, vzřjti. Einem etwas absehen, hleděnjm, patřenjm něčemu od někoho se naučiti, oculis concipere.

Absehen, n. ohled, ohledáwánj, ohledowánj, prohlédánj k cýli, prozřenj, zřenj, zřetel, finis, scopus. 2) an den Schießgewehren, při zbrani mussta, crena.

Abseite, f. wsseliký přjstawek při stawenj, wýpustek; pobočnj průchod w kostele.

Abseits, (zastaralé adv.) po straně, stranau, seorsum.

Absengen, v. a. opáliti, sl. osskwrliti, adurere.

Absenken, v. a. pohřižowati, potápěti, rozwoditi, ku přjkl. winné kmeny, hřjženice, rozwody do země zahrabáwati, traducere vitem, demergere.

Absenker, m. hřjženice, rozwod, tradux.

Absetzen, v. a. odsaditi, odstawiti, shoditi, ssaditi; *a*) austrinken, ohne abzusetzen, bez oddechu, na dausset wypiti; *b*) odrazyti, odřezati; *c*) složiti, zanechati; *d*) die Waaren, zbožj odbýwati, rozprodati; *e*) von einem Amte, s auřadu swrcy, swrhnauti; *f*) entwöhnen, odstawiti, ostawiti; *g*) im Schreiben, popřestati, prostranstwj ponechati; *h*) einen Bogen, arch dosázeti, wysázeti. 2) v. n. pomjgeti, přestati; *a*) in den Bergwerken, der Gang setzt ab, w hornickém djle, žjla se tratj, wypadá; *b*) schlecht absetzen, nedobře se srownáwati, ssikowati, trefowati.

Abseyn, nepřitomným býti, pryč býti, chyběti.

Abseyn, n. nepřjtomnost, chýbenj.

Absicht, f. ohled, shled, wzhled, zřenj, zřetel; vmysl; cýl; finis, intentio.

Absichtlich, schwálný, zvmyslný; adv. naschwál, schwálně, zvmysla, zvmyslně.

Absieben, v. a. na řessetě, řjčicy, sýtě přeosýwati, decribrare.

Absieden, v. a. obwařiti, swařiti, vwařiti.

Absitzen, v. n. s koně ssednauti, slézti, staupiti. 2) v. a. die Schuld absitzen, dluh v wězenj odseděti; sich absitzen, vseděti se, zseděti se.

Absolviren, v. a. od latin. absoluere, obžalowaného osprawedlniti, propustiti, s. lossprechen. 2) rozhřessiti. 3) dokonati, wykonati, odprawiti.

Absolut, adj. & adv. od latin. absolutus, dokonalý, prostý, sám w sobě, bez potaženj na giné, naproti Relativ w Filozofickém mluwenj. 2) bez wýminky, na prosto, zprosta, zrowna. Ein absoluter Herr, neobmezený pán. Ich will es absolut, neomylně, newyhnutedlně chcy.

Absolution, f. od lat. absolutio, osprawedlněnj, propusstěnj. 2) hřjchů odpusstěnj, rozhřessenj, absolucý.

Absonderlich, adj. obzwlásstnj, oddělený, zwlásstnj; adv. obzwlásstně, zwlásstně, porůznu.

Absondern, v. a. odděliti, odlaučiti, rozděliti na různo, secernere, separare. 2) In Gedanken, rozdělowati, rozdjl činiti, rozeznáwati, abstrahere.

Absonderung, f. oddělenj, odlaučenj, rozdělenj, secretio, separatio. 2) rozdělowánj, rozeznáwánj, abstractio.

Abspänen, v. a. odsaditi, odstawiti.

Abspänling, m. odstawče, odstawené djtě, sele.

Abspannen, v. a. den Hahn an einem Feuergewehre, kohautek při zbrani spustiti, retendere. 2) odpřáhnauti, wypřáhnauti, disjungere. 3) obs. odcyzyti, odlauditi, odtáhnauti, abalienare.

Abspänstig, adj. & adv. newěrný, odcyzený, odlauzený, swedený, s. Abwendig.

Abspänstig machen, odcyzyt, odlaudit, swésti.

Absparen, v. a. vskrowniti, vspořiti, vstřjdmiti. Er hat es seinem Leibe abgesparet, na swém hrdle to vskaupil, vstrbil, přistrbnil, swé hubě vtrhl, genium defraudare.

Abspei-

Abspeisen, v. n. dogjsti, pogjsti, po gjdle býti. 2) v. a. nakrmiti, pokrmiti, pokrmem nasytiti. 3) Jemanden mit leeren Worten und eiteln Versprechungen abspeisen, někoho lahodnými slowy a marnými sliby vkogiti, z prázdna odbyti.

Abspinnen, v. a. odpřjsti, zpřjsti. 2) splésti, zosnowati, pernere. s. Abkarten.

Abspitzen, v. a. sspicy odrazyti, osspicowati. 2) osspičatiti, sspičatým včiniti, zasspičatiti, peracuere.

Absprechen, v. a. odhádati, odřjcy, odsauditi, vsauditi, abiudicare. 2) odepřjti, popjrati, zapjrati.

Absprengen, v. a. odrazyti, poodrážeti, zodrážeti. 2) mit Pulver, prachem rozboditi, rozmrssiti, do powětřj wyhoditi. 3) die Krebse pflegen sich die Scheren abzusprengen, racy klepeta pausstjwagj.

Absprießen, pocházeti, s. sprießen.

Abspringen, v. n. odskočiti, vskočiti. 2) dolů skočiti, von dem Pferde, von dem Wagen, s koně, s wozu skočiti. 3) odrážeti se, odskakowati, die Axt springt von dem Aste ab, sekera se odrážj, odskakuge od wětwe. 4) odpadáwati, odpadnauti, der Kalk springt von der Mauer ab, wápno opadáwá, padá, prýská se se zdi. 5) přetrhnauti se, pukati se, puknauti, die Saite ist abgesprungen, struna se přetrhla, pukla. 6) opustiti, er will von uns wieder abspringen, zas nás chce opustiti, von der Religion abspringen, náboženstwj opustiti, od náboženstwj odpadnauti, desilire, resilire.

Absproßen, pocházeti, wyrostati, s. sproßen.

Absprößling, m. wýrostek, s. Abkömmling.

Abspruch, m. odepřenj, odřeknutj, oderčenj.

Absprung, m. odskočenj, odskok, vskok; odpadnutj, desultura.

Abspülen, v. a. obmyti, opláknauti, spláknauti. Das Wasser hat das Ufer abgespület, woda břeh odmyla, podemlela, splákla, delavare, subluere.

Abspulen, v. a. odmotati, odwjgeti, swjgeti.

Abstammen, v. n. pocházeti, půwod mjti.

Abstämmen, v. a. kmen porazyti, strom sťjti.

Abstämmling, s. s. besser Abkömmling.

Abstammung, f. pocházenj, půwod.

Abstand, m. odstaupenj, postaupenj, cessio; prostranstwj, rozdjl, wzdálj, wzdálenost, distantia, intervallum.

Abstatten, v. a. ich stattete ab, habe abgestattet, odbýwati, odewzdati, prokázati, složiti, wybýwati, wyřjditi, zaprawiti. Eine Tochter, dceru wybyti, wdáti, wyprawiti, s. besser ausstatten. Die Unkosten, vtraty nahraditi, odwésti, zaprawiti. Einen Besuch bey jemanden, někoho nawsstjwiti. Einen Gruß von jemanden, pozdrawenj od někoho wyřjditi. Ein Zeugniß, swědectwj wydati, wyswědčiti. Dank abstatten, djky činiti, wzdáwati. Eine Geldschuld mit Getreide abstatten, peněžitý dluh obilým zaplatiti, præstare.

Abstattung, f. odbytj, odbýwánj, odewzdánj, prokázanj, složenj, wyřjzenj, zaprawenj, persolutio.

Abstäuben, v. a. oprássiti, s. stäuben.

Abstäupen, v. a. zmrskati, s. stäupen.

Abstechen, v. irr. s. stechen. 1) v. a. Seinen Gegner von dem Pferde, protiwnjka s koně srazyti, zbodnauti. Ein Fuder Heu, Garben, fůru sena, snopů widlema skládati. Die Kehle, die Gurgel, krk, hrdlo podřezati, zapjchnauti, zařezati. Rasen abstechen, drnu nakrágeti. Ein Kalb, Schaf, Huhn, tele, owcy, kuře zaklati, zařezati. In den Ritterspielen, einen abstechen, w rytjřských hrách, giného předběhnauti, předčiti, přehoniti, přewýssiti, nad giného wyniknauti. Im Kartenspiele, w kartách někoho přebiti, ginau kartu zabiti. Das Wasser, wodu spustiti, srazyti. Ein Lager, staniště rozbiti, wyměřiti, wytknauti. Ein Gemälde, obraz wyryti. Ein Muster, bey den Nähterinnen, mustr v sswadlen wypjchati, wyznamenati. Einen Platz zu einem Garten, mjsto pro zahradu wykázati, wyměřiti, wyznamenati. 2) v. n. dobře neb zle spolu se srownáwati, spolu

státi,

ſtáti; ſluſſěti, ſwědčiti. Der alte Hut ſticht ſchlecht gegen das neue Kleid ab, ſtarý klobauk k nowému rauchu ſe nehodj, neſluſſj, neſwědčj, s nowým rauchem ſe neſrownáwá, při nowém rauſſe zle ſtogj, dedecet.

Abſtecken, v. a. odepnauti, rozepnauti; odetknauti, odſtrčiti, rozetknauti, wytknauti, koly wyznamenati, depalare.

Abſtehen, v. irreg. ſ. ſtehen. 1) neut. odſtáti, odſtaupiti, wzdálenu býti. Der Tiſch ſtehet weit von der Wand ab, ſtůl daleko od ſtěny ſtogj. Von ſeinem Vorhaben, od předſewzetj ſwého odſtaupiti, vpuſtiti. Der Wein iſt abgeſtanden, wjno ſe zkazylo, zwětralo; der Baum, ſtrom vſchl; die Fiſche ſind abgeſtanden, ryby polekaly, t. g. pomřely, sl. pokapaly. Ein abgeſtandener Aal, leklý, sl. ſkapatý, auhoř. 2) activ. popuſtiti, poſtaupiti. Ein Amt, auřadu zanechati, ginému ho popuſtiti, poſtaupiti. Sich abſtehen, přeſtáti, vſtáti ſe. Das Pferd hat ſich abgeſtanden, kůň ſe zaſtál, diſtare; abſiſtere, deſiſtere.

Abſtehlen, v. a. ſ. ſtehlen; pobrati, vchwátiti, vkraſti, ſuffurari, ſurripere.

Abſteifen, v. a. vpewniti, zpodpjrati, ſ. ſteifen.

Abſteigen, v. n. ſtaupiti, sſtupowati. ſ. ſteigen. Von dem Pferde, von dem Wagen, s koně sſednauti, s wozu ſlézti. Bey einem abſteigen, v někoho byt wzýti, hoſpodau býti, deſcendere; diverſari.

Abſteige-Quartier, n. byt, hoſpoda, pobytj, nocleh, diverſorium, hoſpitium.

Abſtellen, v. a. odſaditi, odſtawiti, sſaditi; eine üble Gewohnheit, zlý obyčeg, zlau zwyklost zkazyti, zruſſiti. Abgeſtelltes Kalb, odſtawené tele, odſtawče.

Abſterben, v. n. irr. odemřjti, pomřjti, vmřjti, wymřjti, zemřjti. Seine Aeltern ſind ihm ſehr früh abgeſtorben, rodičowé ho příliš časně odemřeli, brzo mu pomřeli. Dieſes Haus wird bald abſterben, tento dům neb rod brzo wymře. Der Sünde, der Welt, hřjchu, ſwětu vmřjti, zemřjti. 2) zdřewěněti, zmrtwěti, ztrnauti. Ein abgeſtorbenes Glied, zdřewěnělý, zmrtwělý, ztrnulý aud. 3) vſchnauti, wyhynauti. Ein abgeſtorbener Baum, ſuchý ſtrom. Alles iſt abgeſtorben, wſſecko wyhynulo.

Abſterben, n. odaumrt, ſmrt, vmřenj, vmřjti, zemřenj, mors, obitus.

Abſtiften, v. a. s žiwnoſti ſehnati, sſaditi.

Abſtillen, v. a. odſtawiti djtě.

Abſtoß, m. odbyt, odrážka, ſ. Abſatz.

Abſtoßen, v. irr. ſ. ſtoßen. 1) activ, odrazyti, odſaditi, odſtrčiti, (sl. odſotiti,) odtlaucy, poodtlaukati, poſrážeti, zodrážeti. Er hat ſich die Hörner abgeſtoßen, rohy ſy poſrážel, zodrážel. Sich die Hörner abſtoßen, zkrotnauti, ſ. Ablaufen. Die Angſt will ihm das Herz abſtoßen, auzkoſtj, teſknoſtj w něm ſrdce trne, vſedá. Bey den Weißgärbern die Haare am Fell, v girchářů chlupy neb ſrſt s kůže ſrážeti, kůži ſrážeti. Die Schuhe haben ſich abgeſtoßen, obuw ſe ſedrala. 2) neutr. odplauti, odplawiti ſe, von dem Lande, od břehu odtrhnauti.

Abſtrafen, v. a. pokárati, potreſtati, zpokutowati, ſ. Strafen.

Abſtreichen, v. ir. ſ. Streichen. 1) activ. oſſauſtati, otřjti, ſetřjti, vtřjti. Das Getreide im Meſſen, obilj při měřenj shāněti, ſrážeti. Die Haare am Fell, chlupy na kůži poshāněti, poſrážeti. Einen abſtreichen, někoho namazati, zmrſkati. 2) neutr. nenadále aneb tagně vgjti, vletěti, vſmeknauti ſe. Die Karpfen haben bereits abgeſtrichen, kapry ſe giž wytřeli.

Abſtreifen, v. a. odrhnauti, odřjti, ſedřjti, zdrhnauti. Die Blätter eines Zweiges, liſtj s ratoleſti odrhnauti, zdrhnauti. Einem Wolfe, Haſen, Fuchſe, den Balg, wlku, zagjcy, liſſce, kůži ſtáhnauti, aneb wlka, zagjce, liſſku odřjti. Ich habe mir die Haut vom Fuße abgeſtreift, kožku ſem ſy s nohy ſedřel.

Abstreiten, v. a. irr. s. Streiten, odhádati, přepřjti, wysauditi. Er hat mir einen Garten abgestritten, wysaudil na mně zahradu. Das lasse ich mir nicht abstreiten, w tom se nedám přehádati, přepřjti. 2) odepřjti, odpjrati, odporowati. Man will uns alle Vorzüge abstreiten, chtěgj nás o wssecky přednosti připrawit.

Abstricken, v. a. 1) od stricken, doplésti, dowázati, odplésti, vplésti. 2) od Strick, násylné pobrati, oblaupiti, zatknauti, zatykati.

Abstriegeln, v. a. hřebelcem očesati, očistiti, sčesati.

Abströmen, v. a. das Holz, dřjwj dolů praudem plawiti. Der Rhein strömet viel von seinem Ufer ab, Rýn z břehu swého mnoho odplawuge. 2) neut. prudce técy, waliti se, zmjtati se.

Abstülpen, v. a. střjssku na klobauku spustit.

Abstümpfen, abstumpfen, v. a. zatupiti, ztupiti.

Absturz, m. přjkrá strana hory aneb skály, sl. sraz, strmina, præcipitium.

Abstürzen, v. a. srazyti, swrcy, swrhnauti, s. stürzen.

Abstutzen, v. a. obraubiti, obřezati, odtjti okusatiti, vřezati, vtjti, detruncare.

Absuchen, v. a. pohledati, shledati, zýskati.

Absüssen, v. a. osladiti.

Abt, m. plur. Aebte, opat, abbas.

Abtanzen, v. a. ztancowati, poskakowánjm vnawiti; odtancowati, wytancowati, zwyskakowati.

Abtauschen, v. a. směniti, směnu včiniti, permutare.

Abtauschung, f. směna, směněnj, permutatio.

Abtey, f. opatstwj, abbatia. Nonnenabtey, abatyšstwj.

Abteylich, adj. & adv. opatský, abbatialis.

Abtheilen, v. a. odděliti, poděliti, rozděliti, distribuere, dividere, partiri.

Abtheilung, f. oddělenj, podělenj, rozdělenj, distributio, divisio; oddjl, podjl, pars.

Abthun, v. a. s. Thun. 1. složiti, deponere. 2. shladiti, zkazyti, zrussiti, abolere, tollere. 3. vgednati, zprawiti, transigere. 4. Einen Missethäter abthun, zločince odprawiti, supplicio afficere.

Aebtissinn, f. abatysse, abbatissa.

Aebtlich, adj. & adv. opatský, abbatialis.

Abtoben, v. n. wysápati se, wywztěkati se, s. Toben.

Abtrag, m. odwod, zaprawenj, bezesskodj, dostiwčiněnj, náhrada, wynahraženj, zaplacenj, pensio, satisfactio.

Abtragen, v. a. odnósyti, asportare, s. Tragen. Ein Haus abtragen, dům zbaurati, demoliri; Kleider, ssaty obnosyti, gestando deterere; abgetragen, obnossený. Eine Schuld, odwésti, zaplatiti, zaprawiti dluh, soluere.

Abtragung, f. odnossenj, asportatio, zbaurání, demolitio; zaplacenj, pensio, solutio.

Abtráufeln, v. n. kapati, krapěti, stillare.

Abtreiben, s. Treiben. v. a. 1. odehnati, sehnati, zahnati; wyhnati, wypuditi. Abtreibende Mittel, počisstugjcý, wypuzugjcý lékařstwj. Gold abtreiben, zlato wyčistiti, přečistiti. 2. přehnati, vhnati, schwátiti. Das abgetriebene Zugvieh, přehnaný, vhnaný, schwácený tažný dobytek. — er, m. odpuditel, zahánitel.

Abtreibung, f. odehnánj, zahnánj, wypuzenj, zapuzenj.

Abtrennen, v. a. odpárati, rozpárati; odlaučiti, odpogiti, rozpogiti, separare.

Abtreten, odkročiti, odstaupiti, s. Treten. 1. v. a. Den Absatz abtreten, podpatek odchoditi. Einen Weg, cestu vsslapati, den Ton, wysslapati. Einem sein Recht, sein Haus abtreten, někomu swého práwa, swého domu popustiti, postaupiti. 2. v. n. odstaupiti, vstaupiti. Bey einem abtreten, v někoho staupiti, hospodu wzýti, zastawiti se.

Abtretung, f. odkročenj, odstaupenj, secessio, decessus, defectio; popussténj, postaupenj, cessio.

Abtrieb, m. odehnánj, odhon.

Abtriefen, kapati, s. Abtráufeln.

Abtrinken, v. a. s. Trinken, odpiti, vpiti. Eine Schuld abtrinken, dluh odpiti, propiti, wypiti, t. g. pitjm sy zaplatiti.
Abtritt, m. plur. — te, odstaupenj, poodstaupenj, vstaupenj, secessio. Vor Gerichte, vstupek, wystaupenj. Abtritt nehmen, poodstaupiti, wystaupiti, na wystupnau mjti, excedere. 2. Zástawka, bey einem Abtritt nehmen, v někoho se zastawiti, diuertere. 3. Postaupenj, cessio. 4. Sráč, záchod.
Abtrocknen, v. a. osussiti, vsussiti. 2. otřjti, setřjti, desiccare. v. n. oschnauti, vschnauti, podeschnauti, siccescere. Die Blattern sind abgetrocknet, osýpky podeschly.
Abtröpfeln, Abtropfen, s. Abträufeln.
Abtrotzen, v. a. wytrucowati, wywzdorowati.
Abtrünnig, adj. & adv. newěrný, odpadlý, poběhlý, alienus. Abtrünnig werden, odpadnauti, odtrhnauti se, odwrátiti se, strhnauti se, desciscere. Abtrünnig machen, odcyzyti, odrazyti, odtrhnauti, odwésti, odwrátiti, abalienare.
Abtrünniger, m. odpadlec, odtrženec, odwrácenec, poběhlec, střžek, wýlupek, wypadlec, defector, desertor, apostata.
Aburtheilen, v. a. odsauditi. Abgeurtheilter Rechtshandel, pře odsauzená.
Abverdienen, v. a. odslaužiti, wyslaužiti, zaslaužiti, s. Abdienen.
Abvieren, v. a. zčtwerhraniti, čtyrhranné včiniti, quadrare. Ein abgevierter Mann, čtwerák, schytralý muž, quadratus.
Abvierung, f. čtwerhrannost, čtyrhrannost, zčtwerhranénj, quadratio, quadratura.
Abwachen, sich, v. rec. vbdjti se, bděnjm se [illegible]vnawiti, vmdleti.
Abwägen, v. a. s. Wägen, odwážiti, rozwážiti, swážiti.
Abwälzen, v. a. odwaliti, swaliti, deuolvere.
Abwarten, v. a. dočekati, očekáwati; přislužowati. Seine Arbeit, sein Amt abwarten, práce swé hleděti, aurad swůg pilné wykonáwati, curare, fungi.
Abwärts, adv. dolů; w stranu, deorsum.

Abwartung, f. dočekánj, očekáwánj; přislužowánj.
Abwaschen, v. a. obmyti, odmyti, smýwati, smýti, vmyti; opláknauti, spláknauti, abluere.
Abwaschbecken, n. vmywadlo, pelvis.
Abwaschung, f. obmytj, odmytj, smýwánj, smytj, vmytj, vmýwánj; opláknutj, oplakowánj, spláknutj.
Abweben, v. a. dotkati, otkati, vtkati, detexere.
Abwechseln, 1. v. a. proměniti, změniti. 2. v. n. střjdati se.
Abwechselnd, adj. & adv. proměnný, proměnitedlný, střjdagjcý se, změnitedlný, změnný.
Abwechselung, f. proměna, proměněnj, proměnnost, střjdánj, změna, změněnj, permutatio, varietas, vicissitudo.
Abweg, m. bezcestj, nescestj, rozcestj, diverticulum; Abwege suchen, rozcestj, vskoků hledati.
Abwegsam, adj. & adv. zcestný, devius.
Abwegs, adv. zcestně.
Abwehen, v. a. odfauknauti, odwáti, sfauknauti, swáti.
Abwehren, v. a. zbrániti, zbraňowati, vhágiti, zahágiti.
Abwehrung, f. zabráněnj, zbraňowánj, vhágenj, zahágenj.
Abweichen, od weich, měkký, mollis, 1. v. a. obměkčiti, emollire. 2. v. n. weich werden, obměknauti, změknauti, emollescere. Das Abweichen, n. obměkčenj žiwota, běhawka.
Abweichen, od weichen, v. n. odstaupiti, vchýliti se, vhnauti, vssinauti se, decedere, declinare. Im abgewichenen Jahre, pominulého, předesslého, lonského roku. Sie weichen von einander ab, dělj se geden od druhého, rozdjlnj gsau.
Abweichung, f. odstaupenj, vchýlenj, vssinutj.
Abweiden, v. a. popásti, spásti, depascere. Abgeweidetes Feld, popasené, spasené polé.
Abweifen, v. a. odwjgeti, smotati, swjgeti.
Abweinen, v. a. od někoho něco wyplakati, sich,

sich, vplakati se. O daß ich das abweinen könnte! ó bych toho mohl oplakati, odplakati.

Abweisen, v. a. s. Weisen, odehnati, odmrsstiti, oslysseti.

Abweisung, f. odehnánj, odmrsstěnj, oslyssenj, reiectio.

Abweissen, 1. v. a. objliti, zbjliti, dealbare. 2. v. n. bjlau barwu paussteti.

Abweisser, m. bilič.

Abweissung, f. bjlenj, objlenj, zbjlenj.

Abweite, f. opodál, oddalekost.

Abwelken, 1. v. a. přisussiti, swrasskati. 2. v. n. swadnauti, swrasskati se, swrasstiti se, vwadnauti, marcescere.

Abwenden, v. a. odwrátiti, zmjtati; sich, odwrátiti se. Abwendig, adv. & adj. odcyzeny, odwráceny; —— machen, odcyzyti, odrazyti, odwrátiti.

Abwendung, f. odwrácenj.

Abwerfen, 1. v. a. shoditi, smetati, strhnauti, swrhnauti. Birnen vom Baume abwerfen, hrussky se stromu srážeti. Das Joch abwerfen, gho swrcy, gha zniknauti. Der Hirsch wirft jährlich sein Gehörn ab, gelen každoročně rohy swrhuge. Diese Arbeit wirft wenig ab, tato práce málo wynássj, málo vžitku přinássj. 2. v. n. obahniti se, okotiti se.

Abwesen, n, Abwesenheit, f. nepřjtomnost, absentia.

Abwesend, partic. nepřjtomný, absens; —— seyn, nepřjtomným býti, chybeti, abesse.

Abwetzen, a. v. obrausyti, vbrausyti, zbrausyti, zbřjditi, zostřiti, acuendo attenuare; ossaustati, atterere.

Abwickeln, a. v. odwjgeti, swjgeti, deuolvere.

Abwiegen, odwážiti, s. Abwägen.

Abwinde, f. swigadlo, swigák.

Abwinden, s. Abwickeln.

Abwirken, v. a. odetkati, dotkati, detexere; odprawiti, odřjti; dobře wymjsyti, probe subigere.

Abwirthschaften, a. v. dohospodařiti, odhospodařiti.

Abwischen, v. a. otřjti, setřjti, smazati, vtřjti, vtjrati.

Abwittern, v. n. dohřměti, odhřjmati, detonare.

Abwuchern, v. a. wylichwiti, lichwau wyklamati.

Abwürdigen, v. a. opowrhnauti, potupiti, ponjžiti, snjžiti.

Abwürgen, v. a. vsskrtiti, zasskrtiti, iugulare.

Abwürzen, v. a. okořeniti, condire.

Abwüthen, v. rec. & n. dowztekati se, wywztekati se.

Abzahlen, v. a. odplatiti, oplatiti, splatiti, wyplatiti.

Abzahlung, f. odplata, oplacenj, splacenj, wýplata, wyplacenj.

Abzählen, v. a. odpočjtati, wypočjtati, wypočjsti.

Abzanken, v. a. něco wywaditi; —— sich, wywaditi se s někým.

Abzapfen, v. a. odtočiti, wytočiti, depromere e dolio; das Wasser, wodu wypustiti, wycediti, scediti, stáhnauti, detrahere. — ung, f. wytočenj, zcezenj, stáhnutj.

Abzäumen, v. a. odvzditi, sl. odklsnati, defrenare.

Abzäunen, v. a. ohraditi plotem; hradbau sobě osobiti.

Abzehenden, v. a. desátek odbyti, sl. oddežmowati.

Abzehren, 1. v. a. stráwiti, wysussiti, zhubiti, conficere, tabefacere. 2. v. n. wychřadnauti, wyprahnauti, wyschnauti, zchřadnauti, zhubeněti, sl. zchudnauti, wyvdnauti, extabescere.

Abzehrung, f. 1. stráwenj, wysussenj, zhubenj. 2. Eine abzehrende Krankheit, sauchotiny, sl. suchá nemoc, wychřadnutj, wychřadlost, wyprahnutj, wyprahlost, wyschnutj, sl. wyvdnutj, wyvdlost, zchřadnutj, zhubenenj, hubenost, tabes, tabitudo, hectica.

Abzeichnen, v. a. nawrcy, naznamenati, poznamenati, wypodobniti, wyznamenati, delineare.

Abzeichnung, f. nawrženj, wypodobněnj, wyznamenánj, delineatio; obraz, podoba, imago, effigies.

Abzerren, v. a. rozsápati, roztrhati, ztrhati, deripere.

Abziehen, 1. v. a. odtáhnauti, snjti, stáhnauti, swlécy. *a*) den Ring, prsten snjti, stáhnauti, strhnauti; *b*) die Handschuhe, rukawice swlécy; *c*) die Stiefeln, boty zauti, wyzauti; *d*) den Hut, klobauk smeknauti; *e*) ein geladenes Gewehr, nabitau zbraň spustiti, *f*) einem etwas abziehen, někomu něco odtáhnauti, srazyti, strhnauti, vgjti; *g*) einen von dem Wege der Tugend abziehen, někoho od cesty ctnosti odtrhnauti, odwrátiti, swésti; *h*) sich von der Welt abziehen, swěta se zhostiti, od swěta se odwrátiti; *i*) das Wasser von den Wiesen, aus einem Teiche abziehen, wodu z luk swésti, z rybnika spustiti, wypustiti; *k*) Wein oder Bier abziehen, wjno aneb piwo stočiti; l) Weingeist, Brandwein abziehen, winné pálené táhnauti, koralku, pálené, sl. pálenku páliti, táhnauti; též Blumen, Kräuter abziehen, kwjtj, bylinky aneb zelinky přepalowati, wodku z nich táhnauti; *m*) einen Bogen abziehen in der Buchdruckerey, arch obtahnauti w tiskárně; *n*) das Scheermesser, břitwu potáhnauti, zbřiditi. 2. v. rec. sich abziehen, vtahati se, wytáhnauti se. *a*) Das Zugvieh hat sich abgezogen, tažné howado se vtahalo, wytáhlo; *b*) der gedruckte Bogen zieht sich ab, wytisstěný arch se obtahuge, t. g. na giný papjr barwu paussti; *c*) eine Suppe mit einem Eye abziehen, polewku weycem zatřepati. 3. v. n. odebrati se, odtáhnauti, odtrhnauti, odgjti. *a*) Der Feind ist von der Stadt abgezogen, nepřjtel od města odtáhl, odtrhl; *b*) die Wache ist abgezogen, stráž odtáhla; *c*) das Gesinde ziehet ab, čeládka odcházý.

Abziehung, f. odtáhnutj, odtaženj, snětj, snjmánj, stáhnutj, staženj, strhnutj, stršenj, swlečenj, swlékánj; odebránj, odtrhnutj, odtrženj, odgitj, s. Abzug.

Abzielen, v. n. směřowati, zřjti, s. Zielen.

Abzirkeln, v. a. okraužiti, wykraužiti; wyměřiti náležité.

Abzucht, f. heycuk, stoka, cloaca.

Abzug, m. plur. — züge, 1. s. Abziehung. Seine Karte gleich in den ersten Abzügen verlieren, hned w prwnjch snětjch prohrati. Nach Abzug aller Unkosten, po srážce wssech vtrat, po staženj wsseho nákladu. 2. odchod, odgitj, odtáhnutj, odtaženj. Abzug nehmen, odtáhnauti, odtrhnauti 3. Abzüge im Weinbaue, rozwody. 4. gazýček, gimž se rukaice spausstj, s. Abdruck. 5. spád, stok wody, das Wasser hat keinen Abzug, woda nemá spádu, stoku.

Abzugsgeld, n. porážka, srážka z penéz, s. Abschoß.

Abzugspredigt, f. rozchodné kázanj, na rozchodnau, na rozlaučenau, oratio sacra valedictoria.

Abzwacken, abzwicken, v. a. odsstipnauti, odtrhnauti, vsstipnauti, vtrhnauti.

Abzwackung, f. vsstipnutj, vtrhnutj.

Abzwecken, v. n. směřowati, zřjti, čeliti.

Abzwicken, v. a. vsstipnauti, vsstjpati.

Abzwingen, v. a. odnutiti, wynutiti, exprimere, extorquere.

Accent, m. akcent, přjzwuk; znaménce, znamjnko, praužek, accentus; apex.

Accentuiren, v. a. akcentowati, cum accentu efferre; znamenati, čárkowati, accentu, apice notare.

Acceß, m. od lat. accessus, přjstup.

Accessist, m. přjstupnjk.

Accidenz, n. plur. Accidenzien, akcydency, přjpadnj a negistj duchodowé aneb přjgmowé, od lat. accidens, accidentia.

Accise, f. poplatek z wěcý prodagných, clo, vectigal rerum venalium; poplatnice, celnice, locus, ubi vectigal soluunt.

Accisbar, adj. celný, poplatný.

Acciseinnehmer, m. celnjk, wýběrčj, exactor vectigalis.

Accord, m. sauzwuk; spoluzněnj, srownánj w muzyce aneb w hudbě, consensio tonorum; smlauwa, vmluwa, pactum,

tum, pactio; machen, smlauwu včiniti, vmluwiti se, pacisci.

Accordiren, 1. v. n. dobře spolu znjti, zwučeti, srownáwati se; smlauwu včiniti, vmluwiti se, porownati se, srownati se, pacisci. 2. v. a. sauzwuk srownati; porownati, srownati něco; powoliti.

Ach, interj. ach! ah! o! heu! ach daß doch ꝛc. ó kdyby, ó by, vtinam! o si!

Achse, Axe, f. náprawa, os, osa v wozu, axis; die Waaren auf der Axe führen, zboží na woze wézti. 2. hřjdel.

Achsel, f. rámě, rameno, ol. & sl. plece, humerus; paždj, sl. paže, pazucha, ala, axilla. Auf die Achsel nehmen, na rameno, na plece wzýti, unter der Achsel, pod paždjm, paži; über die Achsel ansehen, někým pohrdati, despicere; auf beyden Achseln tragen, na obau ramenách nosyti, na obě straně býti; auf die leichte Achsel nehmen, nepozorně, lehkomyslně činiti, newssjmati sobě něčeho; die Achseln zucken, ramena krčiti.

Achselader, f. podpažnj žjla, vena axillaris.

Achselband, n. náramek, náramenice, armilla.

Achselbein, n. ramennj kost, lopatka, scapula.

Achselfleck, m. Achselfleckchen, n. náramček na kossili.

Achselgestank, m. prk, smrad pod paždj.

Achselhemd, n. rubáš in Mähren, krátká kossile bez rukáwu.

Achselküssen, n. podramenice.

Achselseil, n. náramennj popruh, ssanda.

Achselstück, n. s. Achselfleck.

Achselträger, m. obogetnjk, fautor vtriusque partis. — inn, f. obogetnice, oběma stranám přegjcý.

Achseltüchlein, n. náramennjk, humerale.

Achsenblech, n. das obere, kacjrek, das untere, spodnj plech na náprawě.

Achsengeld, n. wozné clo, vectigal pro plaustro.

Achsennagel, m. zákolnjk, launek, sl. záosek, záosnjk, lunjk, clauus axis.

Achsenring, m. zděř, zděrka, annulus axis.

Achsenstoß, m. s. Stoßring.

Acht, numer. osm, octo, acht Männer, osm mužů, acht Kinder, osmero djtek; je acht, zu acht, po osmi, octoni, jeder empfing 8 Pfennig, dostali po osmi penězých; der Achte, osmý, osmá, osmé, octauus; zum achten, achtens, po osmé, octauo; die Acht, osmička, sl. osmerka; ein Achter, osmák, octonio.

Acht, f. Achtung, pozor, pozorowánj, ssetřenj, haben oder geben, pozor mjti aneb dáti, pozorowati, ssetřiti, attendere; in Acht nehmen etwas, hleděti něčeho, opatrowati něco, střjcy něčeho, wssjmati sy něčeho, curare, rationem habere rei; nimm dich in Acht, dey sy pozor, hleď se, měg se na pozoru, ssetř se, warůg se, cave; aus der Acht lassen, nepozorowati, newssjmati sobě, za hřbet položiti, zapomenauti na něco.

Acht, f. Verbannung, acht, kládba, kletba, prokletj, wypowěděnj, proscriptio; in die Acht erklären, do achtu, do kládby, kletby dáti, prokleti, proscribere.

Aecht, echt, adj. prawý, sprawedliwý, verus, genuinus; adv. prawě, sprawedliwě.

Achtbar, adj. mnohowážný, honorabilis.

Achte, der achte, adj. osmý, má, mé, octauus.

Achteck, m. osmihrannjk, osmivhelnjk, octangulum; — ig, osmihranný, osmivhelný, octangulus.

Achteimerig, adj. osmiwěderný, sl. osmiokownj, achteimeriges Faß, osmerka.

Achtel, n. osmička, sl. osmerka, osmý djl, pars octava, octans.

Achten, v. a. dbáti, pozorowati, ssetřiti, péči o něco mjti, wssjmati sy něčeho, adtendere, rationem habere rei. Ein Miethling achtet der Schafe nicht, nágemnjk nedbá o owce, nemá péče o owce, newssjmá sy owec. 2. domnjwati se, držeti za —, nadáti se, pokládati, sauditi, zato mjti, æstimare. Etwas für Gewinn achten, něco za zysk držeti, pokládati. 3. wážiti, wssjmati sobě, æstimare, hoch, wysoce sobě wážiti, geringe, málo sobě wážiti, nichts, nic sobě newážiti, nihili facere; die Gefahr achten,

wssj=

wšsimati sobě, báti se nebezpečenstwj, timere periculum; die Kosten achten, wztrat šetřiti, na autraty hleděti.

Aechten, v. a. do achtu dáti, s. Acht, in die Acht erklären.

Achtens, adv. po osmé, octavo.

Achter, m. osmička, osmák, sl. osmerka, octonio.

Aechter, m. d. i. ein Geächteter, do achtu, kládby daný, prokletý.

Achterley, adj. osmerý, á, é, octo generum.

Achtfach, achtfältig, adj. osmernásobný, á, é, octuplus, adv. osmernásobně, octuplo.

Achtfüßig, adj. osminohý, octipes.

Achthalb, adj. indecl. půl osma; achthalb Kreuzer, půl osma kreycaru.

Achthalber, m. půlosmák, půl osma grosse platjcý penjz.

Achthundert, osm set, octingenti; je achthundert, po osmi stech, octingeni; der achthundertste, osmistý, octingentesimus; achthundertmal, osmsetkrát, octingenties; achthunderttausend, osm set tisýců, octingenta millia.

Achtjährig, adj. osmiletý, sl. osmiročnj, octennis, octo annorum.

Achtlos, adj. bezpozorliwý, nepozorný, nešetrný, newšsimawý; adv. — á.

Achtlosigkeit, f. bezpozorliwost, nepozornost, nešetrnost, newšsimawost.

Achtmal, adv. osmkrát, sl. osem rázů, octies; zum achten Male, po osmé, sl. po osmý ráz, octauum; achtmalig, adj. po osmkrát opětowaný.

Achtmonathlich, adj. osmiměsýčný.

Achtreihig, adj. osmiřadý.

Achtsam, adj. bedliwý, pozorný, pozorliwý, pečliwý, šetrný, wšsimawý, curiosus, diligens, sollicitus; adv. — é, diligenter.

Achtsamkeit, f. bedliwost, pozornost, pečliwost, šetrnost, wšsimawost.

Achtseitig, adj. osmistranný, octagonos.

Achtspännig, adj. osmispogený, osmispřežený, octojugis.

Achtstündig, adj. osmihodinný, za osm hodin trwagjcý.

Achttägig adjec. osmidennj, octo dierum, octiduus.

Achttheil, osmička, sl. osmerka, s. Achtel.

Achttheilig, adj. osmidjlný, octo partium.

Achtundzwanzig, adv. osmmecýtma, osm a dwadcet, duodetriginta; — er, osinmecýtmý, dwadcátý osmý, duodetricesimus.

Achtung, f. 1. s. Acht, f. 2. wážnost, zřetel, s. Hochachtung, cultus.

Achtzehen, achtzehn, osmnáct, osmnácte, duodeviginti; je achtzehn, po osmnácti, duodeviceni; der achtzehnte, osmnáctý, duodevicesimus; achtzehnmal, osmnáctekrát, sl. osemnáct rázů, duodevicies; achtzehnmal hunderttausend, osmnácte set tisýců, duodevicies centum millia.

Achtzehner, m. osmnáctnjk. Achtzehnter Theil, vulgo Achtzehntel, osmnáctka, osmnáctá částka.

Achtzig, osmdesáte, osmdesát, octoginta; je achtzig, po osmdesáti, octogeni.

Achtziger, m. osmdesátnjk, 80 let starý.

Achtzigerinn, f. osmdesátnice, stará 80 let.

Achtzigste, adj. osmdesátý, á, é, octogesimus.

Achtzigjährig, adj. osmdesátiletý, octogenarius.

Achtzigmal, adv. osmdesátekrát, octogies; achtzigmalig, adj. osmdesátekrát opětowaný, octogesies repetitus.

Achtzigtausend, osm tisýců, octo millia; der achtzigtausendste, adj. osmitisýcý, octies millesimus.

Aechzen, v. n. lkáti, wpěti, gemere.

Aechzen, n. lkánj, wpěnj, gemitus.

Acker, m. plur. Aecker, role, rolj, ager; neuer Acker, klučenina, nowina, novale; den Acker bauen, orati, rolj dělati, zdělávati, arare, agrum colere.

Ackerarbeit, f. oránj, polnj djlo, práce, aratio.

Ackerbau, m. orba, worba, dělánj rolj, agricultura.

Ackerbeet, n. záhon, lira.

Ackerbohne, f. polnj bob, s. Saubohne.

Ackerdistel, f. oset, serratula arvensis, L. s. Schartenkraut.

Ackereichel, f. zemſký kaſſtan, sl. zemſký ořech, ſ. Erdnuß.
Ackerfeld, n. popluží, dědina, worné pole, rolj, sl. oracyna, aruum.
Ackergeld, n. Ackerzins, m. činže, plat od rolj, agraticum. 2. Ackerlohn, mzda za oránj, worné.
Ackerhuhn, n. korotew, sl. kuroptwa, perdix, ſ. Feldhuhn, Rephuhn.
Ackerkamille, f. pſý rmen, pſý kopr, anthemis aruenſis, L.
Ackerklette, f. lupen menſſj, řepjk, lappa minor.
Ackerknecht, m. oráč, pacholek; Kleinknecht, pohůnek, ſeruus ad aratrum.
Ackerknoblauch, m. planý čeſnek, allium vineale, L.
Ackerkohl, m. planá kapuſta, plané zelj, lapſana communis, L.
Ackerkrebs, m. ſſtjr, ſ. Erdgrille, Werle.
Ackerland, n. worná země, ſ. Ackerfeld.
Ackermann, Ackersmann, m. oráč, ol. ratag, rolnjk, lhotnjk, arator, agricola.
Ackermännchen, n. konipáſek, třaſořjtek, motacilla.
Ackermiſt, m. mrwa, hnůg, fimus.
Ackermohn, m. řepjček, ſtarček, agrimonia eupatoria.
Ackermünze, f. planá máta, planý poleg, sl. planá polagka, mentha arvenſis, L. 2. kocurnjk, medunka, sl. medunice, meliſſa nepeta, L.
Ackern, v. a. orati, přeoráwati, rozoráwati, arare; das Ackern, n. oránj, aratio.
Ackerraute, f. polnj rauta, rutka, fumaria, ſ. Erdrauch.
Ackerrettig, m. ohnice, raphanus raphaniſtrum, L. ſ. Hederich.
Ackerſcholle, f. hruda, gleba. ſ. Erdſcholle.
Ackerſchwertel, m. koſatec, mečjk, gladiolus communis, L. ſ. Schwertel.
Ackerſenf, m. ohnice, ſinapis arvenſis, L. ſ. auch Ackerrettig.
Ackervieh, n. plužný dobytek, pecus ad aratrum.
Ackervogt, m. hágič pole, sl. lhotař, ſ. Flurſchütz.

Act, m. od lat. actus, gednánj, konánj w komedyi.
Acten, plur. od lat. acta, wſſeliké ſpiſy; gerichtliche, práwnj, ſaudnj ſpiſowé, acta forenſia.
Actenbehältniß, n. ſpiſowna.
Action, f. z franc., bitwa, půtka, pugna.
Activ, adj. čerſtwý, způſobný, alacer, vegetus; adv. — é, alacriter; Activ-Schulden, penjze zapůgčené, dluh v někoho, pecuniæ creditæ.
Activität, f. čerſtwoſt, způſobnoſt, alacritas.
Adam, m. Adam, Adamus, der alte, ſtarý Adam, Bibl. přirozené žádoſti.
Adamchen, n. Adámek.
Adamit, m. Adamnjk, Adamita.
Adamsapfel, Adamowo gablko, pomum Adami.
Adamsbiſſen, m. ohryzek w krku, ſ. Kröbs.
Adreſſe, f. nápis, přjpis liſtu, inſcriptio.
Adel, m. der Adelſtand, vrozenoſt, vrozený aneb zemanſký ſtaw, zemanſtwj, ſſlechta, ſſlechtictwj, nobilitas generis. 2. die Würde und Hoheit der Seele, hodnoſt a wzneſſenoſt duſſe, ſſlechetnoſt, wywýſſenoſt, nobilitas. 3. Mehrere adeliche Perſonen, zemanſtwo, ſſlechtictwo, panſtwo, wládyctwo, nobiles, nobilitas. 4. Er iſt von Adel, geſt vrozeného ſtawu, zemanſkého rodu. Ein alter Adel, ſtarožitný rod.
Adelig, adj. vrozený, zemanſký; von adeliger Geburt, zemanſkého rodu, vrozenec, ſſlechtic, wládyka, zeman. 2. ſtatečný, vdatný, nobilis, generoſus, nobili genere; adv. zemanſky, po zemanſku, ſtatečně, vdatně.
Adeln, v. a. w ſtaw vrozený powýſſiti; ſſlechtiti, vſſlechtiti. Seine Sitten adeln ihn, geho mrawy ſſlechtj ho.
Adelsbeere, f. břekyně, ſ. Arlesbeere.
Adelsbrief, m. liſt ſwobody, liſt zemanſký, diploma nobilitatis.
Adelſtand, m. ſ. Adel.
Adept, m. Alchymiſta, zlatoděg?
Ader, f. plur. die — n, žjla, vena; Blutader,

ater, krewnj žjla, arteria. Spannader, suchá žjla, nerw, neruus. Ader lassen, schlagen, žjlau pustiti, paussteti, sl. žjlu sekati, venam secare. 2. des Wassers, wodnj žjla, Holzes, dřewná žjla, Erzes, rudnj žjla, vena.

Aderbinde, Aderlaßbinde, f. obwazek na žjlu, sl. powigáček.

Aederchen, Aederlein, n. žjlka, žjlčička, žilečka, venula.

Aderhäutchen, n. žilkowatá mázdřička na lůžku, chorion.

Adericht, äderig, adj. žilnatý, žilowatý, žilowitý, venosus.

Aderkropf, m. naběhlá žjla, naběhlina, varix, s. Krampfader.

Aderlaß, m. Aderlassen, n. paussténj žjlau, žjly sekánj.

Aderlaßeisen, Aderlaßschnepper, pusstadlo, pusstádko, phlebotomus.

Aedern, v. a. žilkowati, žjlami nastrogiti.

Aderschlag, m. puls, bitj žjly, pulsus arteriæ.

Adieu, z franc. à Dieu, měg se, měgte se dobře, s Pánem Bohem, vale, valete.

Adjunkt, m. z lat. adiunctus, adjunkt, připogený. Adjunktur, f. adiunctura, připogenstwj.

Adjungiren, v. a. z lat. adiungere, připogiti ku pomocy.

Adler, m. orel, aquila mas, orlice, aquila femella; junger, orljče, orljček, orlíčátko, pullus aquilæ; Adlerchen, n. dim.

Adler-, Adlers-, orlicj, orlowý, aquilinus, ku přjk. Adlerkraut, orlicj kapradj, pteris aquilina. Adlerorden, orlowý řád, ordo equester aquilæ. Adlersbeere, s. Arlesbeere. Adlersblume, s. Akeley. Adlersnase, orlicj nos, s. Habichtnase. Adlerstein, orlicj kámen, aëtites.

Administriren, v. a. z lat. administrare, přisluhowati. Administration, f. přisluhowánj. Administrator, m. přisluhowatel.

Admiral, m. neywyšssj zprawce lodj, admirál

Admiralität, f. neywyšssj zpráwa aneb řiditelstwj lodj, admirálstwj.

Adonis-Blume, f. Adonis-Röschen, n. polnj růžička, hořká tráwa, sl. slepý mák, adonis, L.

Adoptiren, v. a. od lat. adoptare, za wlastnj wzýti, přigjmati.

Advent, m. adwent, přjchod, přjsstj, aduentus. Advents-, adwentnj, ku přjk. Adventssonntag, adwentnj neděle.

Advocat, m. aduocatus, adwokát, práwnj přjtel, zástupce pře. Advocatur, f. adwokátstwj, vřad adwokáta. Advociren, zastáwati.

Aebicht, na ruby, s. abicht.

Aed — s. Ad —, Aeh — s. Ah — u. s. f.

Aërostat, m. powětrná kaule aneb ingč, machina aërostatica, s. Luft-Ball.

Affe, m. opice; das Männchen, opičák, simius; Aeffinn, opice, simia; Aeffchen, n. opička, opičátko, simiolus, simiola. Einen Affen drehen, někoho za nosem wodit. Affen ausnehmen, bláznivě činiti.

Affen-, opičj, ku přjkl. Affengesicht, opičj twář, (w posměchu, opice); Affenliebe, opičj láska; Affennase, opičj nos, plesko-nosý, nasus simus.

Aeffen, v. a. nezpůsobně a nepřjslussně nástedowati; 2. z někoho sobě posměch, posměssky, ssassky dělati, posmjwati se, illudere alicui.

Affect, m. wássen, náružiwost, affectus.

Afholder, m. chebdj, opulus.

Afrika, f. Genit. Afrika's, někdy Afrikens, Afryka, Africa. Afrikaner, m. Afrykán, Afer, — rinn, f. Afrykánka; Afrikanisch, adj. afrycký, afrykánský, africanus.

Afrusch, brotan, Abrotanum, s. besser Stabwurz.

After, zastaralá præpos. po- za- wyzname-náwagjcý, gižto se nynj toliko w spogenj s ginými slowy wžjwá, ku přjk. Aftergeburt, co po porodu přichazý, lůžko. Afterbier, zadnj piwo, patoky. Aftergetraide, zadnj, sspatnégssj obilj, sl. pozadek. Afterliebe, neprawá láska.

After, m. řit, zadek, podex.

Afterbürde, f. Aftergeburt, s. Nachgeburt.

Afterbürge, m. druhý rukogmě, præs, vas secundarius.

Afterdarm, m. zadnj střewo, konečnjk.
Afterheu, m. otawa, foenum chordum, s. Grummet.
Afterkind, n. djtě na syrobu narozené, pohrobek, syrůbě, posthumus.
Afterpapst, m. nepravý papež, pseudopapa.
Afterrede, f. nářek, pomluwa; Afterreden, nařknauti, pomlauwati, sl. potwořiti, s. Verläumden.
Age, f. pazdeřj, flocci; plewy, auhrabky.
Agende, f. kniha pořádku, Agenda.
Agiren, v. a. w komedyi hráti; předstawowat.
Aglarkraut, n. Stachelkraut, gehlice, gehlička, collect. gehličj, onomis spinosa, L. s. Hauhechel.
Aglaster, straka, s. Aelster.
Agley, f. orljček, gaternjk. s. Akeley.
Agrest, m. z lat. agresta, kyselá mjza; plané wjno; angrešt, omphacium.
Agrimone, f. řepjček, starček, agrimonia.
Agtstein, m. akšteyn, electrum, s. Bernstein.
Ah, interj. ah, ach, ah! Aha, aha, oha, aha!
Aehern, adj. měděný, aheneus.
Ahlbaum, m. střemcha, prunus padus, L.
Ahle, f. šjdlo, subula. Ahlenmacher, — schmid, m. šjdlař, subularius.
Ahlkirsche, f. der Baum, střemcha, die Frucht, střemšalky, prunus padus, s. Vogelkirsche.
Ahm, f. wědro, sl. okow, amphora. Aemchen, n. wěderko, wěderce, sl. okůwek, okowček, s. Eimer.
Ahmen, v. a. následowati, s. Nachahmen.
Ahmen, Ohmen, v. a. prázdný sud měřiti.
Ahmig, ohmig, adj. wědernj, okowný, ku přjk. zweyahmig, dwauwědernj.
Ahn, m. starý otec, děd, děděk, dědeček.
Ahne, f. stará matka, bába, babička.
Ahnen, plur. Voreltern, stařj předkowé, maiores.
Ahnden, ahnen, 1. v. a. předcýtiti, tušiti, præsagire. Mir ahndet etwas Böses, předcýtjm něco zlého. 2. v. a. kárati, mstjti, vlcisci, vindicare. Ahndung, f. 1. předcýtěnj, præsagium. 2. káránj, msta, trest.
Ahnenprobe, f. důkaz zemanstwj z počtu předků.
Ahnenstolz, m. hrdost pro starožitnost rodu.
Ahnentafel, f. regjstřjk rodu.
Ahnfrau, f. babička, stará panimáma.
Ahnherr, m. dědeček, starý pantáta.
Aehnlich, adj. podobný, similis, fast ähnlich, nápodobný, sehr, přepodobný; adv. podobně, nápodobně, similiter. Er sieht sich nicht mehr ähnlich, giž sobě nenj podobný. Aehnlichen, v. n. podobiti se, připodobňowati se. Aehnlichkeit, f. podoba, podobnost, similitudo.
Ahorn, Ahornbaum, m. gawor, acer pseudoplatanus, L. ein kleiner, gawůrek, gaworček.
Ahornen, von Ahornbaum, adj. gaworowý.
Aehre, f. klas. Aerchen, n. klásek; Aehren bekommen, klasy paušteti, metati se; das Korn fängt an in die Aehren zu schiessen, es geht in die Aehren, žito se začjná metati, wymetá se, spicari, spicas emittere. Aehren lesen, sammeln, klasy zbjrati. Aehrenlese, f. zbjránj klasů, paběrkowánj, spicilegium. Aehren, adj. klasowý, z klasů, spiceus; ku přjk. Aehrenkranz, klasowý wěnec, pletenec z klasů.
Aehrenmonath, klasowý měsýc, Srpen.
Aehrig, adj. klasatý, klasowitý, spicosus.
Aelster, f. straka, coruus pica, L. Aelsternest, strakčj hnjzdo.
Aelsterauge, n. kuřj oko, s. Hühnerauge.
Aelsterspecht, m. strakopaud, picus.
Akademie, f. wysoká škola, Akademia, vniversitas literarum, academia.
Akeley, f. orljček, gaternjk, aquilegia, L. 2. bělice, ryba, s. Ukeley.
Alant, m. 1. ryba, hlawáč, hlawatice, capito fluuiatilis, 2. bylina, oman, inula, aneb inula helenium, L. Alant-bier, -wein, omanowé piwo, wjno.
Alaun, m. kamenec, ledek, alumen; Alaunartig, adj. kamencowý, kamencowitý, ledkowý, ledkowatý, aluminosus.
Alaunen, v. a. kamencowati, ledkowati, ledkem napustiti.
Alaunerde, f. kamencowitá, ledkowatá země.
Alaunerz, n. kamencowá, ledkowá ruda.
Alaungärber, m. girchář, sl. kordowánjk.

Alaungeist, ledkowá woda, spiritus aluminis.
Alaunzucker, m. kamencowý, ledkowý cukr, aneb cukrowý kamenec, ledek.
Albe, Albule, f. ryba, bělice, albula.
Alber, f. Alberbaum, m. bjlý topol.
Albern, adj. hlaupý, nemaudrý, prostý, sprostý, possetilý, sprostý, stolidus; adv. — é. Ein alberner Mensch, hlupák, hlupec, hlupoň.
Albernheit, f. hlaupost, hlupstwj, possetilost, prostost, sprostnost, stoliditas.
Albus, m. bjlý penjz, groš, albus, albus.
Alchemille, f. stříbrnjk, alchemilla.
Alchymie, f. alchymie, čistnářstwj, zlatodějstwj? alchymia.
Alchymist, m. alchymista, čistnář, zlatoděg?
Alefanzeren, f. bláznowé frašky, šprymy, nugæ. 2. zchytralost.
Alet, ryba, s. besser Alant.
Alkove, f. Alkoven, m. komnata, lehacý komůrka, zotheca, alcova.
All, aller, alle, alles, wssecek, wssecken, wssecka, wssecko, wsse, vulgo wssěchen, wssechna, wssechno, omnis, quisque; alle beyde, oba, obadwa, vterque, ambo; vor allen Dingen, předewssjm; ohne alle Barmherzigkeit, bezewsseho milosrdenstwj. 2. každý, quisque, singulus; alle Tage, každý den, každého dne, quotidie, singulis diebus; alle fünf Jahre, každých pět let, každého pátého roku, quinto quoque anno; alle drey Stunden, každau třetj hodinu, každé třetj hodiny. 3. celý, á, é, wesskeren, wesskera, wesskero, alle Welt, celý swět, wesskeren swět, vniuersus mundus; alles Böhmen, celé Čechy, wesskera česká země. 4. konec, po wssem, der Wein ist schon all, giž gest po wjně; es ist schon alles, giž gest po wssem, jam est finis; bey alle dem, nicméně, nihilominus.
Allbereits, adv. giž, iam.
Allda, alldort, adv. tam, tamto, ibi, illic.
Alldieweil, conj. poněwadž, quia.
Allein, adv. w čestině adj. sám, a o, samý, á, é, samotný, solus. Gott allein weis es, sám Bůh to wj; allein Gott die Ehre, samému Bohu čest; er ist gern allein, rád gest sám, samotný; das Kind kann noch nicht allein gehen, djtě gesstě neumj samo choditi; den Wein allein trinken, samé wjno pjti, merum vinum bibere; er allein, on sám gediný, vnus ille; adv. samotně, osamotě, gedině, gen toliko, tantummodo solum. Allein, conj. ale, než, wssak, verum, sed, autem. 2. Nicht allein ich, sondern auch du, negen, netoliko gá, ale y ty.
Alleinig, adj. samotný, samogediný, solus, vnicus, adv. samotně.
Allemal, adv. wždycky, pokaždé, každého času, po wsse časy, semper, omni tempore; allemal wenn, kdykoli, quotiescunque; es kamen allemal zwey, einer, po dwau, po gednom přicházeli, bini, singuli venerunt; allemal am sechsten Tage, w každý ssestý den, sexto quoque die. 2. gistě, owssem, nepochybně, certo.
Allenfalls, adv. snad, kdyby, gestližeby, pokudžby, forte, si forte.
Allenthalben, adv. onde y onde, passim, wssudy, vbique; allenthalben her, odewssad, vndique; allenthalben hin, na wsse strany, quoquouersus.
Allerchristlichst, adj. neykřestanstěgssj.
Allerdings, adv. arcy, owssem, naskrze.
Allerdurchlauchtigst, adj. neygasněgssj, neyoswjceněgssj, illustrissimus, serenissimus.
Allererst, adv. teprw nynj, toliko, gen nynjčko, nunc demum, tantum modo.
Allergnädigst, adj. neymilostiwěgssj, clementissimus, adv. neymilostiwěgi.
Allerhand, adj. s. allerley.
Allerheiligen (Tag), wssech swatých, (den, swátek), (dies) omnium sanctorum.
Allerheiligst, adj. neyswětěgssj, sanctissimus; das Allerheiligste, swatyně swatých.
Allerhöchst, adj. neywyšssj, neywywýssenějssj, swrchowaný, neyswrchowaněgssj, omnium summus; der allerhöchste Gott, neywyšssj, neyswrchowaněgssj Bůh; Allerhöchst-Dieselben, Geho Gasnost, Wywýssenost.

Aller-

Allerley, adj. wsselický, omnis generis; wsseligaký, rozličný, rozmanitý, varius.
Allerley, n. wsselico, mjssenina, farrago.
Allerleygewürz, n. nowé kořenj, wssého kořenj chuť.
Allerliebst, adj. ze wssech neymilegssj, přemilý, roztomilý, longe dilectissimus; neywmilowanégssj, summe amabilis; adv. přemile, roztomile, přewýborné, præclare, præstantissime; am allerliebsten, neyradégi, neywjce, omnium libentissime.
Allermassen, adv. owssem, docela, vplné, s. gänzlich; conj. ponéwadž, s. weil.
Allermeist, adv. na wétssjm djle, z wétssj čásťky, neywjce, obzwlásstné, potissimum; adj. die allermeisten, na wétssjm djle, z wétssj čásťky, plerique.
Allernächst, adv. neyblјž, neyblјžegi, proxime.
Allerseits, adv. ze wssech stran, wespolek.
Allerunterthänigst, adj. neyponjženégssj, adv. neyponjženégi.
Allerwärts, adv. s. Allenthalben.
Allerwegen, s. Allewege.
Allesammt, wssickni spolu, společné, wespolek.
Allewege, adv. wssudy, vbique; wždycky, vstawičné, semper; docela, nasskrze, owssem, omnino, vtique; teprw nynj.
Alleweile, adv. gen nynj, teprw nynjčko, w tu chwjli, tantum nunc, modo.
Allezeit, adv. wždy, wždycky, pokaždé, pořád, každého času, semper, omni tempore.
Allgegenwart, s. wssudybytnost, wssudypřjtomnost, omnipræsentia.
Allgegenwärtig, adj. wssudybytný, wssudypřjtomný, vbique præsens.
Allgemach, adv. polehaučku, pomaličku, pomalu, poznenáhla, paulatim.
Allgemein, adj. wsseobecný, vniuersus; wssem společný, obecný, omnibus communis. Allgemein machen, wůbec rozhlásyti, vulgare, allgemein werden, wůbec rozhlássenu býti, zobecnéti, vulgari.
Allgemeinheit, f. wsseobecnost.
Allgewaltig, adj. wssemocný, wssemohaucý.
Allgut, n. wssedobr, bonus Henricus.
Allgütig, adj. wssedobrý, omnium optimus.

Allhier, adv. tady, tu, tuto, zde, hic; allhiesig, adj. zdegssj, huias.
Alljährlich, adj. každoročnj, adv. každoročné, quotannis.
Allmacht, f. wssemohaucnost, omnipotentia; Allmachtshand, ruka wssemocná, wssemohaucý, manus omnipotens; Allmächtig, adj. wssemocný, wssemoha, wssemohaucý.
Allmählig, adv. pomalu, s. Allgemach.
Allodial, adj. zpupný, wlastnj. Allodialgut, zpupný, wlastnj statek.
Allermannsharnisch, m. bylina dewatero oděnj nazwaná, allium Victorialis.
Allsachte, adv. welmi ztežka, potichaučku.
Allsehend, adj. wssewidaucý; das allsehende Auge Gottes, wssewidaucý oko Božj.
Alltägig, alltäglich, adj. každodennj, powssednj, wezdegssj, wssednj, quotidianus; obyčegný, obecný, béžný, vulgaris; adv. každodenné, wssedné, obecné, béžné.
Alltags-, idem. Alltagskleid, raucho na každý den, každodennj, powssednj, wssednj; Alltagsheiliger, wssednj, obyčegný swatý.
Allvermögend, adj. wssemohaucý.
Allvermögenheit, f. wssemohaucnost.
Allwaltend, adj. wsseřjdjcý, wssjm wládnaucý, přemocný, wssemohaucý.
Allweise, adj. přemaudrý, wssemaudrý.
Allweisheit, f. neywyšssj maudrost, wssemaudrost, summa sapientia.
Allwissend, adj. wssewédaucý, wssewédomý.
Allwissenheit, f. wssewédaucnost, wssewédomost.
Allwo, adv. kde, kdežto, vbi.
Allzu, adj. přjliš, přjlissné, náramné, welmi, tuze, nimis, nimium; allzubald, přjliš brzo, welmi skoro; allzugroß, přeweliký, přjliš weliký; allzusehr, přewelice, přjliš, tuze welice, náramné.
Allzugleich, spolu, společné, wespolek.
Allzumal, wssickni wespolek, vniuersi.
Almanach, m. almanach, kalendář, minucý.
Almer, s. almara, almárka, sk. armara, armárka, armarium.
Almosen, n. almužna, eleemosyna. Almosenamt, — pflege, almužnictwj, almuž-

nj autad. Almosenbüchse,—kasten,—stock, almužnice, pokladnice. Almosengeld, almužna. Almosenier, Almosenpfleger, almužnjk, eleemosynarius.

Alose, Alse, Else, f. gelec, ges, gesen, ryba.

Alp, m. morás, můra, ephialtes, incubo.

Alpen, f. Alpengebürge, wysoké hory, alpes.

Alpfuß, m. Alpkreuz, n. pétihranjk, signum Pythagoricum, pentalpha.

Alphabet, n. abeceda, alphabetum.

Alphabetisch, adj. abecednj, alphabeticus; adv. podlé Abecedy, ordine alphabetico.

Alprauch, m. rutka, s. Erdrauch.

Alpraute, f. s. Aberraute.

Alpschoß, m. hromowý kámen, belemnites.

Alraun, m., mužjk, atropa mandragora, L.

Als, conj. 1. když, gakž, vt, cum, vbi; ich freute mich, als ich hörte, zradowal sem se, když aneb gakž sem slyssel; als der Vater kam, když, gakž otec přissel. 2. než, nežli, quam, ich habe es eher gehört, als du, dřjw sem to slyssel, než ty, aneb nežli ty, den Tag vorher, als ich ihn gesehen habe, den předtjm, než sem ho widěl. 3. gako, gakoby, tanquam, ac, ac si, er redet davon, als von einer eiteln Beschäftigung, mluwj o tom, gako o négaké marné prácy; als wenn ich nichts wüßte, gakobych nic newěděl. 4. sowohl, als auch, gak, tak, cum, tum, et, et, sowohl die Kleinen, als auch die Grossen, gak malj, tak y welicý. 5. so — als, ačkoli přjliš, ač práwě tuze, ač welmi, so geizig als er ist, so gab er doch diesmal, ačkoli přjliš, ač welmi skaupý gest, předce tenkrát dal. 6. Gakož, gakožto, vt, als da sind, gakož gsau. 7. Gelikož, gessto, quippe, vtpote, als der (welcher) wohl wußte, gelikož aneb gessto dobře wěděl. 8. leč, lečby, nisi, excepto, Niemand weiß es, als du, žádný newj, leč ty, nemo scit, excepto te. 9. Mjsto so, tedy, tak tedy, ku přjk. Nachdem wir vernommen, als haben wir nicht unterlassen, když sme porozuměli, tedy sme nepominuli, nezanedbali, aneb: wyrozuměwsse nepominuli sme. 10. Als ob, als wenn, aneb gleich als ob, gleich als ob, gleich als wenn, gakoby, quasi, tanquam. 11. Als sonst, ankby, syceby, secus. 12. Sobald als, gak mjle, gaknáhle, simul ac, cum primum.

Als, Alse, gelec, s. Alose.

Alsbald, alsobald, 1. conj. gakmjle, gaknáhle, simul ac, cum primum. 2. adv. hned, hnedky, w okamženj, statim, illico.

Alsdann, alsdenn, adv. tehdáž, tehdy, tum, tunc. Alsdann erst, teprw tehdy, tu teprw, tum demum.

Also, conj. tak, a tak, tedy, ita, sic, ergo.

Alsobald, s. Alsbald. Alsofort, pořád, continuo; y hned, protinus, statim.

Aelster, f. straka, pica. Aelsterauge, n. s. Hühnerauge. Aelsternest, strakčj hnjzdo. Aelsterspecht, m. strakopaud, picus.

Alt, adj. älter, älteste, starý, á, é, starssj, neystarssj, senex, vetus, antiquus. Wie alt ist er? gak starý gest? Ich bin zwanzig Jahr alt, dwadcet let mám, dwadceti let gsem starý. Das Kind ist noch nicht acht Tage alt, to dj́tě gesstě nemá osm dnj, gesstě nenj osm dnj stářj, stáro. Wer ist unter uns der älteste? kdo z nás gest neystarssj? 2. dlauhotrwagjcý, letitý, annosus, antiquus, ku př. eine alte Eiche, starý dub; alte Bücher, staré knihy. 3. wěkem sesslý, dlauhowěký, ætate provectus, senex. Ein alter Mann, starý člowěk, stařec, starček, stareček, kmet. Eine alte Frau, ein altes Weib, stará žena, stařena, stařice, baba, babička, babka, anus. Alte Leute, stařj lidé. Auf meine alten Tage, na má stará kolena. Přjslowj: Jung gewohnt, alt gethan, čemu přiwykneš w mladosti, budeš činiti w starosti. Alt werden, starnauti, sstarati se, wěkem scházeti, senescere; wetssěti, zwetssěti, scházeti, veterascere. Alter, stařec, starček, stareček. Alte, stařena, stařice, babička, babice. Die Alten, stařj, starcowé, předkowé, veteres, prisci. 4. starobylý, starodáwnj, starožitný, vetus,

vetus, antiquus, priscus. Ein alter Freund, starobylý přjtel, veteranus amicus. Ein alter Haß, starodáwnj nenáwist. Ein alter Aberglaube, stará, zastaralá powěra. 5. nenowý, vetus, vetustus. Ein alter Hut, starý klobauk. Ein alter Wein, staré wjno. 6. býwalý, předessly. Der alte Pfarrer, býwalý farář. Das alte Testament, starý zákon. Alte Zeiten, předesslj časowé. 7. zasslý, antiquus, obsoletus. Alte Wörter, zasslá, zastaralá slowa. 8. sesslý, ruinosus, ku přjk. Ein altes Gebäude, sesslé stawenj. 9. wetchý, vetustate detritus, alte Kleider, wetché ssaty. 10. Etwas alt, obstarný, obstarožný, přjstarý, s. ältlich. 11. Sehr alt, přestarý, lety přebraný, staroletý, wěkowitý.

Altan, m. Altane, f. altán, pawlač, wýkus.

Altänchen, n. altánek, altáneček, pawláčka.

Altar, m. oltář, obětnice, poswátný stůl, altare, ara. Altärchen, Altärlein, n. oltářjk, oltářjček, arula. Das Sacrament des Altars, swátost oltářnj, sacramentum altaris, eucharistia.

Altar-, adj. oltářnj; Altardiener, oltářnj služebnjk. Altarkerzen, oltářnj swjčky. Altartuch, oltářnj přjkrow.

Altarist, m. oltářnjk, altarista.

Altbacken, adj. altgebacken, staropečený, twrdý.

Altdeutsch, adj. staroněmecký, adv. staroněmecky, po staroněmecku.

Aelteln, v. n. starnauti, stařinau páchnauti.

Alten, v. n. starnauti, s. Altern.

Alter, m. starec, stareček, senex.

Alter, n. wěk, stářj, léta žiwobytj, ætas, æuum. Sein Alter zubringen, wěk tráwiti, ætatem agere, transigere. Ich bin in dem Alter, daß ꝛc. w takowém gsem wěku aneb stářj, že ꝛc. Wir sind gleiches Alters, von gleichem Alter, gsme gednoho stářj, w gednom stářj, gednowěcý, wrstewnjcy, sumus coætanei.. Er ist in meinem Alter, gest w mém stářj, mého wěku. Das goldene Alter, zlatý wěk, ætas aurea. 2. starý wěk, starost, sesslost wěku, senectus. Es ist ein beschwerliches Ding um das Alter, starost nenj radost, ale žalost. Das Alter ist mürrisch, sesslost wěku gest newrlá, t. g. stařj lidé mrzutj.

Aelter, adj. comp. starssj, maior natu. 2. antiquior, vetustior.

Alteration, f. z lat. alteratio, proměna; zbrozenj, rozzlobenj se.

Aeltermann, m. plur. Aelterleute, starosta, starssj, cechmistr.

Aeltermutter, f. prababa, proavia.

Altern, v. n. zstarati se, senescere.

Aeltern, sing. car. rodičowé; starssj; parentes, natu maiores.

Aelternlos, adj. osyřalý, bez rodičů.

Alterniren, z lat. alternare, proměňowati, změňowati, střjdati.

Alterthum, n. starý wěk, starobylost, starožitnost, antiquitas.

Aeltervater, m. praděd, pradědek, proavus.

Aelteste, adj. superl. s. alt. 2. substant. starosta, starssj, stárek.

Altflicker, m. prták, wetessnjk.

Altgesell, m. starssj towaryš, stárek, bey den Bräuern, podstarssj.

Altgläubig, adj. starowěrný, starowěrský; adv. starowěrsky, po starowěrsku.

Altgläubiger, m. starowěrec.

Althee, f. wysoký slez, althea, s. Eibisch.

Altklug, adj. maudrý gako starý; adv. altklug thun, maudře sobě počjnati, gako starý.

Altlapper, m. prták, wetessnjk, s. Altflicker.

Aeltlich, adv. obstarný, obstarožný, přjstarý, vetulus; adv. obstarně, obstarožně.

Altmilchen, adj. starodogný, altmilchene Kuh, starodogná kráwa.

Altmodisch, adj. staromódný, á, é; adv. po staré módě, podlé staré módy.

Altmutter, f. stará matka, bába, babička.

Altputzer, Altreiß, m. wetessnjk.

Altstadt, f. staré města, vrbs vetus; Altstädter, adj. staroměstský.

Alttestamentlich, adj. starozákonnj.

Altvater, m. starý otec, děd, dědek, auus. 2. Patryarcha, arcyotec, patriarcha.

Altväterisch, adj. starobylý, starodáwnj, starožj-

rožj-

rožitný, priscus, adv. po starodáwnu, po starowětsku, starožitně, more antiquo.
Altvettelisch, altweiberisch, adj. babský, anilis; adv. babsky, po babsku, aniliter.
Am, misto an dem, k. p. am Thore, při bráně, v brány, ad, apud, iuxta; krank am Leibe, nemocný na těle; am Abende, v večer, pod večer, vesperi; am Feste, we swátek; am Sonntage, w neděli; am besten, neylépe; am schönsten, neykrásněgi.
Amarant, m. z řeck. kwět milosti, sl. laskawec, amarantus.
Amarelle, f. amrhéle, hamrale, hamrle, wissně, cerasum armeniacum. 2. s. Marille, meruňka, sl. marule, marhule, marhulka, broskew menssj.
Amazone, f. amazonka, bezceckyně, odwážná žena, amazon.
Amazonisch, adj. amazonský; Amazonenkleid, amazonské raucho; adv. po amazonsku.
Ambassadeur, m. (sprich Ambassadör) z franc. wyslanec, s. Bothschafter.
Ambassade, f. wyslanstwj, s. Bothschaft.
Amboß, m. kowadlina, nákowadlj, nákowadlo, sl. nákowa, incus.
Amboßschmid m. kowadlinář, sl. nákowář, genž nákowadlj dělá.
Amboßstock, m. sspalek pro kowadlinu, sl. klát pro nákowu, nákownjk.
Ambra, m. ambra, pjžmo, ambra.
Ambrosia, f. 1. nebeský pokrm. 2. Ambrosienkraut, ambrožka, bylina, ambrosia.
Ameise, f. mrawenec, vulgo brabenec, mor. brablenec, sl. mrawauch, formica.
Ameischen, Ameislein, n. mraweneček, sl. mrawaussek, formicula.
Ameisen=, adj. mrawencj, mrawencowý, mrawenečný, formicinus: Ameisenbad, mrawencj lázeň, mrawencowá kaupel; Ameisenev, mrawencj wagjčko; Ameisengeist, mrawencowá wodka.
Ameisenbär, m. mrawenečnjk, mrawenjk?
Ameisenhaufen, m. mrawenisstě, mrawencj kopec, formicetum.
Ameisenlöwe, m. žjžala, mrawencj lew.
Amelkorn, n. sspalda, samopsse, sl. rýž, někdo tenkel, spelta, zea.

Amelmehl, n. sskrob, amylum. s. Kraftmehl.
Amerika, f. ameryka, america; Amerikaner, m. amerykán, amerycan; Amerikanerinn, f. amerykánka, amerycanka; Amerikanisch, adj. amerykánský, americanus.
Amme, f. chůwa, kogná, kogná chůwa, sl. dogka, nutrix.
Ammer, f. & m. Ammerchen, Aemmerlein, Aemmerling, n. strnad, strnádek, sl. strnádka, f. emberiza citrinella L., galbula.
Ammey, m. omey, panský kmjn, černý kmjn.
Amnestie, f. wsseobecné odpusstěnj winy přestupnjkům, amnestia.
Ampel, f. lampa, lampas.
Ampfer, m. sstowjk, mor. kobylj sstjp.
Amphibium, n. wodnozemnj, obogžiwelnj žiwočich, amphibium.
Amsel, f. kos, sl. černý drozd, merula.
Aemsig, s. Emsig.
Amt, n. plur. Aemter, 1. auřad, ořad, munus, provincia. Ein Amt verrichten, verwalten, auřad konati, zastáwati, aneb wykonáwati, sprawowati, přisluhowati, munere fungi. 2. auřad, auřednictwj, præfectura. 3. přisluhowánj, liturgia; ein Hochamt, welká msse, mor. hrubá msse.
Aemtchen, n. auřadek, auřadeček.
Amthaus, n. auřadnj dům, saudnice.
Amtirung, f. auřadu sprawowánj, spráwa, administratio prouinciæ. Unter meiner Amtirung, za mého auřadu, za mé spráwy.
Amtlos, adj. bez auřadu, auřadu prost.
Amtmann, m. auředujk, spráwce, mor. wrchnj, heytman, præfectus.
Amtmanninn, f. auřednice, spráwcowá.
Amtmannschaft, f. auřad, auřednictwj.
Amts=, adj. auřadnj: Amtsarbeit, ořadnj práce; Amtsbote, auřadnj posel.
Amtsgeschäfte, plur. práce auřadu, zaneprázdněnj w auřadě.
Amtsschildlein, n. náprsnjk saudu, rationale.
Amtstag, m. den auřadnj, řjzenj neb spráwa.
Amtsverwalter, Amtsverweser, Amtsvoigt, m. auřednjk, spráwce.
An, am, an dem, præpos. k, ke, ad: bis an den Berg laufen, až k wrchu běžeti; ein

ein Bothe an mich, posel ke mně. 2. do, ad: von dem Morgen, bis an den Abend, od rána až do wečera. 3. v, při, apud, iuxta, ad: am Thore stehen, v brány, při bráně státi. 4. na, in: an die Wand hängen, na stěnu powěsyti; an der Wand hangen, na stěně wiseti. 5. mjsto in Ansehung, z ohledu, wzhledem, respectu: arm am Geiste, chudý duchem, z ohledu na ducha. 6. po, z, ex: einen an der Stimme erkennen, někoho po hlase, z hlasu poznati. 7. o: an Pfingsten, o letnicých, an Weihnachten, o wánocých; den Kopf an die Wand stoßen, hlawu o stěnu vdeřiti. 8. za, penes: an der Hand führen, za ruku wésti. 9. krom toho se to an rozličným způsobem w našem gazyku wykládá, ku př. an den Tod denken, na smrt pamatowati, o smrti myslyti; es ist nichts an der Sache, nic nenj na tom, po tom, to gest ničemná wěc, est nihili, nic nenj z toho; an sich, an und für sich, samo w sobě, per se; die Neustadt an der Wag, nowé město nad wáhem; an Statt, mjsto, loco; am dritten Tage, třetjho dne, w třetj den; am Tage des Gerichts, w den saudu, w saudný den; sich an einen Stein stoßen, o kámen se vrazyti; sein Haus stößet an das meinige, geho dům se dotýká mého; sich an etwas satt essen, něčeho se nagjsti.

An, w spogenj s ginými slowy znamená: o, po, při, v, wz, za, ku přjkladu: Anarbeiten, přidělati. Anbelangen, anbetreffen, dotýkati se. Anbiegen, ohnauti, přihnauti, zahnauti. Anblicken, pohleděti, popatřiti, wzezřjti, wzhlédnauti. Anbohren, nawrtati, zawrtati. Anbrüllen, na někoho řwáti, přiřwati, zařwati, zaříceti, admugire. Anbrummen, na někoho mumlati, reptati, zamumlati, zareptati, admurmurare.

Anabaptist, m. nowokřténec, s. Wiedertäufer.

Anachoret, m. paustenjk, paustewnjk, anachoreta, s. Einsiedler, Eremit.

Ananas, f. plur. vt singul. ananas, králowské gablko, ananas, bromelia.

Anbacken, v. n. přilnauti, s. Ankleben. 2. v. a. přilepiti, s. Ankleiben.

Anbau, m. načetj aneb začetj stawenj y wzdělávánj něčeho, sl. budowánj, cultura. 2. osazenj, osada, colonia. 3. přjstawek v stawenj, adiunctio, adstructio.

Anbauen, v. a. začjti stawěti, wzdělawati, sl. budowati. 2. osaditi se někde. 3. přistawěti, adstruere. 4. změlniti, wzdělati, sl. zbudowati, excolere.

Anbauen, n. Anbauung, f. wzdělávánj, změlněnj, s. Anbau.

Anbefehlen, v. a. nařjditi, poraučeti, přikazowati, s. Befehlen. 2. poraučeti, schwalowati, s. Empfehlen. Anempfehlung, f. nařjzenj, poručenj, přjkaz. 2. poraučenj, schwalowánj.

Anbeginn, m. počátek, začátek, počet, initium.

Anbeissen, 1. v. a. nahrýzti, nakausnauti, přihrýzti, přikausnauti, vhrýzti, vkausnauti. 2. v. n. chytiti se, vwáznauti, gako ryba na vdicy.

Anbelfern, Anbellen, v. a. štěkati na někoho, zaštěkati, latrare.

Anberahmen, anberaumen, v. a. vložiti, vrčiti, wykázati. Anberaumung, f. vloženj, vrčenj, wykázanj, constitutio, praefinitio.

Anberg, m. přjwršj, pahrbek, promontorium.

Anbethen, v. a. klaněti se, wzýwati, modliti se, adorare. 2. přjliš milowati, w weliké vctiwosti mjti, welmi ctjti, venerari.

Anbethenswerth, Anbethungswürdig, adj. cti, poklony hodný, venerandus.

Anbether, m. klanitel, modlitebnjk, poklonic, wzýwač. 2. ctitel, milownjk, venerator. Anbetherinn, f. klanitelka, modlitebnice, poklonička, wzýwačka. 2. ctitelkyně, milownice.

Anbethung, f. klaněnj, modlenj, wzýwánj.

Anbey, adv. přitom, spolu, simul, vna.

Anbiethen, v. a. podáwati, připowjdati, deferre. 2. sich anbiethen, obětowati se, offerre. 3. proceniti, zaceniti, primum liceri,

Anbiethen, n. Anbiethung, f. podáwánj, připowjdánj, obětowánj.
Anbinden, v. a. přiwázati, vwázati. 2. někoho na swátek wázati, obdarowati, někomu dar zawázati, nawázati. 3. Kurz angebunden seyn, hněwiwým, prchliwým býti. Mit einem anbinden, s někým se hádati, potýkati, přjti.
Anbiß, m. nahryznutj, nakausnutj, náhryzek, přjhryzek, zakausnutj, admorsus. 2. snjdanj, Frühstück, jentaculum.
Anbißkraut, čertkus, kawias, scabiosa succisa.
Anblasen, v. a. nadchnauti, nadmauti, nadýmati, nafauknauti, ofauknauti, rozdýmati, rozfaukati, adflare, sufflare; das Anblasen, n. Anblasung, f. nadchnutj, nadssenj, nadmutj, nadýmánj, nafaukánj, ofauknutj, rozdýmánj, rozfaukánj.
Anblatt, n. zubowá bylina, dentaria; lupen menssj, sl. podbjlek, squamaria.
Anblecken, v. a. ossklebowati se, zuby sstěřiti.
Anblick, m. pohled, pohleděnj, spatřenj, wzezřenj, aspectus, conspectus. 2. diwadlo, podjwánj, widěnj, spectaculum.
Anboth, n. & m. podáwánj, f. Anbiethen.
Anbrechen, 1. v. a. nalomiti; načjti, načnauti; ein Brod, chléb načjti, nakrogiti; ein angebrochener Käse, načatý seyr; ein Faß, eine Flasche anbrechen, sud, lahwicy načjti. 2. v. n. a) začjti se kaziti; vom Obste, nahniti, hniličeti; vom Holze, prádniti, prachniwěti; vom Biere, zkyseliti se, zoctowatěti. b) začjti powstáwati; der Tag bricht an, dnj se, rozednjwá se, switá, zaswitáwá; mit anbrechendem Tage, na vswité, na switánj, při switánj, sednem. Die Nacht bricht an, připozdjwá se, noc připadá, tmj se, smrká se, sseřj se, sl. zmrkáwá se, zwečeřjwá se; bey anbrechender Nacht, na noc, s nocý, w smrknutj, w saumrak. Der Abend will anbrechen, k wečerau, k wečeru se chýlj, připozdjwá se.
Anbrennen, 1. v. a. napáliti, podpáliti, připáliti, zanjtiti, zapáliti, accendere, adurere, incendere. Einen Holzhaufen, hranicy dřjwj podpáliti, zanjtiti, zapáliti, ein Licht, swjčku napáliti, rozswjtiti, zanjtiti; einem ein Mahl, někomu znamenj připáliti; den Brey, kassi připáliti, přismuditi. 2. v. n. napáliti se, rozhořeti se, rozpáliti se, zanjtiti se, zapáliti se. Das Feuer brennt an, oheň se rozhořjwá, rozněcuge, zaněcuge, zapaluge; der Zorn wird bald anbrennen, hněw se hned roznjtj, rozpálj; die Milch ist angebrannt, mléko přismudlo; angebrannt riechen, schmecken, připáleninau, přismudlinau páchnauti, smrděti. Er läßt nicht leicht etwas anbrennen, on y tam hasý, kde ho nepálj, do wssého se plete, do wssého nos strká.
Anbrennen, n. Anbrennung, f. podpálenj, zanjcenj, zapálenj, incensio; připálenj, přismuzenj, přismudnutj, adustio.
Anbringen, v. a. donésti, přednésti, pronésti, wznésti, zanésti; eine Sache bey Einem anbringen, někomu něco donésti, přednésti, oznámiti; eine Bitte anbringen, prosbu wznésti, zanésti. 2. způsobiti, wprawiti; einem einen Hieb, einen Stoß anbringen, někomu ránu dáti, vdělati, způsobiti, někoho vdeřiti, vhoditi, vstřčiti; einem Thiere einen Schuß anbringen, na zwjře naměřiti, střeliti, zwjře postřeliti, zastřeliti; eine Treppe im Hause anbringen, schody w domě způsobiti, do domu wprawiti, inferre. 3. odbyti, seine Waaren anbringen, aneb an den Mann bringen, swé zbožj odbyti, poprodati, rozprodati. Seine Tochter wohl anbringen, dceru swau dobře odbyti, wdáti, opatřiti. 4. vžiti, Worte, slow dobře vžiti, adhibere, accomodare. 5. wynaložiti, Geld, penjze dobře wynaložiti, vdati, wydati. 6. zaopatřiti. Einen anbringen, někoho zaopatřiti, někomu mjsto opatřiti. 8. vdati, eine Sache bey Gerichte anbringen, něco v práwa vdati, někoho obwiniti, obžalowati.
Anbringen, n. Anbringung, f. donessenj, přednessenj,

nessenj, pronessenj, zanessenj; wprawenj, způsobenj; postawenj; odbytj; opatřenj, zaopatřenj; oznámenj; vdánj, obžalowánj; žádost.
Anbringer, m. donosyč, oznamowatel, přednássitel, vdawatel, žalobnjk, delator.
Anbringerinn, f. donosyčka, oznamowatelka; přednássitelka; vdawatelka, žalobnice.
Anbruch, m. nálomek, vlomek, nalomenj, vlomenj, lom. 2) počátj, začátek, initium, ortus; der Anbruch des Tages, swjtánj, vswita, der Nacht, saumrak, smrknutj. 3) nákaza, porussenj, shnilina, stuchlina, zpráchniwělost, putredo.
Anbrüchig, adj. nakažený, porussený, potuchlý, shnilý, stuchlý, zpráchniwělý, corruptus, putridus. Anbrüchig werden, kazyti se, hnjti, tuchnauti, potuchnauti, práchniwěti.
Andacht, f. nábožnost, ol. zbožnost. Mit Andacht, nábožně, pobožně.
Andächteley, f. nábožnůstka, pobožnůstka, possinaurná pobožnost.
Andächtig, adj. nábožný, pobožný, zbožný, pius, religiosus; adv. nábožně, pobožně.
Andächtler, m. nábožnjček, pobožnjček, nábožnůstkář, pobožnůstkář, swatáček, růženečkář; Andächtlerinn, f. nábožnička.
Andenken, n. paměť, památka, pamatowánj, pamětliwost, memoria, recordatio. Der Verstorbene seligen Andenkens, nebožtjk dobré, swaté paměti, piæ memoriæ; glorwürdigen Andenkens, slawné paměti. 2) pamětný nápis, monumentum.
Ander, der, die, das andere, giný, á, é, druhý, alter, alius. Einem gefällt dieß, dem andern jenes, gednomu se ljbj toto, druhému onono. 2) die Andern, ostatnj, ceteri, reliqui. Ein anderes Mal, gindy, gindá, giným časem, podruhé; die andere Seite des Tuchs, rub sukna.
Aendern, v. a. ginačiti, měniti, mutare, seinen Vorsatz ändern, swé předsewzetj změniti, proměniti; ein Buch, knihu předělati, přeginačiti; das Haus ändern lassen, dům dáti přestawěti; die Wohnung ändern, přestěhowati se; die Kleider ändern, přewlécy se.
Aendern, n. Aenderung, f. ginačenj, zginačenj, měna, změna, proměna, mutatio.
Anderns, anderteus, adv. podruhé, potom, secundo, s. Zweytens.
Anders, anderst, 1. adv. ginač, gináče, ginák, aliter, secus. Anders, als, ginač, nežli, secus, ac; aliter, atque. 2. conj. syc, syce, quidem; wenn anders, gestliže, pokudž, siquidem. 3. adj. giný, á, é, ginačegssj, alius, diuersus. Er wird mit den Jahren schon anders werden, wssak on bude ginačegssj, až bude starssj. Das ist etwas anders, to gest něco giného, to gest giná wěc, hoc est aliud. Anders machen, s. ändern. Anders werden, proměniti se.
Anderseits, adv. odginud, z giné strany.
Anderswo, adv. ginde, alibi, alio loco. Anderswodurch, někady ginady, někudy ginudy, alia via, alio modo. Anderswoher, odněkad ginad, odginad, odginud, zginud, aliunde. Anderswohin, někam ginám, alio, aliorsum.
Anderthalb, adj. indecl. půldruhý, á, é, Gen. půldruhého, sl. půldruha, m. & n. půldruhé, f. vnus cum dimidio, sesquialter. Anderthalb Faß, Jahr, půldruhého sudu, léta; anderthalb Stunden, půldruhé hodiny.
Anderwärts, někam ginám; někde ginde, alibi. Anderwärtig, adj. giný, ginačegssj.
Anderweitig, s. anderwärtig.
Andeuten, v. a. oznámiti, náwěsstj, znamenj dáti, wnuknauti; znamenati, indicare.
Andichten, v. a. přimysliti, přilhati, na někoho smysliti, nalhati, adfingere.
Andichtung, f. přimysslenj, přilhánj, nalhánj, smysslená lež, adtributio ficta.
Andorn, m. gablečnjk, marrubium, L. 2) wonný gablečnjk, stachys, L. 3) černý gablečnjk, cantharina ballota, L.
Andrängen, v. a. přitisknauti, přitlačiti, přimačkati; sich, k někomu se třjti, přitřjti, přitrhnauti, přiwaliti.
Andringen, v. n. dotjrati, tisknauti se, tlačiti se na někoho, třjti se, wtjrati se do něčeho,

Andringen, n. — gung, f. dotjránj, wtjránj se.

Androhen, v. a. pohrozyti, přihrážeti, přihrožowati, wyhrožowati, comminari.

Androhung, f. pohrůžka, přihrožowánj, wyhrožowánj, comminatio.

Andruck, m. přjtisstěk, přjtlaček.

Andrucken, v. a. přitisknauti, přitlačiti.

Andrücken, v. a. přimačkati, přitisknauti, přitlačiti, imprimere.

Aneinander, k sobě, na sebe, spolu, w hromadu. Aneinander fügen, spolu, w hromadu spogiti, coniungere; — hangen, na sobě wiseti, spolu se držeti, cohærere; — setzen, k sobě, gedno k druhému pokládsti, spolu sklásti, componere; — stoßen, spolu mezowati, dotýkati se, spolu se srážeti.

Anemone, f. polnj mák, sl. slepý mák.

Anempfehlen, s. Empfehlen.

Anerbe, m. dědic, s. Erbe. Anerben, v. a. zděditi; angeerbt, zděděný, dědičný.

Anerbiethen, v. a. s. Anbiethen, Erbiethen.

Anerkennen, v. a. 1) s. Erkennen. 2) rozeznati, s zřegmým rozsudkem poznati, seznati. 3) vznati, vznáwati, přiznáwati se, znáti se k něčemu. Anerkenntniß, f. rozeznánj, rozhodnutj, zřetedlné poznánj, seznánj. Anerkennung, f. vznánj, agnitio.

Anerle, f. babika, sl. černý klen, s. Maserle.

Anerringen, v. a. nadobyti, wynadobyti.

Anerrungenschaft, f. nábytek, nadobyté gměnj, wynadobyté zbožj, bona parta.

Anerschaffen, v. a. přistwořiti, ingignere; das anerschaffene Ebenbild Gottes, přistwořený obraz Božj, ingenita imago Dei.

Anerwogen, conj. nebo, poněwadž, když, zagisté, quia, cum.

Anfachen, v. a. rozdmýchati, rozdýmati, rozfaukati. 2) ohaněti, wětřjček dělati, prowjwati, (fochrowati). 3) roznjtiti, zanjtiti, hněw, rozbrog, wálku, incendere.

Anfahen, v. a. & n. s. Anfangen.

Anfahren, 1. v. a. přiwézti, aduehere; obořiti se, sápati se, osapiti se na někoho, increpare aliquem, invehi in aliquem. 2. v. n. začjti geti; laßt uns anfahren, pogedme. 2) k u prácy gjti, zwlásstě mezy horníky, odkudž Anfahrschacht, m. ssachta začátečná; Anfahrgeld, n. začátečné. 3) přigeti, advehi. 4) připlawiti se, připlauti, připlynauti, navi advehi. 5) do něčeho wrazyti, k něčemu přirazyti, o něco zawaditi, illidi, impingere.

Anfahren, n. Anfahrung, f. přiwezenj, advectio; obořenj se, sápánj, osapenj se, invectio. 2) začátek getj, neb práce; přigetj; připlawenj, připlynutj.

Anfahrt, f. začátek getj, přigetj, přjgezd; připlawenj; přjstaw.

Anfall, m. plur. Anfälle, nápad, přjpad, nápadek, přjpadek, nápadnutj, připadnutj, popadnutj. 2) autok, wpád nepřátel, impetus. 3) Er bekommt einen Anfall von Fieber, napadá, popadá ho zymnice. 4) podjl, adeptio.

Anfallen, 1. v. n. na něco padnauti, wpadnauti; der Baum fiel an die Mauer an, strom padl na zed; die Vögel fallen hier gerne an, ptácy sem rádi padagj, t. g. přiletugj. 2) připadnauti, t. g. dostati se. Es ist mir eine Erbschaft angefallen, t. g. zugefallen, připadlo mi dědictwj. 2. v. a. na někoho wpadnauti, dotřjti, dorazyti, připadnauti, někoho napadnauti, popadnauti, přikwačiti, autok, wpád včiniti, invadere, impetum facere. Der Feind fiel das Land an, nepřitel wpadl, wpád, autok včinil do země. Der Hund fällt alle Leute an, pes na každého dotjrá, mor. dosýpá.

Anfällig, adj. přjpadný, nápadný. Anfällige Güter, nápad, nápadnj zbožj. Anfällige Seuche, nákažčiwá, nákažliwá nemoc, lues, contagio.

Anfang, m. počatek, začátek, počinek, initium, principium. Den Anfang nehmen, začjti se; — machen, začjti.

Anfangen, 1. v. a. počjti, počjnati, začjti, incipere; 2. v. n. počjnati, začjnati, začjti se, incipere, initium capere. Es fängt an warm zu werden, počjná teplo býti. Das Spiel hat sich erst angefangen, hra se teprw začala.

Anfangen, n. počjti, začjti, počjnánj, začjnánj.
Anfänger, m. počinatel, začinatel, půwodce, auctor 2) počátečnjk, začátečnjk, tiro.
Anfänglich, adj. počátečný, začátečný; adv. počátečně, začátečně, zpočátku, zprwopočátku, initio, principio. Anfangs, idem.
Anfangs-, počátečný, začátečný: Anfangsgründe, počátečnj základowé, počátkowé, začátkowé, principia.
Anfärben, v. a. pobarwiti, zabarwiti.
Anfassen, v. a. pochytiti, popadnauti, vchopiti, vgjti, adprehendere; bey der Hand, za ruku. 2) nawlécy, nawljkati, Perlen anfassen, perly nawljkati.
Anfaulen, v. n. nahnjti, ohnjti; angefaultes Obst, nahnilé, ohnilé owoce.
Anfechten, v. a. odpjrati, impugnare; někoho pokaušeti, popuzowati, tentare. Anfechter, m. pokussitel. Anfechtung, f. pokussenj, popuzowánj, tentatio, vexatio.
Anfeinden, v. a. newražiti, newřjti na někoho, obauzeti, osočiti někoho, infestare.
Anfeinder, m. sok, osočitel. Anfeindung, f. newraženj, obauzenj, osočenj, infestatio.
Anfesseln, v. a. pautami, okowami sewřjti, přikowáti, vkowati.
Anfeuchten, v. a. nawlažiti, skropiti, smočiti, swlažiti, swlažowati, mor. naprahnauti, rozpráhnauti.
Anfeuern, v. a. podpáliti, zapáliti, roznjtiti, zanjtiti, accendere, incendere.
Anfeuerung, f. podpálenj, podpal, podnět, rozněcowánj.
Anflammen, v. a. opáliti; die Pfähle anflammen, koly opáliti, aby nehnili. 2) rozžhnauti, zažhnauti, roznjtiti, zanjtiti.
Anflehen, v. a. pokorně prosyti, žádati, wzýwati, implorare, um etwas, o něco, za něco. Anflehung, f. pokorné prossenj, pokorná prosba, žádost, wzýwánj.
Anfliegen, v. n. přiletěti, přilétati, advolare. 2) růsti, zotawiti se. Das Holz fliegt an, stromowé lesnj sami od sebe rostau. 3) wletěti, wletu wrazyti, vhoditi do něčeho. Der Vogel flog an das Haus an, pták wrazyl na dům, vdeřil sebau o dům.
Anfließen, v. n. přitécy, přitekati. Das Wasser fließt an, woda přitéká, přibjhá. Der Teich fließt an, wody do rybnjka přitéká, přibýwá.
Anflößen, v. a. připlawiti, Holz anflößen, djwj připlawiti. Das Wasser hat hier vieles Land angeflößet, woda tu mnoho země naplawila, nanesla; angeflößte Erde, náplaw. Anflößung, f. připlawenj.
Anflug, m. přjlet; mladistwé stromowj, mládj, mlazý, n.
Anfluß, m. přitečenj, přitekánj, přjtok; nános, náplaw.
Anforderung, f. požádánj, vpomjnánj.
Anfrage, f. dotázka, dotazowánj, optánj, otazowánj, potaz, zeptánj, percontatio.
Anfragen, v. a. dotazowati se, optati se, otázati se, ptáti se po něčem, tázati se na něco, zeptati se, percontari, quærere.
Anfressen, v. a. nahrýzti, obežrati, ohrýzti, okausati. Der Rost hat das Eisen angefressen, rez železo žráti začala. Sich anfressen, nažrati se, ožrati se, obežrati se.
Anfrieren, v. n. přimrznauti, gelu adstringi.
Anfrischen, v. a. občerstwiti, ochladiti, refrigerare; nabádati, nabjzeti, pobádati, wzbuzowati, excitare, incitare. Anfrischung, f. občerstwenj, ochlazenj, refrigeratio; nabádánj, nabjzenj, powzbuzowánj, incitatio.
Anfuge, f. přjpogek, připogenj, adiunctum.
Anfügen, v. a. připogiti, spogiti, adiungere.
Anfühlen, v. a. omakati, contrectare.
Anfühlung, f. omakánj, contrectatio.
Anführen, v. a. nawésti, přiwésti, přiwézti, vwésti, vwoditi, 1) na woze, přiwésti, přiwážeti; na lodj, připlawiti, advehere, adportare. 2) někoho někam wésti, die Soldaten zur Schlacht anführen, wogsko k bitwě wésti. 3) nawáděti, nawoditi, vwáděti, vwoditi, wyvčowati, instruere. 4) k zlemu nawésti; podwésti, oklamati, inducere; decipere. 5) připomjnati, přiwoditi, přiwozowati, vwáděti, vwoditi, vwozowati, adferre, memorare. Etwas zum Beweise anführen, něco na důkaz přiwésti, vwoditi.

Anführen, n. — ung, f. přiwedenj, přjwod, adductio; přiwáženj; přiwezenj, advectio; nawedenj, vwedenj, inductio, institutio; náwod, podwedenj, podwod, fraudatio; přiwádenj, vwozowánj, citatio.
Anführer, m. wůdce, půwodce, dux.
Anfüllen, v. a. naplniti, nacpati, nadjwati, implere, farcire; sich anfüllen, přeplniti se, přecpati se, přegjsti se. Anfüllung, f. nacpánj, naplněnj, přeplněnj, nadjwánj.
Anfurt, f. přjstaw, přjwoz, stanowisstě.
Angabe, f. pronessenj, vdánj, indicatio, delatio, indicium. 2) zawdánj, základ, záwdawek, záwdanek, arrha. 3) nawrženj, předloženj, vkaz, designatio.
Angaffen, v. a. lelkowati, zewlowati.
Angebäude, n. přjstawek, přjbudek.
Angeben, v. a. začjti dáwati, neyprwé dáwati, zwlásstě při hře w karty, incipere. Wer giebt an? kdo bude neyprw dáwati? kdo začne? 2) oblásyti, oznámiti, powědjti, vdati, significare, indicare. 3) obžalowati, pronesti, vdati, deferre; einen Dieb angeben, zlodège vdati. 4) nawrcy, předložiti, představiti, vkázati, designare. 5) zawdati.
Angeben, n. Angebung, f. s. Angabe.
Angeber, m. vkazatel, index. 2) vdawač, vdawatel, žalobnjk, delator. 3) nástrůgce, půwodce, půwod, auctor, inventor.
Angebinde, n. wázané, wázanj, dar na swátek, donum onomasticum.
Angeblich, adj. tak řečený, domnělý, prawený, adv. angeblicher Maßen, gakž se prawj.
Angebohren, partic. pass. přirozený, přistwořený, wsátý, ingenitus, innatus.
Angeboth, n. podáwánj, proceněnj.
Angedeihen lassen, propůgčiti, vděliti.
Angedenken, n. s. Andenken.
Angeerbt, zděděný, s. Anerben.
Angehänge, Angehenke, n. přjwěsek, záwěsek, appendix, pensile.
Angehen, v. n. s. Gehen. 1) k někomu přigjti, přistaupiti, na někoho gjti, adire, convenire aliquem. 2) týkati se, dotýkati se, adtinere; er geht uns in etwas an, gest trossku náš přjtel, t. g. daleký. Přjsl tkla se kopřiwa plotu. Die Sache gehet dich an, ta wěc se tebe tkne, týče; was gehts mich an? což mi do toho? co gest mně po tom? Es geht mich nichts an, nic mi do toho, nic mně po tom nenj. 3) nastáwati, půwod bráti, začjti se, začjnati se, initium capere. Die Predigt ist noch nicht angegangen, kázanj se gesstě nezačalo; der Sommer der Winter rc. geht wieder an, léto, zyma rc. zas nastáwá, zas přicházý; es ist ein Feuer angegangen, oheň se strhl, chytilo se, zapálilo se. Das Obst geht an, owoce nahnjwá, kazý se. Angegangenes Obst, nahnilé owoce. Angegangenes Fleisch, ostzlé maso. 4) mocy se státi, fieri posse. Das geht nicht an, to se nemůže státi, to negde, nepůgde. 5) progjti, die Hitze geht noch wohl an, horko gesstě progde.
Angehend, adj. nastáwagjcý, začjnagjcý se, incipiens; bey angehendem Abend, před samým wečerem; ein angehender Schüler, nowáček, tiro.
Angehenke, n. s. Angehänge.
Angehören, v. n. náležeti, patřiti, přináležeti, pertinere ad aliquem.
Angehörig, adj. náležjcý, patřjcý, přináležjcý; meine Angehörigen, mogi domácý, přjbuznj, mei, propinqui mei.
Angeifern, v. a. poslintiti, vplwati, zaslintati.
Angel, f. plur. — n, vdice, hamus. Angelchen, n. vdička, hamulus. 2) stežegewěřegný hák, cardo, s. Thürangel. Ei, ne Thür aus den Angeln heben, dwéře wypáčiti, wysaditi. Zwischen Thür und Angel seyn, mezy dwéřmi a odřwjm býti, newědět co sobě počjti, inter malleum & incudem.
Angelangen, v. n. dogjti, přigjti, s. besser anlangen.
Angeld, n. božj penjz, záwdanek, záwdawek, základ, arrha.
Angelegen, s. Anliegen. Sich etwas angelegen seyn lassen, o něco dbáti, pečowati, starati se.

Angelegenheit, f. péče, staroſt, zaneprázdnénj, negotium. 2) důležitoſt.
Angelegentlich, adj. důležitý, á é, adv. snažné, ſtudioſe.
Angelfiſch, m. reynok bodlawý, ſ. Stachelroche.
Angelike, f. angelička, angelika, ganoklika, ſwatého ducha kořenj, angelica.
Angeln, v. a. ryby na vdicy chytati, lapati, lowiti, piscari hamo. 2) dychtiti po néčem, néčeho žádoſtiwé hledati, adpetere.
Angeloben, v. a. připowjdati, přiřjcy, přiſljbiti, rukogmjm býti, ſlibowati, zamlauwati ſe, zaſlibowati, ſpondere.
Angelóbniß, Angelobung, f. přjpowéd, připowjdánj, přiřečenj, rukogemſtwj, ſlib, zámluwa, zaſljbenj, ſponſio, ſtipulatio, vadimonium.
Angelruthe, f. prut na vdicy, vdičný.
Angelweit, adj. & adv. do kořán, do kořen otewřený.
Angemeſſen, adj. přiméřený, ſſikowný, treffný, způſobný, accommodatus, aptus.
Angenehm, adj. libý, miloſtný, milý, přjgemný, vtéſſený, wdéčný, gratus, iucundus, ſuavis, adv. ljbé, mjle, iucunde.
Anger, m. draby, trávnjk, aupor, pole.
Angerblume, f. aupořjček, chudobka, matečnjk menſſj, ſedmikráſa, bellis minor, L. ſ. Gánſeblume.
Angerkraut, n. truſkawec, polygonum, L.
Aengerling, m. pečárka, pečjrka, žampion, agaricus campeſtris.
Angeſehen, adj. ſlowautný, wzácný, wzneſſený.
Angeſeſſen, adj. vſazený, vſedlý.
Angeſicht, n. plur. — er, obljčeg, twář, wzezřenj, facies, vultus; ins Angeſicht loben, w oči chwáliti, in os laudare.
Angewande, f. auwrat, ſauwrat, verſura.
Angewóhnen, v. a. přivčiti, včiti zwykati, adſuefacere, ſich angewóhnen, adſuefieri, zwykati, přiwykati. Angewóhnt, adj. přivčený, přiwyklý, zwyklý, adſuetus. Angewóhnung, f. přivčenj, přiwyknutj, zwyknutj, adſuetudo. Angewohnheit, f. zwyk, zwykloſt, conſuetudo.

Angießen, v. a. naljti, vljti, adfundere. 2) přiletowati, ſletowati. 3) obauzeti, omluwiti, zhanéti.
Anglimmen, v. n. chytiti ſe, oheň chytiti, wznjtiti ſe, zažhnauti ſe, ignem concipere.
Angránzen, v. n. mezowati. Angránzend, adj. hraničný, mezugjcý, pomezný, finitimus. Angránzung, f. mezowánj, meze, končiny, confinium.
Angreifen, v. a. chytati, gjmati, lapiti, polapiti, popadnauti, vgjti, wzýti, adprehendere. 2) k néčemu ſáhnauti, a toho vžjwati, vti; fremdes Gut angreifen, k cyzýmu ſáhnauti, na cyzý ſtatek ſáhnauti. 3) do nékoho ſe wpuſtiti, na nékoho ſe obořiti, připadnauti, vdeřiti, autok včiniti, invadere. 4) vgjmati, zemdljwati, conficere, debilitare. Die Krankheit hat mich ſehr angegriffen, nemoc mne tuze podgala, zemdlila. 5) ruku přičiniti, přiložiti, začjti, aggredi, incipere. Greif an, začni. 6) ſnažiti ſe, vſylowati, wynaſnažowati ſe, adniti. Er greift ſich an, ſnažuge ſe, vſyluge. Angreifer, m. autočnjk, invaſor. Angreifung, f. das Angreifen, chycenj, polapenj, popadnutj, vgetj, vgjmánj. 2) ſáhnutj. 3) autok, ſ. Angriff.
Angriff, m. lapenj, polapenj, popadnutj, ſahnutj, prehenſio. 2) autok, wpád, wpadnutj, impetus.
Angſt, f. plur. Aengſte, auzkoſt, teſkliwoſt, teſknoſt, trápenj, angor, anguſtia. Herzensangſt, ſauženj, téžkoſt ſrdce. Todesangſt, ſmrtedlná auzkoſt, ſtrach ſmrti.
Angſt, adv. auzko, teſkliwo, teſkno, téžko; einem Angſt machen, nékoho do auzkoſti, do téſna wehnati, nékomu hrůzy, ſtrachu nahnati, nahánéti.
Aengſten, ángſtigen, v. a. ſužowati, ſaužiti, ſwjrati, trápiti, angere.
Aengſtig, adj. teſkliwý, ſkormaucený, vtrápený. Aengſtigung, f. ſauženj, ſužowánj, ſwjránj, trápenj, angor.
Aengſtlich, adj. teſkliwý, truchliwý, ſ[illegible]tný, anxius; adv. — é, anxie.

Aengstlichkeit, f. teskliwost, tesknost, truchliwost, anxietas, pavor.
Angürten, v. a. opásati, připásati, accingere. Angürtung, f. opásánj, připásánj.
Anhaben, v. n. něco na sobě mjti. 2) einem etwas anhaben, někomu něčjm wsskoditi, něco proti někomu mjti.
Anhäften, v. a. přibiti, přitlaucy, adfigere; připnauti, připogiti, přiwázati, adligare; přistehnauti, přissiti, adsuere.
Anhäftung, f. přibitj, přitlučenj, připnutj, připogenj, přiwázanj, přistehnutj, přissitj.
Anhäkeln, anhaken, v. a. připnauti háčky, vpewniti háky.
Anhalten, 1) v. a. přjdržeti, vdržeti, zadržeti, zastawiti, zatknauti, zdržeti, zdržowati, cohibere, sistere. 2) chytiti, gjti, lapiti, polapiti, sewřjti, swjrati, adstringere, comprehendere. 3) doháněti, nabádati, nabjzeti, přidržowati někoho k něčemu, impellere. 4) naléhati, nastaupati, nastupowati, vsylowati, žádati o něco, petere. 5) sich an etwas, něčeho se držeti, se přichytiti, se zachytiti. 2. v. n. dodržeti, dodržowati, trwati, setrwati, durare; eine anhaltende Krankheit, trwanliwá nemoc. 2) státi, vcházeti se, vsylowati o něco, nepřestati, žádati. 3) zastawiti se, zůstati stát, pobyti, morari.
Anhalten, n. Anhaltung, f. getj, polapenj, zadrženj, zastawenj, zatknutj, comprehensio, retentio; přjdrženj, zadrženj se, adprehensio; naléhánj, nastupowánj, žádánj, žádost, petitio.
Anhalter, m. držák, přjdržitel; držadlo, držádko, retinaculum.
Anhaltsam, adj. dodržugjcý, nepřetržený, setrwalý, trwagjcý, trwanliwý.
Anhaltsamkeit, f. nepřetrženost, setrwalost, trwanliwost.
Anhang, m. přjdawek, přjlepek, přjwěsek, appendix. 2) holomstwo, rota, factio, partes. 3) kacýřstwo, sekta, secta, partes; einen großen Anhang haben, mnoho následownjků, staupenců mjti.
Anhangen, v. n. s. hangen, an etwas hangen, blјzko něčeho, neb při něčem wiseti. 2) držeti se, přjdržeti se něčeho, neb někoho, lnauti, přilnauti, připnauti, se, přiwinauti se k někomu, adhærere.
Anhängen, v. a. s. hängen, 1) přiwěsyti, powěsyti, zawěsyti, appendere, suspendere. 2) chytati se, lepiti se, přilepowati se, přilnauti, adhærescere. 3) přidati, připogiti, addere, adiungere, přihoditi, přiwěsyti, adiicere. 4) sich an jemanden anhängen, někoho se přichytiti, k někomu se připnauti, přiwěsyti, přiwinauti. 5) einem einen Schimpf, einen Schandflecken anhängen, někomu hanbu způsobiti; einem eine Krankheit anhängen, někoho nemocý nakazyti; einem die Krätze anhängen, někoho naswrabiti, swrabem nakazyti. 6) er hänget seinen Freunden alles an, wssecko přátelům swým zawěssuge.
Anhänger, m. staupenec, následownjk, sektář, assecla, sectator.
Anhängerinn, f. následownice, sektářka.
Anhängig, anhänglich, adj. chytlawý, následowný, přináležjcý; und was dem anhängig ist, a co k tomu přináležj; saudu předneſſený, vdaný; die Sache ist schon vor Gericht anhängig, ta wěc gest giž před práwo dána, práwu vdána, giž gest w saudu.
Anhängigkeit, Anhänglichkeit, f. chytlawost, náklonnost, oddanost.
Anhängsel, n. přjwěsek, s. Angehänge.
Anhauchen, v. a. nadchnauti, nadýchati, adflare. Anhauchen, n. Anhauchung, f. nadchnutj, nadſſenj, adflatus, adspiratio.
Anhauen, v. a. načjti, začjti sekati; natjti, natjnati, nasekn auti, incidere.
Anhauen, n. natětj, natjnánj, naseknutj.
Anhäufeln, v. a. kopečky dělati, kopečkowati, okopáwati, Kohlpflanzen anhäufeln, kapustu neb zelj okopáwati.
Anhäufen, v. a. nahrnauti, rozmnožowati, shrnauti, shromážďowati, wrſſiti, zawrſſiti, accumulare; sich, množiti se, roz=

rozmnožowati se, shromážďowati se, accummulari, augeri. Anhäufung, f. rozmnožowánj, shrnutj, shromážďowánj.

Anheben, s. heben, 1. v. a. pozdwihnauti, přizdwihnauti; začjti, začjnati; einen Krieg anheben, wognu pozdwihnauti, začjti. v. rec. es hob sich ein Donnern und Blitzen an, strhlo se hřjmánj a blýskánj, začalo hřjmati a blýskati se. 2. v. n. začjti se, powstati, pozdwihnauti se, strhnauti se, initium capere.

Anhebung, f. začetj.

Anheften, s. Anhäften.

Anheilen, 1. v. a. přihogiti, ol. přiceliti. 2. v. n. přihogiti se.

Anheim, adv. domů, domum; anheim fallen, dostati se, připadnauti, anheim stellen, aneb geben, w moc dáti, odewzdati, něčjmu rozsudku zanechati.

Anheischig, zu etwas machen, podwoliti se, zaslibowati, zawázati se, ol. přiceletj.

Anhelfen, v. a. dopomocy, napomocy, auxilio suo conciliare aliquid.

Anhenken, s. besser anhängen.

Anher, adv. anher kommen, sem přigjti; bis anher, až posawád, až potud, adhuc.

Anherr, m. praděd, s. Ahnherr.

Anhetzen, v. a. začjti honiti, naháněti, štwáti. 2) naštwati, poštwati, sl. pohusskati, ku př. psa. 3) einen zu etwas, popuditi k něčemu, papauzeti, ponaukati, posstjwati, rozdrážditi, concitare.

Anhetzen, n. Anhetzung, f. posstwánj, posstjwánj, popauzenj, concitatio, instigatio.

Anhetzer, m. posstjwač, přisstjwač, posstjwáček, přisstjwáček, concitator.

Anhetzerinn, f. posstjwačka, přisstjwačka.

Anheute, dnes, s. besser Heute.

Anhieb, m. natětj, natnutj.

Anhöhe, f. pahrbek, kopec, přjwrssj, wrssek, locus editus, collis.

Anhören, v. a. poslauchati, poslechnauti, přeslyssěti, přeslechnauti, audire, auscultare. Anhören, n. Anhörung, f. poslauchánj, poslechnutj, přeslyssenj, přeslechnutj. Anhörer, m. posluchač, auditor.

Anieß, Anis, m. anýz, anisum.

Anjetzt, anitzt, adv. nynj, teď, teprw, nunc.

Anjochen, v. a. zapřáhnauti (woly).

Anjochung, f. zapřeženj.

Ankauf, m. kaupě, nakaupenj. Ankaufen, v. a. nakaupiti, pokaupiti; Ankaufen, n. Ankaufung, f. nakaupenj, pokaupenj.

Anker, m. plur. die Anker, kotew, kotwa, kotwice, sl. kočka, mačka, ancora; den Anker werfen, fallen lassen, kotwu w wrcy, whoditi; — lichten, zdwihnauti, wytáhnauti; — kappen, vtjti. 2) mjra, půl wědra. 3) hák.

Ankerchen, n. dim. kotwička.

Ankerben, v. a. nawraubiti, na wrub nařezati, taleo incidere.

Ankerblume, f. kotewnjk, kotwice, kotwičnjk, rhexia, L.

Ankergeld, n. kotewnj clo, kotewnj. Ankerrecht, n. kotewnj práwo. Ankerseil, Ankertau, n. kotewnj prowaz, ancorale.

Ankerlos, adj. bez kotew, bezkotewnj.

Ankern, v. a. kotew vwrcy, zastati na kotwách. 2) dychtiti po něčem, adpetere.

Ankerschmied, m. kotwář, faber ancorarius.

Anketten, v. a. řetězy swázati, vkowati; sich an einen anketten, k někomu se připnauti, připogiti.

Anklage, f. obwiňowánj, obžalowánj, požalowánj, žaloba, žalowánj, actio, accusatio; falsche, křiwé obžalowánj, pomluwa, vtržka, calumnia.

Anklagen, v. a. winiti, obwiňowati, obžalowati, accusare.

Ankläger, m. obwiňowatel, obžalowatel, winitel, žalobnjk, accusator, actor, delator; falscher, křiwý žalobnjk, calumniator. Anklägerinn, f. obwiňowatelkyně, winitelka, žalobnice, actrix, accusatrix.

Anklammern, v. a. skobau sepnauti, sklamrowati, přiklamrowati; sich, přípnauti se, adhærescere.

Ankleben, 1. v. n. chytati se, držeti se, lepiti se, ljpnauti, lnauti, přilepenu býti, přilnauti, adhærere, adhærescere. (2.) v. a. s. Ankleiben. Anklebend, lepký

An=

Ankleiben, v. a. přilepiti; mit Leim, přiklјžiti, přiklegiti, agglutinare.
Ankleiden, v. a. oblécy, obláčeti, oblјkati, odјti, odјwati, zaodјti, induere.
Ankleistern, v. a. mazem přilepiti.
Ankleisterung, f. přilepenј.
Anklopfen, v. a. zaklepati, tlaucy na něco; — fen, n. — fung, f. zaklepánј, zatlučenј, pulsatio; — fer, m. klepač; klepačka, palička, kygánka.
Anknöpfen, v. a. připnauti, zapnauti.
Anknüpfen, v. a. přiwázati, připogiti.
Anködern, v. a. přiwnaditi, přiwábiti, inescare; — rung, f. přiwnaděnј, přiwábenј, wnada, esca, inescatio.
Ankommen, v. n. 1) přigјti, přicházeti, aduenire; reitend oder fahrend, přigeti, zu Wasser, připlauti, připlawiti se. 2) do služby se dostati, auřad obdržeti; er kam bald an, brzo do služby přišsel, brzo auřadu dossel. 3) schoditi s něčјm, pochoditi s něčјm; sie ist sehr wohl angekommen, welmi dobře schodila, pochodila, i. e. wdala se. 4) naběhnauti, zle pochoditi, zle sy poslaužiti; da kam er übel an, to sy naběhl. 5) napadnauti, podgјti, incessere; es kommt mich ein Frost an, zyma mne napadá, rozrážј; der Schlaf kam ihn an, sen ho obklјčil, zachwátil; es ist ihn eine Lust, ein Verlangen angekommen, přissla mu chut, zachtělo se mu. 6) přicházeti; es kommt mir schwer an, dieses zu lassen, těžko mi přicházý, toho nechati. 7) záležeti, interesse, referre; auf dich allein kommt es an, genom na tobě to záležј. 8) týkati se, běžeti o něco, agi; es kommt hier auf die Ehre an, to se cti týká; es kommt auf Leib und Leben an, běžј tu o žiwot; hier kommt es bloß aufs Geld an, přigde tu toliko na penјze.
Ankömmling, m. přjchozý. pohostinný.
Ankörnen, v. a. přiwnaditi, s. Anködern.
Ankündigen, v. a. ohlásyti, oznámiti, zwěstowati, denuntiare, indicare; — gung, f. ohlássenј, oznámenј, zwěstowánј, náwěsstј.
Ankunft, f. das Ankommen, přicházenј, přјchod, přјchoz, přigitј, přјsstј, aduentus. 2) Herkommen, Geschlecht, pocházenј, pogitј, rod, wzchod, genus.
Ankünsteln, v. a. včarowati, vdělati, sl. vrobiti; es ist ihm angekünstelt worden, má vděláno.
Ankuppeln, v. a. připogiti, přiwázati, swázati, colligare, copulare. 2) někomu newěstu namlauwati.
Anlächeln, v. a. někomu se přismјwati, na někoho se vsmјwati, arridere;
Anlächelung, f. vsmјwánј, arrisio.
Anlachen, v. a. smáti se na někoho, přismјwati se, adridere. 2) líbiti se, adridere; das Anlachen, n. přismјwánј, adrisio; zalјbenј, adrisio.
Anlage, f. vloženј, vstanowenј, základ, založenј, institutio. 2) způsobnost, facultas. 3) počátečné zakládánј, začátky, initia, náloha? 4) daň, plat vložený, tributum. 5) náklad, impensa.
Anlände, f. břeh, čerpadlo, přјstaw, stanowisstě, portus, navale.
Anlanden, anländen, v. n. k břehu, k zemi se připlawiti, připlauti, přistati, přistawiti, adpellere.
Anlandung, f. připlawenј, přistawenј.
Anlangen, 1. v. n. přibrati se, přigјti, advenire; — gung, f. přјchod, přigitј. 2. v. a. týkati se, adtinere; was mich anlanget, co se mne tkne, týče. Anlangend, týkagјcý se; die Sache anlangend, co se té wěcy týče, týkage se té wěcy; um etwas, prosyti, požádati.
Anlaschen, v. a. lizowati, s. Abplätzen.
Anlaß, m. plur. Anlässe, přјčina, přјležitost. 2) podoba, podobenј, s. Anschein. Es hat allen Anschein dazu, wssecko se k tomu podobá.
Anlassen, 1. v. a. na někom něcho nechati; ich will ihm den Rock anlassen, nechám ho w kabátě. 2) napustiti, pustiti, wpustiti, immittere; einen Hund anlassen, psa pustiti, posstwati na něco; das Wasser eines Teiches anlassen, wody

dy do rybnjka napustiti, einen Teich anlassen, rybnjk napustiti. 3) einen übel anlassen, obořiti se na někoho, zle přiwjtati, male excipere. 2. v. recip. podobati se, videri, speciem habere; es läßt sich zum Kriege an, podobá se k wogně, die Sache läßt sich gut an, dobře se dařj, es läßt sich zum Regen an, má se k děssti, chystá se ku prssce.

Anlauf, m. auprk, běh, náběh, naběhnautj; oběh, incursus, impetus; einen Anlauf nehmen, rozběhnauti se, pochop bráti; der Anlauf des Wassers, přibýwánj, přitekánj, stekánj wody, rozwodněnj; des Feindes, autok nepřátelský; einen großen Anlauf haben, weliké nabjhánj mjti; das Haus liegt im Anlaufe, ten dům gest na ráně.

Anlaufen, 1. v. n. naběhnauti na něco, přiběhnauti k něčemu, udeřiti se, uhoditi se, zawaditi o něco, incurrere, offendere, impingi; er ist mit dem Kopf an die Wand angelaufen, běže udeřil hlawau o stěnu. 2) naběhnauti sy, zle přiwjtánu býti, zle pochoditi, male accipi; ich bin übel angelaufen, zle sem sy naběhl, zle sem pochodil, zle sem sy uhonil, utržil. 3) einen anlaufen lassen, někoho podwésti, zawésti. 4) naběhnauti, otécy, sl. napuchnauti, opuchnauti, spuchnauti, intumescere. 5) přibýwati, růsti, přirostati, accrescere, augeri; der Fluß ist angelaufen, řeky přibylo, wody w řece přibylo. 6) blesk, stkwělost stratiti, zagiti; der Spiegel ist angelaufen, zrcadlo zasslo. 7) anlaufen lassen, na modro zakaliti; angelaufen, zamodralý, na modro zakalený. 2. v. a. běhati k někomu, nabjhati na někoho; einen um etwas anlaufen, k někomu o něco běhati. 2) autok učiniti, obořiti se, udeřiti, wpadnauti na někoho, s. Anfallen.

Anlaufen, n. naběhnutj, přiběhnutj, udeřenj, uhozenj, zawaděnj, adlisio, s. Anlauf. 2) naběhnutj, otečenj, oteklina, otok, opuchnutj, opuchlina, spuchlina, tumor. 3) nabjhánj, přibýwánj.

Anlegen, 1. v. a. přičiniti, přiložiti, přisaditi, přistawiti, admovere, adponere; eine Leiter, řebřjk přistawiti; ein Kind, (an die Brust), djtě přisaditi (k prsům); einem Ketten, někoho řetězy swázati; einen Hund, psa uwázati; Feuer, oheň založiti, zapáliti; einen Rocken, kužel nadjti; ein Kleid, ssaty oblécy; Schuhe, Strümpfe, střewjce, punčochy obauti; sich anlegen, oblécy se, obljkati se; sich an etwas anlegen, na něco se opřjti, podepřjti; chytati se, lepiti se, přilepiti se; der Rost leget sich an das Eisen an, rez se železa chytá; ein Schloß anlegen, zámek přiwěsyti, zawěsyti, seram obdere; Hand anlegen, chopiti se něčeho, pomocy pracowati, ruku přičiniti, wtjpiti se; die letzte Hand anlegen, doděłati, dokončiti djlo. 2) užiti, wynaložiti, adhibere, collocare, impendere; sein Geld, seine Zeit wohl, übel anlegen, swé penjze, swůg čas dobře, zle strawiti, wynaložiti, swých penez, swého času užiti. 3) udělati, wystawěti, založiti, condere. 4) ukládati, uložiti, ustanowiti, constituere, imponere. 5) sie haben es miteinander angelegt, spolu se o to smluwili, snesli, spikli, spolu to osnowali, stropili; es ist darauf angelegt, to se kuge, obmýsslj, tropj, o to se usyluge. 2. v. n. k břehu připlauti, přistati.

Anlegeschloß, n. Vorlegeschloß, wisutý zámek, sl. klatka.

Anlegung, f. přičiněnj, přiloženj, přisazenj, přistawenj. 2) užitj, wynaloženj. 3) wystawenj, založenj. 4) uloženj, ustanowenj.

Anlehen, n. Anleihe, f. půgčka, sl. pożičag.

Anlehne, f. lenoch, opiradlo, zábradlj.

Anlehnen, v. a. opřjti, podepřjti. 2) zapůgčiti, sl. zapožičati, s. Lehnen u. Leihen.

Anleiten, v. a. nawáděti, nawésti, přiwáděti, uwoditi. 2) poučowati, učiti.

Anleiter, m. nawoditel, wodič, woditel,

wůdce, dux. Anleitung, f. Anleiten, n. náwěſſtj, náwod, powčowánj, nawedenj, wwáděnj, wywčowánj, ductus; Anleitung geben, nawáděti, nawoditi, náwěſſtj dáwati, powčowati. 2) podnět, přjčina, přjležitoſt, anſa, occaſio.

Anliegen, v. n. doléhati, naléhati, přiléhati, přiſtáti. 2) dieſe Sache liegt mir ſehr an, ta wěc na ſrdcy mi ležj, ſ. angelegen. 3) einem anliegen, naléhati, dotjrati, trápiti, welmi proſyti, flagitare.

Anliegend, adj. přjležjcý, adiacens.

Anliegen, n. doléhánj, důležitoſt, péče, ſtaroſt, cura, ſollicitudo.

Anlocken, v. a. přilákati, přilauditi, přiwábiti, přiwnaditi, adlectare.

Anlockung, f. přilákánj, přilauzenj, přjluda, přiwábenj.

Anlügen, v. a. nalhati, obelhati, ſ. lügen.

Anmachen, v. a. přičiniti, přidělati, připogiti, připrawiti; ein Schloß, zámek přibiti; ein Band, tkanicy přiwázati; Feuer anmachen, oheň rozdělati, roznititi, zanjtiti; den Kalk, wápno rozdělati, ſmjſyti; das Mehl, mauku zadělati, zamjſyti; den Wein, wjno připrawiti, přiſtrogiti, falſſowati; ein angemachter Wein, ſtrogené wjno.

Anmahnen, v. a. napomjnati, ſ. Ermahnen. 2) nabádati, nabjzeti, pobjzeti, wzbuzowati, ſ. Aufmuntern.

Anmahnung, f. napomjnánj. 2) podoba.

Anmaßen, v. rec. oſobiti, ſobiti, přiwlaſtniti, ſwogiti ſy něco, ſibi arrogare.

Anmaßung, f. oſobenj, přioſobenj, ſobenj, ſwogenj.

Anmelden, v. a. ohláſyti, opowěditi, oznámiti, wzkázati, nuntiare, ſignificare; ſich zu etwas, k něčemu ſe hláſyti, přihláſyti.

Anmeldung, f. ohláſſenj, opowěd, opowědenj, oznámenj.

Anmerken, v. a. pozorowati, znamenati na někom, znáti, animadvertere, obſervare. 2) poznamenati, zaznamenati, adnotare. 3) oznámiti, notare.

Anmerkung, f. pozorowánj, znamenánj; poznamenánj, zaznamenánj, známka, nota.

Anmerkenswerth, Anmerkungswerth, — würdig, adj. poznamenánj hodný, znamenitý, notabilis, notandus.

Anmeſſen, v. a. přiměřiti, změřiti, mjru wzýti, admenſurare. 2) dobře naměřiti, přiměřowati, přiſſikowati, accommodare rem. ſ. Angemeſſen.

Anmuth, f. přjgemnoſt, wtěſſenj, wtěſſenoſt, amœnitas; des Geruchs, wůně, pochotnoſt; der Muſik, der Sprache, hudby, řeči lohodnoſt, ljbeznoſt, ſuauitas.

Anmuthen, v. a. přimyſliti, o někom ſmýſſleti, adfingere. 2) požádati, poſcere.

Anmuthig, adj. lahodný, ljbezný, pochotný, přjgemný, rozkoſſný, wtěſſený, amœnus, ſuauis. adv. lahodně, ljbezně, &c. ſuauiter.

Anmuthigkeit, f. lahodnoſt, ljbeznoſt, ſ. Anmuth.

Anmuthsvoll, adj. přerozkoſſný, přewtěſſený.

Annageln, v. a. hřeby přibiti, clavis adſigere. Annagelung, f. přibjgenj, přibitj.

Annahen, annähern, v. n. bljžiti ſe, přibližowati ſe, adpropinguare.

Annahung, Annäherung, f. bljženj, přibližowánj, adpropinguatio.

Annähen, v. a. přiſſiti, přiſſjwati, adſuere.

Annähen, n. — hung, f. přiſſitj, přiſſjwánj.

Annahme, f. bránj, přjgem, přigetj, přigjmánj, wzetj, acceptio.

Annalen, plur. letopis, ſ. Jahrbücher.

Annaliſt, m. ſpiſowatel létopiſů, kronykář.

Annehmen, v. a. bráti, přigjti, přigjmati, wzýti, acceptare, accipere, ſumere; die Farbe annehmen, barwu chytiti; für Scherz, za žert pokládati. 2) ſich einer Sache annehmen, něčeho ſe vgjmati, vgjti.

Annehmer, m. přigimač, přjgemce, přjgemčj. Annehmerinn, přigimačka.

Annehmlich, adj. přjgjmánj hodný, přjgemný, lahodný, ljbezný, pochotný, wděčný, acceptus, gratus, iucundus, ſuauis. adv. lahodně, ljbezně, pochotně, přjgemně, wděčně, iucunde, ſuaviter.

Annehmlichkeit, f. lahodnoſt, ljbeznoſt, pochotnoſt, přjgemnoſt, wděčnoſt, ſuavitas.

Annehmung, f. přigetj, přigjmánj, wzetj, ſ. Annahme.

Annoch, adv. gesstě, adhuc, s. noch.
Annuliren, v. a. z lat. nulla, wnic, wniweč obrátiti, vwésti, zničiti, sl. zniwečiti, abolere, tollere.
Annullirung, f. wnic, wniweč obrácenj, vwedenj, zničenj, zniwečenj, abolitio.
Anordnen, v. a. pořádati, pořjditi, spořádati, zřjditi, disponere, ordinare. 2) nařjditi, poručiti, vložiti, vrčiti, constituere, iubere. Anordnen, n. Anordnung, f. spořádánj, zřjzenj, nařjzenj, poručenj.
Anpacken, v. a. pochytiti, popadnauti, adprehendere; vchopiti, vchwátiti, arripere; mit Worten, osapiti se, dáti se do někoho, aggredi.
Anpackung, f. popadnutj, vchopenj; osapenj.
Anpassen, 1. v. n. anpassend seyn, ssikowati se, srownáwati se, trefowati se, congruere, quadrare. 2. v. a. anpassend machen, přiměřiti, přissikowati, přirownáwati, srownáwati, accommodare, aptare.
Anpfählen, v. a. k kolu přiwázati, koly vpewniti; einen Missethäter, zločince na kůl nastrčiti.
Anpfeifen, v. a. ckáti, hwjzdati, zahwizdnauti na někoho.
Anpflanzen, v. a. nasaditi, nasázeti, zasaditi.
Anpflanzung, f. nasazenj, sad, plantatio.
Anpichen, v. a. nasmoliti, přismoliti, smůlau přilepiti.
Anplätzen, v. a. stromy lizowati, f. Abplätzen.
Anprallen, v. n. vdeřiti, vhoditi o něco, wrazyti do něčeho, illidi. Anprallen, n. —lung, f. vdeřenj, vhozenj, wraženj.
Anprellen, v. a. prasstiti, vdeřiti, vhoditi něčjm o něco, wrazyti, illidere.
Anprellung, f. vdeřenj, vhozenj, wraženj.
Anrathen, v. a. raditi, poraditi, f. Rathen.
Anrechnen, v. a. počjtati, pokládati, přičjtati, imputare, vitio vertere.
Anrechnung, f. počjtánj, pokládánj, přičjtánj, imputatio.
Anrede, f. mluwenj, promluwa, promluwenj, adlocatio.
Anreden, v. n. mluwiti, promluwiti k někomu, adfari, adloqui.

Anregen, v. a. pohnauti, pohybowati, popuditi, powzbuzowati, incitare. 2) připomenauti, zpomenauti, zmjniti se, memorare, mentionem facere; angeregt, připomenutý, zpomenutý, zmjněný, memoratus.
Anregung, f. pohnutj, pohybowánj, popuzowánj, powzbuzowánj; incitatio. 2) připomenutj, zpomenutj, zmjněnj, zmjnka, mentio; — thun, připomenauti, zminku včiniti.
Anreiben, v. a. nadrbati, nadrápati, nasskrábati, natjrati, natřjti, podrbati, podrápati, posskrábati, potjrati, potřjti, adfricare, adterere.
Anreihen, v. a. do řádků nawljkati, k. p. perly.
Anreißen, v. a. 1) natrhnauti. 2) einen Holzhaufen anreißen, hranicy dřjwj načjti, začjti z nj bráti. 3) nareysowati, nástjniti čárkami.
Anreißer, m. nástrog k reysowánj, reysownjk.
Anreiten, 1. v. n. a) na koni přigeti, přigjžděti; b) na koni na něco wgeti, wrazyti; c) schlecht anreiten, zle pogezditi, pochoditi. 2. v. a. koně progeti, progjžděti.
Anreitzen, v. a. drážditi, nabádati, nabjzeti, pobádati, pobjzeti, ponaukati, popuzowati, wzbuzowati, concitare, incitare.
Anreitzung, f. drážděnj, nabádánj, nabjzenj, pobádánj, pobjzenj, ponaukánj, popuzowánj, concitatio, instigatio.
Anreitzer, m. dráždič, dráždil, nabádač, pobjzytel, ponaukač, popuditel, concitator.
Anrennen, 1. v. n. naběhnauti na něco, přiběhnauti k něčemu, incurrere. 2. v. a. autok včiniti, dorazyti, přiběhnauti, přihnati, připadnauti, wrazyti, řjtiti se na někoho, invadere, impetum facere.
Anrichten, v. a. přichystati, přihotowiti, parare, præparare; die Speisen anrichten, gjdla připrawiti, přistrogiti, vstrogiti. 2) stropiti, včiniti, způsobiti, creare.
Anrichtung, f. přichystánj, přihotowenj, připrawenj, přistrogenj, vstrogenj; strogenj, způsobenj.
Anrichter, m. strogitel, strůgce.
Anriechen, 1. v. a. přiwoněti k něčemu, olfacere;

facere; man riecht es ihm schon an, wo er gewesen ist, gij po wůni poznati, kde byl. 2. v. n. zawáněti, zawoněti, olere.

Anritt, m. přjgezd na koni.

Anrittsgeld, n. přjgezdné.

Anritzen, v. a. nasstjpiti, natnauti, natrhnauti.

Anrücken, 1. v. a. přisaditi, přistawiti, přitáhnauti, přistrčiti k něčemu, admovere. 2. v. n. přibližowati se, přicházeti, přitáhnauti, táhnauti, přitrhnauti, adpropinquare; rücken sie doch näher an, pomknau pak se blíže, přisednau pak blíže, t. g. k stolu.

Anrückung, f. přistawenj, přistrčenj. 2) přibližowánj se, přicházenj, přitáhnutj, přitrhnutj, taženj.

Anrufen, v. a. na někoho křičeti, wolati, zawolati, inclamare. 2) prosyti o něco, žádati za něco, implorare, invocare; Gott um Hülfe anrufen, Boha o pomoc prosyti, wzýwati. 3) einen zum Zeugen anrufen, někoho sobě za swědka bráti.

Anrufung, f. wolánj, zawolánj. 2) prossenj, wzýwánj, žádánj. 3) oswědčowánj, za swědka bránj.

Anrühmen, v. a. pochwáliti, schwalowati.

Anrühren, v. a. dotknauti se, dotýkati se, týkati se, attingere. 2) smjsyti, zadělati.

Anrührung, f. dotknutj, dotýkánj, týkánj se. 2) smjsenj, zadělánj.

Ans, m. sto an das, ans Licht bringen, na gewo přinésti, na swětlo wywésti, wygewiti, zgewiti; ans Fenster treten, k oknu přistaupiti; bis ans Ende der Welt, až do skonánj swěta.

Ansäen, v. a. začjnati syti. 2) nasýti, osýti, zasýti. Ansäung, osenj, osetj, zasetj.

Ansage, f. opowěd, opowěděnj, opowjdka, s. Ansagung. Eine Ansage thun, opowěditi, oznámiti, — thun lassen, na wědomj dáti.

Ansagen, v. a. ohlásyti, opowěditi, oznámiti, indicere. 2) vdati, wyznati, profiteri.

Ansager, m. opowjdač, opowjdatel, oznamowatel. Ansagung, f. ohlássenj, opowěděnj, oznámenj. 2) vdánj, wyznánj,

Ansägen, v. a. nařezati pilau.

Ansässig, adj. osedlý, vsedlý.

Ansässigkeit, f. osedlost, vsedlost.

Ansatz, m. autok, s. Anfall, Angriff. 2) zrůst, incrementum. 3) násada, přjsada, vsazenj. 4) zur Krankheit, náklonnost, nadchlivost.

Anschaffen, 1. v. a. reg. nařizowati, poraučeti, imperare; opatřiti, pořjditi, zgednati, kaupiti, comparare. 2. v. a. irreg. přistwořiti.

Anschaffung, f. 1) opatřenj, pořjzenj, zaopatřenj, zgednánj. 2) přistwořenj.

Anschälen, v. a. nalaupiti, zalaupiti.

Anscharren, v. a. nahrabnauti, přihrabati.

Anschauen, v. a. patřiti, pohleděti, popatřiti, shlédnauti, wzezřjti, adspicere.

Anschauen, n. Anschauung, f. patřenj, pohled, pohleděnj, popatřenj, schlédnutj, wzezřenj.

Anschaulich, adj. spatřitedlný, widitedlný, adspectabilis. adv. — ně.

Anschein, m. podoba, pohled, twárnost, způsoba, species; den Anschein haben, podobati se, zdáti se.

Anscheinen, 1. v. a. oswěcowati, přiswěcowati, swjtiti na něco, adfulgere, adlucere. 2. neut. podobati se, zdáti se, anscheinend, co se toliko zdá.

Anschere, f. osnowa, stamen, s. Werft, Zettel.

Anscheren, v. a. tondere, nastřihnauti. 2) nasnowati, přjzy na staw natáhnauti.

Anschicken, v. a. chystati, hotowiti, strogiti.

Anschickung, f. chystánj, hotowenj, strogenj.

Anschieben, v. a. přistrčiti, admovere.

Anschielen, v. a. ssilhawě na někoho pohleděti, zassilhati, limis intueri.

Anschießen, 1. v. a. nastřeliti, postřeliti; ein Gewehr anschießen, zbraň průbowati; ein Gebäude an das andere anschießen, stawenj k druhému připogiti, přistawěti; den Aermel an den Rock anschießen, rukaw ke kabátu přissiti; ein Brod an das andere anschießen, chléb hustě posázeti. Er ist angeschossen, gest postřelený, wětrem podssitý. 2. neutr. přiběhnauti, přihrnauti se, přistřeliti, přiwaliti se;

ſe; das Waſſer ſchießt an, woda ſem bězj, ſem ſe walj; er kam wie ein Pfeil angeſchoſſen, přiſtřelil gako ſſjp, přiletěl gako ſtřela. 2) naběhnauti na něco, wrazyti do něčeho. 3) mezowati, týkati ſe, wedlé býti.

Anſchiffen, v. n. připlauti, připlawiti ſe.

Anſchirren, v. a. koně přiſtrogiti, zapřáhnauti.

Anſchlag, m. Anſchlagen, n. Anſchlagung, f. bitj, tlučenj, vdeřenj, vhozenj, zatlučenj. 2) přibitj; prohlášenj, wyhlášenj. 3) počjtánj, ſečtenj, wypočtenj, computatio; ceněnj, proceněnj. 4) důmyſl, nález, obmyſl, přemýſſlenj, rada, vkládánj, vloženj, vſmyſſlenj, conſilium; einen Anſchlag machen, nález wymyſliti; — faſſen, domyſliti ſe, obmýſſleti, přemýſſleti, vkládati, vložiti, vraditi ſe, vſmyſliti ſobě; ein Mann voller Anſchläge, důmyſlný, obmyſlný člowěk. 5) prohlášenj, prowolánj, proſcriptio.

Anſchlagen, v. irr. 1. act. bjti, tlaucy, vdeřiti, vhoditi, zatlaucy, pulſare; mit der Glocke anſchlagen, zwonem zazwoniti; die Wellen ſchlugen an das Ufer an, wlny k břehu dorážely, wlnobitj k břehu přiráželo, o břeh ſe obráželo. 2) začjti hlas wydáwati, vocem mittere; der Vogel ſchlug an, pták začal zpjwati, zazpjwal; die Hunde haben angeſchlagen, pſy začali ſſtěkati, zaſſtěkali. 3) das Gewehr anſchlagen, zbrog naměřiti, zaměřiti, k ljcy přiložiti. 4) v kowkopů, nakládati, naplňowati, totiž gbeljk rudau aneb kamenjm, odkudž Anſchläger, m. plnič, nakládač. 5) Feuer, rozkřeſati, zakřeſati. 6) přibiti, přirazyti, přitlaucy, adfigere. 7) prohláſyti, prowolati, proſcribere; ſeine Güter ſind bereits angeſchlagen worden, geho ſtatkowé gſau giž prowoláni. 8) zač co ſtogj počjtati; pokládati, proceniti, (ſſacowati), computare, æſtimare, k. p. eines Vermögen anſchlagen, počjtati, proceniti, (ſſacowati); ein jeder ſchlägt ſich in einem zu hohen Preiſe an, každý ſe za wjc pokládá, nežli ſtogj. 2. neut. vdeřiti ſe, vhoditi ſe, vrazyti ſe o něco, wrazyti na něco, impingere, offendere; mit dem Kopfe an die Wand, hlawau o ſtěnu vdeřiti. 2) pomocy, proſpěti, ſwědčiti, ſlaužiti, prodeſſe.

Anſchlagen, n. — gung, f. ſ. Anſchlag.

Anſchlägig, anſchläglich, adj. chytrý, důmyſlný, obmyſlný, oſtrowtipný, callidus, ingenioſus. adv. chytře, důmyſlně.

Anſchleifen, v. a. nabrauſyti.

Anſchließen, v. irr. 1. act. přiložiti, připogiti, přimknauti; ſich anſchließen, připogiti ſe, ſrazyti ſe w hromadu. 2) přiwázati, ſewřjti, ſwázati někoho řetězy, do okowů, do paut dáti, vincire. 2. neut. přilehati, ſwjrati ſe, coniungi.

Anſchließung, f. přiloženj, připogenj, přiraženj; ſewřenj, ſwázánj.

Anſchluß, m. plur. Anſchlüſſe, 1. ſ. Anſchließung. 2) přjdawek, připogená wěc.

Anſchmeicheln, v. recip. ſich bei einem, někomu ſe liſati, přiliſati ſe, auliſně ſe k někomu mjti.

Anſchmettern, v. reg. 1. act. přirazyti, wrazyti, praſſtiti, zatřjſkati. 2. neut. praſſtiti ſe, vhoditi ſe, vrazyti ſe o něco s welikau prudkoſtj.

Anſchmieden, v. a. přikowati, vkowati.

Anſchmiedung, f. přikowánj, vkowánj.

Anſchmiegen, v. a. přiložiti, přitiſknauti; — ſich, přichauliti, přitauliti, přiwinauti ſe.

Anſchmieren, v. a. namazati, sl. namaſtiti. 2) nakančiti, sl. načarbati. 3) oklamati, oſſkrábati.

Anſchmücken, v. a. přiokráſſliti, priozdobiti, exornare; — ckung, f. okráſſlenj.

Anſchmutzen, v. a. naprzniti, naſſpiniti, pokáleti, poſſpiniti.

Anſchnallen, v. a. přeſkau připnauti.

Anſchnarchen, Anſchnauben, Anſchnautzen, v. a. ofrknauti ſe, oſapiti ſe, ſápati ſe, zabraukati na někoho, mor. oſukowati.

Anſchneiden, v. a. nakrogiti, nařjznauti, naſtřihnauti, incidere; nawraubiti.

Anschneiden, n. — dung, f. naťrogenj, naťjznutj, nastřihnutj, nařezánj.
Anschnitt, m. nawraubenj, ſťrogek, nářezek.
Anschove, f. anſſaus, clupea encrasicolus L.
Anschrecken, v. a. nalekati, naplaſſiti, poplaſſiti, naſtraſſiti, poſtraſſiti.
Anschreckung, f. nalekánj, naplaſſenj.
Anschreiben, v. a. napſati, zapſati, inscribere; popſati, poznamenati, adnotare. 2) wohl oder übel angeschrieben stehen, chwálenu aneb haněnu býti, bene vel male audire; — n. — bung, f. napſánj, inscriptio.
Anschreyen, v. a. křičeti, wolati, zakřiknauti na někoho, okřikati, okřiknauti někoho, inclamare.
Anschrote, f. okragky, oſtřižky na ſukně.
Anschroten, v. a. nawaliti, přiwaliti, ſ. Schroten. 2) v ſaukenjků, přitkati.
Anschub, m. počátek házenj, prwnj wrh w kuželkách.
Anschuhen, v. a. obauti, obauwati.
Anschuhung, f. obauwánj, obutj.
Anschüren, v. a. rozdělati oheň.
Anschuß, m. naſtřelenj, poſtřelenj, začátek ſtřjlenj. 2) přiběhnutj, přihrnutj ſe, přiwalenj ſe. 3) naběhnutj, wraženj. 4) wyraženj, wyſtaupenj, ſ. Anschießen.
Anschütt, f. nános, náplaw, alluvio.
Anschütten, v. a. naljti, poljti, Wasser an die Wand, wodau ſtěnu politi, wody na ſtěnu ljti. 2) naſypati, zaſypati.
Anschüttung, f. nalitj, naſypánj.
Anschwärzen, v. a. počerniti, začerniti, zčerniti, infuscare (denigrare); tropisch, někoho očerniti, oſočiti, zhaněti.
Anschwärzung, f. počerněnj, oſočenj.
Anschweißen, v. a. w hromadu ſkowati, ſwařiti.
Anschwellen, v. n. dmauti ſe, nadmauti ſe, otécy, otekati, intumescere. 2) přibýwati, augeri. — len, n. — lung, f. dmutj, nadmutj, otečenj, přibýwánj.
Anschwemmen, v. a. naplawiti, naplawowati, připlawiti, ſ. Anflößen.
Anschwemmung, f. naplawenj.
Anschwimmen, v. n. připlauti, připlowati, připlynauti.
Ansehen, v. a. djwati ſe, hleděti, patřiti, podjwati ſe, pohleděti, popatřiti, pozřjti, ſ. Anschauen. 2) ohlédati ſe, ohled mjti, ſſetřiti, wážiti, wzezřjti, respicere. Die Kosten nicht ansehen, autrat nelitowati, neſſetřiti. Angesehen, adj. powažitedlný, wážený, wážný, znamenitý, conspicuus. 3) držeti, za to mjti, domnjwati ſe, že —, putare, videri; er sah mich für seinen Bruder an, držel, měl mne za bratra ſwého. 4) poznáwati, widěti, znáti, animadvertere; man siehet ihm noch keine Noth an, nenj na něm geſſtě nauze widěti, znáti, er thut alles, was er mir nur an den Augen ansehen (absehen) kann, on by mi pomyſſlenj vdělal. 5) cýliti, ſměřowati k něčemu; worauf ist das angesehen? k čemu ſe tjm čelj, k čemu to ſměřuge?
Ansehen, n. hleděnj, patřenj, podjwánj, pohled, wzezřenj, adspectus. 2) ohled, respectus; ohne Ansehen der Person, bez přigjmánj oſob, bez ſſetřenj. 3) rozſauzenj, zdánj; allem menschlichen Ansehen nach, podlé wſſeho lidſkého zdánj. 4) zewnitřnj powaha, neb zbůſoba, pohled, wzezřenj, species. 5) podoba, podobánj; es hat das Ansehen, podobá ſe k tomu, es hat kein Ansehen, nepodobá ſe k tomu, allem Ansehen nach, gak geſt widěti. 5) ſlowautnoſt, wážnoſt, wzácnoſt, wzneſſenoſt, zřenj, zřetel, moc, auctoritas.
Ansehnlich, adj. drahný, powažitedlný, ſlowautný, wážný, wzácný, wzneſſený, znamenitý, amplus, insignis. adv. — ně.
Ansehung, f. ſ. Ansehen, 1. 2) Ansehung der Personen, přigjmánj oſob, ſſetrnoſt; in Ansehung, co ſe dotýče, z ohledu. 2) pro, zſtrany, propter, ob.
Ansengen, v. a. opáliti, sl. oſſkwrliti, amburere. — gung, f. opálenj, ambustio.
Ansetzen, v. reg. 1. act. přiložiti, přiſaditi, přiſtawiti, admovere, adponere; die Klauen ansetzen, pazaury wrazyti, zatjti, die Feder ansetzen, pérem trhnauti, pſáti; recip. sich ansetzen, ſaditi ſe, vſaditi

diti se. 2) připogiti, einen Ermel, nastawiti, přistehnauti, přissiti. 3) Bäume, Essig, nasaditi, nasázeti, Bauern, osaditi. 4) eine Zeit, vložiti, vrčiti, vstanowiti, vstawiti. 5) počjtati, ssacowati, hoch ansetzen, wysoko položiti. 6) oklamati, ossiditi, decipere. 2. neut. doléhati, dotjrati, dotřjti. 2) pokusyti se o něco, vsylowati. 3) das Erz setzt an, ruda dodržuge, trwá. 4) das Mastschwein setzt gut an, krmnice, krmná swiné dobře zakládá, tučnj. 5) die Stutte, die Kuh hat angesetzet, klisna ostala hřebná, kráwa zůstala stelná.

Ansetzung, f. přiloženj, přisazenj, přistawenj; připogenj, přistehnutj; vloženj, vrčenj, vstanowenj; nasazenj, osazenj, vsazenj.

Ansicht, f. 1) s. Ansehen. 2) pohled, wýhled, wyhljdka, wzezřenj.

Ansichtig, adj. eines Menschen ansichtig werden, některého člowěka sezřjti, spatřiti, vhljdati, vwiděti, vzřjti, conspicere.

Ansiedel, n. lhota, osada, vsedlost; sich ansiedeln, recipr. osaditi se, osazowati se.

Ansiedelung, f. osada, osazenj, vsazenj.

Ansiedler, m. lhotnjk, osadnjk.

Ansinnen, v. a. přičjtati, přimysliti.

Ansinnen, n. Ansinnung, f. s. Anmuthung.

Anspann, f. & m. potah, přjpřež, spřež, f. spřeženj, s. besser Gespann.

Anspannen, v. a. napnauti, natáhnauti, roztáhnauti, intendere; alle seine Kräfte zu etwas anspannen, wssecku sylu swau na něco wynaložiti. 2) připřáhnauti, zapřahati, zapřáhnauti, iungere currui; den Wagen anspannen, do wozu zapřáhnauti. Anspannen, n. — nung, f. napnutj, natazenj, připřáhnutj, zapřáhnutj, zapřeženj.

Anspänner, m. potažnjk, spřežnjk, zápřežnjk.

Anspeyen, v. a. na něco napliti, napliwnauti, po něčem pljti, plwati, něco vplwati, conspuere, inspuere.

Anspeyen, n. naplitj, plitj, plwánj, vplwánj.

Anspielen, v. n. začjti hráti, zahrati. 2) na něco slowy bjti, čeliti, narážeti, směrowati, wztahowati, alludere.

Anspielung, f. čelenj, naráženj, narážka, směrowánj, wztahowánj, allusio.

Anspießen, v. a. napichnauti, nastrčiti, probodnauti, propichnauti protknauti, transfigere. Anspießung, f. nastrčenj, probodnutj.

Anspinn, f. přeslen, sl. kotaulka na wřetené, verticillus, s. Wirtel.

Anspinnen, v. a. připřjsti. 2) nastrogiti, setkati, sosnowati, spléstí, stropiti, moliri.

Anspornen, v. a. ostnem neb ostruhau bůsti, pobádati, pobůsti; pobjzeti, ponaukati, calcaria subdere, stimulare.

Anspornen, n. — nung, f. bodenj, pobádánj, pobjzenj, ponaukánj.

Ansprache, f. promlauwánj, promluwa, promluwenj. 2) práwo, prosba, s. Anspruch.

Ansprechen, v. a. k někomu promluwiti. 2) einen um etwas ansprechen, s někým o něco mluwiti, někoho za něco prosyti, žádati. 3) einen ansprechen, někoho pozdrawiti, přiwjtati; ku práwu pohnati, v práwa obžalowati. 4) bey jemanden ansprechen, v někoho se zastawiti.

Ansprechen, n. — chung, f. promluwenj, prosba, prossenj, žádost; pozdrawenj, přiwjtánj; půhon ku práwu.

Ansprengen, v. a. ein Pferd, koně pobůsti, popichnauti; mit dem Pferde einen andern ansprengen, na koni aneb s koněm na někoho dorážeti, skočiti. 2) pokropiti, nakropiti, poprskati, postřjkati.

Anspringen, v. n na někoho skočiti, k někomu přiskočiti, wskočiti do něčeho, adsilire. Anspringen, n. přiskočenj, přjskok, skočenj, skok, wskočenj, adsultus.

Anspritzen, 1. act. zaprskati poprskati, postřjkati, zastřjkati, adspergere 2. neut. prskati, prsknauti, střjkati, střiknauti.

Anspruch, m. nářek, narčenj, nařknutj, potahowánj se na něco, požádánj něčeho, práwo k něčemu, petitio, ius; Ansprüch machen, osobiti sobě.

Ansprung, m. 1) s. Anspringen. 2) auročky, auročnice, crusta lactea.

Anspucken, s. Anspeyen.
Anspühlen, 1. v. n. přitekati, adluere. 2. v. a. naplawiti, připlawiti, adluendo advehere. Anspühlung, f. náplaw, naplawenj, připlawenj, adluvio.
Anstalt, f. chystánj, hotowenj, opatřenj, přjprawa, strogenj, adparatus, cura. Anstalt machen, chystati, hotowiti, připrawowati, strogiti, parare; obstarati, opatřiti, curare. 2) spořádánj, vspořádánj, vstanowenj, zřjzenj, institutum.
Anstämmen, v. a. opřjti, podepřjti, podpjrati, zpodpjrati, zpoléhati na něco, adniti, inniti. 2) snažiti se, wynasnažowati se, niti. Anstämmung, f. snaženj, snažnost, wynasnažowánj, nisus.
Anstand, m. lhůta, messkánj, odklad, odkládánj, prodlenj, poklid, průtah, sl. lhůtánj, cunctatio, dilatio; Anstand im Kriege, pokog do gistého času, přjměřj, induciæ. 2) pochybnost, pochybowánj, rozpak, rozpakowánj, dubitatio, hæsitatio, k. p. Anstand in etwas nehmen, pochybowati, rozpakowati se při něčem, na rozpacých býti, sl. lhůtati; ohne Anstand, bez rozmýsslenj, rozpakowánj. 3) náležitost, přjslussnost, decor; mit Anstande, náležitě, přjslussně, decore. 4) čekaná, postřjžka v myslivců aneb střelců; auf den Anstand gehen, na čekanau gjti, na postřjžku wygjti.
Anständig, adj. způsobný, (sslikowný), aptus. 2) náležitý, přjslussný, conueniens, decorus. 3) přjhodný, wděčný, whodný, acceptus, gratus. adv. způsobně, (sslikowně), náležitě, přjslussně, přjhodně, wděčně, wděk, whod; das ist mir nicht anständig, to mi nenj whod.
Anständigkeit, f. náležitost, přjslussnost, decor.
Anstandsbrief, m. poklidnj list, přjročj.
Anstarren, v. a. tuze hleděti, vpřjti oči.
Anstatt, an Statt, mjsto, na mjstě, na mjsto, loco, pro; anstatt des Vaters, mjsto Otce, loco patris.
Anstaunen, v. a. s vžasnutjm, s podiwenjm hleděti na něco.
Anstechen, v. a. pobádati, pobůsti, popjchati, popichowati, vbodnauti, vpichnauti, zabodnauti, zabůsti, pungere. 2) dotjrati, dotýkati slowy, pjchati, popichowati, perstringere verbis. 3) nabodnauti, načjti, narypnauti.
Anstecken, v. a. nastrčiti. 2) připichnauti, přjpnauti; den Degen, meč připásati, accingere. 3) rozpáliti, rozswjtiti, zapáliti, zažžjti, accendere, incendere. 4) načepowati, načjti. 5) nakazyti, nakwasyti, naprzniti, porussiti, inficere.
Ansteckend, adj. nákažčiwý, nákažliwý.
Ansteckung, f. nastrčenj; připichnutj, přjpnutj; rozpálenj, rozswjcenj, rozžženj, zapálenj, zažženj; načepowánj, načetj; nákaza, nakaženj, nakwassenj, naprzněnj, porussenj.
Anstehen, v. n. irreg. přistáti, státi při něčem, adstare. 2) dobře státi, přjslusseti, swědčiti, slusseti, aptum esse, decere. 3) ljbiti se, whod býti, placere, probari. 4) čekati, posečkati, prodliti, prodljwati, expectare, morari; es ist lange genug angestanden, dosti dlauho se s tjm prodljwalo. 5) anstehen lassen, odložiti, opominauti, ponechati, pustiti mjmo sebe, differre, intermittere. 6) pochybowati, rozpakowati se, hæsitare.
Anstellen, v. a. postawiti, přistawiti, adponere. 2) postawiti, vstanowiti, constituere. 3) nastrogiti, připrawiti, přistrogiti, způsobiti, zřjditi, subornare. 4) dokázati, dowésti, spáchati, stropiti, wywésti, patrare. 5) dosaditi, osaditi, posaditi, vstawiti, instituere. 6) sich anstellen, a) postawiti se, na čekanau gjti; b) chowati se, zprawowati se, se gerere; c) dělati se, stawěti se, simulare.
Anstellen, n. — lung, f. postawenj, přistawenj; postawenj, vstanowenj, vstawenj; dosazenj, posazenj, sázenj, dosazowánj, vstawowánj na auřad.
Anstemmen, s. besser Anstämmen.
Ansterben, v. n. irr. něčj smrtj připadnauti, morte alicuius obvenire. Das Gut ist nur

mir angeſtorben, ten ſtatek mně připadl ſkrze ſmrt; ein angeſtorbener Grund, odaumrtný grunt.

Anſtich, m. nabodenj, nabodnutj, napichnutj, narypnutj.

Anſticheln, v. a. ſlowy popichowati.

Anſtiften, v. a. ſtropiti, včiniti, způſobiti, efficere. 2) nabádati, nawáděti, nawěſti, inſtigare; falſche Zeugen anſtiften, křiwé ſwědky namluwiti, naſtrogiti.

Anſtiften, n. — tung, f. ſtropenj, způſobenj; nabádánj, nawáděnj, náwod.

Anſtifter, m. původce, ſtrůgce; nabadač, náwodce, náwodnjk.

Anſtimmen, v. a. začjti hlas wydáwati, začjti zpjwati. 2) na náſtrogi hudebném zahrati, zapjſkati.

Anſtinken, v. n. ſmrděti někomu, zapáchati, ſordere alicui.

Anſtoß, m. auraz, aurážka, pohorſſenj, poťknutj, vraženj, vſtrk, offendiculum, offenſio. 2) překážka, záwada, zawazenj, obſtaculum. 3) připad nemocy; er hatte Anſtoß von dem Fieber, zymnice ho potkala, naň připadla.

Anſtoßen, v. irr. 1. act. vdeřiti, vhoditi, zawaditi o něco, ſtrčiti, wrazyti do něčeho, vſtrčiti, impingere, offendere. 2) mit der Zunge, breptati, zagjkati ſe, balbutire. 3) napěchowati, pjchem přirážeti. 4) ein Gebäude an das andere, dům k domu přiſtawěti, připogiti, přirazyti, ſrazyti; mit den Weingläſern, ſklenicky přiſtrkowati, collidere. 2. neut. vdeřiti ſe, vhoditi ſe, potknauti ſe, vrazyti ſe, vſtrčiti ſe, wrazyti do něčeho, zawaditi o něco; das Pferd ſtößt an, kůň kleſá, kůň ſe potýká, vrážj. 2) chybiti, pochybiti, kleſati, omýliti ſe, poblanditi. 3) napadnauti, přigiti, k. p. es ſtößt ihn ein Fieber an, napadá ho, přicházý na něho zymnice. 4) ležeti, ſtáti při něčem, dotýkati ſe, mezowati. 5) pohorſſowati ſe, vrážeti ſe na něčem.

Anſtoßen, n. — ßung, f. 1) ſ. Anſtoß. 2) breptánj, koktánj, zagjkánj, zagjkawoſt.

Anſtößig, adj. aurazčiwý, pohorſſliwý; ſeyn, k aurazu, k pohorſſenj býti; ein anſtößiges Pferd, kleſawý, potýkawý kůň.

Anſtößigkeit, f. aurazčiwoſt, pohorſſliwoſt.

Anſtrahlen, v. a. paprſſlkowati, paprſſky oſwěcowati, zaſtkwjwati ſe, adfulgere.

Anſtrecken, v. a. natáhnauti, natahowati, ſ. Anſtrengen.

Anſtreichen, v. a. namazati, pomazati, primazati, adlinere, illinere. 2) zabjliti, sl. naljčiti, zaljčiti; ſich anſtreichen, ljčiti ſe, naljčiti ſe, sl. barwiti ſe, zabarwiti ſe, fucare, infucare. 3) poznamenati, zaznamenati, sl. naznačiti, poznačiti, notare. 4) kárati, treſtati, caſtigare. 5) ſ. Anſtreifen.

Anſtreichen, n. — chung, f. namazánj, naljčenj, pomazánj, zabarwenj.

Anſtreifen, v. n. přitřjti ſe, zawaditi, ſtringere.

Anſtrengen, v. a. namáhati, přičiniti, ſnažiti ſe, vſylowati, contendere. 2) doháněti, přjdržeti, přitahowati k něčemu.

Anſtrengen, n. — gung, f. namáhánj, přičiněnj, ſnaženj, ſnažnoſt, ſnažowánj, vſylj, vſylowánj.

Anſtrich, m. namazánj, pomazánj; naljčenj, zabarwenj; barwa, color, ljčidlo, fucus; ſſalba, zámyſl, zaſtěra, ſpecies.

Anſtrömen, v. reg. 1. neut. přitekati, adluere. 2. act. připlawiti.

Anſtücken, v. a. naſtawiti, přiſſiti.

Anſuchen, v. a. pohledáwati, wyhledáwati něčeho, vcházeti ſe, proſyti, žádati o něco, petere. Anſuchen, n. — chung, f. pohledáwánj, wyhledáwánj; proſba, proſſenj, žádoſt, žádánj.

Anſud, m. zewřenj, zwárka.

Antagoniſt, m. odpornjk, odpůrce, protiwnjk, adverſarius.

Antaſten, v. a. makati, ohmatati, omakati, oſſinatati, (sl. oſſmátrati), pomačkati, poſſinatati, adtrectare, contrectare. 2) dorazyti, dorážeti, pěſtowati, popadnauti.

Antaſten, n. — tung, f. ohmatánj, omakánj, oſſinatánj, pomačkánj, poſſinatánj; dorážení, pěſtowánj.

Aentchen, Aentlein, n. kacátko, káce, ljčátko, ljce, pullus anatinus; kacenka, kachni=čka, kacička, kačka, lička, anaticula.
Aente, f. kachna, kacena, kacice, kačka, anas; die Aente schnattert, kacena kachá, kváká, anas tetrinnit. Aenten= adj. kacenj, kachnj, kacicj, kacj, anatarius, anatinus; Aentenadler, m. kacicj orel, aquila anataria, Aentenen, kachnj, kacj weyce, ovum anatinum.
Aentenfang, m. chytánj, lowenj kacen, kachen.
Aentenfänger, m. kacenář.
Aentenfängerey, f. kacenářstwj.
Aentengras, n. rosná tráwa, festuca fluitans L.
Aentengrün, n. Antengrütze, f. okřehky, wodnj řasa, lemna minor L. s. Meerlinsen.
Aenterich, m. Aentrich, kacer, anas mas; ein kleiner, kacjrek.
Antheil, m. djl, podjl; včastnost, včastenstwj, pars, rata; participatio. Antheil geben, nehmen lassen, podéliti, aučastného včiniti; haben, nehmen, aučastnu býti něčeho.
Anthun, v. a. včiniti, vdělati. 2) oblécy, oblékati, vstrogiti se, induere. 3) einem Ehre anthun, někomu čest prokázati; Schande, někomu hanbu vdělati, způsobiti. 4) včarowati, incantare. Es ist ihm angethan, má vděláno, sl. porobili mu.
Antichrist, m. antykryst, protikryst.
Antipode, m. plur. — en, protinohý, plur. protinozý lidé, antipodes.
Antiquar, m. antykwář, prodawač starých knih; milownjk a zpytatel starožitnosti.
Antiquität, f. starobylost, starožitnost; starodáwnj čas, wěc, zwyk.
Antiquitätensammlung, f. sebránj, shromážděnj starobylých, starodáwnjch, pamětnjch wěcý.
Antlitz, n. ljce, obljčeg, twář, s. Angesicht.
Anton, m. Antonjn, Antonius. Antoniusfeuer, St. Antonsfeuer, ohniwý wřed, růže, nemoc, erysipelas, s. Rothlauf.
Antrag, m. plur. Anträge, podánj, předloženj, přednessenj, conditio, propositio; — thun, podati, předložiti, přednésti. 2) otázka, potaz, zeptánj, interrogatio; — thun, otázati se, potazowati se. 3) požádánj, žádost, postulatio.
Antragen, v. a. podáwati, předkládati, přednássetí, proponere. 2) pohledáwati, požádati, petere, postulare.
Antrauen, v. a. oddati, sl. sobássiti, iungere sacro ritu (copulare).
Antrauen, n. Antrauung, f. oddáwánj, oddawky, sl. sobáš, copulatio.
Antreffen, v. a. nagjti, naleznauti, popadnauti, připadnauti, přistihnauti, zastihnauti, inuenire, offendere; zu Hause, doma zastati. 2) dotýkati se, s. betreffen.
Antreiben, v. irr. 1. act. doháněti, dohnati, poháněti, přiháněti, přihnati, adpellere. 2) nabádati, nabjzeti, pobádati, pobjzeti, ponaukati, popauzeti, popuzowati, impellere. 2) neut. hnáti se, hrnauti se, přihnati se.
Antreiben, n. Antreibung, f. dohánénj, dohnánj, pohánénj, popauzenj, popuzowánj, přihánénj, přihnánj, impulsio.
Antreiber, m. dohánéč, dohánitel, pohonič, poháněk; nabadač, nabjzytel, impulsor.
Antreten, v. irr. 1. act. nasslapati, přisslapati. 2) vcházeti se, žádati. 3) přikročiti, wkročiti, začjti; eine Reise, na cestu se wydati; ein neues Jahr, nowý rok začjti. 2. neut. přistaupiti, accedere.
Antreten, n. Antretung, f. nasslapánj, přisslapánj; přikročenj, přistaupenj, wkročenj, začetj.
Antrieb, m. 1) s. Antreiben, n. 2) puzenj, wnukánj, wnuknutj, impulsus; aus eigenem Antriebe, samochtě, z wlastnjho wnuknutj, sponte mea.
Antritt, m. 1) s. Antreten, n. 2) násslapek, přjsslapek. 3) přjstup, začátek, wkročenj. Antrittsrede, přjstupná, počátečná řeč; Antrittsgeld, přjstupné. 4) klus, mjmochod, sslap. 5) přededweřj, předsýnj, přjstup, sl. přjtwor, atrium. 6) podnož, f. podnožj, n. podnožka, scabellum.
Antrocknen, v. n. přischnauti, přisychati.
Antwort, f. odpowěd, odpowjdánj, responsio, responsum.

Antworten, v. n. odpowěděti, odpowjdati, zodpowjdati, respondere.
Anvertrauen, v. a. poručiti, swěřiti, credere.
Anvertraut, adj. poručený, swěřený.
Anvertrauung, f. swěřenj.
Anverwandt, adj. přjbuzný, propinquus; krewnj přjbuzný, cognatus.
Anverwandtschaft, f. přjbuznost, přjbuzenstwj, propinquitas.
Anvettern, sich, přikmotřiti se, připřáteliti se, t. g. přilichotiti se, přilisati se.
Anwachs, m. přibýwánj, přirostánj, zrůst, accretio, incrementum. 2) co zrostlo, přjrostek.
Anwachsen, v. n. an etwas, k něčemu přirůsti, s něčjm se srosti, srůsti, accrescere, agnasci. 2) zrostati, zrůsti, zrůst bráti, crescere. 3) přibýwati, rozmáhati se.
Angewachsen, přirostlý, accretus.
Anwachsen, n. — jung, f. 1) s. Anwachs. 2) nános, náplaw.
Anwalt, m. plur. Anwalte, gednatel, práwnj přjtel, zástupce, procurator.
Anwälzen, v. a. přiwaliti, advoluere.
Anwand, f. auwrat, sauwrat, versura.
Anwandeln, v. n. napadnauti, pochytiti, incessere; die Krankheit wandelt ihm an, nemoc se ho chytá.
Anwärmen, v. a. rozehřjti, zahřjti.
Anwarten, v. n. čekati, očekáwati, expectare. Anwarter, m. čekanec, candidatus.
Anwartschaft, f. čekánj, čekanstwj.
Anweben, v. a. přitkati, adtexere.
Anwedeln, v. a. oháněti, přiwjwati, ocasem se někomu lisati.
Anwehen, v. a. powáti, powanauti, owanauti, zawáti, zawanauti, adflare; der Wind wehet mich an, wjtr na mne wěge. 2) nawáti, nawanauti, přiwjti.
Anweisen, v. a. powkázati, wykázati, adsignare. 2) odhádati, (odhodlati), připsati. 3) kázati, poraučeti, weleti.
Anweiser, m. vkazatel, vkazowatel, wykazatel.
Anweisung, f. powkázánj, wýkaz, wykázánj, adsignatio. 2) odhádánj, odhodlánj, perscriptio. 3) poručenj, přjkaz, rozkaz, præceptio. 4) cwičenj, powčenj, vwedenj, institutio.
Anwendbar, adj. wynaložitedlný, co se dá k něčemu obrátiti, vžiti.
Anwenden, v. a. sein Geld, wynakládati, wynaložiti penjze swé, collocare, impendere. 2) obrátiti k vžitku, vžiti, vti.
Anwendung, f. wynakládánj, wynaloženj. 2) obrácenj k vžitku, vžitj.
Anwerben, v. a. namluwiti; Soldaten, werbowati, zbjrati. 2) namlauwati sy, požádati za manželku.
Anwerber, m. werbjř, namluwač, námluwčj.
Anwerbung, f. namluwenj, werbowánj, zbjránj. 2) namlauwánj, námluwy.
Anwerden, v. n. odbyti, zbýti.
Anwerfen, v. a. zacjti házeti, wrhnauti. 2) na někoho hoditi, nahazowati, nametati, nawrhnauti, nawrhowati, adiicere. 3) přihoditi, rychle přistawiti. 4) obmjtati, obwrhowati.
Anwerfen, n. Anwerfung, f. nahazowánj, namjtánj, nawrhowánj; přihozenj; obmjtánj, obmjtka, obwrh, obwrhowánj.
Anwesen, n. přjtomnost. s. Anwesenheit.
Anwesend, adj. přjtomný, præsens.
Anwesenheit, f. přjtomnost, præsentia.
Anwiehern, v. a. na někoho řehtati, zařehtati, adhinnire alicui
Anwirken, v. a. přidělati. 2) s. Anweben.
Anwischen, v. a. přimazati, pomazati, přitřjti, adlinere.
Anwohnen, v. n. blјzko bydleti, wedlé obýwati, accolere. Anwohner, m. bydlitel, přjbydlitel, obywatel, accola, incola.
Anwohnung, f. blјzko bydlenj, byt, obydlj, přibydlj, přjbytek.
Anwuchs, m. přjrostek, wýrostek, zrostlina, zrůst, s. Anwachs.
Anwunsch, m. žádost, s. Anwünschen.
Anwünschen, v. a. popřjti, přjti, winsowati, žádati někomu něčeho, optare, precari.
Anwünschen, n. Anwünschung, f. přánj, přjzeň, winš, žádost.

Anwurf, m. 1) s. Anwerfen. 2) námět, náwrh, obwrh, přjwrh, wrh.

Anwurzeln, v. n. přikořeniti se, wkořeniti se, zakořeniti se.

Anzahl, f. čjslo, počet, počjslo, numerus.

Anzapfen, v. a. načepowati, načjti sud, začjti točiti. 2) dogjmati, důtkliwými slowy popichowati.

Anzaubern, v. a. včarowati, vkauzliti někomu.

Anzeichen, n. znamenj, wýznama, předoznámenj, omen, signum.

Anzeichnen, v. a. naznamenati, poznamenati, zaznamenati, adnotare, signare.

Anzeige, f. oznámenj, — thun, oznámiti, známost dáti, indicare. 2) náwěstj, zpráwa. 3) znamenj, s. Anzeichen. 4) okážka, vkážka, indicium.

Anzeigen, v. a. na wědomj dáti, oznámiti, w známost vwesti, zpráwu dáti, indicare, significare; einen Dieb, zloděge vdati. 2) předoznamowati, předvkazowati, vkazowati, wyznamenáwati, znamenati.

Anzeiger, m. oznamowatel, vdawač, vkazatel, index, nuntius.

Anzettel, m. osnowa, stamen.

Anzetteln, v. a. nasnowati, osnowu natáhnauti, ordiri telam. 2) nastrogiti, stropiti, začjti, moliri, struere.

Anzettelung, f. nasnowánj, osnowa; nastrogenj, stropenj.

Anzettler, m. osnowař, snowač, v tkadlců. 2) strůgce, tropič, tropitel zlého.

Anziehen, v. irr. 1. act. natáhnauti, potrhnauti, trhnauti; laß anziehen! potrhni, trhni, geď! 2) die Schuhe, Strümpfe, střewjce, punčochy obauti; die Kleider, ssaty oblécy; sich anziehen, oblécy se, obljkati se. 3) přitáhnauti, přitahowati, přitrhnauti, přitrhowati, adtrahere. 4) napnauti, přitužiti, adstringere. 5) Schaafe, Kälber, Hühner, rc. owec, telat, kuřat rc. nachowati, mnoho wychowati. 6) připomjnati, přiwáděti. 2. neut. přitáhnauti, sem táhnauti, advenire; angezogen kommen, přicházeti. 2) do služby, k auřadu přigjti, přistaupiti, přistěhowati, advenire. 3) der Nagel ziehet an, hřebjk dotahuge, dobře držj, swjrá.

Anziehen, n. s. Anziehung.

Anzieher, m. oblekač, oblekáček, obuwač, obuwák, obuwáček, nástrog.

Anziehung, f. natáhnutj, natahowánj. 2) obauwánj, obljkánj, obutj, oblečenj. 3) přitáhnutj, přitahowánj, přitaženj, přitrhnutj, přitrženj. 4) napnutj, přituženj.

Anzucht, f. stok, m. stoka, f. heycuk, canalis.

Anzug, m. přjchod, přjstup, přitaženj, taženj, accessus, adventus; die Anzugszeit des Gesindes, čas stěhowánj čeládky. 2) oblečenj, obljkánj, vstrogenj, indutus. 3) oděw, raucho, ssatstwo, ssaty, vestitus. 4) nátěh, s. Anzieher.

Anzüglich, adj. pohybugjcý, potahugjcý, movens. 2) důtkliwý, dogjmáwý, gjzliwý, sspičatý, acerbus, mordax.

Anzüglichkeit, f. důtkliwost, dogjmawost, gjzliwost. 2) důtky, dogjmánj, gjzliwá slowa, sspičky.

Anzugsgeld, přjchodné.

Anzünden, v. a. podpáliti, roznjtiti, rozswjtiti, rozžjti, (rozžjcy), zanjtiti, zapáliti, zažhnauti, accendere, incendere.

Anzünden, n. Anzündung, f. podpálenj, roznjcenj, rozžhnutj, zanjcenj, zapálenj, zažženj.

Apfel, m. plur. die Aepfel, gablko, malum, pomum; Aepfelchen, Aepflein, n. gabljčko, (gablčko, gablečko), pomulum.

Apfelbaum, m. gabloň, malus; ein kleiner, gabloňka, gablůňka. Apfelkuchen, gablečný, gablkowý koláč. Apfelschnitt, Apfelschnitz, m. gablečná skywka, křjžalka, sl. ssjpka.

Apfelbein, n. gablko, kost okrauhlá.

Apfelbrecher, Apfelpflücker, m. ossijpec k zbjránj gablek.

Apfelbrey, m. Apfelmuß, n. kasse z gablek, sl. gablčnjk; z planých gablek, kyselice.

Apfel-

Apfelgarten, m. gablonisstě, gablonowá sstěpnice, pomarium.
Apfelgrau, adj. gablkowatý, gablkowitý, k. p. kůň.
Apfelgrün, adj. gablkowé zelené barwy, gdulowé barwy.
Apfelschimmel, m. gablečnatý, kostkowatý kůň plesniwý aneb ssedý.
Apokalypse, f. zgewenj, apocalypsis.
Apologie, f. plur. — gien, obrana, obranný list, spis, apologia.
Apostasie, f. odpadnutj, odpadlstwj, odstaupenj od wjry, apostasia.
Apostat, m. odpadlec, odstaupenec, apostata.
Apostel, m. posel, wyslanec, Aposstol.
Apostelamt, n. auřad aposstolský.
Apostelgeschichte, f. skutkowé swatých Aposstolů, acta apostolorum.
Apostelthellung, f. rozeslánj Aposstolů.
Apostem, n. hljza, nežit sebraný, sl. wrženj, wrženina, apostema.
Apostemkraut, n. hliznj bylina, hliznjk, kawias, scabiosa.
Apostemröhrlein, — röschen, — röslein, n. plesska, pljsska, taraxacum.
Apostemwurzel, f. hliznj kořen, krtičnjk, scrofularia nodosa.
Apostolisch, adj. aposstolský, apostolicus; adv. po aposstolsku, aposstolsky.
Apotheke, f. apatyka, lékarna, lékowna.
Apotheker, m. apatykář, pharmacopola; — rinn, f. apatykářka.
Apothekerkunst, f. apatykářstwj.
Appellant, m. odwoláwagjcý se, appellans.
Appellation, f. appellacý, odwoláwánj se.
Appelliren, v. n. appellowati, odwoláwati se, appellare, provocare.
Appetit, m. appetitus, chtjč, chuť, žádost.
Appetitlich, adj. chutný, pochotný, přjgemný, žádaucý.
Appich, m. apich, apium. 2) břečťan, hederaL.
Aprikose, f. meruňka, s. Amarillen.
April, m. duben, měsýc, Aprilis; in den April schicken, s Aprylem poslati; Aprilwetter, nestálý, proměnitedlný čas.
Arbeere, f. břekyne, s. besser Arlesbeere.
Arbeit, f. djlo, práce, zaměstknánj, zaneprázdněnj, sl. robota, labor, opus; bestimmte, gedungene Arbeit, aukol, pensum.
Arbeiten, v. reg. 1. act. dělati, pracowati, sl. robiti, laborare, opus facere. 2) ein Pferd zu Tode arbeiten, koně prácý umořiti, až k smrti upracowati. 2. neut. dělati, pracowati. 2) hýbati se, moveri; der Wein arbeitet, wjno kysse, wře.
Arbeiten, n. dělánj, pracowánj, sl. robenj.
Arbeiter, m. dělnjk, pracownjk, sl. robotjř, robotnjk, laborans, operarius. 2) řemeslnjk, artifex, opifex; Goldarbeiter, zlatnjk; Lederarbeiter, řemeslnjk, genž kůže wyděláwá, girchář, koželuh.
Arbeiterinn, f. dělnice, pracownice, sl. robotjřka, robotnice, laborans, operaria.
Arbeitsam, adj. dělný, pracowitý, sl. robotný, laboriosus; adv. pracowitě, laboriose.
Arbeitsamkeit, f. dělnost, pracowitost.
Arbeits-, dělný, dělacý, pracný; Arbeitsbiene, dělná wčela; Arbeitshaus, dělný, pracný dům; Arbeitslohn, mzda za prácy; Arbeitstisch, dělný stůl.
Arbeitselig, adj. pracný, obtjžný, operosus.
Arbeitsmann, m. s. Arbeiter. Arbeitsleute, plur. dělnjcy, sl. robotnjcy, operarii.
Arche, f. archa, truhla, arca. 2) koráb, lodj, ssif, navigium, navis.
Archi-, arcy, archi; Archidiakonus, m. arcyjáhen.
Architekt, m. stawitel, ředitel při stawenj, architectus. Architektur, f. stawitelstwj, archytektura, architectura.
Architrab, m. hlawnj trám, architrabs.
Archiv, n. archyw, listowna, spisowna, archiuum, tabularium.
Arg, adj. nedobrý, zlý, malus; comp. ärger, horssj, peior; superl. ärgste, neyhorssj, pessimus; adv. nedobře, zle, male; comp. hůř, hůře, superl. neyhůř, neyhůře; ärger machen, zhorssiti, zkazyti.
Aergerlich, adj. pohorssitedlný, poporsslíwý; adv. pohorssitedlně, pohorsslíwě.
Aergern, v. a. horssiti, pohorssowati, zhorssiti.

Aerger-

Aergerniß, f. & n. plur. Aergerniſſe, horſſenj, pohorſſenj, zhorſſenj, offenſio, ſcandalum. 2) mrzutoſt, newole, omrzenj.

Argliſt, f. leſt, podwod, ſſalba, ſchytraloſt, ſſibalſtwj, sl. lichota, dolus, verſutia.

Argliſtig, adj. lſtiwý, podwodný, ſchytralý, ſſibalſký, lichotný, fraudulentus, verſutus; ein argliſtiger Menſch, chytrák, podwodnjk, ſſibal; adv. lſtiwě, ꝛc. doloſe.

Argliſtigkeit, f. lſtiwoſt, podwodnoſt, ſchytraloſt, lichotnoſt.

Argwohn, m. podezřenj, zlé domněnj, ſuſpicio; Argwohn auf einen haben, někoho w podezřenj mjti, einen Argwohn wider jemanden faſſen, ſchöpfen, někoho w podezřenj wzýti.

Argwohnen, Argwöhnen, geargwohnet, v. a. domnjwati ſe něco, domýſſleti ſe něčeho; zlé domněnj, podezřenj o někom mjti, vulgo podhljdati, ſuſpicari.

Argwöhnig, adj. podezřelý, ſuſpectus; adv. podezřele. Argwöhniſch, adj. podezřiwý, podhljdawý, ſuſpicioſus, ſuſpicax; adv. podezřiwě, podhljdawě, ſuſpicioſe.

Argwöhnigkeit, f. podezřeloſt, podezřiwoſt, podhljdawoſt, ſuſpicioſitas.

Arithmetik, f. arytmetyka, počtetnj vměnj.

Aerker, m. arkýř, podſtřeſſj, mænianum.

Arlesbaum, m. břek, cratægus torminalis.

Arlesbeere, Arleskirſche, f. břekyně.

Arm, m. plur. die Arme, rámě, rameno, ruka, lacertus, brachium. Aermchen, Aermlein, n. raménko, ramjnko, brachiolum. Armlos, adj. bezruký. Armvoll, náruč, f. náručj, n. auf den Armen tragen, na ramenau, na rukau, w náručj noſyti; den Arm brechen, ruku zlámati; Arm des Meeres, chobot, rameno, paže, zátoka; an einem Leuchter, parožky; an der Säge, ꝛc. ručka, držadlo. 2) moc, ſýla, mocnoſt, wláda.

Arm, adj. chudý, chudobný, nuzný, inops, pauper; ärmer, chudſſj; ärmſte, neychudſſj; arm werden, ochudnauti, zchudnauti, einen arm machen, někoho ochuditi, zchuditi, na chudobu přiwéſti. 2) bjdný, pſotný, nebohý, neſſťaſtný, vbohý, miſer; der arme Mann, vbohý, nebohý, člowěk, nebožátko, chudák, chudáček, chudátko, chudina, chudinka; armer Sünder, zločinec, na ſmrt odſauzený; vbohý hřjſſnjk, peccator; adv. bjdně, chudě, chudobně, nuzně, pſotně.

Armband, n. náramek, náramennjk; náramnice, armilla.

Armbein, n. ſ. Achſelbein.

Armbinde, f. powigáček, powognjček, powognjk, vwazek na ruku.

Armbruſt, f. kuſſe, luk, ſamoſtřjl.

Armee, f. wogſko, armáda, exercitus.

Aermel, m. rukáw, manica. Aermelchen, n. rukáwec, rukáweček, rukáwek.

Armenanſtalt, f. Armeninſtitut, n. založenj pro chudé. 2) Armenhaus, chudých dům, dům pro chudé, záduſſj chudých.

Armleuchter, m. parožnatý ſwjcen. 2) wodnj přeſlička, bylina, chara, L.

Aermlich, adj. chudičký, ſ. Armſelig. Aermling, m. chudák, chudáček, chudátko, chudina, chudinka.

Armring, m. kraužek na ruku, náramek. 2) Armenring, zděř.

Armſäule, f. ſlaup s rukama na rozceſtj, ſ. Wegſäule.

Armſchiene, f. plechowé náramky proti ráně. 2) loketnj, loktowá koſt, ſſjna.

Armsdick, adj. tluſtý gako ruka; adv. na ruku ztlauſtj.

Armſelig, adj. bjdný, chudý, nuzný, přebjdný, pſotný. 2) vbohý, nebohý, neſſťaſtný, ſ. Arm. 3) bjdný, chatrný, ničemný, miſer, tenuis, vilis. adv. bjdně, přebjdně, ſ. Arm. 2) bjdně, chatrně, ničemně, miſere.

Armſeligkeit, f. 1) ſ. Armuth. 2) bjdnoſt, chudoſt, nuznoſt. 3) chatrnoſt, ničemnoſt.

Armuth, f. bjda, chudoba, nauze, nedoſtatek, pſota, paupertas, inopia. 2) klopota, klopotnoſt, lopotowánj, mizyna.

Armuth, n. collect. die Armen, chudina, chudj lidé, pauperes. 2) mein Bißchen Armuth, má chudoba, mé chatrné gměnjčko.

Aernte, f. žeň s. Ernte.
Aron, n. aronowa brada, sl. německý dům= bjr aneb zázwor, arum.
Arrende, f. arenda, progednánj, pronágem, pronagetj, locatio; Arrendiren, progednati, pronagjti, propachtowati, elocare.
Arreadator, m. arendátor, pachtýř, pronágemnjk, locator.
Arrest, m. arešt, wězenj, žalář. 2) zabawenj, zatknutj, zadrženj, retentio.
Arrestant, m. arestant, wězeň, wězný, captiuus. Arretiren, do arestu, do wězenj dáti, wsaditi.
Arsch, m. plur. Aersche, prdel, řit, zadhule, anus, podex. Arschbacke, f. kýty, obřitné ljce, podřitek, zadek, zadnice, nates.
Arschig, adj. prdelatý, řitnatý.
Arschpaucker, m. bitec, prač, který nemjrné děti bige.
Arschwisch, m. wěchet, wytřiřitek. 2) leccos, ledacos, wěc daremná, ničemná, hadr.
Arschwolf, m. wlk na zadku.
Arsenal, n. zbrognice, s. Zeughaus.
Arsenik, m. otrcych, sl. myšši otrawa, myšák, arsenicum.
Art, f. plur. Arten, plémě, plemeno, způsob, pokolenj, rod, brak, genus, modus. 2) powaha, přirozenj, rod, wlastnost, indoles, natura; aus der Art schlagen, s. Abarten. 3) obyčeg, způsob, zwyk, zwyklost, consuetudo, modus, mos; auf alle Art und Weise, na wšsechen způsob. 4) dobrý způsob, přjslušsnost, slušsnost, způsobilost, způsobnost, decor; mit einer Art etwas sagen, dobrým způsobem, přjslušsně, slušsně, způsobně něco powěditi; es ist keine Art, to nepřjslušsj, neslušsj.
Art, f. oránj. Artacker, m. orná rolj.
Artbar, adj. orný.
Arten, 1. neut. podařiti se, potatiti se, wrhnauti se po někom. 2. act. způsobiti.
Artig, adj. hezký, přjwětiwý, slíčný, utěšsený, způsobný, lepidus. 2) ctnostný, mrawný, šslechetný, bene moratus. 3) obzwláštsiný, wzácný, singularis. adv. hezky, přjwětiwě, slíčně, utěšsené, způsobně, rc.
Artigkeit, f. způsobnost, slíčnost, přjwětiwost, utěšsenost, elegantia, lepos.
Artikel, m. článek, klaub, klaubek, articulus. Figürlich, artikul, částka, článek, rozdělenj; die Glaubensartikel, články wjry. Artikelchen, n. článeček, klaubeček. Artikelweise, adv. po částkách, po člancých.
Artillerie, f. děla, kusy, těžká střelba, tormenta, dělostřelstwj?
Artillerist, m. dělostřelec? pušskář.
Artischocke, f. artyčok, artyšsok, m. cynara L.
Artoffel, s. Erdapfel, Kartoffel.
Arzeney, Arzney, f. lék, lékařstwj, medicina.
Arzney=, adj. lékařský; Arzneybuch, kniha lékařská, Arzneykunde, lékařské uměnj.
Arzneyen, v. a. hogiti, léčiti, lékařiti, lékařstwj dáwati. 2. neut. lékařstwj užjwati. Arzneyen, n. lékařenj.
Arzt, m. lékař, medicus; Arztinn, lékařka.
Asant, m. čertowo howno, vulgo ozant.
Asbest, m. asbest, asbestum.
Asch, m. Reibasch, střez; Milchasch, slewák.
Aeschbaum, m. Aesche, f. Aeschenbaum, m. gesen, gasen, fraxinus; åschen, gesenowý.
Aesche, f. lipan, kwětowoň, ryba, thymallus L.
Asche, f. popel, cinis: glimmende Asche, giskrnatý, tljcý popel, peyř, pýřenj, sl. pýřeň, pýřenice, favilla. Zu Asche werden, w popel se obrátiti.
Aschen=, adj. popelný, popelowý, cinereus.
Aschenlauge, popelowý lauh.
Aschenbrenner, Aeschner, m. popelář; — inn, f. popelářka.
Aschenbrod, n. podpopelný chléb, podpopelnjk, panis subcinericius.
Aschenbrödel, m. pecywál, pecywálek, popelwál, popelwálek, m. popelka, comm. pecywálka, popelwálka, f.
Aschenfarbe, Aschfarbe, f. popelatá, popelawá barwa, color cineraceus.
Aschenfarbig, Aschfarbig, Aschenfarben, adj. popelatý, popelawý
Aschenhåndler, m. popelář, popelnjk; Aschenhåndlerinn, f. popelářka, popelnice.

Aschen=

Aschenkrug, — topf, m. Urne, f. osudj popelnj, hrnec, nádoba pro popel, urna.
Aschenkuchen, m. 1) s. Aschenbrod. 2) podpopelný koláč, podpopelná placka, (sl. podplamenjk, pogáč), focacia.
Aschenpflanze, f. popelnjk, popelečnjk.
Aschermittwoche, f. popelec, popelečnj středa, dies cinerum.
Aeschern, v. a. popel páliti, na popel spáliti, w popel obrátiti. 2) popeliti, popelem posypati, zapopeliti. 3) s popelem močiti aneb wywařowati.
Aschfrau, f. popelářka; Aschmann, Aschenmann, m. popelář.
Aschgefäß, n. popelná nádoba, popelák.
Aschgrau, adj. hnědý, sywý, s. Aschenfarbig.
Aschig, adj. popelatý, popelawý, zapopelený, cinerosus. 2) popelčj, popelný, popelowý, cineraceus.
Aschlauch, Aeschlauch, m. ošleych, (sl. ořechowec, ořešec), por česnekowý, alium porrum L. 2) ošleych menšj, sl. pažitka, s. Schnittlauch.
Aschwurz, Aeschwurz, Aeschenwurz, f. bjlý dyptam, dictamnus.
Aspe, Aespe, f. Aspenbaum, m. osyka, populus tremula; äspen, adj. osykowý.
Asphodill, m. — le, f. kopjčko králowské, zlatohláwek, asphodelus.
Aß, Aeß, n. plur. Aeße, gednička, eš, monas. 2) tauš. 3) 64 částka dukatu, apatekářská libra, as.
Aß, n. gjdlo, pjce, pokrm, potrawa, esca. 2) nástraha, wábný pokrm, wnada, esca; ein Aß legen, wábiti, wnaditi.
Assel, f. Kellerwurm, berušška, stonůžka, swinka, owečka, asellus, oniscus, L.
Ast, m. plur. Aeste, wětew, ratolest, (sl. haluz, f. konár, panoha,) ramus; Aestchen, Aestlein, n. wětwička, (sl. panůžka, halauzka,) die Aeste breiten sich aus, wětwe se rozkládagj. 2) suk we dřewě, nodus; ein harter Ast, twrdý suk; ein Brett voller Aeste, sukowaté prkno. Auf einen harten Ast, gehört ein harter Keil, na twrdý suk twrdý klin, na twrdošjgného dubowec.

Aesterich, Aestrich, n. dlážení, dlažba, dlážka, podlaha, pavimentum; Aestrich schlagen, dlážiti.
Aestig, adj. mnoho wětwj magjcý, (sl. haluznatý, panožitý), ramosus. 2) sukowatý, nodosus.
Astronom, m. hwězdář, astronomus.
Astronomie, f. hwězdářstwj, s. Sternkunde.
Astronomisch, adj. hwězdářský, astronomicus.
Atheist, m. neznaboh, zapirač Boha, atheus. 2) bezbožnjk, impius.
Atheistisch, adj. bezbožný, neznabožský; adv. bezbožně.
Athem, m. duch, dech, dechnutj, dýchánj, halitus, spiritus; keichender, schwerer, dušnost, dušnota, dýchawičnost, anhelitus; Athem holen, schöpfen, dýchati, odychati, duch popadati, spirare; es benimmt mir fast den Athem, téměřby mne to zadusylo, sotwa ducha popadám; in einem Athem, bez oddechu, gednjm dausskem; der Athem bleibt weg, dech, duch se krátj, tratj.
Athemholen, n. Athemzug, m. dech, dýchánj, oddychánj, respiratio.
Athemloch, n. průduch, průdušnj djra.
Athemlos, adj. bez duchu, bez ducha, bezdušný, exanimis.
Athemröhre, f. dýchawice, arteria aspera.
Aether, m. tenké powětřj, powětrné ne e.
Athmen, 1. act. dechem, duchem do sebe táhnauti; die Düfte der Rosen, wůni růžj do sebe táhnauti. 2) dýchati, t. g. požjwati, hier athmet man nichts als Frieden, tu se samým pokogem dýchá. 3) wdechnauti, inspirare. 2. neut. dýchati, oddychati, s. Athem holen.
Atlaßband, n. atlasowá pentle, tkanice.
Atlaßbeere, f. břekyně, s. besser Arlesbeere.
Attich, m. chebdj, n. zemský bez, m. (sl. chbez, chbeza, chabzda), sambucus ebulus L.
Atzel, f. straka, s. Aelster. 2) stonožka, s. Assel.
Aetzen, 1. act. dáti gjsti, krmiti, nakrmiti, pokrmiti, cibare. 2) lauditi, wábiti, wnaditi, inescare. 3) močiti, namočiti. 2. neut. gjsti, žráti, edere, vorare.

Aetz.

Aetzpulver, n. žrawý prássek. Aetzsteln, m. kaustawý, žrawý, pekelný kámen.
Au! au weh! interj. ach, auweh, běda! sl. jaj, jojda! au, væ mihi!
Auch, conj. také, též, y, &, etiam, quoque.
Auction, f. weřegný prodag, kdo dá wjc; aukcý, auctio.
Audienz, f. slyssenj, přjstup, audientia.
Aue, f. olim, potok, řeka. 2) luh, palauk, pořečj, pořičj, tráwnjk, sl. pažit, f. locus graminosus.. 3) pastwina, pastwisstě, sl. pasynek, pascuum.
Auerhahn, m. hluchý tetřew, tetřew wětssj, tetrao, urogallus. Auerhenne, f. tetřewka, samice tetřewa.
Auerochs, diwoký wůl, tur, zubr, urus; Auerkuh, f. zubřice.
Auf, Partic. 1. Adv. von Jugend auf, z mládi, hned od mladosti; von unten auf rädern, zespod nahoru, zdola kolem lámati; Berg auf gehen, nahoru, do wrchu, (sl. hore wrchem,) gjti; auf und nieder, wzhůru, dolu, (sl. hore dolu) sursum deorsum. 2. Conj. auf daß, aby, vt; auf daß nicht, aby ne, ne. 3. Interj. auf! auf! wzhůru! wzhůru! nu! nuže! Glück auf! dey Bůh sstěstj! mnoho sstěstj! zdař Pán Bůh! 4. Præp. cum Dat. na, po, w; auf dem Thurme, na wěži; auf der Erde, na zemi; auf dem Dache, auf der Gasse herum gehen, po střesse, po vlicy choditi; auf dem Schlosse, auf dem Dorfe wohnen, w zámku, we wsy bydleti; b) cum Accus. do, k, na; ku př. auf das Dorf, do wsy, auf den Berg, auf den Baum, na wrch, na strom; auf die Stadt zu gehen, k městu gjti, reite auf das Dorf zu, geď ke wsy; auf einmal, pogednau, sl. naráz, zaráz. Někdy se to auf w nassem gazyku nepřekládá; auf lateinisch, griechisch, latinsky, řecky, t. g. po latinsku, po řecku; auf den Hieb, Stich, sečmo, bodmo, cæsim, punctim; auf das schönste, beste, co neykrásněgi, neylépe, auf das cheste, co neydřjwe, čjm neyspiss, auf der Stelle, y hned, hnedky. 2) cum verbis do, na, o, od, po, pro, roz, s, se, v, wy, z: Aufackern, doorati, naorati, poorati, rozorati, wyorati, zorati. Aufarbeiten, dodělati, dopracowati, oddělati, prodělati, rozdělati. Aufbacken, spécy, wypécy. Aufbahren, na máry položiti. Aufbauen, postawěti, vstawěti, wystawěti.
Aufbäumen, v. a. nawigeti, nawinauti, nawinowati, přjzy, plátno na wratidlo; bjlé ssaty na wálec; 2) sich, pnauti se, wypjnati se, zpjnati se, o konjch.
Aufbeben, v. n. drkotati, s strachem, s třesenjm se pohybowati, pozdwihowati.
Aufbefinden, v. recip. sich, mjti se, dobře, zle, zdráwu býti, bene, male se habere.
Aufbehalten, v. a. dochowati, schowati, zachowati, zachraniti, adseruare. 2) den Hut aufbehalten, klobauk sy na hlawě nechati.
Aufbeißen, v. a. nahrýzti, nakausnauti, 2) rozkausnauti, rozlausknauti, rozlaussiti. 3) rozežrati, wyžrati.
Aufbersten, v. n. puknauti, rozpadnauti se, rozpučiti se, rozpuknauti se, opreyskati se, dirumpi.
Aufberstung, f. puknutj, rozpadlina, rozpuklina, rozsedlina.
Aufbetten, v. a. postlati, postel vstlati, vstjlati, sternere lectum.
Aufbewahren, v. a. dochowati, s. Aufbehalten.
Aufbicken, v. a. naklubati, rozklwati, wyklwati, rozklubati, rozzobati.
Aufbiegen, v. a. nadehnauti, odehnauti, ohnauti, rozehnauti.
Aufbiethen, v. a. powolati, swolati, convocare. 2) alle seine Kräfte, wsseckn sýlu swau naložiti, přičiniti, wynaložiti. 3) ohlásyti, oznámiti, prohlásyti, prowolati, promulgare. Aufbiethen, n. — thung, f. swolánj, swoláwánj, convocatio. 2) ohlássenj, ohlásska, oznámenj, prohlássenj, prohlásska, prowolánj.
Aufbinden, v. a. nawázati, přiwázati, swázati, vwázati, adligare. 2) rozwázati, solve-

solvere. 3) einem etwas aufbinden, někomu něco na nos vwázati, zawěsyti.
Aufbinden, n. — dung, f. nawázánj, vwázánj. 2) rozwázánj.
Aufblähen, v. a. nadmauti, nadýmati, nadauti, nadauwati, inflare; sich, nadýmati se, puauti se, wypjnati se, inflari; aufgebläht, nadutý, aufblähend, nadýmawý, wypjnagjcý se, tumens.
Aufblähung, f. nadmutj, nadutj, nadutost, nadýmánj; nadauwánj, nadýmánj, wypjnánj se.
Aufblasen, v. a. nadmauti, nadauti, nadýmati, nafauknauti, inflare. 2) sich, s. Aufblähen; aufgeblasen, nadutý. 3) rozdmýchati, rozdýmati, rozfaukati, roznjtiti. 4) wzhůru traubiti, zatraubiti.
Aufbleiben, v. n. bdjti, nespati, wzhuru zůstati, vigilare. 2) das Thor wird aufbleiben, wrata zustanau otewřjna.
Aufbleiben, n. bdénj, wzhuru zustánj.
Aufblicken, v. n. zablesknauti se, micare. 2) wzhůru patřiti, wzezřjti, wzhledati, wzhlédnauti, suspicere. Aufblicken, n. zablesknutj. 2) wzhlédánj.
Aufblühen, v. n. rozkwesti, rozkwetati, rozwjgeti se, wykwesti, wykwetati, florescere. 2) kwésti, mladnauti, omladnauti, prospjwati, efflorescere.
Aufbrauchen, v. a. strawiti, wyvžjwati, spotřebowati, zvžjwati, consumere.
Aufbrausen, v. n. bauřiti se, hlučeti, zwučeti. 2) kypěti, wřjti, wywjrati, ebullire, efferre. 3) bauřiti, zpauzeti se.
Aufbrechen, 1. act. wylámati, wypáčiti, wyrazyti, effringere; einen Brief, psanj otewřjti. 2) neut. hnauti se, pohnauti se, odtáhnauti, odtrhnauti. 2) otewřjti se, propuknauti se, aperiri.
Aufbreiten, v. a. prostřjti, rozestřjti, rozprostřjti, sternere.
Aufbrennen, 1. act. napáliti, připáliti, spáliti, wypaliti, comburere, inurere. 2) neut. wzhuru hořeti, wyrážeti.
Aufbringen, v. a. wzhuru wynesti, wznesti, wyzdwihnauti. 2) einen Kranken, nemocného vzdrawiti, vléčiti, wyhogiti. 3) ein Kind, djté wychowati. 4) Geld, penjze sháněti, shledáwati, zaopatřiti, zgednati. 5) allerley unnütze Fragen, wsseliké newžitečné, ničemné otázky přednássěti, wynássěti. 6) eine neue Mode, nowý krog vwesti, začjti. 7) pohnauti, rozhorliti, popuditi, rozhněwati, rozpchliti, rozzlobiti, irritare.
Aufbruch, m. otewřenj, wylomenj, wypáčenj. 2) odchod, odgezd, odtáhnutj, pohnutj se.
Aufbürden, v. a. obtjžiti, břemenem stjžiti, břemeno na někoho vwaliti, wzkládati, imponere onus. 2) obwiniti, obwinowati někoho z něčeho, swáděti něco na někoho, wytýkati něco někomu.
Aufbürdung, f. obtjženj. 2) obwiněnj, obwinowánj.
Aufdecken, v. a. odestřjti, odhaliti, odkryti, detegere; aufgedeckt, odhalený, odkrytý, rozhalený; 2) wygewiti, na gewo wynésti. 3) das Tischtuch, vbrus prostřjti, sternere, den Tisch aufdecken, na stůl prostřjti, přistrogiti.
Aufdeckung, f. odhalenj, odkrytj.
Aufdingen, v. a. 1) s. dingen. 2) včedlnjka k řemeslu přigiti, připustiti, sl. včně připowěděti.
Aufdrängen, v. a. wypáčiti, wytisknauti, wytlačiti.
Aufdrehen, v. a. natočiti, wtočiti, nakrautiti, wkrautiti. 2) odkrautiti, rozkrautiti, roztočiti.
Aufdreschen, v. a. domlátiti, pomlátiti, wssecko wymlátiti.
Aufdringen, v. a. cpáti, nastrkati, obtrudere; sich einem, někomu se nabjzeti; sich in etwas, do něčeho se cpati, tlačiti, wtjskati, wtjrati, intrudere se.
Aufdrucken, Aufdrücken, v. a. přitisknauti, přitlačiti, roztisknauti, roztlačiti, wytisknauti.
Aufdunsen, v. n. nadauti se, nadmauti se, odauti se, opuchnauti, subinflari; aufgedunsen, nadutý, odutý.

Aufdunsten, v. n. gako pára wzhůru wstupowati, pařiti se, wypařowati se.
Aufeinander, auf einander, gedno na druhé, na sebe, gedno po druhém, po sobě.
Aufenblatt, n. myrtus lesnj, ruscus hypophyllum L.
Aufenthalt, m. bydlo, obydlj, přebýwánj, přjbytek, stanowisstě. 2) odtah, odtahowánj, překážka, messkanj, zdrzowánj; ohne Aufenthalt, bez zádržky, bez zabawenj, sine mora.
Auferlegen, v. a. naložiti, poručiti, přikázati, vložiti, s. Auflegen.
Auferstehen, v. n. powstati, wstáti, wzhůru wstáti, s. Aufstehen. 2) z mrtwých wstati, resurgere. Auferstehung, f. wzkřjssenj, z mrtwých wstánj.
Auferwecken, v. a. probuditi, s. Aufwecken. 2) wzkřjsyti. — ckung, f. wzkřjssenj.
Auferziehen, v. a. odchowati, wychowati, s. Erziehen.
Aufessen, v. a. pogjsti, snjsti, wygjsti.
Auffahren, 1. v. n. wstaupiti, wstupowatě, wystaupiti; wzhůru geti, wygeti; 2) im Schlafe, ze sna se probrati, protrhnauti, wyrazyti; ze sna wyskočiti; 3) im Zorne, popuditi se, rozhněwati se, rozzlobiti se; auffahrend, hněwiwý, popudliwý. 4) es ist mir eine Blatter im Gesichte aufgefahren, nesstowice se mi na twáři wyhodila, wyskočila. 5) mit dem Schiffe, na něco wgeti. 2. Act. nawozyti, progezditi, vgezditi, vwozyti.
Auffahren, n. Auffahrt, f. wstaupenj, wstupowánj. 2) wygetj, wýgezd.
Auffallen, 1. v. n. napadnauti, na něco vpadnauti, wpadnauti; do očj padati, pozor wzbuzowati. 2. Act. die Thür auffallen, dwéře pádem wyrazyti; den Kopf, hlawu sy pádem potlaucy, rozbiti.
Auffangen, v. a. chytati, lapati, nachytati, nalapati, pochytati, polapati, schytati, zlapati, capere, excipere; Worte, slowa lapati; Briefe, přegimati, sl. předchwatiti, předchwatowati, intercipere.

Auffassen, v. a. sebrati, vchopiti, vchytiti.
Auffassung, f. vchopenj, vchycenj.
Auffinden, v. a. nagjti, nalezнauti, nalézti.
Auffischen, v. a. vlowiti, wylowiti.
Aufflammen, 1. v. n. wzhůru hořeti, plápolati. 2. act. roznjtiti, zapáliti.
Aufflechten, v. a. zaplésti, zapletati. 2) rozplésti, rozpletati.
Auffliegen, v. n. vletěti, wyletěti. 2. odletěti, znáhla se otewřjti.
Auffordern, v. a. požádati, žádati. 2. nutiti, pobjzeti, wybjdnauti, wyzwati, zwáti.
Aufforderung, f. požádánj, žádánj. 2. nucenj, pobjdka, pobjdnutj, pobjzenj, wybjdka, wybjdnutj, wyzwánj, zwánj.
Auffragen, v. a. doptati se někoho.
Auffressen, v. a. požrati, sežrati, wyžrati, devorare. 2. rozežrati, sežjrati, corrodere.
Auffrischen, v. a. oběerstwiti, ochladiti, ochlazowati, refrigerare. 2) obnowiti, obnowowati, reficere. 3. powzbuzowati, incitare.
Aufführen, a. v. nawézti, nawozyti, wywézti, wywozyti. 2) nahoru wyhnati, wywésti, wzdělati, exstruere. 3) přiwáděti, přiwoditi, vwáděti, vwésti, vwoditi, inducere, introducere. 4) předstawowati, prowozowati, vwozowati, producere. 5) sich aufführen, chowati se, držeti se, zprawowati se, se gerere.
Aufführen, n. — rung, f. nawezenj, náwoz, wywezenj. 2) přiwáděnj, přiwedenj, vwáděnj, vwedenj, vwozowánj. 3) předstawowánj, prowozowánj. 4) chowánj, obcowánj, mores, vita.
Auffüllen, v. a. doplniti, naplniti, wyplniti.
Auffüttern, v. a. dokrmiti, nakrmiti, pokrmiti, skrmiti, wykrmiti.
Aufgabe, f. odewzdánj, odwedenj. 2) poddánj, wzdánj. 3) složenj, zadánj, abdicatio muneris. 4) nařjzenj, vloženj, præscriptum. 5) naloženj, podánj, předloženj, propositio. 6) sama wěc daná, podaná, předložená, vložená, pensum, otázka, problema, nádawek.

Aufgabeln, v. a. na widličky napjchnauti. 2) někde nalezňauti, wyšťaurati.
Aufgang, m. 1. wycházenj, wýchod, wygitj, wzcházenj, ol. wzchod, ortus; wychodnj kragina, oriens. 2) docházenj, scházenj, wycházenj, consumtio.
Aufgeben, v. a. odewzdati, odwésti, tradere. 2) poddati, wzdáti, dedere. 3) složiti, zadati, zrušiti, renuntiare. 4) den Geist, ducha wypustiti, žiwot položiti; die Hoffnung, naděgi odložiti, zaufati. 5) nařjditi, uložiti, iniungere. 6) naložiti, podati, předložiti, proponere.
Aufgeblasen, adj. hrdý, nadutý, nafaukaný, nafauknutý, pyšný, wysokomyslný, zdůrný, zpupný. — heit, f. hrdost, nadutost, pýcha, wysokomyslnost, zdurnost, zpupnost.
Aufgeboth, n. prohlášenj, prowolánj, wyhjdka. 2) ohlášky.
Aufgebung, f. odewzdánj, s. Aufgabe.
Aufgedinge, n. přjwček, sgednánj.
Aufgehen, v. n. powstáwati, wstupowati, wystupowati, sursum ferri; im Rauche, w dýmě se rozplinauti. 2) wycházeti, wygjti, wzcházeti, wzgjti, wznikati, wzniknauti, exoriri; der Teig geht auf, těsto kyne, kysá, kyšše; 3) otewřiti se, aperiri; es gehen mir die Augen auf, oči se mi otwjragj, t. g. lépe porozumjwám; das Eis, led se paušštj, rozpauštj, led tage; das Wetter, gest gib, gibne, odtepljwá se, tage; das Geschwür, die Wunde ging auf, wřed se proputil, rána se otewřela, zgitřila; Knoten ging auf, uzel se rozwázal; die Naht, šew se rozpáral; von Blüthen und Knospen, pučiti se, pupeněti, rozwjgeti se, rozkwetati, wyrážeti. 4) pocházeti, pogiti, scházeti, sgjti, wycházeti, wygjti, t. g. mizeti, pomjgeti, tráwiti se, utráceti se, absumi, consumi; er läßt viel Geld aufgehen, mnoho peněz utrácý, wydáwá; es geht gerade auf, práwě pogde, wygde, nezůstane nic.
Aufgeklärt, adj. oswjcený; — theit, f. oswjcenj, oswjcenost mysli, s. Aufklärung.
Aufgeld, n. nádawek, collybus, 2) záwdáwek, s. Angeld, Handgeld.
Aufgelegt, adj. naložený. 2) způsobný. 3) ein aufgelegter Bettler, hotowý žebrák.
Aufgeräumt, adj. uklizený, uložený. 2) ochotný, weselomyslný, sl. zábawný.
Aufgeweckt, adj. probuzený. 2) čerstwý, čilý, ochotný, weselomyslný; ein aufgeweckter Kopf, důmyslná hlawička, důwtipný člowěk, weselka.
Aufgewecktheit, f. čerstwost mysli, čilost, ochotnost, weselomyslnost.
Aufgeworfen, adj. nahážený. 2) aufgeworfenes Maul, nadutá huba. 3) aufgeworfene Erde, náwoz, nawozená země.
Aufgießen, v. a. nalíti, ol. naléti, naléwaati, adfundere, superfundere.
Aufgraben, v. a. pokopati, porýti, rozkopati, rozrýti, skopati, wyhrabati, wykopati.
Aufgreifen, v. a. pochytiti, polapiti, comprehendere. 2) nahmatati, namakati.
Aufgrünen, v. n. rozzelenati se, wyrostati.
Aufgürten, v. a. opásati, podpásati, připásati, succingere. 2) odpásati, rozpásati, recingere.
Aufguß, m. nalitj, infusio. 2) náleẃ, infusum.
Aufhaben, v. n. na hlawě mjti, na sobě mjti; der Wagen hat Getraide auf, wůz gest obiljm naložen; 2. den Mund, usta otewřená mjti.
Aufhacken, v. a. proraubati, prosekati, rozkálati, poraubati, posekati. 2) proklubati, sl. proklwati. 3) zobati, wyzobati.
Aufhäfteln, Aufhäften, Aufheften, v. a. připnauti, přištehnauti. 3) rozepnauti, rozpárati, rozštehnauti.
Aufhäckeln, v. a. odepnauti, rozepnauti.
Aufhäckelung, f. odepnutj, rozepnutj.
Aufhalten, v. a. pozdržeti, pozdržowati, zadržeti, zastawiti, zdržeti, zdržowati, retardare, sustinere. 2) držeti, nadržeti. 3) sich aufhalten, bawiti se, pobawiti se, pobyti někde, zabawiti se zdržeti se, morari; über etwas, nad něčjm se pozastawiti, pozdržeti.

Aufhal=

Aufhalten, — tung, f. pozdržení, zadržení, zástawení, zdržení. 2) bawení, pobawení, pobytí, pozdržení, zabawení, zdržení, zástawa, zástawka, mora, retentio.
Aufhalter, m. držák, nástrog k držení.
Aufhängen, v. a. Kleider, Wäsche, nawěssetí, powěsytí, rozwěssetí, zawěsytí, suspendere. 2) Einen Dieb, zlodège oběsytí. Einem etwas aufhängen, někomu něco wstrčiti, t. g. nicemnau wěc mu dohoditi, neb k ní ho přemluwiti; někomu nedwěda na nos powěsyti, lež zawěsyti.
Aufhaspeln, v. a. domotati, namotati, wymotati, t. g. na motowidle.
Aufhauben, v. a. čepiti, očepiti, začepiti.
Aufhauen, v. a. doraubati, poraubati, roztínati, rozkálati, rozebrati, rozraubati, roztíti; — ung f. poraubání, rozsekání, rozraubání, roztětí.
Aufhäufeln, v. a. kopčiti, nakopčiti, nawrchowati.
Aufhäufen, v. a. kopiti, nashromážditi, shromažďowati; aufgehäuft voll, wrchem plný, kopčitý, osutý, wrchowatý.
Aufheben, v. a. pozdwjhnauti, wyzdwjhnauti, zdwjhnauti, adtollere, levare; die Hände, ruce spjnati; 2) schowati, sebrati, vložiti, condere, reponere. 3) gíti, (sl. gati), polapiti, zagjti, capere. 4) odstraniti, wyzdwjhnauti, zhladiti, zrussiti, konec něčemu včiniti, abolere, tollere; das hebt sich von selbst auf, to samo padne, pomine. Aufgeschoben ist nicht aufgehoben, co se wleče neuteče, prov. 5) einen Bruch, zlomek w počtu zmenssiti. 6) sich aufheben, pozdwihowati se, wypjnati se, iactare se.
Aufheben, n. 1) f. Aufhebung. 2) pozdwihowání, wypjnání; viel Aufhebens machen, mnoho powyku nadělati.
Aufheber, m. wyzdwihowatel, zdwjhač. 2) nástrog k zdwjhání, schor, sochurek.
Aufhebung, f. pozdwjhnutj, pozdwihowání, pozdwjžení; wyzdwjhnutj a zdwjhnutj. 2) schowání, sebrání, vložení. 3) getj, (sl. gatj), polapení. 4) odstranění, wyzdwjžení, zhlazení, zrussení.

Aufhefteln, Aufheften, f. Aufhäfteln.
Aufheitern, v. a. gasniti, rozgasniti, wygasniti, serenare; der Himmel heitert sich auf, gasní se, probjrá se, wygasňuge se. 2) das Gemüth, mysl obweseliti, rozweseliti, exhilarare.
Aufheiterung, f. gasnost, rozgasnění, wygasnění. 2) obweselení, rozweselení.
Aufhelfen, v. a. spomocy.
Aufhelfen, n. — fung, f. spomožení.
Aufhellen, v. a. 1) f. Aufheitern. 2) wyswětliti.
Aufhenken, v. a. oběsyti, powěsyti, zawěsyti, f. Aufhängen.
Aufhetzen, v. a. nadrážditi, rozdrážditi, nasstwati, posstwati, posstjwati, sl. pobučkati.
Aufhetzen, n. — tzung, f. drážděnj, posstjwání, rozdráždění.
Aufhetzer, m. drážďil, posstjwač, sstwář.
Aufhetzerin, f. drážďilka, posstjwačka, sstwářka.
Aufhocken, v. n. na záda wzýti.
Aufhören, v. n. přestati, cessare. 2) pominauti, skonati se, skončiti se, finiri.
Aufhören, n. pominutj, přestání, skonání, skončení; ohne Aufhören, bez přestání, vstawičně, sine fine, perpetuo.
Aufhüllen, v. a. odhaliti, odkryti, rozwinauti, wyswětliti.
Aufhüpfen, v. n. poskočiti, wyskakowati, wyskočiti.
Aufjagen, v. a. naháněti, sehnati, wyhnati. 2) dosáhnauti, popadnauti, vhoniti sobě. — gung, f. nahánění, nahánka, nahnání, sehnání, wyhnání.
Aufkämmen, v. a. přičesati, včesati, wyčesati na horu, sursum pectere.
Aufkauf, m. kaupě, nakaupení, pokaupení, překaupení, překupowání, skupowání, zákup, zakaupení, coemtio.
Aufkaufen, v. a. nakaupiti, pokaupiti, překupowati, skaupiti, skupowati, zakaupiti.
Aufkaufen, n. — fung, f. f. Aufkauf.
Aufkäufer, m. překupník, skupowač, skupowatel, zákupník; — rinn, f. překupnice, skupowačka, zákupnice.
Aufkeimen, v. n. kljčiti se, pučiti se, rozwjgeti se, wykljčiti se, wypučiti se.

Aufklaf-

Aufklaffen, v. n. otewřjti se, rozsednauti se, roztaupiti se, hiare.
Aufklaftern, v. a. na sáhy skládati, nasážiti.
Aufklären, v. a. gasniti, rozgasniti, wygasniti. 2) obgasniti, obweseliti, rozweseliti. 3) wyložiti, wyswětliti; die Sache wird sich aufklären, wěc wygde na gewo. 4) oswjtiti, vměnjm ozdobiti; ein aufgeklärter Verstand, oswjcený rozum.
Aufklärer, m. oswětitel, illuminator.
Aufklärung, f. gasnost, rozgasněnj, wygasněnj. 2) obgasněnj, obweselenj, rozweselenj. 3) wýklad, wyloženj, wyswětlenj. 4) oswjcenj, oswjcenost.
Aufklauben, v. a. zbjrati. 2) shledáwati.
Aufkleben, Aufkleiben, v. a. přiklegiti, přikljžiti, přilepiti.
Aufkleistern, v. a. přilepiti, přimazati.
Aufklettern, v. n. wylézti někam, wysaukati se.
Aufklopfen, v. a. na něco tlaucy. 2) eine Nuß, ořech roztlaucy.
Aufknacken, v. a. rozlausknauti, rozlausstiti, rozlauskati.
Aufknöpfen, v. a. odepnauti, rozepnauti, rozpjnati. — fung, f. odepnutj, rozepnutj, rozpjnánj.
Aufknüpfen, v. a. vwázati, zavzliti; einen Dieb, zloděge oběsyti. 2) rozwázati, rozvzliti.
Aufkochen, v. r. 1. act. přewařiti. 2) neutr. vwařiti se, vwřjti, wywřjti.
Aufkommen, v. n. powstati, wstáti, surgere. 2) wygjti, wyniknauti, wzegjti, prouenire. 3. nastati, powstati, přigjti do zwyku. 4) ozdrawěti, k sobě přigjti, okřáti, zhogiti se. 5) zmáhati se, zmocy se.
Aufkommen, n. powstánj, půwod, origo. 2) nastánj, wycházenj, wygitj, wyniknutj, wznik, wzniknutj. 3) ozdrawěnj. 4) prospěch, prospjwánj, znik, zrůst.
Aufkrämpen, v. a. zahnauti. 2) ohrnauti, wysaukati.
Aufkratzen, v. a. posskrábati, rozdrbati, rozsskrábati.
Aufkündigen, v. a. odřjcy se, wýhost, wýpowěd dáti, wypowěditi, renunciare.
Aufkündigung, f. oderčenj, odřeknutj, wýhost, wýpowěd, wypowěděnj.
Aufladen, v. a. nakládati, naložiti. 2) nawaliti, vwaliti, wložiti na někoho.
Auflader, m. nakládač, nákladčj.
Aufladung, f. nakládánj, naloženj, vwalenj.
Auflage, f. náklad, naloženj; eines Buches, wydánj knihy. 2) nařjzenj, přikázanj, vloženj, wyrčenj. 3) clo, daně, mýto.
Auflangen, v. a. wzhůru dosáhnauti. 2) podáwati.
Auflassen, v. a. otewřeno nechati. 2) opustiti, rozpustiti, zanechati. 3) popustiti, postaupiti.
Auflauern, v. a. na něco čjhati.
Auflauerer, m. čihač. — rung, f. čihánj.
Auflauf, m. sběh, shluknutj, concursus. 2) bublanina, naběhlina, swjtek.
Auflaufen, v. n. naběhnauti, napuchnauti, naskočiti, opuchnauti, otecy, wyběhnauti; der Teig läuft auf, těsto kyne, sl. puchne. 2) přibýwati, rozmáhati se, zrostati, přirostati.
Aufleben, v. n. obžiwnauti, ožiti, reuiuiscere. 2) okřáti, probrati se.
Aufleben, n. obžiwnutj, ožitj. 2) okřánj.
Auflecken, v. a. pooblizowati, sljzati, wyljzati, zoblizowati.
Auflegen, 1. act. klásti, položiti na něco; ein Pflaster, flastr přikládati, přiložiti; Abgaben, daně naložiti, vložiti; einem eine Last, na někoho břjmě vwaliti, wzložiti; ein Buch, naložiti, wydati; Geld, penjze skládati. 2) neut. Fett auflegen, tuk na sebe bráti, tučněti. — gung, f. kladenj, naloženj, položenj, vloženj.
Auflehnen, v. a. opjrati, opřjti, podepřjti, podpjrati; sich, se, zpoléhnauti se. 2) zepnauti se, zepřjti se, zpečowati se, zprotiwiti se, zpjrati se; das Pferd lehnt sich auf, kůň se zpjná.
Auflehnung, f. opjránj, opřenj, podepřenj, zpodpjránj. 2) zepnutj, zepřenj, zpečowánj, zpjnánj, zpjránj, zprotiwenj.
Aufleimen, v. a. přiklegiti, přiklјžiti, přilepiti.
Auflesen, v. a. sebrati, zbjrati.

Auflesung, f. zbjrání, collectio.
Aufliegen, v. n. na něčem ležeti, naléhati, přiléhati, incumbere rei. 2) polehowati, powalowati se. 3) sich, proležeti se, odležeti se w nemocy.
Auflockern, v. a. nacechrati, zkypřiti.
Auflodern, v. n. plápolati, zplápolati, k. p. die auflodernde Liebe, plápolagicý, wraucý láſka.
Auflösbar, adj. rozpogitedlný, rozlučitedlný, rozwázatedlný.
Auflösen, v. a. odwázati, rozpárati, rozpogiti, rozpuſtiti, rozwázati, ſoluere. 2) aufgelöset werden, rozlaučenu býti, zproſſténu býti, t. g. vmřjti, mori, ſolui. 3) die Ehe, manželſtwj rozlaučiti, rozpogiti. 4) ein Räthsel, pohádku vhodnauti, wypléſti. 5) Metalle, kowy přeháněti, rozpuſtiti, sl. roztopiti. 6) sich auflösen, rozplynauti ſe, rozpuſtiti ſe.
Auflöslich, adj. rozpogitedlný, rozpařitedlný, rozwázatedlný, diſſolubilis.
Auflösung, f. rozlaučenj, rozpogenj, rozpuſſténj, rozwázánj, diſſolutio.
Aufmachen, v. a. oddělati, odemknauti, otewřjti, aperire. 2) powěſyti, wzhůru položiti; sich, powſtati, pozdrahnauti ſe, wydati ſe, k. p. na ceſtu. 3) přičiniti, přidělati, přilepiti na něco.
Aufmahlen, v. a. domljti, pomljti, ſemljti, vmljti, zemljti, emolere.
Aufmalen, v. a. namalowati, wymalowati.
Aufmauern, v. a. wyzdjti.
Aufmauerung, f. wyzdénj.
Aufmerken, 1. v. a. naznamenati, poznamenati, adnotare. 2) v. n. pilně poſlauchati, pozor dáti, mjti, pozorowati, ſſetřiti, adtendere.
Aufmerkung, f. naznamenánj, poznamenánj. 2) pilné poſlauchanj, pozorowánj, ſſetřenj.
Aufmerksam, adj. bedliwý, pozorný, pozorliwý, ſſetrný, adtentus; adv. bedliwě, pozorně, pozorliwě, ſſetrně, adtente.
Aufmerksamkeit, f. bedliwoſt, pozornoſt, pozorliwoſt, ſſetrnoſt, adtentio.
Aufmuntern, v. a. obuditi, probuditi, zbuditi, ze ſpanj wyrazyti, expergefacere. 2) ponaukati, powzbuzowati, wzbuzowati, excitare; popauzeti, popuzowati, incitare. 3) obweſeliti, obweſelowati.
Aufmunterung, f. probuzenj, zbuzenj. 2) ponaukánj, powzbuzowánj, wzbuzowánj; popauzenj, popuzowánj. 3) obweſelenj, obweſelowánj.
Aufmutzen, v. a. omlauwati, wytýkati, exprobrare, chyby giného zwětſſiti.
Aufnageln, v. a. hřebikem přibiti.
Aufnähen, v. a. naſſiti, přiſſiti, adſuere. 2) wyſſiti, zſſiti, ſuendo conſumere.
Aufnahme, f. přigetj, přigjmánj, přigmutj, receptio; přiwjtánj. 2) wypůgčenj, mutuatio. 3) přibýwánj, wzrůſt, incrementum.
Aufnehmen, 1. v. a. pozdwihnauti, wzhůru wzýti, tollere. 2) změniti. 3) přigjmati, přigjti, přigmauti, recipere; přiwytati, excipere; gut aufnehmen, za dobré, za wděk; übel, za zlé wzýti; für Scherz, za žert bráti, wzýti. 4) wypůgčiti, mutuare; es mit jemandem, někomu odolati, někomu ſe rownati. 2) v. n. přibýwati, wzroſtati, creſcere; in Aufnehmen bringen, k zrůſtu dopomocy.
Aufnehmer, m. přigjmač, přigjmatel.
Aufnesteln, v. a. přitužiti, ſtužiti. 2) rozſtehnauti, rozwázati.
Aufopfern, v. a. obětowati, immolare. 2) naſaditi, oddati, wynaložiti, dicare; ſein Leben dem Vaterlande, opowážiti ſe žiwota pro wlaſt.
Aufopferung, f. obětowánj. 2) naſazenj, oddánj, wynaloženj.
Aufpacken, v. a. nakládati, naložiti, nawázati. 2) rozwazowati.
Aufpappen, v. a. nalepiti, přilepiti.
Aufpassen, 1. v. a. naſtrogiti, připrawiti, přiſtrogiti, accomodare. 2) v. n. čjhati na někoho, pozor dáti, pozorowati, ſſetřiti někoho, obſervare.
Aufpassen, n. — ung, f. naſtrogenj, připrawenj, přiſtrogenj, accomodatio. 2) čjhánj, počjhánj, pozorowánj, ſſetřenj.
Aufpasser, m. čjhač.

Aufpfeifen, v. n. zahwjzdati, zapjskati.
Aufpflanzen, v. a. nastrogiti, postawiti, nastrčiti.
Aufpflügen, v. a. proorati, wyorati.
Aufpichen, v. a. smolau přilepiti.
Aufpicken, v. a. rozdobati, rozklubati, rozzobati, rostro aperire.
Aufplatzen, v. n. rozpučiti se, rozpuknauti se.
Aufputz, m. očisstěnj, okrássenj. 2) krog, nastrogenj, okrasa, ozdoba, ssperky, strog, wýprawa, ornatus.
Aufputzen, v. a. očisstiti, okrássliti, ozdobiti, wysslechtiti, wyssperkowati, exornare. 2) očyditi, přistrogiti, vkliditi, vkljzeti, wyčistiti, purgare, in ordinem redigere.
Aufputzung, f. očisstěnj, okrássenj, ozdobenj, vklizenj, vkljzenj.
Aufquellen, 1. v. n. prameniti se, preysstiti se, wypryskowati se, wypreysstiti se; napuchnauti, nabobněti, sl. nabotnati, turgescere. 2) v. a. nakrogiti, namočiti, nawlažiti.
Aufraffen, v. a. sebrati, shrabati, shrnauti, corrodere; sich, wstýčiti se, wzchopiti se, wzchytiti se, zmáhati se, zmocy se.
Aufrauchen, 1. v. a. wykauřiti, zkauřiti, k. p. tabák. 2) v. n. wzhůru se kauřiti.
Aufräuchern, v. a. nakaditi, podkauřiti, zakaditi, zakauřiti, zauditi, Fleisch, masa nauditi, zauditi.
Aufräumen, v. a. spořádati, vkliditi, vkljzeti. 2) odkliditi, odstraniti, skliditi, vprostraniti, wyprázdniti, zahladiti, zpustiti; aufgeräumt, rozweselený, weselý, hilaris; einen aufgeräumt machen, někoho rozweseliti, exhilarare; ein aufgeräumter Kopf, weselka, weselý člowěk.
Aufräumung, f. 1. spořádánj, vklizenj, vkljzenj. 2) odklizenj, odstraněnj, sklizenj, vprostraněnj, wyprázdněnj.
Aufrecht, adj. přjmý, rowný, vpřjmý, rectus; aufrecht stellen, zpřjmiti, zrownati, erhalten, zachowati, zdržowati; adv. přjmo, rowno, vpřimo, zpřjma, zrowna.
Aufrecken, v. a. natáhnauti, pozdwihnauti, erigere; die Ohren, vssi nakloniti, nastawiti, sl. vssi otrčiti.

Aufreden, v. a. namluwiti, nawésti.
Aufreden, n. námluwy. —dung, f. namluwenj.
Aufregen, v. a. zase pohybowati něčjm.
Aufreiben, v. a. odrbati, ossaustati, posskrábati, zedřjti. 2) alles, wssecko porýti, zestrauhati, zesskrábati. 3) die Farben, barwy natřjti. 4) rozsápati, wyhladiti, zatřjti, zhladiti, zhubiti.
Aufreiber, m. posskrabák, sskrabák v pekařů.
Aufreihen, v. a. nawljkati do řádku, pořádati.
Aufreißen, 1. v. a. protrhnauti, roztrhati, roztrhnauti; wytrhnauti; das Maul, hubu rozedřjti, sl. rozdáwiti; die Thür, dwéře rozedřjti, rozhoditi, sl. rozchlápiti; nareysowati, wyreysowati, delineare. 2) v. n. rozpuknauti, roztrhnauti se.
Aufreißung, f. roztrhnutj, roztrženj, wytrženj; rozedřenj, sl. rozdáwenj, rozchlápenj.
Aufreiten, v. a. otlačiti koně.
Aufrennen, 1. v. a. dorážeti, die Thür, dwéře wyrazyti. 2) v. n. wrazyti na něco.
Aufrichten, v. a. postawiti, pozdwjhnauti, zdwihnauti, zpřjmiti, erigere. 2) podpjrati, potěssowati, wyrážeti. 3) včiniti, wyzdwihnauti, založiti, zřjditi.
Aufrichten, n. —tung, f. postawenj, zdwihnutj. 2) založenj.
Aufrichtig, adj. bezelstný, neossemetný, vpřjmný, probus, sincerus; adv. bezelstně, neossemetně, vpřjmně. —keit, f. bezelstnost, neossemetnost, vpřjmnost.
Aufringeln, v. a. odemknauti, otewřjti, záworu odstrčiti, pessulum remouere.
Aufriß, m. wyreysowánj, delineatio.
Aufritzen, v. a. posskrábnauti, rozdrbati, rozsskrábnauti, vsskrábnauti.
Aufrollen, v. a. nawinauti, swinauti. 2) rozwinauti.
Aufrücken, v. a. podwihnauti, pomknauti. 2) wyčjtati, wytýkati.
Aufrückung, f. podwihnutj, pomknutj. 2) wýčitka, wyčjtánj, wýtka, wytýkánj.
Aufruf, m. powzbuzenj, pozwánj, wyzwánj, wzbuzowánj, excitatio.
Aufrufen, v. a. powolati, powzbuzowati, pozwati, wyzwati, wzbuzowati.

Aufrufen, n. Die Aufrufung, powzbuzowánj, s. Aufruf.

Aufruhr, m. bauře, bauřka, odbog, pozdwjženj, rozbrog w lidu, seditio. 2) sylné hnutj, hýbánj, pohnutj, motus.

Aufrühren, v. a. pohnauti, rozmjchati, zamjchati, agitare, movere. 2) znowu připomjnati, wzpomjnati.

Aufrührung, f. pohnutj, zamjchánj.

Aufrührer, m. buřič, odbognjk.

Aufrührisch, adj. bauřliwý, odbogný, rozbrogný, seditiosus. adv. bauřliwě, odbogně.

Aufrütteln, v. a. natřásati, potřásati, roztřásti, ztřásati, succutere.

Aufsagen, v. a. odřjkáwati, řjkati, recitare. 2) odpowědjti, odřeknauti se, odřjcy se, wypowědjti, renunciare. Das Aufsagen, di Aufsagung, odřjkáwánj, řjkánj. 2) odpowěděnj, odřeknutj, wypowěděnj.

Aufsammeln, v. a. nashromážditi, nazbjrati, zbjrati. Aufsammlung, f. sebránj, zbjrka.

Aufsatz, m. položenj, postawenj. 2) wsseliké nawrženj, poznamenánj, sepsánj, spis. 3) wsseliká okrasa, k. p. na hlawu, na stůl; při stawenj: makowice, makowička.

Aufsätzig, adj. newražný, zpurný, infensus. infestus; adv. newražně, zpurně; einem aufsätzig seyn, newražiti, zanewřjti na někoho.

Aufsaugen, v. a. odchowati, odkogiti, wykogiti, sl. wydogčiti.

Aufschärfen, v. a. rozřjznauti, osskrábnauti.

Aufschäumen, v. n. pěniti se.

Aufschauen, v. n. pohleděti, popatřiti, prohlédnauti, prozřjti, wzhůru hleděti, patřiti, wzhlédnauti, suspicere. 2) pozorowati, adtendere.

Aufschauer, m. dohljžitel, pozorowatel.

Aufscheuchen, v. a. naplassiti, zplassiti.

Aufscheuern, v. a. odrhnauti, podrhnauti, wydrhnauti. 2) rozdrhnauti, zdrhnauti.

Aufschieben, v. a. odstrčiti, pomknauti. 2) odkládati, odložiti, poodložiti; etwas auf die lange Bank schieben, s něčim dlauho odkládati. Aufgeschoben ist nicht aufgehoben, co se wleče, neuteče.

Aufschieben, n. Die Aufschiebung, odstrčenj, pomknutj. 2) odkládánj, odloženj.

Aufschiessen, 1. v. a. rozstřeliti, rozstřjleti. 2. v. neut. wyhnati, wypuknauti, wystřeliti, t. g. čerstwě wzhůru wyrůsti; ein aufgeschossener junger Baum, wýpuk, wýrostek, wýstřelek; ein aufgeschossener junger Mensch, wyrostek, wýstřelek, wysswihlý, mladý člowěk.

Aufschlag, m. přiraženj, udeřenj. 2) wýložek, wyloženj. 3) přjražek, přjskoček. 4) poplatek, sjos.

Aufschlagen, 1. v. a. udeřiti, uhoditi, urazyti, adlidere; rozbiti, rozrazyti, roztlaucy, wyrazyti, wytlaucy, narazyti, zarazyti; Nüsse, ořechy roztlaucy, die Stiefeln, boty narazyti; das Lager, Zelter, stany rozbiti. 2) ein Kleid, raucho wyložiti, zahnauti, založiti. 3) Feuer, rozkřesati, zakřesati. 4) die Hufeisen, podkowy přibiti. 5) ein Buch, knihu otewřjti, přebjrati; eine Stelle im Buche, hledati. 6) die Augen, oči otewřjti, pozdwihnauti; einen Brief aufschlagen, list otewřjti, rozwinauti. 2. v. neut. wyrazyti se, wyrážeti, wystřeliti, wysswihnauti. 2) podražiti, poplatiti, das Getreide schlägt auf, obilj připlácý, přiskakuge, na obilj přirážj.

Aufschlagen, n. Die Aufschlagung, rozbitj, rozraženj, roztlučenj, wytlučenj, naraženj, zaraženj, zahnutj, založenj, rozkřesánj, zakřesánj, přibitj, otewřenj, přebjránj, pohledánj, otewřenj, pozdwjhnutj, rozwinutj, wyraženj, wysswihnutj, připlácenj, přiraženj, přiskakowánj.

Aufschlichten, v. a. posktádati, srownati, wyrownati.

Aufschließen, v. a. odemknauti, odmykati, otewřjti, reserare; sich, otwirati se, rozwjgeti se. 2) wyložiti, wyswětliti.

Aufschließen, n. Die Aufschließung, s. Aufschluß.

Aufschlitzen, v. a. rozedřjti, rozřezati, rozſſtipiti, findere.
Aufschluß, m. odemknutj, odmykánj, otewřenj, otwjránj. 2) wyloženj, wyſwětlenj.
Aufschmeißen, Aufschmieden, Aufschmieren, Aufschmücken, ſ. Schmeißen — Schmücken.
Aufschnallen, v. a. připnauti, zapnauti. 2) odepnauti, rozepnauti.
Aufschnappen, 1. v. a. nalapati, polapati, vchytiti. 2. v. n. ſpuſtiti ſe, wyſſwihnauti.
Aufschneiden, 1. v. a. nakrágeti, nakrogiti, pokrágeti, nařezati, pořezati, ſkrágeti, ſřezati, rozkrágeti, rozkrogiti, rozřezati. 2. v. n. bez prachu ſtřjleti, vkragowati, vřezowati, lháti, chlubiti ſe, sl. chwaſtati, ſſwaſtati.
Aufschneiden, n. Die Aufschneidung, nakrogenj, nařezánj, pokrágenj, pořezanj ſkrágenj, ſřezánj, rozkrágenj, rozkrogenj, rozřezánj. 2) bez prachu ſtřjlenj, vkragowánj, lhánj, chlubenj, sl. chwaſtánj, ſſwaſtánj.
Aufschneider, m. krageč, řezáč, lhář, marnochlubnjk, sl. chwaſtač, ſſwaſtal.
Aufschneiderey, f. lhářſtwj, marná chlauba, marnochlubnoſt.
Aufschnellen, 1. v. a. rychle wyhoditi, wymrſſtiti. 2. v. n. wymrſſtiti ſe, wyniknauti.
Aufschnüren, v. a. připnauti, vwázati. 2) rozepnauti, rozſſněrowati, rozwázati.
Aufschnitt, m. ſ. das Aufschneiden. 2) nařiznutj, rozparek, zářez.
Aufschößling, m. wýpuk, wýroſtek, wýſtřelek.
Aufschrecken, v. a. zděſyti, vſtraſſiti.
Aufschreiben, v. a. napſati, popſati, zapſati.
Aufschreiben, n. napſánj, popſánj, zapſánj.
Aufschrift, f. nápis, inſcriptio.
Aufschroten, v. a. odetnauti, vtnauti. 2) wyſſrotowati, wywáleti na horu.
Aufschub, m. odklad, průtah, prodlenj.
Aufschürzen, v. a. ohrnauti, okaſati, podkaſati, wykaſati, přepáſati, ſuccingere.
Aufschütteln, v. a. natřáſti, potřáſti, protřáſti, roztřáſati.
Aufschütten, v. a. naſypati, wſypati.
Aufschüttung, f. naſypánj, wſypánj.
Aufschwämmen, v. a. gako haubu wyhnatj; das Brod, přeřjditi, zkypřiti, zřediti. 2) naplawiti, ſ. Aufschwemmen.
Aufschwänzen, v. a. ocas podwázati, zahnauti.
Aufschwärzen, v. a. načerniti, počerniti, začerniti, denigrare.
Aufschwatzen, v. a. k něčemu namluwiti, naſſweholiti, nažwaſtati, nažwatlati.
Aufschwellen, 1. v. n. naběhnauti, nadmauti ſe, napuchnauti, opuchnauti, otécy, otekati, intumeſcere; vom Waſſer, dmauti ſe, dauti ſe, zdauti ſe, zdauwati ſe. 2. v. a. nadauwati, nadýmati, přecpáwati, zdauwati, tumefacere.
Aufschwellen, n. Die Aufschwellung, naběhnutj, nadmutj, napuchnutj, opuchlina, opuchnutj, otekánj, oteklina, otok. 2) dmutj, dutj, zdutj, nadauwánj, zdauwánj, nadýmánj.
Aufschwemme, f. náplawka, mjſto kde ſe naplawuge, weyton.
Aufschwemmen, v. a. naplawiti, naplawowati. Der Aufschwemmer, naplawač.
Aufschwingen, v. rec. wznáſſeti ſe, wzneſti ſe, wyletěti na horu.
Aufsehen, v. n. wzezřjti, wzhlédati, wzhlédnauti, wzhůru pohleděti. 2) dohlédati, dohljžeti, dozýrati, opatřiti, opatrowati, pozorowati, přihljdati.
Aufsehen, n. wzhůru pohleděnj, wzezřenj, wzhled, wzhlédnutj. 2) ſ. Aufſicht.
Aufseher, m. dohljdač, dohljžitel, opatřitel, pozorowatel, přihljdač. Die Aufseherinn, dohljdačka, dohljžitelka, opatřitelka, pozorowatelka, přihljdačka.
Aufsetzen, 1. v. a. poſtawiti, ſtawěti, kláſti, nakláſti, položiti, naſázeti, poſaditi, ſázeti; den Hut, klobauk na hlawu dáti. die Haube der Braut, die Braut, očepiti, zawigeti. 2) ſich aufſetzen, poſaditi ſe; ſich wider Jemanden, poſtawiti ſe proti někomu. 3) Gut und Blut, gměnj y žiwot wſaditi, wynaložiti. 4) ſeinen Kopf aufſetzen, něco ſobě do hlawy zawzýti, ſwéwolným býti. 5) oklamati, oſidití, ſwéſti. 6) ſepſati, w ſpis vwéſti. 2. v. n. der Hirſch ſetzt auf, gelen doſtáwá nowé rohy.

rohy. 2) das Pferd setzt auf, kůň se smyssil, má myš, gesstěra, s. Koppen.
Aufsetzen, n. Die Aufsetzung, sázenj, postawenj; der Haube, očepenj, zawiganá.
Aufsetzer, m. postawitel, sazeč.
Aufseyn, v. n. wzhůru býti; er ist schon auf, giž wstal; er ist gestern Nachts lange aufgewesen, on wčera w nocy dlauho bděl, pozdě ssel spat. 2) Ist er noch wohl auf? gakž se má? gesstěliž gest zdráw? máliž se gesstě dobře? 3) die Thüre ist auf, dwéře gsau otewřjny; das Brod ist alles auf, wsseckem chléb gest stráwen, wytráwen.
Aufsicht, f. dohljdánj, dohljženj, dozýránj, opatřenj, pozorowánj, přihljdánj, přihljženj; Aufsicht haben, dohljdati, dohljžeti, dozýrati někomu, někoho, pozor dáti na někoho, přihljdati někomu.
Aufsieden, 1. v. n. zewřjti, wywjrati, zwjrati, bullire, effervescere, k. p. aufsieden und überlaufen, kypěti. 2. v. a. přewařiti, zwařiti, zawařiti.
Aufsitz, m. wsedánj na koně.
Aufsitzen, v. n. posaditi se, seděti, sednauti, k. p. im Bette, w posteli se posaditi, sednauti. 2) na něco se posaditi, vsaditi, wsaditi, wsedati, wsednauti.
Aufspannen, v. a. napnauti, natáhnauti. 2) rozepnauti, roztáhnauti, rozestřjti.
Aufsparen, v. a. vspořiti, vssetřiti, zachowati.
Aufspeisen, v. a. snjsti, stráwiti, wygjsti.
Aufsperren, v. a. otewřiti, otwjrati, rozedřjti, rozdjrati; das Maul, hubu rozdjrati, sl. rozdáwiti; die Augen, oči wywaliti.
Aufspielen, v. a. dohrati. 2) zahrati.
Aufspießen, v. a. nastrčiti.
Aufspinnen, v. a. dopřjsti, wypřjsti. 2) propřjsti, rozpřjsti, k. p. prsty.
Aufsprengen, v. a rozbiti, rozhoditi, rozwaliti, wyhoditi, wypáčiti, wyrazyti.
Aufsprießen, v. n. wyhnati, wypučiti, wypuknauti, wyrůsti.
Aufspringen, v. n. poskakowati, poskočiti, wyskakowati, wyskočiti. 2) rychle se otewřjti, rozskočiti se, rozstaupiti se, pukati se, puknauti, rozpuknauti se.

Aufsprossen, s. Aufsprießen. Aufsprößling, m. mládj, omládj, s. Aufschößling.
Aufsprudeln, v. n. zewřjti, wywjrati.
Aufspülen, v. a. opláknauti, oplakowati, wypláknauti, wyplakowati.
Aufspulen, v. a. nawjgeti na cýwku.
Aufspüren, v. a. wyčjchati, wysljditi, wyssťakowati.
Aufstämmen, v. a. opřjti, odepřjti, zpodpjrati, zpoléhati, inniti.
Aufstand, m. powstánj, pozdwjženj.
Aufstäubern, v. a. wzehnati, wyhnati, wysljditi, s. Aufstöbern.
Aufstechen, v. a. propichnauti, rozpjchati, rozpichnauti. 2) připichnauti, připnauti, přistehnauti.
Aufstecken, v. a. wypnauti, zahnauti. 2) nastrčiti, wstrčiti, zastrčiti; eine Flagge, korauhew na lodj wystrčiti, wywěsyti.
Aufstehen, v. n. otewřjnu býti, patere; die Thür hat lang aufgestanden, dwéře dlauho otewřjny byly. 2) na něčem státi, wzhůru státi. 3) powstati, wstáti, wywstati, surgere, powstati z nemocy, vzdrawiti se, convalescere; wider jemanden, proti někomu powstati, pozdwjhnauti se.
Aufstehen, n. wstánj, powstánj.
Aufsteigen, v. n. wstaupiti, wstupowati, wystaupiti, wystupowati; der Rauch steigt auf, dým wystupuge. 2) die Speise steigt mir auf, pokrm se mi zdwjhá. 3) fig. powstati, wystaupiti; čnjti.
Aufstellen, v. a. pokládsti, postawěti, postawiti, rozstawěti. 2) wyložiti, wystawiti, k. p. na prodag. 3) dostawiti, postawiti, přiwésti, k. p. swědky. 4) přednésti, na plac přiwesti, k. p. důkazy, důwody. 5) naljknauti, poljknauti, nastrogiti, postawiti.
Aufstöbern, v. a. wzehnati zplassiti, wysljditi.
Aufstören, v. a. pobauřiti, zburcowati.
Aufstoßen, 1. v. a. prorazyti, rozrazyti, wyrazyti, wystrčiti, wytlaucy, wywrátiti. 2. v. n. na něco wrazyti, adlidi, impingi; es stößt mir jetzt eine gute Gelegenheit auf, nynj se mi dobrá přjležitost nahodila, přitre-

přitrefila. 3) wyrážeti se, wystrkowati se; die Speise stößt mir auf, pokrm se mi zdwjhá, t. g. působj mi řjhánj a šstkánj; der Wein stößt auf, wjno se zdwjhá, t. g. kysse, vgjmá se.
Aufstößig, adj. porussený, zkažený. 2) chuprawý, nedužiwý.
Aufstreichen, v. a. namazati, natřjti, nalj- čiti, illinere. 2) přitřjti, zawaditi.
Aufstreifen, 1. v. a. ohrnauti, wyhrnauti, wykasati, wysaukati; sich die Haut, kůži sy zedřjti. 2. v. n. hrnauti se, wlécy se.
Aufstülpen, v. a. založiti.
Aufstürzen, v. a. pokličkau přikryti.
Aufstutzen v. a. ozdobiti, přistrogiti.
Aufstützen, v. a. vpřjti, podepřjti.
Aufsuchen, v. a. pohledati, wyhledati, wyhledáwati.
Aufthauen, 1. v. a. rozpustiti, roztopiti; liquefacere. 2. v. n. odmrznauti, rozmrazyti se, rozmrznauti, odgihnauti, rozpustiti se, táti, roztáti, roztopiti se, liquefieri. Das Aufthauen, die Aufthauung, gib, (sl. guh, odměk,) odgihnutj, odgiženj, tánj, roztánj, roztáwánj.
Aufthun, v. a. otewřjti, otwjrati, rozkládati; sich, von Blumen, rozwjgeti se.
Aufthürmen, v. a. weliké hromady, kopce dělati; sich, wysoko se zdwjhati.
Auftischen, v. a. gjdla na stůl postawiti.
Auftrag, m. nařjzenj, poručenj, vloženj; einem einen Auftrag thun, poručenj dáti.
Auftragen, v. a. Speisen, gjdla nosyti na stůl. 2) wložiti, wzkládati. 3) nařjditi, poručiti někomu, wznésti na někoho něco, mandare.
Auftragen, n. Die Auftragung, nossenj gjdel, wzkládanj, nařjzenj, vloženj.
Aufträger, m. nosyč.
Auftreiben, 1. v. a. nahnati, sháněti, wyhnati. 2) nadauwati, nadýmati. 3) wyhledati a nagjti.
Auftrennen, v. a. rozpárati.
Auftreten, 1. v. a. rozšlapati, roztlačiti; 2. v. n. dostaupiti, nastaupiti, wkročiti, wykročiti, wystaupiti.
Auftritt, m. dostaupenj, nastupowánj, wkročenj, wstaupenj, wykročenj, wýstup, wystaupenj.
Auftrocknen, 1. v. a. sussiti, wysussiti, vsussiti. 2. v. n. vschnauti, wyschnauti.
Auf und ab, nahoru a dolu; auf und ab gehen, sem a tam choditi, procházeti se.
Aufwachen, v. n. procýtiti, probuditi se.
Aufwachsen, v. n. wyrůsti, wyrostati.
Aufwägen, v. a. wážiti, přiwážiti, zwážiti.
Aufwählen, v. a. im Kartenspiel, obrátiti karta.
Aufwallen, v. n. wřjti, zwjrati se, dauti se; das Meer wallet auf, moře se duge, se bauřj; das Wasser wallet auf, woda kypj, wře.
Aufwällen, v. a. zwařiti. 2) na hromady složiti.
Aufwallung, f. kypělost, kypěnj; des Zornes, zůřiwost, prudkost hněwu; des Geblüts, wřenj krwe.
Aufwand, m. náklad, autrata; sumptus.
Aufwärmen, v. a. ohřjti, ohřjwati. 2) einen alten Streit aufwärmen, starau půtku obnowiti.
Aufwarten, v. a. slaužiti, poslaužiti, posluhowati.
Aufwärter, m. posluhowač, služebnjk; die — inn, služebnice, služka.
Aufwärtig, s. Aufwartsam.
Aufwärtigkeit, f. služebnost, ochotnost w službě.
Aufwärts, adv. nahoru, zhůru, wzhůru.
Aufwartsam, adj. služebný.
Aufwartung, f. služba, slauženj, posluhowánj; einem seine Aufwartung machen, nawsstjwiti koho, poklonu včiniti komu.
Aufwaschen, v. a. das Geschirr, mýti, wymýwati; die Wäsche, práti, wyprati; sich die Hände aufwaschen, ruce mytjm odřjti.
Aufwäscherinn, f. im Zimmern, myčka, vmywačka; der Wäsche, pradlena, pradlj.
Aufweben, v. a. rozetkati, wytkati.
Aufwechsel, m. wýměna, proměna.
Aufwechseln, v. a. měniti, proměniti.
Aufwechsler, m. měnec.
Aufwechslung, f. měna, proměna.
Aufwecken, v. a. probuditi, zbuditi; von Todten aufwecken, wzkřjsyti; einen auf-

wecken, wzbuzowati, obweseliti koho; ein aufgewecktes Gemüth, weselá mysl.
Aufwecker, m. budič; die — inn, budička.
Aufweben, v. a. rozwáti, rozwjti.
Aufweichen, 1. v. a. rozmočiti, rozměkčiti, rozmáčeti. 2. v. n. rozmočiti se, rozměkčeti.
Aufweifen, v. a. namotati.
Aufweinen, v. n. wzplakati, wzhůru hleděti a plakati.
Aufweisen, v. a. ukázati, předstawiti.
Aufwenden, v. a. nakládati, wynaložiti, náklad wésti.
Aufwerfen, v. a. wyházeti, wyhazowati, wywrcy, wywrhnauti; einen Graben aufwerfen, přjkop wykopati; Erde aufwerfen, wyryti zemi; das Brett hat sich aufgeworfen, prkno se zbortilo; sich zum König aufwerfen, za krále se wystawiti; sich wider jemand aufwerfen, protiwiti se, zbauřiti se; eine Frage aufwerfen, otázku nawrhnauti.
Aufwickeln, v. a. namotati, nawinauti; die Haare aufwickeln, wlasy w papjry nawinauti; ein Kind aufwickeln, djtě rozwinauti, z plen wynjti.
Aufwiegeln, v. a. das Volk, lid bauřiti, pozdwihowati.
Aufwiegen, v. a. přewážiti, wjce wážiti; deine Gründe wiegen die meinigen nicht auf, twé důklady wjce neważj než mé.
Aufwiegler, m. buřič.
Aufwieglerisch, adj. baułiwý; adv. — ě.
Aufwindeln, s. Aufwickeln.
Aufwinden, v. a. sſkřipcem zdwjhati, zdwjhnauti; den Anker, kotwicy wytáhnauti. 2) nawjgeti; Zwirn, nité nawinauti. 3) rozwjgeti, rozwinauti.
Aufwirken, v. a. alles Garn, wssecku přjzý ztkáti, wytkati; das Gewebe aufwirken, co tkáno, rozdělati; ein Wild aufwirken, zwěř wykuchati, rozwrcy.
Aufwischen, v. a. wytřjti, utřjti, ztřjti.
Aufwischhader, m. hadr, wonuce.
Aufwölben, v. a. wyklenauti.
Aufwühlen, v. a. wyryti, wyrýwati, rozhrabati.
Aufwuhnen, v. a. prohlubné dělati.
Aufwurf, m. násyp, hromada země, prsti.
Aufzählen, v. a. wypočjtati, zčjsti, wysaditi penjze.
Aufzäumen, v. a. w uzdu pogjti, ocaňkowati, sl. zaklznati, mor. ocanowati.
Aufzehren, v. a. ſtráwiti.
Aufzeichnen, v. a. poznamenati, zaznamenati, napsati.
Aufziehen, 1. v. a. natáhnauti, natahowati; ein Geschwür, wřed protrhnauti; eine Sache aufziehen, něco protahowati, odkládati; jemanden mit einer Sache, někoho s něčjm zdržowati; einen aufziehen, vexiren, pokaussěti koho; eine Brücke, den Anker aufziehen, most, kotwicy zdwjhnauti; ein Kind aufziehen, djtě wychowati; zum Tanze aufziehen, k tancy wzýti, bráti.
Aufziehen, 2. v. n. es zieht ein Wetter auf, mračj se; die Wache zieht auf, wogácy gdau, táhnau na wartu; er zieht prächtig auf, ſkwostné chodj, er kommt mit einer Lüge aufgezogen, přicházý se lžj.
Aufzug, m. natahowánj, natažení, taženj, průtah; von Menschen, průwod; ein possirlicher Aufzug, směssný ſtat, krog; ein Aufzug in den Schauspielen, gednánj, actus; beym Weber, osnowa.
Aufzugbrücke, f. zdwihacý most.
Aufzwängen, v. a. die Thür, mocý otewřjti, rozrazyti.
Aufzwecken, v. a. cwočky přibiti, přirazyti.
Aufzwingen, v. a. einem etwas, přinutiti někoho k čemu, mocý na koho ſtrkati.
Augapfel, m. zřjtedlnice, pupilla.
Auge, n. oko, oculus, dim. das Aeugelchen, Aeuglein, očko; die Augen auf etwas werfen, pohljdnauti nač; die Augen gingen ihm über, slzy ho polily; komme mir nicht unter die Augen, nechoď mi na oči; unter die Augen sagen, do oči, wůči řjcy; ein scharfes Auge, bystrý zrak; ein wachsames Auge auf jemanden haben, dobrý pozor na někoho mjti; große Augen machen, něčemu se welmi diwiti; es wird nasse Augen setzen, bude pláč, budau plakati; seine

Pflicht aus den Augen setzen, na swau powinnost zapomenauti; man siehts mit Augen, tok gest patrné; ich bin ihm ein Dorn im Auge, neweře na mne. 2) fig. Augen auf den Würfeln, oka; im Käse, oka, djrky; das Auge an Bäumen, pupenec; einer Nähnadel, aussko, s. Oehr.

Aeugeln, oculiren, v. a. očkowati.

Augenarzt, m. lékař na oči.

Augenblende, f. stinidlo, klapka na oči.

Augenblick, m. okamženj.

Augenblicklich, adv. w okamženj.

Augenbraunen, f. plur. obočj, supercilia.

Augenbutter, f. hnůg w oku.

Augendiener, m. služebnjk na oko.

Augendienst, m. služba na oko, pokrytstwj

Augenglas, n. breyle, sklenéné oči.

Augenlied, n. wjčko, klapka oka, palpebra.

Augenlust, f. potěssenj očj.

Augenmaaß, n. wyměřenj okem, mjra okem wzatá. 2) pohled, spatřenj.

Augenmerk, m. ohled, pohled, zřenj, cýl.

Augenschein, m. zřenj, shlédnutj, spatřenj; in Augenschein nehmen, spatřiti.

Augenscheinlich, adj. zřetedlný, zřegmý, patrný; adv. —— né, —— mé.

Augenstern, m. s. Augapfel.

Augentrost, m. swětljk, ambrožka, euphrasia.

Augenwimmern, Augenwimpern, f. plur. řása, chlupy na wjčku, sl. brwy, obrwy.

Augenwink, m. mrkánj, mrknutj.

Augenwinkel, m. kautek oka.

Augenweide, f. wěc libá k wzezřenj.

Augenzahn, m. sspičatý zub pod okem, kel.

Augenzeuge, m. očitý swědek.

Aeugig, adj. großäugig, okatý; einäugig, gednooký.

Augustmonat, m. srpen, augustus.

Aurikel, f. nedwědj aussko, auricula.

Aus, præp. z, er ist aus Prag, gest z Prahy; aus dem Hause gehen, z domu gjti; aus Geitz, z lakomosti.

Aus, adv. wenn es das Ende eines Dinges anzeiget, po, z. B. die Zeit ist aus, gest po času; die Predigt ist aus, gest po kázanj; es wird mit ihm bald aus seyn, bude brzy po něm.

Aus, præp. 1) in der Zusammensetzung mit Zeitwörtern, heraus, hinaus, wy; z. B. Ausackern, wyworati; ausfallen, wypadnauti.

Aus, 2) in der Bedeutung: die Sache vollenden, rem finire, complere, perficere, do; z. B. Ausackern, d. i. das Ackern vollenden, doworati; ausbauen, d. i. den Bau vollenden, dostawěti.

Aus, 3) in der Bedeutung: aufhören, přestati; ausleben, přestati žiwu býti, auszürnen, přestati se hněwati.

Ausackern, v. a. wyworati, přestati worati.

Ausädern, v. a. žjly wygmauti, wynjti, wytáhnauti.

Ausantworten, v. a. odewzdati, wydati, do rukau dáti.

Ausarbeiten, v. a. wydělati, dodělati.

Ausarten, v. n. nepodařiti se, newrcy se po semenu, po otcy; er artet von der Tugend seiner Vorfahren aus, od ctnosti předků swých odstupuge.

Ausathmen, v. a. oddechnauti, wydechnauti. 2) sterben, poslednj duch wypustiti, wzdechnauti.

Ausbacken, s. Backen, 1. v. a. wypecy, dopecy. 2. v. n. wypecy se.

Ausbaden, v. n. wykaupati se, přestati se kaupati.

Ausballen, v. a. wýpakowati, wyložiti, wynjti z paljku.

Ausbannen, v. a. den Teufel, čerta zakljnánjm wyháněti, wypuditi.

Ausbauen, v. a. dostawěti.

Ausbedingen, v. a. wygednati, wygmauti, wynjti; bey dem Verkaufe des Hauses habe ich mir ein Zimmer ausbedungen, při prodagi domu gsem sy geden pokog wymjnil, wygednal.

Ausbeeren, v. a. wybrati, dobrati, zčesati gahody.

Ausbeichten, v. a. přiznati se, wyzpowjdati se, wsse wyznati.

Ausbeißen, v. a. wykausati, wykausnauti, wyhrýzti.

Ausbeitzen, v. a. wymočiti, zapuditi páléiwau wodau.

Aus.

Ausbessern, v. a. zprawiti, oprawiti, zlepssiti.
Ausbethen, v. n. domodliti se, přestati se modliti.
Ausbetteln, v. a. wyžebrati.
Ausbeugen, s. ausbiegen.
Ausbeute, f. weydělek, vžitek, horní podjl; im Kriege, kořist.
Ausbeuteln, v. a. wytřásati, prosypati, očistiti; einem das Geld ausbeuteln, někoho o penjze připrawiti.
Ausbiegen, v. a. wyhnauti se, wyhnauti wen.
Ausbiethen, v. a. na prodag wyhlásyti, wyložiti, prowolati.
Ausbilden, v. a. wzdělávati; dokonati; seinen Verstand, rozum swůg wycwičiti. Die Ausbildung, wzdělávání, cwičenj.
Ausbinden, v. a. rozwázati, odwázati.
Ausblasen, v. a. den Athem, wydchnauti, wydmauti; etwas mit dem Athem, wyfauknauti; mit der Trompette, wytraubiti; die Seele ausblasen, zdechnauti, vmřjti; einem das Lebenslicht ausblasen, někoho zabiti, o hrdlo připrawiti.
Ausblättern, v. a. ein Buch, knihu progjti, čerstwě přečjsti.
Ausbleiben, v. n. nepřigjti, nepřicházeti; die Strafe wird nicht ausbleiben, trest přigde, trest ho nemine; die Augen (die oculirten) sind ausgeblieben, oka se nevgaly.
Ausbleichen, v. a. wybjliti, dobjliti.
Ausblühen, v. n. dokwesti, odkwesti.
Ausbluten, v. n. dokrwáceti, wykrwáceti,
Ausbohren, v. a. wywrtati, dowrtati.
Ausbolen, v. a. prkny wyložiti, wybedniti.
Ausborgen, v. a. půgčiti, wypůgčiti.
Ausbracken, v. a. odděliti, wybrakowati.
Ausbraten, 1. v. a. wypecy, dopecy, dosti pécy, 2. v. n. wypecy se, dopecy se.
Ausbrauchen, v. a. zpotřebowati, wypotřebowati, ztráwiti.
Ausbrausen, v. n. přestati se bauřiti; das Bier hat ausgebrauset, piwo wykysalo; der Wind hat ausgebrauset, wjtr vtichl; der Mensch hat ausgebrauset, člowěk dobauřil, wytřesstil se.

Ausbrauen, v. a. das Bier, piwo dowařiti, wywařiti. 2) přestati wařiti.
Ausbrechen, 1. v. a. wylomiti, einen Zahn ausbrechen, zub wytrhnauti; Speisen ausbrechen, wydáwiti gjdla. 2. v. n. das Feuer ist ausgebrochen, oheň wyrazyl, oheň wyssel; die Blattern brechen aus, nesstowice wyrážegj, wysskakugj, wysypugj se; das wilde Schwein bricht aus, diwoký kanec wyrýwá.
Ausbreiten, v. a. rozssjřiti, rozssiřowati, roztáhnauti, rozkládati; die Flügel ausbreiten, křjdla rozestřjti; ein Geheimniß ausbreiten, tagemstwj rozhlásyti, wynásseti, roznásseti. 2. rec. sich ausbreiten, rozmáhati se; das Volk hat sich ausgebreitet, ten národ se welmi rozmnožil, rozssjřil. Die Ausbreitung, rozssjřenj, rozmáhánj.
Ausbrennen, 1. v. a. wypáliti, spáliti; sie haben zehn Dörfer ausgebrannt, deset wesnic wypálili, popelem položili. 2. v. n. wyhořeti; das Haus ist völlig ausgebrannt, celý dům wyhořel; die Kerze ist ausgebrannt, swjčka wyhořela, dohořela.
Ausbringen, v. a. wynesti, pronesti, wyprawiti; einen Flecken ausbringen, posskwrnu wyhladiti; 2) ein Gerücht ausbringen, powěst, řeč rozhlásyti, wynesti.
Ausbruch, m. wyraženj, wyniknutj; der Ausbruch des Feuers, počátek, začátek ohně; der Blattern, wyraženj nesstowic; Ausbruch des Weins, přednegssj, neylepssj wjno.
Ausbrühen, v. a. wypařiti, wřelau wodau wymyti.
Ausbrüsten, v. a. wykuchati, osrdj z prsý wynjti.
Ausbrunzen, v. a. wyscati.
Ausbrüten, v. a. wylihnauti, wyseděti.
Ausbögeln, v. a. cyhličkau hladiti, dohladiti, wypyglowati.
Ausbund, m. wýbornost, wýběrek; ein Ausbund der Schelmerey, wybraná sselma.
Ausbündig, adj. wýborný, wýtečný, překrásný, adv. — ně.
Ausbürsten, v. a. sstětkau wyčesati.

Ausbüßen,

Ausbüßen, v. a. wytrpěti, trest nésti, pokánj wykonati.
Ausdampfen, v. n. wypáchnauti, páru, kauř wypustiti, wypausstěti; die Kohlen haben ausgedampft, vhlí se wykauřilo.
Ausdämpfen, v. a. páru wyhnati, hasyti; Kohlen ausdämpfen, vhlj vhasyti.
Ausdauern, v. n. wytrwati, ztrwati, snésti, wytrpěti.
Ausdehnen, v. a. roztáhnauti, roztahowati. rozssjřiti; dieß dehnt sich nicht auf uns aus, to se na nás newztahuge.
Ausdenken, v. a. wymysliti, zamysliti.
Ausdeuten, v. a. wyložiti, wykládati, wygádřiti; etwas übel ausdeuten, néco zle wykládati.
Ausdichten, v. a. wymysliti.
Ausdielen, v. a. podlážiti, podlahu položiti.
Ausdienen, v. a. wyslaužiti, doslaužiti; ein ausgedienter Mann, wyslaužilý muž.
Ausdingen, v. a. wymjniti; das Ausgedungene, weyměnek.
Ausdonnern, v. n. přestati hřmjti.
Ausdörren, v. a. wysussiti, wysussowati; die Luft dörret die Beine aus, powětřj wysussuge kosti.
Ausdorren, v. n. wyschnauti, wyschati, wyprahnauti, wysinahnauti.
Ausdrechseln, v. a. wykraužiti, wysaustrowati, na saustru dodělati.
Ausdrehen, v. a. wytočiti, wykrautiti.
Ausdreschen, v. a. wymlátiti, domlátiti.
Ausdruck, m. wyřknutj, wyslowenj, wytisstěnj; Ausdrücke, slowa.
Ausdrucken, v. a. wytisknauti, wytlačiti. 2) wyslowiti, wyprawowati.
Ausdrücken, v. a. wytlačiti, wymačkati.
Ausdrücklich, adj. weyslowný, gmenowitý; adv. — ě, zegména.
Ausdrusch, m. wymlacené obilj.
Ausduften, v. n. wywětrati, wůni ztratiti.
Ausdüften, v. a. wůni, smrad wydáwati, wypausstěti; die Bäume düften süsse Gerüche aus, stromowé ibau wůni wydáwagj.
Ausdunsten, v. n. páru wypausstěti, das Wasser dunstet aus, woda páru wydáwá, wykuřuge se.
Ausdünsten, v. a. páru wyhnati, wlhkost wyháněti.
Ausdünstung, f. wyhnánj wlhkosti, wydánj páry, wykauřenj, tenký pot.
Ausegen, v. a. wywláčeti; zu Ende, dowláčeti.
Auseinander, adv. narůzno, od sebe.
Auseinander, mit den Zeitwörtern zusammengesetzt, roz, z. B. auseinander treiben, rozehnati; auseinander wickeln, rozwinauti.
Auseisen, v. a. z ledu wyprawiti.
Auserkiesen, Auserkören, v. a. wywoliti.
Auserlesen, adj. wýborný.
Ausersehen, v. a. wyhljdnauti, wyhlédati.
Auserwählen, v. a. wywoliti. Die Auserwählten, wywoleni. Die Auserwählung, wywolenj.
Ausessen, v. a. wygjsti, dogjsti.
Ausfachen, v. a. přehraditi, přjhrady dělati.
Ausfädeln, v. a. nité wytahowati roztřepiti.
Ausfahren, v. a. wygeti, wygezditi; ein ausgefahrener Weg, cesta wygezděná, wygetá. 2) ausführen, wywezti. 2. v. n. wygeti, wygjzděti. 2) fig. wygjti; die Seele ist ihm ausgefahren, wypustil dussi, zdechl, vmřel; die Blattern sind ausgefahren, nesstowice se wyrazyly; das Kind, fährt am ganzen Leibe aus, djte se po celém těle wyrážj; die Hand, der Fuß ist mir ausgefahren, noha, ruka se mi wysmekla.
Ausfahrt, f. wýgezd, wygetj na woze.
Ausfall, m wýpad, wýskok; einen Ausfall thun, wypadnauti, wyskočiti, wyřjtiti se, autok včiniti. 2) wypadánj, wycházenj.
Ausfallen, v. n. wypadnauti, wypadati; die Zähne sind ihm ausgefallen, zuby mu wypadly, wyprssely; die Haare sind ihm ausgefallen, wlasy mu slezly; auf den Feind ausfallen, einen Ausfall thun, na nepřjtele wypadnauti, autok včiniti, wyskočiti, wyřjtiti se; die Tulpe ist

schlecht

schlecht ausgefallen, tulipán se zwrhl, nezdařil se; die Sache ist gut ausgefallen, ta wěc se dobře zdařila; v. rec. er hat sich einen Arm ausgefallen, padnutjm wyrazyl, wylomil sy rameno, ruku. Des Ausfallen, wypádánj; lezenj, ꝛc.

Ausfangen, v. a. die Vögel, ptáky wychytati; einen Teich, wylowiti rybnjk, ryby wylapati.

Ausfaseln, v. n. doblázniti; er hat ausgefaselt, doblázníl, dotřesstil se.

Ausfasen, 1. v. n. wytřepiti se. 2. v. a. ausfasern, ausfaseln, nité wytahowati.

Ausfaulen, v. n. wyhniti.

Ausfaulenzen, v. n. wylenossiti se, přestati zaháleti.

Ausfechten, v. a. potýkánjm, wedenjm důwodů, dosáhnauti; ich will es mit ihm ausfechten, budu se s njm o to potýkati.

Ausfegen, v. a. wykliditi, wykljzeti, wyčistiti, wymesti; den Beutel ausfegen, pytljček wyprázdniti.

Ausfeilen, v. a. wypilowati; eine Schrift, spis doprawiti, wýpulerowati.

Ausfertigen, v. a. wyprawiti, wyhotowiti, wydati; einen Bothen, posla wyprawiti; ein Buch, knihu dohotowiti, wydati; die Tochter ausfertigen, dceru wybýwati, s. Ausstatten.

Ausfertigung, f. wyprawenj, wyhotowenj; weybawa.

Ausfeuern, v. a. wystřjleti, dostřjleti.

Ausfilzen, v. a. wyláti, wypljsniti.

Ausfinden, v. a. wynalezti, wymysliti.

Ausfischen, v. a. wylowiti, dolowiti.

Ausflammen, v. a plamenem wysussiti.

Ausflattern, v. n. wyljtati, wybjhati.

Ausflechten, v. a. rozpletati, wyplesti.

Ausflicken, v. a. zprawiti, látati.

Ausfliegen, v. n. wyletěti, wyljtati; von jungen Vögeln, wywesti se, wywáděti se.

Ausfließen, v. n. wytecy, wyplynauti.

Ausflöhen, v. a. blechy wyhledati, wywiskati.

Ausflucht, f. omluwa, weymluwa.

Ausflug, m. wylet, wyletěnj.

Ausfluß, m. wýtok, wytekánj; eines Flusses in die See, wpád řeky do moře, austj. 2) fig. wůně.

Ausfolgen, v. a. wydati, odewzdati.

Ausforderer, m. wybjzytel.

Ausfordern, v. a. wybjdnauti, wybjzeti, wyzwáti. Die Ausforderung, wyzwánj, wybjzka, wybjdnutj.

Ausfördern, v. a. rudy wynásseti, z gámy wykliditi.

Ausforschen, v. a. wyssetřiti, wyskaumati, wyzpytowati, wyzwjdati.

Ausforscher, m. zpytatel, wyzwědač, spehaun, sspehýř.

Ausfragen, v. a. wyptáwati, doptati se.

Ausfressen, v. a. wyžrati, sežrati. 2) fig. wyhubiti; sich, wyžrati se.

Ausfrieren, v. n. wymrznauti, domrznauti, wyzábnauti; Ausgefroren, wymrzlý.

Ausführbar, adj. co se může wywesti.

Ausfuhre, f. wýwoz, wywáženj.

Ausführen, v. a. wywezti, wywážeti. 2) wywesti, wywáděti; seine Sache vor Gericht, před práwem dowoditi, dokázati; sein Vorhaben ausführen, aumysl swůg k mjstu přiwesti; einen Bau ausführen, dostawěti; er fängt viel an, und kann nichts ausführen, mnohé wěcy začjná, a nic nemůže dokonati, skončiti. Ausführende Arzneymittel, wyprázdňugicý ljky. Das Ausführen, wywezenj, wywáděnj. Die Ausführung, wykonánj; dokázánj, důwod.

Ausführlich, adj. obssjrny; adv. obssjrně.

Ausführlichkeit, f. obssjrnost.

Ausfüllen, v. a. wyplniti, doplniti. Die Ausfüllung, wyplněnj, doplněnj.

Ausfündig machen, v. a. naleznauti, nalezti; ich habe den Fremden noch nicht ausfündig gemacht, gesstě sem cyzozemce nenalezl.

Ausfüttern, v. a. ein Kleid, ssat podssiti.

Ausfüttern, v. a. wykrmiti; man hat schon den Haber ausgefüttert, owes gsme giž dokrmili.

Ausgabe, f. wydánj, autraty, náklad; eines Buches, wydánj knihy.
Ausgang, m. wygitj, wycházenj, wýchoz, konec.
Ausgären, v. n. wykysati, přestati kysati; ausgegoren, wykysalý.
Ausgäten, s. ausjäten.
Ausgattern, v. a. wyzwjdati, dopjditi se.
Ausgeben, v. a. wydati, wydáwati; die Tochter ausgeben, dceru wdáti; alles Geld ausgeben, z penez se wydati.
Ausgeber, m. wydawatel, wydawač; die — inn, klj̈čnice.
Ausgedinge, n. weyměnek. s. Ausdingen.
Ausgehen, v. n. wygjti, wycházeti. 2) dogjti, docházeti; die Haare gehen ihm aus, wlasy mu lezau; das Feuer ist ausgegangen, oheň wyhasl; die Farbe geht aus, barwa paussťj, der Traum ging mir aus, sen se mi wygewil; der heil. Geist geht vom Vater aus, duch swatý ot otce pochází, procedit.
Ausgelassen, adj. rozpustilý, prostopássný.
Ausgelassenheit, f. rozpustilost, prostopássnost.
Ausgießen, v. a. wyliti; das Feuer ausgießen, oheň zaliti, vliti, vhasyti wodau.
Ausglätten, v. a. wyhladiti.
Ausgleichen, v. a. wyrownati, zarownati.
Ausgleiten, ausglitschen, v. n. sklauznauti; ich bin mit dem Fuße ausgeglitten, noha se mi wysmekla.
Ausglüen, v. a. rozpáliti, roznjtiti.
Ausgraben, v. a. wykopati, wyryti.
Ausgrasen, v. a. wypleti, tráwu wytrhati, wykliditi.
Ausgräten, v. a. z ryby kosti wynjti.
Ausgrübeln, v. a. wysskaumati, wyzpytowati, hluboko skryté wěcy wyhledati, wyhlaubati.
Ausgurgeln, v. a. wykloktati.
Ausguß, m. heycuk, wyléwánj, weypad wody.
Aushaaren, Aushären, v. n. ljnati, wyljnati.
Aushacken, v. a. wysekati; die Augen, oči, wyklubati, wyklinauti. Keine Krähe hackt der andern die Augen aus, wrána wráně oka newykline, (sl. newykluge.)
Aushalftern, v. a. wohlaw snjti.
Aushalten, v. n. wydržeti, wytrwati, obstáti.
Aushändigen, v. a. z rukau dáti, wydati.
Aushangen, v. n. wiseti wen, wywěssenu býti.
Aushängen, v. a. wywěsyti, powěsyti wen.
Aushären, v. n. wyljnati, s. Aushaaren.
Ausharren, v. n. dotrwati, setrwati.
Aushärten, v. a. ztwrditi, zatwrditi; ausgehärtet, otrlý.
Aushauch, m. puch, duch, wydchnutj.
Aushauchen, 1. v. n. wydychati. 2. v. a. duch wydáwati; die Seele aushauchen, dussi pustiti.
Aushauen, v. a. wysekati, wytjti; den Wald, wyplaniti; die Aeste, wyklestiti; ein Bild aushauen, wytesati; mit der Ruthe, wymrskati, wysslehati.
Ausheben, v. a. wysaditi; die Thüre, wypáčiti; den Reiter vom Sattel, gezdce s sedla srázyti; Rekruten, na wognu bráti; einen Baum, wywrátiti.
Aushecheln, v. a. wywochlowati, dowochlowati.
Aushecken, v. a. wyseděti, wyljhnauti.
Ausheilen, v. a. wyhogiti, dohogiti. Die Ausheilung, wyhogenj.
Ausheitern, v. a. wygasniti; sich, wygasniti se, wybjrati se; ein ausgeheitertes Gemüth, obweselená mysl. s. Aufheitern.
Ausheitzen, v. a. wytopiti.
Aushelfen, v. n. z nauze pomocy.
Aushellen, v. a. wygasniti, s. Ausheitern.
Aushenken, v. a. s. Aushängen.
Ausheuern, v. a. pronagmauti, pronagjti.
Aushobeln, v. a. wyhoblowati.
Aushohlen, 1. v. a. wyzwjdati, wysskaumait. 2. v. n. mit dem Stocke aushohlen, holj napřáhnauti; zu einem Sprunge, k skoku se rozběhnauti, pochop bráti; im Reden, zdaleka zácjnati. Die Aushohlung, wysskaumánj, napřahánj. 2c.
Aushöhlen, v. a. wydlabati; durchs Treten aushöhlen, als Staffeln, wysslapati.

Aushöhnen, v, a, wysmjwati se, posmjwati se komu.
Aushöken, Aushökern, v. a. hokynařiti s něcjm.
Aushölzen, v. a. sspaljčky wyřezati.
Aushorchen, v. a. wyslýchati, skaumati.
Aushören, v. n. wyslysseti, wyslechnauti, až do konce slysseti.
Aushülsen, v. a. wylusstiti, wylaupati.
Aushungern, v. a. hladem wymořiti, vmořiti; eine Festung aushungern, pewnost hladem wyležeti; ausgehungert, wyzáblý, wychrtlý, wyhubený.
Aushunzen, v. a. wyplýsniti, wyhubowati.
Ausburen, v. n. wykurwiti se.
Aushusten, v. a. wykasslati, přestati kasslati.
Ausjagen, v. a. wyhnati, wypuditi.
Ausjäten, v. a. wypleti, wypljti.
Ausjochen, v. a. wypřáhnauti z gha.
Auskalben, v. a. přestati teliti se.
Auskämmen, v. a. wyčesati, rozčesati.
Auskaufen, v. a. wykaupiti, wsseckо zkaupiti, dokaupiti.
Auskehlen, v. a. žlábky dělati na slaupě.
Auskehren, v. a. das Zimmer, wymesti; den Rock, den Hut, wyčesati, wyprássiti kabát, klobauk.
Auskehricht, n. smeti, wýmětky.
Auskellen, v. a. kljny wysaditi.
Auskeimen, v. n. pučiti se, wyrážeti.
Auskellen, v. a. ljžicý wybrati, dobrati.
Auskeltern, v. a. wytlačiti čeřenem, přestati wytlačowati.
Auskerben, v, a. wyřezati, wykragowati.
Auskernen, v. a. gádra z ořechů, mandlj wybjrati. 2) fig. wybrati.
Auskippen, v. a. penjze wážiti, dlé wáhy wybjrati, s. Kippen.
Auskitzeln, v. a. wylektati, dolektati.
Ausklaftern, v. a. wyměřiti na sáhy.
Ausklagen, v. a. žalobami obdržeti.
Ausklären, v. a. wyčistiti. 2) s. Ausheitern.
Ausklatschen, v. a. tlesskánjm pohaněti, wypuditi. 2) wybleptati, wyklewetati.
Ausklauben, v. a. wybjrati; zum Ausklauben, k wybránj, na wýběrku.
Ausklauberisch, adj. wybjrawý.

Auskleiben, v. a. zamazati, zalepiti.
Auskleiden, v. a. swlécy, swláčeti, sljkati. Die Auskleidung, slečenj, sláčenj, sljkánj.
Auskleistern, v. a. zalepiti, wymazati.
Ausklopfen, v. a. wyklepati, wyprásskati, wybauchati, wymljti.
Ausklügeln, v. a. chytře wymysliti.
Ausknebeln, v. a. odwázati, rozwázati, psowi kláček sundati.
Ausknetten, v. a. wyhnjsti, wymjsyti.
Auskochen, v. a. wywařiti, dowařiti.
Ausköken, v. a. wybliti, wykuckati.
Auskommen, v. n. wygjti, wycházeti; die jungen Hühner sind noch nicht ausgekommen, kuřátka gesstě se newyljhly. Diese Sache wird auskommen, ta wěc se pronese; mit dem Gelde bin ich nicht ausgekommen, penjze mi nestačily; es ist mit ihm nicht auszukommen, s njm žádný nemůže wygjti, srownati se.
Auskommen, n. potřeba, wyžiwenj, srownánj.
Auskörnen, v. a. zrna wybjrati, wybrati.
Ausköthen, v. a. kotnjk wymknauti.
Auskosten, v. a. okusyti, wyzkausseti.
Auskrähen, v. n. kokrhánjm wyhlassowati,
Auskramen, v. a. wyložiti, wykládati, wynásseti.
Auskratzen, v. a. wysskrábati; die Augen auskratzen, oči wydrápati, wylaupati.
Auskrebsen, v. a. wssecky raky wylowiti.
Auskriechen, v. n. wylezti; die Küchlein sind ausgekrochen, kuřátka se wyljhly.
Auskühlen, 1. v. a. wychladiti, wychlazowati, wystuditi, wystydowati. 2. v. n. wychladnauti, wystydnauti.
Auskriegen, v. n. přestati wálčiti.
Auskundschaften, v. a. wyzwjdati, wyskaumati. Die Auskundschaftung, wyzwědánj.
Auskunft, f. wědomost, zpráwa.
Auskünsteln, v. a. chytře wykonati, mistrně vdělati.
Auskutten, v. a. wykutiti.
Auslachen, v. a. wysmati se, wysmjwati se.
Ausladen, v. a. wyladowati, skládati.
Auslage, f. wydánj, náklad, autraty.

Ausland, n. cyzyna, cyzý kragina; im Auslande, wné, wenku, w cyzý zemi.
Ausländer, m. cyzozemec; die — inn, cyzozemka, cyzozemkyné.
Ausländisch, adj. cyzozemský.
Auslangen, v. n. stačiti, wystačiti.
Auslassen, v. a. omittere, wynechati, dimittere, wypustiti; ein Kleid, rozpustiti, popustiti; den Zorn auslassen, zlost wyliti; die Butter, přepausstéti; er ist ganz ausgelassen, gest zaufalý, celý rozpustilý. Die Auslassung, wynechánj, wypusstěnj. ꝛc.
Auslauf, m. wybjhánj, wyběhnutj; des Wassers, wýtok.
Auslaufen, v. n. wyběhnauti, wybjhati; das Schiff ist ausgelaufen, lodj odgela; das Wasser, woda wytekla; der Krug läuft aus, džban wytéká, teče; sich auslaufen, wyběhati se.
Ausläufer, m. běhaun, těkař; eines Baumes, odnož.
Auslaugen, v. a. lauh wytáhnauti, lauhem wywařiti.
Auslauten, v. n. hlas wydáwati.
Ausläuten, v. a. wyzwoniti, wyzwáněti, přestati zwoniti, dozwoniti.
Ausläutern, v. a. den Wald, les proklestiti, meytiti.
Ausleben, v. n. přestati žiwu býti, dožjti.
Auslecken, v. a. wylizati.
Ausleeren, v. a. wyprázdniti, wyprazdňowati, wykliditi; sich ausleeren, wyčistiti se.
Auslegen, v. a. wyložiti, wykládati; mit Golde, zlatem wykládati; eine dunkle Schrift, wykládati, t. g. wyswětliti; für jemanden Geld auslegen, za někoho penjze wydáwati; einem etwas übel, gut auslegen, něco někowu za zlé, za dobré pokládati.
Ausleger, m. wykladatel, wykladač.
Auslegung, f. wyloženj, wykládánj, wýklad.
Auslehnen, Ausleihen, v. a. půgčiti.
Auslehren, v. a. dowčiti, přestati včiti.
Ausleihen, v. a. půgčiti, wypůgčiti.
Auslenken, v. n. wyhnauti se, wyhýbati se.
Auslernen, v. n. přestati bauřiti, křičeti, powyky dělati.
Auslernen, v. a. wywčiti se, dovčiti se, přestati se včiti.
Auslesen, v. a. ein Buch, knihu přečjsti, dočjsti. Die Auslesung, přečtenj.
Auslesen, ausklauben, v. a. wybrati, wybjrati; Erbsen ausklauben, hrách přebjrati. Das Auslesen, wybjranj, přebjránj.
Auslichten, v. a. den Wald, les proklestiti.
Ausliefern, v. a. wydati, wydáwati.
Ausliegen, 1. v. a. wyležeti. 2. v. n. wyležeti se. Ein ausgelegener Wein, wyleželé, wyležaté wjno.
Ausloben, v. a. wychwalowati.
Auslocken, v. a. wylaudati, wylauditi, wywábiti; ein Geheimniß, tagemstwj na někom wyzwěděti.
Auslohnen, v. a. dělnjkům mzdu platiti.
Auslöschen, 1. v. n. zhasnauti, wyhasnauti. 2. v. a. das Feuer, Licht, oheň, swětlo zhasnauti, zhasyti, vhasyti. 2) eine Schrift, wymazati. 3) fig. zahladiti. Die Auslöschung, zhassenj, wymázánj.
Auslöschlich, adj. zhasytedlný, wymazatedlný.
Auslosen, v. a. losowati o něco.
Auslösen, v. a. wyplatiti, wykaupiti penězy, wyswoboditi. 2) die Zunge auslösen, gazyk wyřezati. Die Auslösung, wýplata, wyplacenj, wynětj.
Auslüften, v. a. na wjtr wywěsyti.
Ausmachen, v. a. dodělati, vdělati; ich habe es schon mit ihm ausgemacht, giž gsem se s njm o to porownal; das macht zehen Gulden aus, to wynássj, děla deset zlatých. Es ist eine ausgemachte Sache, gest wěc gistá; ein ausgemachter Narr, celý, dokonalý blázen; einen ausmachen, někoho wyplýsniti.
Ausmahlen, v. a. Mehl, wymljti, domljti.
Ausmalen, v. a. ein Bild, domalowati; wymalowati. Die Ausmalung, wymalowánj.
Ausmärgeln, v. a. zhubeniti, wymořiti; ein

ein ausgemergelter Mensch, wyzáblý, wychrtlý člowěk.
Ausmarken, v. a. hranice, meze wyměřiti.
Ausmärzen, v. a. wybrakowati, odděliti, wyſtrčiti, wymrſſtiti, wymjſyti; ein ausgemärztes Schaaf, brakyně, brakownice.
Ausmäſten, v. a. wykrmiti.
Ausmauern, v. a. wyzditi, dozditi.
Ausmeiſeln, v. a. dlátem wyryti, wyreypati.
Ausmelken, v. a. wydogiti, dodogiti.
Ausmeſſen, v. a. wyměřiti, wykázati. Die Ausmeſſung, wyměřenj.
Ausmiethen, v. a. w nágem dáti, pronagmauti, ſ. Vermiethen.
Ausmiſten, v. a. hnůg wykliditi, wykydati. Die Ausmiſtung, wyklizenj hnoge, wykydánj.
Ausmitteln, v. a. wynalezti, wynagjti, wypátrati.
Ausmünzen, v. a. bjti penjze; aus einer Mark Silbers münzet man 20 Gulden aus, z gedne hřiwny ſtřjbra ſe bige 20 zlatých.
Ausmuſtern, v. a. wywrcy, wywrhnauti, wypuditi, wymuſtrowati.
Ausnähen, v. a. wyſſiti, wyſſjwati.
Ausnagen, v. a. wyhrýzti, dohrýzti.
Ausnahme, f. wýminka; es iſt keine Regel ohne Ausnahme, nenj prawidla bez weyminky.
Ausnehmen, v. a. wynjti; Vögel, ptáky z hnjzda wybrati, wybjrati; Fiſche, wypitwati; Hirſche, wywrcy, andere Thiere, wykuchati. 2) fig. wygjmati, wymjniti, wymiňowati, excipere; ausgenommen, wymjněn, wygmut; keinen ausgenommen žadného newygjmage. 3) ſich ausnehmen, odginých ſe děliti, giné předčiti.
Ausnehmend, adj. wýborný, obzwláſſtnj.
Ausnüchtern, v. n. wyſtřjzliwěti.
Auspacken, v. a. wypakowati, wykládati.
Auspauken, v. a. wybubnowati, bubnowánjm wyhnati.
Auspeitſchen, v. a. wymrſkati.
Auspfählen, v. a. koly zarážeti, wyſaditi.
Auspfeifen, v. a. wypjſkati, wyhwjzdati.
Auspflaſtern, v. a. wydlážiti, wýdlážditi.
Auspflügen, v. a. wyworati.
Auspfützen, v. a. im Bergwerke, wyprázdniti, wyčerpati wodu.
Auspichen, v. a. wyſmoliti.
Ausplappern, v. a. wybleptati, wytlachati, wypleſkati, wypljſkati, wyklewetati, wyblekneuti, wybreptati. 2) dobleptati.
Ausplaudern, ſ. ausplappern.
Ausplündern, v. a. zlaupiti, wydrancowati, zebrati, wybrati.
Auspochen, v. a. wytlaucy, klepánjm wyhnati.
Auspoliren, v. a. wypulerowati.
Auspolſtern, v. a. polſtáři powlecy.
Auspoltern, v. n. přeſtati bauřiti, dobauřiti.
Ausposaunen, v. a. wytraubiti, wyhláſati, rozbleptati, rozklewetati.
Ausprägen, v. a. penjz bjti, wytlačiti.
Auspredigen, v. a. přeſtati kázati.
Auspreſſen, v. a. wytlačiti. 2) wynutiti, wydřjti.
Ausprüfen, v. a. zkuſſowati, wykoſſtowati.
Ausprügeln, v. a. wybiti, wytřjſkati, wypráſkati, wytopiti, wymlátiti.
Auspumpen, v. a. wypumpowati.
Ausputzen, v. a. wyčiſtiti, wykráſſliti; ein Licht, ſwjčku zhaſyti; einen Baum, ſtrom prokleſtiti; einen Brunnen, ſtudnicy wyčýditi; einen ausputzen, někoho wyplјſniti, wypeſkowati.
Ausputzer, Verweis, m. weytopek.
Ausradiren, v. a. wyſſkrábati.
Ausraſen, v. n. přeſtati ſápati ſe, wztekati ſe, wyſápati ſe, wyztekati ſe, wytřeſſtiti ſe.
Ausraſten, v. n. odpočinauti, odpočjwati, oddechnauti ſobě.
Ausrauben, v. a. obrati, ſ. Ausplündern.
Ausrauchen, 1. v. a. wykauřiti. 2. v. n. wykauřiti ſe, přeſtati ſe kauřiti.
Ausräuchern, v. a. wykauřiti, wykaditi; das Fleiſch, maſo doccela uditi.
Ausraufen, v. a. wytrhnauti, wytrhati, wyſſkubati; die Haare, wyrwati wlaſy.

Ausräumen, v. a. wykliditi, wyklizeti; einen Brunnen, studnu wyčistiti, cyditi, mor. cauditi, wycauditi. Die Ausräumung, wyklizenj, ꝛc.
Ausrechnen, v. a. wypočjsti, wypočjtati.
Ausrechten, v. a. wysauditi.
Ausrecken, v. a. wystrčiti; die Zunge, gazyk wyplazyti. 2) roztahowati.
Ausrede, f. weymluwa, wýmluwa, omluwa.
Ausreden, 1. v. n. wymluwiti, domluwiti, přestati mluwiti, dořjcy, dořjkati. 2. v. a. eloqui, wyprawiti, wyslowiti; dissuadere, wymluwiti, wymlauwati; sich ausreden, excusare se, wymlauwati se, omlauwati se.
Ausregnen, v. n. wyprsseti se, přestati prsseti.
Ausreiben, v. a. wytřjti, wyssaustati; Körner, zrna wydrtiti, wymnauti, wymjnati.
Ausreichen, v. n. wystačiti, dosti mjti.
Ausreifen, v. n. wyzrati, dozrati.
Ausreisen, v. n. na cestu se dáti; zu Fuß, wygjti; zu Pferd, Wagen, wygeti. 2) sie haben ausgereiset, přestali putowati.
Ausreissen, 1. v. a. wytrhnauti, wypleniti; aus der Hand, wydřjti; die Fluth hat die Dämme ausgerissen, powodeň hráze roztrhla, protrhla. 2. v. n. wytrhnauti se; strhnauti se; fig. davon laufen, wtecy, utjkati, prchnauti, odběhnauti.
Ausreisser, m. odběhlec, poběhlec.
Ausreiten, v. n. wygeti, wygjžděti na koni.
Ausrenken, v. a. wywinauti, wymknauti, wywrtnauti; er hat sich die Hand ausgerenkt, wytknul, wymrsstil sy ruku. Die Ausrenkung, wywinutj.
Ausreuspern, v. n. wychrkati, wychrknauti.
Ausreuten, v. a. wypljti, wysskubati, wytrhati, wypleniti, s. Ausrotten.
Ausrichten, v. a. wyřjditi, wyřizowati, pořjditi, wykonati; eine Hochzeit, swadbu wystrogiti; eine Gesandtschaft, poselstwj wyprawiti; einen ausrichten, pomlauwati, přetřepáwati. Ausrichtung, f. wyřjzenj, wyprawenj, wýprawa, přetřepáwánj.

Ausriechen, v. n. wyčichnauti.
Ausringen, v. a. wykrautiti; die Wäsche, wyždjmati; er hat ausgerungen, umřel.
Ausrinnen, v. n. técy, wytecy, wytékati.
Ausrotten, v. a. wypleniti, wykořeniti, wyhladiti; den Wald, les planiti; die Stöcke, wyklučiti, poplaniti; die Ausrottung, wyklučenj, wykořeněnj, wyhlazenj, exstirpatio.
Ausrucken, v. n. wytáhnauti, wygjti.
Ausruf, m. wyhlássenj, prohlássenj, wzwolánj.
Ausrufen, 1. v. n. wzkřiknauti, wzwolati. 2. v. a. wyhlásyti, wyhlassowati, wywolati, wykřičeti, prowolati.
Ausrufer, m. wywolawač.
Ausruhen, v. n. odpočinauti, odpočjwati, sobě oddechnauti.
Ausrühren, v. a. wytřásti, wytřásati; die Erbsen rühren sich aus, hrách se wytřásá, wypadá. 2) die Butter, wywrtěti máslo.
Ausründen, v. a. wyokrauhliti.
Ausrupfen, v. a. die Federn, Wolle, wysskubati; wyssklubati, s. Ausraufen.
Ausrüsten, v. a. wyprawiti, wystrogiti, opatřiti; Soldaten ausrüsten, wogsko ozbrogiti. Die Ausrüstung, wyprawenj ꝛc.
Ausrütteln, v. a. wytřásati, wytřásti, wyklepati, z. B. das Stroh, slámu.
Aussaat, f. setj, weysewka, weysewek.
Aussäckeln, v. a. měssec wyprázdniti, wybrati.
Aussäen, v. a. rozsýti, rozsýwati.
Aussage, f. wyřknutj, wyřčenj, zpráwa, propowěd, wyznánj.
Aussagen, v. a. wyprawiti, propowěditi. zpráwu dáti, wyznati, wygewiti něco na někoho.
Aussägen, v. a. pilau wyřezati.
Aussatz, m. malomocnost, malomocenstwj, lepra.
Aussätzig, adj. malomocný, leprosus.
Aussäubern, v. a. wyčistiti.

Aussaufen, v. a. von Thieren, wypiti, von Menschen, wychlastati.
Aussaugen, v. a. wycucati, wyssati; das Volk, lid hubiti, wyžirati; den Acker, wyžiti.
Ausschaben, v. a. wyſtrauhati, wyſſkrábati.
Ausschaffen, v. a. wypowěditi, wyhnati.
Ausschalen, v. a. kraginami wyložiti, pobiti.
Ausschälen, v. a. wylaupati, wylaupiti; die Ausschälung, wylaupenj, wylaupánj.
Ausschänden, v. a. zhaněti, pohaněti.
Ausschärfen, v. a. wyoſtřiti, wybrauſyti.
Ausscharren, v. a. wyhrabati, wykopati.
Ausscharten, v. a. s. Auskerben.
Ausschattiren, v. a. ſtjn přimalowati.
Ausschauen, 1. v. a. wyhljdati, wykaukati, wen hleděti. 2. v. n. wyhljžeti.
Ausschaufeln, v. a. lopatau wybrati, wykliditi, wyházeti.
Ausschäumen, v. a. pěniti; fig. z. B. Lästerungen, rauhawá ſlowa wypljwati. 2) přeſtati ſe pěniti; fig. wyſápati, vſápati ſe.
Ausscheeren, v. a. poſtřihati, přeſtati ſtřihati, doſtřihati.
Ausscheiden, v. a. oddělowati, odlučowati.
Ausschelten, v. a. wyplj ſniti, wyláti komu.
Ausschenken, v. a. wyljwati; Bier und Wein, piwo a wjno ſſenkowati, wyſſenkowati.
Ausscheuern, v. a. wydrhnauti; fig. einen ausscheuern, wypljſniti koho.
Ausschecken, v. a. wyſlati, wyſýlati, rozeſlati.
Ausschießen, 1. v. a. wyſtřeliti, poſtřjleti, přeſtati ſtřjleti; auswerfen, wywrcy, brakowati. 2. v. n. der Saame schießt aus, ſemeno wzcházý; der Baum schießt aus, ſtrom pučj, wyrážj.
Ausschiffen, v. a. Waaren, zbožj z lodj na zem wynáſſeti; Truppen, wogſko z lodj na ſuchau zem wyſaditi.
Ausschimpfen, v. a. zhaněti, vhaněti; die Ausschimpfung, zhaněnj.
Ausschinden, v. a. wyd řjti, odřjti.
Ausschirren, v. a. wypřáhnauti.
Ausschlachten, v. a. dobiti; kůži stáhnauti, na kuſy rozſekati.

Ausschlafen, v. n. wyſpati ſe. 2) Den Zorn, z hněwu ſe wyſpati; einer der nicht ausgeschlafen hat, newyſpalý.
Ausschlag, m. wýražek, fig. wětſſj wáha, důkladnoſt, která k ſkončenj něčeho napomáhá. 2) am Leibe, oſutina, trudowatoſt gako ſpála, ſwrab; einen Ausschlag bekommen, oſypati ſe.
Ausschlagen, 1. v. a. wybiti, wytřjſkati, wytlaucy, wyrazyti; einen Zahn, zub wyrazyti; ein Zimmer schwarz ausschlagen, pokog na černo wyſtrogiti; ein Amt ausschlagen, auřadu nepřigjti, nepřigjmati; das Pferd schlägt aus, kůň házý, bige; der Vogel schlägt nicht aus, pták nezpjwá až do konce.
Ausschlagen, 2. v. n. der Baum schlägt aus, ſtrom pučj ſe, wyrážj; die Wände schlagen aus, ſtěny prokwětagj; am Leibe ausschlagen, oſeypati ſe; die Sache iſt anders ausgeschlagen, wěc ginač wypadla, ginač ſe powedla.
Ausschlämmen, v. a. ſſlem, hljnu wywážeti.
Ausschleifen, v. a. wybrauſyti. 2) hinaus schleifen, wyſmeykati, wyſmeyčiti.
Ausschliefen, v. n. wyſmeknauti ſe, tagně vgjti; die Hühner, Küchlein schliefen aus, kuřátka ſe wyljhagj.
Ausschließen, v. a. wrata, dwéře zawřjti před někým, 2) nepřipuſtiti; einen von der Gemeinde, wyobcowati koho, wylučowati.
Ausschlüpfen, v. n. wylezti, wyklauznauti, wymknauti ſe; die Küchlein schlüpfen aus, kuřátka ſe wyljhagj.
Ausschlürfen, v. a. wyſtřebati, wyſrkati, wyſrknauti; die Ausschlürfung, wyſtřebánj, wyſrkánj.
Ausschluß, m. nepřipauſſtěnj, wywrženj.
Ausschmähen, v. a. zhaněti, pohaněti.
Ausschmälen, v. a. pljſniti, wypljſniti, wyláti; přeſtati pljſniti, láti.
Ausschmauchen, v. a. kauřenjm wypuditi, wykauřiti, dokauřiti.
Ausschmausen, v. n. wyhodowati; přeſtati hodowati, kwaſyti.

Aus=

Ausschmeißen, v. a. wywrcy, wyhoditi, wymrsstiti, wyrazyti.
Ausschmelzen, 1. v. a. rozpustiti, rozpaussteti, přepaussteti; das Fett, sádlo wysskwařiti; Erz, rudy rozpaussteti, přeháněti. 2. v. n. rozpustiti se.
Ausschmieden, v. a. wykowati.
Ausschmieren, v. a. zamazati, wymazati.
Ausschminken, v. a. wyličiti, vličiti.
Ausschmücken, v. a. okrássliti, ozdobiti, wystrogiti, wysslechtiti, wyssperkowati.
Ausschnauben, v. a. s. Ausschnäutzen, 2) ausschnaufen, odfrkowati, oddechnauti sobě.
Ausschnäutzen, v. a. wysmrkati, wysmrknauti.
Ausschneiden, v. a. mit dem Messer, wyřiznauti, wyřezati; mit der Scheere ausschneiden, wystřihati, wystřihnauti; Brod wykrogiti, wykrágeti; junge Thiere, wyklestiti, z. B. ein Füllen, wynunwowati, ein Schwein, wymisskowati.
Ausschneider, m. der Füllen, nunwář; der Schweine, misskář.
Ausschneiteln, v. a. wyklestiti, wyřezati stromy.
Ausschnitt, m. wyřezek, wýstřižek, wýkrogek.
Ausschnittling, m. djtě z matky wyřezané, wyřezanec, cæso.
Ausschnitzen, a. v. wyryti, wyrýwati, řezbu dělati, obraz wyřezati.
Ausschnürren, v. a. rozssněrowati.
Ausschöpfen, v. a. wyčerpati, wywážiti.
Ausschößling, m. odnož, wýstřelek, pazauch.
Ausschrauben, v. a. wyssraubowati.
Ausschreiben, v. a. wypsati, wypisowati; přestati psáti; ein Wort ganz ausschreiben, slowo dopsati; einen Landtag, sněm rozepsati; die Ausschreibung, das Ausschreiben, wypisowánj, rozepsánj; dopsánj.
Ausschreiten, v. n. wykročiti, wykráčeti, wykročowati.
Ausschreyen, v. a. wykřičeti, einen in der Stadt ausschreyen, po městě rozkřičeti koho; ausschreyen, kund machen, wywolati, rozkřičeti. 2) přestati křičeti, wykřičeti se.
Ausschrotten, v. a. den Käse, wyhlodati, wyhryzti; ein Faß Bier, sud piwa wytáhnauti z sklepa.
Ausschuhen, v. a. střewjce zauti; das Obst schuhet sich aus, owoce se swlěká.
Ausschürfen, v. a. wykopati, dobýwati rudy.
Ausschuß, m. wybjránj; im guten Verstande, wýbor, weyběrek, wybraných osob shromážděnj; im üblen, wýhoz, weywržek; Ausschuß der Schaafe, brak, brakyně, brakownice.
Ausschütteln, v. a. wytřásti, wytřásati.
Ausschütten, v. a. wysypati; ein Gefäß, wyklopiti; flüßige Dinge, wyljwati. Das Kind mit dem Bade ausschütten, dobré s zlým zahoditi. 2) Junge werfen, metati, von Hunden, sstěniti se, s. Werfen. 3) fig. sein Herz, ein Geheimniß, srdce swé, tagemstwj wygewiti. Die Ausschüttung, wysypánj, wyljwánj.
Ausschwämmen, v. a. die Felder, wyplawiti, die Wolle, wlnu wymyti, wyčistiti, wymáchati; die Pferde, wybroditi. Das Ausschlämmen, wyplawenj, wymáchánj.
Ausschwänken, v. a. die Gläser, wyplakowati, wypláknauti; vulg. wyplachnauti; sich den Mund, propláknauti sobě vsta; das Ausschwänken, wyplakowánj, proplakowánj.
Ausschwären, v. n. wyhnogiti se. Das Ausschwären, wyhnogenj.
Ausschwärmen, v. n. přestati wztekati se, taulati se, blázniti se; die Bienen haben ausgeschwärmt, wčely přestaly se rogiti.
Ausschwatzen, v. a. wybleptati, wyplesskati, wyplampati, wyklewetati, wybleknauti. 2) přestati bleptati, žwáti.

Aus=

Ausschweifen, v. a. wypláknauti; einen Zeug ausschweifen, wyskřjhati.
Ausschweifen, v. n. weystupky činiti, blauditi, blázniti se, wybjhati ze sebe; im Reden, okolkowati, wyrazyti se; im Trinken ausschweifen, nemjrné pjti; eine ausschweifende Freude, přjlissná radost; vom Wege ausschweifen, wygjti, wyrazyti se s cesty.
Ausschwelgen, v. n. přestati kwasyti, hodowati.
Ausschwemmen, s. Ausschwämmen.
Ausschwenken, s. Ausschwänken.
Ausschwimmen, v. n. wyplauti.
Ausschwingen, v. a. wyopálati; die Schlange hat sich ausgeschwungen, had se wymrsstil.
Ausschwitzen, v. a. wypotiti se, přestati se potiti.
Aussehen, v. a. až do konce hleděti, kaukati; sich etwas aussehen, sobě něco wyhledati, wybrati; sich fast die Augen aussehen, od přjlissného kaukánj bez mála oslepnauti.
Aussehen, v. n. wyhljžeti; er sieht gut aus, dobře wyhljžj; es sieht mit ihm übel aus, zle se má; die Sache hat ein weites Aussehen, wěc se dlauho nedokoná.
Aussehen, n. wyhljdnutj, wyhljženj, podoba.
Ausseigern, v. a. rudy rozpausstěti, rozpustiti.
Ausseigen, v. a. wyceditи, proceditи.
Ausseimen, v. a. wyčistiti, wosk od medu odděliti.
Außen, adv. wenku, wně, zewnitř.
Aussenden, v. a. wyslati, rozsýlati; einen Gesandten aussenden, poselstwj wyprawiti.
Außengraben, m. der Festung, přednj, zewnitřnj přjkop.
Außenseite, f. ljc, zewnitřnj strana.
Außenwerk, n. der Festung, přednj zed, ohrada.
Außer, præp. 1) wenku; er wohnt außer der Stadt, zůstáwá wenku, na předměstj. 2) bez; er ist außer sich, gest bez sebe. 3) kromě, leč; ich habe niemanden geladen außer dich, žádného gsem nezwal, kromě tebe; er spielt nie, außer mit guten Freunden, nikdy nehrá, leč s dobrými přáteli.
Außerdem, adv. bez toho, mimo to.
Außerhalb, adv. wně, za; außerhalb der Stadt, za městem.
Aeußerlich, adj. zewnitřnj, adv. zewnitř.
Aeußern, v. a. wyznati, wyprawiti, odpowěděti.
Außerordentlich, adj. neobyčegný, krom obyčege.
Aeußerst, adv. naneywєyš; er ist äußerst arm, gest náramně chudý.
Aeußerung, f. wyznánj, odpowěd, wynássenj swého důmněnj.
Aussetzen, v. a. wysaditi, wystawiti; Truppen aus Land, wogsko na břeh; Waaren zum Verkauf aussetzen, zbožj na prodag wyložiti; eine Arbeit aussetzen, djlo odložiti; ich finde an ihm nichts auszusetzen, žádné wady na něm nenacházým; eine Tagsatzung bestimmen, aussetzen, rok položiti; ohne Aussetzen, immerfort, bez přestánj, bez oddechu.
Aussenn, nebýti doma, přjtomnu, přjtomným; du warst lange aus, byls dlauho wenku; ich werde nicht lange aus seyn, přigdu brzo domů; das Lied ist aus, pjseň se skončila, gest konec pjsně, gest po pjsni; der Winter ist aus, gest konec zymy, gest po zymě, es ist aus mit ihm, gest po něm, umřel.
Aussenn, n. nepřjtomnost.
Aussicht, f. wyhljdka; wyhljdnutj. 2) pohleděnj, patřenj.
Aussieben, v. a. wysýwati, wytočiti na řessetě.
Aussieden, v. a. wywařiti, dowařiti.
Aussickern, v. n. kapati, wykapati.
Aussingen, v. a. dozpjwati, přestati zpjwati.
Aussinnen, v. a. wymysliti, zamysliti.
Aussitz, m. beseda, besýdka.
Aussitzen, v. n. wyseděti; mit Waaren aussitzen, seděti a prodáwati; er hat ausgesessen, přestal seděti.
Aussöhnen, v. a. smjřiti; sich mit jemand aussöhnen, s někým se smjřiti.

 Aussondern,

Aussondern, v. a. oddéliti, odložiti, wybrati.
Aussorgen, v. a. wystarati, postarati.
Ausspähen, v. a. wyskaumati, wyzwjdati, přezwjdati, sspehowati, wyssetřiti, zpytowati.
Ausspäher, m. zpyták, sspehýř, sspehaun, wyzwédač.
Ausspalieren, v. a. čalauny obwésyti, obestřjti.
Ausspannen, v. a. natáhnauti, rozprostřjti; Leinwand, plátno rozestřjti; die Segel, plachty rozkřidliti; Pferde ausspannen, koné wypřáhnauti.
Ausspatziren, v. n. wygjti, wygeti na procházku.
Ausspeisen, v. n. negjsti doma, ginde obédwati.
Ausspenden, v. a. rozdáwati, podáwati.
Aussperren, v. a. před nékým wrata, dwéře zawřjti, do domu, do pokoge nepustiti.
Ausspeyen, v. a. wypliti, wypljwati; Blut ausspeyen, krew pljwati, wyhazowati; der Berg speyet Feuer aus, wrch wyhazuge, wymjtá oheň.
Ausspielen, v. a. dohrati, přestati hráti; der erste im Kartenspiel, wydáwati; einen Ring ausspielen, o prsten hráti.
Ausspinnen, v. a. dopřjsti, přestati přjsti.
Ausspintisiren, s. Aussinnen.
Ausspioniren, s. ausspähen.
Ausspotten, v. a. wysmáti, wysmjwati, posmjwati se komu.
Aussprache, f. wyřknutj, wyslowenj.
Aussprechen, v. a. wyřjcy, wyřknauti, wyslowiti; die Stände haben im Landtage ausgesprochen, stawowé na snému nalezli, nález wynesli.
Ausspreitzen, v. a. roztáhnauti, roztahowati.
Aussprengen, v. a. wyrazyti, wyhoditi, wylomiti; ein Gerücht aussprengen, řeč, rozpráwku hlásati, roztrausyti, wynásseti.
Ausspreyen, v. a. plewy wymjsyti, od plew wyčistiti.
Ausspringen, v. n. wyskočiti; er hat schon ausgesprungen, giž přestal skákati.
Ausspritzen, v. a. wystřiknauti, wystřikati, wyprsknauti.
Aussprossen, v. n. pučiti, wyrážeti.
Aussprößling, m. weystřelek, odnož.
Ausspruch, m. nález, weynos, weypowéd, wyřčenj.
Ausspruhen, v. a. wywrcy, wyhoditi.
Ausspüren, v. a. wysljditi, wyhledati, wyčuchati, wysslakowati.
Ausstaffiren, v. a. wystrogiti, okrássliti, pékné odjti.
Ausstämmen, v. a wyryti, wydlabati.
Ausstampfen, v. a. opichati, in der Stampfmühle, w opichárné.
Ausstand, m. Schulden, gistina, debita activa.
Ausständig, adj. neodbytý, nezaplacený, dlužný; er hat viel ausständige Schulden, má mnoho gistin, gsau mu mnozý dlužni.
Ausstänkern, v. a. wysskárati, wysstaurati, wyhledati, wssudy hledati.
Ausstatten, v. a. wyprawiti, wystrogiti, podjlem wybýti; ein Begräbniß ausstatten, pohřeb wyprawiti; eine Braut ausstatten, newéstu wénowati, wénem zaopatřiti.
Ausstäuben, v. a. wyprássiti.
Ausstäubern, v. a. wyhnati, wypuditi; er hat alles ausgestäubert, wsseckо wyhledal, wysskáral.
Ausstäupen, v. a. weřegné wymrskati.
Ausstechen, v. a. wypjchati, wypichnauti, wybůsti; den Rasen ausstechen, drn wyryti; einen Graben ausstechen, příkop wykopati; ein Glas Wein ausstechen, sklenicy wjna wypiti; in Kupfer ausstechen, na méd wyryti; jemanden ausstechen, nékoho o přjzeň připrawiti, wytisknauti; das Aug ausstechen, mit dem Schnabel, oko wyklinauti
Ausstrecken, v. a. wystrčiti, wywésyti; mit Pfählen ausstecken, koly wystawéti, znamenati.
Ausstehen, v. a. wystáti, wytrpéti; den Tod ausstehen, smrt podstaupiti; mit Waaren ausstehen, w kráme zboží wyložiti; ich habe hundert Gulden ausstehen, mám sto zlatých mezy lidmi; ausstehende

stehende Schulden, gistiny, dluhy na gistiny, activa debita, ich habe die ganze Predigt ausgestanden, stál gsem až do konce kázanj; das ist nicht auszustehen, to gest nesnesýtedlné.

Aussteifen, v. a. otužiti; die Wäsche aussteifen, osstrobiti.

Aussteigen, v. n. aus dem Wagen, Schiffe, z wozu, z lodj wystaupiti.

Ausstellen, v. a. wystawiti, postawiti; Waaren zum Verkauf ausstellen, zbožj na prodag wyložiti; der Gefahr sich ausstellen, nebezpečenstwj se podrobiti; Fehler ausstellen, haniti; eine Verschreibung ausstellen, zápis wyhotowiti.

Aussterben, v. n. wymřjti; dieß Haus ist ausgestorben, w tom domě wssickni vmřeli; diese Stadt ist wie ausgestorben, w tom městě gest málo lidj.

Aussteuer, f. wěno, odbyt.

Aussteuern, v. a. wěnowati, odbýti, wystrogiti.

Aussticken, v. a. wyssiti, wyssjwati.

Ausstinken, v. n. přestati smrděti.

Ausstöbern, v. a. přehledati, wyssťárati; der Hund hat alles ausgestöbert, pes wsseck̈o wyčuchal.

Ausstochern, die Zähne, zuby párati, wyčistiti, wysspárati.

Ausstocken, v. a. einen Wald, wyklučiti, planiti les, mor. wykůčiti, pně wyrážeti, wyrazyti, wykořeniti.

Ausstopfen, v. a. wycpati.

Ausstören, v. a. wyssťaurati, wyssťárati, prohljdati.

Ausstoß, m. im Fechten, wýskok, weypad.

Ausstossen, v. a. wystrčiti, wyhnati, wyobcowati, wyrazyti; er hat ihm das Aug ausgestossen, wyrazyl, wytasyl mu oko; Bier ausstossen, wystawiti piwo; Seufzer ausstossen, wzdychati; Schmähworte ausstossen, zlořečiti.

Ausstrecken, v. a. rozepnauti, roztáhnauti, protáhnauti, rozestřjti; die Hände ausstrecken, zpjnati, wypjnati ruce; mit ausgestreckten Händen, rozpatýma rukama; die Zunge ausstrecken, gazyk wyplazyti.

Ausstreichen, v. a. einen mit der Ruthe, wymrskati, wysslehati, chlosta dáti; die Wäsche, ssaty roztáhnauti, protáhnauti; ein Wort, eine Zeile, slowo, řádek wymazati; die Furche mit dem Pfluge, brázdu pluhem wyhnati; sehr loben, wychwalowati; Ausstreichen, v. n. běhati, wybjhati, taulati se.

Ausstreifen, v. n. wybjhati, taulati se; der Feind streift bis an die Stadt, nepřjtel wytrhuge, wybjhá až k městu.

Ausstreiten, v. a. wyhádati, wybogowati, dobýti; er hat schon ausgestritten, giž přestal bogowati, se hádati.

Ausstreuen, v. a. roztrausyti, rozsypati, rozhazowati; eine Lüge ausstreuen, lež roznásseti.

Ausstriegeln, v. a. wycýditi; das Pferd ist gut ausgestriegelt, kůň gest dobře wycýzen.

Ausströmen, v. n. rozljwati, wyljwati se; der Fluß strömt aus, řeka přetýká, na břeh wystupuge.

Ausstückeln, v. a. na kusy, na caparty rozřezati, wyřezati.

Ausstudiren, v. a. wysstudyrowati, wymysliti, wyskaumati, dosstudyrowati.

Ausstürmen, v. n. vtissiti se, přestati se bauřiti, dobauřiti.

Ausstürzen, v. a. wyliti, rozliti, wyklopiti.

Aussuchen, v. a. wyhledati, wyhledáwati; das ganze Haus, prohledati, přehledati dům; sich etwas, sobě něco wybrati.

Aussüßen, v. a. podsladiti.

Aussühnen, s. aussöhnen.

Aussündigen, v. n. přestati hřessiti.

Austäfeln, v. a. prkny wybiti, wyložiti, wykládati, kraginami wybedniti.

Auständeln, v. n. doděčkowati.

Austanzen, v. a. dotancowati.

Austapeziren, v. a. ein Zimmer, pokog čalauny, kobercy wystrogiti.

Austauschen, v. a. wyměniti, wyměňowati.

Auster, f. austrye, ostrea.

Austheilen, v. a. rozdati, rozdáwati, rozděliti;

děliti; sie haben die Beute unter sich ausgetheilt, bitowali se kořistmi; das heil. Abendmahl, podáwati wečeři Páně.
Austiefen, v. a. wybiti, wyhlaubiti, hluboko wykopati.
Austilgen, v. a. wyhladiti, zahladiti, wykořeniti.
Austoben, v. n. přestati se sápati, wztekati, bauřiti, třeſſtiti, vtiſſiti se.
Austrag, m. einer Sache, konec, ſkončenj, dohotowenj wěcy, pořjzenj.
Austragen, a. v. wynesti, wynáſſeti; ein Geheimniß austragen, tagemſtwj wygewiti, wyzraditi; einen austragen, nachreden, rozkřičeti koho.
Austräger, m. klewetář, plampač.
Austräglich, adj. wýnosný, vžitečný, zyſſtný.
Austräglichkeit, f. weynosnost.
Austragung, f. wýnos, rozhláſſenj.
Austrauern, v. n. přestati se rmautiti, truchliti, smutek nosyti.
Austräumen, v. n. přestati snjti.
Austreiben, v. a. wyhnati, wyháněti, wypuditi.
Austreiber, des Hornviehs, ſkoták; der Schweine, swiňák; der Schafe, owčák.
Austrennen, v. a. wypárati.
Austreten, v. a. wyſſlapati; die Schuhe austreten, ſtřewjce rozchoditi; den Speichel austreten, wýpliwek rozſſlapati.
Austreten, v. n. aus dem Amte, z auřadu wykročiti, wystaupiti; der Fluß ist ausgetreten, řeka se rozwodnila, wylila, wydmula; viele Soldaten treten aus, mnoho wogſka vtjká, odbjhá.
Austrinken, v. a. wypiti; zu Ende trinken, dopiti.
Austritt, m. wýſtupek.
Austrocknen, v. a. wysuſſiti; Austrocknen, v. n. wyschnauti.
Austrommeln, v. a. wybubnowati.
Austrompeten, v. a. wytraubiti, wſſudy prohláſati, roznáſſeti.
Austropfen, v. n. wykapati, dokapati.
Austrotzen, v. a. hněwem wymocy.
Austunken, v. a. wymáčeti.
Ausüben, v. a. etwas gutes, prowáděti, prowozowati, konati, wykonati; etwas übles, páchati, ſpáchati, přečiniti.
Aus und ein, sem a tam; er geht bey uns aus und ein, chodjwáwá k nám.
Auswachsen, v. n. wyrůsti, přestati růsti; auswachsen am Rücken, zhrbatěti.
Auswägen, v. a. wywážiti, dowážiti.
Auswahl, f. wýbor, wýběř, wýběrek, wýběrka; eine gute Auswahl treffen, dobře woliti, zwolit.
Auswählen, v. a. wywoliti, zwoliti, wybrati.
Auswähren, v. n. dodržeti, dotrwati, přebýwati až do konce.
Auswalzen, v. a. wywáleti.
Auswandern, v. n. wyſtěhowati se, bráti se ginám, odgjti z wlasti swé.
Auswanderer, m. wyſtěhowanec.
Auswannen, v. a. opálati.
Auswärmen, v. a. wyhřjti.
Auswarten, v.a. wyčekati, wyčkati až do konce čekati.
Auswärtig, cyzozemſký, wenkowſký.
Auswärts, adv. wen, wně, wenku, w cyzyně.
Auswaschen, v. a. Tücher, Wäsche, wyprati; feste Dinge, wymyti; hohle, wyplákmauti; der Regen hat die Wege ausgewaschen, déſſť wymlel cesty; aufhören zu Waschen, doprati, domyti.
Auswässern, v. a. wymočiti, v. n. wymoknauti.
Ausweben, v. a. wytkati, dotkati.
Auswechseln, v. a. wyměniti, wyměňowati.
Ausweg, m. zu Fuß, wýchod; zu Pferd, wýgezd; fig. proſtředek, způsob, wýmluwa.
Auswehen, v. a. wywáti, wyfauknauti; der Wind hat das Licht ausgewehet, wjtr zhaſl swětlo.
Ausweichen, weich machen, v. a. změkčiti; im Wasser, wymočiti, promočiti, v. n. weich werden, změknauti, wymočiti se.
Ausweichen, v. n. wyhnauti, wyhýbati se, vstaupiti, vhnauti se; der Fuß ist mir ausgewichen, noha se mi smekla, swezla; zwey Wägen können einander ausweichen, dwa wozowé se mohau minauti.

Ausweiden, v. a. wykuchati; das Wild, wywrhnauti, exenterare.
Ausweinen, v. a. wyplakati se, doplakati, přestati plakati; sich die Augen ausweinen, pláčem oči pokazyti, tuze plakati.
Ausweisen, v. a. wyhnati, odehnati, wyobcowati, fig. wykázáti, vkázati; die Zeit wird es ausweisen, čas to vkáže; nach Ausweisung der Gesetze, dle práwa, zákona.
Ausweis, m. weykaz.
Ausweissagen, v. a. doprorokowati, přestati prorokowati.
Ausweissen, v. a. wybjliti.
Ausweiten, v. a. wytáhnauti, roztáhnauti.
Auswendig, adj. zewnitřnj.
Auswendig, adv. zewnitř, auswendig wissen, lernen, vměti, včiti se z paměti, nazpamět.
Auswerfen, v. a. wyhoditi, wyházeti, wymecy, wywrcy; das Netz auswerfen, syt rozestřjti; ein Aug, Zahn auswerfen, oko, zub wyrazyti; Geld auswerfen, penjze rozhazowati; er wirft Blut aus, krwj házý, krew wyhazuge; ein Pferd auswerfen, entmannen, koně wyklestiti, wyřezati; einen Hasen auswerfen, ausweiden, zagjce wykuchati; den Anker, kotwicy vwrcy.
Auswetzen, v. a. wybrausyti.
Auswickeln, v. a. rozwinauti, wymásti, wyplesti; sich auswickeln, wyplesti se.
Auswinden, v. a. die Wäsche, ssaty wyždjmati, wykrautiti.
Auswintern, v. n. zymau, sněhem zahynauti, wyhynauti, wyzábnauti.
Auswipfeln, v. a. wrch stromu vtjti, vtnauti.
Auswirken, v. a. wymocy; einem Pferde den Huf auswirken, koňowi kopyto wystrauhati, wyčistiti; ein Amt, auřad, službu wygednati; ich habe bey ihm nichts auswirken können, nic gsem v něho nemohl obdržeti; das Wild auswirken, ausweiden, zwěř wywrcy, russiti; den Teig auswirken, těsto wyhnjsti, wywáleti.
Auswischen, v. a. wytřjti, wyssaustati; die Augen, vtřjti, wytřjti; ein Wort, eine Zeile, slowo, řádek wymazati, smazati.
Auswittern, v. a. verwittern, wywětřiti, wywětrati; er hat es doch ausgewittert, predce to wyčuchal, nalezl; es hat ausgewittert, přestalo bauřiti, hřmjti.
Auswölben, v. a. wyklenauti, doklenauti.
Auswölken, v. n. der Himmel wölkt sich aus, wygasňuge se, wybjrá se.
Auswuchs, m. am Menschen, hrb, hrbol; am Baume, pazauch, wlk.
Auswühlen, v. a. wyryti; wyrýwati, wykutiti.
Auswurf, m. wýhoz, weyhoz, powrhel, mor. chrkel, ochrkel; aus dem Munde, wýpliwek; aus der Brust, wýchrkek; der Schafe, brak, brakyně.
Auswürgen, v. a. wydáwiti, wybliti.
Auswurzeln, v. a. wykořeniti, s kořeny wywrátiti, wypleniti.
Auswüthen, v. n. přestati se wztekati, sápati, zuřiwěti, vtissiti se.
Auszacken, v. a. wykragowati, wykruzowati.
Auszahlen, v. a. wyplatiti, zaplatiti, wypláceti.
Auszählen, v. a. wypočjtati, přestati počjtati.
Auszahnen, v. n. wssecky zuby mjti, přestati zubů dostáwati.
Auszanken, v. a. wywaditi, wyswářiti, přestati se waditi.
Auszapfen, v. a. wytočiti, pod čepem prodáwati.
Auszäumen, v. a. plotem ohraditi, obehnati.
Auszausen, v. a. wyrwati.
Auszechen, v. n. přestati hodowati, kwasyti, chlastati.
Auszehlen, s. Auszählen.
Auszehenden, v. a. desatého člowěka rc. wybrati, wzýti.
Auszehren, v. a. wytráwiti, wsse snjsti; die Krankheit hat ihn ganz ausgezehrt, nemoc ho wymořila, zhubenila; sich auszehren, wychřadnauti.

Auszehren, v. n. wychřadnauti, ſchnauti, wyzábſti.
Auszehrung, f. ſauchotiny.
Auszeichnen, v. a. poznamenati, zaznamenati; er hat ſich ausgezeichnet, předčil giné, wýtečným ſe včinil.
Auszerren, v. a. roztáhnauti.
Ausziehen, 1. v. a. wytáhnauti, wytrhnauti; das Schwert, meč dobyti; den Rock ausziehen, ſwlécy kabát, die Schuhe, Stiefeln, střewjce, boty zauti.
Ausziehen, 2. v. n. aus der Wohnung, wyſtěhowati ſe; der Feind, das Wild zieht aus, nepřjtel táhne wen do pole, zwěř vtjká.
Auszieren, v. a. ozdobiti, okráſſliti, kráſně wyſtrogiti.
Auszimmern, v. a. wyteſati, zteſati, oteſati.
Auszirkeln, v. a. kružidlem wyměřiti.
Auszischen, v. a. wyſmáti, wyſmjwati ſe komu.
Auszug, m. zu Fuß, wýchoz. wyſtaupenj; zu Pferd, wygjždénj; der Soldaten, wytaženj; Auszug eines Buches, weytah knihy; im Schranke, ſſuple.
Auszupfen, v. a. wydrati, wycupowati.
Auszürnen, v. n. přeſtati ſe hněwati, zlobiti.
Auszwicken, v. a. wyſſtipnauti.
Authentiſch, adj. oprawdiwý.
Autoriſiren, v. a. zplnomocniti, plnau moc dáti.
Avantgarde, f. přednj wogſko.
Avertiren, v. a. ſprávu, náwěſſtj dáti.
Auweh! auwe! naſtogte! běda!
Axe, f. Achſe.
Axel, f. Aſſel.
Axt, f. ſekera, dim. ſekýrka, bradatice; die breite, ſſiročina; die ſchmale, teſačka, pantok.
Azur, m. Lazurſtein, m. lazurowý kámen; von Azur, lazurowý.

B.

Bach, m. pl. Bäche, potok, rivus, dim. das Bächlein, potůček.
Bach≈, potočnj; Bachkrebs, m. potočnj, ſtružný rak. Bachwaſſer, n. řjčná woda.
Bachampfer, m. wodnj ſſtowjk.
Bachamſel, f. pliſka, ſ. Bachſtelze.
Bachbunge, f. potočnjk, veronica beccabunga, L.
Bache, f. bachyně, ſpraſnice, ſwinka.
Bacher, m. kančjk.
Bachfahrt, f. weymol.
Bachholunder, Bachholder, m. kalina, viburnum opulus L.
Bachmünze, f. máta, menta aquatica.
Bachreich, adj. potočnatý.
Bachrinne, f. ſtrauha, dim. ſtrůžka.
Bachſtelze, f. pliſka, konjpáſek, třaſořitek, třaſořitka, motacilla.
Back, m. das Gebäcke, pečiwo, gedno pečenj.
Backdoſe, f. djže.
Backen, m. ljce, twář, mala, dim. ljčko; er bläſt die Backen auf, hubu, tlamu nadýmá. 2) Seitenfläche an einem Meſſer, čeliſt, čeliſtky.
Backen, v. a. ich backe, du bäckſt, ich habe gebacken, pecy; Brod, chléb pecy; Fiſche, ryby ſmažiti. 2) v. n. pecy ſe; zuſammengebacken, adj. ſpeklý.
Backen, n. pečenj.
Backenbein, n. ljcnj koſt.
Backenſchlag, Backenſtreich, m. poljček; geben, poličkowati.
Backenzahn, m. ſtolička, třenowný zub, dens molaris.
Bäcker, m. pekař, piſtor; — inn, f. pekařka.
Bäcker≈, pekařſký; Bäckerbrod, n. pekařſký chléb, Bäckerburſch, m. pekařſký towaryš.
Bäckerey, f. pekárna.
Bäckerhandwerk. n. pekařſtwj.
Bäckerſchabe, m. ſſwáb.
Backhaus, n. pekárna.
Bäckig, adj. buclatý, hubatý, baubelatý; der volle Backen hat, buček, bucljk.

Backofen,

Backofen, m. pec, chlebowá, pekařská pec.
Backpfanne, f. pekáč.
Backschaufel, f. chlebowá, pekařská lopata.
Backschüssel, f. eine ströhene, ossatka, ossitka; eine hölzerne, okřjn.
Backstein, m. cyhla.
Backstube, f. s. Backhaus.
Backtrog, m. stjrka, necky, trůky.
Backwerk, n. Gebackenes, pečitý, smažený.
Bad, n. pl. Bäder, lázeň, kaupel, balneum, kaupadlo, lavacrum; warme Bäder, wary, teplice; Schweißbad, n. potnice. dim. láznička.
Bad-, lazebnj; Badgast, m. lazebnj host.
Badekur, f. lázeň.
Badefrau, Bademutter, f. bába, obstetrix.
Badeherr, m. lázenský.
Badehemd, n. čechel, čechljk.
Badekopf, Schröpfkopf, m. baňka.
Baden, v. a. kaupati; sich im Blute, w krwi se broditi; sich in Thränen, w slzých plynauti; Baden, n. kaupánj.
Bader, m. lazebnjk, balneator; — inn, f. lazebnice.
Baderkunst, f. lazebnictwj.
Badestein, n. mořská pěna, pumex.
Badestube, f. láznice.
Badewanne, f. wanna, wané.
Bäffen, v. n. sstěkati, hafati.
Bagage, f. pakáž, zawazedla, impedimenta. 2) holota, slota, lůza.
Bähen, v. a. pařiti, napařiti, zahřjti, nahřjti, sstjrati, vsstjrati; Brodschnitte bähen, topjnky sussiti.
Bähen, n. Bähung, f. zahřjwánj, nahřjwánj, napařowánj.
Bahn, f. pl. Bahnen, cesta, draha, rowina; Bahn brechen, cestu prorazyti, proklestiti, vgeti; etwas auf die Bahn bringen, něco začjti, předložiti; Schlittenbahn, sanice, draha; Rennbahn, okol.
Bahnen, v. a. cestu třjti, klásti, dělati; gebahnter Weg, ražená cesta.
Bahre, f. nosydla; Todtenbahre, máry, olim páry.
Bahrtuch, n. přjkrow.

Balkon, m. altán, altánek, arkýř.
Bald, adv. brzy, brzo; ich werde bald kommen, hned přijdu; bald zuvor, nedáwno předtjm; bald hernach, hned potom; warum kommst du heute so bald, proč dnes tak časně přicházýš? 2) lehce; ich wäre bald gefallen, málem bych byl vpadl.
Baldachin, m. baldachýn, nebesa.
Baldgreis, n. přjmětné kořenj, senecio.
Baldig, adj. brzký, adv. brzce, co neydřjwe.
Baldrian, m. kozljk, valeriana.
Balester, f. palestra, lopatka. 2) samostřjl.
Balg, m. pl. Bälge, Haut, Fell, kůže, exuviæ, dim. Bälglein, kožička. 2) Haare der Thiere, srst, dim. srstka, srstička. 3) der Früchte, sslupina, sslupinka, mázdřička; Weinbalg, kožička na wjně. 4) Abart, zmetek. 5) Blasbalg, měchy. pl. 6) Schandbalg, ostuda, necuda.
Balgen, sich, rwáti se, práti se, hrdlowati se, zapásyti se, kočkowati se.
Balgen, n. rwanj, pranj, půtka.
Balgentreter, m. kalkant.
Balger, m. rwáč, práč, zpurný člowěk.
Balghaupt, n. zhlawj měchu.
Balken, m. břewno, trám, dim. trámec, trámeček. 2) der Grengel beym Pfluge, hřjdlo. 3) patro.
Balken-, trámowý, břewnowý.
Balkenkopf, m. trámowice.
Balkenstein, Kraftstein, m. krakssteyn.
Ball, m. mjč, pila, dim. mjček. 2) im Billarde, kaule, dim. Bällchen, kulička. 3) das Bellen, sstěkánj, sstěkot.
Ball, m. bál, tanec.
Ballast, m. tjž z kamenj, z pjsku na dně lodj. saburra.
Ballen, m. palička, kulička. 2) an der Hand, břjssko. 3) paljk, baljk. 4) ein Ballen Tuch, postawa sukna; Leinwand, sstučka.
Ballen, v. a. do kaule stlačiti, kauliti; der Schnee ballt sich, snjh se kaulj; mit geballter Faust, zaťatau pěstj.
Ballhaus, n. mjčjrná.

Ballspiel,

Ballspiel, n. hra na mjč.
Balsam, m. balssám, balssán, balsamum.
Balsam=, balssámowý, balssánowý; Balsambaum, m. balssánowý strom.
Balsamine, f, balzaminka, balsamina.
Balsamiren, v. a. balssámem namazati, napustiti.
Balsamisch, adj. balssámowý, balssámem wonjcý,
Balz, Falz, f. tok.
Balzen, falzen, v. n. tokowati; die Auerhähne balzen, tetřewowé tokugj.
Band, n. pl. Bänder, tkanice, kalaun, stuha, auwazek, dim. Bändchen, tkanička, kalaunek; ein seidenes, pentle, dim. pentlička; Strumpfband, podwazek; Halsband der Thiere, obogek; Strohband, powřjslo; um ein Gefäß, obruč; an der Thür, pant; Bänder an der Butte, popruhy; des Körpers, swazkowé těla; die das Gebäude fest halten, klesstě; im Schiffbaue krummes Holz, kleč.
Band, n. pl. Bande, swazek, spogenj, spolek. 2) Fesseln, pauta, železa, okowy. 3) ein Band Hunde, smečka psů, chrtů.
Band, m. pl. Bände, swazek, djl, wazba knihy.
Bande, f. spolek, banda.
Bändel, n. Bändlein, n. Kopfbinde, wjnek.
Bändig, adj. skrotitedlný, domabilis. 2) krotký, skrocený, domitus.
Bändigen, v. a. krotiti, skrotiti, vpokogiti, vchlacholiti.
Bändiger, m. krotitel, skrotitel.
Bändigung, f. skrocenj, vpokogenj.
Bandit, m. bandyta, petrowský.
Bandkrämer, m. kalaunkář, — inn, f. kalaunkářka.
Bandmacher, m. tkaničkář, — inn, f. tkaničkářka; Seidenbandmacher, m. pentlikář, — inn, f. pentlikářka.
Bandnagel, m. nárožnjk.
Bang, bange, adj. teskný, teskliwý, strasslíwý, adv. auzko, teskno, teskliwě; mir ist angst und bange, gest mi auzko, a teskno; es wird mir bang um ihn, bogjm se o něho: bange werden, zatesklíti sy; bange machen, hrůzy, strachu nahnati.
Bängel, m. klacek, kyg, keg. 2) fig. hulwát, klacek.
Bangigkeit, f. tesknost, teskliwost, auzkost, anxietas.
Banier, n. praporec, korauhew, dim. praporeček, korauhwička.
Bank, f. lawice, stolice; mor. lawa, dim. lawička, stolička. 2) im Meere, mělčina. 3) krám; Fleischbank, masné krámy. Durch die Bank, skrz naskrz, weskrz, na pořád; etwas auf die lange Bank schieben, něco odkládati.
Bankart, m. panchart.
Bänkelsänger, m. pjsničkář. 2) ein schlechter Dichter, sspatný básnjř.
Banket, n. hody, panket; Banketiren, hodowati, heyřiti, marniti.
Bankfrau, f. krámská.
Bankmeister, m. krámský.
Bann, m. die Acht, wýpowěd, wyhnánj, wyobcowánj, proscriptio. 2) Kirchenbann, kladba, kletba, anathema. In den Bann legen, do achtu dáti, wyobcowati, 2) do kladby dáti, prokleti.
Bannen, v. a. wyhnati někoho. 2) Geister, duchy zaklјnati.
Banner, m. Teufelsbanner, zaklinač, — inn, f. zaklinačka.
Bannerherr, m. korauhewnj pán.
Bannforst, m. das Gehäge, meyt, meytj.
Bannstrahl, m. kladba, kletba, anathema.
Banse, Banze, f. perna.
Bansen, m. der erste Magen bey den wiederkäuenden Thieren, denjk.
Bansen, v. a. obilj do perny skládati, wrstwiti.
Bar, adj. hotowý; bares Geld, hotowé penjze, adv. hotowými penězy.
Bär, m. des Bären, nedwěd, ursus, — inn, nedwědice, ursa; das Junge, nedwjdě; der Bär brummt, nedwěd mumle. 2) am Himmel, wůz na nebi, nedwědice. 3) Rammklotz, beran.

Barbar, m. barbar, člowěk wkrutný, tupý.
Barbarey, f. wkrutenstwj, nelidstwj, wkrutnost.
Barbarisch, adj. barbarský, wkrutný, tupý, adv. barbarsky, wkrutně.
Barbe, f. parma, barbus cyprinus, dim. parmička. 2) plihawice.
Bärbeißig, adj. kausawý, wadiwý, osupliwý, adv. — é.
Barbler, m. bradýř, holič, tonsor.
Barbier =, bradýřský; Barbierzeug, n. bradýřské nářadj.
Barbieren, v. a. pucowati, holiti.
Barbierkunst, f. bradýřstwj.
Barbiermesser, n. břitwa.
Barchen, adj. barchanowý, barkánowý.
Barchent, Barchet, m. barchan, barkán.
Barde, m. básnjř v starých němcůw.
Bären =, nedwědj, ursinus; Bärenhaut, f. nedwědj kůže.
Bärenbeißer, m. tlamač, lapač.
Bärenführer, m. nedwědář.
Bärenhäuter, m. lenoch, pecywálek.
Bärenklau, Bärentatze, f. nedwědj paznehty, akant, acanthus.
Bärentreiber, m. nedwědář.
Baret, Barret, n. biret.
Barfrost, m. suchý mráz, holomraznice.
Barfuß, adj. bos, bosý.
Barfüßer, Barfüßermönch, m. bosák.
Barfüßig, adj. bos, bosý.
Barg, Borg, m. vom männlichen, wepř, řezanec; vom weiblichen, nunwice, misska, řezanice.
Barke, f. bárka.
Barköpfig, adj. holohlawý.
Bärlapp, m. gelenj růžek, zemský mech, mechowé semeno, lycopodium.
Bärme, f. pěna. 2) drozdj, kwasnice.
Barme, f. parma, s. Barbe.
Barmherzig, adj. milosrdný, misericors; er sieht barmherzig aus, mizerně, sspatně wyhljzj; barmherzige Brüder, milosrdnj bratřj; eine barmherzige Schwester, kurwice, korotwička.

Barmherzigkeit, f. milosrdenstwj, olim milosrdj, misericordia.
Bärmutter, f. maternjk, žiwot, matka, matrix.
Barn, m. perna. 2) koryto, gesle.
Baron, m. sslechtic, swobodný pán; Baronesse, f. sslechtična, swobodná panj; Baronie, f. baronstwj.
Barre, f. Barren, m. prut, hůl; eine Barre Eisen, hůl železa.
Bars, Barsch, m. pl. Bärse, okaun, perca.
Barschaft, f. hotowost, hotowé penjze.
Bart, m. pl. Bärte, fausy, olim wausy, brada, barba, dim. Bärtchen, fausky, bradička; eines Hahns, lalok; am Schlüssel, zuby v klje; an der Gerste, wosyna.
Barthe, f. ein breites Beil, bradatice.
Bärtig, adj. fausatý, bradatý, barbatus, adv. — ě. Ein bärtiger Mann, fausáč.
Bartlos, adj. bezfausý, bezbradý.
Bartnuß, f. panenský ořech.
Bartwisch, m. smeták.
Bärwinkel, n. barwjnek, pervinca.
Bärwurz, f. koprnjk, foeniculum peucedanum. 2) deyworec, olessnjk, daucus.
Base, f. teta, dim. Bäschen, tetka, tetička.
Basilien, n. bazylika, bazylička, ocymum basilicum, L.
Basilisk, m. bazylissek.
Baß, m. Baßstimme, bas. 2) s. Baßgeige.
Baßerbsen, f. Früherbsen, rychljček, raný hrách.
Baßgeige, f. basa, mor. bas.
Baßstreicher, m. Baßist, basysta.
Bast, m. lyko, leyčj.
Bastard, m. panchart, z kurwy syn.
Basten, adj. lyčený.
Bästling, Fimmel, m. poskonná konopě
Bastseil, n. lyčený prowaz, lyčenec, mor. lyčák.
Bastey, f. bassta.
Bathengel, m. ožanka, bylina, chamædrys.
Batist, m. kment.
Batist =, kmentowý.
Bätz, m. nedwěd.
Batzen, m. pac, penjz.

Bau, m. eines Gebäudes, stawěnj. 2) des Feldes, Gartens, wzdělánj pole, zahrady.
Bau=, k stawěnj; Bauholz, dřjwj k stawěnj.
Bauart, f. způsob w stawěnj.
Bauch, m. břicho, žiwot, venter. dim. břjšško; der Bauch thut mir weh, žiwot mne bolj; den Bauch voll stopfen, střewo napratj; die Augen sind ihm größer als der Bauch, očiby rády, huba nemůže; großen Bauch bekommen, břichatěti. 2) an einem Gefäße, baňka, báně.
Bauchdiener, m. břichopásek, ventricola.
Bäuche, f. namočenj; bäuchen, namočiti, mor. peychowati; die Wäsche bäuchen, ssaty namočiti w laubu.
Bauchfinne, f. plautew.
Bauchfluß, m. auplawice, běhawka, chwistačka.
Bauchgrimmen, n. řezawka, hryzenj, swjránj, žřenj, trhánj, bolenj w břisse.
Bauchgurt, m. náběissek; Pferdegurt, popruh.
Bäuchig, adj. břichatý; der einen großen Bauch hat, břicháč. 2) von Gefäßen, baňatý.
Bauchriemen, m. pás.
Bauchschmerzen, Bauchweh, bolenj w břisse.
Bauchsorge, f. starost o břicho.
Bauchstück, n. podbřissek.
Bauchwind, m. wětry, bzdina.
Bauchwurm, m. sskrkawka, hljsta.
Bauchzwang, m. tuhawka.
Bauen, v. a. stawěti, ædificare; in die Luft bauen, zlaté hory stawěti. 2) dělati, wzdělati, wzdělawati. Nester bauen, hnjzda dělati, hnjzditi se. Das Feld bauen, pole wzdělati, wzdělawati, colere agrum. 3) sýti, sázeti; in diesem Lande baut man vielen Weitzen und Hopfen, w té zemi mnoho pssenice se sege, a chmele sázý. 4) dobýwati; auf Metalle bauen, kowů dobýwati. 5) na někoho se spolehati, bezpečiti; ich baue ganz auf ihn, z cela se na něho spolehám; ich hätte Häuser auf ihn gebaut, wssecko bych mu byl swěřil; der Mensch ist schön gebaut, ten člowěk ge krasné postawy; dieses Jahr haben wir wenig Getreid gebaut, letos gsme málo naklidili.
Bauen, n. stawěnj. 2) wzdělánj, wzdělawánj. 3) setj, sázenj. 4) dobýwánj. 5) spolehánj.
Bauer, m. sedlák, wesnjk, rusticus, dim. sedláček, ein grober Bauer, chám, chámа, chlupáč, chrapaun, agrestis, der auf dem flachen Lande wohnt, kragák; im Gebirge, horák; in der Karte, chlapec; im Schachspiele, pissek.
Bauer=, sedlský; Bauerart, f. sedlské powahy; Bauerhantierung, f. sedlská žiwnost; Bauerhof, m. sedlský statek, dwůr, sedlská žiwnost, olim kmecý dwůr.
Bauer, n. klec, dim. kljcka.
Bauerhaft, bäuerisch, adj. sedlský; bäuerische Sitten, chlupaté, huňaté mrawy; bäuerische Sitten annehmen, zsedlačiti.
Bauerhütte, f. chalupa, katrč.
Bäuerinn, f. sedlka, rustica; ein Schimpfnahme, chrapaunka; die auf dem flachen Lande wohnt, kragačka; im Gebirge, horačka.
Bauerknecht, m. pacholek.
Bauernkittel, m. halena.
Bauernschinder, m. karabáčnjk.
Bauerschwalbe, f. wlasstowice, wlasstowka.
Bauernsenft, m. penjžek, sedlská horčice, thlaspi aruense, L.
Bauernschuh, m. sskarpál, krabatina.
Bauersleute, pl. sedlácy, sedlská chasa.
Bauersmann, m. sedlák, dwořák.
Bauervolk, m. sedlský lid, s. Bauersleute; ein Schimpfnahme, chámowina.
Bauerwesen, n. sedláctwj.
Baufällig, adv. na zbořenj, na spadnutj; z. B. ein Haus, dům starý, sesslý, chatrný, ruinosus.
Baufälligkeit, f. sesslost, wetchost, sypkost, chatrnost.
Baufeld, n. Bauland, worné pole, rolj, dědina.
Baugerüst, n. lessenj.
Bauherr, m. stawitel, ædificator.
Baukosten, pl. wydánj, autraty na stawěnj.

Baukunst, f. vmění w stawění, architectura.
Baulustig, adj. ochotný k stawění.
Baum, m. strom, dim. Bäumchen, strůmek, stromeček; gepfropfter, sstép, sstjpek; wilder, planý strom, pláně; Ausstreichbaum beym Gerber, postruh; Mastbaum, slaup; Wiesbaum, pawuza.
Baumbast, m. leyčj, mázdrička, kožička na stromě.
Baumeister, m. stawitel, zprawec nad stawěnjm, architectus.
Baumbicker, m. datel, datljk, pták, mor. dětel.
Baumeln, v. n. drkotati se, klátiti se, sem a tam se pohybowati.
Bäumen, v. n. lezti, skákati, drápati se, sskrábati se na strom. 2) sich, zpjnati se.
Baumfalk, f. ostřjž.
Baumfarn, m. kapradj, osládyč.
Baumfrosch, m. giřjček, rosnice.
Baumfrucht, f. owoce.
Baumgarten, m. sstěpnice, sad.
Baumgärtner, m. sadař, sstěpař, — inn, f. sadařka, sstěpařka.
Baumhacker, m. datel weliký, pták, picus.
Baumharz, n. pryskyřice.
Baumlanger Mensch, bidlo, slombidlo, tyčka.
Baumlerche, f. linduska.
Baummesser, n. žabka.
Baumnuß, f. wlasský ořech; große, křapáč.
Baumöhl, n. dřewěný oleg.
Baumreis, n. chrastj, klest.
Baumrinde, f. kůra, koráb, cortex.
Baumsaft, m. mjza, sssťáwa.
Baumsäge, f. pilka k vřezáwánj wětwj.
Baumschule, f. semenisstě, planisstě, sstěpnička, sskolka, plantarium.
Baumschröter, m. roháč.
Baumstütze, f. podpora.
Baumschwamm, m. dřewěná hauba.
Baumstark, adj. welmi sylný.
Baumwanze, f. zahradnj sstěnice, stjnka.
Baumwärter, m. hagný, hljdač.
Baumwolle, f. bawlna.
Baumwollen, adj. bawlněný.
Baumwollenbaum, m. bawlnowý strom.
Baumwurzel, f. kořen stromu.
Bausback, m. Bausbäckig, adj. huabtý, tlamatý.
Bausch, m. Bäuschlein, n. břjssko, polsstářek.
Bauschig, adj. měchaty, wypuklý, wycpaný.
Bauung, f. stawěnj, ædificatio, des Felds, wzděláwánj polj; beym Bergbau, pawowánj.
Bauwesen, n. stawitelstwj.
Bay, f. zátoka mořská.
Be —, in den zusammengesetzten Verbis, so viel, als o, ob, po, v, za. Oft kann es nur durch einfache Verba gegeben werden.
Beamte, m. auřednjk, zpráwce.
Beängstigen, v. a. saužiti, zastrassiti; strachu nahnati, nadělati někomu.
Beängstigung, f. saužení, zastrassenj.
Beantworten, v. a. něco zodpowjdati, na něco odpowědjti, odpowěd dáti.
Beantwortung, f. odpowěd, zodpowjdánj.
Bearbeiten, v. a. wypracowati, na něcem pracowati; das Eisen, železo kowati; das Feld bearbeiten, pole orati, wzdělati; das Bauholz, dřjwj k stawěnj tesati. 2) sich bearbeiten, přičiniti, postarati se. Bearbeitung, f. práce, wypracowánj, wzděláwánj, přičiněnj.
Bearten, v. a. wzděláwati.
Beäugen, v. a. pohljžeti, očima házeti.
Beaugenscheinigen, v. a. prohljžeti, prohljdnauti.
Bebauen, v. a. zastawěti negaké mjsto. 2) Das Feld, pole zorati, wydělati, zprawiti.
Beben, v. n. třásti se, teteliti se, chwjti se. vor Kälte beben, zymau gechtati; mein Herz bebt vor Freude, mé srdce radostj skáče; eine bebende Stimme, třesawý hlas. Das Beben, třesenj, trnutj.
Beblümen, v. a. wykwjtkowati, wykwětotowati, kwjtky wysázeti.

Bebluten, v. a. zkrwáceti, pokrwáceti, krwj potřjsniti.
Becher, m. čjsse, koflik, řepice, kalissek, dim. čjsska, koflíček.
Bechern, v. n. pjti, připjgeti, pozdwihowati.
Becken, n. medenice; Handbecken, vmywadlo.
Bedachen, v. n. střechu přikryti, pobiti.
Bedacher, m. přikrywač, pokrywač.
Bedacht, m. rozmysl, powážení, předloženj; Bedacht nehmen, zřenj mjti.
Bedacht seyn, ssetřiti něčeho, opatrným býti.
Bedächtlig, adj. rozwážliwý, powážliwý, opatrný, adv. — é.
Bedächtlichkeit, Bedachtsamkeit, f. opatrnost, rozmyslnost, pozornost, vwáženj.
Bedachtsam, adv. pozorný, opatrný.
Bedanken, v. a. děkowati, poděkowati.
Bedarf, m. potřeba.
Bedauern, v. a. želeti, litowati, politowati někoho; ich bedauere ihn von Herzen, od srdce ge mi ho líto; er wird es bedauern, bude pykati, litowati toho; das Bedauern, litowánj, politowánj; Bedauernswerth, politowánj hoden.
Bedecken, v. a. přikryti, přistřjti, odjti; mit etwas schweren, přikwačiti; der Schnee bedeckt die Erde, snjh kryge zemi; der Himmel bedeckt sich mit Wolken, mračj se, possmuřuge se, nebe se kalj, mračna wystupugj. 2) beschützen, brániti, chrániti, opatrowati; eine Stadt bedecken, město ochraňowati. 3) verstecken, skrýti, skrýwati, zakryti. 4) sich, den Hut aufsetzen, na hlawu dáti. Das Dach bedecken, střechu pobiti; ein bedeckter Gang, podlaubj.
Bedecker, m. pokrywač.
Bedeckung, f. oděw, přistřenj, kápě, přikrýwánj. 2) ochrana, obrana. 3) zakrytj, zakrýwánj; Dachbedeckung, pobitj střechy.
Bedenken, v. a. irreg. rozmeyssleti, powážiti, rozwážiti, rozwažowati, rozgjmati, rozpakowati; ich gebe dir dieses zu bedenken, dám ti to na rozmyssleníau; sich bedenken, rozmysliti se. 2) starati se o něco, opatrowati, obmeyssleti něco, ssetřiti něčeho; seine Gesundheit bedenken, swého zdrawj ssetřiti; er hat sich dabey am besten bedacht, swé wěcy neylépe opatřil; einen in seinem Testamente bedenken, w swé poslednj wůli někomu něco odkázati.
Bedenken, n. rozwáženj, rozwažowánj, rozgjmánj, rozpakowánj, rozmeyssleni, deliberatio; ohne Bedenken, bez rozpaku. ich trage Bedenken dieses zu thun, netraufám, nedůwěřugi sobě, abych to včinil. 2) Meynung, mjněnj; sein Bedenken von sich stellen, swé mjněnj dáti.
Bedenklich, adj. powážliwý, rozwážliwý; das ist bedenklich, to ge k powáženj. 2) zweifelhaft, negistý, adv. — é.
Bedenklichkeit, f. pochybnost, rozpaky; Bedenklichkeiten haben, na rozpacých býti.
Bedenkzeit, f. čas na rozmyssleníau.
Bedeuten, 1. v. a. oznámiti, skázati, znamenati; ich suchte ihn zu bedeuten, oznámiti, wědomost dáti; zugleich bedeuten, přitom doložiti. 2. v. n. wyznamenáwati; was bedeutet das, co to má býti; es hat nichts zu bedeuten, nic to nedělá; mein Amt hat nicht viel zu bedeuten, má služba mnoho neznamená, ne wynássj; ein Mann der viel zu bedeuten hat, wážený, znamenitý člowěk, který mnoho řjcy může, který mnoho znamená.
Bedeutung, f. wyznámenánj, známka. 2) Vorbedeutung, znamenj. 3) Wichtigkeit, znamenitost. 4) Versicherung, doloženj.
Bedienen, v. a. slaužiti, posluhowati někomu. 2) Ein Amt, zastáwati auřad; was bedienen sie? w gaké gsau powinosti? bedienen im Kartenspiele, přidati, přiznati barwu. 3) sich einer Sache bedienen, negaké wěcy vžjwati, požjwati; sich einer Gelegenheit bedienen, přiležitosti hleděti.
Bediente, m. služebnjk, slaužjcý.

Bedienung,

Bedienung, f. posłaužení, posluhowání. 2) Amt, služba.
Beding, m. Bedingung, wýminka, weyminka, conditio, lex.
Bedingen, v. a. irr. wyminiti, wyginauti sy něco, excipere. 2) vgednati, vmluwiti, smluwiti; also ist es bedungen worden, tak se vmluwilo.
Bedingungsweise, adv. s weyminkami, s wýminkami.
Bedrängen, v. a. trápiti, saužiti, vtiskowati, swjrati.
Bedrängzeist, m. vtiskowač, trapič.
Bedrängniß, Bedrängung, f. trápení, saužení, vtiskowání.
Bedräuen, v. a. hrozyti, pohrozyti někomu.
Bedrohen, v. a. hrozyti, pohrůžky dělati, wyhrožowati; er bedroht mich, paussti na mne strassáka.
Bedrohlich, adj. hrozýcý, strasslivý.
Bedrohung, f. pohrůžka, wyhrožowání, zastrassení.
Bedrücken, v. a. vtlačowati, vtiskowati, potlačowati.
Bedrückung, f. autisk, vtlačení, potlačení.
Bedüngen, v. a. pohnogiti, pomrwiti.
Bedünken, v. imp. mich bedünkt, zdá se mi, za to mám, domnjwám se; das Bedünken, zdání, domnění, domnjwání.
Bedürfen, v. n. potřebowati. Es bedurfte nur ein Wort, gen slowa zapotřebj bylo.
Bedürfniß, f. potřeba, potřebnost. 2) nauze, inopia.
Bedürftig, adj. potřebný. 2) nuzný, egens.
Beehren, v. a. poctiti, vctiti, čest prowkázati.
Beeiden, beeidigen, v. a. něco zpřjsahati, přjsahau potwrditi, na něco přjsahati. 2) přjsahau někoho zawázati; Beeidigt, přjsežný. Beeidigung, f. přjsaha, vtwrzenj přjsahau.
Beeifern, v. a. horliti, rozhorliti. 2) sich, vsylowati, horliwě se starati.
Beeinträchtigen, v. a. vsskoditi, skrátiti někomu w něčem, vgmauti, vssłubnauti. Die Beeinträchtigung, vsskozenj, skrácenj, vgma.
Beeisen, v. a. ledem přikryti, zakryti, potahowati.
Beekeln, v. a. osskliwost mjti nad něčjm, zosskliwiti sy něco.
Beenden, Beendigen, v. a. skončiti, ku koncy přiwesti. 2) sein Leben, skonati, žiwot dokonati.
Beendigung, f. skončenj, dokonánj. 2) skonánj.
Beengen, v. a. stisknauti, obmezyti něco, do těsna wehnati.
Beerben, děditi po někom, s. Erben.
Beerdigen, v. a. pochowati, pohřbiti.
Beerdigung, f. pochowánj, pohřbenj.
Beere, f. gahoda, bacca, zrno, dim. gahůdka, zrnko.
Beermost, m. samoteč.
Beest, s. Biest.
Beet, n. záhon, hřada, dim. zahůnek; ein breites Ackerbeet, ljcha.
Beete, f. sázka.
Befahren, v. a. befürchten, obáwati se. 2) einen Weeg, po cestě geti, vbjrati se; das Meer, přes moře se plawiti.
Befallen, v. a. přepadnauti. 2) napadnauti, pogjti, na něco dolehnauti.
Befangen, v. a. dostjhnauti, postjhnauti někoho. Mit Kopfschmerzen befangen werden, hlawy bolenj mjti. 2) obsáhnauti.
Befassen, v. a. hmatati, dotýkati se něčeho. 2) sich mit etwas, objrati se, zaneprázdniti se s něčjm.
Befehden, v. a. wognu wypowěditi, počjti; wálčiti.
Befehl, m. rozkaz, poručenj, přikázanj, nařjzenj; Gerichtsbefehl, práwnj rozkaz. 2) spráwa, moc, poručenstwj. 3) wůle, libost.
Befehlen, v. a. irr. du befiehlst, ich befahl, befohlen, kázati, rozkazowati, poraučeti, přikazowati, nařjditi. 2) swěřiti, odewzdati se, poručiti se; Gott befohlen, buď bohu poručeno.
Befehligen, v. a. přikázanj dáti.
Befehlshaber, m. ředitel, poručnjk, plnomocnjk.
Befestigen, v. a. vpewniti, vtužiti. 2) mit einem Bande, zatáhnauti, vtáhnauti, zawázati.

wážati. 3) eine Stadt, město pewné obraditi. 4) potwrditi, vtwrditi.
Befestigung, f. vpewnění, vtažení, vtwrzení.
Befeuchten, v. a. swlažiti, zawlažiti, zmočiti, namočiti.
Befeuchtung, f. swlažení, obwlažení.
Befeuern, v. a. podpáliti, roznjtiti.
Befinden, v. a. irr. shledati, naleznauti, wyšetřiti. 2) za to mjti. Ich befinde es nicht für gut, nemám, nevznáwám to za dobré. 3) sich, býti zůstáwati, býti tomu. Die Sache befindet sich nicht so, neni tomu tak. 4) mjti se, wynacházeti se. Er befindet sich wohl, dobře se mu wede, gest mu dobře.
Befinden, n. shledání, wynacházení, přebýwání.
Befindlich, adj. přjtomný, wynalezagjcý se, co při tom gest.
Beflecken, v. a. pošškwrniti, zmáchati, pokáleti, potřjsniti, zohyzditi, zprzniti. 2) Schuhe, střewjce zprawowati, na střewjce přjštipky dáti.
Befleckung, f. pošškwrnění, zmáchání, potřjsnění, zohyzdění, zprznění.
Befleißen, v. rec. beflis, beflissen, befleißigen, přičiniti se, snažiti se, pilnost wynaložiti. Sich der Wissenschaften befleißigen, na vmění se oddati.
Befliegen, v. a. irr. ljtati na něco.
Beflissen, adj. přičinliwý, pilný, bedliwý, starostliwý, studiosus.
Beflissenheit, f. přičinliwost, pilnost, studium.
Beflügeln, v. a. okřjdliti, křjdla dáti.
Befolgen, v. a. zachowati, wyplniti. Ein Beyspiel, příklad následowati; Befolgung, f. zachowání, wyplnění.
Beförderer, m. spomocnjk, nápomocnjk, fedrowný.
Beförderlich, adj. nápomocný, vžitečný.
Befördern, v. a. s něčjm sy pospjšiti. Jemanden von der Welt, ze swěta někoho zprowoditi. 2) někomu pomahati, spomocy, dopomocy, fedrowati někoho. Er ist befördert, gest powýšen.
Beförderung, f. pospjšení, pomoc, spomožení, powýšení, fedrowání.
Befrachten, v. a. naložiti, nakládati.
Befrachter, m. nakladač.
Befrachtung, f. náklad, nakládání.
Befragen, v. a. ptáti se, doptáwati se, wyptáwati se, otazowati se, dotazowati se. Die Befragung, wyptáwání, dotazowání.
Befremden; es befremdet mich, djwjm se tomu, gest mi to diwné, podiwné, neznámé.
Befremdlich, adj. podiwný, neznámý.
Befremdung, f. obdiwení, podiwení.
Befressen, v. a. okausati, ožrati.
Befreunden, v. a. sich mit jemanden, spřáteliti se, spřjzniti se, skmotřiti se, spogiti se s někým, w přátelstwj, w přjbuzenstwj wgjti.
Befreundeter, m. přjbuzný.
Befreundung, f. přjbuzenstwj, přátelstwj, společenstwj.
Befreyen, v. a. wyswoboditi, oswoboditi, swobodu dáti, zprostiti, zbawiti.
Befreyer, m. wyswoboditel, oswoboditel.
Befreyung, f. wyswobození, oswobození, propuštění. 2) weysada.
Befriedigen, v. a. spokogiti; seine Leidenschaften, swé žádosti nasytiti, wyplniti; einen Zornigen, zuřiwého vchlácholiti, vkrotiti, vtišiti; seine Gläubiger, swé wěřitele zaprawiti, zaplatiti.
Befriedigung, f. spokogení, vkrocení, nasycení, zaprawení.
Befrohnen, v. a. robotu vložiti.
Befruchten, v. a. včiniti plodné a vrodné.
Befugen, v. a. moc, práwo dáti; befugt seyn, moc, práwo mjti; befugter, unbefugter Richter, náležitý, nenáležitý saudce.
Befugniß, f. und n. práwo, moc.
Befühlen, v. a. ohledati, omakati, pošimati. Das Befühlen, die Befühlung, ohledání, omakání.
Befürchten, v. a. báti se, obáwati se, strachowati se; die Hungersnoth ist zu befürchten, hlad gest k obáwání.
Begaben, v. a. obdařiti, nadati; die Begabung, obdaření, nadání.
Begaffen, v. a. zewlowati, lelkowati, traubiti na něco.

Begaffen, n. die Begaffung, zewlowánj, leltowánj.
Begängniß, n. slawnost, slawenj. 2) das Leichenbegängniß, průwod, funus.
Begatten, sich, spogiti se; von Vögeln, pářiti se, pogjmati se; von Haasen, ramlowati se; von Rindern, hráti se, běhati se; von Schweinen, baukati se; von Hunden, běhati se, honiti se.
Begattung, f. spogenj, pářenj.
Begeben, v. rec. gjti, wydati se, odebrati se, vbjrati se; sich in Gefahr, do nebezpečenstwj se pustiti; auf die Flucht, na autěk se dáti; in den Ehestand, oženiti se, wdáti se. 2) přihoditi se, státi se, zběhnauti se. 3) sich seines Rechts, swému práwu odřeknauti, zbawiti se ho.
Begebenheit, f. přjběh, přjhoda, náhoda.
Begegnen, v. n. einem, někoho potkati, někomu wstřjc gjti. 2) potkati, státi se, přihoditi se; es ist mir ein Unglück begegnet, nesstěstj mne potkalo, se mi přihodilo. 3) einem wohl, übel, s někým dobře, zle nakládati, zacházeti, gednati. 4) einer Krankheit, nemocy odpjrati.
Begegnung, f. potkánj, zacházenj, nakládánj, odpjránj.
Begegniß, n. přjhoda, náhoda.
Begehen, v. a. irr. obcházeti. 2) einen Festtag, slawiti, držeti. 3) eine Sünde, hřjch spáchati, hřjchu se dopustiti. 4) sich mit einem, snásseti se, srownati se s někým.
Begehung, f. obcházenj, slawnost, slawenj, spáchánj, dočiněnj, snássenj.
Begehren, v. a. žádati, prosyti, k swému chtjti, bažiti, státi o něco.
Begehrlich, adj. žádostiwý; adv. — wě.
Begehrlichkeit, f. žádostiwost, chtiwost.
Begeifern, v. a. posliniti, poslintati.
Begeiferung, f. posliněnj, poslintánj.
Begeistern, v. a. obžiwiti. 2) mocy a sýly dodati někomu. 3) wnuknauti, nadchnauti, roznjtiti.
Begeisterung, f. wnuknutj, nadchnutj, pohnutj, zanjcenj.

Begierde, Begier, f. žádost, dychtiwost, dychtěnj, baženj, chtjč; die Ruhmbegierde, žádost po sláwě; die Geldbegierde, žádost po penězých.
Begierig, adj. žádostiwý, chtiwý adv. — ě.
Begierigkeit, f. žádostiwost, dychtiwost.
Begießen, v. a. zaljti, poljti. 2) etwas mit Bley, olowem obljti.
Begießer, m. zalewač.
Begießung, f. zaljwánj, poljwánj.
Begiften, v. a. wěnowati. Die Begiftung, wěnowánj.
Begine, f. bekyně.
Beginn, m. začátek, začetj.
Beginnen, ich begann, begonnen, 1. v. n. začjti se, začjnati se, počjti se. 2. v. a. eine Arbeit, začjti, začjnati, počjnati djlo; sich, sobě počjnati. Das Beginnen, začjnánj, počjnánj.
Beglauben, Beglaubigen, v. a. wyswědčiti, pogistiti, vgistiti. Die Beglaubigung wyswědčenj, pogisstěnj.
Begleiten, v. a. prowoditi, doprowoditi, wyprowoditi.
Begleiter, m. průwodce, průwodčj.
Begleitung, f. průwod, doprowázenj, wyprowázenj.
Beglücken, v. a. někoho blažiti, sstastného včiniti.
Beglückung, f. blaženj, sstěstjm obdařenj.
Begnadigen, v. a. na milost přigmauti někoho, odpustiti, prominauti někomu něco. 2) milost prokázati někomu, obdarowati, nadati.
Begnadigung, f. odpusstěnj, prominutj, milosti vdělenj, obdařenj, nadánj.
Begnügen, v. rec. na něčem přestati, spokogiti se, spokogenu býti. Es begnüget ihm daran, má natom dosti.
Begraben, v. a. pohřbiti, pochowati. Er ist ganz in den Büchern begraben, w knjhách wězý.
Begräbniß, n. pohřeb, průwod, funus.
Begräbniß =, pohřebnj. Begräbnißkosten, pohřebnj autraty, autraty na funus; Begräbnißlied, pohřebnj pjseň.

Begräbnißstätte, f. hřbitow, swaté pole, krchow.

Begrasen, v. a. trawau zakryti. 2) zotawiti.

Begraut, adj. zastaralý, starý, stařičký, ssediwý.

Begreifen, v. a. irr. pochopiti, postihnauti, napadnauti. 2) betasten, ohledati, omakati. 3) begriffen seyn, práwě w něčem býti, hodlati, chtjti. 4) enthalten, obsahowati, wynássěti, do sebe mjti, w sobě zawjrati. 5) sich, pamatowati se, schopiti se.

Begreiflich, adj. pochopitedlný, postižitedlný; adv. — ně.

Begreiflichkeit, f. pochopitedlnost, gasnost.

Begreifung, f. Betastung, ohledánj. 2) Inhalt, obsaženj. 3) pochopenj.

Begrenzen, v. a. omezyti, ohraditi, zahraditi. Die Begränzung, omezenj, ohrazenj.

Begriff, m. pochopenj, předstawenj, wyznamenánj, notio. Er macht sich davon einen guten Begriff, dobře sy to předstawuge; klarer Begriff, gasné předstawenj; deutlicher, swětlé předstawenj. 2) schopnost, captus. 3) Inhalt, obsah. 4) aumysl; ich war im Begriff auszugehen, měl gsem aumysl wygjti, chtěl gsem wygjti.

Begründen, v. a. dokázati, důwody ztwrditi.

Begrünt, adj. zelený, zazelenalý.

Begrüßen, v. a. pozdrawiti. 2) einen um etwas, o něco někoho požádati. Die Begrüßung, pozdrawenj.

Begucken, v. a. pokukowati, pohljžeti.

Begünstigen, v. a. přáti, nadržowati, showjwati, howěti, powolowati někomu.

Begünstigung, f. přjzeň, nadržowánj, howěnj, showjwánj.

Begürten, v. a. opásati, přepásati, cingere.

Begütern, v. a. obohatiti, zbožjm obdarowati. Begütert, bohatý, možný, mohowitý.

Begütigen, v. a. vdobřiti, vchlácholiti, vlahoditi.

Behaaren, sich, obrůsti, ochlupatěti; Behaart, wlasatý, chlupatý, kostrbatý.

Behacken, v. a. otesati, osekati. 2) okopati.

Behaftet, adj. obtjžený, stjženy, stljčený, zasypaný.

Behagen, ljbiti se, w hod býti; diese Sache behagt mir, ta wěc gest mi milá.

Behäglich, adj. přjgemný, milý.

Behäglichkeit, f. ljbost, zaljbenj, pohodlnost.

Behalten, v. a. podržeti, zachowati, zadržeti, zanechati; im Gedächtnisse, w paměti mjti; Recht, dobře mjti; das Schlachtfeld, pole obdržeti; jemanden bis in den Tod, někoho smrti dochowati, dožiwiti; er kann keine Speise mehr bey sich behalten, žádného gjdla nemůže giž zažiti. 2) bey sich, tagiti, zamlčeti. Das Behalten, die Behaltung, podrženj, zachowánj.

Behälter, Fischhälter, m. sádky, haltýř.

Behältniß, n. schránka, schrána, schowadlo, skreyš; für Kälber, Tauben, kotec; für den Essig, octárna; ein Wasserbehältniß, nádržka.

Behandeln, v. a. zdělati, wypracowati. 2) einen wohl oder übel, zacházeti, nakládati, gednati s někým dobře nebo zle. 3) eine Sache, zamluwiti, smluwiti, smlauwati, vgednati. Die Behandlung, nakládánj, zacházenj. 2) smlauwa, vgednánj.

Behändigen, v. a. dodati, do rukau dáti; die Behändigung, dodánj.

Behangen, v. n. s. Hangen.

Behängen, v. a. obwěsyti, nawěsyti. 2) sich behängen mit etwas, mjchati, plesti se do něčeho; er hat sich mit einer Frau behängt, ženu sy na krk vwázal.

Beharnen, v. a. poscati, pomočiti; in der Kindersprache, počičati.

Beharren, v. n. setrwati, zůstati; auf seiner Meynung, na swém zdánj státi; auf etwas, na něco naljhati, nastupowati. Die Beharrung, setrwánj.

Beharrlich, adj. setrwanliwý, stálý, pewný.

Beharrlichkeit, f. setrwanliwost, stálost, pewnost.

Beharzen

Beharzen, v. a. posmoliti, zasmoliti. 2) die Bäume, smůlu, pryskyřicy odnjti.
Behauchen, v. a. na něco dychati.
Behauen, v. a. otesati, osekati, oklestiti. Das Behauen, die Behauung, osekánj, oklesstěnj.
Behaupten, v. a. eine Meynung, gistiti, twrditi, zastáwati, dokazowati. 2) zachowati, vhágiti; das Schlachtfeld, bogisstě, pole obdržeti.
Behauptung, f. zastáwánj, dokazowánj. 2) zachowánj, vhágenj.
Behausen, v. a. někoho přechowati, do domu přigjti. 2) sich, osaditi se.
Behausung, f. přechowánj, přigetj do domu. 2) přjbytek, byt, obydlj.
Behäuten, v. a. kožj potáhnauti.
Behelf, m. předestřenj, weymluwa.
Behelfen, v. rec. sich, pomocy sy, pomáhati sy; sich mit etwas, s něčjm wystačiti; er muß sich kümmerlich behelfen, má se co oháněti, bjdně gest žiw.
Behelligen, v. a. zaneprázdniti. Die Behelligung, zaneprázdněnj.
Behend, adj. hbitý, rychlý, spěssný, obratný; adv. hbitě, rychle.
Behendigkeit, f. hbitost, rychlost, spěssnost, obratnost.
Beherbergen, v. a. přechowati; über die Nacht, nocleh dáti, přenoclehowati. Der Beherbergte, noclehnjk.
Beherbergung, f. pohostinstwj, přechowáwánj, přenoclehowánj, nocleh.
Beherrschen, v. a. wládnauti, panowati; seine Begierden, swé žádosti na vzdě mjti, přemocy.
Beherrscher, m. panownjk, wládař; — inn, f. panownice, wládařka.
Beherrschung, f. panowánj, wládařstwj, přemoženj.
Beherzigen, v. a. vwážiti, rozwážiti. Die Beherzigung, vwáženj.
Beherzt, adj. srdnatý; adv. srdnatě; beherzt machen, srdce dodati.
Behexen, v. a. očarowati, okauzliti, omámiti, opáliti někoho, vdělati někomu.
Behobeln, v. n. ohoblowati, ohladiti.
Beholzen, v. a. sich, mnoho wětwj paussěti, do dřewa růsti. 2) den Wald, dřjwj wlese porážeti.
Beholzung, f. práwo k poráženj dřjwj w lese.
Behorchen, v. a. tagně poslauchati, přeslechati, naslechati. Das Behorchen, naslechánj, poslauchánj. Der Behorcher, naslechač.
Behörde, f. přjslussenstwj. 2) mjsto, kam co patřj, auřad.
Behuf, m. prospěch, zysk, vžitek; zu dessen Behuf, k tomu cyli a koncy.
Behülflich, adj. nápomocný.
Behüten, v. a. ein Feld, spásti. 2) opatrowati, ostřjhati, chrániti, vchowati. Gott behüte! chraň Bůh! behüte euch Gott, s Bohem, zachowey, opatrůg wás Pán Bůh. Die Behutung, spasenj.
Behutsam, adj. opatrný; adv. — ně.
Behutsamkeit, f. opatrnost.
Bejahen, v. a. gistiti, twrditi, vgisstiowati. Die Bejahung, gisstěnj, vgisstiowánj.
Bejahrt, adj. letitý, wěkem sesslý.
Bejammern, v. a. želeti, oplakáwati; das ist zu bejammern, Bohu žel. Bejammernswürdig, politowánj hodný.
Bejammerung, f. oplakáwánj, želenj.
Bejauchzen, v. a. nad něčjm weyskati.
Beicht, f. zpowěd, wyznánj, zpráwa Božj, confessio; Beicht hören, zpowjdati, wyzpowjdati, wyslysseti někoho.
Beicht-, zpowědnj; der Beichtzettel, zpowědnj cedulka; der Beichtspiegel, zpowědnj zrcadlo.
Beichten, v. a. zpowjdati se, wyznati se ze swých hřjchů, confiteri.
Beichtiger, m. wyznawač, confessor.
Beichtkind, n. zpowjdagjcý se, poenitens.
Beichtstuhl, m. zpowědnice.
Beichtvater, m. zpowědnjk, confessarius.
Beil, n. sekera, sekyra, securis; dim. das Beilchen, sekýrka; ein kleineres, pobigečka; ein größeres zum Zimmern, ssiročina.

Bein, n. der ganze Fuß, noha, pes; dim. das Beinchen, nožka, nožička. Sich auf die Beine machen, vtecy; einem auf die Beine helfen, někomu pomocy; eine Armee auf den Beinen haben, armádu, wogsko pohotowě mjti; von Kindsbeinen an, od dětinstwj, od prsů, od maličkosti. 2) hnát, crus. Die Beine entzwey schlagen, hnáty přerazyti. 3) das dicke Bein, stehno, femur. 4) jeder Knochen, kost, os; dim. kůstka, kůstička.

Beinbrecher, m. mořský orel, kostilomec, aquila ossifraga.

Beinbruch, m. zlámánj nohy. 2) kostiwal, osteocolla.

Beinen, Beinern, adj. kostěný, osseus.

Beinfraß, m. Beinfäulniß, f. shnilina w kostech.

Beingerippe, Beingerüst, n. kostěnec, sceleton.

Beingras, Beinbrechgras, n. kostilomka, anthericum ossifragum.

Beinhart, adj. twrdý gako kost.

Beinhaus, n. kostnice.

Beinholz, n. Rainweide, f. zymoleyz, mor. psý trnj, ligustrum vulgare.

Beinkleider, pl. nohawice, spodky, kalhoty, poctiwice.

Beinlos, adj. bezkostný, exos.

Beinmark, m. tuk, mozk, sspik.

Beinschiene, f. desstky.

Beinwell, n. kostiwal, s. Beinbruch. 2) swalnjk, symphytum, consolida.

Beißen, v. a. ich biß, habe gebissen, kausati, pokausati, vsstknauti, hrýzti, sstjpati. Die Zähne zusammen beißen, zuby zatjti, zatjnati; ins Gras beißen, vmřjti, za swé wzýti. 2) sstjpati, čpjti. 3) žráti, rozežrati. 4) hrýzti, trápiti, mučiti. 5) sich beißen, kausati se, hrýzti se, waditi se, hassteřiti se, vsstipowati se. Das Beißen, kausánj, sstjpánj, čpěnj, hryzenj, waděnj, vsstipowánj.

Beißend, adj. kausawý. 2) sstjpawý, perný, peprný, čpawý. 3) mit Worten, vsstipačný.

Beißig, adj. kausawý, swárliwý, wadiwý.

Beißker, m. pisskoř, ryba, mustela varia.

Beißkohl, m. manholt černý, bylina, beta nigra.

Beißkorb, m. náhubek.

Beißzahn, m. kausacý, řezacý zub.

Beißzange, f. klesstě vsstipacý, sstipacý.

Beite, f. im Bienenstocke, brt.

Beitze, f. (pác), lauh, močenj. 2) chytánj ptáků.

Beitzen, 1. v. a. (pácowati), mořiti, močiti, do láku klásti; Häute beitzen, kůže močiti. 2) sokolem honiti. 2. v. n. močiti se.

Bekämpfen, v. a. přemocy; seine Leidenschaften, swé náružiwosti vkrotiti. Die Bekämpfung, přemoženj, vkrocenj.

Bekannt, adj. známý, powědomý; bekannt werden, w známost přigjti; bekannt machen, oznámiti, w známost vwoditi, známo včiniti, wyzraditi; sich mit jemanden bekannt machen, seznámiti se s někým.

Bekannter, m. známý; bekanntermaßen, gak wůbec známo, powědomo.

Bekanntmachung, f. oznámenj, prohlássenj, náwěsstj.

Bekanntschaft, f. známost, powědomost.

Bekappen, v. a. osekati stromy.

Bekehren, 1. v. a. obrátiti, obracowati. 2) v. n. obrátiti se, polepssiti se.

Bekehrer, m. obracowatel, conversor.

Bekehrung, f. obrácenj, obracowánj, polepssenj.

Bekennen, v. a. wyznati, wyznáwati; seine Sünden, ze swých hřjchů se wyznati. 2) den Diebstahl, k krádeži se přiznati; sich zu dem Kinde bekennen, k djtěti se znáti, hlásyti.

Bekenner, m. wyznawač, přiznawač.

Bekenntniß, f. wyznánj, přiznánj.

Bekielen, v. a. opeřiti; sich, pýrka dostáwati.

Beklagen, v. a. litowati, politowati. Er ist zu beklagen, gest k politowánj. 2) sich, nařjkati, stěžowati sobě.

Beklauben, v. a. objrati, ohrýzti, olomowati.

Bekleben, v. a. oblepiti, zalepiti.
Beklecken, v. a. pomáchati, zamazati, pokáleti.
Bekleiben, 1. v. a. oblepiti. 2. v. n. vgjti se, vgmauti se, wkořeniti se; trwati.
Bekleiden, v. a. odjti, odjwati, ossatiti, pokrýwati. 2) jemanden mit einem Amte, auřad někomu dáti. 3) ein Amt, auřad sprawowati, zastáwati.
Bekleidung, f. oděw, ossacenj, ꝛc.
Bekleistern, v. a. oblepiti, potáhnauti.
Beklemmen, v. a. skljčiti, swjrati.
Beklemmung, f. skljčenj, swjránj.
Beklopfen, v. a. zklepati, oklepáwati.
Beklügeln, v. a. mudrowati.
Bekommen, v. n. Perf. habe bekommen, dostati, obdržeti, dosáhnauti. Hier ist nichts zu bekommen, zde ničeho nenj k dostánj. 2) Perf. bin bekommen, swědčiti, k duhu gjti, ke zdrawj slaužiti. Wohl bekomme es, ať slaužj ke zdrawj. 3) vgjti se, vgjmati se. Die Pflanzen sind sehr gut bekommen, zrostliny welmi dobře se vgaly.
Bekostigen, v. a. strawu dáti, strawowati.
Bekräftigen, v. a. ztwrditi, potwrditi. Die Bekräftigung, potwrzenj.
Bekränzen, v. a. wěncem ozdobiti.
Bekratzen, v. a. posskrábati, podrápati.
Bekratzung, f. posskrábánj, podrápánj.
Bekriegen, v. a. wognu začjti, wésti s někým, obogowati.
Bekümmern, v. a. starost dělati, zkormautiti. Ein bekümmertes Herz, zkormaucené srdce. 2) sich um etwas, starati se o něco, pečowati, dbáti.
Bekümmerniß, f. starost, starostliwost, zkormaucenj.
Belachen, v. a. vsmjwati se, posmjwati se někomu, ausměssky, posměssky z někoho mjti.
Beladen, v. a. naložiti, nakládati, obtjžiti; mit Schulden beladen, zadlužený.
Beladung, f. náklad, tjž.
Belagern, v. a. oblehnauti, obehnati, dobýwati. Die Belagerten, oblehnutj; der Belagerer, dobywatel. 2) figürlich, dotjrati, dolehati na někoho.
Belagerung, f. obleženj.
Belang, m. wážnost. Eine Sache von großem Belange, důležitá, wážná wěc.
Belangen, v. a. dosáhnauti. 2) týkati se, dotýkati se, tknauti se; was mich belanget, co se mne týče. 3) vor Gericht, pohnati, pohoniti, obeslati.
Belangung, f. půhon, pohnánj, obeslánj.
Belassen, v. n. dabey, při tom nechati.
Belasten, v. a. obtjžiti, břemeno naložiti.
Belästigen, v. a. obtěžowati, zaneprazdňowati. Das belästiget mich, to gest mi obtjžné.
Belästigung, f. obtěžowánj, obtjžnost.
Belatten, v. a. latě přibjgeti.
Belauben, v. a. listjm odjwati, ratolestmi přikryti. 2) listj otrhati.
Belauern, v. a. čjhati, počihowati na někoho. 2) omámiti, podwesti.
Belauf. m. summa, weynos.
Belaufen, v. a. nabjhati, choditi. 2) rec. sich, wybjhati, wynásseti. 3) von Thieren, běhati se.
Belauschen, v. a. poslauchati, čjhati.
Beläuten, v. a. pozwáněti; eine Leiche, hrana zwoniti.
Beleben, v. a. obžiwiti, občerstwiti; belebt werden, obžiwnauti, ožiti.
Belebt, adj. žiwý, sswarný.
Belebtheit, f. žiwost, sswarnost.
Belebung, f. obžiwenj, občerstwenj.
Belecken, v. a. oblizati.
Beleg, n. eines Weiberrocks, podsazenj; die Belege, přiložené spisy, přilohy, wyswědčenj.
Belegen, v. a. na něco klásti, položiti, obložiti; das Kleid, lemowati; mit Steuern, Strafe, daň, pokutu vložiti; ein Haus mit Soldaten, wogaky do domu položiti. 2) mit Beweisen, důkazy přiložiti. 3) eine Stutte, pausstěti, připausstěti.
Belehnen, v. a. manstwj, leno podati. Ein Belehnter, man. Die Belehnung, podánj lena.
Belehren, v. a. powčiti, naučiti, powyučiti, zprávu

zpráwu dáti. Die Belehrung, ponaučenj, zpráwa.
Beleibt, adj. wohl beleibt, tělný.
Beleidigen, v. a. vrazyti, vrážeti někoho, vbljžiti někomu, pohorssiti někoho. Beleidigend, vrážčiwý, pohorssliwý, důtkliwý. Der Beleidiger, vblížitel, pohorssitel. Die Beleidigung, vbljženj, vraženj, aurážka, pohorssenj.
Belesen, adj. zběhlý w knihách, w čtenj.
Belesenheit, f. zběhlost w knihách.
Beleuchten, v. a. swjtiti na něco, oswjtiti, oswěcowati, wyswětliti, wygasniti.
Beleuchtung, f. oswjcenj, wygasněnj, wyswětlenj.
Belfern, v. n. sstěkati, hafati, blekotati; fig. osupowati se na někoho.
Belferer, m. sstěkawec, hafač.
Belieben, ljbiti se, libowati sy, ráčiti. Belieben sie zu trinken, račte pjti.
Belieben, n. ljbost; nach Belieben, podlé ljbosti; Belieben an etwas haben, zaljbenj, obljbenj na něčem mjti.
Beliebig, adj. libý, milý, obljbený. Wie es dir beliebig ist, gak se ti ljbj.
Beliebt, adj. milý, přjgemný.
Beliegen, 1. v. n. ležeti; Belegen, ležjcý. 2. v. a. odležeti.
Belisten, v. a. přelstiti, ossiditi, ossuliti.
Belistung, f. přelsstěnj, ossizenj.
Belle, f. Bellen, m. bjlý topol; s. Alber.
Bellen, v. n. sstěkati, hafati. Der Fuchs bellt, lisska skolj. Das Bellen, sstěkánj, hafánj, skolenj. Der Beller, hafač, sstěkawec.
Beloben, v. a. schwáliti, pochwáliti, s. Loben.
Belohnen, v. a. odplatiti, zaplatiti, odměniti.
Belohner, m. odplatitel, odměnitel.
Belohnung, f. odplata, odměna, mor. záplata.
Belügen, v. a. přelhati, obelhati, oklamati. 2) nalhati na někoho.
Belugsen, v. a. přewesti, ossiditi.
Belustigen, v. a. obweseliti, potěssiti.
Belustigung, f. obweselenj, potěssenj.
Bemächtigen, v. rec. sich einer Sache, zmocniti se něčeho, mocý wzýti, opanowati.
Bemächtigung, f. zmocněnj, opanowánj.
Bemackeln, v. a. pomáchati, pokáleti, posskwrniti.
Bemalen, v. a. pomalowati, omalowati.
Bemannen, v. a. ein Schiff, lidem osaditi, ozbrogiti.
Bemänteln, v. a. plásstěm přikrýti, vkrýwati, zakrýwati. Die Bemäntelung, zastřenj.
Bemeistern, v. a. & rec. zmocniti se, opanowati; sich seiner Begierden bemeistern, swé žádosti zkrotiti.
Bemeldet, part. oznámený, podotknutý; bemeldeter Maßen, gak podotknuto bylo.
Bemengen, v. rec. sich womit, mjchati se, plésti se do něčeho.
Bemerken, v. a. pozorowati, znamenati. 2) etwas übel, něco zle wykládati. 3) dotknauti, podotknauti; die bemerkte Sache, dotčená wěc. Die Bemerkung, pozorowánj, znamenánj.
Bemisten, v. a. pohnogiti, pomrwiti.
Bemittelt, adj. zásobený, mohowitý, možný.
Bemühen, v. a. obtjžiti, obtěžowati. 2) sich, přičiniti se, wynasnažiti se; sich um etwas, o něco bažiti, vsylowati. Ich bin bemüht, vsylugi, wynasnažugi se.
Bemühung, f. přičiněnj, wynasnaženj, vsylowánj, vsylj.
Bemüßigen, v. a. přinutiti, přinutkati.
Benachbart, adj. wedlegssj, sausedský, okolnj, mor. okolčný.
Benachrichtigen, v. a. zpráwu, wědomost dáti.
Benageln, v. a. hřebjky zatlaucy.
Benagen, v. a. ohrýzti, ohlodati, ossjpati, okausati.
Benähen, v. a. obssiti, obssjwati, nassjwati.
Benamen, v. a. gmenowati, nazýwati.
Benebeln, v. a. zamračiti, zastjniti, zakaliti; sich, opiti se.
Benedeien, v. a. blahoslawiti, žehnati, požehnati.
Benedictenkraut, n. benedykt, hřebjčkowá bylina,

bylina, zagečj oko, Geum urbanum, Linn.
Benedictiner, m. benedyktýn. Benedictiner⸗kloster, benedyktýnský klásster.
Benehmen, v. a. odnjti, odegmauti, zba⸗witi, zprostiti; sich, zachowati se. Die Benehmung, odegmutj, zbawenj; das Benehmen, zachowánj.
Beneiden, v. a. záwiděti někomu, nepřáti.
Benennen, v. a. gmenowati, nazwati, na⸗zýwati. 2) zu seinem Erben, za dědice vstanowiti.
Benennung, f. gméno, nazýwánj, vstanowenj.
Benetzen, v. a. skropiti, smočiti, swlažiti.
Bengel, s. Bängel.
Beniemen, v. a. nazwati, s. Benennen.
Benignenrose, f. piwoňka, poeonia.
Benöthigen, 1. v. a. přinutiti, s. nöthigen. 2. v. n. einer Sache benöthiget seyn, ně⸗čeho za potřebj mjti, potřebowati.
Benutzen, benützen, v. a. vžjwati, požjwati.
Benutzung, f. vžjwánj, požjwánj, požitek.
Beobachten, v. a. pozorowati, na něco pa⸗třiti, znamenati. 2) zachowáwati, wy⸗plniti, ssetřiti. Der Beobachter, pozo⸗rowatel, plnitel. Die Beobachtung, po⸗zorowánj, zachowáwánj, wyplněnj.
Beordern, v. a. nařjditi, rozkázati, vsta⸗nowiti.
Bepfählen, v. a. kůly nabjgeti; den Wein, tyčiti.
Bepflanzen, v. a. mit Bäumen, stromy wy⸗saditi.
Bepflügen, v. a. zorati, wzdělati pole.
Bequem, adj. pohodlný, přjhodný; adv. — ně.
Bequemen, sich, v. rec. chowati se, zacho⸗wati se, řjditi se podlé něčeho; er be⸗quemte sich nach meinem Willen, byl mi po wůli; er bequemt sich zu allem, wsse⸗mu se podáwá, se podrobuge, powoluge.
Bequemlichkeit, f. pohodlj, pohodlnost, přj⸗hodnost.
Beramen, beraumen, v. a. vložiti, s. An⸗beraumen.
Berappen, v. a. obwrhnauti.
Berathen, v. a. nadati, wybýwati, naděliti. 2) sich, poraditi se.
Berathschlagen, v. n. rokowati, vraditi se, radu držeti.
Berathschlagung, f. rokowánj, rada.
Berauben, v. a. laupiti, zlaupiti, oblau⸗piti, wylaupati, obrati. 2) jemanden seiner Vernunft, seiner Hoffnung, seines Vermögens, seines Lebens berauben, ně⸗koho rozumu zbawiti, naděgi mu od⸗njti, o gměnj, o žiwot připrawiti, při⸗strogiti. Die Beraubung, oblaupenj, wylaupánj, zbawenj.
Beräuchern, v. a. nakauřiti, podkauřiti.
Beraucht, adj. začaděný, zakauřený.
Berauschen, v. a. opiti, opogiti; er ist ganz berauscht, gest na mol spitý, ochmelený.
Berberisbaum, m. die Berberstaude, dráč, berberis, vulgo wanžáry, s. Weinschädling.
Berechnen, v. a. spočjsti, wypočjsti, spo⸗čjtati, sečjsti. Die Berechnung, aučet, spočtenj, sečtenj.
Berechtigen, v. a. práwo dáti někomu, spl⸗nomocniti někoho; berechtiget seyn, práwo mjti; berechtigtes Haus, weysad⸗nj dům.
Bereden, v. a. namluwiti, přemluwiti k něčemu. 2) etwas mit einem, něco s ně⸗kým smluwiti. 3) sich bereden, vmlu⸗witi se. 4) jemanden bereden, někoho po⸗mlauwati. Die Beredung, namluwenj, smluwenj, etc.
Beredsam, adj. weyřečný, s. beredt.
Beredsamkeit, f. weyřečnost, weymluwnost.
Beredt, adj. weyřečný, weymluwný. adv. — ně.
Beregnen, pass. beregnet werden, zmoknauti, namoknauti.
Bereichern, v. a. obohatiti, zbohatiti. Die Bereicherung, obohacenj, zbohacenj.
Bereifen, v. a. ogjniti, gjnjm potáhnauti; fig. zběliti.
Bereinen, v. a. meze wysaditi, položiti.
Bereisen, v. a. progjti, progeti, sgezditi.
Bereit, adj. hotow, hotowý; sich zu etwas bereit machen, k něčemu se přihotowiti, přichystati; bereit seyn, po hotowě bý⸗ti. 2) wolný; ich bin zu allem bereit, kewssemu gsem wolný. adv. — ě.

Bereiten, v. a. reg. hotowiti, strogiti, chystati, připrawowati, přihotowiti, přistrogiti; Leder bereiten, kůže wydělávati, strogiti; Tücher, sukna wáleti, walchowati. Die Bereitung, přihotowenj, přistrogenj, ꝛc.

Bereiten, v. a. irr. progjžděti, obgjžděti, gezditi a prohljžeti. 2) ein Pferd, progjžděti koně, gezditi a cwičiti koně. 3) Die Reuterey ist noch nicht beritten gemacht, gjzdný lid nenj gesstě koňmi zaopatřen, ihr seyd sehr wohl beritten, máte dobrého koně.

Bereiter, m. který koně progjždj. 2) pogezdný.

Bereits, adv. giž, vulgo guž, už, jam.

Bereitschaft, f. hotowost; in Bereitschaft haben, po hotowě mjti. 2) přjprawa.

Bereitwillig, adj. ochotný, powolný; adv.— ně.

Bereitwilligkeit, f. ochotnost, powolnost.

Berennen, v. a. eine Stadt, ohnati, obehnati, oblįčiti, obstaupiti. Die Berennung, obehnánj, oblįčenj, obstaupenj.

Bereuen, v. a. litowati, želeti, pykati. Die Bereuung, litowánj, pykánj.

Berg, m. wrch, hora, mons; mor. kopec; dim. das Berglein, wršsek, hůrka, kopec; über Berg und Thal, horem dolem; die Haare standen mir zu Berge, wlasy mi wzhůru stály.

Berg=, hornj; Bergarbeit, f. hornj djlo; Bergrath, m. hornj rada; Bergrichter, m. hornj rychtář,

Bergab, adv. wrchem dolů, s wrchu dolů.

Bergamotte, f. pargamutka, hruška.

Bergamt, n. auřad hor.

Bergan, adv. do wrchu, nahoru.

Bergbau, m. pawowánj, pawuňk, dobýwánj rud.

Bergbeamte, m. hornj auředník.

Bergen, v. a. irr. ich berge, du birgst, er birgt, ich barg, habe geborgen, zachowati; gestrandete Güter bergen, na břeh wywržené zbožj zachowati; er ist geborgen, z nebezpečenstwj wyssel, gest dobře zaopatřen. 2) skrýti, skrýwati, tagiti.

Bergeule, f. weyr, s. Uhu.

Bergfall, m. spadlina hory.

Bergfestung, f. twrz.

Bergfinke, m. gikawec, s. Quaker.

Bergflachs, m. kamenný len.

Berggenoß, m. kwerk.

Berggericht, n. hornj auřad.

Berggesetz, n. hornické práwo.

Bergharz, m. zemský kleg.

Berghauer, m. hawýř, kowkop.

Berghuhn, n. koroptew, s. Rephuhn.

Bergig, adj. hornatý, wrchowatý, kopcowatý.

Bergknapp, m. hornjk, hawýř. Bergknappschaft, f. cech hawýřský, hornický.

Berglehne, f. stráň.

Bergmann, m. pl. Bergleute, hornjk, hawýř.

Bergmännchen, n. hornj mužjček.

Bergmännisch, adj. hornický; adv. po hornicku.

Bergmeister, m. pergmistr.

Bergmünze, f. hornj marulka.

Bergöhl, n. kamenný oleg.

Bergroth, n. der Bergröthel, čerwená rudka.

Bergrücken, m. hřbet hory.

Bergsalz, Steinsalz, n. kamenná sůl.

Bergunter, adv. s wrchu dolů; es geht mit ihm bergunter, gest s njm na mále.

Bergwerk, n. hory, fodina; Gold=, Silberbergwerke, zlaté, střjbrné hory.

Bericht, m. zpráwa.

Berichten, v. a. oznámiti, zpráwu, wědomost dáti. 2) powědjti, pověiti; wie man fraget, so wird man berichtet, gaká otázka, takowá odpowěd. 3) einen Kranken, nemocného zaopatřiti, k smrti ho připrawiti.

Berichtigen, v. a. oprawiti, poprawiti, zprawiti; eine Schuld, dluh zaprawiti, zaplatiti. Die Sache ist nun berichtiget, wěc geſt giž skončená. Die Berichtigung, oprawenj, naprawenj, zaprawenj.

Beriechen, v. a. wonéti, přiwonéti k něčemu.

Beritt, m. der Grenzen, augezd, circuitus.

Beritten, adj. gjzdný, s. bereiten.

Bernstein,

Bernstein, m. ağšteyn, succinum.
Bernsteinen, adj. ağšteynowý.
Berohren, v. a. rákosyti.
Berschling, m. okaun, s. Barsch.
Bersten, v. n. irr. ich borst, (barst), bin geborsten, pukati, puknauti, rozpuknauti se. Das Bersten, puknutj, rozpuknutj.
Bertram, m. peltram, pyrethrum.
Berüchtigen, v. a. rozkřičeti, roznesti, zhaněti někoho; berüchtigt, zlopowěstný, roznessený, rozhlássený.
Berücken, v. a. přelstiti, ossiditi.
Berückung, f. přelsstěnj, ossizenj.
Beruf, m. powolánj, vocatio. 2) auřad, powinnost.
Berufen, v. a. powolati, swolati. 2) Beschreyen, vřknauti. 3) sich auf etwas, na něco se odwolávati, provocare.
Berufung, f. zawolánj, vřknutj, odwolánj.
Berufen, adj. rozhlássený; übel berufen, zlopowěstný.
Beruhen, v. a. s. Ruhen. Dabey beruhen, přestáwati natom. 2) worauf, pozůstáwati, záležeti na něcem.
Beruhigen, v. a. spokogiti, vpokogiti, vtissiti. Die Beruhigung, spokogenj, vpokogenj, vtissenj.
Berühmen, v. recip. s. Rühmen. Berühmt, adj. slowautný, wznessený, rozhlássený, slawný; sich berühmt machen, oslawiti se, berühmt werden, oslawenu býti.
Berühren, v. a. hmatati na něco, něcého se dotýkati, dotknauti; nur obenhin, ein wenig, podotknauti. Die Berührung, hmatánj, dotýkánj, tknutj, podotknutj.
Berührt, vom Schlage, sslakem poražený, s. Treffen, getroffen.
Berupfen, v. a. osskubati, podsskubati, podsskubowati. 2) fig. olaupiti.
Berußen, v. a. začaditi, očaditi.
Besäen, v. a. osyti.
Besage, adv. dlé, podlé.
Besagen, v. a. oznámiti, wyprawowati, dokázati.
Besaiten, v. a. strunami potáhnauti.
Besamen, v. a. zasyti, nasyti, osyti; sich rozploditi se.
Besänftigen, v. a. vpokogiti, vkrotiti, vchlácholiti, vtissiti, vdobřiti.
Besänftigung, f. vpokogenj, vkrocenj, 2c.
Besatzung, f. osazenj, posádka.
Besauen, v. a. pokaněiti.
Besaufen, v. a. opiti, ožrati; sich, ochlastati se; ein Besoffener, opilec, ožralec.
Beschädigen, v. a. sskodu včiniti, vrazyti, pokazyti, poraniti, potlaucy.
Beschädigung, f. auraz, poraněnj, pokaženj.
Beschaffen, adj. způsobený, spořádaný zřjzený; die Welt ist nun einmal so beschaffen, takowý gest swět; wenn es so beschaffen ist, geli tomu tak.
Beschaffenheit, f. powaha, gakost, způsoba; nach Beschaffenheit der Zeit, podlé časů, gak čas bude.
Beschäften, v. a. ssiftowati.
Beschäftigen, v. a. zaměstknáwati, zaneprázdniti, prácy dáti; sich, objrati se něčjm.
Beschäftigung, f. objránj, zaměstknáwánj, djlo, práce.
Beschälen, v. a. olaupati. 2) eine Stutte beschälen lassen, klisnu paussěti.
Beschäler, m. pussťák.
Beschämen, v. a. zahanbiti. Die Beschämung, zahanbenj.
Beschatten, v. a. zastjniti, zacloniti.
Beschattung, f. zastjněnj.
Beschatzen, v. a. vložiti daň.
Beschatzung, f. vloženj daně.
Beschauen, v. a. djwati se na něco, shljdnauti.
Beschaulich, adj. widitedlný; beschauliches Leben, spatřugjcý žiwot.
Bescheid, m. odpowěd. 2) wýpowěd, rozsudek. 3) im Trinken, splněnj; einem Bescheid thun, připjgjcýmu splniti, poctu wzýti. 4) wyměřený djl, podjl. 5) s. Bescheidessen. 6) Bescheid wissen, známost, wědomost mjti.
Bescheiden, v. a. vděliti, přisauditi; mir war

[illegible] gönnt'.. nicht nach Begier
achte —

war es nicht beschieden, mné to nebylo sauzeno. 2) jemanden an einen Ort, powolati, wykázati mjsto. 3) sich einer Sache bescheiden, něco opustiti, od něčeho vpustiti, vstaupiti.
Bescheiden, adj. rozssaffný, mjrný, vctiwy; adv. — ě.
Bescheidenheit, f. rozssaffnost, mjrnost, vctiwost.
Bescheidessen, n. weysluha, weyslužka.
Bescheinigen, v. a. pogistiti, wyswědčiti.
Bescheinigung, f. pogistěnj, wyswědčenj.
Bescheißen, v. a. posrati. 2) ossiditi.
Beschenken, v. a. obdarowati, obdařiti někoho něčjm. Die Beschenkung, obdarowánj, obdařenj.
Bescheren, v. a. vděliti, naděliti; bescher euch Gott, Pánbůh wás naděl.
Bescherung, f. vdělenj, nadělenj.
Beschicken, v. a. strogiti, zprawiti, opatřiti. 2) obsýlati. Die Beschickung, obsýlka.
Beschilft, adj. rakosým zarostlý.
Beschimmeln, v. n. zplesniwěti.
Beschimpfen, v. a. zhaněti, ztupiti, pohaněti. Die Beschimpfung, hana, potupa, pohaněnj.
Beschirmen, v. a. chrániti, ochrániti, hágiti, zastati, zastaupiti.
Beschirmer, m. ochránce, s. Beschützer.
Beschirmung, f. ochrana, hágenj, zastánj.
Beschlafen, v. a. zaspati. 2) eine Frauensperson, spáti s ženskau, gi obtěžkati, zljhati.
Beschlag, m. stawka, stawunk, stawowánj; in Beschlag nehmen, stawowati něco. 2) Beschlag von Eisen, kowánj; an einem Buche, zápona; von Brettern, obitj, pobitj.
Beschläge, n. kowánj, okowánj.
Beschlagen, 1. v. a. kowati, okowati. 2) mit Brettern, pobjgeti. 3) otesati. 4) zadržeti, stawowati. 5) ein beschlagenes Thier, březý zwjře. 6) Er ist in der Sache wohl beschlagen, ge w tom zběhlý, dobře zkussený. 2. v. n. wlhnauti, plesniwěti, zuchliti; die Gläser beschlagen, sklenice se potj.

Beschleunigen, v. a. přispjssiti sy s něčjm, honem přiwoditi.
Beschließen, v. a. zawřjti, zamknauti. 2) skončiti. 3) vzawřjti, vmjniti, vložiti.
Beschließerinn, f. kljčnice.
Beschlumpern, v. a. vcuchati.
Beschluß, m. zamknutj, zawřenj, skončenj, záwěrek, záwjrka, snessenj.
Beschmieren, v. a. pomazati, pokáleti, mor. zapyplati.
Beschmutzen, v. a. vsspiniti, zasspiniti, znečistiti, pokáleti; ein beschmutzter Mensch, sspinawý, sspinda.
Beschnarchen, v. a. ofrkati, osupiti se.
Beschnauben, beschnaufen, v. a. očuchati.
Beschneidehobel, m. beym Buchbinder, obřezák.
Beschneiden, v. a. ořezati, okrágeti; einen Knaben, pachole obřezati; mit der Schere, ostřihati, postřihati. Ein Beschnittener, obřezaný, obřezanec.
Beschneidung, f. obřezánj, okrágenj, ostřjhánj; obřjzky, circumcisio.
Beschneien, v. a. posněžiti, sněhem posypati.
Beschneiteln, v. a. ořezowati.
Beschnuppen, v. a. ostřihowati, ořezati, okrágeti.
Beschnüren, v. a. obwázati ssňůrami.
Beschönen, beschönigen, v. a. obalkowati, omlauwati.
Beschönigung, f. obalkowánj, omlauwánj.
Beschränken, v. a. obmezyti.
Beschreiben, v. a. opsati, popsati, wypsati.
Beschreibung, f. opsánj, popsánj, wypsánj.
Beschreyen, v. a. rozkřičeti, roznesti někoho. 2) vřknauti, obhljdnauti, vhranauti.
Beschreyung, f. rozkřičenj, roznessenj; vřknutj, obhljdnutj, vhranutj.
Beschuhen, v. a. obauti; einen Pfahl, vkowati konec kůle; Stiefel beschuhen, boty podssiti.
Beschuldigen, v. a. nařknauti, obwiniti.
Beschuldigung, f. nařknutj, obwiněnj, nářek.
Beschummeln, beschuppen, v. a. přewesti opentliti.

Beschütten, bestreuen, v. a. posypati, poházeti, poprášiti. 2) begießen, politi.
Beschützen, v. a. ochrániti, zastati, hágiti, opatrowati, zastaupiti.
Beschützer, m. ochránce, zástupce, hágitel.
Beschützung, f. obrana, ochrana, zastánj, opatrowánj.
Beschwägern, sich, sswagřiti se.
Beschwängern, v. a. obtěžkati, zmrhati.
Beschwärzen, v. a. očerniti. 2) osočiti.
Beschwatzen, v. a. namluwiti, napjskati někomu něco.
Beschwatzung, f. namluwenj, napjskánj.
Beschwemmen, v. a. zatopiti, zaplawiti.
Beschwerde, f. břjmě, břemeno, obtjžnost, těžkost, nesnáze. 2) eine Klage, stjžnost.
Beschweren, v. a. obtjžiti, obtěžowati, zanepřážditi. 2) sich, stěžowati sy, steyskati sy.
Beschwerlich, adj. těžký, obtjžný, mrzutý. adv. těžce, — ě.
Beschwerlichkeit, f. obtjžnost, nesnáze.
Beschwitzen, v. a. vpotiti, zapotiti.
Beschwören, v. a. zpřjsahati něco, na něco přjsahati. 2) zakljnati. 3) snažně prosyti. Die Beschwörung, přisáhánj, zakljnánj.
Beschwörer, m. zaklinač.
Besehen, v. a. prohljdnauti, nahljdnauti, přehljdnauti. Die Besehung, prohljdnutj, nahljdnutj, přehljdnutj.
Beseichen, v. a. poscati, počičati.
Beselen, v. a. obžiwiti, žiwot dáti. Die Beselung, obžiwenj.
Beseligen, v. a. sstastného, blaženého včiniti.
Besen, m. kosstě, kosstisstě, olim chwossřisstě, mor. metla, scopæ. dim. kossťátko, kosstisstko.
Besenbinder, m. kosstisstář; die Besenbinderinn, kosstisstářka.
Besengen, v. a. opáliti, osmáhnauti; besengt, osmáhlý od slunce.
Besenkraut, n. penjžek mensstj, sténičnjk, lepidium ruderale.
Besenstiel, m. držadlo v kosstěte.
Besessen, adj. posedlý, obsessus.
Besetz, n. ljmec, dim. ljmeček. 2) podsádka.
Besetzen, v. a. osaditi; einen Garten, zahradu wysázeti; einen Teich mit Fischen, ryby nasaditi; einen Ort, mjsto zasaditi, zasednauti; ein Kleid mit Tressen, ssaty prýmem wyložiti, oblemowati.
Besetzung, f. osazenj, wysazenj, nasazenj obloženj.
Beseufzen, v. a. nad něčjm wzdychati; oželeti, oplakáwati.
Besichtigen, v. a. prohljdnauti, s. Besehen.
Besichtigung, f. prohljdnutj.
Besiegeln, v. a. zapečetiti, pečet přiložiti.
Besiegelung, f. zapečetěnj.
Besiegen, v. a. swjtězyti nad někým.
Besinnen, v. rec. vpamatowati se, zpomenauti sy na něco. 2) přemeyssleti, rozgjmati, rozpakowati. 3) rozmysliti se, vmjniti sobě.
Besitz, m. drženj, wládnutj, gměnj, mor. magetnost; etwas in Besitz nehmen, w něco se vwázati; er nimmt seine Güter in Besitz, swé statky vgjmá.
Besitzen, v. a. držeti, mjti, wládnauti něčjm.
Besitzer, m. držitel; die — inn, držitelkyně.
Besitzung, f. drženj, wládařstwj, statek, grunty.
Besohlen, v. a. podrazyti, podesswy podtáhnauti.
Besolden, v. a. žold, plat dáti, službu platiti.
Besoldung, f. žold, plat za službu, mzda.
Besonder, adj. obzwlásstnj, oddělený, různý. 2) znamenitý, neobyčegný, diwný.
Besonders, adv. zwlássť, obzwlásstně, přede wssjm, neywice, porůzně, saukromj.
Besonnenheit, f. přitomnost ducha, vpamatowánj, smyslnost.
Besorgen, v. a. starati se, pečowati o něco, sprawowati, řjditi, obstarati, opatřiti; besorgt für etwas seyn, starati se. 2) obáwati se; um etwas besorgt seyn, starost mjti. Die Besorgung, obstaránj; obáwánj.
Besorglich, adj. co starost neb strach dělá.
Besorglichkeit, f. starost, bázeň, strach.
Bespannen, v. a. zapřáhnauti, spřáhnauti; einen

einen Wagen mit Pferden, koně do wozu zapřáhnauti. Die Bespannung, spřežený, potah.

Bespeyen, v. a. zapljwati, popljwati, vplwati. 2) poblíti.

Besprechen, v. a. zamluwiti něco. 2) vřknauti. 3) sich mit jemanden, rozmlauwati, porozpráwěti o něčem.

Besprechung, f. zamluwenj, vřknutj.

Besprengen, v. a. skropiti, pokropiti. 2) posypati, potrausyti.

Besprengung, f. pokropenj; posypánj, potraussenj.

Bespringen, v. a. skočiti na něco. 2) podskočiti.

Bespritzen, v. a. postřjkati, vstřjkati, zastřjkati. Die Bespritzung, postřjkánj.

Besser, adj. lepssj; adv. lépe, ljp.

Bessern, v. a. lepssiti, zlepssiti, polepssiti, naprawiti, oprawiti; die Wege bessern, cesty sprawowati. 2) sich, der Kranke bessert sich, nemocnému odlehčilo, polepssil se; was bin ich dadurch gebessert, co mi to prospělo, co mi to bylo platno.

Besserung, f. zlepssenj, polepssenj, naprawenj, oprawenj, zpráwa, zprawowánj, oprawa.

Bestallen, v. a. s. Bestellen.

Bestallung, f. vwedenj, vstanowenj, plat.

Bestand, m. stánj, stálost; es wird keinen Bestand haben, to nebude mjti stálosti; einen Bestand thun, protiwiti se. 2) nájem; in Bestand nehmen, nagjmati. 3) Bestandgeld, činže; Bestandgut, pronagatý statek.

Beständer, Beständner, m. nagimač.

Beständig, adj. stálý, trwanliwý; vstawičný; adv. — le, — wě, — ně.

Beständigkeit, f. stálost, trwanliwost; vstawičnost.

Bestandtheil, m. prwnj částky, z nichž něco pozůstáwá.

Bestärken, v. a. twrditi, vpewniti, posylniti, posylowati. Die Bestärkung, vtwrzenj, vpewněnj, posyla, posylowánj.

Bestätigen, v. a. potwrditi, pogistiti. 2) eine Leiche, pochowati, s. Bestatten.

Bestätigung, f. potwrzenj, pogisstěnj.

Bestatten, v. a. eine Tochter, dceru wdáti, wybyti; s. Ausstatten. 2) eine Leiche, pochowati, pohřbiti. Die Bestattung, pochowánj, pohřeb.

Bestäuben, 1. v. n. zaprássiti se, poprássiti se. 2. v. a. zaprássiti, poprássiti.

Bestauden, sich, v. rec. keřnatěti, rozkládati se.

Beste, der, die, das, adj. neylepssj, am Besten, zum Besten, neylépe; das gemeine Beste, obecnj dobré; dir zum Besten, tobě k dobrému; zu seinem Besten, k geho vžitku; nicht viel zum Besten haben, nemnoho lepssjmu mjti; zum Besten geben, k lepssjmu dáti; einen zum Besten haben, někoho za blázna mjti; der erste der beste, kterýkoli z neyprwnějssjch.

Bestechen, v. a. s. Stechen. 2) vplatiti někoho, porussiti někoho dary, penězy, podmazati, zamazati někomu.

Bestecher, m. auplatnjk. Die Bestechung, vplacenj, podmazánj.

Besteck, n. futrál; ein Besteck—Messer, nůž a widličky w gednom pauzdru.

Bestecken, v. a. wysázeti, nastrkati do —, s. Stecken.

Bestehen, 1. v. n. mit dem Hülfsw. seyn, státi, zůstati státi, býti. 2) trwati, zůstáwati; es besteht bis jetzt, do dnesska to trwá. 3) ostáti, (obstáti). Ich kann mit ihm nicht bestehen, nemohu s njm obstáti. 4) vstáti se; die Milch besteht mljko se srážj. 5) worauf bestehen, na něčem státi, zůstáwati; er besteht auf seinem Kopfe, stogj na swém. 6) mit haben, woraus bestehen, z něčeho pozůstáwati, složenu býti. 7) worinn, w něčem záležeti, pozůstáwati.

2. v. a. nagmauti, nagjmati; er hat ein Haus bestanden, nagal dům. 2) obsol. pokusyti se o něco, podnikunauti, přemocy.

Bestehlen, v. a. okrasti, olaupiti, wylaupiti.
Bestehlung, f. krádež, okrádánj, olaupenj.
Besteifen, v. a. vtwrditi, posyliti někoho.
Besteigen, v. a. lezti na—, wstaupiti; ein Pferd, na koně sednauti. Die Besteigung, lezenj, wstaupenj.
Bestellen, v. a. vstanowiti. 2) zamluwiti, zakázati, obgednati; falsche Zeugen bestellen, falessné swědky zgednati; Schuhe bestellen, střewjce zamluwiti, zakázati. 3) opatřiti, zaopatřiti, zřjditi; die Wirthschaft, hospodářstwj zřjditi; das Feld, pole wzdělati; eine aufgetragene Sache bestellen, wyřjditi; einen Brief, psanj dodati. Bestellt, adj. vstanowený, zřjzený, obgednaný, zamluwený, zakázaný.
Bestellung, f. vstanowenj, zamluwenj, zámluwa ꝛc. auf Bestellung arbeiten, na zakázku dělati.
Bestens, adv. neylépe, naneyweyš.
Besternt, adj. hwězdnatý, hwězdný.
Besteuern, v. a. daň vložiti.
Bestialisch, adj. howadský, zhowadilý; adv. howadsky, zhowadile.
Bestialität, f. zhowadilost, howadstwj.
Bestie, f. howado, olim ssělma, oblud, obluda, bestia.
Bestimmen, v. a. vrčiti, vstanowiti, vložiti, wykázati, wyměřiti. Es ist ihm noch nicht bestimmt gewesen, gesstě mu to nebylo sauzeno.
Bestimmt, adj. vrčitý, vložený, gmenowitý, wymezený, wyměřený.
Bestimmtheit, f. vrčitost, wymezenost.
Bestimmung, f. vstanowenj, wymezenj. 2) powolánj, cýl a konec.
Bestmöglichst, adv. co neylépe, dlé wssj možnosti.
Bestocken, v. n. und rec. keřnatěti, rozsaditi se, rozkládati se.
Bestockung, f. keřnatěnj.
Bestoßen, v. a. ohoblowati, ostrauhati, opilowati.
Bestoßhobel, m. hrubý vbirák.
Bestrafen, v. a. potrestati; am Gelde, pokutowati, mit Worten, kárati někoho, domlauwati někomu.
Bestrafung, f. potrestánj, pokutowánj, káránj.
Bestrahlen, v. a. oswjtiti, wygasniti.
Bestrahlung, f. oswjcenj, wygasněnj.
Bestreben, sich, v. rec. snažiti se, wynasnažiti se, přičiniti se, vsylowati, bažiti.
Bestrebung, f. wynasnaženj, přičiněnj, vsylowánj.
Bestreichen, v. a. namazati; mit Farbe, barwau napustiti, pomazati. 2) eine Festung, na pewnost dostřeliti, kaulemi zasáhnauti.
Bestreiten, v. a. wálčiti s někým, bogowati proti někomu, odpjrati někomu, odolati; die Wahrheit, prawdě odpjrati. 2) něco zastati; die Unkosten, autraty westi; das kannst du nicht bestreiten, s to nemůžeš býti.
Bestreitung, f. bogowánj, zastánj, odpjránj.
Bestreuen, v. a. posypati, postlati.
Bestricken, v. a. zaplesti, swázati, lapiti.
Bestrickung, f. zapletenj, swázánj.
Beströmen, v. a. týcy okolo; der Fluß beströmt die Stadt, řeka okolo města teče.
Bestürmen, v. a. doléhati, dotjrati, dorážeti na něco; eine Stadt, na město autok včiniti.
Bestürmung, f. autok, doléhánj, dotjránj.
Bestürzen, v. a. zarazyti, ohromiti, poděsyti. Die Bestürzung, zaraženj, poděssenj, ohroma.
Besuch, m. nawsstjwenj, nawsstěwowánj.
Besuchen, v. a. chodjwati na, do —; den Markt, choditi na trh; die Schule, choditi do sskoly. 2) nawsstjwiti.
Besuchung, f. časté chozenj. 2) s. Besuch.
Busucher, m. nawsstjwitel, nawsstěwowač.
Besudeln, v. a. zmáchati, pokáleti, potřjsniti, zprzniti.
Besudelung, f. pokálenj, potřjsněnj.
Betagt, adj. letitý, starý, kopuletý.
Betasten, v. a. omakati, ohmatati, ossmatati. Die Betastung, omakánj, ossmatánj.
Betäuben, v. a. ohlussiti, omráčiti, omámiti, ohromiti; ganz betäubt, celý wytrženy,

trženy. Die Betäubung, ohlussenj, omráčenj, wytrženj.
Bethauen, v. a. porosyti, vrosyti, vulgo poraušati, (porůšati).
Bethbruder, m. modlil, modlič.
Betheilen, v. a. poděliti
Bethen, v. n. modliti se, orare.
Bethen, n. modlenj.
Bether, m, modlitel, modlitebnjk; — inn, f. modlička, modlitelka.
Betheuern, v. a. pogisstowati, zařjkati se, zaklinati se; bey Gott betheuern, Boha se dokládati.
Betheuerung, f. pogisstowánj, zařjkánj.
Bethfahrt, f. putowánj. s. Wallfahrt.
Bethgang, m. průwod.
Bethhaus, n. modlitebnice, oratorium.
Bethören, v. a. střesstiti, (zfantiti), pomámiti, zmámiti, ossáliti. Bethört, posseťilý; ein bethörter Mann, possetilec.
Bethörung, f. střesstěnj, (zfantěnj), zmámenj.
Bethränen, v. a. oplakáwati, slzami poljti.
Bethschwester, f. modlilka.
Bethstuhl, m. klekadlo, dim. klekádko.
Bethwoche, f. teyden po průwodnj neděli.
Betonie, f. bukwice, bylina, betonica.
Betracht, m. rozwáženj, vwáženj; in diesem Betracht, z ohledu toho.
Betrachten, v. a. pozorowati, na něco patřiti, hleděti, 2) vwažowati, rozgjmati, přemeysleti.
Beträchtlich, adj. hogný, znamenitý, notný.
Betrachtung, f. pozorowánj, spatřowánj, ohled; in Betrachtung, z ohledu; dieß kommt nicht in Betrachtung, na to se nehledj. 2) rozgjmánj, přemeysslowánj, rozwažowánj.
Betrag, m. weynos; nach dem Betrage, dlé welikosti, aneb malosti.
Betragen, 1. v. a. položiti, nésti na něco; sich, chowati se, počjnati sobě. 2. v. n. wynásseti, dělati. Das Betragen, chowánj.
Betrauern, v. a. želeti, oželeti.
Beträufen, beträufeln, v. a. pokapati, skropiti.

Betreff, in Betreff dessen, co se toho týče, z přjčiny toho.
Betreffen, 1. v. a. napadnauti, přepadnauti, přihoditi se; mich hat kein Unglück betroffen, žádné nesstěstj mne nepotkalo; er ist über den Diebstahl betroffen worden, w krádeži byl postjžen; ich ward betroffen, zarazyl gsem se. 2. v. n. týkati se; es betrifft Leib und Leben, běžj, gde to o žiwot.
Betreiben, v. a. hnáti, s. Treiben; die Felder mit den Schafen betreiben, hnáti owce na pole. 2) pilně konati, k něčemu dohněti. 3) prowozowati. Die Betreibung, hnánj, doháněnj, prowozowánj.
Betreten, v. a. wstaupiti, wkročiti, wgjti; betritt mein Haus nicht mehr, do mého domu wjce nepřiď, ani nepáchni; der Hahn betritt die Henne, kohaut skáče na slepicy. 2) auf der That, postjhnauti, popadnauti; betreten seyn, zarazyti se.
Betrieb, m. s. Betreibung; auf seinen Betrieb habe ich es gethan, geho pobjdnutjm, ponaukánjm, bákánjm sem to včinil.
Betriebsam, adj. přičinliwý, pracowitý.
Betriebsamkeit, f. přičinliwost, pracowitost.
Betriegen, v. a. oklamati, podwesti, ossiditi; sich, meyliti se, zmeyliti se.
Betrieger, m. podwodnjk, pokladač.
Betriegerinn, f. podwodnice.
Betriegerey, f. podwod, ssibalstwj.
Betriegerisch, adj. podwodný, adv. — ně.
Betrinken, v. a. opiti, ochlastati; ein Betrunkener, opilec, ochlasta; die Betrunkenheit, opilstwj, s. Trunkenheit.
Betröpfeln, betropfen, v. a. pokapati.
Betrüben, v. a. kormautiti, zarmautiti; sich, rmautiti se; das Wasser betrüben, wodu zkaliti.
Betrübniß, f. zármutek, žalost, tesknost.
Betrübt, adj. zarmaucený, smutný, truchliwý, teskliwý; adv. — é.
Betrug, m. podwod, klam, ssizunk.
Betrüglich, adj. podwodný, klamawý, omylný; adv. — é.

Beträg=

Betrüglichkeit, f. omylnost.
Bett, n. lože, lůže, dim. Bettchen, lůžko. 2) das Bettgestelle, postel; dim. postýlka. 3) das Federbett, peřina; das Oberbett, swrchnice, Unterbett, spodnice. 4) eines Flusses, řečiště.
Bett=, ložnj; der Bettstollen, ložnj noha.
Bettbrett, n. ložnice, ložnj prkno.
Bettbrunzer, m. poscánek.
Bettdecke, f. plachta k přikrýwánj postele.
Bettel, m. hadr, špatná wěc.
Bettelarm, adj. chudý, chudičký; žebrák, nuzák.
Bettelbrief, m. žebracý list.
Bettelbrod, n. chléb wyžebraný.
Betteley, f. žebráctwj, žebrota.
Bettelhaft, adj. žebrácký, mizerný.
Bettelleute, pl. žebrácy.
Bettelmann, m. žebrák, s. Bettler.
Bettelmönch, m. mnich žebrawý.
Betteln, v. a. žebrati, mendicare; betteln gehen, žebrotau choditi. Das Betteln, žebránj, žebrota.
Bettelstab, m. žebrácká hůl. 2) mizyna, žebrota.
Betten, v. a. stláti, vstlati.
Bettgestelle, n. postel.
Bettkammer, f. lehacý komora, ložnice.
Bettküssen, n. podušska, s. Küssen.
Bettlegerig seyn, pro nemoc ležeti w posteli.
Bettler, m. žebrák, chodec, mendicus.
Bettlerinn, f. žebračka.
Bettpfanne, f. ohřiwadlo, s. Wärmepfanne.
Bettsack, m. měch na peřiny.
Bettseicher, m. poscánek.
Betttuch, n. prostěradlo.
Bettzieche, f. ceycha, powlaka, powlačka.
Betze, f. čupka, tjska, fena. 2) kurwa.
Beuchen, s. Bäuchen.
Beuge, f. ohbj, zkřiwenj.
Beugen, v. a. ohnauti, sehnauti, ohybati, skloniti. 2) das Recht, práwo přewraceti. 3) někoho oblomiti, obměkčiti, pohnauti. 4) snjžiti, saužiti. 5) sich, klaněti se, pokloniti se, poklony dělati.
Beugung, f. ohybánj, sehnutj.
Beugsam, adj. ohybný, s. biegsam.
Beule, f. baule, mor. hrbol, hrbolec. Beule am Halse, žláza; an den Ohren, záušsnice; die Pestbeule, hljza; voller Beulen, baulowatý; Beulen bekommen, baulowatěti.
Beunruhigen, v. a. nepokogiti, zaneprázdňowati, bauřiti.
Beunruhigung, f. nepokogenj, zaneprázdněnj, bauřenj.
Beurkunden, v. a. důwody dokázati.
Beurlauben, v. a. odpustiti, dowoliti, dowolenj dáti; sich, poraučeti se, laučiti se.
Beurtheilen, v. a. rozsauditi, uwážiti.
Beurtheilung, f. rozsudek, rozsauzenj, uwáženj.
Beurtheilungskraft, f. rozsudek, schopnost k rozsuzowánj.
Beute, f. kořist, plen, laupež. 2) stjrka, trůky. 3) brt, aul lesnj.
Beutel, m. měšec, pytljk.
Beutelmeise, f. maudjček, maudjwláček.
Beuteln, v. a. pytlowati, prosýwati. 2) wytřásti; die Kälte beutelt mich, zyma mne laušstj, mnau potřásá.
Beutelschneider, m. tašskář, měšcořezec.
Beutelschneiderey, f. tašskářstwj.
Beutelstock, m. hasačert.
Beutelwerk, n. pytlowánj.
Beuten, v. a. kořist vhoniti, dělati.
Beutler, m. měšečnjk, pytlikář, wačkář.
Bevölkern, v. a. lid nasaditi, zlidniti?
Bevölkert, adj. lidný, lidnatý.
Bevölkerung, f. lidnatost, množstwj lidj.
Bevollmächtigen, v. a. zplnomocniti, plnomocenstwj dáti.
Bevollmächtigter, m. plnomocnjk.
Bevollmächtigung, f. zplnomocněnj, plnomocenstwj.
Bevor, adv. dřjwe, prwé.
Bevorstehen v. n. nastáwati, očekáwati někoho; Bevorstehend, nastáwagicý, baudaucý.
Bevortheilen, v. a. ošiditi, podwésti, podskočiti. Die Bevortheilung, ošizenj.

Bewachen, v. a. hljdati, ostřjhati, mjti pod stráži.
Bewachung, f. stráž, hljdánj.
Bewachsen, v. n. obrůsti, zarůsti, prorůsti; bewachsen, part. obrostlý.
Bewaffnen, v. a. ozbrogiti, zbranj opatřiti.
Bewaffnet, adj. ozbrogený, bewaffnetes Volk, branný lid.
Bewaffnung, f. ozbrogenj, zbrog.
Bewahren, v. a. zachowati, opatrowati, ochrániti, ostřjhati; bewahre Gott, vchoweyž, zachoweyž Pánbůh.
Bewähren, v. a. dokázati, vgistiti, vtwrditi.
Bewahrer, m. opatrownjk, Kleiderbewahrer, zachowatel ssatů.
Bewährt, adj. gistý, dokázaný. 2) zkussený; bewährte Arzney, zkussené lékařstwj.
Bewahrung, f. zachowánj, ochráněnj, opatrowánj.
Bewandert, adj. zkussený, vmělý, zběhlý.
Bewandt, adj. způsobený, takowý; so ist es bewandt, tak gest tomu.
Bewandtniß, f. způsob; mit der Sache hat es diese Bewandtniß, s tau wěcý gest to tak.
Bewässern, v. a. swlažowati, zatopiti, oblјwati. Die Bewässerung, swlažowánj, zatopenj.
Bewegen, v. a. heybati, pohybowati, hnauti, pohnauti něčjm, movere; sich bewegen, sebau hnauti; den Finger bewegen, prstem hnauti. 2) zbauřiti, pozdwjhnauti, popuditi, concitare. 3) irreg. ich bewog, habe bewogen, pohnauti; jemanden mit seiner Rede, někoho swau řečj pohnauti; zum Zorne, popuditi.
Beweglich, adj. heybawý, pohnutedlný; bewegliches Gut, nábytek, mowité zboží, mowitý statek.
Beweglichkeit, f. heybawost, pohnutedlnost.
Bewegung, f. hnutj, heybánj, pohybowánj, pozdwiženj, pohnutj.
Bewegungsgrund, m. přjčina pohybugjcý.
Bewehren, v. a. ozbrogiti; bewehrt, branný.
Beweiben, v. a. ženu dáti; sich, oženiti se; beweibt, ženatý.
Beweinen, v. a. oplakati, oplakáwati.

Beweis, m. dokázánj, dowedenj; důkaz, důwod.
Beweisen, v. a. dokázati, dowoditi, dowesti, dolјčiti; seine Tapferkeit, swau vdatnost dokázati. 2) sich, prokázati se.
Beweisgrund, m. důwod.
Beweißen, v. a. bjliti, obјliti.
Bewenden lassen, v. n. wobey, nechati při něčem, pozůstati, přestati na něčem.
Bewerben, v. rec. sich um etwas, snažiti se, vcházeti se o něco, po něčem vsylowati, požádati; um ein Mädchen, namlauwati sy.
Bewerbung, f. snaženj, vsylowánj, vcházenj; namlauwánj.
Bewerfen, v. a. házeti na někoho, poházeti; die Mauer mit Kalk, zeď obwrhnauti, obmjtati.
Bewerfung, f. poháženj, obwrhnutj.
Bewerkstelligen, v. a. dokázati, způsobiti, w skutek vwesti, wykonati.
Bewerkstelligung, f. způsobenj, w skutek vwedenj, wykonánj.
Bewickeln, v. a. obwinauti, obaliti.
Bewickelung, f. obwinutj, obalowánj.
Bewilligen, v. a. powoliti, swoliti, přiwoliti k něčemu.
Bewilligung, f. powolenj, swolenj, wůle.
Bewillkommen, v. a. wjtati, přiwjtati.
Bewillkommung, f. wjtánj, přiwjtánj.
Bewillkommungsmahl, n. oběd na přiwjtanau.
Bewinden, v. a. obwinauti, zawinauti.
Bewirken, v. a. způsobiti, wygednati, wymocy.
Bewirthen, v. a. častowati, wyčastowati, vctiti hosta, poslaužiti někomu.
Bewirthung, f. wyčastowánj, vctěnj, poslauženj.
Bewohnen, v. a. zůstáwati, obýwati, přebýwati, bydliti. Die Bewohnung, obýwánj, přebywánj. Bewohnbar, bydlitedlný.
Bewohner, m. obywatel.
Bewohnerinn, f. obywatelkyně.
Bewölken, v. a. mračny, oblaky potáhnauti; sich, mračiti se, sskarediti se, zamrači=

mračiti se; bewölkt, zamračený.

Bewundern, v. a. diwiti se něčemu, podiwiti se, obdiwiti se; dieß ist zu bewundern, to gest k podiwenj.

Bewunderung, f. podiwenj, obdiwenj, podiw.

Bewurf, m. obwrhnutj, obmjtka, malta.

Bewußt, adj. známý, powědomý.

Bewußtseyn, n. wědomj, swědomj; er liegt ohne Bewußtseyn, ležj bezewšj paměti, cytedlnosti.

Bey, præp. v; bey Prag, v Prahy; bey ihm, v něho; bey Hofe, v dwora. 2) při; bey Lichte schreiben, při swjčce psáti; bey seinem Tode, při geho smrti; bey Verstand, při rozumu. 3) na; bey meiner Seele, na mau dušši; bey meiner Treue, na mau prawdu, wěru. 4) pod; bey Strafe, pod trestem. 5) w, za, z; bey Tage, we dne, za dne; bey frühem Morgen, hned z rána. 6) za; bey der Hand halten, za ruku držeti. 7) bey hundert Mann, okolo, asy sto mužů. 8) einen bey seinem Namen nennen, někoho wlastnjm gménem gmenowati; bey Zeiten, časně; er ist noch bey Leben, gest gesstě žiw.

Bey, in der Zusammensetzung mit den Verbis, při: beybiegen, beyfügen, připogiti; beybinden, přiwázati; beydrucken, přitlačiti, přitisknauti u. s. w.

Beybehalten, v. a. nechati, zanechati, zachowati, zadržeti. Die Beybehaltung, zachowánj, zadrženj.

Beybringen, v. a. přinesti, donesti, přiwoditi; Zeugen, swědky přiwoditi; Gift, gedu podstrčiti; eine Nachricht, zprávu dáti; eine Wunde, poraniti; Furcht, strachu nahnati, způsobiti. 2) včiti, naučiti, do hlawy wsstjpiti; eine fremde Sprache beybringen, cyzýmu gazyku včiti.

Beyde, adj. oba, ambo; obě, ambæ; beydes, obě, vtrumque. Er muß Beydes thun, obě, obogj musý dělati; aus beyden eins, gedno z dwau; alle beyde, oba dwa, vterque.

Beyderley, adj. obogj.

Beyderseitig, adj. z obogj strany, z obau stran, obapolný.

Beyderseits, adv. z obau stran; sie beyde, oba. Wir sind beyderseits frey, my gsme oba swobodnj.

Beydlebig, adj. beydlebiges Thier, obožiwelnj zwjře, amphibium.

Beydrücken, v. a. přitlačiti.

Beyfall, m. přiwolenj, swolenj, pochwala; Beyfall finden, pochwaly dogjti.

Beyfallen, v. n. napadnauti, připadnauti. Jetzt fällt mirs bey, nynj mne to napadá. 2) přiwoliti, přistaupiti; připadnauti; das ganze Land ist ihm beygefallen, celá země k němu se přirazyla.

Beyfuß, m. černobeyl, černobýl, artemisia vulgaris, L.

Beygehen, v. n. spolu gjti, wedlé přiloženu býti; sich beygehen lassen, vmysliti sobě, opowážiti se. Laß dirs ja nicht beygehen, ani na to newzdechni.

Beygesellen, sich, v. rec. přitowaryssiti se.

Beygethan, adj. nakloněný.

Beyher, adv. podlé toho, s. Nebenher.

Beyhülfe, f. pomoc, penjze k pomocy.

Beyknecht, m. pohůnek, druhák.

Beykommen, v. n. přistaupiti, přikročiti; man kann ihm nicht beykommen, nenj k němu přjstupu. 2) rownati se, wyrownati se někomu; seinem Schaden beykommen, swau sskodu naprawiti, nahraditi.

Beylade, f. přjhrádka.

Beylage, f. přiloženj, přjsada, přjloha.

Beylager, n. oddawky, swátek, swadba.

Beyläufig, adj. zběžný, přjhodný. adv. zběžně; asy, okolo.

Beylegen, v. a. přiložiti, přikládati. 2) schowati, vložiti, skrýti. 3) jemanden etwas beylegen, přičjsti, wzdáwati; die Schuld, winu dáti; seine Tochter, dceru swau za někoho wdáti; er hat ihm die größten Lobsprüche beygelegt, na neyweyš ho wychwalowal. 4) skončiti, porownati; die Sache ist beygelegt, ta wěc se vrownala.

Beylegung, f. přiložený, schowání, přičjtání, porownání, skončený.
Beyleid, n. politowání, autrpnost.
Beyliegen, v. n. spáti, obcowati s ženau.
Beymessen, v. a. přičjtati, připsati, připisowati; Glauben beymessen, wěřiti.
Beymessung, f. přičjtánj, připsánj.
Beymischen, v. a. přimjchati, přimjsyti.
Beynahe, adv. bez mála, skoro, téměř.
Beyname, m. přjgménj, ol. přjgmj; mor. přizwisko.
Beyneben, beynebst, adv. wedlé toho, mjmo to.
Beypferd, Handpferd, n. náručnjk, náručnj kůň.
Beypflichten, v. a. přiwoliti, přistaupiti k něčemu, přidržeti se něčeho, poswědčiti, schwáliti. Die Beypflichtung, přiwolenj, poswědčenj.
Beyrath, m. dobrá rada.
Beyrathen, v. a. radu dáti, poraditi.
Beysammen, adv. spolu, pospolu, pohromadě.
Beysaß, m. chalupnjk, olim podsedek.
Beysatz, m. přjsada, přjdawek, doložený, mor. přidánek; beym Gebäude, der Beyschlag, přjstawek.
Beyschlaf, m. tělesné obcowánj, concubitus; unerlaubter, saulоženj, saulоžnictwj.
Beyschläfer, m. saulоžnjk, kuběnář.
Beyschläferinn, f. saulоžnice, kuběna, concubina.
Beyschließen, v. a. přiložiti, vzawřjti, s. Beylegen.
Beyschluß, m. přjdawek, přiloženj, přjloha.
Beyschlüssel, m. falessný, postranný kljč.
Beyschreiben, v. a. připsati, wedlé napsati.
Beyschrift, f. připis, připsané pjsmo.
Beyseit, adv. na straně; beyseit gehen, na stranu gjti, poodgjti; beyseit legen, poodložiti; beyseit schaffen, pokliditi.
Beysetzen, v. a. přisaditi; eine Leiche, mrtwé tělo poodstawiti, postawiti na stranu před pohřbem.
Beyseyn, n. přjtomnost; in Beyseyn, w přjtomnosti.
Beysitz, m. přisezenj.
Beysitzen, v. a. přiseděti, při práwě seděti.
Beysitzer, m. přjsedjcý, rada.
Beysorge, f. starost, strach. 2) saulоžnice.
Beyspiel, n. přjklad, exemplum; zum Beyspiele, v přjkladu, ku přjkladu.
Beyspringen, v. a. přispěti, pomocy.
Beystand, m. pomoc, přispěnj. 2) vor Gerichte, práwnj přjtel, zástupce; bey der Trauung, swědek.
Beyständig, adj. nápomocný.
Beystehen, v. n. státi při někom, přjspěti, pomocy, napomáhati; vor Gerichte, zastaupiti, zastati.
Beysteuer, f. penězitá pomoc, nápomoc.
Beystimmen, v. n. přiwoliti, stegného mjněnj byti, snésti se.
Beystimmung, f. přiwolenj, swolenj, snessenj.
Beytrag, m. pomoc, nápomoc; einen Beytrag thun, něco k něčemu dáti.
Beytragen, v. a. přidati, napomáhati, dopomáhati, poskytnauti.
Beytreiben, v. a. sháněti.
Beytreten, v. n. přistaupiti, přikročiti, přirazyti se, přiwoliti.
Beytritt, m. přistaupenj, přikročenj, přiwolenj.
Beyurtheil, n. přjsudek.
Beyweg, m. postrannj, pobočnj cesta.
Beyweiten, bey weitem, adv. daleko, mnohem.
Beywohnen, v. n. býti přitom, přjtomným býti. 2) der Frau, spáti, obcowati s ženau. 4) mjti. Die Beywohnung, přjtomnost, obcowánj s ženskau.
Beywort, n. přjslowce, adjectivum.
Beyzeiten, bey Zeiten, adj. časné.
Bezahlen, v. a. platiti, zaplatiti. Dieß ist nicht mit Gelde zu bezahlen, to nenj penězy k zaplacenj. 2) oplatiti, wyplatiti.
Bezahler, m. platitel, splátce, zaplatitel.
Bezahlung, f. plat, zaplacenj.
Bezähmen, v. a. vkrotiti, skrotiti, na vzdu pogjti.
Bezähmung, f. skrocenj, vkrocenj.
Bezaubern, v. a. očarowati. 2) fig. wábiti, lákati, podgjmati, skrocowati.

Bezau-

Bezauberung, f. očarowání, wábení, lákání.

Bezäumen, v. a. ohraditi, zahraditi plotem. Die Bezäumung, ohražení.

Bezechen, v. a. opiti, ožrati. Bezecht, opilý, ožralý.

Bezeichnen, v. a. poznamenati, naznamenati, naceychowati, okázati.

Bezeichnung, f. poznamenání, naceychowání.

Bezeigen, v. a. prokázati; sich, chowati se, zachowati se.

Bezeigen, n. die Bezeigung, prokázaní, zachowání, chowání.

Bezeihen, v. a. winiti, s. Bezichtigen.

Bezeugen, v. a. doswědčiti, dokázati, wyznati.

Bezeugung, f. wyswědčení, swědectwí, wyznání,

Bezichtigen, v. a. winiti, obwiňowati, nařknauti.

Bezichtigung, f. obwinění, nařknutí.

Beziehen, v. a. s. Ziehen; ein Instrument, potáhnauti; das Bett, powlíknauti. 2) die Gränzen beziehen, jíti, táhnauti na hranice; ein Haus, stěhowati se do domu. 3) Geld, dostáwati, táhnauti peníze. 4) jemanden beziehen, někoho ossáliti. 5) sich auf etwas, odwoláwati se, potahowati se, wztahowati se na něco.

Beziehung, f. potáhnutí, powlíknutí, odwoláwání, wztahowání.

Bezielen, v. a. měřiti, bíti na něco.

Bezirk, m. podkrají, kraj, okrsslek, okolí, okolek, ol. augezd.

Bezirken, v. a. ohraditi, meze wyměřiti.

Bezug, m. wztahowání, potahowání; ein Bettbezug, powlečení, powlaka; ein Bezug Saiten, swazek strun, potažení.

Bezwecken, v. a. cwočky přibíjeti.

Bezweifeln, v. a. pochybowati o něcem. Die Bezweifelung, pochybowání.

Bezwicken, v. a. osstubowati.

Bezwingen, v. a. přemocy, podmaniti; im Essen, podstaupiti. Der Bezwinger, podmanitel,

P

Bezwinglich, adj. přemožitedlný.

Bezwingung, f. přemožení, podmanění.

Bezwisten, v. a. odpírati něcemu, swářiti se o nětco.

Bibel, f. biblí, písmo swaté, biblia.

Bibelleser, m. biblář.

Biber, m. bobr, castor, biber.

Biber•, bobrowý; das Bibergeil, bobrowý strog; das Biberhaar, bobrowá srst; der Biberhut, kastorowý klobauk, kastor.

Biberklee, m. třilistník, limonka, menyanthes trifoliata.

Biberkraut, n. země žluč, centaurion.

Bibernelle, f. bedrník, krwawé koření, pimpinella.

Bibliothek, f. biblioteka, knihárna, knihowna, bibliotheca.

Bibliothekar, m. bibliotekář.

Biblisch, adj. biblický, biblicus.

Bickbeere, f. borůwky, černé gahody, vaccinium myrtillus.

Bickelhäring, m. piklink, uzený herynk, s. Pickelhäring.

Bickelhaube, f. lebka, ssissák, galea.

Bicken, v. a. zobati, kluwati, klaubati.

Bider, adj. počestný, poctiwý, adv. počestně, poctiwě.

Bidermann, m. poctiwý, počestný, sslechetný člowěk.

Bidersinn, m. počestnost, sslechetnost.

Biegen, v. a. ich bog, gebogen, sehnauti, ohnauti, oheybnauti, flectere.

Biegsam, adj. hebný, ohybný, hebký.

Biegsamkeit, f. hebnost, ohybnost.

Biegscheibe, f. beym Büttner, oheybadlo.

Biegung, f. ohbí, ohyb, ohnutí, nakřiwení, flexio.

Biene, f. wčela, apis; dim. wčelička, apicula; die Biene sumset, wčela wučí.

Bienen•, wčelní; Bienenkorb, m. wčelní koš.

Bienenbeute, f. brt.

Bienenfresser, Bienenfraß, m. žluwa, merzuna.

Bienengarten, m. wčelník, wčelín.

Bienengewirke, n. postawa wčel.

Bienenhaus, n. wčelnice, apiarium.

Bienen-

Bienenkönig, m. die Bienenköniginn, matka wčel.
Bienenkraut, n. meduňka, melissa.
Bienenkunst, f. wčelařstwj.
Bienenmann, m. wčelař.
Bienenschwarm, m. rog, examen apum.
Bienenspecht, m. wlha, žluwa, apiaster.
Bienenstock, m. aul, sspalek, klát.
Bienenwärter, m. wčelař.
Bienenwolf, m. wlha, pták, s. Bienenspecht.
Bienenwurm, m. wčelnj mol.
Bienenzucht, f. wčelařstwj, chowánj wčel.
Biener, m. wčelař, s. Bienenwärter.
Bier, n. piwo, (pjwo,) dim. piwičko; braunes Bier, barewné piwo; bleiches, blede.
Bier=, piwnj; Bieressig, m. piwnj ocet; Bierfaß, n. piwnj sud; Biersuppe, f. piwnj poljwka.
Bierbank, f. ssenkowna, hospoda.
Bierbrauen, n. wařenj piwa.
Bierbrauer, m. sládek, pan starý.
Bierbrauerey, f. sladownictwj.
Bierbruder, m. bratr z mokré čtwrti, ochlasta, mochuba, piwodus, česspiwo.
Bierfiedler, m. ssumař.
Biergeld, n. piwné.
Bierhaus, s. Bierschenke.
Bierheber, m. kosstýř, krokwice, hewer.
Bierkeller, m. piwnice, piwnj sklep.
Bierkranz, Bierwisch, m. Bierzeichen, n. wěnjk, wěnec, chwog, wěchet, mor. wjcha.
Bierschank, m. ssenk.
Bierschenke, f. ssenkowna, krčma.
Bierschenk, m. ssenkýř, krčmář.
Bierstander, m. střjzek, mor. střez, vul. ssentyš.
Biersteuer, f. posudné, plat z piwa.
Bierverleger, m. náčladnjk; —inn, náčladnice.
Biesam, s. Bisam.
Biestmilch, f. mlezywo, mlezywa, prwnj mljko.
Biethen, v. a. ich both, gebothen, podati, podáwati, obětowati, einem die Spitze biethen, někomu se opřjti. 2) für oder auf etwas biethen, dáwati za něco, podati na něco. 3) Die Waare, ceniti, proceniti.
Bilchmaus, f. plch, glis.

Bild, n. obraz, dim. Bildchen, obrázek, imago, effigies, podobizna, simulacrum; twářnost, podoba; ein geschnitztes Bild, řezba, ein gestochenes, rytina, ein gegossenes, slitina. 2) předstawenj, wyobrazenj. 3) osoba, s. Mannsbild, Weibsbild.
Bilden, v. a. wyobrazyti, wypodobniti, dělati, twořiti, formare, fingere; sie ist schön gebildet, gest krásné twářnosti, postawy. 2) den Verstand, rozum cwičiti, wzdělávati.
Bilderbuch, n. kniha s obrazy.
Bilderdiener, m. modlář, modloslužebnjk.
Bilderdienerinn, f. modlářka, modloslužebnice.
Bilderdienst, m. modlářstwj, modloslužebnost.
Bilderen, plur. dásně, s. Zahnfleisch.
Bilderkrämer, Bilderhändler, m. obraznjk.
Bilderstecher, m. rytec obrazů.
Bilderstürmer, m. obrazorussec, iconoclasta.
Bilderstürmerey, f. russenj obrazů.
Bildgießer, m. slewač, litec obrazů.
Bildhauer, m. řezbář, statuarius.
Bildhauerarbeit, f. řezba.
Bildhauerkunst, f. řezbářstwj.
Bildlich, adj. gako w obrazu, wyobrazený, obrazný; adv. obrazně.
Bildner, m. obraznjk, řezbář.
Bildniß, n. wyobrazenj, podobizna, obraz.
Bildsäule, f. statue, slaup s obrazem, socha.
Bildschnitzer, m. řezbář.
Bildung, f. wyobrazenj, twářnost, podoba. 2) wzdělánj, cwičenj.
Bildwerk, n. řezba.
Bille, f. die Dille der Müller, osskrd s. Spitzhammer. 2) Die Billen, Bilge bey den Tuchwebern, držadlo.
Billen, v. a. křesati mlcynsky kámen.
Billig, adj. slussný, sprawedliwý, aequus; aus billigen Ursachen, z hodných přičin, adv.— ě.
Billigen, v. a. schwáliti, za slussné uznati; přiwoliti, swoliti. Die Billigung, schwálenj.
Billigkeit, f. slussnost sprawedliwost, ol. prawota, aequitas.
Bilsenkraut, n. bljn, hyoscyamus.

Bilz

Bilz, m. Pilz, hřib, hauba, boletus.
Bimsstein, m. mořská pěna.
Bin, ich bin, gsem, s. Seyn.
Bindband, n. wázanj. s. Angebinde.
Binde, f. auwazek, fáč; Kopfbinde, wjnek, Leibbinde, pás, opasek; Hemdbinde, pásek.
Bindemesser, n. bednářský nůž, pintmeser.
Binden, v. a. ich band, gebunden, wázati, vwázati, zawázati; einem etwas auf die Nase binden, něco na nos někomu powěsyti, zawěsyti; Kränze binden, wěnce wjti; Fässer, sudy pobjgeti. 2) spogiti.
Binder, m. Faßbinder, s. Böttcher, bečwář, bednář; — inn, bečwářka, bednářka.
Binder-, bečwářský, bednářský; Binderhandwerk, n. bečwářstwj, bednářstwj.
Binderschlägel, m. kyganka.
Bindewort, n. spogka, conjunctio.
Bindfaden, m. sspagát, ol. harlaff.
Bindung, f. wázánj, wazba, spogenj.
Binetsch, m. sspenát, s. Spinat.
Bingelkraut, n. merkuryalnj sstjř, psý lebeda, mercurialis annua, L.
Binnen, præp. w, za; binnen dieser Zeit, w tom čase; binnen einer Stunde, za hodinu. 2) s. Innerhalb.
Binse, f. die Binsen, syti, juncus. 2) rákosý, scirpus, mor. ssássj, ssádhor.
Binsen-, sytěný; Binsenkorb, m. sytěný kossjk.
Binsendecke, f. rohožka, rohož.
Birke, f. der Birkenbaum, břjza, betula.
Birken, adj. březowý; eine birkene Ruthe, březowka; Birkenholz, n. březowé dřjwj. Birkensaft, m. březowá mjza. Birkenwald, m. březowý les.
Birkenbusch, m. březyna, břjzý.
Birkhahn, m. die Birkhenne, das Birkhuhn, tetřjwek, tetřew menssj, tetrix.
Birkholz, n. břjzý, březowj.
Birkwurz, f. nátržnjk, tormentilla.
Birn, f. pl. die Birnen, hrusska, dim. hrusstička, pirum; zahme Birn, sstěpná; wilde Birn, planá hrusska; säuerliche, kyselnice, süße, medowka; teige, hnilice, hnilička; Haberbirn, owesnička; Zapfenbirn, káp, pasowka; Paradiesbirnen, párysky; Lederbirnen, koženky, staré panny; Pargamentbirnen, pargamentky; Jakobsbirnen, gakubky, gakubinky, marketky.
Birnbaum, m. hrusska, hrusskowý sstěp, pirus
Birnbäumen, adj. hrusskowý.
Birnmost, m. břečka, mest z hrussek.
Bis, adv. až, bis hieher, až sem; zehn bis eilf, deset aneb gedenáct. 2) conj. warte, bis ich komme, počkey, až přigdu.
Bisam, m. pjžmo, moschus.
Bisam-, pjžmowý; das Bisamthier, pjžmowý srnec; die Bisamblume, pjžmowý kwjtek; der Bisamknopf, die Bisamkugel, pjžmowá kulička.
Bisamkraut, n. pjžmowý čapjnůsek, geranium moschatum.
Bischen, n. kausek, drobet, s. Bißchen.
Bischof, m. biskup, episcopus.
Bischöflich, adj. biskupský; adv. biskupsky.
Bischofsmütze, f. biskupská čepice, infula.
Bischofsstab, m. berla biskupská, pedum.
Bischofthum, n. Bisthum, biskupstwj, episcopatus.
Bisher, adv. posawad, dosawád, až doposawad.
Bison, m. zubr, Bison.
Biß, m. kausnutj, vsskuutj, posstjpánj, morsus, der Biß des Gewissens, hryzenj swědomj.
Bißchen, n. Bißlein, kausek, kausstjček, kausýcek. 2) drobet, drobátko, trocha, parum.
Bissen, m. kausek; ein Bissen Brod, skywa chleba; Mundbissen, sausto.
Bissig, adj. kausawý, sstjpawý, perný, s. Beißig.
Bisthum, n. biskupstwj.
Bisweilen, adv. někdy, časem, mor. zawdy.
Bitte, f. prosba, žádost, petitio, preces; eine Bitte für jemanden einlegen, za někoho se přimluwiti.
Bitten, v. a. ich bath, habe gebethen, prosyti, žádati, petere, rogare. 2) zwáti, pozwati, invitare.

Bitten, n. proſſenj proſba, zwanj, pozwánj.
Bitter, adj. hořký, trpký, amarus; adv. hořce, trpce. 2) boleſtný; bitter machen, zhořčiti; bitter werden, zhořknauti.
Bitterkeit, f. hořkoſt, trpkoſt, amaritudo. 2) fig. kyſeloſt, žluč, acerbitas.
Bitterklee, m. hořký getel.
Bitterlich, adj. zahořklý; adv. hořce.
Bittersalz, n. hořká, trpká ſůl.
Bittersüß, n. ſladká hořká, solanum dulcamara, L.
Bitterwein, m. pelyňkowé wjno,
Bitterwurz, f. hořec, gentiana lutea, L.
Bittlich, adj. proſebný; adv. — ě.
Bittschrift, f. proſebný ſpis.
Bittweise, adv. proſebně, s proſbau.
Blachfeld, n. rowina, mor. planana.
Blachfrost, m. ſuchý mráz, holomrazmice.
Blackfisch, m. Dintenfisch, černokrewka: mořſký pawauk, ryba, sepia.
Blähen, v. a. nadmauti, nadýmati; ſich, nadýmati ſe, wypjnati ſe. Das Blähen, nadýmánj; die Blähung, Blähungen, wětry.
Blank, adj. bjlý, čiſtý. 2) leſknatý, ſkwělý, běloſtkwaucý. 3) holý, blank und bloß, zčiſta nahý.
Blankscheit, n. planžet.
Blase, f. die Blase auf dem Wasser, bublina, bullula, dim. Bläschen, bublinka, mor. klobauček; auf der Haut, pucheyř, pustula, dim. pucheyřjček; die Harnblase, měcheyř, vesica; eine kupferne Blase, měděná baňka, banička, cucuma.
Blasebalg, m. měchy, nadymacý měchy, follis.
Blasen, du bläsest, ich blies, habe geblasen, 1. v. n. wáti, faukati, flare; 2. v. a. dmýchati, nafukowati, nadýmati, 2) pjſkati, traubiti.
Blasenbaum, m. čeſká Senes, měcheyřnjk: colutea, L.
Blasenstein, m. kámen w měcheyři.
Blaserohr, n. faukačka, fukacý traubice.
Blasig, adj. bublinowatý, pucheyřowatý.
Blaß, adj. bledý, pallidus; ein wenig, náſ bledý, zabledlý; Blaßgelb, z bleda žlutý; blaß werden, blednauti.
Blässe, f. bledoſt. 2) an einem Pferde, lyſyna; tödtliche Blässe, mrtwá barwa.
Bläßände, f. das große Blaßhuhn, lyſka, fulica aterrima.
Bläßhuhn, n. das kleine Wasserhuhn, potápka, wodnj ſlepička, fulica atra.
Blatt, n. liſt, lupen, folium; dim. das Blättchen, liſtek; die Blätter, coll. liſtj. 2) Schulterblatt, lopatka. 3) beym Weber, ňůr, paprſlek.
Blatten, v. a. liſtj lámati, lupeny otrhati.
Blatter, f. neſſtowice, oſutina, pustula. 2) die Blattern, neſſtowice, oſeypky, variolae.
Blätterbinder, Blättersetzer, m. brdař.
Blattergrube, f. důlek, s. Blatternarbe.
Blattergrubig, adj. důlkowatý.
Blätterig, adj. liſtnatý, lupenatý.
Blätterlos, adj. bezliſtý, bezlupený.
Blättermagen, m. knihy.
Blattermasen, Blattermasig, s. Blatternarbe.
Blattern, v. n. mjti neſſtowice.
Blättern, v. a. liſty přewracowati, přebjrati; ſich blättern, laupati ſe.
Blatternarbe, f. důlek od neſſtowic.
Blatternarbig, adj. důlkowatý, zdůlkowaný, zbádaný, zdrápaný pozobaný, poďubaný.
Blattgold, Blättergold, n. pozlátko.
Blattreich, adj. liſtnatý, lupenatý.
Blattseite, f. ſtránka, pagina.
Blau, adj. modrý, caeruleus; das Blau, modrá barwa, böhmisches Blau, ſſmolka; ein blauer Fleck, modřina; jemanden einen blauen Dunst vormachen, mámiti; blau färben, na modro barwiti, blau anlaufen, zmodrati.
Blauäugig, adj. modrooký.
Bläue, f. die blaue Stärke, Blaufarbe, ſſmolka.
Bläuel, m. pjſt, kyg, mor. kyganka.
Bläuen, v. a. kygem tlaucy, pjſtem práti.
Blauen, 1. v. n. modrati. 2. v. a. die Wäsche blauen, ſſmolkowati; Fische, ryby na modro wařiti.

Blaufuß, m. karob, falco cyanopus, Klein.
Bläulich, adj. zamodralý, modrawý.
Blauling, m. bělice zamodralá, janek.
Blaukrähe, f. mandeljk, s. Mandelkrähe.
Blaumeise, f. sýkora modrá, parus cæruleus.
Blech, n. plech, lamina, dim. Blechlein, pljssek. Er hat Blech, má pljssky, plessaky.
Blech=, plechowý; Blechhandschuh, m. plechowá, brněná rukawice, plechowice.
Blechen, v. a. zaplatiti.
Blechern, adj. plechowý; blecherne Kanne, plechowice, plechowka.
Blechhütte, f. plechárna.
Blechmünze, f. penjz z tenkého pljssku.
Blechschläger, m. plechař, laminarius.
Blecken, bečeti, s. Blöken.
Blecken, 1. v. n. čnjti, wykaukati. 2. v. a. obnažiti, odkrýti; die Zähne, zuby sstkebiti, zubiti se; die Zunge, gazýk plazyti, wyplazowati.
Bleiben, v. n. ich blieb, bin geblieben, zůstati, manere; er blieb da lange, hodně sy tam pobyl; wo bleibst du, kde pak gsy, kdes zůstal, kde meskáš; keine bleibende Stätte haben, žádného stánj nemjti; bey seiner Meynung bleiben, na swém mjněnj státi. 2) er blieb im Treffen, w bitwě zassel, zahynul. 3) bleiben lassen, nechati tak; laß es bey dir bleiben, zanech to při sobě.
Bleiben, n. pobytj, přebýwánj, stánj.
Bleich, adj. bledý, pallidus; adv. — é; ein wenig, přibledlý, zabledlý; bleichschwarz, z bleda černý; bleich werden, blednauti, zblednauti.
Bleiche, f. bledost, pallor. 2) bjlenj; die Bleiche verstehen, uměti bjliti. 3) der Bleichplatz, bělidlo, bjlidlo, bělisstě.
Bleichen, 1. v. a. bjliti. 2. v. n. bjliti se, zběleti.
Bleicher, m. bělič; — inn, běličká.
Bleichsucht, f. bledá nemoc.
Bleichwand, f. lepenice.
Bleihe, m. et f. bělice.
Blende, f. záclona, stinidlo.
Blenden, v. a. slepiti, oslepiti, zraku zbawiti, excæcare. Jemanden blenden, někoho oslepiti, oči mu wypjchati, wylaupati. 2) das Gesicht, die Augen, oči omráčiti, zarazyti, zaslepiti. 3) fig. oslepiti, zaslepiti, omámiti.
Blendlaterne, f. Diebslaterne, zloděgka.
Blendleder, n. die Bleade, plenta, klapka.
Blendung, f. oslepenj, excæcatio; zaraženj, omráčenj, omámenj.
Blendwerk, n. mámenj, sstálenj, bliktry, mor. omama, ossala.
Bletz, m. železný kljn w hornjku.
Bley, n. olowo, plumbum.
Bley=, olowěný, z olowa; das Bleybergwerk, hory olowěné; das Bleyerz, olowěná ruda; das Bleyglas, olowěné sklo, sklo z olowa.
Bleyern, adj. olowěný, plumbeus.
Bleygießer, m. olownjk, plumbarius.
Bleyloth, n. Bleyschnur, f. olownice, bolis.
Bleystift, m. olůwko, olowěnka.
Bleywage, f. krokwice, amussis. 2) wáhy na olowo.
Bleyweiß, n. pleweys, cerussa.
Bleywurf, n. olownice, s. Bleyloth.
Blick, m. der Sonne, blesk; des Silbers, lesk, leskot. 2) pohled, wzezřenj, adspectus; der Augenblick, okamženj. Einen Blick auf etwas werfen, na něco pohljdnaut; einander heimliche Blicke geben, po očku na sebe se djwati; jemanden mit einem scheelen Blicke ansehen, na někoho se mračiti, sskarediti; durch Blicke mit jemanden reden, očima mluwiti.
Blicken, 1. v. n. blýskati se, blyssteti se. Die Sonne blickt durch die Wolken, slunce blysstj se, swjtj skrze oblaky; das Silber blickt, střjbro leskne se. 2) fig. ukázati se, wyskytnauti se; laß dich nicht vor mir blicken, nechoď mi na oči. 2. v. a. pohleděti, wzezřjti; nach etwas blicken, po něčem očima mrskati, mit den Augen, mjhati, mžjknauti, pokynauti.
Blicksilber, n. lesknuté střjbro.
Blind, adj. slepý, newidomý, cæcus; adv. —é, Ein blinder Mann, slepec; Blind

machen, oslepiti, s. Blenden; blind werden, oslepnauti; die blinde Kuh spielen, na slepau babu, na mžjk hráti. 2) falessný, neprawý; ein blindes Fenster, falessné okno.

Blindheit, f. slepota, zaslepenj, cæcitas.

Blindlings, adv. slepě, slepýma očima, newidomě, bez vwáženj, bez rozumu.

Blindschleiche, f. slepeyš, slepák, mor. břjtenice (besser wřjtenice), cæcilia.

Blinken, 1. v. n. blýskati se, blysstěti se, lesknauti se, třpytěti se. 2. v. a. s. Blinzen. Das Blinken, blysstěnj, třpytěnj, lesknutj.

Blinzelmaus, f. das Blinzelmäuschen, mžjk mžjtek, hra, s. Blind.

Blinzen, blinzeln, v. a. očima mjhati, mhaurati, mžjkati, mrkati, bljkati, nictare; Blinzauge, mhaurán, mhaurawý, bljkawý. Das Blinzen, mhauránj, breylánj, bljkánj.

Blitz, m. blesk, blýskánj, fulgor; blesk, hrom, fulgur. Er ist vom Blitze getroffen, hromem byl omráčen.

Blitzen, v. n. blýskati se, blysstěti se, lesknauti se, fulgere. 2) blýskati se, bleyskati se, fulgurare; es blitzet, bleyská se. Das Blitzen, blýskánj, ol. blýskota, fulguratio.

Blitzstrahl, m. hrom, hromowá střela.

Block, n. kláda, truncus; ein Haublock, sspalek; ein Block Marmor, weliký kus mramoru. 2) der Stock, kláda, trlice, wězenj.

Blockbaum, m. strom na klády.

Blockhaus, n. das Bollwerk, srub. 2) wězenj.

Blockiren, v. a. obkljčiti.

Blockkasten, m. rauben.

Blocknagel, m. nárožnjk.

Blocktaube, f. hřiwnáč, s. Ringeltaube.

Blöde, adj. mdlý, slabý; adv. — le, — bě. Ein blödes Gesicht, neostrý, sspatný zrak; ein blöder Verstand, slabý rozum. 2) nesmělý, bogácný, ostеychawý; adv. nesměle, bogácně, osteychawě.

Blödigkeit, f. slabost. 2) nesmělost, osteychawost.

Blödsinn, m. Blödsinnigkeit, f. slabost, tupost rozumu.

Blödsinnig, adj. slabého, tupého smyslu.

Blöken, v. n. vom Rinde, bučeti, bečeti; von Schafen, bečeti, mečeti; von Ziegen, brečeti. Was blökst du wieder, co zase kodkodákáš, kdaktáš.

Blöken, n. bučenj, bečenj, mečenj, mekot, brečenj, brekot.

Blond, adj. bělawý, flavus; adv. — ě.

Bloß, adj. nahý, holý, nudus; ein bloßes Schwert, nahý meč, auf der bloßen Erde schlafen, na holé zemi spáti, mit bloßen Füßen, bosýma nohama; mit bloßem Gesichte, Kopfe, s odkrytau twářj, hlawau. 2) zbawený, neochráněný; sich bloß geben, wyzraditi se, swau nestatečnost wygewiti. 3) pauhý, samý; ein bloßer Argwohn, pauhé domněnj; ein bloßes Geschwätz, marné tlachánj. Bloß, adv. toliko, pauze, genom.

Blöße, f. nahota, obnaženj, nuditas. 2) holizna, holina, holý djl těla. 3) fig. nahota, křehkost, slabost; seine Blöße zeigen, swau nedostatečnosti se prozraditi.

Blößen, v. a. obnažiti, s. Entblößen.

Blößling, m. von Vögeln, neopeřený, holý, von andern Thieren, bez chlupů, nahý, nahyčký.

Blühe, f. kwět, s. Blüthe.

Blühen, v. n. kwěsti, (præs. kwetu,) kwjsti, (prs. kwětu,) kwětnauti, florere; die blühende Jugend, kwetaucý mladost.

Blume, f. kwět; kwětina, flos die Blumen, kwjtj, dim. das Blümchen, kwjtek, kwětinka, kwjtičko; mor. kwjtko. 2) měsýčný kwět. 3) gelenj ocas, péro.

Blumenbeet, n. záhonek na kwjtj.

Blumengarten, m. kwětnice, kwjtnice.

Blumengärtner, m. záhradnjk, kwětinář.

Blumenkohl, n. karfiol, caulis floridus.

Blumenkranz, m. wěnec, wěneček z kwjtj.

Blumenlese, f. zbjránj, sebránj kwětin.

Blumenmonath, m. mág — trawen.

Blumenreich, adj. kwětný, plný kwjtj.

Blumenstock, m. trs, keř kwětinowý.

Blumen-

Blumenstrauß, m. kytka, woňawka, dim. das Blumensträußchen, kytička, kytinka.
Blumentopf, m. hrnec na kwjtj.
Blumenwerk, n. kwětiny. 2) Zierath, kwjtkowánj.
Blumicht, adj. kwjtkowý, kwětný, kwětowaný,
Blumist, m. kwětinář, milownjk kwětin.
Blut, n. krew, sanguis; geronnenes, ssedlá krew, cruor; mit Blut besudeln, zkrwáceti, cruentare. 2) fig. krewnost, s. Blutsfreundschaft. 3) Gut und Blut, gménj y žiwot; ein junges Blut, mladý člowěk; das arme Blut, vbožátko, vbohý člowěk. 4) in einigen Zusammensetzungen, welmi; blutjung, mladičký; blutwenig, adv. welmi málo, malaučko.
Blut-, krwawý, das Blutgeld, krwawý penjz. 2) krewnj; die Blutader, krewnj žjla, krewnice, vena.
Blutapfel, m. krwawé, čerwené gablko.
Blutarm, adj. chudičký, přenuzný; ein blutarmer Mensch, nuzák, chudák.
Blutbad, n. krwe prolitj.
Blutdurst, m. krwe žjžniwost.
Blutdürstig, adj. krwe žjžniwý, sanguinolentus.
Blutegel, m. Blutigel, pigawice, pigawka, (střebikrewka), sanguisuga, hirudo.
Bluten, v. n. krwáceti, krwawěti. Die Nase blutet ihm, krew mu z nosu teče, krwácý; das Herz blutet mir, srdce mne bolj, srdce mi trne.
Blutfahne, f. čerwený, krwawý, ohniwý praporec, velum flammeum.
Blutfarbig, adj. čerwený gako krew, krwawý, coeoris sa guinei.
Blutfink, m. der Gimpel, heyl, pták, pyrrhula, L.
Blutfluß, Blutgang, m. krwotok.
Blutgeschwür, n. saukrwice, krtice.
Blutgier, f. žádost, dychtiwost po krwi.
Blutgierig, adj. krwe žádostiwý.
Blutharnen, n. krwawý moč.
Blüthe, f. kwět, flos; Blüthe des Alters, kwetaucý, neylepssj wěk.
Bluthölz, n. čerwené dřewo.

Bluthund, m. litý, zůřiwý člowěk, litec, vkrutnjk.
Blutig, adj. krwawy, cruentus; blutig machen, zkrwáceti, zkrwawiti.
Blutigel, m. pigawice, s. Blutegel.
Blutkraut, n. truskawec, polygonum.
Blutlassen, n. žjlau paussténj, s. Aderlaß.
Blutlauf, m. čerwená nemoc, s. Ruhr.
Blutlos, adj. bezkrwý, exsanguis.
Blutnuß, f. čerwený ořech.
Blutrache, f. pomsta krwe.
Bluträcher, m. mstitel krwe.
Blutreich, adj. krewnatý.
Blutreinigend, adj. krew čistjcý, počissťugicý.
Blutreinigung, f. čissténj, počissťowanj krwe.
Bluttrichter, m. hrdelnj saudce.
Blutroth, adj. krewný, čerwený gako krew. Er wird blutroth, čerwená se, peyřj se.
Blutrünstig, adj. krwawý, jemanden blutrünstig schlagen, někoho okrwáceti, do krwe zbjti, poraniti.
Blutsauger, m. pigawka, s. Blutegel.
Blutschande, f. pr znénj, zprznénj krwe, smilnénj s krewnj přjtelkynj, incestus.
Blutschänder, m. smilnjk s krewnj přjtelkynj.
Blutschuld, f. prolitj newinné krwe, wražda.
Bludsfreund, m. krewnj přjtel, přjtel po krwi, consanguineus.
Blutsfreundschaft, f. krewnost, krewnj přátelstwj, consanguinitas.
Blutspeyen, n. krwj chrkánj, plwánj.
Blutstallen, n. krwawý moč, s. Blutharnen.
Blutstein, m. krewnj kámen, hæmatites.
Blutstillend, adi. krew stawjcý, stawugjcý; blutstillende Arzney, stawikrew.
Blutstropfen, m. krůpěa krwe.
Blutsturz, m. krwe házenj, sylné chrkanj krwe.
Blutsverwandte, der und die, krewnj přjtel, přjtelkyně.
Bluturtheil, n. odsauzenj na smrt, krwnj ortel.
Blutvergießen, n. krwe prolitj, proljwánj.
Blutwurst, f. gelito, krewnice.
Blutwurz, f. krewné kořenj, geranium sanguineum.

Blutzeuge, m. mučedlnjk, martyr.
Blutzwang, m. čerwená nemoc, auplawice.
Boberelle, f. die Boberellen, méchuňky, baborolky, physalis alkekengi, s. Judenkirschen.
Bock, m. pl. Böcke, der Ziegenbock, kozel, hircus; dim. das Böckchen, kozlec, kozljček; das Junge, kozle, kozlátko; der Schaafbock, beran, Rehbock, srnec, s. diese Wörter, und Steinbock. 2) die Bockpfeife, dudy. 3) ein Holzbock, koza k lessenj; der Sitz des Kutschers, kozljk; s. auch Eisbock, Feuerbock, Rambock. 4) kozelec, kozel; einen in den Bock spannen, někoho w kozelec, do kozla swázati. Den Bock zum Gärtner setzen, dáti hljdati kozlu petrželé; der Bock stößt ihn, zbýká, mor. ſſkytá.
Bock, m. kozel, chyba; einen Bock schießen, chybiti, im Singen, kozla odřjti.
Bock-, Bocken, Böcken, adj. kozlowý, das Bocksfleisch, böckenes Fleisch, kozlowé maso, von einem Böckchen, kozelčj.
Bocken, v. n. von den Ziegen, prſkati se. 2) smrděti kozlem, prkem.
Bocken, Pocken, pl. neſſtowice, s. Blattern.
Bocksfell, n. kozlowice.
Bockgestank, m. prk, kozlowina, mor. pr-čina.
Bockig, adj. bockig seyn, s. Bocken.
Bockmesser, n. beym Kammmacher, struhacý nůž.
Bockmühle, f. wětrný mleyn, s. Windmühle.
Bockpfeife, f. dudy, ol. kozyce.
Bocksauge, n. breylawé oko.
Bocksbart, m. kozý bradka, tragopogon pratense.
Bocksbeere, f. gméno rozličných gahod, borůwek, malin, ostružin, s. Brombeere, Himbeere, u. s. w.
Bockshorn, n. kozlowý, kozý roh. Einen ins Bockshorn jagen, vstraſiti někoho, straſſáka nahnati někomu 2) řecké seno, bylina, trigonella, foenum Graecum. 3) Bockshörnlein, swatojanſký chleb, s. Johannisbrod.

Boden, m. pl. Böden, spodek, celina; der Erdboden, země, zem; das Erdreich, půda, země; ein rother Boden, čerwenice; feuchter Boden, močár; der Boden eines Gefäßes, dno, fundus; der Fußboden, podlaha, pavimentum; der Boden unter dem Dache, půda, hůra, laub, laubj; ein Geschoß, strop, podnebj; die Bühne der Scheune, patro; der Heuboden, senjk, s. auch Kornboden, u. s. w. Jemanden zu Boden schlagen, někým ozem mrſſtiti, prosternere humi; auf fremden Boden bauen, na cyzým grunté stawěti.
Boden-, spodnj; das Bodenrad, spodnj kolo; der Bodenstein, spodnj kámen, spodek; die Bodenschicht, spodnj wrstwa. 2) hornj, hořegſſj; die Bodenkammer, hořegſſj komora, komora na půdě.
Bodenlos, adj. bezedný; adv. — ně, bez dna.
Bodensatz, m. vsedlina na dně.
Bodenschlägel, m. palice na dno —.
Bodenzieher, m. autornjk, wſtirák.
Bofist, m. peychawka, puchawka, lycoperdon bouista, L.
Bogen, m. pl. Bogen, oblauk, arcus; ein voller Bogen, půl kola. 2) zum Schießen, luk, lučiſſté, kuſſe. 3) zum Geigen, smyčec, s. Geigenbogen. 4) ein Bogen Papier, arch papjru, plagula.
Bogenbohrer, m. nebozez s ſſmytcem.
Bogendecke, f. klenutj, klenutý strop.
Bogener, Bogenmacher, m. lučiſſtář, kuſſař.
Bogenfeile, f. pilnjk s oblaukem.
Bogengang, m. podlaubj.
Bogenlaube, f. podlaubj; in den Weingärten, wodry (wodra, pl.).
Bogenschüß, m. wyſtřelenj z luku. 2) rána do oblauka, nepřjmá.
Bogenschütz, m. lučiſſtný střelec.
Bohle, f. s. Bolle, foſſna.
Böhme, m. Czech, (Czechák), Bohemus, dim. Czecháček. Ein Deutschböhme, německý Czech; Stockböhme, pauhý Czech; die Böhminn, Czeſſka. 2) Kaiserböhme, groš čeſký, Czeſký.

Böhmen, das Land, Czechy, česká země, Bohemia.
Böhmer, m. sobol, chocholauš, garrulus Bohemicus.
Böhmerwald, m. ssumawa, český les.
Böhmisch, adj. český, adv. česky, po česku. Das sind ihm böhmische Dörfer, to gest mu neznámo, diwné.
Bohne, f. ledwinkowý brách, faba; dim. das Böhnchen, Bohnlein, bobeček; die großen Bohnen, Feldbohnen, bob, Vicia faba, L. 2) wälsche Bohnen, fazoly, phaseolus.
Bohnen=, bobowý; Bohnenmehl, n. bobowá mauka; Bohnenacker, m. bobowiště; Bohnenstroh, n. bobowina, bobowá sláma.
Bohren, v. a. wrtati, forare, terebrare. 2) ein Schiff in den Grund, lod prostřeliti. Das Bohren, wrtánj.
Bohrer, m. nebozez, nebozýz, wrtadlo, terebra, dim. nebozýzek, wrtádko, mor. perljček. ein großer, wrták. 2) der da bohret, wrtač.
Bohrkäfer, m. wrták.
Bohrmehl, n. drtiny.
Bokal, Pokal, m. bukál, weliká čjsse.
Bökel, m. rosol; in den Bökel legen, do rosolu nakládati. Das Bökelfleisch, w rosolu naložené, nasolené maso; der Bökelhäring, nasolený herynk.
Bole, f. fossna, prkno, asser.
Bolle, f. pupenec, cybulowatý kořen, hlawička, bulbus.
Böller, m. moždjř k střjlenj.
Bollig, adj. tuhý; adv. tuze. 2) okraulý, cybulowatý.
Bollwerk, n. eine Bastion, bassta. 2) von Baumstämmen, srub; von Erde, taras.
Bolzen, m. ssjp, dim. ssjpka, sagitta. 2) hřeb. 3) klјn.
Bombarde, f. weliký prak k házenj kamenj.
Bombe, f. puma.
Boot, n. lodka, s. Both.
Borax, n. borax. 2) Das Berggrün, peregryn.
Bord, m. des Flusses, břeh; des Schiffes, krag, neb bok lodj, latus. 2) lodj; an Bord gehen, do lodj wstaupiti; über Bord werfen, z lodj wyhoditi.
Bordell, n. kurewnj dům.
Bordiren, v. a. premowati, obložiti.
Borg, m. ein verschnittener Eber, wepř, řezanec, missek; ein verschnittenes Mutterschwein, nunwice, misska, řezanice.
Borg, m. auwěrek, půgčka, dluh, mutuatio; etwas auf Borg nehmen, něco na auwěrek, na dluh wzýti.
Borgen, v. a. wypůgčiti se, wydlužiti se; na dluh, na auwěrek wzýti, uwěřiti se, mutuari. 2) leihen, půgčiti, zapůgčiti, uwěřiti, na dluh, na auwěrek dáti, mutuum dare.
Borgen, n. wypůgčenj; uwěřenj, půgčenj.
Borke, f. kůra, lub.
Born, m. studna, studnice, s. Brunn.
Borndistel, f. přjmětnjk wlaský, carduus benedictus.
Borrago, Borragen, Borretsch, m. borák, bylina, borrago.
Borsdorfer Apfel, m. missenské gablko, mjsse; dim. mjssátko.
Börse, f. dům kupců, kupecký dwůr. 2) pytljk na penjze, měssec.
Borste, f. sstětina, ol. et sl. sstět, seta.
Borsten, sich v. rec. gežiti se.
Borstenvieh, n. wepřowý dobytek, prasata.
Borstig, adj. sstětinatý, setosus.
Borstpinsel, m. sstětka.
Borstwisch, m. smeták.
Borte, f. obruba, okragek, prým, porta.
Borteln, v. a. obraubiti.
Bortenmacher, Bortenwirker, m. prymkář, tkadlec prýmu, pozamentýr.
Bösartig, adj. zlý, sskodliwý, nakažliwý. 2) zlostný, adv. zle, — wě, — ně.
Bösartigkeit, f. sskodliwost, nakažliwost. 2) zlostnost.
Bose, f. hrstka, s. Bündel. 2) brk, s. Kiel.
Böse, adj. ärger, horssj, der ärgste, neyhorssj; böser, böseste; Böse, adj. zlý, nedobrý, malus; das Böse, zlé, malum. Der böse Feind, zlý duch, zloboch, čert; ein böser Bezahler, sspatný plátce. 2) pokažený; böses Geblüt, pokažená krew;

böſe Augen, bolawé oči; böſe Luft, zlé, nezdrawé powětřj; böſes Wetter, nečas, ſlota, plůta; das böſe Weſen, padaucý nemoc. 3) hněwiwý, zlobiwý, popudliwý, iratus; böſe machen, rozhněwati, rozlobiti někoho; böſe ſeyn, zlobiti ſe, mrzeti ſe; böſe werden, rozhněwati ſe, rozlobiti ſe. 4) hanebný, neſſlechetný, adv. zle, ſſpatně, hanebně.

Böſewicht, m zloſtnjk, neſſlechetnjk, bezbožnjk, zloſyn.

Böſfertig, adj. hotow k zlému, k uſſkozenj.

Boshaft, adj. zlý, zlobiwý, zloſtný. 2) nezbedný, bezbožný, adv. — é.

Bosheit, f. zloſt, zlobiwoſt. 2) nezbednoſt, bezbožnoſt, malitia.

Böslich, adv. zle, zlým způſobem, aumyſlem.

Boßeln, v. a. w kuželky hráti. Die Boßelbahn, hampeys.

Boſſiren, v. a. woſkem wyobrazyti.

Botanik, f. botanyka, herbářſtwj, ſ. Kräuterkunde.

Both, n. das Feilbiethen, proceněnj; das Anbiethen, podánj ceny.

Both, n. pl. Böthe, malá lodka, bárka.

Bothe, m. poſel, nuntius; die — inn, poſlice, poſelkyně. Der hinkende Bothe, truchliwá zpráwa. Bothenlaufen, w poſelſtwj choditi. Der Bothenläufer, péſſj poſel.

Bothen⸗, poſelſký. Der Bothenlohn, plat z poſelſtwj.

Bothmäßigkeit, f. moc, panowánj, potestas; unter ſeine Bothmäßigkeit bringen, podmaniti ſobě, pod ſwau moc přiweſti.

Bothſchaft, f. poſelſtwj. 2) zpráwa. 3) wyſlanec, poſel.

Bothſchafter, m. poſel, wyſlanec.

Bothsknecht, m. plawecký pacholek

Bothsmann, m. pl. Bothsleute, plawec; marynář.

Böttcher, m. bečwář, bednář, doliarius.

Böttcher⸗, bečwářſký; Böttcherarbeit, bečwářſké djlo.

Böttcherey, f. bečwářſtwj bednářſtwj. 2) bečwárna.

Böttcherſchlägel, m. cyganka.

Bottich, m. Boding, kád, bečka.

Bouteille, f. butelka, láhwička.

Brach, adv. der Acker lieget brach, rolj auhorem, ladem ležj; brach liegen laſſen, auhořiti. 2) fig. newzdělávati, necwičiti.

Brachacker, m. das Brachfeld, auhor, přiloh, přiloha, aulehlé, ager requietus.

Brachdiſtel, f. máčka, ſ. Brackendiſtel.

Brache, f. auhořenj. 2) auhor.

Brachen, v. a. krogiti, auhor orati.

Brachlerche, f. linduſſka, ſ. Heidelerche.

Brachmännlein, n. žampion, hauba.

Brachmonath, m. čerwen, Junius.

Brachſe, Brachſme, f. et m. pražma, ryba, sparus; pitruſſe.

Brack, n. die Bracke, brak.

Bracken, v. a. brakowati, oddělowati.

Brackendiſtel, f. máčka, mužſká wjra, eryngium.

Bracker, m. brakownjk.

Brackgut, n. wybrakowané zbožj.

Brackſchaf, n. brakyně.

Brähnen, v. n. baukati ſe.

Brame, Bräme, f. krag, prým.

Bräme, Brämſe, f. pſý maucha; Viehbrämſe, howadnice, howad, ſtřeček, tabanus. 2) beym Hufſchmiede, náhubek, ſſkřipec. 3) im Bergbaue, prems; das Brämsrad, kolo s premſem.

Brand, m. pl. Brände, hořenj, pálenj; in den Brand kommen, rozhořeti ſe. 1) oheň, pohoř, přjpal, incendium; in Brand ſtecken, zapáliti; einen Brand löſchen, oheň uhaſyti. 2) der Ziegel, des Kalkes, pálenj cyhel, wápna; ein Brand, ein Ofen voll, wypálenj, gedna pec. 3) ein brennendes Stück Holz, hlawně, hlaweň, torris; opalek, uhaſſená hlaweň. 4) der kalte Brand, woganſké maſo, sphacelus; der heiße Brand, prant, zapáleniua, gangræna. 5) im Getreide,

ſnět,

snět, snětiwost, uredo, an Bäumen, rez, prant.
Brand=, ohniwý; die Brandkugel, ohniwá kaule. 2) snětiwý; das Brandkorn, snětiwé žito, der Brandwaitzen, snětiwá pssenice.
Brandader, f. auf dem Acker, weyhor.
Brandbettler, m. pohořelec, pohořelý.
Brandblase, f. připálenina, pucheyř.
Brandbock, m. das Brandeisen, kozljk.
Brandbrief, m. list pohořelný.
Brander, m. das Brandschiff, lodj k zapálenj giných nastrogená, ohniwá lod. 2) zapalowacý trubka.
Brandfleck, m. weyhor, s. Brandader.
Brandflecken, m. ssmah, spálenina; auf den Blättern, rez.
Brandfuchs, m. ryzek.
Brandicht, adj. připálený, přičmauzený; das Essen riecht brandicht, gjdlo smrdj čmaudem, připáleninau.
Brandig, adj. vom Getreide, snětiwý; von Bäumen, rezowitý, spálený.
Brandlattich, Huflattich, m. konské kopyto, tussilago vulgaris.
Brandmal, n. znamenj připálené, ceych, ssmáh, stigma.
Brandmalen, Brandmarken, v. a. ceychowati, znamenati. 2) Ein gebrandmarktes Gewissen, pokažené, porussené, zohyzděné swědomj.
Brandmauer, f. zed proti ohni.
Brandmeise, f. černá sykora, s. Kohlmeise.
Brandopfer, m. zápalná obět, zápal, holocaustum.
Brandruthe, f. podklad, s. Brandbock.
Brandschaden, m. spálenina, ambustio; durch Feuerbrunst, sskoda ohněm possla.
Brandschatzen, v. a. ssacowati, vložiti daň za wypálenj. Die Brandschatzung, ssacunk, daň za wypálenj.
Brandsilber, n. ohněm wyčisstěné střjbro.
Brandsohle, f. wnitřnj (tenčegssj) podssew.
Brandspritze, f. welká střjkačka.
Brandstätte, Brandstelle, f. spálenisstě, pohořelisstě. 2) Feuerstätte, ohnisstě.
Brandstein, m. ein Backstein, cyhla.
Brandsteuer, f. pohořelné, pomoc pro pohořelé.
Brandstifter, m. Mordbrenner, palič, žhář.
Brandzeichen, n. připalené znamenj, ceych.
Brandzeug, n. paliwo, přjprawy, nástroge k zapálenj.
Branntwein, m. pálené (pálené wjno), pálenka, kořalka.
Branntweinbrenner, m. winopal, winopalnjk; — inn, f. winopalnice.
Branntweinbrennerey, f. winopalna, moř. paljrna.
Branntweinschenker, m. kořalnjk; — inn, f. kořalnice.
Branntweinspühlicht, f. weypalky.
Branntweintrinker, m. kořalečnjk; die — inn, kořalečnice.
Braute, f. nedwědj pařát, pazaur.
Brasilienholz, n. pryzylowé dřewo.
Brassen, m. pražma, s. Brachse.
Braten, 1. v. a. pécy, assare; rösten, prägeln, pražiti, torrere; Fische (in der Butter), ryby smažiti. 2. v. n. pécy se, pražiti se. Gebraten, pečený, smažený; Gesottenes und Gebratenes, wařité a pečité.
Braten, m. pečené, caro assa, dim. das Bratel, pečjnka.
Bratengeruch, m. smáha, nidor.
Bratenwender, m. ein Bräter, kterýž rožeň točj. 2) rožeň s záwažjm, samogdaucý, samotjžný rožeň.
Bratfisch, m. ryba k smaženj.
Bratkoch, m. pečenář; die — inn, pečenářka.
Brätling, m. ein eßbarer Schwamm, syrowinka, agaricus lactifluus.
Bratofen, m. pec, pýcka, testum.
Bratpfanne, f. pekáč, sartago.
Bratröhre, f. trauba k pečenj.
Bratsche, f. bráč.
Bratspieß, m. rožeň, veru, dim. rožnjk, rožnjček.
Bratwurst, f. klobása, dim. klobáska.

Brau-, piwowárský, sladownický; Braukessel, piwowárský kotel; Braumeister, sladownický mistr, s. Brauer. 2) wárečnj, von wárka; Braugerechtigkeit, wárečnj práwo; Brauordnung, wárečnj řád, pořádek.
Brauch, m. Gebrauch, potřeba, obyčeg.
Brauchbar, adj. potřebný, vžitečný, schopný, utilis.
Brauchbarkeit, f. vžitečnost, potřebnost, utilitas.
Brauchen, 1. v. a. gebrauchen, požjwati, vžjwati, uti, frui; Arzney brauchen, ljků vžjwati. 2. v. n. potřebowati, indigere. Du brauchst keine Bücher, kněh ti netřeba. 3. impers. potřebj gest; es brauchte viel Zeit, mnoho času bylo zapotřebj; dieß braucht es nicht, toho nenj třeba, potřeba, potřebj.
Bräuchlich, adj. s. brauchbar. 2) s. gebräuchlich.
Brauen, bräuen, v. a. Bier, wařiti piwo. Das Brauen, wařenj, wárka.
Brauer, m. sládek; der Braumeister, pan starý; die — inn, sládkowá, panj stará.
Brauerey, f. sladownictwj. 2) piwowár.
Brauergesell, m. řemeslo, sladownický towaryš; der Altgesell, podstarssj; der Oberknecht, stárek; der zweyte Gesell, mládek; der dritte, spilečný.
Brauergilde, Brauerschaft, f. cech sladownický.
Brauhaus, n. piwowár.
Brauknecht, m. s. Brauergesell. 2) ein Arbeiter, pomahač.
Braun, adj. snědý, smědý, hnědý, fuscus, badius; ein braunes Pferd, hnědý kůň, wissňák; braunes Bier, barewné piwo; Kastanienbraun, hřebičkowé barwy; braunroth, rudý.
Bräune, f. hnědá barwa, hnědost, snědost. 2) bolenj w hrdle, prym, synanche, angina.
Bräunen, 1. v. a. barwiti na hnědo; osmahowati, smažiti; von der Sonne gebräunet, osmahlý od slunce. 2. v. n. barwiti se na hnědo.
Bräunlich, adj. náhnědý, málo snědý.
Braunroth, adj. z hněda čerwený, barewný, wissňowý, rudý.
Braunwurz, f. Sauwurz, swinský kořen, rozchodnjk, průtržnjk, krtičnjk, scrophularia nodosa.
Braupfanne, f. piwowárský kotel.
Braus, m. heyřenj; im Sause und Brause leben, heyřiti.
Brause, f. wřenj, wařenj, kysánj, s. Brausen 2.
Brausen, v. n. vom Winde, hučeti, hlučeti, bauřiti se, vom Meere, gečeti, hučeti, zwučeti; das Sausen und Brausen der Ohren, ssuměnj, hučenj w vssjch. 2) wřjti, kysati, fervere; das Bier hat schon gebrauset, piwo giž wykysalo. 3) bauřiti; heyřiti.
Brausen, n. hluk, hlučenj, bauřenj, gečenj, gekot, hučenj, zwučenj. 2) wřenj, kysánj.
Braut, f. newěsta, choti, sponsa; wer das Glück hat, führt die Braut nach Hause, prov. komu Pán Bůh, tomu wssickni swatj.
Braut, swadebnj; das Brautbett, swadebnj, newěstino lůže; das Brautkleid, swadebnj raucho; der Brautkranz, swadebnj wěnec.
Brautdiener, m. mládenec při swadbě.
Brautführer, m. družba, ol. dewerec, paranymphus.
Bräutigam, m. ženich, choť, sponsus.
Brautjungfer, f. družice, družička, družka.
Brautmutter, f. starosweďbj, námluwčj.
Brautschatz, m. wěno, dos.
Brautwerber, m. námluwce, starý swat, staroswat.
Brav, adj. dobrý, hodný, statečný, strenuus; adv. dobře, hodně, mnoho.
Brecharzney, f. ljk k dáwenj.
Breche, f. vlomowánj. 2) die Flachsbreche, trlice, mor. lámka, frangibulum; die Hanfbreche, mědlice.

Breche-

Brecheisen, n. železný sochor, páč.

Brechen, 1. v. a. du brichst, er bricht, ich brach, habe gebrochen, lámati, zlámati, zlomiti, přelomiti, rozlomiti, vlomiti, frangere; Erz, rudy lámati, rud dobýwati. Den Hals, krk zlomiti, srazyti; Flachs, Hanf brechen, třjti. 2) trhati, vtrhnauti, zbjrati, česati; Rosen, růže trhati; Obst, owoce česati, carpere. 3) Ein Schloß von der Thüre, zámek odrazyti. 4) Die Bahn, cestu prorazyti, prodělati. 5) Die Zähne, von Pferden, zuby swrcy, swrhowati. 6) Einen Bogen Papier, arch papjru složiti, skládati. 7) Die Farben, smjsyti, promjchati barwy. 8) Den Willen, wůli skrotiti, přemocy. 9) russiti; den Frieden, pokog zrussiti; sein Wort, slowa swého nedržeti; die Freundschaft, přátelstwj zrussiti, přetrhnauti; mit jemanden brechen, strhnauti se někoho, rozhoňiti se, rozkmotřiti se. 10) gebrochene Worte, nesrozumitedlná slowa; er spricht gebrochen, zatrhuge w řeči.

Brechen, 2. v. rec. sich brechen, von Lichtstrahlen, Wellen, obrážeti se; das Wetter bricht sich, powětřj, čas se měnj; die Kälte hat sich gebrochen, zyma se přetrhla, t. g. vlewila. 2) zwraceti, kuckati, bljti, dáwiti se.

Brechen, 3. v. n. lámati se, zlámati se, zlomiti se; der Baum ist gebrochen, strom se zlámal; bořiti se, prasknauti, pukati; das Eis bricht, led se puká, bořj se. Fig. Dieß Haus muß brechen, ten dům musý prasknauti, t. g. zhynauti, na zkázu přigjti; es muß biegen oder brechen, musý se to podati, anebo puknauti. 2) Pukati se, puknauti, das Herz brach mir, da ich ihn sah, diw mi srdce nepuklo, když sem ho widěl. 3) In ein Haus, do domu se dobyti; in das Lager des Feindes, do nepřátelského ležení wpadnauti. 4) das Licht bricht durch die Wolken, swětlo prorážj, (swjtj) skrze oblaky. 5) Die Augen brechen ihm, zrak se mu trhá; gebrochene Sprache, strhnutá řeč. 6) Der Wein ist gebrochen, wjno se zwrhlo.

Brechen, n. lámánj, zlámánj, zlomenj; des Flachses, třenj lnu. 2) dáwenj, zwracenj, blitj 2c.

Brechhaus, n. pazderna.

Brechmittel, Brechpulver, n. ljk, prássek pro dáwenj, vomitorium.

Brechstange, f. železný sochor, páč.

Brechung, f. s. Bruch. 2) obráženj, refractio.

Brechwurzel, f. dawič, viola ipecacuanha.

Brechzaum, m. vdidlo, lupatum.

Breit, adj. ssiroký, latus, adv. ssiroko, ssiroce. Einen Finger breit, zssjřj gednoho prstu; ein breiter Baum, rozložitý strom; weit und breit bekannt, daleko a ssiroko známý; sich breit machen, fig. rozdjrati se, roztahowati se; sich mit etwas, chlubiti se s něčjm.

Breitaxt, f. das Breitbeil, ssiročina

Breitblätterig, adj. ssiroké ljstj magjcý.

Breite, f. ssjř, ssjřka, ssirokost, mor. ssjřawa, latitudo.

Breiten, v. a. ssjřiti, roztáhnauti, rozložiti, rozprostřjti, dilatare.

Breitfüßig, adj. plaskonohý, latipes.

Breithammer, m. peljk.

Breitnasig, adj. plaskonosý, simus.

Breitschulterig, adj. ramenatý, latis humeris; ein breitschulteriger Mann, ramenáč.

Breme, Bremse, s. Bräme, Bräme.

Brennbar, adj. hořawý, paliwý, což hořj, když se zapálj.

Brennbarkeit, f. hořawost, paliwost.

Brenneisen, n. připalowacý železo.

Brennen, ich brannte, habe gebrannt, 1. v. a. páliti, urere; Holz, Kalk, Kohlen, dřjwj, wápno, vhlj páliti. 2) Silber brennen, střjbro čistiti, přepaussiti, přepalowati; sich weiß brennen, očistiti se. 3) znamenj připáliti, znamenati; Pferde, koně znamenati. 2. v. rec. sich an, oder mit etwas brennen, spáliti se;

mit

mit heißem Wasser, opařiti se, s. Verbrennen.

Brennen, 3. v. n. hořeti, ardere; das Feuer brennt, oheň hořj. 2) páliti; die Sonne brennt, slunce pálj; brennende Hitze, parno; žahati, požahati, die Nessel brennt, kopřiwa žahá; der Pfeffer brennt auf der Zunge, pepř pálj, sstjpe na gazyku; brennender Sand, horký, pálčiwý pjsek. 3) blýskati se, rozpáliti se; brennende Augen, blýskagjcý se oči, rozpálené oči; vor Liebe brennen, láskau hořeti, plápolati, pláti. Das Brennen, pálenj, pálčiwost.

Brenner, m. přepalowač; Kohlenbrenner, vhljř; Mordbrenner, zhář, palič.

Brennglas, n. sklo, njmž se pálj; zapalowacý sklo.

Brennhaus, n. winopalna, mor. paljrna.

Brennhelm, m. klobauk na kolbu.

Brennhitze, f. parno, wedro, æstus.

Brennholz, n. paliwo, dřjwj k pálenj.

Brennkolben, m. kolba, alembicum.

Brennkraut, n. plamýnek, pryskyřnjk, clematis erecta.

Brennnessel, f. kopřiwa, žahawka, urtica urens.

Brennofen, m. pec, horká pec, clibanus.

Brennspiegel, m. zapalowacý zrcadlo.

Brennwurz, f. plamýnek, Clematis flammula, L. 2) s. Brennkraut.

Brennzeln, Brinseln, v. n. čmaudem, připáleninau smrděti.

Bresche, f. der Mauerbruch, průlom, prolomenj zdi.

Breßhaft, adj. nedužiwý, churawý, s. Preßhaft.

Bret, n. prkno, dessta, mor. deska, asser, tabula, dim. das Bretchen, Bretlein, prkýnko, dessika; von der Schwarte, kragina, mor. odkorek. Er ist bey ihm hoch am Brete, gest v něho v weliké wážnosti; er bohrt nicht gern dicke Breter, nerad wrtá, pracuge.

Bret-, Bretern, adj. prkenný.

Bretern, v. a. prkny pokláſti.

Bretkloß, m. kláda na prkna.

Bretmühle, f. pila, s. Bretsäge.

Bretnagel, m. prkenák.

Bretsäge, f. pila, pila na prkna.

Bretschneider, m. pilař; die — inn, pilařka.

Bretspiel, n. wrhcábnj hra. 2) Das Spielbret, wrhcábnice.

Bretspieler, m. wrhcábnjk.

Bretstein, m. wrhcáb.

Bretzel, f. precljk, dim. precljček.

Bretzelhändler, m. preclikář; die — inn, preclikářka.

Brevier, n. brewiář, breviarium.

Brey, m. kasse, pulmentum, dim. kassička. Viele Köche versalzen den Brey, mnoho kuchařů přesolj poljwku.

Breyfresser, m. kassičkář; die — inn, kassičkářka.

Breyhändler, m. kassař; die — inn, kassařka.

Breyig, adj. kassičkowatý, měký gako kasse.

Breymühle, f. omelka, mor. kassjnjk.

Bricke, f. bryka, pryka, lampryda.

Brief, m. list, psanj, epistola, literae, dim. Briefchen, Brieflein, ljstek, listjček, psanjčko.

Brief-, listownj; Briefbothe, m. listownj posel; Briefbuch, n. listownj knjha.

Brieflich, adj. pjsebný, psaný.

Briefmaler, m. kartář.

Briefschaften, plur. f. listy, pjsma, spjsy.

Briefschreiber, Amtsschreiber, m. listownj.

Briefsteller, m. listownj knjha.

Briefwechsel, m. dopisowánj, commercium literarum.

Brille, f. breyle, dim. breyličky. Einem eine Brille auf die Nase setzen, někomu welblauda na nos powěsyti, někoho na wrch střechy wywesti.

Brillenmacher, m. breylař.

Bringen, v. a. ich brachte, habe gebracht, přinesti, přiwesti, donesti, dowesti, dopravwiti, ferre, afferre; bringe es meinem Freunde, dones to přiteli mému; Schaden bringen, sskodu přinesti, přináſſeti; unter seine Gewalt, pod swau

moc

moc přiwesti; Pech ist schwer von der Hand zu bringen, smůla tak snadno z ruky se newyprawj, tak snadno nepustj. 2) fig. mit Adverbien; er hat es weit gebracht, daleko to přiwedl; er hat sein Leben hoch gebracht, dlauho žiw byl; sein Vermögen herunter bringen, swé gménj ztenčiti; die zerstreuten Truppen zusammen bringen, rozptýlené wogsko sebrati. 3) mit Präpositionen; etwas an sich bringen, něčeho dosáhnauti, dostati; er hat es an mich gebracht, k hněwu mne popudil; seine Tochter an einen Mann bringen, dceru odbyti, wdáti; die Waare an den Mann, zbožj prodati, odbyti; etwas an den Tag, něco nagewo přiwesti; auf die Seite, odstraniti; auf die Bahn, o něčem zmjnku včiniti; einem etwas aus dem Kopfe, někomu něco wymluwiti; in die Rechnung, do počtu wepsati, položiti; in die Ordnung, srownati; eine Sache in Bewegung, něčeho pozdwihnauti, něco zbauřiti; etwas ins Reine, něco srownati; in Erfahrung, něčeho se dowědjti; jemanden um das Seinige, někoho o gménj připrawiti; etwas unter die Leute, něco mezy lidi roznesti, rozhlásyti; einen Verstorbenen unter die Erde, mrtwého pochowati; etwas zu wege bringen, něčeho dowesti, něco wykonati, způsobiti, zgednati; etwas zu Papier bringen, něco napsati; ein Werk zu Stande, djlo dokonati, dohotowiti. 4) Etwas an die Obrigkeit, něco wrchnosti oznámiti. 5) Ein Kind auf die Welt, djtě poroditi. 6) Du bringst mir nur Schande, gen hanbu mi děláš. 7) Mein Amt bringt es mit sich, můg auřad to sebau přináššj. 8) Er hat den Sieg davon gebracht, zwjtězyl, wjtězstwj obdržel. 9) westi, přiwesti, dowesti; einen in Verhaft bringen, někoho do wězenj přiwesti; jemanden nach Hause, někoho domů dowesti; zu Bette, do postele dowesti. 10) zum Weinen bringen, k pláči přiwesti, rozplakati někoho; in Zorn, k hněwu popuditi, rozhněwati; jemand zu etwas bringen, někým pohnauti; die Wahrheit aus einem bringen, prawdu z někoho wytáhnauti, dostati; an den Bettelstab, na mizynu přiwesti; jemand in die Rede bringen, někoho roznesti; ein Frauenzimmer zu Falle bringen, ženskau zmrhati; einen vors Gericht bringen, někoho vdati; auf guten Weg, na dobrau cestu obrátiti.

Brinseln, čmaudem smrděti, s. Brenzeln.

Britsche, f. pláskačka, pleskačka, plácačka, lopatka. 2) lehacý lawice, palanda, ssalanda. 3) hladké anglické sedlo.

Britschen, v. a. wypleskati, pleskačkau vdeřiti, bjti.

Brocat, m. brokát; goldener, zlatohlaw; silberner, střjbrohlaw.

Bröckeln, v. a. drobiti, friare; sich, drobiti se.

Brocken, m. kus, drobet, drobtek, drobina, mor. otrusyna, otrusynka, mica, dim. das Bröckchen, Bröcklein, drobeček, drobýnek, micula; voll Brocken, drobkowatý.

Brocken, v. a. drobiti, nadrobiti; er hat nichts zu beissen, noch zu brocken, nemá sausto chleba, nemá ani do vst chleba.

Brockenweise, adv. po drobtech.

Bröcklig, adj. drobiwý.

Brod, n. chléb, chleb, (chljb), panis, dim. chlebjček, weißes Brod, bjlý, weyražný, weyražkowý chléb; schwarzes, černý; Rockenbrod, režný; neugebackenes, čerstwé pečený, měký; altgebackenes, twrdý; sprödes, okoralý; gesäuertes, kwassený; ungesäuertes, nekwassený, přesný, panis azymus. Es ist überall gut Brod essen, wssady chléb o dwau kůrkách; er kann mehr, als Brod essen, wjce vmj, než hrách wařiti. 2) fig. žiwnost. 3) ein Laib, pecen, bochnjk; das Brödchen, bochnjček.

Brod=, chlebowý; das Brodmehl, chlebowá mauka. 2) chlebný; Brodkorb, chlebný

ný koš; der Brodmarkt, chlebný trh.
Brodbank, f. der Brodladen, pekařský krám.
Broddieb, m. který druhému chléb krade.
Broddöse, f. díže.
Brodem, Broden, m. pára, vapor.
Brodesser, m. chlebař; ein unnützer Brodesser, darmochleb.
Brodhänge, f. wěšák, wěšadlo, chlebník.
Brodkammer, f. chlebnice, špižírna.
Brodkorb, m. chlebný koš, koš na chléb, panarium.
Brodkrume, f. střída chlebowá, chlebná, dim. střídka.
Brodkuchen, m. placka, podplamenice; hnětýnka, mor. wýchopeň.
Brödling, m. syrowinka, s. Brätling.
Brodlos, adj. bez chleba, chleba zbawený.
Brodrinde, f. kůrka chlebowá, crusta panis.
Brodschätzer, m. Brodschauer, tržní chleba.
Brodschnitz, m. der Runde nach, krajíc; der Länge nach, skywa, dim. krajíček, skywka, skywička.
Brodschragen, m. šrák na chléb.
Brodschrank, m. chlebník.
Brodsuppe, f. žebrácká políwka.
Brodwäger, m. wážní chleba.
Brombeere, f. die Ackerbeere, ostružina, rubus cæsius. 2) die Kratzbeere, černá malina, rubus fruticosus.
Brombeerstaude, f. ostružinowý keř.
Brosame, f. Brose, střída, s. Brodkrume. 2) drobet, dim. das Bröslein, drobeček.
Bröschen, Briesel, n. die Brustdrüse der Kälber, brzlík.
Bröseln, v. a. drobiti, rozdrobiti.
Bruch, m. plur. Brüche, eines Gliedes, zlámání, nalomení, fractura; in der Erde, lom, prolom, rozpuklina, rozsedlina; in einem Damme, strž; in der Arithmetik, lámaný počet, zlomek; an einem Gefäße, díra, štěrbina. 2) fig. des Friedens, zrušení pokoje; der Freundschaft, rozdwojení, s. Brechen. 3) průtrž, kýla, hernia; der einen Bruch hat, kýlowatý, mor. namožený, namohlý.
Bruch, m. mokřina, marast.
Bruchband, n. průtržný pás.
Bruchbeere, f. černá jahoda wětší, vaccinium uliginosum.
Bruchdrossel, f. bráwník.
Brüche, f. Brüchte, přestaupení, pokuta penežitá.
Brüchen, brüchten, v. a. pokutowati.
Brüchig, adj. křehký, na stržení, na zlomení, co se rádo trhá a láme. 2) fig. který ruší, s. Bundbrüchig.
Bruchkraut, n. rozchodník, kýlowá bylina, sedum.
Bruchschneider, m. průtržník.
Bruchstein, m. lámaný kámen.
Bruchstück, n. zlomek, zlomeček.
Bruchweide, f. křehká wrba, salix fragilis L.
Bruchwurz, f. pupkowá bylina, perfoliata.
Brücke, f. most, pons, dim. das Brückchen, Brücklein, můstek.
Brücken=, mostný; das Brückengeld, mostné; die Brückengasse, mostská ulice.
Brücken, v. a. most dělati.
Brückenmeister, m. mostský, mostní.
Brückenpfahl, m. mostnice.
Brudel, m. hustá pára, wření, preyštění, zřídlo.
Brudeln, v. n. wříti, kypěti, klokočkem se wařiti, bullire.
Bruder, m. bratr, frater, dim. das Brüderchen, bratříček, bratránek; einander Bruder heissen, bratránkowati se.
Bruder=, bratrský; die Bruderliebe, láska bratrská.
Brüderlich, adj. bratrský, fraternus; adv. bratrsky.
Brudermord, m. wražda nad bratrem spáchaná, fratricidium.
Brudermörder, m. wrah bratra, (wrahbí, Haj.), fratricida.
Bruderschaft, f. bratrstwí, fraternitas. 2) die Personen, bratrstwo.
Bruderssohn, m. synowec, fratris filius.
Bruderstochter, f. synowkyně, fratris filia.
Brühe, f. eine Fleischbrühe, jícha, jus; zum Essen, eine Suppe, políwka, jusculum;

lum; zum Eintunken, omáčka; von gedörrten Pflaumen odwářka; eine jede dünne Brühe, břečka.
Brühen, v. a. pařiti, opařiti.
Brühfutter, n. pařenj, spařená pjce.
Brühheiß, Brühsiedend, Brühwarm, adj. wřelý, horký.
Brüllen, v. n. wie ein Löwe, řwáti, rugire; wie ein Stier, řwáti, bučeti, mugire; stark schreyen, řičeti. Das Brüllen, řwánj, bučenj, řičenj.
Brüllochs, Brummochs, m. beyk.
Brummeisen, n. drndačka, mor. grumle. 2) fig. von einem Manne, bublák; von einem Weibe, bublačka.
Brummen, v. n. bručeti; wie ein Bär, mumlati, murmurare; wie die Biene, wučeti, s. Summen; fig. von Menschen, bublati, braukati. Das Brummen, bručenj, mumlánj, wučenj, bublánj, braukánj.
Brummer, m. wšecko, co bručj; beyk; hrubá struna na base.
Brummkreisel, m. brčadlo, brnčadlo.
Brummochs, m. beyk, taurus.
Brunelle, f. černohláwek, swalnjk menšj, prunella vulgaris.
Brunft, f. běhánj; die Hirschbrunft, řjge.
Brunften, v. n. běhati se, honcowati se; von Hirschen, řjgeti.
Brunftzeit, f. řjge, čas řjgenj.
Brunnen, Brunn, m. studnice, studně, studna, puteus, fons, dim. das Brünnlein, studnička, studánka. Wasser in den Brunnen tragen, do lesa dřjwj, do řeky wodu nosyti, bez užitku pracowati. 2) Der Heilbrunnen, dobrá woda; den Brunnen brauchen, dobré wody užjwati.
Brunnen-, studničný; das Brunnenwasser, studničná woda.
Brunnenader, f. pramen, žjla wody.
Brunneneimer, m. okow, modiolus.
Brunnengräber, m. rybnikář, studnář, studnikář.
Brunnenkasten, m. rauben, rauben, f.
Brunnenmeister, m. wodák.
Brunnkresse, f. řeřicha wodnj, sisymbrium nasturtium.
Brunnquelle, f. studánka, pramen studničný, mor. zjdlo, fons, scaturigo.
Brunst, f. plur. Brünste, oheň, incendium. 2) fig. horkost, pálčiwost, wraucnost, horliwost, ardor; roznjcenj, rozpálenj. 3) běhánj, řjge, s. Brunft.
Brünstig, adj. horliwý, wraucný, wraucý, flagrans, ardens; roznjcený, rozpálený, incensus; eine brünstige Liebe, wraucý láska; brünstig seyn, běhati se.
Brunzen, v. n. scáti, močiti, wymočiti se, na wodu gjti, mingere; in der Kindersprache, čičati, čurati, pičkati.
Brunzer, m. poscánek, uscánek, s. Bettseicher.
Brunzlicht, n. scánky, sstiny.
Brunztopf, m. scáč, scawý hrnec.
Brust, f. plur. Brüste, prsy, vulgo prsa, pectus, dim. das Brüstchen, Brüstlein, prsyčky. 2) die Brust der Weiber, prs, uber, cecek, mamma; einem Kinde die Brust geben, djtě kogiti, přikogiti, djtěti prs dáti; ein Kind von der Brust entwähnen, djtě odstawiti. 3) Brustkern, hrudj; die Kälberbrust, telecý hrudj, dim. hrudjčko. 4) eine Bekleidung, das Brüstchen, žiwůtek. 5) bruska mečowá.
Brust-, prsnj; das Brustbein, prsnj kost; die Brustarzeney, ljk pro prsy.
Brustbaum, m. bey den Webern, wratidlo prsnj.
Brustbeere, f. jujuby, rhamnus zizyphus.
Brustbild, Bruststück, n. obraz pod pás.
Brüsten, sich, v. rec. honosyti se, pyšněti, pyšniti se, nadýmati se, wypjnati se, wynášeti se.
Brustfell, n. branice, s. Zwerchfell.
Brustfleck, m. prsnjk, pectorale.
Brustharnisch, m. kyrys, plát na prsy, thorax.
Brustkern, m. hrudj.
Brustlatz, m. prsnjk, punt.
Brustlattich, m. plčnjk, s. Lungenkraut.

Brustlehne, f. zábradlj.
Brustleib, m. žiwůtek.
Brustleier, f. bey den Büchsenmachern, kolowrátek.
Brustriem, m. prsotiny, náprsnjk, antilena.
Brustwarze, f. bradawička na prsu, papilla, mammilla.
Brustwehre, f. wrchnj sstance, podprsnj násyp.
Brustwurzel, f. angelika, angelikowý koren.
Brut, f. sedénj na weycých. 2) mladj ptácy, plod, plemeno, foetus; die Brut der Fische, potér; die Schlangenbrut, hadj plemeno, ol. ksency.
Brutbiene, f. trubec.
Brüten, 1. v. a. na weycých seděti, fig. über etwas, něco kowati, na něčem dlaubati; přemeyssleti. 2. v. n. pařiti se. Das Brüten, sedénj na weycých; kowánj, dlaubánj.
Brütey, n. ein brütiges Ey, nasazené (mor. zasktečené) weyce.
Bruthenne, f. kwočna, křečná slepice.
Bube, m. chlapec, kluk, pachole, pacholjk, hossjk, puer, dim. das Bübchen, Büblein, chlapeček, pacholátko, pacholjček, klauče, klaučátko, hossjček. Ein böser Bube, kluk, čtweräk, sselma.
Buben, v. a. čtweračiti, tasskařiti, čertiti.
Bubenfist, f. peychawka, s. Bofist.
Bubenstreich, m. Bubenstück, n. čtweráctwj, tasskářstwj, sselmowstwj, hanebný, nessšlechetný skutek.
Büberey, f. dětinstwj, čtweráctwj, nezbednost, sselmowstwj, mor. klukowina.
Bübinn, f. čtweračka, tasskářka.
Bübisch, adj. dětinský, čtweráčký, ssibalský, tasskářský, flagitiosus, scelestus, adv. dětinsky, ssibalsky.
Buch, n. plur. Bücher, kniha, kniha, liber, dim. das Büchelchen, Büchlein, Büchel, knjžka, knjžečka.
Buchampfer, m. getel kyselý, zagecj, oxalis acetosella.
Buchäsche, f. habr, s. Hainbüche.
Buchbaum, m. buk, s. Buche.
Buchbäumen, adj. bukowý.
Buchbinder, m. knihař, wazač knih, bibliopegus.
Buchbinderhobel, m. obřezák.
Buchdrucker, m. tiskař, tlačitel knih, impressor, drukař, typographus.
Buchdrucker=, tiskařský, impressorský.
Buchdruckerey, f. die Buchdruckerkunst, knihtiskařstwj. 2) die Druckerey, knihtiskárna, impressý, drukárna.
Buche, Büche, f. die Rothbuche, buk, dim. buček, fagus silvatica, die Weißbuche, habr, carpinus betulus.
Bucheichel, f. Büchel, Buchnuß, bukwice, glans fagea.
Büchen, adj. bukowý, büchenes Holz, bukowé dřjwj.
Buchenwald, m. bukowina, bučj, bukowý les.
Bücherbret, Büchergestelle, m. police na knjhy.
Büchersaal, m. knihowna, biblioteka, bibliotheca.
Buchhalter, m. který počet wede.
Buchhalterey, f. auřad počtu.
Buchhandel, m. knih kupectwj.
Buchhändler, m. knihař, prodawač knih.
Buchhandlung, f. s. Buchhandel. 2) der Buchladen, knihárna, knihařský krám.
Buchsbaum, m. pusspan, buxus.
Buchsbäumen, adj. pusspanowý, buxeus.
Büchse, f. pykšla, ol. pusska, pyxis, dim. das Büchschen, Büchslein, pusstička, pykšlička. Die Sparbüchse, pokladnice; die Nadelbüchse, gehelnjk. 2) tažená zbraň k střjlenj, ručnice, pusska; die Schrotbüchse, brokownice. 3) An der Buchdruckerpresse, kapsa.
Büchsen=, ručničný; das Büchsenpulver, ručničný prách; die Büchsenkugel, kaule do ručnice.
Büchsen, v. a. střjleti.
Büchsenmacher, Büchsenschmied, m. kowář zbranj, ol. pusskář; zbraňař; ručničnjk.
Büchsenmeister, m. pyksmistr, ol. pusskář.
Büchsenmeisterey, f. pusskářstwj.
Büchsenschaft, m. ssjft, násada ručnice.

Büch=

Büchsenschäfter, m. ssiftař.
Büchsenschuß, m. rána, wystřelenj; einen Büchsenschuß weit, na ránu wzdálj.
Büchsenspanner, m. žiwotnj střelec, myslliwec.
Buchstab, m. plur. — en, litera, ol. čtena, litera. Im Slawischen ist pismia nach γϱαμμα gebildet; dieß wäre böhmisch pjsmě oder pjsmeno.
Buchstabirbüchlein, n. slabikář.
Buchstabiren, v. a. slabikowati. Das Buchstabiren, slabikowánj.
Buchstäblich, adj. slownj, liternj, podlé slowa, litery, literalis.
Bucht, f. zátoka mořská.
Buchweitzen, m. das Heidekorn, pohanka, heydusse, polygonum fagopyrum.
Buckel, m. hrb, gibbus, dim. hrbek. 2) hřbet, záda, plur. — dorsum.
Buckel, f. wypuklost. 2) am Buche, pukla. 3) baňka.
Buckelig, bucklig, adj. hrbatý, gibbosus; adv. tě, sich bucklig lachen wollen, chtjti smjchem prasknauti.
Bücken, sich, v. rec. sehnauti se, sheybati se; sich vor einem, před někým se klaněti, pokloniti se. Gebückt gehen, shrbeně choditi.
Bückling, m. poklona.
Bückling, m. pyklink, pytlink, uzený herynk.
Bude, f. bauda, budka, krámec.
Budemann, m. kramář.
Budel, m. pudljk, pudljček.
Büffel, m. bůwol, bubalus.
Bug, m. ohbj, ohyb, flexus; eines Gewölbes, sklon.
Büge, f. oblauk.
Bügel, m. luk, oblauk; am Degen, luk v kordu; das biegsame Beinchen, trhawka; der Steigbügel, třmen.
Bügeleisen, n. cyhlička.
Bügeln, v. a. pyglowati.
Buglahm, adj. napadawý, chromý.
Bühel, m. pahrbek, collis.
Buhlen, v. a. fregowati, za ženskými choditi, mor. na galandu, na zálety choditi. 2) fig. um etwas, o něco bažiti, pokaussetí se.
Buhler, m. fregjř, namlauwal, galán.
Buhlerey, f. fregjřstwj, namlauwánj.
Buhlerinn, f. fregjřka, namlauwačka, namlauwalka.
Buhlerisch, adj. fregjřský, namlauwačný, zamilowaný.
Buhlschaft, f. freygjřstwj, namlauwánj.
Bühne, f. lessenj, suggestus; die Schaubühne, diwadlo, theatrum.
Buhu, m. die Bergeule, weyr, bubo.
Bulle, m. der Bullochs, beyk.
Bulle, f. bula.
Bullenbeißer, m. bafán.
Bullenkalb, n. beyče, beyček.
Bund, m. plur. Bünde, smlauwa, záwazek, vmluwa, spolek, punt, foedus, societas; der alte und neue Bund, starý a nowý zákon; der türkische Bund, turecká čepice, turban, zawitj.
Bund, n. swazek, vzel, fascis, dim. das Bündchen, swazček, vzljček; ein Bund Stroh, Heu, otep slamy, sena; das Bundholz, dřjwj w otýpkách, otýpky.
Bundbrüchig, adj. smlauwu russicý, newěrný.
Bündel, n. vzljk, filec; ein Bündel Heu, otýpka sena; ein Bündel Gras, mor. nářitek; ein Bündel Flachs, hrstka lnu, žemnička.
Bundeslade, f. archa vmluwy, archa foederis.
Bundesverwandt, adj. společný, spuntowaný.
Bündig, adj. walný, platný, důkladný, hodný; adv. — ně.
Bündniß, n. smlauwa, spolek, spuntowánj, foedus.
Bundgenoß, m. společnjk, puntownjk, spuntowaný.
Bunt, adj. strakatý, rozmanitých, rozličných barew, měňawý, discolor; bunt von Federn, peřestý; ein bunter Vogel, strakoš, straka. Es geht bunt über Eck, ge samá matenice; er machts zu bunt, tuze, přjliš řádj.
Buntfärbig, adj. strakatý, měňawý.
Buntscheckig, adj. tuze strakatý; adv. — tě.

Bürde, f. břemeno, břjmě, tjž, onus, dim. břemjnko, eine Bürde Gras, mor. batoch; die Leibesbürde, autěžek.
Bürden, v. a. naložiti, uwaliti břjmě, s. Aufbürden.
Burg, f. hrad, pewný zámek, twrz, arx, castrum, dim. Bürglein, hrádek, castellum.
Bürge, m. rukogmě, slibce, vas, sponsor, Bürge für jemanden werden, za někoho slibiti, ručiti.
Bürgemeister, m. purgmistr, s. Bürgermeister.
Bürgen, v. n. státi za něco, slibiti, ručiti za někoho.
Bürger, m. měssťan, měsstěnjn; sauсed; die — inn, měssťanka, sausedka.
Bürger =, měssťanský; der Bürgereid, měssťanská přjsaha.
Bürgerfrau, Bürgersfrau, f. měssťanka, městka.
Bürgerkrieg, m. domácý wogna, mezy sausedy.
Bürgerlehen, n. purkrecht, emphyteusis.
Bürgerlich, adj. měssťanský, městský, sausedský, adv. — sky, po měssťansku, po městsku, po sausedsku.
Bürgermeister, m. purgmistr, konssel, die — inn, purgmistrowá, konsselowá, konsselka.
Bürgermeisteramt, n. purgmistrstwj, purgmistrský auřad.
Bürgerrecht, n. měssťanstwj, městské práwo.
Bürgerschaft, f. měssťanstwo, cives.
Bürgersmann, m. měssťan, sauсed.
Bürgerssohn, m. synek městský.
Bürgerstand, m. staw městský.
Bürgerstochter, f. dcerka městská.
Burggraf, m. purgkrabě, purkrabě; der oberste Burggraf in Böhmen, neywyššj purkrabě. 2) ein Wirthschaftsbeamter, purkrabj; die Burggräfinn, purkrabka.
Burggrafenamt, n. auřad purkrabský.
Burggräflich, adj. purkrabský.
Burggrafschaft, f. purkrabstwj.
Burghalde, Burgstelle, f. Burgstall, m. hradisstě, hradisko.
Burghauptmann, m. heytman hradu.
Burgsaß, m. hradčan.
Bürgschaft, f. rukogemstwj slib, vadimonium.
Burretsch, m. borák, s. Borrago.
Bursch, m. ein junger Mensch, chlapjk, hoch, dim. das Bürschchen, Bürschlein, hossek, pacholjk, juvenis; ein Lehrbursch, učedlnjk, tiro; ein Schneiderbursch, krejčowský towaryš.
Bürsch, Bürsche, f. střjlenj, honba. 2) myslivost.
Bürschen, v. a. střjleti, honiti, zastřeliti.
Bürschbüchse, f. das Bürschrohr, sstuc, ta zená zbraň.
Bürschhund, m. honjcý, stawjcý pes.
Bürste, f. kartáč, sstětka.
Bürsten, v. a. česati kartáčem, kartáčowati.
Bürstenbinder, m. sstětkář; die — inn, sstětkařka.
Bürtig, adj. rodilý, oriundus, s. Gebürtig.
Bürzel, m. kusý ocas, zadek, s. Steiß.
Burzelbaum, m. kozelec, kotrmelec, kotrlec; einen Burzelbaum schlagen, kozelce zmjtati, metati.
Burzelkraut, n. kuřjnoha, portulaca.
Burzeln, v. n. swaliti se, překotiti se, kotáleti se, (kutáleti se).
Busch, m. das Gebüsch, křowj, křowina, chrastj, chrastina. 2) keř. 3) otep; ein Busch Haare, chomáč, chumáč wlasů; Blumen, kytka; Federn, chochol, mor. drdol, s. Schopf.
Buschaffe, m. diwý, lesnj muž, weliká opice.
Büschel, n. swazek, swazček; ein Büschel Heu, Stroh, Holz, otýpka sena, slámy, dřjwj; ein Büschel Haare, chumáč, pramen wlasů; Federn, chocholka, mor. drdolka; — Flachs, hrstka, žemnička; das Blumenbüschel, corymbus, chomáček; Strohbüschel, kalenec.
Buschholz, n. chrastj, křowj.
Buschig, adj. křowatý.
Buschklöpper, m. nákeřnjk, s. Strauchdieb.
Buschschnepfe, f. sluka, s. Waldschnepfe.
Buschwerk, n. křowj, křowina.

Buſen, m. ňadra, plur. ſinus, zaňadřj. 2) fig. ſrdce, prſy. 3) eines Netzes, chobot.
Buſenfreund, m. ſrdečný, neymilegſſj přjtel.
Buſaar, m. der Mäuſefalk, myſſj lauče, buteo.
Buße, f. pokánj, poenitentia, pykánj, dolor. 2) Geldſtrafe, pokuta, emenda.
Buß⸗, kagjcý; Bußpredigt, kagjcý kázanj.
Büßen, 1. v. a. za doſti včiniti; mit ſeinem Leben büßen, žiwotem ſwým zaplatiti. 2) vpokogiti; ſeine Luſt, ſwau žádoſt naſytiti. 2. v. fact. pokutowati. 3. v. n. pykati, trpěti, odbeywati, luere; er muß dafür büßen, muſý za to trpěti, pokutu néſti.
Büßer, m. die Büßerinn, kagjcý, poenitens.
Bußfertig, adj. kagjcý, kagicný.
Büßung, f. činěnj pokánj, pykánj, zplácenj.
Butte, f. putna, putnice, dim. putnička. 2) děber, káď, Buttenträger, putnář.
Büttel, m. biřic, pochop, ſſerha, lictor.
Büttelen, f. ſſatlawa, ſſerhowna.
Büttelroſe, f. ſſipek, ſ. Hambutte.
Butter, f. máſlo, butyrum.
Butter⸗, maſtný; der Butterteig, maſtné těſto.
Butterblume, f. maſlenka, žluták, ranunculus.
Butterbrod, n. die Butterbämme, Butterſchnitte, chleb s máſlem, ſkywa chleba s máſlem.
Buttereimer, m. wrtidlo, w němž ſe máſlo wrtj.
Butterfaß, n. máſnice.
Butterfaßdeckel, m. přjklop, korbeljček.
Butterfliege, f. bjlý moteyl, ſ. Molkendieb
Buttergebacken, adj. maſtný. Ein Bäcker, der Buttergebackenes bäckt, maſtnář.
Butterhändler, m. máſelnjk, mor. máſlák; die — inn, máſelnice.
Buttermilch, f. podmáſlj.
Buttern, 1. v. a. tlaucy, wrtiti máſlo. 2. v. n. ſtlaukati ſe, ſtlaucy ſe.
Butternapf, m. am Butterfaſſe, podmáſnjk.
Butterſtempfel, m. (Butterſtiel) der Butterſterl, wrtidlo, tlauk, tlaukadlo.
Butterweck, m. homole, hrauda máſla; ein kleinerer, pomazanice, pomazanka.
Büttner, m. bečwář, ſ. Böttcher.
Butz, m. der Butzen, am Obſte, papeček. 2) im Lichte, oharek. 3) in der Naſe, ſpeklý wozher, pjpa; holaubátka, plur. 4) in einem Geſchwüre, knot.
Buxbaum, m. puſſpan, ſ. Buchsbaum.

C.

(Siehe auch K und Z.)

Cabale, f. kabala, vměnj ſkrytých wěcý. 2) pletka, pleticha, motla.
Cabaliſt, m. kabaliſta. 2) pletkář, pletichář, motlář.
Cabinet, n. komňata, tagný pokogjk, kabinet.
Cadet, m. panáček po prwnjm rozeny, bratr mladſſj, kadet.
Caduk, adj. aumrtnj, propadnutý, propadený; das Gut iſt Caduk geworden, ſtatek připadl na krále; die Sache iſt Caduk, wěc geſt ſtracená.
Caftan, m. kaftan, dlauhý kabát.
Calamank, m. kalamanka.
Calcant, m. Orgeltreter, kalkant.
Calciniren, v. a. kalcynowati.
Calculiren, v. a. zpočjtati, počty dělati.
Calecutiſcher Hahn, m. krocan, krůták, topák, kopan, (mor. morák) indyán; die Henne, krůta, kopka, mor. morka, meleagris.
Caliber, m. mjra, podlé které ſe ſtřelba ſtrogj.
Calviniſt, m. helweta.
Camelot, m. ſſamlat, parkán.
Camerad, m. kamarád, towaryš, ol. druh.
Cameradſchaft, f. kamarádſtwj, towaryšſtwj, ſpolečnoſt.
Cameral, adj. komornj, Cameralherrſchaft, komornj panſtwj.
Campagne, f. taženj wálečné.
Campher, m. kafr, camphora.
Canaille, f. kanalie, luza (hlůza,) holota, zběř.

Ca⸗

Canal, m. kanál, průwod, ſſtůla.
Canarienvogel, m. kanár, dim. kanárek.
Candelzucker, m. cukrkandl.
Candidat, m. kandydát, čekanec.
Candieren, v. a. cukrem zadělávati, cukrowati.
Caneel, m. der Zimmet, ſkořice.
Canevas, m. kanafas.
Canonicat, n. kanownictwj.
Canonicus, m. kanownjk.
Canone, f. Kanone.
Canonisieren, v. a. za ſwatého wyhláſyti.
Canton m. krag, podkragj.
Cantonieren, v. a. po wſech ležeti.
Cantor, m. kantor, miſtr zpěwu.
Cap, n. ein Vorgebirge, předhořj.
Capellan, m. kaplan, capellanus.
Capellaney, f. die Wohnung, kaplánka; die Pfründe, kaplanſtwj.
Capelle, f. kaple, ol. kapla, dim. kaplička. 2) muzyka, hudba, 3) teglįk.
Capellmeiſter, m. miſtr hudby, kapelmiſtr.
Caper, m. laupežnjk mořſký.
Caperey, f. laupežnictwj na moři.
Capern, v. a. lodj lapati, vlowiti.
Capital, adj. hlawnj. 2) hrdelnj.
Capital, n. giſtina, hlawnj ſumma, penjze na auroky.
Capitaliſt, m. kapitaliſta.
Capitán, m. heytmann, ſetnjk, centurio.
Capitel, n. kapitola, rozdělenj, hlawizna; 2) einem ein Kapitel geben, wyplįſniti někoho.
Capitell, n. hlawa ſlaupu; makowice.
Capitulation, f. kapitulacý.
Capituliren, v. a. gednati o wzdánj měſta, twrze, hradu.
Capriole, f. lehký a hřepký ſkok.
Caput, adj. einen caput machen, někoho zkazyti, na zkázu přiweſti.
Caput, m. ein Caputrock, kaput, ſardut.
Capuce, f. kápě, kapuce.
Carabiner, m. karabina.
Caraffine, f. karaffinka.
Caravelle, f. malý koráb.
Carbuncel, m. karbunkul, carbunculus.
Cardamome, f. ragſké zrno, cardamomum.
Cardobenedikten, m. kardobenedykt, wlaſký přjmětnjk, carduus benedictus.
Cardinal, m. kardynál; Cardinalshut, kardynálſký klobauk.
Carfiol, m. kwětná hlawatice, karfiol.
Carnaval, n. und m. maſopuſt.
Carmeliter, m. karmelitán; die — inn, karmelitánka.
Carotte, f. čerwena řepa.
Carpie, f. knoty, cupowánj.
Caroſſe, f. kočár.
Cartell, n. ſmlauwa o wyměněnj zagatých, neb poběhlců. 2) odpowědnj liſt.
Carthauſe, f. karthuzyánſký kláſſtěr.
Carthäuſer, m. karthuzyán.
Carthäuſer-Nelke, f. ſmolnička.
Caſakin, m. kazayka.
Caſel, f. komže, dim. komžička.
Caſerne, f. kaſárna.
Caſſe, f. kaſa, truhla na penjze.
Caſſier, Caſſierer, m. kaſýr.
Caſſieren, v. a. zmařiti, zruſſiti, wyzdwjhnauti.
Caſtell, n. twrz, zámek, hrádek.
Caſtor, m. bobr, der Caſtorhut, kaſtorowý (bobrowý) klobauk.
Caſtrat, m. kleſſtěnec, kaſtrát.
Caſtrieren, v. a. kleſſtiti, wyřezati.
Catechet, Catheder, ſ. in K.
Cavallerie, f. gjzdný lid, reytharſtwo.
Cavalleriſt, m. gjzdný, reythar.
Cavallier, m. pán, rytjř, zeman.
Caviar, m. zadělávané gikry.
Caution, f. rukogemſtwj, giſtota.
Ceder, f. cedr, cedrus. Cedern, adj. cedrowý; Cedernbaum, cedrowý ſtrom.
Celler, ſ. Zeller.
Cement, n. malta.
Cent, m. ſto, centum, fünf pro Cent, pět ze ſta.
Centifolie, f. ſtoliſtnj růže, roſa centifolia.
Centner, m. centnýř, centenarius.
Centrum, n. ſ. Mittelpunkt.
Ceremonie, f. ceremonye; kirchliche Ceremonien, řádowé cýrkewnj. 2) obyčege.

Champignon, m. (Schampinjon,) Feldschwam, zampion, agaricus campestris.
Chaos, n. směsyce wssech wěcy. 2) mjchanina, matlanina.
Character, m. známka, známenj. 2) powaha člowěka. 3) tytul, důstogenstwj.
Charfreytag, m. welký pátek, dies parasceues.
Charlatan, m. (čti Scharlatan,) dryáčnjk. 2) honosný, chlubný člowěk.
Charsamstag, m. bjlá sobota.
Charwoche, f. passigowý teyden.
Cherub, m. cherubjn.
Chirurgie, f. ranné lékařstwj, hogenj ran; der Chirurgus, ranný lékař, ranlék.
Chokolate, f. (čti Schokolate,) čokoláda.
Chor, m. und n. kůr, chorus; die Chöre der Engel, kůrowé angelsstj. 2) Porkirche, kruchta.
Chor-Bischof, m. podbiskupj.
Chor-Rock, m. das Chor-Hemd, komže.
Choral, m. chorálnj zpěw.
Choralist, m. kůrnjk, choralista.
Chorherr, m. kanownjk.
Chrisam, m. křjžmo, swatý oleg, chrisma.
Christ, m. křestian, die — inn, křestianka, christianus, a.
Christ-Abend, m. heiliger Abend, sstědrý wečer.
Christenheit, f. křesťanstwo, orbis christianus.
Christenthum, n. křesťanstwj, christiana religio.
Christfest, n. wánoce, wánočnj swátky.
Christ-Geschenk, n. nadělenj gežjsska, koleda.
Christ-Kindlein, n. gežjssek, gezulátko.
Christlich, adj. křesťanský; adv. křesťansky.
Christ-Messe, f. gitřnj.
Christ-Monath, m. prosynec (nicht prasynec), wlčenec, december.
Christwurz, f. Christwurzel, černé kořenj, čemerice černá.
Christ-Tag, m. der Weihnachtstag, wánočnj božj hod.
Christus, m Krystus, Christus.
Chronik, f. (čti Kronik,) kronyka, letopisy.
Chronist, m. kronykář, letopisnjk.
Chronologie, f. spořádánj času, pořadek přjběhů podlé let.
Chur, f. wolenj (cýsaře w řjssi,) electio.
Churfürst, m. wolenec w řjssi, kurfirsst, elector.
Churfürstlich, adj. kurfirsstský.
Churfürstenthum, n. kurfirsststwj.
Cichorie, f. čekanka, cichorium.
Cider, m. nápog z gablek a hrussek.
Cirkel, m. cyrkl, s. Zirkel.
Circuliren, v. n. kolem giti.
Cisterzienser, m. cysterciák.
Cisterne, f. cisterna, nadržka.
Cither, f. cytara, s. Zither.
Citrone, f. cytron; Citronengelb, adj. cytronowé barwy.
Cittadelle, f. pewný hrad při městě.
Civil, adj. městský.
Classe, f. pořádek, ol. třjda.
Clause, s. Klause.
Clausur, f. zawřenj, zamknutj. 2) an den Büchern, zápona, záponka.
Clerisey, f. duchowenstwo, kněžstwo, ol. žákowstwo.
Colik, s. Kolik.
Collegium, n. shromážděnj, shromážděné osoby, collegium; das Gebäude, koleg.
Collet, n. obogek. 2) kožená kamizola.
Colonie, f. nowá osada.
Colonist, m. nowý osadnjk.
Comet, s. Komet.
Commenthurey, f. komendatorstwj.
Commissär, m. komisař.
Commißbrod, n. komisnj chleb, komisárek.
Commission, f. komisý.
Communiciren, v. a. wečeři páně podáwati. 2. v. n. přigjmati.
Communion, f. spolek, společnost. 2) přigjmanj wečeře páně.
Comödie, s. Komödie.
Compagnie, f. towaryšstwo. 2) kumpanye.
Complexion, f. způsobnost těla.
Compliment, n. poklona, vctiwé pozdrawenj, vctiwost.
Concilium, n. sněm duchownj, zbor.
Concubine, f. sauložnice, ženima, (ženina,) kuběna.
Concurs, m. zběh.

Confekt, n. cukrowé lahůdky.
Conferenz, f. rokowánj.
Confrontieren, v. a. proti sobě postawiti.
Confiscieren, v. a. pobránjm, zágmem trestati.
Congreß, m. sgezd, congressus.
Consistorium, n. konsystoř.
Conterfát, n. kontrfekt, obraz, wyobrazenj, podobizna.
Conto, m. počet; das wird auf mein Conto genommen, to gde, to se bére na můg wrub.
Contract, m. smlauwa, vmluwa.
Contrast, m. rozmanitost, rozličnost, nestegnost, protiwnost.
Contribution, f. daň, berně, zbjrka.
Cantusch, f. kanduš.
Convent, m. schromážděnj lidj wůbec, obzwlásstně mnichů w klássteřjch, konwent.
Convention, f. snessenj, smlauwa.
Copie, f. eine Abschrift, přjpis, weypis.
Copulation, f. oddawky, sňátek.
Copulieren, v. a. oddati.
Corduan, m. kordoban, kordowanská kůže.
Cornelbaum, s. Kornelle.
Cornet, m. praporečnjk při gjzdných.
Corporal, m. kaprál, desátnjk, decurio.
Correctur, f. naprawenj.
Corrigieren, v. a. naprawiti. 2) trestati.
Corsar, m. zloděg, laupežnjk na moři.
Courier, Curier, m. posel gjzdný, rychlý posel, kurýr.
Couvert, n. obálka, kopert. 2) přjstrog na stole k gjdlu.
Cravate, f. obogek, ssátek na krk.
Credenzen, v. a. zkussowati gjdla, kredencowati.
Credit, m. wjra, důwěrnost; auf Credit, na auwěrek.
Creditieren, v. a. na auwěrek dáti.
Criminal, adj. hrdelnj; das Criminal-Gericht, hrdrlnj práwo.
Crucifix, n. krucyfix, obraz krysta vkřižowaného.
Cubebe, f. Elbebe, weliká rozýnka. 2) ein Gewürz, kubeba.
Curcumer, f. okurka; s. Gurke.
Cur, f. léčenj, hogenj.
Curieren, v. a. léčiti, hogiti.

Currende, adj. posylacý list, kurenda.
Current, adj. berný, běžný.
Cylinder, m. wálec, hřjdel.
Cymbel, f. zwoneček. 2) nástrog hudebnj ze samých zwonců.
Cypresse, f. der Cypressenbaum, cypřis, cypřissowý strom, cupressus.

D.

Da, adv. hier, tu, zde; von da, odtud. 2) dort, tam, tamto; von dort, od onud. 3) relat. kde. 4) conj. als, když. 5) weil, poněwadž, že. 6) da doch, gessto, ač, ačkoliw.
Dabey, adv. wedlé juxta. 2) přitom, při něm.
Dach, n. plur. Dächer, střecha, krow, tectum. dim. Dächelchen, Dächlein, n. střjsska, krůwek.
Dachdecker, m. pokrywač, pobigeč.
Dachfahne, f. Wetterfahne, wětrnjk, korauhwička wětrnj.
Dachfenster, n. wykýř, okno w střesse, mor. sklopec.
Dachrinne, f. žlab.
Dachs, m. gezwec, melis. Dachs-, gezewčj; Dachsfell, gezewčj kůže.
Dachshund, m. pes na gezewce.
Dachschiefer, m. sskřidlice.
Dachspitze, f. wrch střechy, hřeben střechy.
Dachstuhl, m. krowy, stolice.
Dacht, s. Docht.
Dachtraufe, f. vkap, okap, odkap, stillicidium.
Dachung, f. krytba, krytj, krow.
Dachziegel, m. krycý cyhla, dlaždička; mor. křidlice.
Dadurch, adv. demonst. tudy, tady. 2) onady. 3) relat. skrze to, skrze něg, skrze ni, tjm, k. př. lesem, tau wěcý.
Dafern, conj. wenn, gestli, pakli, pokudžby, si.
Dafür, adv. za něg, za ni, za to, pro eo, pro ea; za takowého; dafür halten, za to

contra hanc rem. 3) o to; dafür sorgen, starati se o to.
Dagegen, adv. proti tomu, proti němu. Ich habe nichts dagegen, nepřjm se. 2) za to. 3) conj. naproti tomu.
Daheim, adv. zu Hause, doma, domi.
Daher, adv. z toho mjsta, odtud, hinc. 2) odonud, odtamtud, illinc, inde. 3) z toho. 4) blįže sem, k tomu mjstu. Prächtig daher gehen, skwostně sy chodjti, se nosyti.
Dahier, adv. hier, zde, tu, hic.
Dahin, adv. tam, na to mjsto, k tomu, na to. Er ist dahin, gest po něm; unsere Freuden sind dahin, radosti naše pominuly. Es stehet dahin, kdo wj.
Dahingegen, naproti tomu, s. Dagegen, conj.
Dahinten, adv. na zad, z zadu, zpátkem, pozadu, a tergo.
Dahinter, adv. za tjm, za njm, za nj, pozadu; dahinter kommen, wyskaumati něco, zwěděti něco, domakati se něčeho; dahinter stecken, latere, wězeti za tjm; dahinter her seyn, prácy sy dáti, usylowati, wynasnažiti se.
Dahlen, v. n. ššaškowati, děckowati.
Damalig, adj. tehdegšj, tehdáž bywalý.
Damals, adv. tehdy, tehdáž, tenkrát, tum, tunc.
Damast, m. damašek.
Damasten, adj. damaškowý.
Dambock, m. daněk, dama mas.
Dambret, Damenbret, n. wrhcábnice, wrhcábnj dska, dáma.
Dame, f. dáma, panj.
Damenspiel, n. hra na wrhcáby, hra wrhcábnj.
Damhirsch, m. daněk. Damwildpret, daňčj zwěř.
Damit, 1. conj. aby, at. 2. adv. tjm, skrze to.
Damm, m. pl. Dämme, násyp, hráz, dim. hrázka, hat.
Dammbruch, m. stržení hráze, náspu; strž.
Dämmen, v. a. hráz, haté dělati, sl. hatiti, zahatiti. 2) náspem, hrázý brániti wodě.
Dammerde, f. prst, humus.
Dämmerig, adj., temný, šerý; adv. temně. Es wird schon dämmerig, giž se šerj, tmj se, smrká se.
Dämmern, v. n. tmjti se; des Abends, smrkati se, šeřiti se; des Morgens, dnjti se, rozednjwati se, switáti.
Dämmerung, f. des Morgens, diluculum, switánj, uswita, rozednjwánj, rannj saumrak, rozbřeskowánj; des Abends, crepusculum, saumrak, smrkánj, přjtmj.
Dampf, m. pl. Dämpfe, vapor, pára, dým, kauř. 2) dusnost, zadušina.
Dampfbad, n. párna, párnice.
Dampfen, v. n. páru wydáwati, kauřiti se, gako kauř wystupowati, kauřiti.
Dämpfen, v. a. utlačiti, udusyti, upokogiti; das Fleisch, dusyti maso; gedämpftes Obst, dušené owoce; das Feuer, udusyti, hasyti, ututlati. Fig. einen Aufruhr, rozbrog lidu upokogiti, utlačiti. Die Dämpfung, dušenj, udušenj, ukrocenj, uhašenj.
Dampfig, adj. plný kauře, páry.
Dämpfig, adj. dychawičný, dušný.
Dampfloch, n. capauch; mor. sopauch.
Damthier, n. dama fœmina, dančj laň.
Daneben, adv. penes, wedle, podlé. 2) ad hæc, k tomu, mimo to.
Danebst, s. Daneben.
Dängeln, s. Dengeln.
Danieder, adv. dolů, na zem. Danieder kommen, slehnauti, poroditi; das Haus liegt völlig danieder, dům se zbořil; krank danieder liegen, stonati, nemocným býti; danieder schlagen, o zemi udeřiti, porazyti, zarmautiti, zkazyti.
Dank, m. djky, pl. m. & f. Gott sey Dank, buď bohu djka, chwála. 2) wděčnost. Zu Dank thun, wděk udělati. Mit Dank annehmen, s wděčnostj přigjti. 3) odplata. 4) chwála. Dank-, na poděkowánj: Danklied, pjseň na poděkowánj.
Dankbar, adj. wděčný, adv. wděčně.
Dankbarkeit, f. wděčnost, animus gratus.
Danken, v. a. děkowati, poděkowati někomu za něco, djky činiti. 2) chwáliti. 3) odplatiti.
Danknehmig, adj. wděčný, adv. — ně.

Danksagen, Dank sagen, djky wzdáwati, činiti.
Danksagung, f. djkčinénj, djků činénj, djků wzdánj, poděkowánj, gratiarum actio.
Dankvergessen, adj. newděčný člowěk, nepamětliwý na dobrodinj.
Dann, adv. tehdáž, tenkrát, pak, potom, tedy; dann und wann, někdy, časem; erst dann, wenn, tu teprw, když, s. Denn.
Dannen, adv. von dannen, odsud, odtud.
Dannenhero, s. Daher.
Daran, adv. na tom; w tom, na to, po něm, z toho, při něm. Ich weiß nicht, wie ich daran bin, newjm, gak to se mnau stogj.
Darauf, adv. na tom, na to, na něm.
Daraufgeld, n. záwdawek, s. Aufgeld.
Daraus, adv. z toho, z něho.
Draußen, s. Draußen.
Darben, v. n. nuzným býti, nauzy trjti, trpěti, nedostatek na něčem mjti, psotně žiwu býti, egere.
Darbiethen, v. a. obětowati, podáwati, poskytowati, předložiti. Die Darbiethung, obětowánj, poskytnutj.
Darbringen, v. a. přinesti, obětowati. Die Darbringung, přinessenj.
Darein, adv. do toho, do té, do něho, do nj, w to, mezy to.
Darin, adv. w tom, w té; w něm, w nj.
Darlage, f. složené penjze.
Darlegen, v. a. položiti před někoho, předložiti; mit Gründen darlegen, dokázati důwody.
Darleben, n. die Darleihe, půgčka, zapůgčenj, sl. požičag, mutuum.
Darlehnen, v. a. darleihen, půgčiti, zapůgčiti; die Darlehnung, zapůgčenj.
Darm, m. pl. Därme, střewo, intestinum, dim. Därmchen, Därmlein, střjwko. Darm=, střewnj: Darmgicht, střewnj dna; Darmsaite, struna ze střewa.
Darmbeere, s. Arlesbeere.
Darmbruch, m. průtrž w lůně, enterocele.
Darmfell, n. bránice.
Darmweh, n. žřenj w střewách.

Darmwurm, m. škrkawka, hljsta.
Darnach, adv. po tom, po té, po něm, po nj. 2) podlé toho, podlé nj. 3) o to, o ně.
Darneben, s. Daneben. Darob, s. Darüber.
Darnieder, s. Danieder.
Darre, f. das Dörren, sussenj: 2) Malzes, hwozděnj; Malzdarre, hwozd; des Obstes, das Darrhaus, sussjrna, 3) eine Krankheit, sauchotiny, phthisis.
Darreichen, v. a. podati, poskytnauti, obětowati, nastawiti. Die Darreichung, podánj, poskytnutj.
Darren, v. a. sussiti, s. Dörren.
Darrsucht, f. sauchotiny, tabes.
Darrsüchtig, adj. ein darrsüchtiger Mensch, sauchotinář.
Darrhaus, n. sussjrna.
Darrofen, m. pec k sussenj.
Darsetzen, v. a. postawiti, položiti. 2) fig. obětowati, wynaložiti, v. p. žiwot swůg.
Darstellen, v. a. postawiti, předstawiti. 2) fig. wyznamenati, wypodobiti, pokázati. Die Darstellung, předstawenj, pokázánj.
Darstrecken, v. a. podati, podáwati. 2) fig. obětowati.
Darthun, v. a. dokázati, dowesti, dowoditi.
Darüben, s. Drüben.
Darüber, adv. über dieses, über diesem, supra, na to, na ně, nad tjm, nad njm. 2) per, trans, přes to, přes ně, wjce; darüber seyn, zbýwati, wybýwati; sich darüber machen, dáti se do toho.
Darüber, vor andern Zeitwörtern, pře: darüber schreiten, překročiti.
Darum, adv. um dieses, okolo toho, okolo něho. 2) proto, za to, o to; darum bringen, o to (o ně) připrawiti.
Darunten, s. Drunten, dole.
Darunter, adv. unter dieses, pod to, pod ně; unter diesem, pod tjm, pod njm. 2) fig. při tom, w tom, skrze to. 3) minus, měň; darüber oder darunter, wjce

neb

ned méň. 4) dazwischen, mezy tjm; Es ist ein großer Unterschied darunter, gest weliký rozdjl mezy tjm.

Darven, darvor, darwieder, darzwischen, s. Daven, davor, dawider, dazwischen.

Darwägen, v. a. wážiti, odwážiti.

Darweisen, v. a. vkázati, pokázati.

Darzählen, v. a. čjtati, čjsti, wypočjtati, adnumerare.

Das, pron. n. to, s. Der.

Daselbst, adv. tu, tam, tamto, na tom mjstě.

Daseyn, n. præsentia, přjtomnost. 2) existentia, bytj, bytnost, byt.

Dasjenige, s. Derjenige.

Dasig, adj. ten, ta, to, z toho mjsta, odtud.

Dasmal, adv. dieses Mal, tenkrát, sl. teraz, (tenráz), hac vice.

Daß, conj. že, quod. 2) aby, ať, vt. 3) von einer Zeit, co. In der kurzen Zeit, daß ich hier bin, za ten krátký čas, co sem zde. 4) bis daß, donec, až; warte, bis daß ich komme, počkey až přigdu. 5) vtinam, kdyby.

Datieren, v. a. den napsati; ein nicht datierter Brief, psanj bez dne.

Dattel, f. datle, daktyle.

Dattelbaum, m. daktylowý strom, Phœnix dactylifera. L.

Datum, n. napsaný den, dánj, datum; bis dato, až podnes, až do dnesska.

Daube, f. duha, desska, dauzka, dužina.

Däuchten, v. imp. es däucht, däuchte, hat gedäucht, zdáti se. Mich däucht, zdá se mi.

Dauen, zažiti, s. Verdauen.

Dauer, f. trwánliwost, trwalost, stálost, bytedlnost. 2) trwánj. Unser Leben ist von kurzer Dauer, žiwot náš nedlauho trwá; Die Welt hat keine ewige Dauer, swět wěčně netrwá.

Dauerhaft, adj. trwalý, trwánliwý, bytedlný, pewný. 2) stálý. adv. trwánliwě, stále, pewně.

Dauerhaftigkeit, f. trwácnost, s. Dauer.

Dauern, v. n. trwati, wydržeti, durare.

Dauern, v. n. es dauert mich, litugi, gest mi ljto někoho, gest mi žel něčeho, doleo. Du dauerst mich, ge mi tebe ljto.

Daumen, m. palec, pollex; einem den Daumen halten, někomu nadržowati. 2) caul, eines Daumens breit, gednoho palce (caulu) zšjřj. Daumen=, palečnj, na palec.

Daumenstock, m. die Daumenschraube in der Tortur, palečnice.

Däumling, m. ein Ueberzug über den Daumen, palečnjk.

Daus, n. pl. Däuser, tauš, binio.

Dauung, s. Verdauung.

Davon, adv. von diesem, z toho, z něhož, od toho, od něhož, o tom, o němž de. S. Von. Vor Zeitwörtern, v, od: davon fliegen, vletěti, avolare; davon gehen, vgjti, abire; davon laufen, vtecy, aufugere; davon reiten, fahren, vgeti. 2) pryč: davon eilen, pryč pospjssiti; davon jagen, pryč odehnati.

Davon tragen, vnesti, odnesti. 2) dosáhnauti, dogjti, nabyti, obdržeti, vtržiti.

Davor, adv. vor diesen, vor diese, vor dieses, před toho, před něho, před tu, před ni, před to, před ně. Vor diesem, vor dieser, před tjm, před njm, před tau před nj. 2) pro, s. Vor. 3) za to, ich kann nicht davor, nemohu za to. 4) im Böhmischen ohne Präposition: davor hüte dich, toho se chraň; davor behüte uns Gott, toho zachraň, vchowey nás Bůh; sich davor fürchten, toho se báti; davor erschrecken, toho se leknauti; da sey Gott vor, zachoweyž Bůh, chraň Pánbůh.

Dawider, adv. proti tomu, proti němu; sich dawider setzen, dawider auflehnen, protiwiti se.

Dazu, adv. k tomu, k němu, k nj, přes to, na to. Gieb mir Geld dazu, dey mi penjze na to; ich habe keine Lust dazu, nechce se mi do toho. Vor Zeitwörtern, při: dazu treten, přistaupiti; dazu werfen, přihoditi.

Dazumal, adv. damals, tehdáž, tenkrát, tum.

Dazwischen, adv. mezy tjm, mezy to, mezy ně. Es kam meinem Bruder etwas dazwischen, něco zaſſlo měho bratra; ſich dazwiſchen ſchlagen, mezy to ſe wložiti.

Dazwiſchenkunft, f. přjſſtj, přjchod k tomu, wkročenj mezy to.

December, m. proſynec, (praſynec.)

Dechant, m. děkan, decanus; den Dechant betreffend, děkanſký.

Dechantey, f. děkanſtwj, decanatus.

Dechſel, Deichſelaxt, f. teſák, teſka, aſcia.

Deckbett, n. ſwrchnice, ſwrchnj peřina; duchna.

Decke, f. přikrywadlo, přjkrow, pokrow. 2) Pferdedecke, deka, ol. dek. 3) Tiſchdecke, koberec, vbrus. 4) eines Zimmers, ſtrop. 5) von Rohr, rohožka. 6) eines Hirſches, bey den Jägern, kůže. Mit Jemanden unter einer Decke liegen, ſobě ſrozuměti.

Deckel, m. wjko, dim. das Deckelchen, wjčko. 2) eines Topfes, poklička, mor. přikrýwka, křidélka, ſkřidla. 3) am Butterfaſſe, přjklop. 4) an einem Buche, deſſka. 5) klapka, poklop.

Deckelglas, n. ſklenice s wjčkem.

Decken, v. a. krýti, přikryti, zakryti, pokrýwati. 2) auf den Tiſch, proſtřjti, proſtjrati, na ſtůl ſtrogiti. 3) fig. chrániti, vchrániti. 4) opatřiti, vgiſtiti; ich bin hinlänglich gedeckt, gſem dokonale vgiſſtěn. 5) das Dach mit Schindeln, ſſindeli pobiti; mit Stroh, ſlámau poſſiti.

Decker, m. der Dachdecker, přikrywač, pokrywač. 2) Der Tafeldecker, proſtirač, kterýž proſtjrá na ſtůl.

Deckmantel, m. pláſſt k přikrýwánj. 2) fig. záſtěra, zakrytj, poklička, foch.

Deckung, f. krytba, krytj.

Dediciren, v. a. připſati, k. p. knihu.

Dedication, f. připſánj knihy, přjpis.

Degen, m. kord, gladius, dim. kordjk, kordjček.

Degengefäß, n. gilec, gilce, pl. v kordu rukowět, držadlo.

Degengehenk, n. pás na kord.

Degenknopf, m. hruſſka v kordu.

Dehnbar, adj. tažitý, co ſe dá roztáhnauti.

Dehnen, v. a. táhnauti, roztáhnauti, extendere. 2) ſich dehnen, natáhnauti ſe, protáhnauti ſe, natahowati ſe, pandiculari; gedehnte Rede, rozwláčitá řeč; er dehnt die Wörter, rozwláčně mluwj. Das Dehnen, roztaženj, natahowánj, protahowánj.

Deich, m. hráz, hat.

Deichſel, f. am Wagen, wog (og), f. mor. oge, n. am Pfluge, drábec, temo. 2) eine Axt, ſ. Dechſel. Der Deichſelring, zděř na wogi.

Dein, pron. poſſ. twůg, twá, twé, pl. deine, twogi, twé, twá; der, die, das deinige, twůg, twá, twé.

Deiner, gen. pron. pers. tebe, tui. Deinethalben, deinetwegen, deinetwillen, pro tebe, tui cauſa.

Delikateſſe, f. lahůdka, lahodnoſt.

Delikat, adj. lahodný.

Delinquent, m. zločinec, maleficus.

Delphin, m. delfjn, delphinus.

Demmern, ſ. Dämmern.

Demnach, conj. tehdy, tedy, igitur; ſ. Daher. 2) poněwadž, ſ. Nachdem.

Demuth, f. pokora, humilitas; ponjženoſt, demiſſio.

Demüthig, adj. pokorný, ponjžený; adv.— ně.

Demüthigen, v. a. pokořiti, ponjžiti, ponižowati, ſnjžiti, ſkrotiti; ſich demüthigen, ponjžiti ſe, kořiti ſe. Die Demüthigung, ponjženj, kořenj, pokořenj, ſkrocenj.

Dengeln, v. a. klepati koſu; das Dengeln, klepánj.

Dengelplatte, f. Dengelſtock, m. babka, železo, na němž ſe klepá.

Denk-, pamětnj, památný. Das Denkbuch, kniha pamětnj. Die Denkſäule, památný ſlaup, na památku.

Denken, v. a. dachte, gedacht, myſliti, ſmeyſſleti, přemeyſſleti, sl. důmati, cogitare. 2) mjniti, tuſſiti, hodlati, putare, ſperare

rc. 3) pamatowati, pomněti, zpomenauti, meminisse. Das Denken, myšlenj, pomyšlenj ꝛc. Einer der lange gedenkt, pamětnjk.

Denker, m. kterýž často přemeyšlj.

Denkmal, n. pl. Denkmale, Denkmäler, památné znamenj, památka, monimentum.

Denkspruch, m. památná propowjdka, řeč, symbolum.

Denkungsart, f. powaha, způsob smeyšlenj. Er hat eine vortreffliche Denkungsart, wýborně smeyšlj.

Denkwürdig, adj. památný, paměti hodný.

Denkwürdigkeit, f. wěc paměti hodná; pl. paměti.

Denn, conj. neb, nebo. 2) tedy, tehdy; so kommet denn, přiďte tedy. 3) leč; ich sähe denn nicht recht, leč bych dobře newiděl. 4) než; dieß hat kein anderer geschrieben, denn du, žádný giný toho nepsal, než ty. 5) pak, li; kann ich denn was dafür? mohuli pak za to. 6) potom, s. Dann.

Dennoch, conj. wšak, předce, nicméně, s. Doch.

Der, die, das. 1. als Artikel wird es im böhmischen nicht ausgedruckt: die Unsterblichkeit der Seele, nesmrtedlnost dušše. 2. pron. demonst. anstatt: dieser, diese, dieses, ten, ta, to; tento, tato, toto; das Weib da hat es gethan, tato žena to včinila. 2) on, ona, ono; Hat auch der (dein Bruder) Freude darüber? zdaliž y on (bratr twůg) má radost na tjm? 3) Anstatt: derjenige, diejenige, dasjenige, ten, ta, to. 3. relativ. anstatt: welcher, welche, welches, který, která, které, genž; da ist keiner der Gutes thue, tu nenj žádného, genž by dobré činil.

Derb, adj. hmotný, tuhý, hrubý; der Erdboden ist sehr derb, země gest welmi tuhá. 2) fig. hodný, notný; jemanden derbe Schläge geben, někoho hodně, notně zbjti; ein derber Rausch, hodný raus; derbe und trockene Wahrheit, hmotná a holá prawda. 3) sylný, celistwý, čerstwý; adv. hmotně, hrubě, tuze.

Dereinst, adv. někdy, gednau, budaucně.

Derenthalben, derentwegen, derentwillen, pro kteréž, s. 3. der.

Dergestalt, adv. tak, takowým způsobem, na takowý způsob.

Dergleichen, adj. takowý, gaký; dergleichen Sachen, takowé, těm podobné wěcy.

Derhalben, derohalben, conj. proto, protož, pročež, s. Deshalb.

Derjenige, diejenige, dasjenige, pron. dem. ten, ta, to.

Derley, s. Desgleichen.

Dermaleinst, adv. někdy, někdy potom, s. Dereinst.

Dermalen, adv. nynj, teď, s. Dießmal.

Dermalig, adj. nyněgšj.

Dermaßen, dermaaßen, adv. tak, na takowý způsob, takowým způsobem.

Dero, anstatt Ihr, Ihre, gegich, gich.

Derohalben, adv. protož, pročež, s. Derhalben.

Derowegen, adv. protož, pročež, s. Deswegen.

Derselbe, dieselbe, dasselbe, pron. dem. týž, táž, též; ebenderselbe, ten týž, ten samý; 2) relat. on, ona, ono.

Derwegen, s. Deswegen.

Derweilen, adv. zatjm, mezy tjm, s. Indessen.

Deserteur, m. odběhlec, poběhlec, sl. vskok, s. Ausreisser.

Deßfalls, adv. proto. 2) nicméně.

Desgleichen, adj. takowý, gaký. 2) conj. též, nápodobně, rowněž.

Deshalb, deshalben, adv. proto, z té přjčiny.

Deß, anstatt dessen, gehož, kteréhož.

Dessenthalben, dessentwegen, dessentwillen, pro kteréhož, pro to.

Destilliren, v. a. páliti, wodu přepáliti, přehnati.

Desto, adv. tjm; desto schlimmer, tjm hůře; je mehr, desto besser, čjm wjce, tjm lépe.

Deswegen, adv. proto, z té přjčiny, ; za tau přjčinau.

Deswillen, mit dem Vorworte um: um deswillen, adv. protož.

Deuchten, s. däuchten.

Deuten, 1. v. a. okázati, okazowati. 2) kýwati; mit den Augen, kynauti, pokynauti. 3) einen Traum, wyložiti, wykládati sen; übel deuten, za zlé pokládati. Die Deutung, okázánj, wykládánj. 2. v. n. okazowati, wyznamenáwati.

Deuter, m. Traumdeuter, wykladač snů.

Deutlich, adj. patrný, zřegmý, zřetedlný, srozumitedlný, wýslowný; adv. — ně, zřegmě.

Deutlichkeit, f. zřetedlnost, patrnost, srozumitedlnost, wýslownost.

Deutsch, adj. německý, adv. německy; deutsch, die deutsche Sprache, němčina; ich verstehe kein Deutsch, nerozumjm německy; auf deutsch, po německu. Der Deutsche, němec; die Deutsche, německyně.

Deutschland, n. němcy, pl. německá země.

Deutschmeister, m. mistr řádu německého.

Diamant, m. dyamant. Diamanten, adj. dyamantowý.

Diät, f. mjrnost, střjdmost w gjdle a pitj.

Dicht, adj. hustý. 2) fig. hodný; sich einen dichten Rausch trinken, hodně se podnapiti; adv. hustě. 2) hodně. 3) dicht am Rande, v samého krage.

Dichte, f. hustost, hustota, densitas.

Dichten, v. n. & a. mysliti, zameyssleti, wymysliti. 2) básně, pjsně, wrsse skládati.

Dichter, m. werssowec, werssownjk, poeta; skladatel, skladač wrssů, zpěwů; ein Fabeldichter, básnjř; die — inn, skladačka, básnjřka.

Dichterisch, adj. werssowský, básnjřský, adv. — sky.

Dichterling, m. básnjřjk, werssownjček.

Dichtkunst, f. werssownictwj, básnjřstwj, vměnj básnjřské, poesis.

Dichtung, f. mysslenj, zameyssleni. 2) skládánj werssů.

Dick, adj. tlustý, hrubý. 2) hustý; einen Finger dick, gednoho prstu ztlausstj; dickfüßig, tlustonohý; dickhäutig, co má tlustau kůži. adv. tlustě, hrubě, dick machen, zhustiti; dick werden, tlaustnauti, tučněti.

Dickbauch, m. břicháč.

Dickbauschig, adj. břichatý, měchatý. 2) von Gefäßen, baňatý.

Dickbein, n. stehno.

Dicke, f. tlausst, tlaussťka, tlustost. 2) hustost, hustota. 3) hrubost. 4) des Leibes, tělnatost.

Dickicht, n. hausstj, hausst, hustina w lese.

Dickkopf, m. hlawáč.

Dickleibig, adj. tlustý, tělnatý.

Dicklich, adj. ein wenig dick, zatlaustlý, natlaustlý.

Dickschnabel, m. dlask, coccothraustes.

Die, s. Der.

Dieb, m. zloděg, vulgo kradář, fur. die Diebinn, zlodějka, kradářka.

Dieberey, f. krádež, zlodějstwj, furtum.

Diebisch, adj. zlodějský, kradářský, adv. diebischer Weise, zlodějsky, kradářsky.

Diebstahl, m. zlodějstwj, krádež; Diebszlodějský. Diebsrotte, rota zlodějská.

Diele, f. prkno, asser. 2) podlaha, sl. tla, podlaž, pavimentum. 3) strop.

Dielen, v. a. podlahu klásti, dělati.

Dielenkopf, m. podlažnice, pseudomutulus.

Dienen, v. n. slaužiti, posluhowati, servire; beym Hofe eines Königs, dwořiti; Ihnen zu dienen, k službám. 2) fig. býti; das dient zu nichts, to nenj k ničemu. Das Dienen, slaužení, posluhowánj.

Diener, m. služebnjk, sluha; die Dienerinn, služebnice, služka.

Dienerschaft, f. služebnjcy, slaužjcý.

Dienlich, diensam, adj vžitečný, prospěssný, platný, zdrawý.

Dienst, m. služba posluženj; Dienst Gottes, služby Božj. 2) robota. 3) auřad, dim. Dienstchen, Dienstlein, službička.

Dienstag, m. auterý, s. Dinstag.

Dienst-

Dienstbar, adj. robotný. 2) služebný; adv. — né.
Dienstbarkeit, f. služebnost, poroba, servitus. 2) eines Ackers, nezwole.
Dienstbothe, m. čeledjn, chasnjk; die Dienstbothen, čeleď, čeládka, chasa.
Dienstfertig, dienstbeflissen, adj. služebný, k službě wolný, powolný, ku poslaužený hotowý, aučinný. adv. — né.
Dienstfertigkeit, f. služebnost, wolnost, powolnost k službě, aučinnost.
Dienstfrey, adj. swobodný (od roboty).
Dienstgeld, n. plat za robotu.
Dienstleistung, f. služba, robota.
Dienstlich, s. dienlich. 2) dienstfertig.
Dienstlohn, m. služba, plat, mzda za službu.
Dienstlos, adj. bez služby.
Dienstmagd, f. děwečka, služebná děwka, ancilla. Das Dienstmädchen, služka.
Dienstpflichtig, adj. služebný, robotný.
Dienstwillig, Dienstwilligkeit, s. Dienstfertig, Dienstfertigkeit.
Dieser, diese, dieses, pron. dem. ten, ta, to, tento, tato, toto, hic, hæc, hoc; dieß ist der Mann, to gest ten muž; ohne dieß, bez toho; über dieß, nad to, přes to.
Diesfalls, adv. w té přjpadnosti.
Diesjährig, adj. letošnj, hornus.
Diesmal, adv. nynj, tenkrát, teď; diesmalig, adj. nynégšj.
Diesseitig, adj. což z této strany gest.
Diesseits, adv. z této strany, cis. Diesseits des Flusses, z této strany řeky.
Diete, f. kornaut, s. Düte.
Diethrich, m. ein Nachschlüssel, falešný klję.
Dieweil, conj. proto že, poněwadž, že, s. Weil. 2) zatjm když, s. Indessen.
Dill, m. die Dille, das Dillkraut, kopr, anethum graueolens.
Dille, f. djra, trubka, cýwka.
Ding, n. wěc, res. 2) to; laß mir das Ding bleiben, nech mi toho; vor allen Dingen, předewšjm; aller guten Dinge sind drey, do třetice wšeho dobrého.
Dingen, v. a. ich Dung, habe gedungen, smluwiti, nagjmati, zgednati, conducere.
Dinglich, adj. co k wěcy přináležj, wěcný; realis.
Dingpfennig, m. záwdawek, s. Angabe.
Dinkel, m. samopše, běl, triticum spelta.
Dinkelgerste, f. špalda.
Dinstag, m. auterý, auterek, dies Mercurii; Dinstags, auterý; bis auf den Dinstag, až do auterka.
Dinte, f. ingaust, s. Tinte.
Diöces, f. biskupská osada.
Diptam, m. dyptam, třewdawa, dictamnus.
Dirne, f. panna, djwka, holka. 2) děwka.
Disput, m. hádka, rozepře.
Disputiren, v. n. hádati se.
Distel, f. oset, (woset). 2) bodlák, coll. bodlacj; mor. pcháč, pcháčj, carduus.
Distelfink, m. der Stieglitz, stehljk, carduelis.
Döbel, m. ein Fisch, tlaušt.
Doch, conj. wšak, předce, ale, než, pak, aspoň, wždyt; ja doch, y ano, y owšem; nicht doch, y ne.
Docht, m. Dacht, knot, ellychnium.
Docke, f. Schiffswerft, loděnice, navale, 2) slaupek, slaupeček, columella. 3) eine Puppe, lanťka, panna, pannenka, panáček. 2) Dogge, welký englický pes. 5) in den Fischteichen, čep.
Dod, m. kmotr, s. Pathe.
Dohle, f. kawka, sl. čauka, monedula.
Dohne, f. Vogelschlinge, oko na ptáky lapačka.
Dolch, m. tulich, dýka, pugio.
Dolde, f. an den Pflanzen, wrcholjk, swrššek, umbella.
Dolmetschen, v. a. tlumočiti, wykládati, interpretari; die Dolmetschung, tlumočenj, wyloženj.
Dolmetscher, m. tlumočnjk, tlumač. Die — inn, tlumočnice, tlumačka.
Dom, m. s. Domkirche.
Domback, m. tumpach. Dombacken, adj. tumpachowý.
Domdechant, m. děkan kapitoly kanownické.
Domfrau, f. kanownice, canonissa.

Dom-

Domherr, m. kanownjk, canonicus.
Domkapitel, n. kapitola kanownická.
Domkirche, f. hlawnj chrám, biskupský, kollegialnj kostel, ecclesia cathedralis.
Dompfaff, m. der Gimpel, heyl, pyrrhula.
Donner, m. hřjmánj, hřmčnj, tonitru. 2) hrom, sl. parom, střela, fulmen; der Donnerstein, hromowý kámen; der Donnerkeil, Donnerstrahl, hrom, hromowá (sl. paromowá,) střela.
Donnerer, m. der Jupiter, peraun, hřmitel: hřjmatel: tonans.
Donnern, v. n. hřmjti, hřjmati, zahřmjti, tonare. 2) fig. fluchen, hromowati; das Donnern, hřjmánj, hřmčnj; Donnerworte des Fluches, hromowánj.
Donnerschlag, m. udeřenj hromu, hrom.
Donnerstag, m. čtwrtek, dies Jovis.
Donnerstägig, adj. čtwrtečnj.
Donnerwetter, n. hromobitj.
Doppel-, dwogj, dwognásobný, dwogitý; der Doppelsinn, dwogj smysl; die Doppelflinte, dwogka; die doppelthür, dwojune dwéře.
Doppelhaken, m. hákownice, tuplhák.
Doppeln, v. a. dwogiti, dwognásobiti, s. Verdoppeln. 2) die Schuhe, podrazyti střewjce; das Doppeln der Schuhe, podrážka.
Doppelt, adj. dwogj, dwognásobný, dwogitý, adv. dwognásobně, dwakrát.
Doppelzüngig, adj. dwoggazyčný, adv. — ně
Dorf, n. plur. Dörfer, wes, wesnice, mor. dědina, pagus, dim. das Dörfchen, Dörflein, wýska, wesnička, dědinka; Dorf-sedlský, weský, wesnický; der Dorfjunge, sedlský pacholjk; der Dorfpfarrer, farář we wsy; der Dorfrichter, weský rychtář; die Dorfleute, lid wesnický.
Dorfplatz, m. náwes, f.
Dorfschaft, f. wes, wesnice, pagus.
Dorn, m. plur. Dörner, trn, spina. 2) in der Schnalle, ozubec. 3) die Dornen, trnj; der Schleedorn, trnka; mit Dornen vermachen, otrniti.
Dorndreher, m. straka turecká, másogjdek, lanius, s. Neuntödter.

Dornen, adj. trnowý; eine dornene Krone, trnowá koruna.
Dörneln, Dörnlein, plur. dřjnky (vulgo břjnky), corna, s. Kornelle.
Dornhecke, f. Dornbusch, m. trnj, trnjště, trnowé krowj.
Dornstecken, m. trnowice, trnowka.
Dornicht, adj. trnowatý.
Dornig, adj. trnowý, plný trnj.
Dornstrauch, m. trnj, trnowé krowj.
Dörre, f. Malzdörre, hwozd, s. Darre.
Dorren, v. n. schnauti, vschnauti.
Dörren, v. a. sussiti, vsussiti.
Dörrhaus, n. sussjrna.
Dörrhorde, f. ljsky, crates ligneæ, s. Hürde.
Dort, adv. tam, tamto, na onom mjstě, ibi, illic.
Dorther, adv. odonud, odtamtud, od onoho mjsta, illinc, istinc.
Dorthin, adv. tam, tamto, istuc.
Dortig, adj. tam, kdo tam gest.
Dose, f. pyksla, krabička.
Döse, f. Dachdöse, djže; Waschdöse, střex.
Dost, Dosten, m. dobrámysl, origanum.
Dotter, m. im Eye, žlautek, vitellus. 2) eine Pflanze, kokotice, meydlo.
Dotterweide, f. zlatoseycj, salix vitellina.
Drache, m. saň, drak, draco; die Drachinn, dračice; der Drachen-Kopf, dračj hlawa.
Drachenwurz, f. dáblik, gesstěr, dracontium.
Dragoner, m. dragaun, dimacha.
Draht, m. drát; Eisendraht, železný drát; Schusterdraht, dratew; Draht-Sieb, drátěné sýto.
Drähtern, adj. drátěný, drátowý.
Drahtzieher, m. drátnjk.
Drau, s. Darau.
Drang, m. tlačenj, tjseň, puzenj.
Drängen, v. a. tisknauti, přitisknauti, tlačiti, přitlačiti, těsniti. 2) fig. saužiti. Das Drängen, Gedränge, tlačenice, tjseň.
Drangsal, n. nátisk, autisk. 2) trápenj, saužinj.
Dräuen, s. Drohen.

Dräuschen, v. n. sylné pršeti; es regnet, daß es dräuscht, prší gen se cedj, prší gen sršj.
Drauf, s. Darauf.
Draußen, adv. wně, wenku, foris.
Drechselbank, f. saustruh.
Drechseln, v. a. saustrowati, na saustru wytočiti.
Drechsler, m. saustružnjk, sl. struhár, tokár, tornator. Die — inn, saustružnice; Drechslerarbeit, saustružnické djlo; das Drechslerhandwerk, saustružnictwj.
Dreck, m. leyno, howno, stercus, dim. howýnko. Kuhdreck, krawské leyno, krawinec; Sau-, swininec; Hunds-, psynec; Mäuse-, myšinec; Pferde-, kobylinec; von Vögeln, trus, mor. ptačinec; Taubendreck, trus holubj, mor. holubinec. 2) Koth, bláto, lutum.
Dreckig, adj. howniwý, blátiwý.
Dreckkäfer, m. howniwál, scarabæus pillularius.
Drehbohrer, m. kolowrátek.
Dreheisen, n. želj̈zko saustružnj.
Drehen, v. a. točiti, zatočiti; das Rad, die Augen, kolem, očima točiti. 2) krautiti, wrtěti; den Kopf, hlawau wrtěti; den Hals, krkem krautiti. 3) kraužiti; einen Becher, čjšj wykraužiti. 4) obraceti; der Wind drehte sich, wjtr se obrátil; einem den Rücken, k někomu zády, zadkem se obrátiti. 5) Zwirn, saukati. Das Drehen, točenj, kraužení, kraucenj, obrácenj.
Drehend, adj. ein drehendes Schaf, ein Dreher, wrtohlawá owce; drehend werden, zwrtohlawěti.
Dreher, m. kdož kraužj, točj; saustružnjk.
Drehhals, m. wrtohlaw, s. Wendehals.
Drehrad, n kolowrátek. 2) das Kräusel, šamrha, čamrda, wrtoch.
Drehscheibe, f. des Töpfers, kruh hrnčjřský.
Drehspäne, plur. okružky.
Drein, s. Darein.
Dreist, adj. drzý, směly, srdnatý, odwážliwý. 2) opowážliwý, nestydatý, adv. směle, bez strachu; nestydaté
Dreistigkeit, f. drzost, smělost, srdnatost, odwážliwost. 2) opowážliwost, nestydatost.
Dreschen, v. a. er drischt, ich drosch, gedroschen, mlátiti, triturare. Leeres Stroh dreschen, hluchému zpjwati, darmo swětlo páliti, břeh worati. Das Dreschen, mlácenj, mlatba.
Drescher, m. mlatec; der Drescherlohn, měřičné.
Dreschflegel, m. cep, sl. cepy, plur.
Dreschtenne, f. mlat, humno, ol. holohumnice, area.
Drey, num. card. třj, tři, tres, tria.
Drey-, trj; dreybeinig, adj. trjnohý.
Dreydrähtig, adj. třidrátowý.
Dreydistel, f. krasowlásek, heracantha.
Dreyeck, n. trjhranjk, triangulum.
Dreyeckig, adj. trjhraný, trjrohý, trjuhelný; dreyeckige Figur, trjhranost.
Dreyeinig, adj. trůg, trogj, trinus.
Dreyeinigkeit, f. trogice, trinitas.
Dreyer, m. trogka. 2) ein halber Kreuzer, trognjk, tronjk.
Dreyerley, adj. trogj; auf dreyerley Art, na trogj způsob.
Dreyfach, adj. trognásobný, triplex, adv. trognásobně.
Dreyfaltig, adj. trogitý, trjpramenný.
Dreyfaltigkeit, f. trogice.
Dreyfaltigkeitsblume, f. trognjk, trogice, viola tricolor.
Dreyfuß, m. trjnožka, trjnohá stolice, trinožnjk, tripus; dreyfüßig, adj. trjnohý.
Dreyhauig, adj. dreymähdig, třisečný.
Dreyhundert, adj. tři sta; der dreyhundertste, trjstý.
Dreyjährig, adj. trjletý.
Dreyling, m. trognjk, trj halíře. 2) von Kindern, trůgče, trůgčátko. 3) mjra 30 wěder.
Dreylöthig, adj. trjlotowý.
Dreymal, adv. třikrát, ter; dreymalig, adj. potřetj.
Dreypfündig, adj. trjliberní.
Dreysitzig, adj. ein dreysitziger Wagen, wůz pro tři osoby.

 Dreyspän-

Dreyspännig, adj. & adv. třemi koňmi, vulgo nebozýzem.
Dreyßig, adj. třidcet, triginta; dreyßigjährig, třidcýtiletý; dreyßigtägig, třidcýtidenný. Dreyßig Kinder, třidcatero dětj.
Dreyßiger, m. třidcet let starý, třidcátnjk, tricenarius.
Dreyßigmal, třidcetkrát, tricies.
Dreyßigste, der, adj. třidcátý, tricesimus.
Dreyßigstamt, n. ein Zollamt in Ungarn, třidcátek; ein Dreyßigstbeamter, třidcátný, třidcátnjk.
Dreytägig, adv. třjdenný, triduanus. 2) das dreytägige Fieber, třetjdenný zymnice, tertiana.
Dreytausend, adj. tři tisýce, tria millia; der dreytausendste, třjtisýcý.
Drey und zwanzig, třimecýtma, tři a dwadcet.
Dreyzack, m. třjzubé, třjrohé widle; kronidle, tridens.
Dreyzehn, třinácte; — mal, třináctkrát; dreyzehnerley, třinácterý. Der Dreyzehnte, adj. třináctý.
Drieseln, v. a. točiti, roztřepiti.
Drillen, v. a. wrtati. 2) fig. Jemanden drillen, někoho saužiti, trápiti.
Drillich, m. třjlich, trylink, trilicium.
Dringen, 1. v. n. ich drang, bin gedrungen, hrnauti se, hnáti se, tlačiti se, dráti se, prorazyti. 2. v. a. habe gedrungen, tlačiti, wměstknati; sich in etwas, w něco se třjti, dráti se, tlačiti se, 2) nutiti, přinutiti, doháněti. 3) auf etwas, na něco tlačiti, o něco vsylowati, naléhati; in jemanden, nastupowati na někoho; gedrungen voll, natlačený; dringende Noth, weliká nauze, nuzná potřeba.
Drinnen, s. Darin.
Drischel, m. cep, s. Dreschflegel.
Dritte, adj. třetj, tertius; zum drittenmale, po třetj, tertia vice.
Drittel, n. třetina, tertia pars.
Drittens, adv. zatřetj, potřetj, tertio.
Dritthalb, adj. půltřetj.
Drittheil, n. třetj djl, s. Drittel.
Droben, adv. nahoře, swrchu, supra.
Drohen, v. n. hrozyti, wyhrožowati, pohrozyti, pohrůžky činiti, minari. 2) fig. das Haus drohet den Einfall, dům gest na zbořenj, na spadnutj. Das Drohen, wyhrožowánj; die Drohung, pohrůžka, mina; Drohworte, pohrůžčiwá řeč, hrozba.
Drohne, f. die Brutbiene, trubec.
Drollig, adj. sprýmowný, směšný, adv. směšně, k smjchu.
Dröhnen, v. n. třásti se, brněti.
Drossel, f. hrdlo, chřtán, ohryzek, guttur. Drossel-Ader, hrdelnj žjla, vena jugularis. 2) ein Vogel, drozd, turdus.
Drosselbeere, f. kalina, kalinowá gahoda.
Drüben, adv. tam, tamto, na druhé straně.
Drüber, adv. nad tjm, s. Darüber.
Druck, m. das Drücken, tlačenj, mačkánj, dáwenj. 2) Drangsal, vtiskowánj, potlačenj, nátisk, daw. 3) in der Buchdruckerey, tisk, tisknutj, tlačenj.
Drücken, v. a. tlačiti, hnjsti, mačkati. 2) fig. vtisknauti, vtiskati, vtiskowati, potlačowati. 3) trápiti; die Noth drückt mich, nauze mě trápj, saužj. 4) sich schmiegen, drücken, kořiti se. Das Drücken, tlačenj, s. Druck.
Drucken, v. a. tisknauti, v. pr. knihy, štátky.
Drucker, m. tiskař, s. auch Buchdrucker.
Druckerballen, m. baljk impresorský.
Druckerey, f. die Kunst, tiskařstwj. 2) die Werkstätte, tiskárna, s. Buchdruckerey.
Druckfehler, m. omyl w tlačenj.
Druckpapier, n. papjr k tlačenj.
Drud, m. morás; die Drude, můra, ephialtes, incubus. Drudenfuß, můřj noha.
Drum, protože, protož, s. Darum.
Drunten, adv. dole.
Drüschling, m. ein Schwamm, cykánka, sl. pečárka.
Drüse, f. žláza, glandula; Druse, f. druza rudy. 2) wřed, vher. 3) die Druse der Pferde, hřjbecý.
Drusen, plur. die Hefen, drozdj, kwasnice.
Drusicht, adj. wředowitý, vhřiwý.
Drüsig, adj. žlázowitý, plný žlaz.
Du, pron. pers. ty, tu.

Ducas-

Ducaten, m. dukát; Ducaten=Gold, dukátowé zlato.
Ducken, sich, v. rec. skloniti se, shýbati se, sehnauti se; geduckt gehen, shrbené, sehnuté choditi. 2) fig. podlézati.
Duckmäuser, m. potměssilý, potutedlný člowěk.
Dudeln, v. a. na dudy hráti.
Dudelsack, m. dudy, keydy, plur. sl. gagdy.
Duell, n. potýkánj we dwau, dwaubog. 2) der Zweykampf vor Gericht, ol. kyg.
Duft, m. pl. Düfte, pára, vapor. 2) wůně, puch, odor.
Duften, v. n. woněti, páchnauti.
Düften, v. a. páru wyhnati, wůni wydáwati.
Düftig, adj. páru wydáwagjcý, woňawý.
Dulden, v. a. trpěti, snásseti. Das Dulden, snássenj, trpěnj.
Duldung, f. snássenj, trpěliwost, snásseliwost, tolerantia.
Dumm, adj. tupý, hlaupý, traupowský, stupidus. 2) nevmělý. 3) sprostý. adv. hlaupě, sprostě.
Dummdreist, adj. hlaupý a drzý, nerozumně smělý.
Dummheit, f. hlaupost, tupost, sprostost, nerozum.
Dummkopf, m. hlupák, hlupec, hlaupý, sprostý člowěk, sprosták, hňup, dub, tupec, kulpa, blba, blb, traup.
Dümpfel, m. tůně, (taune).
Dumpf, adj. dumpfe Stimme, temný hlas.
Dumpfig, adj. studlý, wlhký; das Mehl riecht dumpfig, mauka zapáchá studlinau. 2) s. Dumpf.
Düne, f. kopec pjsku blízko břehu mořského.
Dung, m. hnůg, s. Dünger.
Düngen, v. a. hnogiti, pohnogiti, mrwiti; das Düngen, die Düngung, hnogenj, pohnogenj, mrwenj.
Dünger, m. hnůg, mrwa, fimus.
Dünkel, m. zdánj, mjněnj, pyssné smeyssenj o sobě, hrdost.

Dunkel, adj. tmawý, temný, náčerný, zatmělý, sserý, obscurus; es wird dunkel, sserj se, smrká se, tmj se, mračj se. 2) kalný, possmaurný; es wird mir dunkel vor den Augen, oči se mi kalj, dělagj se mi mrákoty před očima. 3) skrytý, tagný, zatmělý, nesrozumitedlný. adv. temně tmawě, 2c.
Dunkel=, temně; dunkelroth, temně čerwený.
Dunkel, n. temnost, tmawost, mrákota, mrak, obscurum.
Dunkelbraun, adj. snědý, náčerný.
Dunkelheit, f. temnost, temnota, tmawost; der Witterung, possmaurno. 2) mrákota, kalnost. 3) tagnost, zatmělost, nesrozumitedlnost.
Dunkeln, v. n. smrkati se, s. Dunkel.
Dünken, v. n. zdáti se; die Blumen dünken mich schöner, kwjtj se mi zdá pěknégssj. 2) impers. Mich dünkt, zdá se mi. 3) mniti, domnjwati se; er dünkt sich weise, má se za maudrého, domnjwá se maudrým býti. 4) mysliti, smeyssleti; das Dünken, zdánj.
Dünn, adj. tenký. 2) řjdký, židký, tenuis; dim. tenaučký, řjdaučký, adv. tence, řjdce; dünn machen, ztenčiti, zřediti. Dünn werden, řednauti, ztenčeti.
Dünne, f. tenkost. 2) řjdkost. 3) die Dünnen, Dünnungen, židowiny, tempora. 4) die Weichen, slabina, slabizna.
Dünnmacher, m. beym Becker, tenčjř.
Dunst, m. pára, parnatost požáry, vapor. 2) drobné broky na ptáky; einen blauen Dunst vor die Augen machen, zelenau někomu udělati.
Dunsten, v. n. kauřiti se, páru wydáwati.
Dunstig, adj. plný páry, parnatý.
Dünsten, v. a. dusyti; gedünstetes Fleisch, dussené maso.
Dunstkreis, m. parnatý obor, powětřj, atmosphæra.
Durch, 1. præp. skrze, skrz, per, per medium; durch die Mauer, skrze zeď. 2) přes, trans; per; durch den Bach, přes řeku, durch den Wald, přes (skrze) les; die

ganze Nacht durch, hindurch, přes celau noc, durch alle Jahrhunderte, po wſſecky wěky. 3) iſt es ein Mittel, ſo ſteht im Böhm. der Inſtrumental: durch Geld, penězy, dadurch, tjm; durch Bitten, proſſenjm; durch die Thüre gehen, dweřmi gjti; durch das Fenſter ſehen, oknem ſe djwati. 4) durch einander, wesmés; alles durch einander mengen, wſſecko w hromadu ſmjſyti. 2. adv. naſkrz, weſkrz; die Schuhe ſind durch, ſtřewjce gſau naſkrz, durch und durch, naſkrz, weſkrz a weſkrz, zcela. 3. præp. inſep. in der Zuſammenſetzung mit Zeitwörtern, pro, pře, per, trans.

Durchackern, v. a. proworati, dobře zworati, perarare.

Durchängſten, v. a. welmi ſaužiti, ſ. ängſten.

Durcharbeiten, v. a. ſich, probrati ſe, prodrati ſe. 2) den Teig, prohnjſti, wyhnjſti těſto.

Durchaus, adv. docela, zcela, naſkrz. 2) dokonce; mermo.

Durchbacken, v. n. propecy ſe, wypecy ſe.

Durchbeißen, v. a. prokauſati, ſ. Beißen.

Durchbethen, v. a. das Buch, wymodliti ſe knihu. 2) die ganze Nacht, modliti ſe přes celau noc.

Durchbetteln, v. a. das Land, žebrotau zem progjti. 2) ſich, žebrotau ſe přežiwiti, wyžiwiti.

Durchbeuteln, a. v. přeſýwati, ſ. Durchſieben.

Durchblaſen, v. a. profaukati, ſ. Blaſen.

Durchblättern, v. a. ein Buch, přegjti knihu, liſty přebjrati. 2) běžně přečjſti.

Durchblicken, 1. v. n. pronikati, proniknauti, ſ. Blicken. 2. v. a. den Nebel, ſwjtiti ſkrze mlhu.

Durchbohren, v. a. prowrtati. 2) fig. probodnauti, prorážeti, ſ. Durchſtechen. Die Durchbohrung, prowrtánj, probodnutj.

Durchbraten, v. n. propecy ſe, ſ. Braten.

Durchbrauſen, v. a. prowáti, ſ. Brauſen.

Durchbrechen, 1. v. a. prorazyti, prolomiti. 2. v. n. prorazyti, dobyti ſe, prodrati ſe.

Durchbrennen, v. n. prohořeti, ſ. Brennen.

Durchbringen, v. a. prowéſti, prondati, protahnauti, ſ. Bringen. 2) fig. přechowati, přežiwiti; ſich ehrlich, poctiwé ſe žiwiti. 3) ſein Vermögen, ſtatek ſwůg, gměnj ſwé promrhati, probeyřiti, prowondati. Die Durchbringung, das Durchbringen, promrhánj, probeyřenj. Der Durchbringer, mrhač, marnotratnjk, marnotrátce.

Durchbruch, m. průlom, prolamowánj, proraženj. 2) Die Ruhr, běhawka. 3) eines Dammes, ſkrž.

Durchdampfen, v. a. deymem naplniti.

Durchdenken, v. a. rozwažowati, rozgjmati, w myſli přemjtati, rozbjrati.

Durchdrängen, v. a. protlačiti; ſich, prodrati ſe, protiſknauti ſe.

Durchdringen, 1. v. n. protlačiti ſe, protiſknauti ſe, prodrati ſe, prorazyti. 2) pronikati, proniknauti. 2. v. a. protiſknauti, proniknauti, prorazyti. Eine durchdringende Stimme, pronikawý, pronikagjcý hlas; durchdringender Verſtand, oſtrý rozum. Die Durchdringung, proniknutj, pronikánj, protiſknutj, proraženj. Durchdrungen, proniknut, pohnut, gat.

Durchfahren, 1. v. n. progeti, naſkrz geti s wozem. 2. v. a. rozgeti, rozgezditi, wygeti.

Durchfahrt, f. průgezd, progetj.

Durchfall, m. běhawka, auplawice.

Durchfallen, v. n. propadnauti.

Durchfaulen, v. n. prohniti.

Durchfeilen, v. a. přepilowati.

Durchfeuchten, v. a. zmočiti, naſkrz zmokřiti.

Durchfliegen, v. n. proletěti.

Durchfliehen, v. a. ſkrze, přes něco utjkati.

Durchfließen, v. n. protecy, tecy ſkrze —.

Durchflößen, v. a. ſkrze něco plawiti; die — ßung, naſkrz plawenj.

Durchfluß, m. průtok.

Durchforschen, v. a. wyzpytowati, wyskaumati.
Durchfressen, v. a. prozrati, s. Fressen.
Durchfrieren, v. n. promrznauti. Durchgefroren, promrzlý.
Durchfuhr, f. průgezd.
Durchführen, v. a. prowesti, přewesti, přewezti.
Durchgällen, v. a. žlučj naplniti, zcela zhořčiti.
Durchgang, m. průchod, průchodisstě.
Durchgängig, adj. průchodný, adv. naskrz, weskrz, wesměs, wssudy.
Durchgehen, 1. v. n. přegjti, progjti, naskrz progjti, procházeti; der Schuß ging nicht durch, rána neprorazyla, neproběhla; das Wasser geht durch, woda prorážj. 2) vtecy. 2. v. a. progjti; ein Buch, přeběhnauti, běžně přečjsti; Rechnungen, přehljdnauti aučty; die Schuhe, střewjce prochoditi, protrhati.
Durchgehends, adv. naskrz, weskrz, wssudy, obecně.
Durchgießen, v. a. proljti skrze —.
Durchglühen, v. a. rozpáliti, rozpalowati,
Durchgraben, v. a. prokopati, s. Graben.
Durchguß, m. s. Ausguß. 2) s. Durchschlag.
Durchhauen, v. a. přesekati, prosekati, proklestiti, s. Hauen.
Durchhaus, n. průchodicý dům.
Durchhecheln, v. a. den Flachs, přewochlowati. 2) fig. přetřepati.
Durchheitzen, v. a. wytopiti, protopiti.
Durchhelfen, v. a. pomocy.
Durchkäuen, v. a. sežweykati, s. Käuen.
Durchkneten, v. a. prohnjsti, wyhnjsti.
Durchkommen, v. n. progjti, přegjti, prodrati se. 2) vgjti, vtecy. 3) wywáznauti.
Durchkratzen, v. a. prosskrábati, prodrbati.
Durchkreutzen, v. a. die See, moře křjžem, přes křjž progjžděti; sich, křjžem gjti.
Durchkriechen, v. a. prolezti, zlezti.
Durchlachen, v. a. die Zeit, celý čas se smáti.
Durchlaß, m. propusstěnj, splaw. 2) řjčice.
Durchlassen, v. a. propustiti, přepausstěti, přeháněti.

Durchlaucht, Durchlauchtigkeit, f. oswjcenost; Seine Durchlaucht, geho oswjcenost; Ihre Durchlaucht, gegj oswjcenost.
Durchlauchtig, adj. oswjcený; der durchlauchtigste Fürst, oswjcený, neyoswjcenégssj Knjže. Der allerdurchlauchtigste Kaiser, König, neygasnégssj Cýsař, Král.
Durchlauf, m. proběhnutj, běhawka, auplawice.
Durchlaufen, v. n. & a. proběhnauti, přeběhati.
Durchläutern, v. a. přečistiti; mit Feuer, přeháněti.
Durchleben, v. a. swůg wěk stráwiti.
Durchlesen, v. a. přečjsti.
Durchleuchten, v. n. fig. prohljdati, vkazowati se.
Durchliegen, v. a. sich, proležeti se.
Durchlöchern, v. a. prowrtati, djry vdělati do něčeho; fig. von Kleidern, protrhati, roztrhati.
Durchlügen sich, v. n. wylhati se.
Durchmesser, m. kolomér ⁊ diameter.
Durchmengen, v. a. promjchati.
Durchnagen, v. a. prohrýzti.
Durchnähen, v. a. prossiti, prossjwati.
Durchnässen, v. a. promočiti, zmočiti, zwlažiti.
Durchpflügen, v. a. proworati, zworati.
Durchpressen, v. a. protlačiti.
Durchräuchern, v. a. wykauřiti, naskrz vditi.
Durchrechnen, v. a. přepočjtati.
Durchregnen, v. n. imp. proprchnauti, proprchati, naskrz prsseti.
Durchreiben, v. a. prodrbati, prossaustati.
Durchreisen, 1. v. n. gjti, geti skrze. 2. v. a. progeti, progjžděti, progjti, procházeti. Bey meiner Durchreise, když pogedu naskrz, když gsem gel naskrz.
Durchreissen, v. a. protrhnauti.
Durchreiten, v. a. progeti na koni.
Durchrennen, 1. v. n. běžeti skrze —. 2. v. a. prohnati, prorazyti mečem. 2) die Stadt, zběhati město.
Durchrinnen, v. n. protékati, (protýkati.)

Durch=

Durchrühren, v. a. Mehl, promjchati mauku.
Durchrütteln, v. a. protřásti, protřepati.
Durchsägen, v. a. přeřezati (pilau.)
Durchschauen, s. Durchsehen.
Durchscheinen, v. n. & a. swjtiti naskrz, swětlem prorazyti; durchscheinend, naskrz swjtjcý, prohledacý.
Durchschieben, v. a. prostrčiti, s. Schieben.
Durchschießen, v. a. prostřeliti. 2) hodmo počjtati; ein Buch mit Papier, knihu papjrem prosjti.
Durchschimmern, v. n. & a. blesktem prorážeti. Durchschimmernd, blyskawý.
Durchschlafen, v. a. die Nacht, přespati noc.
Durchschlag, m. proraženj. 2) beym Schneider, průbog. 3) in der Küche, cednjk, cedidlo; dim. cedjdko. 4) řjčice
Durchschlagen, 1. v. a. probiti, protlaucy. 2. v. n. prorážeti.
Durchschleichen, v. n. prolezti, wyklauznauti; sich, wykrásti se.
Durchschliefen, v. n. prolezti, wyljhnauti se.
Durchschnitt, m. prořjznutj, překrogenj, prostřihnutj; rozdělenj. Im Durchschnitte, wesměs, weskrz, rozdělic stegný počet.
Durchsehen, 1. v. n. prozřjti, prohljdnauti. 2. v. a. přehljdnauti, přehljžeti.
Durchseihen, durchseigen, v. a. procediti, přecediti. Die Durchseihung, procezenj. Der Durchseiher, cedák, cedidlo.
Durchsetzen, v a. prowesti, wywesti, dogjti swého cýle; vmysl wywesti. 2) přegeti nebo přeskočiti.
Durchsicht, f. průhled, prohljdnutj, přehljdnutj, přehljženj.
Durchsichtig, adj. prohledacý, prohledawý, gasný.
Durchsichtigkeit, f. prohledawost, gasnost.
Durchsieben, v. a. prosýwati, přesýwati, přeháněti na řjčicy.
Durchstänkern, v. a. zasmraditi. 2) wyssaurati, wyssukati.
Durchstechen, v. a. probodnauti, probůsti, prokláti, propjchnauti. 2) einen Damm, prokopati hráz. 3) das Getreide, přehazowati obilj.
Durchstecken, v. a. prostrčiti, prowlécy.
Durchstoßen, v. a. prorazyti, prohnati probodnauti, prokláti.
Durchströmen, v. n. protécy, protjkati, técy skrze —.
Durchtreiben, v. a. prohnati, weskrz hnáti; über einen Fluß, přehnati. 2) fig. prowesti. Ein durchtriebener Mensch, prohnaný, wyfikaný, zchytralý člowěk, dobra kopa, feryna. Die Durchtriebenheit, zchytralost, lest.
Durchtreten, v. a. prosslapati, wysslapati.
Durchtrieb, m. des Viehes, průhon.
Durchtrieben, s. Durchtreiben.
Durchwachs, n. pupkowá bylina, perfoliata.
Durchwachsen, v. n. prorůsti; durchwachsen, prorostlý.
Durchwandeln, v. a. progjti, prochoditi.
Durchwandern, 1. v. n. progjti. 2. v. a. wandrem prochoditi.
Durchwärmen, v. a. rozhřjti, prohřjti, wyhřjti.
Durchwaten, v. n. přebřjsti, vadare.
Durchweben, v. a. protkati.
Durchwehen, v. n. & a. prowáti, profaukati.
Durchweichen, 1. v. n. proměknauti. 2. v. a. změkčiti.
Durchweinen, v a. die Nacht, noc přeplakati.
Durchwerfen, v. a. prohoditi, prohazowati.
Durchwinden, v. a. prowinauti, propletati. 2) sich, wyplesti se, wykrautiti se, wybřjsti.
Durchwischen, v. n. wzklauznauti.
Durchwühlen, v. a. zrýti, zrýpati, přehrabati, překutiti, rýpati se w něčem.
Durchwurf, m. prohazowačka.
Durchzählen, v. a. zpočjtati, přepočjtati.
Durchziehen, 1. v. a. protáhnauti: einen Faden, prowljknauti; Jemanden, natahowati, přetřepati. 2. v. n. progjti, progeti, táhnauti skrze —.

Durch=

Durchzug, m. průchod, průtah, protáhnutj, progitj, tažený skrze —.
Durchzwängen, v. a. sýlau, mocý protlačiti.
Dürfen, v. n. ich darf, wir dürfen, durfte, gedurft, smjti. 2) třeba, potřeba, potřebj býti. Das hättest du nicht thun dürfen, tohoť tobě nebylo třeba činiti. 3) mocy; wir vermuthen, daß dieses morgen geschehen dürfte, domnjwáme se, žeby se to mohlo zeytra státi. Wir dürften es fast selbst glauben, skoro bychom tomu sami vwěřili. Sie dürfen nur befehlen, gen poraučegj
Dürftig, adj. potřebný, nuzný, chudobný, egenus. Ein dürftiger Mensch, nuznjk; weibl. nuznice.
Dürftigkeit, f. potřeba, chudobnost, nauze, potřebnost, nuznost, egestas.
Dürre, adj. suchý, wyprahlý; dürre werden, wyprahnauti, schnauti; dürres Obst, sucháry; dürre Reiser, sussj, saus. 2) hubený; ein dürres, mageres Frauenzimmer, sussta. 3) fig. die dürre Wahrheit, holá, sprostá prawda; mit dürren Worten, zrowna, sprostě.
Dürre, f. sucho, suchota, suchost. 2) hubenost.
Dürren, v. a. sussiti, s. Dörren.
Dürrmaden, Mitesser, pl. hausenky.
Dürrsucht, f. sauchotiny, tlenj těla, chřadnutj, tabes.
Dürrwurz, f. rdesno. 2) zlatý trank, conyza squarrosa.
Durst, m. žjžeň, sitis. Den Durst stillen, žjžeň zahnati, vhasyti. 2) fig. weliká žádost, dychtiwost, cupiditas.
Dursten, v. n. žjzniti, (žjzněti), žjžen mjti. Mich durstet, chce se mi pjti. 2) nach Ehre, po cti dychtiti.
Durstig, adj. žjzniwý; durstig seyn, žjžeň mjti. 2) fig. dychtiwý; adv. — wě.
Dusack, m. tesák.
Dusel, f. samice menssjch ptáků.
Düster, adj. temný, tmawý. 2) newrlý, nehodný.
Düte, f. kornaut. dim. Dütchen, kornautek, sl. Markétka.
Dutte, f. cecek, prs, s. Zitze.
Dutzbruder, m. bratřjček.
Dutzen, v. a. tykati někomu; sich mit einem dutzen, tykati sy.
Dutzend, n. dwanáct, tucet.

E.

Ebbe, f. vbýwánj, padánj, odstupowánj moře, recessus maris. Ebbe und Fluth, fluxus & refluxus, odtok a přjtok moře.
Eben, 1. adj. rowný, planý, hladký, přjmý, æquus, planus; eben machen, rownati, srownati. 2. adv. rowně, práwě, zrowna, æque; nápodobně, přjmě, 2) náležitě, práwě, dobře. 3) mit Neben- und Bindewörtern, eben jetzt, gen nynj, eben damals, práwě tehdáž, eben so, rowněž tak; mit Fürwörtern, eben dich, tebeť; ebenderselbe, týž, ten týž; mit Zeitwörtern, das ist eben, was ich sage, toť powjdám; das wußte ich eben nicht, tohoť gsem wlastně newěděl.
Ebenbaum, m. strom ebenowý, černý dub, eben, ebenus.
Ebenbild, n. podoba, obraz, imago. Er ist das völlige Ebenbild seines Vaters, má celau podobu otce swého.
Ebenbürtig, adj. ebenbürtige Kinder, děti rodičů stegného rodu.
Ebendrähtig, adj. ebendrähtiger Faden, stegná nit; Leinwand, rowné plátno.
Ebene, f. rowina, roweň, oi. rownina, planina, planities, hladina, æquor.
Ebenen, ebnen, v. a. rownati, wyrownati, zarownati, zplaňowati, vhladiti, vla-

no, rowno, přímo dělati, æquare, complanare.
Ebenfalls, adv. rowněž také, též, nápodobně, item, itidem.
Ebenholz, n. ebenowé dřewo, ebenus.
Ebenmaß, n. stegná, rowná míra; rownoměrnost.
Ebenmäßig, adj. stegné míry; adv. rowně, s. Ebenfalls.
Ebentischler, m. kunstowný truhlář, ebenář.
Eber, m. kanec, aper, verres.
Eberäsche, f. jeřab, jeřábek, s. Vogelbeerbaum.
Eberschwein, n. s. Eber.
Eberwurzel, Eberwurz, f. pupawa, carlina, chamaeleon.
Echo, n. der Wiederhall, ohlas, obražený hlas, jek, echo.
Echt, adj. prawý; ächte Kinder, děti zřádného manželstwj, legitimæ proles. 2) sprawedliwý. 3) dobrý. adv. prawě, sprawedliwě, dobře.
Eckband, n. pant na kragi.
Ecke, f. die äußere scharfe Fläche, roh, uhel, krag, hrana. 2) der innere Winkel, kaut, angulus. 3) fig. konec, uhel, cejp. 4) eine kleine Ecke, ein Eckchen, kausek cesty.
Eckel, Eckelhaft, s. Ekel.
Eckhaus, n. nárožnj, kragnj dům.
Eckig, adj. hranatý, rohatý, špičatý. adv. — tě.
Eckkachel, f. kragnj kachljk.
Eckpfeiler, m. kragnj piljř.
Ecksäule, f. kragnj slaup.
Eckschaft, f. roh od zdi, kragnj kus zdi.
Eckstein, m. uhelnj kámen.
Eckzahn, m. zadnj zub u konj.
Edel, adj. urozený, nobilis. 2) fig. šlechetný, wýborný, dobrý, drahý, wzácný, wznešený. adv. šlechetně; edel denken, handeln, šlechetně smeyšleti, gednati. adv. urozeně, ctnostně, šlechetně ꝛc.
Edeldame, Edelfrau, f. urozená panj, zemanka.
Edelhof, m. zemanský, panský dwůr, zemanské sýdlo.
Edelknabe, m. mládenec urozený páže.
Edelknecht, m. panoš.
Edelmann, m. zeman; urozený, pán.
Edelmännisch, adj. zemanský, adv. po zemansku, zemansky.
Edelmarder, m. wzáctná, drahá kuna.
Edelmuth, m. ušlechtilá, šlechetná mysl.
Edelmüthig, adj. šlechetné mysli. adv. šlechetně.
Edelstein, m. dobrý, drahý kámen, lapis pretiosus, gemma.
Edict, n. rozkaz, wyřčenj, edictum.
Efter, s. After.
Ege, f. brány, pl., occa.
Egebalken, m. paprsek u bran.
Egel, m. pigawka, pigawice, (střebikrewka, krwostřebka,) hirudo.
Egelkraut, n. penjžek winutý, nummularia.
Egen, v. a. wláčeti, occare. Das Egen, wláčenj, wláčka.
Egemann, Eger, m. wlačec, occator.
Egeschiene, f. mečjky u bran, pl.
Egezinken, m. hřebjk u bran.
Egle, m. okaun, s. Bars.
Ehe, eher, adv. comp. eher, superl. aufs eheste, am ehesten, prw, prwé, než; dřjwe než, prius, priusquam. Je eher, je besser, čjm dřjwe, tjm lépe. 2) prwé, před tjm. 3) fig. raděgi, spjše.
Ehe, f. manželstwo, manželstwj, matrimonium.
Eheband, m. swazek manželský, sňátek.
Eheberedung, f. přjpowěd, zasnaubenj; zásnelky, námluwy, plur.
Ehebett, n. lože manželské.
Ehebrechen, v. n. cyzoložiti, smilniti, adulterari.
Ehebrecher, m. cyzoložnjk, smilnjk, adulter. Die — inn, cyzoložnice, adultera.
Ehebrecherisch, adj. cyzoložný. adv. cyzoložně.
Ehebruch, m. cyzoložstwo, cyzoložstwj, adulterium.

Ehedem, adv. před časy, předešsle, před tjm; olim, quondam.
Ehedessen, s. Ehedem.
Ehefrau, f. manželka, žena, vxor.
Ehegatte, m. manžel, muž, conjux vir.
Ehegattin, f. s. Ehefrau.
Ehegeld, n. das Heurathsgut, wěno, dos.
Ehegemahl, Ehegenoß, m. s. Ehegatte.
Ehegericht, m. práwo k rozsauzenj manželstých přj.
Ehegestern, adv. před wčjrem, před wčeregsskem, nudius tertius. Der ehegestrige, adj. předwčeregssj.
Ehegürtel, m. s. Champignon.
Eheleiblich, adj. z poctiwého lože, z řádného manželstwa zplozený; prawy, wlastnj.
Eheleute, pl. manželé.
Ehelich, adj. manželský; der eheliche Stand staw manželský; eheliche Kinder, děti z řádného lože. adv. manželsky, řádně.
Ehelichen, v. a. za muže, za ženu wzýti, pogjti, s. Heurathen.
Ehelos, adj. swobodný, neženatý; von Frauenspersonen, newdaná.
Ehelosigkeit, f. swobodný staw; von Mannspersonen, panictwj; von Weibspersonen, panenstwj. Von Geistlichen, bezženstwj, cælibatus.
Ehemalig, adj. předešslý, býwalý, někdegssj,
Ehemals, adv. před časy; někdy.
Ehemann, s. Ehegatte.
Ehender, dřjwě, spjsse s. Ehe.
Ehepaar, n. oba manželé, s. Eheleute.
Ehepacten, pl. swadebnj smlauwa, zápis manželstwa.
Eher, comp. s. Ehe.
Ehern, adj. měděný, metalowý. 2) fig. eine eherne Stirn, twrdý, co měď, železo.
Ehescheidung, f. rozwedenj, rozlaučenj manželů, divortium.
Ehesegen, m. požehnánj w manželstwj, t. g. děti.
Ehestand, m. staw manželský, manželstwj.
Eheste, der, die, das, s. Ehe, adv. Mit ehester Gelegenheit, s neyprwnégssj přjležitosti, co neydřjwe.

Ehestens, adv. co neydřjwe, co neyspjsse.
Ehesteuer, f. das Heurathsgut, wěno.
Ehestifter, m. námluwce, namluwčj, snaubce.
Ehestifterinn, f. námluwčj, zasnubitelkyně, pronuba.
Ehestiftung, f. namluwenj, namlauwánj, swadebnj smlauwa.
Eheteufel, m. čertjček, genž různicy mezy manžely tropj.
Eheverlöbniß, n námluwy, sponsalia.
Ehevogt, m. zástupce, poručnjk ženy.
Eheweib, n. manželka, s. Ehefrau.
Ehrbar, adj. počestný, ctný, honestus; slussný, decorus, als ein Titel, poctiwý, ctihodný. adv. — ně, — wě, honeste.
Ehrbarkeit, f. počestnost, honestas; slussnost, decorum.
Ehrbarlich, s. Ehrbar.
Ehrbegierde, f. cti žádost, dychtiwost, tauženj po cti.
Ehrbegierig, adj. cti žádostiwý, pocti taužjcý, dychtjcý.
Ehre, f. čest, poctiwost, honor; König der Ehren, král sláwy. 2) hodnost, důstogenstwj, důstognost; zu großen Ehren, k welikým hodnostem, k welikému důstogenstwj. 3) pocta, vctiwost. 4) chwála, sláwa.
Ehren, v. a. ctjti, w poctiwosti mjti, honorare. 2) chwáliti, slawiti.
Ehrenamt, n. důstogenstwj.
Ehrenbahn, f. cesta ke cti, cesta sláwy.
Ehrenbezeugung, f. vctěnj, vctiwost, prokazowánj cti.
Ehrenbothe, m. ein Gesandter, wyslanec, slawný posel.
Ehrendieb, m. vtrhač na cti, lupič cti, zloděg cti a gména dobrého.
Ehrendienst, m. služba ke cti, den letzten Ehrendienst erweisen, poslednj čest (poctiwost) prokázati
Ehrenerklärung, f. cti nawrácenj, za poctiwého wyhlássenj.
Ehrenfest, adj. s. Ehrenvest.
Ehrengedächtniß, n. slawná památka.

Ehrengeschenk, n. dar cti, poctiwosti, dar ku pocté daný.
Ehrenhold, m. s. Herold.
Ehrenkleid, n. slawný oděw, raucho k slawnostem.
Ehrenkrone, f. koruna slávy.
Ehrenleute, pl. lidé poctiwj, pocty hodni, wáženj.
Ehrenlohn, m. slawná odplata, mzda.
Ehrenmahl, n. s. Ehrengedächtniß.
Ehrenmann, m. poctiwý, ctihodny, welmi wážený muž.
Ehrenname, m. gmeno důstognosti, poctiwosti, dobré, poctiwé gmeno.
Ehrenpfennig, m. pamětnj penjz, penjz pocty.
Ehrenpforte, f. brána slávy, ke cti a slávě wystawená.
Ehrenpreis, m. weronyka, rozrazyl, trznjk, přjtržné kořenj, veronica.
Ehrenräuber, m. s. Ehrendieb.
Ehrenrettung, f. hágenj cti.
Ehrenrührig, adj. hánliwý, wsstipačný, potupný, ctidůtkliwý; adv. — né, — wě.
Ehrensache, f. pře z strany cti, cti se týkagjcý.
Ehrensäule, f. slaup pamětnj, slaup slávy, ke cti postawený.
Ehrenschänder, m. hánce, lupič ze cti.
Ehrenschänderisch, adj. vtrhačný, wsstipačný, hánliwý; adv. — né, — wě.
Ehrenspiegel, m. zrcadlo slawných činů; Ehrenspiegel Böhmens, Oesterreichs, zrcadlo slávy české, rakauské.
Ehrenstelle, f. hodnost, důstognost, důstogenstwj, auřad důstogný.
Ehrenstufe, f. stupeň hodnosti.
Ehrentag, m. den slawný, den slawnosti.
Ehrentrunk, m. připigenj na zdrawj, pocta.
Ehrenvest, adj. slowutný, slowautný, cti hodný, slawný.
Ehrenwort, n. vctiwé slowo, slowo vctiwosti. Auf mein Ehrenwort, na mau čest, na mé dobré, poctiwé gmeno, na mé slowo.
Ehrenzeichen, n. znamenj cti, slávy.

Ehrerbietig, adj. vctiwý, počestný; adv. — wě, né.
Ehrerbiethung, f. Ehrerbiethigkeit, vctiwost, poctiwost.
Ehrfurcht, f. vctiwost.
Ehrgeiz, m. hrdost, nezřjzená cti žádost, dychtiwost po cti.
Ehrgeizig, adj. hrdý, cti žadostiwý, welmi po cti dychtiwý, po cti lákagjcý; adv. hrdě.
Ehrgierig, s. Ehrgeizig.
Ehrlich, adj. poctiwý, ctný, počestný, sslechetný; adv. poctiwě, ctně, se ctj.
Ehrlichkeit, f. poctiwost, počestnost.
Ehrliebe, f. milowánj cti, zřjzená žádost cti.
Ehrliebend, adj. čest milugjcý, milowný cti.
Ehrlos, adj. cti prázdný, nectný, bezectný; adv. nectně, bezectně.
Ehrlosigkeit, f. nepoctiwost, bezectnost.
Ehrsam, adj. poctiwý, počestný; ehrsame Herren, slowutnj páni.
Ehrsucht, f. přjlissná žádost cti.
Ehrsüchtig, adv. cti nesmjrně žádostiwý.
Ehrvergessen, adj. na čest nedbagjcý, nestydatý.
Ehrwürde, f. ctihodnost; Euer Ehrwürden, wassnost; Euer Hochwürden, welebnost.
Ehrwürdig, adj. ctihodný; Hochwürdig, welebný.
Eibe, f. der Eibenbaum, tis, tisowý strom, taxus; von Eiben, tisowý.
Eibisch, m. wysoký sléz, althæa officinalis L.
Eibischbaum, m. s. Eberäsche.
Eibischkraut, n. Eibischwurz, f. s. Eibisch.
Eichapfel, m. dubenka, dubowá kulička, galles, gallesowá kalka, sl. dubowá hálka, galla.
Eiche, f. der Eichbaum, dub, dubowý strom, quercus. Eine junge Eiche, daubec, daubek, dubeček. 2) das Eichmaß, vstanowená mjra, wyměřowánj nádob podlé mjry.
Eichel, f. žalud, glans quernea.
Eichelhäher, m. der Nußhäher, sogka.
Eichelmast, f. krmenj žaludy; sl. žjr; das Eichelschwein, žjrná swině; Schweine in die

die Eichelmast treiben, prasata na žaludy hnáti.
Eichen, adj. dubowý.
Eichen, v. a. podlé gisté mjrý wyměřiti, s obecnau mjrau srownati.
Eichenlunge, f. s. Steinflechte.
Eichenmistel, m. dubowé mélj, viscum album.
Eichenschwamm, m. dubowka, sl. dubownjk.
Eicher, Eichner, m. wážný, auředník nad mjrau a wáhau vstanowený.
Eichholz, n. daubj, dubina; im Eichholze, w dubech.
Eichhorn, n. wewerka, wewerice, sciurus, dim. das Eichhörnchen, wewerička; von Eichhorn, wewercj.
Eichmaß, n. obecná půwodnj mjra neb wáha.
Eichtraube, f. s. Eichenschwamm.
Eichwald, m. dubowý les, daubrawa, daubj, dubina, quercetum.
Eid, m. přjsaha, jusjurandum. Einen Eid ablegen, přjsahati, přjsahu složiti, skládati.
Eidam, m. der Schwiegersohn, zeť, gener.
Eidbruch, m. zrussenj přjsahy.
Eidbrüchig, adj. přjsahy nedržjcý, přjsahu russjcý.
Eidechse, f. gesstěrka, lacerta; von der Eidechse, gesstěrčj.
Eiderdunen, pl. peřj (prach) z husy mořské.
Eidergans, f. mořská husa, anas mollissima L.
Eidesformel, f. slowa přjsahy.
Eidgenoß, m. přjsahau spogený, spuntowaný, confœderatus. 2) Die Eidgenossen, Eidgenossenschaft, sswcycarowé.
Eidlich, adj. přjsežný; adv. s přjsahau, pod přjsahau.
Eidschwur, m. přjsaha, složenj přjsahy.
Eifer, m. horliwost, feruor; wraucnost, ardor.
Eiferer, m. horliwý milownjk, horlitel, zelotes.
Eifergesetz, n. zákon horliwosti, pro manžely sobě newěrjcý.
Eiferig, eifrig, adj. horliwý, wraucný; adv. horliwě, wraucně.
Eifern, v. n. horliti, nenáwiděti, newěřjti na někoho, hněwati se; mit seinem Weibe, na swau ženu žehrati.
Eifersucht, f. horlenj, žehránj na ženu; zuřenj, zuřiwost, žehrawost, zelotypia.
Eifersüchtig, adj. záwistiwý, sočiwý, aemulus. 2) muž neb žena horljcý z newěřenj, žehrawý, žehrák, zelotypus.
Eigen, adj. wlastnj, proprius; eigenes Lob, chwála sebe samého. 2) obzwlásstnj. 3) sich etwas eigen machen, přiwyknauti k něčemu; das ist dir eigen, to ge twá powaha, twůg spůsob.
Eigends, f. Eigens.
Eigendünkel, m. důmněnj o sobě.
Eigenhändig, adj. wlastnj rukau psaný, včiněný, adv. wlastnj rukau, manu propria.
Eigenheit, f. obzwlásstnost.
Eigenliebe, f. láska sebe samého, philautia, (samoswognost, Com.)
Eigenmächtig, adj. wlastnj mocý včiněný; adv. z swé mocy, práwa k tomu nemagjc.
Eigennutz, m. wlastnj zysk, vžitek. 2) zysku žádost.
Eigennützig, adj. wlastnjho zysku žádostiwý, wlastnj zysk wyhledáwagjcý, po wlastnjm vžitku dychtiwý. adv. s žádostj zysku wlastnjho.
Eigens, adv. zwlásstě, schwálně.
Eigenschaft, f. wlastnost, zwlásstnost, powaha, attributum, proprietas.
Eigensinn, m. swémyslnost, nevstupnost.
Eigensinnig, adj. swémyslný, nevstupný.
Eigenthum, n. práwo k gměnj, dominium; 2) držení, possessio. 3) wlastnj statek, zbožj; nábytek, gměnj, bona.
Eigenthümer, m. pán statku, držitel, dominus, possessor. Die Eigenthümerinn, panj statku.
Eigenthümlich, adj. wlastnj, swůg. adv. wlastně.
Eigenthumsherr, m. s. Eigenthümer.
Eigenthumsrecht, n. práwo k statku, k domu,

Eigent-

Eigentlich, adj. wlastnj, prawý, oprawdowý, proprius, verus, adv. wlastně, na wlas.
Eigenwillen, m. wlastnj wůle, swémyslnost.
Eigenwillig, adj. swémyslný. adv. — ně.
Eiland, n. die Insel, ostrow; der Eiländer, na ostrowě bydlegjcý, ostrowan.
Eile, f. spěch, pospěch; in der Eile, naspěch, na pospěch, na kwap. Es hat Eile, gest na pospěch. In aller Eile, rychle, spěssně, kwapně.
Eilen, v. n. pospjchati, pospjssiti, chwátati, kwapiti, mor. spěchem gjti. Das Eilen, pospjchánj, chwátánj.
Eilends, adv. spěssně, rychle, chwátawě, čerstwě, honem, festinanter.
Eilf, elf, gedenácte, gedenáctero, vndecim; vor eilfen, (vor eilf Uhr,) před gedenáctau (hodinau). Eilf, die Zahl, ein Eilfer, gedenáctka.
Eilfertig, adj. pospěssný, spěssný, chwátawý; ein eilfertiger Mensch, kwapil, pospjssil, chwátal. adv. pospěssně, honem.
Eilfertigkeit, f. chwátawost, pospěssnost, kwapnost.
Eilfach, adj. gednáctnásobný; adv. gedenáctnásobně.
Eilfjährig, adj. gedenáctiletý.
Eilfmal, adv. gedenáctkrát.
Eilfte, der, adj. gedenáctý; zum eilftenmale, pogedenácté.
Eilftel, n. gedenáctý djl.
Eilftens, adv. gedenácte, za gedenácté.
Eilfterley, adj. gedenácterý.
Eilig, adj. spěssný; adv. spěssně, s. Eilfertig, Eilends.
Eimer, m. ein Schöpfeimer, okow, sl. wědro, ročka, situla. 2) ein Maß, wědro, sl. okow, amphora.
Eimerig, adj, wěderni; dreyeimerig, triwěderni.
Ein, als Zahlwort, einer, eine, eines, der eine, die eine, das eine, geden, gedna, gedno, vnus, a, um. 2) als Artikel drucken es die Böhmen nicht aus: Ist das ein Thaler? — Ja, es ist einer, geli to tolar? — ano, ge. Sahest du nicht einen Vogel? — Ja, ich sahe einen, newiděl lis ptáka? — ano, widěl gsem. Ein schönes Haus, pěkný dům; ein solcher Mensch, takowý člowěk. 3) als Fürwort, kdo, někdo. Es möchte einer (jemand) sagen, řekl by někdo. 4) als Partikel vor den Zeitwörtern: hinein, w, na, za: einschlagen, wrazyti; einschenken, nalíti; einschließen, zawřjti.
Einackern, v. a. zaworati, zaworáwati. Die Einackerung, zaworánj, zaworáwánj.
Einander, adj. einer den andern, geden druhého; einer dem andern, geden druhému. 2) se, sobě; wir begegneten einander, potkali gsme se. Sie hindern einander, překážegj sobě. Einander lieben, wespolek se milowati. Mit Vorwörtern: an einander, k sobě, při sobě; auf einander, po sobě, na sobě; aus einander werfen, rozházeti; mit einander, spolu; nach einander, po sobě; von einander, od sebe; über einander, na sobě, na hromadu; unter einander, do hromady.
Einantworten, v. a. einhändigen, odewzdati, wydati, tradere; die Einantwortung, odewzdánj, wydánj.
Einårnden, v. a. sklíditi, sklízeti. Die Einårndung, sklizenj.
Einäschern, v. a. na prach spáliti, w popel obrátiti, popelem položiti. 2) die Häute, kůže lauhem mořiti; w wápně a w popele močiti; das Garn, do lauhu dáti, lauhem wařiti. 3) die Stirn, čelo popelem posypati. Die Einäscherung, w popel obrácenj. 2) w lauhu mořenj. 3) posypánj popelem, popelec.
Einathmen, v. a. duch do sebe wtáhnauti; nadýchati se něčeho.
Einätzen, v. a. močenjm wprawiti, wrýti; sich, zažrati se.
Einäugig, adj. gednooký, monoculus.
Einballen, v. a. w paljk swázati.
Einbalsamiren, v. a. wonnau mastj mazati, napustiti. Die Einbalsamirung, namázánj.
Einband, m. wazba. 2) der Band, swazek.

Einban-

Einbansen, v. a. das Getreide, do přjsto=důlků skládati.
Einbau, m. am Ufer eines Flusses, zděný taras, náhon.
Einbauen, v. a. von den Bienen, wrogiti se, vsaditi se.
Einbeere, f. wranj oko, paris quadrifolia, L.
Einbeeren, v. a. geřabiny do ok dáti, ge=řabiny naljčiti.
Einbeißen, v. n. kausnauti do něčeho, w=kausnauti, zakausnauti. 2) von Schlägen, do žiwého přigjti; do kůže za=leznauti.
Einbeitzen, v. a. Fleisch, do octa dáti, w octě zmořiti, macerare; sich, zažrati se.
Einbekennen, v. a. wyznati, s. Bekennen.
Einbekommen, v. n. dostati, s. Bekommen.
Einberichten, v. a. náwěštj dáti, zpráwu zaslati, dáti wěděti. Die Einberichtung, zaslánj zpráwy.
Einbetteln, v. a. nažebrati, naprosyti. 2) sich einbetteln, wžebrati se, dožebrati se, wprosyti se, doprosyti se.
Einbeugen, v. a. ohnauti, zahnauti, ohýbati. Die Einbeugung, ohýbánj, zahnutj, ohyb.
Einbiegen, v. a. s. Einbeugen.
Einbilden, v. rec. sich, sobě mysliti, po=mysliti, w mysli předstawiti, wyobra=zowati, imaginari. 2) domnjwati se, opinari. Das hat sich niemand einge=bildet, žádnému se nezdálo. 3) my=sliti, smeyßleti o sobě; er bildet sich viel ein, mnoho o sobě myslj. Ein eingebil=deter (einbildischer, einbilderischer) Mensch, pyšný člowěk.
Einbildung, f. wyobrazowánj, předstawowá=nj, imaginatio. 2) myšlenj, pomyšlenj, zdánj, důmněnj, důměnka, opinio. 3) hrdé smeyšlenj o sobě.
Einbildungskraft, f. fantazye, (pomyšlugjcý, obrazotworná moc), phantasia.
Einbinden, v. a. zawázati; Bäume in Stroh, stromy slamau obwázati. 2) ein Buch, knihu swázati. 3) einem Kinde bey der Taufe, djtěti při křtu zawázati, waza=ného dáti. 4) fig. einem etwas scharf, přjsně někomu přikázati.

Einbindnadel, f. bey den Schustern, šněro=wacý gehla.
Einblasen, v. a. wdechnauti. 2) fig. na=faukati, našeptati, napowjdati, na=pjskati. 3) sfauknauti, faukánjm pře=wrhnauti, zwrátiti. Die Einblasung, wdechnutj, nafukowánj, napowjdánj.
Einbläser, m. nafukowač, napowjdač.
Einblatt, n. gednolistek, parnassia.
Einbläuen, v. a. bitjm wprawiti do něko=ho, wtlaucy, weprati.
Einböckeln, v. a. do soli, do láku naložiti.
Einbohren, v. a. nawrtati, zawrtati.
Einbohrig, adj. gednau wrtaný.
Einbrechen, 1. v. a. zlomiti, prolomiti, prolámati, wylámati, perfringere; das Haus, zbořiti. 2. v. n. zlomiti se, zbo=řiti se, prolomiti se, frangi; von Fein=den, Soldaten, wpadnauti, wtrhnauti, invadere; von der Zeit, blјžiti, přípa=dati, schylowati se, nastáwati, immi-nere; von Dieben, dobyti se, irrumpere.
Einbrennen, v. a. s. Brennen, připáliti, wypáliti, inurere; das Futter, pjcy spa=řiti, zapařiti; Mehl, pražiti, vpraži=ti; eingebrennte Suppe, pražená, zapra=žená poljwka. Die Einbrenne, gjšška, za=prážka. Die Einbrennung, wypalowá=nj, zapařowanj.
Einbringen, v. a. wnésti, wprawiti, při=prawiti někam, na mjsto. Getreide, obilj skliditi, do stodoly wozyti. 2) fig. přinésti; vor Gericht, donésti, v=dati; Gewinn, zysk přinášeti. 3) na=hraditi, wynahraditi, compensare. Die Einbringung, wnešenj, sklizenj; done=šenj, vdánj.
Einbrocken, v. a. nadrobiti. Hast du ein=gebrockt, so mußt du es ausessen, gez, cos sobě nawařil, t. g. pochybillis w čem, mušjš za to odbeywati.
Einbruch, m. wlom, zlomenj, prolomenj; der Feinde, wpadnutj, invasio; der Die=be, dobýwánj se; der Nacht, připadnu=tj, blјženj, nastáwánj nocy, saumrak.
Einbrühen, v. a. wypařiti, spařiti, napařiti.

Einbund,

Einbund, m. wazba kniby, s. Einband.
Einbuße, f. ztráta, sskoda.
Einbüßen, v. a. ztratiti, sskodowati, sskodu mjti, ztrátu trpěti, o něco přigjti, pro=dělati.
Eincassieren, v. a. do kasy přigjmati.
Eindammen, v. a. do hráze zatlaucy, wrazyti.
Eindämpfen, v. a. die Vögel, ptáky do tmy zawřiti.
Eindeichen, v. a. hrázemi obehnati, ohra=diti, zahatiti.
Eindingen, v. a. w smlauwu zawřiti, spolu wymjniti. Die Eindingung, wymjnénj, smlauwa.
Eindorren, v. n. seschnauti se, wysussiti se, von der Erde, wyprahnauti.
Eindrängen, v. rec. sich, tlačiti se do něče=ho, wtlačiti se, wtisknauti se, dráti se; wedrati se, wplesti, připlichtiti se, mocý wlezti. Die Eindrängung, wtlačenj, wedránj.
Eindringen, 1. v. n. wedrati se; die Fein=de sind eingedrungen, nepřátelé wpadli, wskočili, wrazyli se (do města, země). Das Wasser dringt ein, woda se walj, hr=ne. 2. v. rec. wtisknauti se, s. Eindrängen.
Eindruck, m. das Eindrucken, wtisk, wti=sknutj; das Eindrücken, wtlačenj, wy=tlačenj. 2) fig. pohnutj mysli, tknutj, dorážensj.
Eindrücken, v. a. wtisknauti, wtlačiti. 2) wmáčknauti; ein Ey, protlačiti.
Eindrucken, v. a. wtisknauti do kniby.
Einebnen, v. a. srownati, wyrownati.
Einegen, v. a. zawláčeti, zawlačowati.
Einen, v. a. sgednotiti, s. Vereinen.
Einer, num. geden, s. Ein.
Einer, m. (Der Einser), gednička, vulgo gednusska, monas.
Einerley, adj. gednostegný, sl. gednaký. adv. gednostegně.
Einerndten, v. a. skljzeti, s. Einärnden.
Einfach, adj. gednoduchý, gednonásobný, prostý, simplex; adv. gednonásobně.
Einfachheit, f. gednoduchost.
Einfädeln, v. a. nawlécy, nawljknauti, na=wljkati; gehlu nadjti; fig. mastrogiti, nawljknauti.
Einfahren, 1. v. a. das Getreide, obilj domu wozyti, dowážeti. 2) přegeti, wozem něco zkáceti, zwrhnauti. 2. v. n. wgeti; im Bergbaue, sgeti, slezti, sstupowati do dolu.
Einfahrt, f. wgetj. 2) slezenj do dolu. 3) wgezd, kudy se wgjždj; průgezd.
Einfall, m. wpád, wpadánj; der Einfall der Klinke, zapadánj kliky. fig. Einfall des Feindes, wpád, autok. 2) Eines Hauses, zbořenj. 3) nápad, připadnutj na mysl.
Einfallen, v. n. padati do něčeho, wpad=nauti, wpadati; die Klinke fällt nicht gut ein, klika nedobře zapadá. Es fällt Frost ein, připadá mráz. Was fällt dir ein? co ti připadá, napadá? 2) zbo=řiti se, spadnauti, sesauti se, zřjtiti se. Eingefallene Augen, přepadlé, wpadlé oči.
Einfalt, f. sprostnost; hlaupost.
Einfälteln, v. a. nabjrati, zbjrati, zfal=dowati.
Einfältig, adj. prostý, sprostný, simplex; hlaupý. Ein einfältiger Tropf, sprosták, sprostáček; hlupák. adv. sprostně, hlaupě.
Einfaltspinsel, m. nemehlo, laula, tulpa, hňup; sl. bolwáň.
Einfangen, v. a. Thiere, zchytati, polapiti; einen Ort, ohraditi, obehnati.
Einfärbig, adj. gedné barwy, gednobare=wný.
Einfassen, v. a. einen Garten mit einer Mauer, zdj ohraditi, mit einem Zaune, plotem obehnati; mit einem Saume, einsäumen, obraubiti, zalemowati, oblemowati, ob=kládati; einen Stein in Gold, do zlata wsaditi, zasaditi, zasazowati; zlatem obdělávati, obložiti.
Einfassung, f. zalemowánj, ohrazenj, obe=hnánj, obraubenj. 2) hradba, obruba, obkladek.
Einfehmen, v. a. Schweine, swině na žalu=dy, na bukwice hnáti.
Einfeilen, v. a. wypilowati, pilnjkem wře=zati.

Einfeuch=

Einfeuchten, v. a. zmočiti, nawlažowati, namáčeti.
Einfinden, v. rec. sich, nalezuauti se, naléžati se, zahoditi se, přigjti.
Einfindung, f. přigitj.
Einfitzen, v. a. bey den Nadlern das Oehr, aušsko gehelnj wypilowati.
Einflechten, v. a. plesti, complicare; zaplésti, innectere; sich einflechten, wplésti se, wmásti se, připlichtiti se, implicare se. Die Einflechtung, pletenj, zapletenj, wpletenj. 2) am Flegel, ossitj.
Einflicken, v. a. wsaditi, lepiti; sich, připlichtiti se, přilepiti se; wplesti se.
Einfliegen, v. n. wljtnauti, wletěti.
Einfließen, v. n. wtécy, wtekati, wplynauti. 2) fig. in die Rede mit einfließen lassen, podotknauti, připomenauti, w řeč pustiti.
Einflößen, v. a. wljti, wléwati. 2) fig. wléwati, wštjpiti. Die Einflößung, wlitj, wléwánj.
Einfluß, m. wtekánj, wtok, influxus. 2) fig. aučinek, moc, wztahowánj se, wléwánj. Einfluß der Sterne, aučinkowánj (moc) hwězd; nach einigen neuern Schriftstellern, wléwánj.
Einflüstern, v. a. wšeptati, pošeptati, do vcha mluwiti.
Einfordern, v. a. Geld, žádati, sháněti penjze, vpomjnati z penéz. Die Einforderung, vpomjnánj, shánénj.
Einförmig, adj. gednotwárný, stegný w způsobu, gedné formy, na gedno brdo děláný. adv. na gedno brdo, gednostegné.
Einförmigkeit, f. gednotwárnost, stegný způsob, gednostegnost.
Einfressen, v. a. sežrati, nažrati se; Staub, prachu se nalýkati, napolykati; sich einfressen, zažrati se.
Einfreyen, v. rec. sich, přiženiti se, k. p. do statku, do řemesla.
Einfrieden, v. a. pro bezpečnost zahraditi, hradbau zahágiti.
Einfrieren, v. n. zamrznauti. Das Einfrieren, zamrznutj.

Einfugen, v. a. wpogiti, wsaditi, wložiti.
Einfuhre, f. přiwážení, dowážení.
Einführen, v. a. inuehere, přiwézti, dowezti, přiwážeti, dowážeti; Getreide, kliditi, skliditi. 2) introducere, vwésti, vwáděti; einen Dieb, zloděge do wězenj wésti. Eingeführtes Recht, vwedené práwo.
Einführung, f. přiwážení. 2) vwedenj, vwáděnj. 3) auf die Güter, bey den Juristen, zwod, immissio in bona, secundus gradus executionis realis.
Einfüllen, v. a. naplniti, naliti; nacpati.
Einfüllung, f. naplnénj, nalžwánj; nacpánj.
Eingang, m. wchod, přjstup, wgitj, ingressio, aditus. 2) Eingang einer Rede, začátek, počátek řeči, exordium.
Eingeben, v. a. Arzney, k vžjwánj dáti, Gift, gedu dáti. 2) do mysli wložiti, wnuknauti, suggerere, wdechnauti, nadchnauti, inspirare. 3) Eine Schrift, spis podati, zadati, exhibere.
Eingebung, f. wnuknutj, nadšenj.
Eingebünde, n. wázané.
Eingeboren, adj. gednorozený, unigenitus. 2) w zemi zrozený, wlastenec, ol. zemek.
Eingedenk, adj. pamětliwý, memor. Sey meiner eingedenk, pamatug na mne, měg mne w paměti.
Eingefleischt, adj. wtělený.
Eingehen, v. n. gjti do —, wgjti, wcházeti. 2) fig. einen Vertrag, w smlauwu wgjti, eine Wette, založiti se. Das gehe ich niemals ein, k tomu nikdá nepřiwoljm, nepřistaupjm; das will ihm nicht eingehen, to mu nechce gjti do hlawy. 3) bořiti se, baurati se, scházeti, zacházeti, k zkáze přigjti; vom Tuche, srazyti se.
Eingesessen, adj. vsedlý, w zemi zrozený, vsazený.
Eingeständniß, n. přiznánj, s. Geständniß.
Eingestehen, v. a. přiznati se, přiznáwati se, fateri. 2) připustiti, připaušštěti.
Eingeweide, n. ostdj, wnitřnosti, pl. viscera, droby, pl. střewa, pl. intestina.
Eingezogen, adj. počestný, modestus, mrawný, adv. počestné, mrawné.

Eingezogenheit, f. mrawnost, počestnost.
Eingießen, v. a. wljti, wljwati, zaljwati.
Eingießung, f. wlitj, wljwánj.
Eingraben, v. a. zakopati, zahrabati; sich, zakopati se, zaryti se. 2) wrýti, wyryti. Die Eingrabung, zakopánj, zahrabánj, wrytj, wyrytj.
Eingreifen, v. n. wsáhnauti, zasáhnauti, zasahati; von den Zähnen eines Rades, chytati; in die Rechte eines andern, sahati, sáhnauti do práwa druhého.
Eingriff, m. wsáhnutj, sahánj do cyzýho.
Einguß, m. wlitj, wljwánj; wěc wlitá.
Einhäften, v. a. zastehnauti, zassiti. 2) sessiti.
Einhägen, v. a. plotem obehnati, ohraditi, zahágiti. Die Einhägung, ohrazenj, zahágenj.
Einhäkeln, v. a. na háček, na petlicy zawěsyti. 2) sich, zaplesti se, s pazaury se powěsyti.
Einhaken, v. a. hák zarazyti, hákem dosáhnauti.
Einhällig, adj. gednohlasný. 2) fig. gednomyslný, sworný. adv. — ně.
Einhälligkeit, f. gednomyslnost, swornost.
Einhalt, m. zdržowánj, zadržowánj, stawowánj, přjtrž, přjtržka. Einhalt thun, přjtrž činiti, stawowati.
Einhalten, 1. v. a. zdržowati, zadržowati, zastawiti, detinere; stawowati, s. Einhalt thun. 2. v. n. přestati. Halt ein! přestaň; im Reden, zaraz.
Einhandeln, v. a. skupowati, wyhandlowati. 2) prohandlowati, prokupčiti; dohandlowati, dokupčiti. Die Einhandlung, wyhandlowánj.
Einhändig, adj. gednoruký.
Einhändigen, v. a. do ruky dáti, odewzdati, dodati. Die Einhändigung, dodánj, odewzdánj do rukau.
Einhängen, v. a. zawěsyti, zawěssowati.
Einhängung, f. zawěssenj, zawěssowánj.
Einhängig, adj. na gednu stranu wisýcý; ein einhängiges Dach, polowičnj střecha.
Einhauchen, s. Einathmen.

Einhauen, v. a. sekati do něčeho, zaseknauti, wraubiti, wytesati, wyrýti; die Thüre, dwéře prosekati, wyraubati. Die Reuterey hieb ein, gjzdnj mečem doráželi na nepřjtele.
Einhauig, adj. gednosečný, sl. gednokosný.
Einheben, v. a. ein Fenster, okno zasaditi, wsaditi. Die Einhebung, zasazenj, zasazowánj.
Einheften, s. Einhäften.
Einheilen, v. a. zahogiti, nechati w ráně zarůsti. Die Einheilung, zahogenj.
Einheimisch, adj. domácý. adv. po domácku.
Einheit, f. gednota, gednost: vnitas. 2) gednička, gednusska, gednotka.
Einheitzen, v. a. zatopiti, zatápěti, sl. zakuriti, zatepliti. Der Einheitzer, topič, sl. kurič, teplič. Die Einheitzerinn, topička. Die Einheitzung, zatopenj.
Einhelfen, v. a. pomocy, pomáhati do něčeho, napomáhati. Die Einhelfung, napomáhánj, dopomáhánj.
Einhellig, s. Einhällig.
Einhemmen, v. a. das Rad, zawjrati kolo. Die Einhemmung, zawjránj.
Einhenken, v. a. zawěssowati, s. Einhängen. Die Einhenkung, zawěssowánj.
Einher, adv. sem. s. Daher. Einher gehen, choditi; einher treten, kráčeti; einher ziehen, táhnauti.
Einherbsten, v. a. das Getreide, kliditi, klizeti obilj; den Wein, zbjrati wjno. Die Einherbstung, klizenj obilj, zbjránj wjna.
Einhetzen, v. a. psy k honěnj wycwičiti, honiti včiti.
Einheuern, s. Einmiethen.
Einheurathen, v. rec. sich, přiženiti se, wdánjm do rodu přigjti.
Einholen, v. a. slawně koho do města přiwésti, proti komu gjti. 2) dohoniti, dogjti, dostjhnauti. 3) Stimmen, zbjrati hlasy; Nachricht, zpráwu wzýti; Rath, radu bráti, poraditi se. 4) Einen Wald, wyměřiti. Die Einholung, dohoněnj; dostjhnutj; zbjránj hlasu; wzetj zpráwy.
Einhorn, n. gednorožec, vnicornu. 2) Der Narwall,

Narwall, mořſká ryba, gednozubec; Monodon, L. 3) roh toho zwjřete.
Einhufig, adj. celé, nedělené kopyto magjcý.
Einhüllen, v. a. zaobaliti, zawinauti, zahaliti, zakryti, zaſtřjti; den Kopf, zakukliti. Die Einhüllung, zaobalenj, zahalenj, zawinutj, zakrýwánj.
Einjagen, v. a. wehnati; Furcht, Schrecken, ſtrachu, hrůzy nahnati. Einen Hund, k honbě wycwičiti.
Einjährig, adj. ročnj, gednoročnj, anniculus; ein einjähriges Kind, ročnátko; Füllen, roček.
Einig, adj. der einige (einzige), gediný, gedinký, geden, vnicus. adv. einig und allein, gedině, genom. 2) fig. ſworný, gednomyſlný, concors. adv. — ně. Einig ſeyn, ſrownati ſe. 3) einige, pl. někollik, někteřj. Einige Aepfel, několik gablek; einige meiner Freunde, někteřj z mých přátel; einiges Geld, Getreide, něco peněz, něco obilj.
Einigemal, einige Male, adv. několikrát.
Einigerley, adj. negaký, některaký.
Einigermaßen, einiger Maßen, adv. poněkud, négak, některak.
Einigkeit, f. gednota, vnitas. 2) ſwornoſt, ſgednocenoſt, concordia.
Einkauen, v. a. rozžweykati, žweykati.
Einkauf, m. kaupě, kupowánj, ſkupowánj.
Einkaufen, v. a. kupowati, nakaupiti, ſkaupiti. 2) ſich, wkaupiti ſe, zakaupiti ſe. Die Einkaufung, wkaupenj ſe, zakaupenj ſe.
Einkäufer, m. ſkupowatel. Die Einkäuferinn, kupowačka.
Einkehle, f. ſ. Kehle, žlab. Der Einkehlſtein, preyz žlabowý.
Einkehlen, v. a. žlab vdělati; eine Säule, wydlabati.
Einkehr, f. přebýwánj, hoſpoda, zaſtawenj. 2) Das Einkehrhaus, hoſpoda, hoſtinſký dům.
Einkehren, v. a. do hoſpody wgeti, wgjti, zaſtawiti ſe, w hoſpodě zůſtati, zawaditi, hoſpodau býti. 2) nawſſtjwiti, inviſere. Die Einkehrung, zaſtawenj, přebýwánj.
Einkeilen, v. a. zaklinowati, klinem vpewniti, kljn zarazyti. Die Einkeilung, zaklinowánj, kljnem vpewněnj.
Einkerben, v. a. wraubiti, nawraubiti, wraubky dělati. Die Einkerbung, wraubenj, nawraubenj.
Einkerkern, v. a. do žaláře wſaditi, vwrcy, žalařowati. Die Einkerkerung, wſazenj, vwrženj do žaláře.
Einkindſchaft, f. ſpolčenj, aneb ſpolčowánj dětj.
Einkitten, v. a. zaklegowati, zaklýžiti, přiklýžiti. Die Einkittung, zaklýženj, zaklegowánj.
Einklagen, v. a. Schulden, dluhy ſkrze práwnj žalobu doſáhnauti, obdržeti.
Einklammern, v. a. im Schreiben oder im Drucke, ſkobami aneb čárkami zawřjti.
Einklang, m. ſtegný zwuk, ſtegnozwučnoſt.
Einkleiben, einkleben, v. a. wlepiti, zalepiti.
Einkleiden, v. a. oblecy, oblýkati, odjti. 2) fig. obaliti, naſtrogiti, přiſtrogiti, dobře předneſti. Die Einkleidung, oblečenj, oblýkánj, obláčka. 2) fig. obalenj, obal, přiſtrogenj.
Einkleiſtern, v. a. mazem aneb ſſkrobem zalepiti. Die Einkleiſterung, zalepenj.
Einklemmen, v. a. ſewřjti, ſkljčiti, přiſkřjpnauti. Die Einklemmung, ſewřenj, ſkljčenj.
Einklinken, 1. v. n. zapadati. 2. v. a. klika založiti.
Einklopfen, v. a. wtlaucy, zatlaucy, wklepati. Die Einklopfung, wtlaukánj, zatlaukánj, wklepánj.
Einknebeln, v. a. raubjk zaſtrčiti; klacek zapnauti.
Einkneten, v. a. zamjſyti.
Einknicken, v. a. zatlačiti, zamáčknauti. Die Einknickung, zamáčknutj, zatlačenj.
Einknüpfen, v. a. zapnauti, připnauti, do vzlu dáti, vzel vdělati, fig. přiſně zawázati. Die Einknüpfung, zapnutj, připjnánj.
Einkochen, 1. v. n. wywařiti ſe, ſwařiti ſe,

ſe, wywřjti. 2. v. a. ſwařiti, wywařiti. Die Einkochung, ſwařenj.

Einkommen, v. n. wgjti, přigjti, wcházeti. 2) fig. ſchriftlich, pjſebně ſe wcházeti, o pjſmem přigjti. Vom Gelde, přicházeti, pocházeti. Was kommt dir ein, co ti napadá, přichází na myſl. Sie wird bald einkommen, přigde brzy do kauta. Das Einkommen, přigem, důchody, slez. přjpadek, ſ. Einkünfte.

Einkömmling, m. přjchozý. ſ. Ankömmling.

Einkorn, n. gednozrnná ſſpalta.

Einkramen, v. a. zbožj ſkl[illegible]ti, ſkljzeti.

Einkreiſen, v. a. das Wild, zwěř obegjti, zatáhnauti, do kola wzýti, do kola zawřjti.

Einkriechen, v. n. wlezti, wplazyti ſe, irrepere. 2) Vom Tuche, Leder, ſrazyti ſe, ſmrſſtiti ſe, zběhnauti.

Einkünfte, pl. přjgmy, důchody.

Einladen, v. a. naložiti, nakládati, náklad dáwati, onerare. 2) zwáti, pozwati, invitare, vocare. Die Einladung, nakládánj, náklad. 2) pozwánj, powolánj.

Einlader, m. Hochzeitbitter, zwáč.

Einlage, f. das Einlegen, ſkládánj. 2) eines Briefes, přjloha. 3) in die Landtafel, wklad do deſk zemſkých.

Einlager, n. leženj dlužnjka.

Einländiſch, adj. domácý, w zemi rozený.

Einlangen, 1. v. a. podati, ſ. Einreichen. 2. v. n. přigjti, ſ. Anlangen.

Einlaß, m. das Einlaſſen, wpauſſtěnj, pauſſtěnj (do měſta). 2) branka, poſtrannj dwéře.

Einlaſſen, v. a. puſtiti do—, wpuſtiti, připuſtiti. 2) ſich in etwas, puſtiti ſe, dáti ſe do něčeho, začjnati něco. Die Einlaſſung, pauſſtěnj, wpauſſtěnj.

Einlauf, m. das Einlaufen, wběhnutj; eines Schiffes, připlawenj.

Einlaufen, v. n. wběhnauti, wbjhati; mit einem Schiffe in den Hafen, připlawiti k přjſtawu, přiſtati. 2) eingehen, přicházeti, přigjti. 3) das Tuch lief ein, ſukno ſe ſrazylo, ſmrſſtilo.

Einlaugen, v. a. do laubu dáti, naložiti, laubem mořiti.

Einläuten, v. a. wyzwáněti. Die Einläutung, wyzwáněnj.

Einlegen, v. a. 1. hinein legen, wložiti, wkládati, nakládati, imponere. 2) Gurken, Fleiſch, okurky, maſo nakládati, naložiti. 3) Reben, rýwy zakládati, rozwody kláſti. 4) eingelegte Arbeit, wykládané djlo. 5) Soldaten in die Stadt, wogáky do měſta položiti. 6) eine Fürbitte einlegen, přimluwiti ſe, přjmluwu přednáſſeti, podati; ein gutes Wort, dobré ſlowo za někoho dáti, přimlauwati ſe. 7) Ehre, Schande damit, cti, hanby jm dogjti. 2. zuſammen legen, založiti, ſložiti, ſkládati, vložiti, vkliditi. Ein Meſſer, zawřjti. Die Einlegung, 1. wloženj, wkládánj, nakládánj. 2. ſkliženj, ſkládánj.

Einlegemeſſer, n. zawirák, mor. křiwák, sl. bičák, lupkáček.

Einleger, m. rozwod, refuněk, ſ. Ableger.

Einleimen, v. a. zaklijžiti, přiklijžiti.

Einleiten, v. a. vweſti, vwoditi, vwáděti; fig. naſtrogiti. Die Einleitung, vwedenj, vwáděnj, vwod, naſtrogenj.

Einlenken, 1. v. a. ein verrengtes Glied, wyočený aud naprawiti. 2. v. n. in den Weg, obrátiti, zahnauti, zareydowati do ceſty; fig. im Reden, k prwnj řeči přigjti, nawrátiti ſe. Die Einlenkung, naprawenj, obrácenj.

Einleſen, v. a. zbjrati, ſ. Leſen. 2) bey den Webern, ſnowati, nabjrati.

Einleuchten, v. n. do očj padati, zřegmým býti; einleuchtende Beweiſe, přeſwědčugjcý (zřegmj, ſwětlj) důwodowé.

Einliefern, v. a. na mjſto odwáděti, dowážeti, dodati. Die Einlieferung, odwáděnj, dowáženj, dodánj.

Einliegen, v. n. w nágmu býti, bydliti. Der Einlieger, podruh.

Einlogieren, v. a. do bytu dáti, vweſti.

Einlöſen, v. a. wyplatiti a k ſobě wzýti.

Ein=

Einlöthen, v. a. zaletowati, sletowati. Die Einlöthung, zaletowání.
Einmaaß, n. schodek na obilj, proměra.
Einmachen, v. a. zadělati; Früchte, owoce naložiti, nakládati; den Teig, Kalk, těsto, wápno rozdělati.
Einmähdig, adj. gednosečný, sl. gednokosný.
Einmahnen, v. a. Schulden, dluhy vpomjnati, wyvpomjnati, zvpomjnati. Die Einmahnung, wyvpomjnánj.
Einmal, adv. gednau, (gedenkrát), sl. geden ráz, semel; auf einmal, pogednau, (nagednau), sl. gednjm rázem; einmal für allemal, gednau za wždycky; einmal eins ist eins, gednau gedna gest gedna; es ist nun einmal geschehen, giž se stalo. 2) někdy, aliquando; du hast einmal was gehöret, někdys něco slyssel; er wird mich schon einmal bezahlen, wssak mi někdy zaplatj; hören sie einmal, poslechnau pak; nicht einmal, ani; er kann nicht einmal lesen, ani čjsti nevmj.
Einmalig, adj. co se gen gednau stalo.
Einmännisch, adj. ein einmännisches Bett, postel na gednoho muže pro gednu osobu.
Einmarschieren, v. n. wtáhnauti, přitáhnauti (do města). Der Einmarsch, wtáhnutj, přitáhnutj wogska.
Einmauern, v. a. zazditi. 2) obezditi, zdj obraditi. Die Einmauerung, zazděnj.
Einmeischen, v. a. slad zapařiti, s. Meische.
Einmeißeln, v. a. dlátem wydlabati.
Einmengen, v. a. wmjsyti, přimjsyti, wmjchati; Futter, pjcy smjsyti. 2) fig sich, plésti se, mjchati se. Die Einmengung, wmjssenj, smjssenj.
Einmessen, v. a. měřiti do—, naměřiti. 2) das Korn hat sich eingemessen, na mjře scházelo; na žitě gsme měli schodek.
Einmiethen, v. a. do nágmu, do bytu dáti.
Einmischen, v. a. mjchati do—, přiměssowati. 2) sich, připlichtiti se. Die Einmischung, přiměssowánj, s. Einmengen.
Einmünzen, v. a. Silber, ze stříbra mincy dělati, penjze bjti.
Einmuth, s. Einmüthigkeit.

Einmüthig, adj. gednomyslný, sworný, adv. gednomyslně, sworně.
Einmüthigkeit, f. gednomyslnost, vnanimitas; swornost, concordia.
Einnähen, v. a. zassiti, wssjti. 2) eingenähete Arbeit, wyssjwané djlo. Die Einnähung, zassjwánj.
Einnahme, f. eines Ortes, wzetj, dobytj; des Geldes, přigjmánj. 2) přigem, důchod, berně.
Einnehmen, v. a. wzýti z wenku sem, do—; die Segel, plachty stáhnauti. 2) bráti, přigjmati; Geld, wybjrati; Arzney, vžjwati; die Mahlzeit, obědwati, wečeřeti; eine Sache, dobře slysseti, pogjmati, porozuměti. 3) in Besitz nehmen, vwázati se; eine Stadt, mocý wzýti, dobyti. wybogowati. 4) einen Platz, mjsto zaměstknati; fig. wyplniti, naplniti. 5) pogjti (pogmauti), pogjmati, k sobě přitáhnauti. Von Freude eingenommen, radostj pogat; einnehmend, gemný, přjgemný, wábjcý.
Einnehmer, m. weyběřj, bernjk; Zolleinnehmer, celný.
Einnehmung, f. přigjmánj, dobýwánj, s. Einnahme.
Einnetzen, v. a. swlažiti, wodau skropiti, zmočiti.
Einnisten, einnisteln, v. rec. sich, wbnjzditi se, zahnjzditi se; fig. tagně se vsaditi.
Einnöthigen, v. a. wnutiti.
Einöde, f. paust, pustina, eremus; paustka, domus deserta.
Einöhlen, v. a. olegem namazati, napustiti.
Einpacken, v. a. skládati, do vzlu swázati, skliditi.
Einpassen, 1. v. n. hoditi se; die Thüre paßt ein, dwéře doléhagj. 2. v. a. zprawiti.
Einpfälen, v. a. koly obraditi, pažiti.
Einpfarren, v. a. k faře (osadě) připsati; Die Eingepfarrten, osadnjcy, farnjcy, k faře patřjcý.
Einpflanzen, v. a. wsaditi, fig. wstjpiti. Die Einpflanzung, wsazenj; wstjpenj.

Einpflügen, v. a. zaworati. 2) die Raine, meze zworati.
Einpfropfen, v. a. wsstjpiti, wsstépowati. 2) nacpati.
Einpichen, v. a. zasmoliti, smolau zaliti.
Einplaudern, v. a. nažwachtati, naplesškati, nahowořiti, nasswéholiti.
Einprägen, v. a. wtisknauti, wtlačiti, wrazyti.
Einpredigen, v. a. kázati, mnohými slowy přemluwiti.
Einpressen, v. a. stlačiti presem.
Einpudern, v. a. napudrowati, zaprásstiti pudrem.
Einpumpen, v. a. napumpowati.
Einquartieren, v. a. do kwartýru dáti, položiti; rozložiti.
Einquellen, v. a. namočiti, swlažiti.
Einrammeln, einrammen, v. a. beranem zatlaukati, zarážeti.
Einrathen, v. a. poraditi, s. Rathen.
Einräumen, v. a. vkliditi, sklizeti. 2) popustiti, přepustiti, postaupiti; fig. místo dáti, připausstéti, propůgčiti, dowolowati. Die Einräumung, vklizenj, přepusstěnj, postaupenj, připausstěnj.
Einrechnen, v. a. do počtu zawřiti, připočjtati.
Einrede, f. domlauwánj. 2) odmluwa, odpjránj, odmlauwánj. 3) Der gerichtliche Widerspruch, odpor.
Einreden, 1. v. a. přemluwiti k něčemu, namluwiti něco. 2. v. n. mluwiti do řeči. 2) domlauwati, napomjnati. 3) odmlauwati, odpjrati. Die Einredung, přemlauwánj.
Einreiben, v. a. natřjti, wetřjti, wtjrati. 2) Brod, nadrobiti; Käse, nastrauhati. Die Einreibung, wetřenj, wtjránj, nadrobenj, nastrauhánj.
Einreichen, v. a. podati, zadati. Die Einreichung, podánj, zadánj.
Einreihen, v. a. nabjrati. Die Einreihung, nabjránj.
Einreissen, 1. v. a. natrhnauti; 2) eine Mauer, zbořiti, rozbořiti, strhnauti, diruere. Die Einreissung, natrhnutj, zbořenj, zbauránj. 2. v. n. rozmáhati se, invalescere.
Einreiten, 1. v. a. wgeti (na koni). 2. v. a. přegeti (koněm); eine Thür, wyrazyti.
Einrenken, v. a. do klaubu wprawiti, naprawiti. Die Einrenkung, naprawenj.
Einrennen, v. a. w běhu, během porazyti, wyrazyti, otrhnauti.
Einrichten, v. a. ein Glied, narownati, naprawiti; 2) ein Haus, spořádati, zřjditi, zprawiti.
Einrichtung, f. narownánj, naprawowánj, spořádánj; zpráwa, zřjzenj. 2) swrssky, nářadj, nábytek.
Einriegeln, v. a. záworu zastrčiti, zatknauti. 2) záworau zawřjti.
Einritt, m. der Einzug zu Pferde, wgezd.
Einritzen, v. a. nasstjpnauti, nářjznauti; 2) wrýti.
Einrosten, v. n. zazerzawěti. Eingerostet, zazerzawělý.
Einrücken, 1. v. n. wtáhnauti, wstupowati. 2) nastaupiti, postaupiti. 2. v. a. fig. položiti, postawiti (do knihy, psánj). Das Einrücken, die Einrückung, wtáhnutj, wstupowánj; nastupowánj; postawenj (do knihy).
Einrühren, v. a. zamjchati, mjchati; eingerührte Eyer, mjchané weyce.
Eins, 1. subst. eine Eins, gednička, unitas. 2. adj. gedno, s. Ein. 3. adv. für einig, sworný; eins seyn, einig werden, srownáwati se.
Einsaat, f. weysewek, s. Aussaat.
Einsacken, v. a. žokowati, do pytlů dáti; do kapsy wstrčiti.
Einsackung, f. žokowánj, cpánj do pytlů.
Einsäen, v. a. wsýti, nasýti, zasýti.
Einsagen, v. a. napowěditi, napowjdati. Die Einsagung, napowjdánj. Der Einsager, napowjdač.
Einsägen, v. a. pilau zařjznauti, nařjznauti. Die Einsägung, nařjznutj.
Einsalben, v. a. masti pomazati, namazati. Die Einsalbung, pomazánj, namazánj.

Einsalzen, v. a. nasoliti, solj posypati. Die Einsalzung, nasolenj.
Einsam, adj. samotný, osamělý, saukromný, solitarius. 2) opusstěný, desertus. adv. osaměle, o samotě, saukromj.
Einsamkeit, f. samota, samotina, samotnost, saukromnost, pausst, solitudo.
Einsammeln, v. a. shromážditi, zbjrati; Früchte, kliditi; Wein, zbjrati; Schulden, wybjrati, sháněti. Die Einsammlung, shromažďowánj; des Getreides, klizenj; des Weines, zbjránj, zbjrka; der Schulden, wybjránj, sháněnj.
Einsatz, m. wsázenj. 2) Im Spiele, sázka; 3) sádka, plur., haltýř.
Einsäuern, v. a. zakwasyti, nakwasyti. Die Einsäuerung, nakwassenj.
Einsaugen, v. a. wsáti, wsrknauti; střebati, cucati do sebe; fig. napogiti se. Die Einsaugung, wsánj, napogenj.
Einsäumen, v. a. zalemowati, obraubiti. Die Einsäumung, lemowánj, obraubenj, obruba.
Einsäuseln, v. a. uheyčkati, zpjwánjm k spanj přiwesti, uspati.
Einschaffen, v. a. zgednati, nakaupiti, zaopatřiti, comparare. Die Einschaffung, zgednáwánj, nakaupenj.
Einschalig, adj. gednu sskořepinu magjcý, gednosskořepný.
Einschalten, v. a. mezy něco wložiti, wkládati, wsaditi, přimjsyti. Die Einschaltung, wloženj mezy něco, přidáwánj.
Einschärfen, v. a. přjsně, ostře poručiti, přikázati. Die Einschärfung, přjsné poručenj, ostré přikazowánj.
Einscharren, v. a. zahrabati, zakopati; einen todten Körper, pohřbiti, pochowati. Die Einscharrung, zahrabánj, zakopánj, pochowánj.
Einschattig, adj. gednu stranu zastiňugjcý, gednostinný.
Einscheerig, adj. s. einschürig.
Einschenken, v. a. naljti, naléwati, infundere. Die Einschenkung, nalitj, naléwánj.
Einschichtig, adj. gednoduchý.
Einschicken, v. a. poslati, zaslati.
Einschieben, v. a. zastrčiti, wstrčiti do něčeho, mezy něco. Das Brod in den Ofen, sázeti do pecy. 2) fig. podstrčiti. Die Einschiebung, zastrkowánj, podstrkowánj.
Einschiebsel, n. wstrčená, podstrčená wěc, přjdawek.
Einschießen, v. a. das Brod, sázeti do pecy. 2) mezy něco hoditi. 3) střjlenjm zbořiti, porazyti. 4) Zum Schießen geschickt machen, ostřjleti, častým střjlenjm zkussowati.
Einschiffen, 1. v. n. na mjsto připlauti, připlawati, připlawiti se, navi attingere. 2. v. a. Waaren, zbožj do lodj wnesti, wprawiti; sich, do lodj gjti, na lodj se plawiti. Die Einschiffung, plawenj na lodj; wnássenj do lodj.
Einschirren, v. a. koně ocaňkowati, přistrogiti, zapřáhnauti. Die Einschirrung, přistrogenj, zapřáhnutj.
Einschlafen, v. n. usnauti, zasnauti, obdormire. 2) fig. von Gliedern, zbrněti, obtorpere. 3) pominauti, utuchnauti.
Einschläfern, v. a. uspati, k spanj přiwesti, sopire. 2) fig. ukogiti. Die Einschläferung, uspánj, ukogenj.
Einschlag, m. wráženj, zaráženj, založenj. 2) Bey den Webern, wetkánj, autek. 3) auprawa do wjna, flastr. 4) obloženj. 5) rada, s. Anschlag.
Einschlagen, 1. v. a. wrazyti, wrážeti zarazyti, zatlaucy, wpráti. 2) Die Fenster, roztlaucy, roztřjskati, rozrazyti; die Zähne, wytlaucy, wyrazyti. 2) Bey den Webern, wetkati. 3) zawřjti, zaobaliti, obložiti. 4) Den Rock, založiti. 2. v. n. Mit dem Hülfsworte haben: ruku nač dáti. 2) vom Blitze, uhoditi, udeřiti, prasstiti. 3) začjti kopati. 4) einen Weg, po cestě kráčeti, cestau gjti. 5) in etwas, patřiti k něčemu, týkati se něčeho. Mit dem Hülfsworte seyn: wrazyti se. 2) gerathen, podařiti se, zdařiti se.
Einschläger, m. hawýř, který počjná kopati,

Einschleichen, v. n. wlauditi se wluzowati se; sich, wkrásti se, přilauditi se.
Einschleppen, v. a. wtáhnauti, přiwlecy.
Einschließen, 1. v. n. zawjrati se, zamykati se, 2. v. a. zamknauti, zawřjti, includere. 2) obkljčiti, obehnati, circumdare. Die Einschließung, zamknutj, zawřenj, obkljčenj.
Einschlucken, v. a. polknauti, pozřjti, pohltiti; nahltati se něčeho.
Einschlummern, v. n. vsnauti, zdřjmnauti.
Einschlürfen, v. a. střebati, srkati do sebe, wsrknauti.
Einschluß, m. pl. Einschlüsse, zawřené psanj, zawřená řeč.
Einschmeicheln, sich, v. rec. připochlebiti se, přilichotiti se, lisati se. Die Einschmeichlung, připochlebenj, přilichocenj.
Einschmeissen, v. a. rozrazyti, roztlaucy, rozmrštiti, roztřjskati.
Einschmelzen, v. a. rozpustiti. Die Einschmelzung, rozpuštěnj.
Einschmieren, v. a. zamazati, namazati, pomazati. Die Einschmierung, zamazánj, namazánj.
Einschmutzen, v. a. zašpiniti, pošpiniti, všpiniti.
Einschnallen, v. a. zapnauti, zapjnati (na přesku).
Einschneide, f. bey den Drechslern, gednoostřj.
Einschneiden, v. a. wraubiti, zařjznauti, (als ein neutrum, zařezati se), incidere. 2) wrýti, wřezati, wyřezati, insculpere. 3) Brod in die Suppe, chleba do poljwky nakrágeti. 4) Das Getreide, požjti, metere.
Einschneidig, adj. na gednu stranu ostrý.
Einschnitt, m. nařjznutj, wrub, wraubek; wyřezánj.
Einschnupfen, v. a. do nosu wtáhnauti.
Einschnüren, v. a. šňůrau zatáhnauti, stahowati; zašněrowati; nawljknauti, nawljkati. Die Einschnürung, zašněrowánj, stahowánj, nawljkánj.
Einschöpfen, v. a. nawážiti, načerpati, nabjrati. Die Einschöpfung, nawáženj, nabjránj.
Einschränken, v. a. zahraditi, zahágiti, obkljčiti, circumdare. 2) fig. obmezyti, zamezyti, zkrátiti, stjsniti. Die Einschränkung, zahraženj, obmezenj, weymjnka. Eingeschränkt, stjsněný, obmezený, krátký, malý.
Einschrauben, a. v. zašraubowati, přišraubowati, zakrautiti.
Einschrecken, v. a. strachem připrawiti, dohnati.
Einschreiben, v. a. wepsati, zapsati, napsati. Die Einschreibung, zapsánj, napsánj.
Einschreiten, v. n. wkročiti, pokračowati, přistaupiti.
Einschroten, v. a. spauštěti po ljhách.
Einschrumpfen, v. n. scwrknauti se, swraštnauti se, zakrněti, smrštiti se, srazyti se. Eingeschrumpft, scwrklý, swrašťlý, zakrnělý, smrštěný.
Einschub, m. wstrčenj, podstrčenj.
Einschürig, einscheerig, adj. gednostřižný.
Einschustern, v. a. prodělati, ztratiti. 2) do cela zagjti.
Einschütten, v. a. nasypati, naljwati. Die Einschüttung, nasypánj, naljwánj. 2) Der Eingeweide ins Wasser, bey den Fleischern, stjrka.
Einschwärzen, v. a. očerniti, počerniti, zašpiniti. 2) zapowěděné zbožj do země wnesti. Die Einschwärzung, očerněnj, počerněnj. 2) paššowánj.
Einschwatzen, v. a. namluwiti, napleskati. 2) sich, přilichotiti se.
Einsegnen, v. a. požehnati, poswětiti; einen Sterbenden, vmjragjcýho zaopatřiti; eine Sechswöchnerinn, šestinedělku vwesti, vwáděti (do chrámu). Die Einsegnung, požehnánj, poswěcenj; einer Sechswöchnerinn, auwod.
Einsehen, v. a. nahljdnauti, hleděti, djwati se do něčeho. 2) fig. pochopiti, rozuměti něčemu, vznáwati. Ein Einsehen haben, šetřiti, pozorowati; pozor, šetrnost mjti; trestati.
Einseifen, v. a. namydliti.

Einseitig, adj. z gedné strany, gédnostranný; dem Körper nach, ztočený.
Einsenden, v. a. zaslati, poslati. Die Einsendung, zaslánj, poslánj.
Einsenken, v. a. dolů spustiti, pohřjžiti; eine Leiche, pochowati; Reben, ztápěti, rozwody klásti. Die Einsenkung, spaussťenj, pohřjženj; kladenj rozwodů.
Einser, m. die Eins, gednička.
Einsetzen, v. a. sich, posaditi se (do wozu, lodj); einen Missethäter, wsaditi do žaláře; eine Scheibe ins Fenster, kolečko zasaditi; Geld, wsaditi; Brod, in den Ofen, sázeti; Bäume, stromy wsaditi, sázeti; Leder in die Grube, wložiti; die Klauen, pazaury zatnauti; 2) fig. zum Pfande, zastawiti, do zástawy dáti; in ein Amt, dosaditi, posaditi; zum Erben, za dědice vstanowiti; einen Feyertag, vstanowiti, nařjditi. Die Einsetzung, sázenj, wsázenj, dosazenj, vstanowenj.
Einsicht, f. nahljdnutj, nahljdánj. 2) fig. ssetrnost, důmyslnost, důwtipnost.
Einsichtig, einsichtsvoll, adj. šetrný, důmyslný, důwtipný, prozřetedlný.
Einsieden, 1. v. a. swařiti, wywařiti. 2. v. n. swařiti se, wywřjti.
Einsiedler, m. paustewnjk, eremita. Der Einsiedlerstand, paustewnictwj.
Einsiedlerey, Einsiedeley, f. přjbytek paustewnický, pausst, geskyně paustewnická.
Einsiedlerisch, adj. paustewnický; adv. po paustewnicku, paustewnicky.
Einsiegeln, v. a. zapečetiti do něčeho.
Einsingen, v. a. vspjwati, zpěwem vspati.
Einsinken, v. n. probořiti se, propadnauti se.
Einsitzen, v. n. wsednauti, wsedati. 2) bydleti. Ein Eingesessener, obywatel.
Einsitzig, adj. na gednu osobu, s gednjm sjdlem.
Einspannen, v. a. in den Rahmen, do rámu dáti, natáhnauti, vtáhnauti. 2) Pferde, zapřáhnauti, zapřahati. Die Einspannung, natažení. 2) zapřeženj, zapřáhnutj, zápřež.
Einspännig, adj. & adv. s gednjm koňem, gednospřežný.
Einsperren, v. a. zamknauti, zamykati, zawřjti. Die Einsperrung, zamknautj, zamčenj, zawřenj.
Einspinnen, v. a. wpřjsti; sich, zapřjsti se; Die Einspinnung, zapředenj.
Einsprechen, 1. v. a. domlauwati; Trost, slowy potěssiti někoho; Herz, srdce dodati. 2. v. n. odmlauwati, odpjrati. 2) Bey einem, přicházeti k někomu, nawsstjwiti někoho.
Einsprengen, v. a. zakropiti, skropiti, swlažiti; Fleisch mit Salz, maso solj posypati. Die Einsprengung, skropenj.
Einspringen, 1. v. n. wskočiti, zaskakowati. 2. v. a. rozskočiti, skokem wyrazyti.
Einspritzen, v. a. in eine Wunde, do rány střjkati, wstřjkati; den Hals, wystřikowati.
Einspruch, m. odpjránj, odpor. Einspruch thun, odporowati.
Einst, adv. gednau, gednoho času, někdy, quondam.
Einstämmig, adj. z celého (gen z gednoho) pně, kmenu.
Einstampfen, v. a. wsslapati, psslapati, vpěchowati, zapěchowati. Die Einstampfung, nasslapánj, zapěchowánj.
Einstand, m. wkročenj do auřadu, wstaupenj do práwa kupitele.
Einstänkern, v. a. zasmraditi, nasmraditi, napáchnauti.
Einstechen, v. a. wpjchnauti, zapjchnauti, wypichowati.
Einstecken, v. a. wstrčiti, zastrčiti, wtasyti, wetknauti, zatknauti. 2) fig. trpěti, snásseti.
Einstehen, v. n. wkročiti. wstaupiti; eine eingestandene Magd, přjstawná děwka. 2) für etwas, za něco státi.
Einstehlen, sich, v. rec. wkrásti se. wlauditi se.
Einsteigen, v. n. wlézti, wstupowati.
Einstellen, v. a. das Wild, zwěř syti zatáhnauti, obtáhnauti, stawiti. 2) postawiti někam. 3) fig. stawiti, stawowati. 4) sich, dostawiti se, postawiti se,

se, přicházeti. Die Einstellung, postawenj, dostawenj; stawenj.

Einsten, Einstens, někdy, s. Einst.

Einstimmen, v. n. swoliti, srownati se.

Einstimmig, adj. gednoho hlasu, gednohlasný, 2) fig. sworný, gednomyslný; einstimmig seyn, srownáwati se; adv. gednjm hlasem, sworně, gednomyslně.

Einstopfen, v. a. wecpati, nacpati, nadjwati.

Einstoßen, v. a. zatlaucy, zatlaukati, zarážeti; einen Splitter, třjsku zadřjti. 2) Die Thür, Mauer, wytlaucy, roztlaucy, protlaucy.

Einstreichen, v. a. namazati, natřjti; Geld, penjze shrabowati, shrnauti. 2) wřjznauti, wraubiti.

Einstreuen, v. a. nasypati, wsypati, zasypati, wtrausyti; podestlati, nastlati. 2) napjskati někomu, wnukati. Die Einstreuung, nasypánj, wtraussenj, podestlánj.

Einstrich, m. nařjznutj, wraubek.

Einstücken, v. a. wysaditi, wsaditi, wysazowati. Die Einstückung, wysazowánj.

Einstürmen, v. n. auf jemanden, obořiti se na někoho.

Einsturz, m. zbořenj, spadnutj, pád.

Einstürzen, 1. v. n. zbořiti se, spadnauti, propadnauti, sřauti se. 2. v. a. zbaurati, shoditi. Die Einstürzung, zbořenj.

Einstweilen, adv. zatjm, na chwjlku, na čas, s. Indessen.

Einsylbig, adj. gednosylabnj, monosyllabus.

Eintägig, adj. gednodennj, dennj, gednoho dne, geden den starý.

Eintagsfliege, f. gepice, ephemera, s. besser Haft, Uferaas.

Eintauchen, v. a. eintunken, namočiti, omočiti, namáčeti, omáčeti. Die Eintauchung, namočenj, namáčenj.

Eintauschen, v. a. proměniti, prohandlowati, profregmarčiti. Die Eintauschung, prohandlowánj.

Einteichen, v. a. zadělati (těsto).

Eintheilen, v. a. rozděliti, rozwrhnauti. Die Eintheilung, rozdělenj, rozwrhnutj, divisio, partitio.

Einthun, v. a. wendati, dáti do něčeho, wprawiti, zawřjti. 2) schowati. 3) odewzdati, poručiti.

Eintölpeln, v. n. prohlaupiti.

Eintönig, adj. stegného hlasu, gednohlasný; adv. stegným hlasem, gednozwučně.

Eintracht, f. swornost, srownalost, concordia.

Einträchtig, adj. sworný, srownalý, concors. adv. — ně, — le.

Eintrag, m. vgma, sskoda, překážka; dieß thut dir keinen Eintrag, to ti nebude sskoditi, vžitku twému překážku nevčinj. 2) Bey den Webern, autek, wetkánj, trama, subtegmen.

Eintragen, 1. v. a. wnesti, wnássetі, inferre. 2) fig. den Faden, přjzy wetkati; in ein Buch, zapsati. 2. v. n. vžitku přinássetі, wynesti, wynássetі.

Einträglich, adj. weynosný, zysstný (zyskný).

Einträglichkeit, f. weynosnost, přinássenj zysku.

Eintränken, v. a. napustiti, napágeti; fig. einem etwas eintränken, odplatiti někomu, nawařiti; pomstiti se.

Eintreffen, v. n. mit seyn, přigjti; mit haben, shodnauti se, státi se, streffowati se, srownáwati se, wyplniti se; vom Traume, wygewiti se.

Eintreiben, v. a. wehnati, domů hnáti, sháněti; einen Pfahl, kůl wrazyti. 2) fig. Geld, sháněti, wybjrati; jemanden, dotlačowati na někoho, tisknauti, do těsna wehnati. Die Eintreibung, wehnánj, sháněnj.

Eintreten, 1. v. n. wegiti, wstaupiti, wkročiti, ingredi. 2) nastati. 2. v. a. zasslapati, nohama wtlačiti, vsslapati, nasslapati; rozsslapati, wysslapati. Die Eintretung, vsslapánj, nasslapánj.

Eintrichtern, v. a. trychtýřem wljti, wkapati, instillare.

Eintritt, m. wchod, wcházenj, wstaupenj, wkročenj, ingressus. 2) nastánj, přjchod.

Eintrocknen, v. n. wyschnauti; seschnauti se, wyprahnauti. Die Eintrocknung, wyschnutj, vsychánj, seschnutj, wyprahnutj. Eingetrocknet, wyschlý, wyprahlý.
Eintröpfeln, v. a. wkapati, nakapati, po kapkách ljti.
Eintunken, v. a. namočiti, omočiti, s. Eintauchen.
Ein und zwanzig, gedenmecýtma, geden a dwadcet.
Einverleiben, v. a. přiwtěliti, připogiti, incorporare. Die Einverleibung, přiwtělenj, připogenj.
Einverständniß, n. srozuměnj, srownáwánj.
Einverstehen, v. rec. sich mit jemanden, srozuměti sobě, srownáwati se.
Einwachsen, v. n. wrůsti, zarůsti. Eingewachsen, wrostlý, zarostlý.
Einwägen, v. a. odwážiti, zwážiti. 2) rec. sich, swážiti se, nedowážiti se, na wáze vbýwati. Die Einwage, prowáženj.
Einwalken, v. a. walchowati, walchowánjm wemnauti.
Einwandern, v. n. wandrem přebýwati; přiwandrowati, přistěhowati se.
Einwärts, adv. do wnitř, introrsum; einwärts gehen, ssmathati, ssmatlati.
Einwässern, v. a. namočiti, namáčeti, do wody dáti. Die Einwässerung, namáčenj.
Einweben, v. a. wetkati; fig. spogiti, zaplesti. Die Einwebung, wetkánj.
Einwechseln, v. a. wyměniti. Die Einwechslung, wyměněnj.
Einweichen, v. a. námočiti, močiti, macerare. Die Einweichung, močenj, namočenj.
Einweihen, v. a. poswětiti, consecrare. Die Einweihung, poswěcenj.
Einweisen, v. a. in ein Amt, vwesti. Die Einweisung, vwedenj; in die Güter, zwod.
Einwenden, v. a. předstjrati, namjtati, odpjrati, odpor klásti, opponere, objicere. Die Einwendung, předstjránj, namjtka, odpor, objectio.
Einwerfen, v. a. whoditi, házeti do —, fig. einen Ermel, rukáw přistehnauti. 2) namjtati, proti tomu řjcy. 3) Die Mauer, Thür, rozházeti, rozmetati, wyrazyti.
Einwickeln, v. a. zawinauti, obwinauti, obaliti, zaobaliti. Die Einwickelung, zawinutj, obalenj.
Einwiegen, v. a. s. Einwägen. 2) vkolébati. Die Einwiegung, vkolébánj.
Einwilligen, v. a. swoliti, přiwoliti, powoliti, snásseti se. Die Einwilligung, swolenj, přiwolenj; wůle.
Einwindeln, v. a. plenkami obwinauti, do plen zawinauti.
Einwintern, v. a. do zymy dochowati, dozimiti.
Einwirken, v. a. wetkati.
Einwohner, m. obywatel, přebywatel, incola. 2) nágemnjk. Die — inn, obywatelkyně. 2) nágemnice. Einwohnend přebýwagjcý.
Einwühlen, v. a. sich, zaryti se, wrýti se.
Einwurf, m. namjtka, namjtánj, odpor, objectio.
Einwurzeln, v. n. zakořeniti se, kořeny pustiti. 2) fig. wkořeniti se. Eingewurzelt, wkořeněný, zastaralý.
Einzählen, v. a. odpočjtati do něčeho 2) připočjtati.
Einzapfen, v. a. Bier, piwa natočiti. 2) čep zadělati.
Einzäumen, v. a. s. Aufzäumen.
Einzäunen, v. a. plotem obraditi, oplésti, oplotiti. 2) wplésti do plotu.
Einzehren, v. n. & rec. stráwiti se, vbeywati.
Einzeichnen, v. a. wyreysowati. fig. zaznamenati, zapsati.
Einzeln, adj. & adv. geden, po gednom, každý zwlásst, geden po druhým. Singulus. 2) fig. samotný, po různu, o samotě. Es fallen nur einzelne Tropfen, gen pokrápá, po kapkách prssj. 3) gednoduchý. 4) Ein einzelner Mensch, geden člowěk sám, samotný, t. g. neženatý. Einzelnes Geld, drobné penjze.
Einziehen, 1. v. a. zatáhnauti, wtáhnauti, protáhnauti; die Segel, plachty stáhnauti, swinauti. 2) fig. Gelder, penj=

ze táhnauti, wybjrati; die Güter, statek pobrati, wzýti, odegmauti; einen Dieb, zlodége wsaditi do wězenj. Die Einziehung, zatáhnutj, wtaženj, stahowánj; der Güter, pobránj statku, ol. plen. 2. v. n. wtáhnauti, přitáhnauti, slawně wgeti; in ein Haus, přistěhowati se. 2) von flüssigen Körpern, wtáhnauti se.
Einzig, adj. gediný, gedinký; adv. gen, genom, gedno; einzig und allein, gediné.
Einzischen, v. a. našeptati, pošeptati.
Einzug, m. wtáhnutj, přitáhnutj; ein feyerlicher Einzug, wgezd, slawný přjgezd, introitus, ingresſus.
Einzwängen, v. a. mocý wprawiti, wtlačiti. 2) stisknauti, stěsniti; die Hand, wskřjpnauti, přiskřjpnauti.
Einzwingen, v. a. wnutkati; donutiti někoho k něčemu.
Eis, n. led, glacies; das Eis brechen, cestu prolomiti, udělati. Das Eismeer, ledowé moře, lednaté moře. Der Eisbecher, ledowý kofljk, t. g. z ledu. Eiskalt, adj. studený gako led.
Eis, n. Ais, nežit, wřed, ulcus.
Eisbein, n. kyčelnj kost, iſchium, s. Hüftbein.
Eisbock, m. Eisbaum, kobyla, koza.
Eisbruch, m. lámánj ledu, střjenj ledu.
Eisen, v. a. ledy dělati, sekati; aufeisen, wysekáwati.
Eisen, n. železo, ferrum. Das Eisen schmieden, weil es warm ist, kowati železo dokud horké gest; za zubů, rjkagj, se chleba nagjsti. Noth bricht Eisen, moc železo láme. 2) željzko, železné nádobj. 3) im Plural, okowy, pauta, železa, vincula ferrea. 4) podkowa, s. Hufeisen, und die Zusammensetzungen: Biegeleisen, Brummeisen, Pflugeisen, Riebeisen, u. s. w.
Eisen = železný: die Eisenader, železná žjla. Der Eisendrath, železný drát, rc. Eisenhart, adj. twrdý gako železo.
Eisenbart, m. s. Eisvogel.
Eisenbeerbaum, m. zymoleyz, s. Beinholz.
Eisenbergwerk, n. železné hory, železný důl.
Eisenbruch, m. železný lom.
Eisenerz, n. železná ruda, minera ferri.
Eisenfarbe, f. železná barwa; eisenfarbig, adj. železné barwy, blankytný.
Eisenfeil, n. železné odpilky.
Eisenfleck, m. Eisenmal, znamenj, flek od rezu, sl. srza.
Eisenfresser, m. hrdý, honosný člowěk, (sl. chwastač), chlubné pljce, hrdopyſka.
Eisengrau, adj. železné barwy, blankytný.
Eisengrube, f. železný důl.
Eisenhammer, m. weliké kladiwo na hutjch. 2) hamry, železné huté.
Eisenhandel, m. železnictwj, handl w železe.
Eisenhändler, m. železnjk. Die —inn, železnice.
Eisenhart, n. s. Eisenkraut.
Eisenhütchen, n. Eisenhütlein, malý kapaljn, hemeljn. 2) woměg, aconitum, ſſalomunek, napellus.
Eisenhütte, f. železná huk.
Eisenkraut, n. werbéna, verbena.
Eisenkuchen, m. oplatek.
Eisenrost, m. rez na železe, od železa, ferrugo.
Eisenschlacke, f. truska (trůska) od železa, ſſlak.
Eisenschlag, m. Hammerschlag, okuge, pl. okowiny.
Eisenschmied, m. kowář.
Eisenspäne, pl. odpilky, s. Eisenfeil.
Eisenstein, m. železná ruda.
Eisenwerk, n. djlo kowářské z železa, fabryka železná.
Eisenzeug, n. nářadj, nádobj železné.
Eisern, adj. železný, ferreus.
Eisfisch, m. lednj welryba?
Eisgang, m. Die Eisfahrt, drenice (ledu), sl. walenj, nořenj ledu.
Eisgrau, adj. ſſediwý na prach.
Eisgrube, f. lednice, sles. ledárna, sl. ledowek, ledowna.
Eiskluft, f. rozpuklina od mrazu. Ein eisklüftiger Baum, od mrazu rozpukaný.
Eisscholle, f. kra, kus ledu, sl. krenec; ein ins Gevierte gehauenes Stück, okenice.
Eisschuh, m. kluſſka, s. Schlittschuhe.
Eisstoß, m. drenice, s. Eisgang.

Eisvogel, m. rybáříček, (ledňáček), alcyon, ispida.
Eiszacken, m. Eiszapfen, rapauch, ropauch ledowý, ol. & mor. střechýl, sl. cymbolec, stiria.
Eitel, adj. prázdný, vacuus. 2) samý, paudý, merus. 3) marný, ničemný, daremný, vanus, inanis. adv. pauze, marně, ničemně.
Eitelkeit, f. marnost, ničemnost, daremnost, vanitas, inanitas.
Eiter, m. hnis, hnůg (z wředu), talow, pus, sanies. Eiter setzen, podbjrati se, gitřiti se, hnogiti se.
Eiterbeule, f. wřed, nežit, vomica.
Eiterícht, adj. hnisu podobný, hnisowatý.
Eiterig, adj. hnisowatý, zahnogený, zgitřený, (sles. zebraný), purulentus.
Eitern, v. n. podbjrati se, hnogiti se, gitřiti se, rozgitřiti se.
Eiternessel, f. žáhawka, žihawka, vrtica vrens.
Eiterstock, m. knot we wředu.
Ekel, m. ossklivost; zossklivenj, nechuť, nechutenstwj, fastidium, nausea; dim. ossklivůstka, nechalitka, nauseola. Einen Ekel bekommen, ossklivo přigjti; einen Ekel haben, něco sobě zossklivití, nechutniti sobě.
Ekel, adj. ossklivý; mir ist so ekel, mně ge tak ossklivo. 2) fig. von Personen, wýběrčiwý. 3) von Sachen, nedůtklivý.
Ekelhaft, adj. ossklivý, nechutný, mrzutý, ohawný, sl. hnusný, nauseosus.
Ekeln, v. n ossklivíti se. Mir ekelt davor, ossklivj se mi to; ge mi to protiwné; sl. hnusý se mi. 2) mrzeti, omrzeti.
Ekelname, m. ohawné gméno, s. Schimpfname.
Elbogen, m. lokes, cubitus.
Elbthier, n. tchoř, s. Iltis.
Eldritze. f. s. Elritze.
Element, n. žiwel, elementum. 2) im Plur. prwnj částky, z nichž něco pozůstáwá, aneb složeno gest. 3) počátkowé.
Elementarisch, adj. žiwelnj, elementaris.

Elend, Elen, Elendthier, n. los, alces. Elendshaut, losowá kůže.
Elend, n. bjda, bjdnost, strast, psota, mizyna, miseria, aerumna. 2) wyhnanstwj, exilium.
Elend, adj. daremný, sspatný. 2) bjdný, strastný, psotný, nuzný, mizerný, zbědowaný, miser. adv. sspatně, bjdně, strastně, nuzně, pracně.
Elendig, Elendiglich, s. Elend.
Elephant, m. slon, elephas. 2) im Schachspiele, der Roche, hroch. Elephanten-, slonowý: Elephantenfuß, slonowá noha, bylina. Elephantenrüssel, slonowá trauba.
Elf, gedenáct, s. Eilf.
Elfenbein, n. slonowá kost, ebur.
Elfenbeinen, elfenbeinern, adj. slonowý, ze slonowé kosti, eburneus.
Elle, f. loket, vlna.
Ellenbogen, m. loket, s. Elbogen.
Eller, f. wolsse, s. Erle.
Elritze, Eldritze, f. střewle, n. střewljček, cyprinus phoxinus.
Else, f. gesen, s. Alose.
Elsebaum, Elsebeerbaum, m. střemcha, s. Ahlkirsche. 2) krussina, s. Faulbaum. 3) břek, s. Arlesbeere. Die Elsebeeren, gahody těch stromů, t. g. střemchowé, krussinowé; břekyně.
Elster, f. straka, s. Aelster.
Elte, f. tlaussť, s. Alant.
Eltern, pl. rodičowé, s. Aeltern.
Eltis, m. tchoř, s. Iltis.
Email, f. ssmelc. Emailliren, ssmelcem malowati.
Emberitz, m. s. Emmerling.
Eminenz, f. wywyssenost, eminentia.
Emmerling, m. ein Vogel, strnad, s. Ammer. 2) amrhele, s. Amarelle.
Empfahen, přigmauti, s. Empfangen.
Empfang, m. přigetj (přigmutj), přigjmánj, obdrženj, přjgem, přjwjtánj. Der Empfangsschein, list na přigatau, recepisa.
Empfangen, v. a. dostati, wzýti, přigjti, (přigmauti), přigjmati, obdržeti, recipere. 2) Jemanden, někoho přigjti, přiwj=

přiwjtati, excipere. 3) počjti, concipere.
Empfänger, m. přigimač, přigimatel.
Empfänglich, adj. gemný, docilis; ſchopný.
Empfänglichkeit, f. gemnoſt, ſchopnoſt.
Empfängniß, f. početj, conceptio.
Empfehlen, v. a. poručiti, poraučeti, ſchwáliti; ſich, poraučeti ſe, laučiti ſe. Die Empfehlung, poručenj, poraučenj, pozdrawenj; ſchwálenj. Das Empfehlungsſchreiben, ſchwalugjcý pſanj.
Empfindbar, adj. čitedlný, cytedlný.
Empfinden, v. a. čjti, cýtiti, wcýtiti, pocýtiti, pocytowati; pokuſyti; sl. obadati, ſentire. 2) übel, hoch empfinden, za zlé wzýti.
Empfindlich, adj. čitedlný, cytedlný. 2) nedůtkliwý, popudliwý, newrlý; empfindlich werden, zpauzeti ſe. 3) boleſtný, těžký; empfindliche Reden, důtkliwé řeči. adv. čitedlně, cytliwě, boleſtně.
Empfindlichkeit, f. čitedlnoſt, ſenſibilitas; nedůtkliwoſt, popudiloſt, newrloſt.
Empfindſam, adj. cytliwý, čitedlný; adv. cytliwě, čitedlně.
Empfindſamkeit, f. čitedlnoſt.
Empfindung, f. cyt, cýtenj, wcýtenj, pocýtenj, ſenſus. 2) Die Empfindungskraft, das Empfindungsvermögen, čitedlná moc, čitedlnoſt.
Emphiteuſis, f. purkrechtnj práwo, zákup.
Emphiteut, m. zákupnjk.
Emphiteutiſch, adj. purkrechtnj, zákupnj.
Empor, adv. wzhůru, nahoru, nahoře, ſurſum.
Empor bleiben, nahoře zůſtati; fig. we cti, wážnoſti zůſtati.
Empor bringen, zwelebiti, w wážnoſt přiweſti.
Empor gehen, powſtáwati, wſtupowati nahoru.
Empor halten, pozdwihowati, nahoru držeti. Empor heben, wyzdwihnauti.
Empor kommen, nahoru, wyſoko přigjti; fig. cti a hodnoſti dogjti.
Empor ſchweben, wzhůru ſe wznáſſeti.
Empor ſtarren, ſtrnuti; ſeine Augen ſtarren empor, oči mu gdau w ſlaup.
Empor ſteigen, wſtaupiti, wzneſti ſe, wyniknauti.
Empor treten, wyſtaupiti.
Empor wachſen, wzrůſti, wyrůſti.
Empor wollen, wzhůru, wyſoko chtjti.
Empören, v. a. das Volk, bauřiti, pozdwihnauti, odbogna včiniti; ſich empören, bauřiti ſe, pozdwihowati ſe, powſtati, zpěčowati ſe, zpauzeti ſe, zprotiwiti ſe. Die Empörung, bauře, bauřenj, pozdwjženj, odbog, rebellio, ſeditio.
Empörer, m. buřič, odbognjk, sles. rozbrognjk, rebellis, ſeditioſus.
Emporkirche, Porkirche, f. kruchta.
Emporſcheune, Porſcheune, f. patro.
Emſig, adj. bedliwý, ſnažný, vſtawičný, ſedulus. adv. bedliwě, ſnažně.
Emſigkeit, f. bedliwoſt, ſnažnoſt, vſtawičnoſt, ſedulitas.
Endabſicht, f. konečný aumyſl, poſlednj cýl a konec.
Ende, n. konec, finis; ſkončenj, ſkonánj, poſledek, exitus; krag, ſtrana, končina, kragina, terminus, extremum. Dim. das Endchen, koneček, poſlednj kauſſtjček; ein Endchen Licht, oharek. Die Enden am Geweihe, parohy. Das Lied iſt zu Ende, pjſně geſt konec. Ohne Ende, bez přeſtánj; zu Ende bringen, dokonati, ſkončiti; zu Ende gehen, docházeti; ein Ende nehmen, konec wzýti, přeſtáwati; es iſt, wird kein Ende, nenj, nebude konce. Am Ende, napoſledy.
End-, poſlednj, konečný, ſ. Endabſicht. Das Endurtheil, poſlednj ortel, konečný rozſudek.
Endelich, adj. obſ. pilný, ſnažný.
Enden, endigen, v. a. dokonati, ſkončiti, ſkonati, ſkoncowati, finire, perficere; ſich endigen, ſkonati ſe, ſkončiti ſe, přeſtati. Die Endigung, dokonánj, ſkonánj, ſkončenj; die Endung, in der Declination, ſkončenj, terminatio; pád, ſklonénj, caſus.

Endi-

Endivie, f. sstěrbák, cichorium endivia, L.
Endlich, adj. co konec wezme, konečný, skončený, skonalý, finitus. 2) poslednj, konečný, finalis; adv. naposledy, k posledku, ku koncy, konečné, posledné, posléze, pak, tandem, postremo.
Endlichkeit, f. skonalost, konečnost.
Endlos, adj. bez konce, neskončený, neskonalý, infinitus.
Endschaft, f. skončenj, konec, s. Ende.
Endursache, f. poslednj přjčina, konec, causa finalis.
Endzweck, m. cýl a konec, finis; poslednj konec, finis vltimus.
Engbrüstig, adj. dussný, dýchawičný.
Engbrüstigkeit, f. dussnost, dussnota, dýchawičnost, dychawost.
Enge, adj. těsný, auzký, angustus, arctus. 2) skrowný. Ein enger Kamm, hustý hřeben. Ein Kleid enger machen, saužiti ssaty. Adv. těsné, aužce; husté, skrowné.
Enge, f. těsnost, těsno, tjseň, angustia. 2) Ein enger Ort, aužina; těsnina. In die Enge bringen, stjsniti.
Engel, m. angel, anděl, posel Božj, angelus. dim. Engelchen, Engellein, andjlek, angeljček. 2) Der Engelfisch, Meerengel, mořský angel, squalus squatina. Engel-, angelský, das Engelbrod, Engelspeise, chléb, pokrm angelský.
Engelkraut, n. Engeltrank, andělský trank.
Engelrein, adj. čistý, newinný co anděl.
Engelsüß, n. osládyč, polypodium.
Engelwurz, f. angelika, janoklika. s. Angelike.
Engen, v. a. obs. aužiti, saužiti; stjsniti, zténčiti. Die Schuhe engen mich, střewjce mne hnětau.
Engerling, m. červ w zemi, konrád.
Engern, v. a. obs. zmenssiti, s. Engen.
Englisch, adj. Engländisch, anglický, anglicus; adv. anglicky, po anglicku.
Englisch, adj. angelský, angelicus.
Enke, m. menssj pacholek, pohůnek.
Enkel, m. wnuk, nepos; wnučka, neptis.
Die Enkel, pl. potomcy, posteri. 2) Enkel, kotnjk, s. Knöchel.
Entadeln, v. a. urozenosti zbawiti; fig. zohawiti.
Entädern, v. a. žjly wynjti.
Entarten, v. n. nezdařiti se. Entartet, nezdařilý, nezdárný, s. Ausarten.
Entäußern, v. rec. sich einer Sache, zhostiti se, zprostiti se, zdržowati se něčeho.
Entbehren, v. n. neměti, nepotřebowati, býti bez něčeho. Ich kann es nicht entbehren, nemohu bez toho býti.
Entbehrlich, adj. bezpotřebný, čehož nepotřebugem, zbytečný.
Entbehrlichkeit, f. bezpotřebnost, zbytečnost.
Entbiethen, v. a. Jemanden zu sich entbiethen, přikázati, poraučeti někomu, aby přissel. 2) oznamowati, wyřjditi nunciare; seinen Gruß entbiethen, wzkázati pozdrawenj (pozdrawiti.) 3) s. Anbiethen. Die Entbiethung, wzkázanj, wzkazowánj.
Entbinden, v. a. rozwázati, odwázati, solvere. 2) fig. zprostiti; von schwangern Weibern, lehký porod dáti; von einem Sohne entbunden werden, syna porodjti. Sie ist bereits entbunden worden, giž slehla. Die Entbindung, porod, slehnutj, partus.
Entblättern, v. a. listj otrhati; sich, listj stratiti, paussčti.
Entblecken, v. a. obnažiti, s. Blecken.
Entblöden, v. rec. sich, stud odložiti, opowážiti se. 2) sich nicht entblöden, nestyděti se, neostejchati se.
Entblößen, v. a. obnažiti, odkryti, odhaliti, rozhaliti. 2) fig. zbawiti, wyprázdniti. Sich vom Gelde entblößen, z penéz se wydati. Entblößt, obnažený, nahý. Die Entblößung, obnaženj, odhalenj. 2) zbawenj.
Entblühen, v. n. w kwětu zagjti, umřjti.
Entbrechen, v. rec. sich, odtrhnauti se, zprostiti se. 2) fig. der Thränen, zdržeti se od pláče.

Entbren-

Entbrennen, v. n. rozhořeti se, roznjtiti se, zapáliti se; vor Liebe, Eifer, láskau, horliwostj se rozpáliti. Entbrannt, roznjcen, zapálen.

Entdecken, v. a. odkryti, odhraditi, odestřjti, s. Abdecken. 2) fig. znamenati, pozorowati, animaduertere, wyšetřiti, wynalezauti, detegere. 3) wygewiti, oznámiti, indicare; wyzraditi, prodere.

Entdeckung, f. odkrýwánj, odestřenj; wyšetřenj, znamenánj; wynalezenj; wygewenj, oznámenj; wyzrazenj. Der Entdecker, odkrywač. 2) wynalezatel.

Ente, f. kachna, lička, s. Aente.

Enterich, m. kačer, s. Aentrich.

Entehren, v. a. zneyctiti, potupiti, zhaněti, zhyzditi, zlehčiti; eine Jungfrau, pannu pohanbiti, porušiti, zmrhati.

Entehrung, f. neyctěnj, zhaněnj, zhyzděnj; porušenj.

Enterben, v. a. wyděditi, dědictwj zbawiti, odděliti, exhæredare. Die Enterbung, wyděděnj. Enterbt, wydědilý.

Entern, v. a. lod háky přitáhnauti.

Entfahren, v. n. wygeti, wypadnauti, wyskočiti, wyklauznauti, wyniknauti, wysmeknauti se, excidere, elabi.

Entfallen, v. n. wypadnauti, odpadnauti, upadnauti, excidere. Es entfiel ihm der Muth, srdcem (mysli) klesl. 2) z paměti (mysli) wygjti.

Entfalten, v. a. rozwinauti, rozkládati, explicare. Die Entfaltung, rozwinowánj, rozwinutj.

Entfärben, v. a. barwu wzýti, wytáhnauti; sich, změniti barwu, zblednauti; er entfärbte sich vor mir, změnila se twář geho předemnau.

Entfernen, v. a. wzdáliti, odstraniti, z mjsta zaslati; fig. odwesti, odwracowati; sich, wzdáliti se, odegjti; sich vom Wege, cesty se spustiti. Entfernt, wzdálen; eine Meile weit, wzdálj na mili.

Entfernung, f. wzdálenj, odgitj; dálka, wzdálenost, distantia. In einiger Entfernung, opodál.

Entfesseln, v. a. paut zbawiti, zprostiti; pauta odwázati, odegmauti.

Entflammen, v. a. rozpáliti, roznjtiti.

Entfliegen, v. n. wyletěti, wlitnauti, odletěti; der Stein ist der Hand entflogen, kámen z ruky wyletěl.

Entfliehen, v. n. ugjti, utecy, utjkati, oděbhnauti, prchnauti, uprchnauti, effugere; der Gefahr, z nebezpečenstwj wywáznauti, wyniknauti, evadere; der Strafe, trestu zniknauti. Ein Entflohener, odběhlý.

Entfließen, v. n. wytecy, odplynauti, uplynauti; von Thränen, wypreystiti se.

Entfremden, v. a. obs. odstraniti, wzdáliti, amovere. 2) entwenden, odcyziti, kradj wzýti, abalienare. Die Entfremdung, odcyzenj, odcyzowánj, wzetj, abalienatio.

Entführen, v. a. odwezti, odwážeti; eine Jungfrau, pannu (mocý a násylým) odwesti. Die Entführung, odwedenj, ukradenj panny, ol. unos, raptus.

Entführer, m. odwodnjk, raptor. Die Entführerinn, odwodnice.

Entgegen, præp. proti, naproti, contra. Dem Winde entgegen reiten, proti wětru geti; dem Strome entgegen schiffen, proti wodě plauti. 2) obuiam, wstřjc, proti. Einem entgegen gehen, kommen, laufen, někomu wstřjc, w cestu, gjti, přigjti, běžeti. Fig. Entgegen sehen, z. B. dem Tode, smrt očekáwati. Entgegen gesetzt, protiwný, proti sobě postawený, contrarius. 3) protiwný, s. Zuwider. Einem entgegen seyn, proti někomu býti, někomu na odpor býti.

Entgehen, v. n. ugjti, ucházeti, tratiti se, deficere. 2) ugjti, wyhnauti se, wyhýbati se, zniknauti, euitare. Dem wird er nicht entgehen, to ho nemine.

Entgeistern, v. a. duše, smyslů zbawiti; entgeistert seyn, bez sebe, (bez paměti) býti.

Entgeld, n. Ohne Entgeld, bez platu, beze mzdy, darmo, zdarma.

Entgelten, v. n. spláceti, za něco trpěti

luere

luere poenas. Das soll er mir entgelten, to mně zplatj.
Entglimmen, v. n. zapáliti se, roznjtiti se.
Entgürten, v. a. odpásati, discingere.
Enthaaren, v. a. oholiti.
Enthalt, m. obs. s. Aufenthalt. 2) obsazenj, s. Inhalt.
Enthalten, 1. v. a obsahowati, w sobě držeti, mjti, zawjrati, continere. 2. v. rec. sich des Essens enthalten, od gjdla se zdržeti, zdržowati, abstinere. Ich konnte mich des Lachens nicht enthalten, nemohl sem se smjchy zdržeti. Enthalten, obsažen.
Enthaltsam, adj. zdrželiwý, abstinens, adv. zdrželiwě. Die Enthaltsamkeit, zdrželiwost, abstinentia. Die Enthaltung, zdržowánj se, zdrželiwost.
Enthärten, v. a. obměkčiti.
Enthaupten, v. a. stjti, stjnati, hlawu stjti. Enthauptet, stat. Die Enthauptung, stětj, decollatio.
Entheben, v. a. zprostiti, s. Ueberheben.
Entheiligen, v. a. poswátná mjsta porussiti, zprzniti, posskwrniti, violare; den Namen Gottes, nevctiti, den Sonntag, neswětiti. Die Entheiligung, porussenj, nevctěnj, neswěcenj.
Enthüllen, v. a. zastřenj odegmauti, odkryti, odhaliti. Die Enthüllung, odkrytj, odhalenj.
Entian, m. hořec, s. Enzian.
Entjochen, v. a. gho shoditi, gha zprostiti.
Entkleiden, v. a. swlécy; swljknauti, swláčeti z ssatů. Die Entkleidung, swljkánj, swláčenj.
Entkommen, v. a. vgjti, wywáznauti; vtecy.
Entkräften, v. a. zemdliti, sýla wzýti, zhubiti. Die Entkräftung, zemdlenj, hubenj.
Entladen, v. a. skládati, náklad složiti, fig. zprostiti; sein Gewissen, swému swědomj odlehčiti.
Entlarven, v. a. larwu snjti, stáhnauti, fig. odkryti.
Entlassen, v. a propustiti, propausstěti, dimittere. Die Entlassung, propusstěnj.
Entlasten, v. a. entlästigen, břemena zbawiti, břemeno shoditi, složiti ze sebe.
Entlauben, v. a. listů zbawiti.
Entlaufen, v. n. vtecy, odběhnauti, prchnauti, zběhnauti. Ein Entlaufener, odběhlec, odběhljk.
Entledigen, v. a. zprostiti, oswoboditi, wyprázdniti. Die Entledigung, zprosstěnj, oswobozenj.
Entleeren, v. a. wyprázdniti, evacuare.
Entlegen, adj. wzdálený. Die Entlegenheit, wzdálenost, dálka.
Entlehnen, v. a. wypůgčiti, wydlužiti se, mutuare. Die Entlehnung, wypůgčowánj, wydluženj, mutuatio.
Entleiben, v. a. zabiti, žiwot wzýti occidere. Die Entleibung, zabitj, bezžiwotj.
Entleihen, v. a. wypůgčiti, s. Entlehnen.
Entmannen, v. a. mužstwj zbawiti, wyklestiti, wyřezati, wymisskowati.
Entmasten, v. a. stromu korábowého zbawiti.
Entnehmen, v. a. odnjti (odegmauti), wzýti; Geld, penjze wypůgčiti. 2) fig. Der Strafe, trestu zbawiti. 3) porozuměti, wyrozuměti.
Entnerven, v. a. sýly zbawiti, o sýlu připrawiti, zemdliti.
Entrathen, v. a. bez něčeho býti, mor. obegjti se bez něčeho, s. Entbehren.
Enträthseln, v. a. vhodnauti, wyložiti.
Entreissen, 1. v. n. obs. prchnauti; die Geduld ist ihm entrissen, trpěliwost se mu přetrhla, — ho pominula. 2. v. a. wytrhnauti, wydrati; násylim, mocý wzýti. Die Entreissung, wytrženj.
Entrich, m. kačer, s. Aentrich.
Entrichten, v. a. Schulden, dluhy zaplatiti, zaprawiti; Dank, djky wzdáwati. Die Entrichtung, zaplacenj, zaprawenj.
Entriegeln, v. a. odemknauti záworu, s. Aufriegeln.
Entrinnen, v. n vgjti, vtecy, zběhnauti, odběhnauti, wyniknauti, effugere.

Entrollen, v. n. von Thränen, hrnauti se dolů, tecy.
Entrücken, v. a. pryč wzýti, wytrhnauti.
Entrunzeln, v. a. wrásky odnjmati; wygasniti.
Entrüsten, v. a. rozkatiti, rozhorliti, rozhněwati, rozdrážditi; sich, zpanzeti se, rozkatiti se. Die Entrüstung, rozkacenj, rozhněwánj.
Entsagen, v. n. odřicy se, odpowěditi se, odřjkati se něčeho; der Welt, swětu weyhost dáti. Die Entsagung, odřeknutj, odřjkánj.
Entsatz, m. oswobozenj obležených, pomoc k oswobozénj.
Entschädigen, v. a. škodu nahraditi, wynahraditi, naprawiti. Entschädigt werden, náhradu dostati. Die Entschädigung, náhrada, nahrazenj, wynahrazenj.
Entscheiden, v. a. rozeznati, rozhodnauti, rozsuditi, discernere; sich über etwas, pewné sobě vmjniti. Die Entscheidung, rozhodnutj, rozsauzenj.
Entschlafen, v. n. vsnauti, obdormire. 2) zesnauti, vmřjti, obire. Entschlafen, zesnulý.
Entschlagen, v. rec. sich einer Sache, zprostiti se něčeho, einer Person, střhnauti se někoho; střjcy se, wystřjhati se.
Entschleichen, v. n. pokradmo odegjti, vkrasti se.
Entschließen, v. rec. sich, rozmysliti se, vmjniti sobě, vmysliti sobě; vstanowiti, zawřjti v sebe. Entschlossen seyn, hodlati. Die Entschließung, rozmyssleni, vmjněnj. Entschlossen, hotow, ochotný k rozmysslenj; rozmyslný c.
Entschlossenheit, f. hotowost, ochotnost mysli; rozmyslnost c.
Entschlummern, v. n. vsnauti, zdřjmnauti.
Entschlüpfen, v. n. wyklauznauti, vklauznauti; wymknauti se, wysmeknauti se; mor. wyklznauti, vmknauti.
Entschluß, m. rozmysslenj, vmjněnj, mor. vminek, (auminek), vstanowenj, aumysl; rozmysl c.
Entschuldigen, v. a. wymluwiti, wymlauwati, ol. omluwiti, excusare. Die Entschuldigung, wymlauwánj, weymluwa, ol. omluwa, excusatio.
Entschütten, v. a. ochrániti. 2) sich der Furcht, zprostiti se.
Entseelt, part. vmrlý, der entseelte Leichnam, vmrlé, bezdussné tělo.
Entsehen, v. rec. sich, osteychati se.
Entsetzen, v. a. Jemanden seines Amtes, z auřadu ssaditi, složiti, shoditi, swrcy. Die Entsetzung, shozenj, složenj z auřadu. 2) eine Stadt, obležené město oswoboditi; k pomocy přispěti, s. Entsatz. 3) rec. sich, vstrnauti nad něčjm, vžasnauti se, vleknauti se, zhrozyti se. Das Entsetzen, vstrnutj, vžasnutj, hrůza.
Entsetzlich, adj. hrozný, strassný, strassliwý, k vžasnutj, horrendus; adv. hrozně, až hrůza.
Entsiegeln, v. a. odpečetiti, pečet otewřjti, resignare. Die Entsiegelung, odpečetěnj.
Entsinken, v. n. klesnauti; der Hand, z ruky wypadnauti.
Entsinnen, v. rec. sich, pamatowati, vpamatowati se, zpomenauti sobě, rozpominaut se na něco, reminisci.
Entspinnen, v. a. stropiti, zdwihnauti; sich, pogiti, začátek wzýti.
Entsprechen, v. n. srownáwati se, stressowati se, respondere, concordare.
Entsprießen, v. n. wyrůsti, wzegiti, zroditi se; fig. wygiti, wycházeti, pocházeti, wypreysstiti se. Entsprossen, zrozený, posslý.
Entspringen, v. n. vskočiti, wyskočiti, vtecy. 2) wznikuauti, preysstiti se, wysskakowati. 3) pocházeti, vroditi se, půwod swůg mjti.
Entstehen, v. n. nastati, powstati, powstáwati, pogiti, pocházeti, wzniknauti, wznikati, exoriri. 2) Es entstand ein Feuer, oheň se znál, strhl; ein Wind, wjtr se strhl. Der entstandene, posslý,

possly, powstalý, nastalý, wzniklý. 2) deficere, scházeti, nedostáwati se. Die Entstehung, pogitj, powstánj, wzniknutj; von Entstehung der Welt, od počátku swěta. 2) nedostatek; in Entstehung des Rathes, když rada scházela, rady nebylo.

Entsündigen, v. a. od hřjchu očistiti, hřjchu zbawiti, zprostiti, rozhřessiti. Die Entsündigung, očisstowánj, hřjchů zprosstěnj, rozhřessenj.

Entthronen, v. a. z trůnu shoditi.

Entübriget seyn, zanechati, býti bez něčeho; dieser Mühe kannst du entübriget seyn, tu prácy sy můžeš vspořiti.

Entvölkern, v. a. zem lidu zbawiti, lid wypleniti, wyhladiti, wyprázdniti. Ein entvölkertes Land, země lidu prázdná, bezlidná.

Entvölkerung, f. wypleněnj lidu, prázdnost, bezlidnost ?

Entwachsen, v. n. den Kleidern, z ssatů wyrůsti; der Ruthe, metly odrůsti.

Entwaffnen, v. a. zbraň odnjti, zbroge zbawiti. Entwaffnet, bez zbroge, zbrani zbawený. Die Entwaffnung, wzetj zbrani.

Entweder, conj. buď, buďto, anebo, siue.

Entwehren, v. rec. sich, vbrániti se, s. Erwehren.

Entweichen, v. n. wysmeknauti, s. Ausweichen. 2) vstaupiti, vgjti, vcházeti, vssinauti, vprchnauti, odběhnauti. Ein Entwichener, odběhlý. Die Entweichung, vssinutj, prchnutj, odběhnutj.

Entweihen, v. a. einen Priester, kněžy poswěcenj wzýti. 2) porussiti, posskwrniti. Entweihet werden, poswěcenj ztratiti. Die Entweihung, odnjmánj poswěcenj; 2) porussenj.

Entwenden, v. a. odnjti, (odegmauti), vkradnauti. Die Entwendung, odgjmánj, vkradenj, vkradnutj.

Entwerden, v. n. obs. přestati býti, zagjti. 2) zbýti.

Entwerfen, v. act. nawrcy, (nawrhnauti), nawrhowati, wylinowati, wyznamenati, wyměřiti, delineare, adumbrare. 2) wypsati, wyobrazyti, wymalowati, describere. Entworfen, nawržen.

Entwickeln, v. a. rozwinauti, wyplesti, rozplesti. Die Entwickelung, rozwinutj, wypletánj, rozpletánj.

Entwischen, v. n. vgjti, wyklauznauti, vprchnauti, vtecy, wysmeknauti se, wyniknauti, elabi.

Entwohnen, v. n. odwyknauti, odwykati, odnaučiti se, desuescere. Entwohnet, odwyklý. Die Entwohnung, odwykánj, odwyklost.

Entwöhnen, v. a. ein Kind, odstawiti. Die Entwöhnung, odstawenj.

Entwurf, m. nawrženj, wyobrazenj, náwržek ?

Entwurzeln, v. a. wykořeniti, wypleniti.

Entziehen, v. a. odtáhnauti, ztáhnauti, abstrahere, detrahere. 2) fig. vgjmati, vtrhowati, vbjrati, vkrádati, adimere, surripere. 3) sich einer Sache entziehen, odstraniti se, warowati se něčeho, wyhnauti se něčemu. Die Entziehung, vtrhowánj, vgjmánj, odstraněnj.

Entziffern, v. a. tagné pjsmo wykládati, Die Entzifferung, wyloženj.

Entzücken, v. a. mysl wytrhnauti, k wytrženj přiwesti; entzückt, smyslů zbawen, bez sebe, wytržen, extra se raptus. 2) Welmi těssiti, potěssiti, radostj naplniti. Entzückend, přerozkossný, radost, rozkoš plodjcý. Die Entzückung, wytrženj mysli, ecstasis. 2) weliké potěssenj, weliká rozkoš, radost.

Entzünden, v. a. rozpáliti, zapáliti, roznjtiti, zažehati, rozžhnauti; sich entzünden, wznjti se, zapáliti se; das Feuer entzündete sich, znal se oheň. 2) fig. rozljtiti se, rozněcowati se. Die Entzündung, zapálenj, roznjcenj, zažženj, inflammatio; ohnipal.

Entzündlich, adj. co se dá zapáliti, zápalný, (palný ?), zapalugjcý se.

Entzwey, adv. na dwě, we dwý, na dwa djly. Vor den Verbis: pře; roze, das

Kleid

Kleid ist entzwey, ssaty gsau roztrhané; das Glas ist entzwey, sklenice gest roztlučená; entzwey gehen, roztlaucy se; entzwey brechen, rozlomiti, přelomiti; entzwey schneiden, překrogiti.
Entzweyen, v. a. rozdwogiti; sich entzweyen, rozdwogiti se, rozkmotřiti se. Die Entzweyung, rozdwogenj, rozkmotřenj.
Enzian, m. hořec, gentiana.
Epheu, m. břečtan, hedera helix, L.
Epistel, f. episstola, psanj, list
Epoche, f. začátek wěku, let.
Eppich, m. miřjk, apich, apium. s. Aeppich.
Er, pron. m. on, ille; ein Er, samec, mas. 2) part. in der Zusammensetzung mit Verbis: wy, v, do, z, za 2c.
Erachten, v. a. mjti za to, sauditi, vznáwati. Meines Erachtens, podlé mého zdánj.
Erarbeiten, v. a. wydělati, wypracowati, pracý dobyti.
Eräugnen, v. rec. sich, státi se, vdáti se, přihoditi se, accidere. Das Eräugniß, die Eräugnung, přjběh, přjhoda.
Erb=, dědičný: das Erbamt, dědičný auřad. Erbreich, Erbkönigreich, dědičné králowstwj, hereditarium regnum.
Erbarmen, v. rec. sich eines, über einen, slitowati se, rozpomenauti se nad někým, misereri. Mich erbarmet seiner, gest mi ho lito. Der Erbarmer, slitownjk, miserator; die Erbarmerinn, slitownice. Die Erbarmung, das Erbarmen, smilowánj, slitowánj.
Erbärmlich, adj. politowánj hodný, bjdný, hrozný, sspatný. 2) mizerný; adv. hrozně, sspatně; mizerně.
Erbauen, v. a. wystawěti. 2) fig. wzdělati, wzdělávati. Die Erbauung, wystawenj, založenj. 2) wzdělánj.
Erbaulich, adj. wzdělawagjcý, k wzdělánj slaužjcý, přjkladný
Erbbuch, n. gruntownj kniha.
Erbdrescher, m. Zwangdrescher, robotnj mlatec, chalupnjk.
Erbe, n. eigenthümliche Grundstücke, dědiny. 2) Erbschaft, dědictwj, hereditas; das väterliche Erbe, otčizna.
Erbe, m. dedic, (dědic), heres. Die Erbinn, dědička.
Erbeben, v. n. zatřásti se, vzasnauti.
Erbeigen, adj. dědičný a wlastnj. Ein Erbeigener, dědinjk.
Erbeinigung, f. erbanunk, dědičná smlauwa, pactum hereditarium.
Erbeißen, v. a. zakausnauti; eine Nuß, rozkausnauti, rozlausknauti.
Erben, 1. a. v. děditi, dědictwjm nabyti. 2. v. n. dědičem býti, w dědictwj dosednauti. Die Güter erben auf ihn, statkowé připadagj na něho. Herren Gunst erbet nicht, panská milost (přjzeň) nedědj.
Erbethen, v. a. modlitbau wyprosyti, wyžádati.
Erbetteln, v. a. wyžebrati, emendicare.
Erbeuten, v. a. kořist bráti, kořisti dobyti, dělati.
Erbfall, m. nápad, dědičné práwo.
Erbfeind, m. auhlawnj nepřjtel.
Erbfolge, f. postaupnost w dědictwj, nápad, odaumrt.
Erbgenoß, m. společnjk, spoludědic, coheres.
Erbgesessen, adj. vsedlý, s. Ansässig.
Erbgut, n. dědičný statek, ol. dědina. Der Besitzer eines Erbguts, dědinnjk.
Erbhuldigung, f. přjsaha powinnosti k dědičnému pánu.
Erbieten, v. rec. sich, obětowati se, podwoliti se, mor. pozwoliti se. Die Erbiethung, obětowánj, podwolenj.
Erbiethig, adj. wolný, hotow.
Erbinn, f. dědička, s. der Erbe.
Erbitten, v. a. wyprosyti něco, doprosyti se něčeho; Zeugen, swědky požádati; jemanden, vprosyti, naprosyti někoho.
Erbittern, v. a. rozhořčiti, zkyseliti, popauzeti, rozljtiti, rozhorliti, exacerbare. Die Erbitterung, rozljcenj, rozhorlenj, rozhořčenj, zássti, hořkost, kyselost, indignatio, acerbitas.
Erbland, n. dědičná země; Erbländisch, z dědičných zemj.

Erblassen, v. n. zblednauti, zbéleti, pallescere. Die Erblassung, zblednutj. 2) fig. vmřjti, mori; der erblaßte Leichnam, mrtwé télo.
Erblasser, m. kšaftownjk, kšaftugjcý. Die Erblasserinn, kšaftownice.
Erbleichen, v. neut. s. Erblassen.
Erblich, adj. dédičný, wlastnj. adv. — né.
Erblicken, v. a. zahljdnauti, vzřjti, spatřiti, zhlednauti, conspicere.
Erblinden, v. n. oslepnauti, znewidométi, zrak ztratiti, o zrak přigjti. Das Erblinden, die Erblindung, oslepnutj.
Erblöden, v. rec. sich, zastydéti se, s. Entblöden.
Erblos, adj. dédictwj prázdný, zbawený. Erblos machen, dédictwj zbawiti. 2) Dédičů nemagjcý, adv. bez dédičů.
Erbmann, m. dédinjk, držitel dédičného statku, nápadnjk.
Erbnehmer, m. dédic, s. Erbe.
Erborgen, v. a. wypůgčiti, wydlužiti, mor. wywéřiti, s. Borgen.
Erboßen, v. a. rozlobiti, rozhnéwati; sich, rozlobiti se.
Erböthig, s. Erbiethig.
Erbpacht, m. zákup, dédičný plat.
Erbrechen, v. a. wylomiti; einen Brief, psanj otewřjti, odpečetiti; Reben, smjtati. 2) v. n. scházeti, s. ermangeln. 3) sich erbrechen, dáwiti se. Die Erbrechung, wylomenj, effractio; otewřenj. Das Erbrechen, dáwenj, vomitus.
Erbschaden, m. dédičná wada (na téle), chyba (na mysli).
Erbschaft, f. dédictwj, hereditas.
Erbschicht, Erbschichtung, s. Erbtheilung.
Erbschuld, f. dédičný dluh, zdédéný dluh.
Erbse, f. zrno hráchu, pisum. Die Erbsen, hrách, pisa; dim. hrášek. Von Erbsen, hrachowý. Das Erbsenmehl, hrachowá mauka.
Erbsenacker, m. hrachowisstě.
Erbsenbaum, m. hrachownjk? Robinia caragana, L.
Erbsensieb, n. hrachowka.
Erbsenstroh, n. hrachowina.
Erbsetzer, m. kšafftownjk, odkazowatel, odkazugjcý, kšafftugjcý.
Erbsichdorn, m. Erbsel, dráč, dřjstál, s. Berberis.
Erbsünde, f. hřjch dédičný, přirozený, prwotný, počátečný, (prwopočátečnj).
Erbtheil, n. dédičný podjl.
Erbtheilung, f. délenj, rozdélowánj dédictwj.
Erbuhlen, v. a. wyfregowati.
Erbverbrüdern, v. a. smluwiti se o dédictwj. Die Erbverbrüderung, smlauwa dédičná, s. Erbeinigung.
Erbzins, m. dédičný plat.
Erdapfel, m. pl. Erdäpfel, zemské gablko, zemče, (mor. zemňák, plur. kobzole, gablusska), solanum tuberosum. 2) brambory, helianthus tuberosus.
Erdart, f. gistá zem; zemnatost?
Erdartig, adj. zemnatý.
Erdball, m. s. Erdkugel.
Erdbeben, n. zemétřesenj, zeméhnutj.
Erdbeere, f. gahoda, čerwená gahoda, fragum. 2) Die Pflanze, das Erdbeerkraut, gahodnjk, fragaria vesca, Linn.
Erdbeerklee, m. gahodowý getel, trifolium fragiferum.
Erdbirn, f. brambor, helianthus tuberosus.
Erdbeschreibung, f. wypsánj zemé, geographia, (zemépis?); der Erdbeschreiber, wypisowatel zemj, geographus.
Erdboden, m. zemé, půda, solum; schwarzer Erdboden, černawa; rother Erdboden, čerwenice; weißer, bělice. 2) celá zemé.
Erdbrand, m. zapálenj zemé, oheň w zemi.
Erdbulle, m. bukač, s. Rohrdommel.
Erde, f. zemé, zem, terra, tellus, humus; feine Erde, prst, f.
Erdeidechse, f. zemnj gessterka.
Erden, adj. obs. aus Erde gebildet, hljnéný, s. Irden.
Erdenge, f. aužina (zemé), ořjdlj, isthmus.
Erdenken, v. a. wymysliti, wymeyssleti, excogitare. 2) smysliti, confingere.
Erdenklich, adj. co gen k pomysslenj gest, wssemožný.

Erdenkloß, m. hruda, s. Erdkloß.
Erdepheu, m. Gundermann, popenec, glecoma hederacea, L
Erdfall, m. propadenj, propadnutj země, propadlina, sl. propadiſko.
Erdfarbe, f. ſſerá, zemnatá barwa.
Erdfarbig, adj. ſſeré, zemnaté barwy.
Erdfeuer, n. podzemſký oheň.
Erdflachs, m. kamenný len, Amiant.
Erdgalle, f. das kleine Tausendguldenkraut, zeměžluč, gentiana Centaurium.
Erdgeflügel, n. zemſké ptactwo, pernactwo.
Erdgeschmack, m. zemina.
Erdgewächs, n. zroſtlina, bylina zemſká, vegetabile.
Erdgrille, f. Erdkrebs, Werle, ſſtjr, gryllotalpa, L.
Erdharz, n. zemſké klj, pryſkyřice.
Erdhaue, f. kopáč, motyka.
Erdhaufen, m. hromada země.
Erdhopfen, m. Johanniskraut, ſwatého Jana bylina, zwoneček čerwený, hypericum. L.
Erdichten, v. a. ſmyſliti, wymyſliti, zamyſliti, fingere, comminiſci; Erdichtet, ſmyſſlený, faleſſný, lžiwý, báſniwý. Die Erdichtung, ſmyſſlenj, wymyſſlenj, fictio. 2) wymyſſlená wěc, báſeň, ſmyſſlénka, lžiwá wěc, figmentum, commentum.
Erdig, adj. zemnatý, zemnj. Ein erdiger Geschmack, chut zeminau.
Erdkäfer, m. chrobák, carabus, L.
Erdkiefer, f. ywa, polnj cypřiš, Jua, teucrium Chamæpithys, L. ſ. Schlagkraut.
Erdkloß, m. hruda, hrauda, gleba.
Erdkraut, n. polnj rutka, fumaria, ſ. Erdrauch.
Erdkreis, m. okrſſlek země, obor ſwěta.
Erdkrone, f. konſké kopyto, tuſſilago farfara, L. ſ. Huflattig.
Erdkröte, f. zemſká, zahradnj žába, bufo.
Erdkugel, f. kaule zemſká, globus terreſtris.
Erdkunde, f. známoſt země, ſ. Erdbeschreibung
Erdlage, f. Erdschicht, wrſtwa země.
Erdmandel, f. zemſký mandl, zemſká mandle, cyperus eſculentus, L.
Erdmännchen, m. mužjček podzemſký.
Erdmesser, m. zeměměřič, geometra.
Erdmeßkunst, f. zeměměřictwj, zeměměřické vměnj, geometria.
Erdnuß, m. ořjſſek zemſký, lathyrus tuberoſus, L.
Erdechse, m. hownjwálowá hauſenka.
Erdöl, n. kamenný oleg, ſ. Steinöl.
Erdpech, n. klj zemſké.
Erdpin, m. ywa, ſ. Erdkiefer.
Erdrauch, n. polnj, planá rutka, fumaria.
Erdreich, n. země, okrſſlek země, půda.
Erdreisten, v. rec. ſich, oſměliti ſe, opowážiti ſe.
Erdrose, f. polnj růže neybodlawěgſſj, roſa ſpinoſiſſima, L.
Erdrosseln, v. a. zardauſyti, (zaduſyti), zaſſkrtiti, vſſkrtiti, ſtrangulare. Die Erdrosselung, zardauſſenj, zaſſkrcenj.
Erdrücken, v. a. vtlačiti někoho, zamačkati, zamáčknauti něco, vmačkati; ein Kind im Schlafe, djtě zaležeti. Die Erdrückung, vtlačenj, vmačkánj.
Erdsack, m. pytel zemj nacpaný.
Erdschicht, f. wrſtwa země, w zemi.
Erdscholle, f. hruda, hrauda, gleba.
Erdschwalbe, f. Uferschwalbe, Wasserschwalbe, wodnj laſſtowka.
Erdschwamm, m. hauba na zemi, fungus.
Erdspinnenkraut, n. weißer Wiederthon, bjlá žáře, anthericum, Lin. phalangium, Bauh.
Erdstamm, m. odzemek, oddenek, ſtonek.
Erdstrich, m. pruh neb pás země, (paſmo), zona.
Erdulden, v. a. ſneſti, ſnáſſeti, trpěti, wytrpěti, perpeti, perferre.
Erdweihrauch, m. ožanka, chamædrys.
Erdzeisel, m. ſyſel, ſ. Ziesełmaus.
Ereifern, v. rec. ſich, rozhorliti ſe, rozzlobiti ſe. Die Ereiferung, rozhorlenj, rozzlobenj.
Ereignen, ſ. Eräugnen.
Ereigniß, n. přjhoda, přjběh.
Ereilen, v. a. dohoniti, zhoniti, doſtjhnauti. Die Ereilung, dohoněnj.
Eremit, m. pauſtewnjk, ſ. Einsiedler.

Exer-

Ererben, v. a. zděditi, dědictwjm nabyti.
Erfahren, v. a. shledati, comperire; zkusyti, pokusyti, experiri. 2) zwěděti, dowěděti se, rescire. Wir konnten davon nichts erfahren, ničeho gsme se o tom nemohli dowěděti.
Erfahren, adj. zkussený, zběhlý, vulgo honěný, expertus, peritus.
Erfahrenheit, f. zkussenost, zběhlost, powědomost, známost.
Erfahrung, f. zkussenj, zkussenost, experientia. Sich Erfahrungen sammeln, na zkussenau gjti; eine Erfahrung machen, zkusyti, wyssetřiti. 2) zwěděnj; in Erfahrung bringen, dowěděti se, shledati.
Erfechten, v. a. wybogowati; den Sieg, wjtězstwj bogem dobyti.
Erfinden, v. a. nalezнauti, wynalezнauti, reperire, invenire; wymysliti, excogitare.
Erfinder, m. nalezatel, inventor. Die Erfinderinn, nalezatelkyně.
Erfinderisch, Erfindsam, adj. schopný k wynalezнutj, důwtipný, důmyslný.
Erfindsamkeit, f. schopnost k wynalezenj, důwtipnost, důmyslnost.
Erfindung, f. nalezenj, wynalezнutj, wynalezenj, inventio, 2) Die erfundene Sache, nálezek, inventum.
Erfischen, v. a. fig. vlowiti, polapiti.
Erflehen, v. a. wyprosyti, vulg. wysskemrati.
Erfodern, s. Erfordern.
Erfolg, m. následek, aučinek, konec, euentus.
Erfolgen, v. n. následowati, sequi; státi se, euenire.
Erforderlich, adj. k něčemu potřebný, adv. potřebj, zapotřebj.
Erfordern, v. a. požádati. 2) fig. žádati, tomu chtjti. Wie es die Noth erfordert, gak potřeba káže. Dazu wird erfordert, k tomu potřebj gest. Die Erforderung, Erforderniß, potřebnost; nach Erfordeniß der Umstände, gak tomu přjpadnosti chtěgj, gak bude potřebj.
Erforschen, v. a. wyhledáwati, skaumati, wystjhati, wyzwjdati, wyssetřiti, wyzpytowati, indagare, explorare; das Gewissen, zpytowati, scrutari. Die Erforschung, skaumánj, zpytowánj, wyssetřenj. Der Erforscher, skaumatel, zpytatel.
Erfragen, v. a. doptati se nač.
Erfreuen, v. a. potěssiti, obweseliti, obradowati; sich über etwas, těssiti se, radowati se z něčeho. 2) fig. sich seines Glückes, swého sstěstj vžiti.
Erfreulich, adj. potěssitedlný, radostný; adv. potěssitedlně, radostně.
Erfrieren, v. n. zmrznauti, pomrznauti, ozábnauti, mor. ozýbnauti; sich Hände und Füße, oznobiti sy ruce a nohy, oznobiti se. Erfroren, zmrzlý, pomrzlý; oznobený, ozáblý, zymau zkřehlý.
Erfrischen, v. a. občerstwiti, ochladiti. Die Erfrischung, občerstwenj, ochlazenj.
Erfüllen, v. a. ein Gefäß, naplniti, doplniti, replere, implere. 2) fig. naplniti, naplňowati, nasytiti; das Gesetz, zákon plniti; Gelübde, sliby wyplniti, splniti. Die Erfüllung, naplněnj, splněnj, plněnj, wyplněnj. In Erfüllung gehen, přigjti k wyplněnj, wyplniti se.
Ergänzen, v. a. doplniti, supplere. Die Ergänzung, doplněnj.
Ergeben, v. a. dáti, wzdáti, poddati; rec. sich ergeben, poddati se; sich der Arbeit, prácy se oddati; der Faulheit, wydati se na lenost; sich in den Willen Gottes, odewzdati se do wůle Božj. 2) v. n. wydati; das Korn ergiebt nicht, žito newydáwá. fig. rec. Es ergab sich, přihodilo se, vdálo se. Daraus ergiebt sich, z toho následuge, pocházý. Die Ergebung, wzdánj, odewzdánj.
Ergeben, adj. oddaný; ihr ergebener Diener, ponjžený, wolný, powolný služebnjk; k službám hotow. Die Ergebenheit, oddanost, ponjženost.
Ergehen, 1. v. a. obs. dogjti; sich ergehen, progjti se, wygjti se. 2. v. n. wygjti. Der Befehl ist ergangen, poručenj wysslo; ergehen lassen, wydati, wynesti. 2) über sich ergehen lassen, z. B. einen Schaden, sskodu ponesti, trpěti.

pěti. 3) státi se, djti se. 4) es wird dir übel ergehen, zle se ti powede.

Ergetzen, v. a. potěssiti, welmi obweseliti, rozkoš působiti, delectare; sich ergetzen, radowati se z něčeho, weseliti se, kochati se w něčem, rozkoš swau mjti.

Ergetzlich, adj. welmi radostný, rozkossný; adv. radostně, rozkossně.

Ergetzlichkeit, f. weselost, rozkoš, weliké potěssenj.

Ergiebig, adj. mnoho wydáwagjcý, weynosný, hogný; ergiebiges Korn, námelné žito; Brod, sporý chléb.

Ergießen, v. a. wyliti, wyljwati; der Fluß ergießt sich ins Meer, řeka wteká, wpadá do moře. 2) rec. rozliti se, rozljwati se, rozwodniti se, přetekati. Die Ergießung, wylitj, rozlitj, rozljwánj, rozwodněnj, powodeň.

Ergötzen, s. Ergetzen.

Ergrauen, v. n. ossediwěti.

Ergreifen, v. a. chápati se, chopiti se něčeho, vchopiti, popadnauti; die Waffen, k zbrani sahati. 2) fig. popadnauti, vchopiti, gjmati, chytiti, polapiti, dostjhnauti, zastjhnauti; vchwátiti; der Zorn ergriff ihn, hněw ho pogal. Die Gelegenheit ergreifen, přjležitosti vžjwati; die Flucht, na vtjkánj se dáti, s rychljkem radu wzýti, s nohami se poraditi, mor. dáti nohám (nohaum) wěděti. 3) pochopiti, s. Begreifen.

Ergrimmen, v. n. rozwztekliti se, zzůřiwěti, rozljtiti se, sápati se hněwem.

Ergrübeln, v. a. wyhlaubati, zhluboka wyskaumati, vulg. wysstárati. 2) hlaubánjm dosáhnauti.

Ergründen, v. a. skaumati; die Tiefe eines Flußes, hlubokost řeky wyhledati, dno nagjti, dna dostjhnauti dostjhnauti. fig. wýskaumati, wypátrati. Die Ergründung, wyskaumánj, dostjhnutj.

Erhaben, adj. pozdwjžený, powýssený, poweyssnj, editus, elatus; wysoký, altus. 2) fig. erhabene Arbeit, powydané djlo, 3) wznessený, wywýssený.

Erhabenheit, f. wysokost, wznessenost, wywýssenost, wýsost. 2) zweyssenost, gako wrssek, hrbek.

Erhalten, v. a. vdržeti, zadržeti, tenere. 2) fig. sein Vermögen, gměnj swé zachowati, conseruare. 3) žiwiti, chowati, alere. 4) obdržeti, dostati, dosáhnauti, nabyti, dogjti něčeho, obtinere, adipisci. Den Sieg, wjtězstwj obdržeti; Briefe, psanj dostati. Die Erhaltung, vdrženj, zachowánj, žiwenj, obdrženj, dosaženj.

Erhalter, m. zachowatel, conseruator.

Erhandeln, v. a. wyhandlowati, směnau aneb trhem dosáhnauti. 2) tržiti, a lewněgi dostati.

Erhängen, v. a. oběsyti; er hat sich erhängt, oběsyl se. Die Erhängung, oběssenj.

Erharren, v. a. obs. der Zeit, dočekati se času.

Erharten, v. n. twrdnauti, ztwrdnauti, zatwrdnauti, indurescere.

Erhärten, v. a. twrditi, ztwrditi, dotwrditi, dokázati.

Erhaschen, v. a. lapiti, polapiti, vhoniti, vchwátiti, zastjhnauti. Die Erhaschung, polapenj, zastjhnutj, zastjženj.

Erheben, v. a. zdwjhati, zdwihnauti, pozdwihnauti; wyzdwihnauti, wyzdwihowati; die Hände erheben, rukau pozdwihnauti; sich, zdwjhati se, wznásseti se. 2) fig. wo sich der Hügel erhebt, kde pahrbek wywstáwá, wyskytuge se. 3) sich erheben, wstáti a odebrati se; sich wider jemanden, powstati, pozdwihnauti se. 4) začjti; ein Geschrey erheben, křičeti, eine Klage, žalowati; es erhebt sich ein Streit, powstáwá swár; es erhob sich ein Wind, strhl se witr. 5) Geld, bráti, wybjrati. 6) sein Gemüth zu Gott, mysl swau k Bohu pozdwihnauti, zur Würde, k hodnosti powýssiti. 7) bis in den Himmel, wysoce až k nebi chwáliti, wychwalowati, wynásseti. 8) sich, wynásseti se, honosyti se, peychati, wypjnati se. Die Erhebung, pozdwiženj,

wy=

wyzdwiženj; ſtrhnutj; powýſſenj, wynáſſenj.

Erheblich, adj. důležitý, aus erheblichen Urſachen, z hodných přjčin.

Erheblichkeit, f. důležitoſt.

Erheiſchen, v. a. wyhledáwati, žádati, exigere, poſtulare, ſ. Erfordern.

Erheitern, v. a. wygaſniti, fig. obweſeliti, ſ. Aufheitern.

Erheitzen, v. a. wytopiti; dotopiti ſe.

Erhellen, 1. v. a. ſwětlé včiniti, wygaſniti. 2. v. n. elucere, fig. ſwětle ſe vkázati; daraus erhellet, z toho ſe patrně widj, ſpatřuge ſe, wygewuge ſe.

Erhenken, v. a. oběſyti.

Erherben, v. a. obſ. trpké včiniti; ſich, rozhořčiti ſe.

Erheucheln, v. a. pokrytſtwjm doſáhnauti.

Erheurathen, v. a. s manželkau, s mužem doſtati.

Erhitzen, v. a. rozpáliti; ſich, vhřjti, zahřjti ſe. 2) das Heu erhitzte ſich, ſeno ſe zapařilo; fig. roznjtiti ſe, rozpáliti ſe; auf etwas erhitzt ſeyn, wřjti, žádoſtj hořeti. Die Erhitzung, rozpálenj, roznjcenj, zapařenj.

Erhöhen, v. a. zweyſſiti, wywýſſiti. 2) fig. powýſſiti, powyſſowati, wynáſſeti. Den Preis erhöhen, cenu zweyſſiti. Hoffnung erhöhet den Muth, naděge ſrdce přidáwá. Die Erhöhung, zweyſſenj, powýſſenj, powyſſowánj. 2) podkladek.

Erhohlen, v. rec. ſich, oddechnauti ſobě. 2) k ſobě přigjti, otřjti, otřáti, ſýly nabyti, ſprawiti ſe. Der Feind erhohlte ſich bald wieder, nepřjtel brzo zas ſe zmocnil, ſprawil. 3) ſich an jemanden, woran, na někom ſobě ſſkodu nahraditi, na něčem ſe hogiti. 4) ſich bey jemanden Raths, radu bráti, pro radu gjti, s někým ſe poraditi. Die Erhohlung, oddech, oddechnutj, otřánj, poſyla.

Erhören, v. a. vſlyſſeti. Es iſt nicht erhöret, nenj ſlýcháno. 2) eine Bitte, wyſlyſſeti, exaudire; nicht erhören, oſlyſſeti. Die Erhörung, wyſlyſſenj.

Erhörlich, adj. co geſt k wyſlyſſenj, wyſlyſſitedlný.

Erhungern, v. n. hladem pogjti, vmřjti; ſich erhungern, hladem ſe vmořiti.

Erjagen, v. a. vhoniti. 2) fig. nahoniti ſobě, vlowiti.

Erinnern, v. a. jemanden an etwas, ku paměti přiweſti, zpomjnati, připomenauti, připamatowati někomu něco; einen Schuldner, vpomjnati dlužnjka. 2) rec. ſich, pamatowati. So viel ich mich erinnere, gakž pamatugi; ich weiß mich der Sache nicht mehr zu erinnern, toho wjce nepamatugi; nemohu ſe na to rozpomenauti; ich erinnerte mich an meinen Freund, zpomněl ſem ſy na ſwého přjtele.

Erinnerung, f. připomenutj, připomjnánj, vpamatowánj, zmjnka, památka. 2) etwas in Erinnerung bringen, ku paměti přiweſti, připomjnati. Das Erinnerungsvermögen, vpamatugjcý mocnoſt.

Erkalten, v. n. ſtydnauti, wyſtydnauti, wychladnauti, ochladnauti. Die Erkaltung, wyſtydnutj, vſtydnutj, wychladnutj.

Erkälten, v. a. ſtuditi; ſich, naſtydnauti, naſtuditi ſe, vſtuditi ſe, zaſtuditi ſe. Die Erkältung, naſtuzenj, naſtydnutj.

Erkämpfen, v. a. potýkánjm dobyti, wybogowati.

Erkargen, v. a. naſkrbiti, vſkrbiti, vſkaupiti.

Erkaufen, v. a. kaupiti, emere. 2) loskaufen, wykaupiti, redimere. 3) beſtechen, vplatiti, dary poruſſiti. Die Erkaufung, kaupenj, wykaupenj.

Erkecken, v. rec. oſměliti ſe, ſ. Erkühnen.

Erkennen, v. a. znáti, poznati, poznáwati, ſeznati, rozeznati, cognoſcere. Einem etwas zu erkennen geben, někomu něco nawrcy. Die erkannte Wahrheit, poznalá prawda. Jemanden an ſeiner Stimme, an ſeinem Gange erkennen, někoho po hlaſu, po chůzy poznati. 2) vznati, vznáwati, agnoſcere, perſpicere. Mit Danke erkennen, wděčně vznati; jemanden für ſeinen Freund, někoho za

ſwého

swého přjtele vznáwati; etwas für billig, néco za slussné. 3) gerichtlich erkennen, práwné rozeznati, za práwo nalezti, rozsauditi. 4) daraus kann man erkennen, z toho se může poznati, wyrozuméti.
Erkenntlich, adj. vznalý, wdéčný, gratus.
Erkenntlichkeit, f. vznalost, wdéčnost.
Erkenntniß, f. poznánj, poznáwánj, vznánj. 2) známost, poznánj. 3) Das Erkenntniß, rozsudek, rozsauzenj, nález.
Erker, m. weystupek, arkýř, ol. alkýř.
Erkiesen, v. a. wybrati, wywoliti.
Erklären, v. a. wyložiti, wykládati, interpretari; wyswétliti, declarare, wygádřiti, enucleare. 2) wyhlásyti; jemanden für unschuldig, nékoho za newinného wyhlásyti; zu seinem Erben, dédičem vstanowiti; in die Acht, do achtu dáti, wypowédjti; seine Liebe, lásku swau wygewiti, oznámiti; rec. sich erklären, swétle řjcy, oznámiti, powéditi, wygewiti se; sich für jemanden, k nékomu přistaupiti, přidati se k néčj strané; wider etwas, oznámiti, že proti tomu bude.
Erklärung, f. wykládánj, wyswétlowánj; wýklad, wyswétlenj. 2) wyhlássenj, die Kriegserklärung, wypowédénj na wognu; die Liebeserklärung, wyznánj lásky, wygewenj lásky.
Erklecken, v. n. stačiti, postačiti, postačowati; dostáwati se, dostati se, sufficere.
Erklecklich, adj. postačitedlný, dostatečný.
Erklettern, Erklimmen, v. a. den Gipfel eines Baumes, na wrch stromu wylezti, wydrápati se.
Erklingen, v. n. zaznjti, znjti, personare; rozljhati se, resonare.
Erklopfen, v. a. jemanden, nékoho se dotlaucy, doklepati se.
Erkoren, adj. wywolený, wybraný.
Erkranken, v. n. roznemocy se, roztonati se.
Erkriegen, v. a. wybogowati.
Erkrummen, v. n. zchrométi, ochrométi, zchromnauti, ochromnauti. Erkrummet, ochromélý, zkřiwený, ztočený.
Erkühlen, v. a. ochladiti; sich, nastuditi se, zastuditi se. Die Erkühlung, ochlazenj; nastuzenj, zastuzenj.
Erkühnen, v. rec. sich, opowážiti se, smélost wzýti, osméliti se.
Erkundigen, v. a. wyzwjdati, ohledati. Sich auf etwas, ptáti se, wyptáwati se po nécem, na néco. Die Erkundigung, ohledánj, wyzwjdánj, wyptáwánj.
Erkünsteln, v. a. kunstowné wymysliti, wyfintiti.
Erlahmen, v. n. ochrométi, zchrométi; an Füßen, zkulhawéti; vom Viehe, zchwátiti se. Die Erlahmung, ochromenj, zkulhawénj, zchwácenj.
Erlangen, v. a. dosáhnauti. 2) fig. jemanden einhohlen, dohoniti; die Stadt, do mésta dogjti. 3) Gnade, milosti dogjti; Vermögen, zbožj nabyti; die Freyheit, swobodu obdržeti, dosáhnauti; durch Bitten erlangen, prosbau dosáhnauti, obdržeti, wyprosyti, wymocy. Die Erlangung, dosáhnutj, obdrženj.
Erlängern, prodlaužiti, s. Verlängern.
Erlaß, m. Erlassung, propusstěnj, prominutj, odpusstěnj.
Erlassen, v. a. einen Befehl, wydati poručenj; ein Schreiben, odeslati, wyslati. 2) nachlassen, propustiti, propausstéti, prominauti, odpustiti, remittere. 3) des Dienstes, pustiti ze služby, s. Entlassen. Die Erlassung, propusstěnj.
Erlaßjahr, n. léto milostiwé, léto odpusstěnj v židů.
Erlauben, v. a. dowoliti. Die Zeit erlaubt nicht, čas toho nepřipausstj.
Erlaubniß, f. dowolenj, venia.
Erlaucht, adj. oswjcený, s. Durchlauchtig.
Erlauern, v. a. wyčjhati; die Gelegenheit, dočkati se přjležitosti.
Erlaufen, v. a. dohoniti, vhoniti, doběhnauti; ein Amt, auřad wyběhati.
Erläutern, v. a. wyswétliti, wyložiti, swétlé činiti. Die Erläuterung, wyswétlenj.
Erle, f. der Erlenbaum, olsse; (wolsse), sl. gelsse,

gelsse, olssa, alnus. Erlenwald, olssowý les, olssowj; mor. olssj, olssina.

Erleben, v. a. doèkati se, dožiti, wenn ich es erlebe, buduli tak dlauho žiw.

Erledigen, v. a. zprostiti, zbawiti, odbyti, wyprázdniti. 2) fig. wyswoboditi; das Amt ist erledigt, auřad gest prázdný, nedosazený. Die Erledigung, zprosstěnj, wyswobozenj; prázdnost.

Erlegen, v. a. den Feind, porazyti, zabiti, pobiti, caedere. 2) Geld, složiti, zaplatiti, deponere. Die Erlegung, poraženj, zabitj. 2) složenj.

Erleichtern, v. a. vlewiti, oblehčiti, odlehčiti, vlehčiti. Sich erleichtern, wykliditi se, břicha polehčiti. Die Erleichterung, vlewenj, vlehčenj, odlehčowánj. 2) in der Mühle, lehčidlo, laxamentum molæ.

Erleiden, v. a. wystáti, wytrpěti, strpěti, snesti.

Erleidlich, adj. snesytedlný, co ge k strpenj.

Erlen, adj. olssowý, (wolssowý.) Erlenholz, olssowé dřjwj.

Erlenfink, m. čjžek, s. Zeisig.

Erlernen, v. a. eine Sprache, řeči neb gazyku se naučiti, ein Handwerk, řemeslu se wyvčiti, dovčiti se. Die Erlernung, naučenj, wyvčenj.

Erlesen, v. a. auslesen, wybrati, wybjrati, wywoliti, deligere.

Erleuchten, v. a. oswjtiti, oswěcowati, illuminare. Die Erleuchtung, oswjcenj, oswěcowánj, illuminatio.

Erliegen, v. n. ležeti. 2) fig. zespod, na zemi ležeti; unter der Last, pod břemenem klesnauti, padnauti, succumbere.

Erlogen, s. Erlügen.

Erlöschen, 1. v. n. zhasnauti. 2) fig. wycházeti; die Schrift ist erloschen, pjsmo wysslo. 3) hynauti, přestati, dieß Geschlecht ist erloschen, ten rod wymřel. 2. v. a. vhasyti, s. Auslöschen. Die Erlöschung, zhasnutj, wymřenj, wygitj. 2) vhassenj.

Erlösen, v. a. ein Pfand, wyplatiti. 2) einen Gefangenen, wyswoboditi. 3) im theologischen Verstande, wykaupiti, redimere. Die Erlösung, wyplacenj. 2) wyswobozenj. 3) wykaupenj, redemtio.

Erlöser, m. wyswoboditel, liberator; von Christo, wykupitel, spasytel, redemtor. Die Erlöserinn, wyswoboditelkyně.

Erlügen, v. a. selhati. Das ist erlogen, to ge lež. Erlogene Götter, lžiwj bohowé

Erlustigen, v. a. obweseliti, rozweseliti; sich an etwas, rozkoš mjti w něčem. Die Erlustigung, obweselenj, rozweselenj.

Ermächtigen, v. rec. sich einer Sache, zmocniti se něčeho, do swé mocy wzýti, dostati.

Ermahnen, v. a. napomjnati, napomenauti, pobjzeti. Die Ermahnung, napomenutj, napomjnánj, pobjzenj.

Ermangeln, v. n. chyběti, scházeti, nedostáwati se. 2) unterlassen, opominauti. In Ermanglung des Geldes, w nedostatku peněz; der Gelegenheit, gestli přjležitosti nebude.

Ermannen, v. rec. sich, srdce nabyti, k sýle přigiti, posyliti se, zsrdnatěti, zmužiti se, ol. ostrabiti se.

Ermel, m. rukáw, s. Aermel.

Ermessen, v. a. wyměřiti. 2) fig. sauditi, domeyssleti se, domnjwati se, rozwážiti, vwážiti. Meinem Ermessen nach, podlé mého zdánj, gakž gá saudjm, smeyssljm.

Ermorden, v. a. zabiti, zamordowati. Die Ermordung, zabitj, zamordowánj; wražda.

Ermüden, 1. v. n. vstáwati, vstati, vnawiti se, vmdleti, vhnati se; über einer Arbeit, vpracowati se, vpachtowati se. 2. v. a. vnawiti, vtahati, zchwátiti, vhnati. Ermüdet, vstalý, vnawený. Die Ermüdung, vstánj, vnawenj.

Ermuntern, v. a. einen Schlafenden, zbuditi, probuditi. 2) fig. wzbuditi, wzbuzowati, pobjdnauti; einen Traurigen, obweseliti. Die Ermunterung, probuzenj. 2) wzbuzowánj, pobjzenj; obweselenj.

Ernähren, v. a. žiwiti, obžiwiti, wyžiwiti. Die Ernährung, obžiwenj, wyžiwenj.

Ernährer, m. žiwitel, obžiwitel, altor. Die Ernährerinn, žiwitelkyně.

Ernde, Erndte, Ernte, f. kližení, žeň, sl. žatwa. 2) die Erndezeit, žně, pl. Nach der Ernde, po žnjch.

Erndtefest, n. obžjnky, ožjnky, pl.

Erndtemonat, m. srpen, Augustus.

Erndten, Ernten, v. a. kliditi, skljzeti obilj, žjti, præs. žnu, metere. Wie du säest, so wirst du auch erndten, tak budeš sýti, tak budeš žjti. 2) fig. wžiti, nabyti.

Ernennen, v. a. gmenowati; gmenowitě wstanowiti; einen Tag, den wložiti, statuere. Die Ernennung, gmenowánj, wstanowenj, denominatio.

Erneuen, Erneuern, v. a. obnowiti. 2) fig. die Schlacht, bog znowu začjti; sein Gelübde, slib opětowati; die Wunde erneuert sich, rána se obnowuge. Die Erneuerung, obnowenj, obnowowánj, obnowa.

Erniedrigen, v. a. snjžiti, ponjžiti. 2) fig. ponižowati; sich, pokořiti se. 3) snjžiti se, zahoditi se, zawrhnauti se, abjicere se. Die Erniedrigung, ponjženj, ponižowánj, snjženj, snižowánj, kořenj, pokořenj.

Ernst, m. oprawdowost, mor. obežertnost; im Ernste, oprawdu, oprawdowě, mor. obežert, serio. 2) oprawdowé mjněnj, wsylowánj, snažnost. 3) krutost, přjsnost, seueritas.

Ernst, adj. oprawdowý, žertu prázdný. 2) přjsný, seuerus. Adv. oprawdu, oprawdowě.

Ernsthaft, adj. von Personen, krutý, wážný, přjsný; von Sachen, oprawdowý; adv. přjsně, oprawdowě.

Ernsthaftigkeit, f. oprawdowost, s. Ernst.

Ernstlich, adj. oprawdowý, snažný; ernstlich arbeiten, snažně, bedliwě pracowati. 2) přjsný, adv. přjsně; sl. ozag, naozag, ozagst.

Erobern, v. a. dobyti, dobýwati, wybogowati, mocý wzýti, expugnare.

Eroberer, m. dobywatel, podmanitel.

Eroberung, f. dobytj, dobýwánj, wybogowánj. 2) dobyté, wybogowané země.

Eröffnen, v. a. otewřjti, odemknauti otwjrati, odkrýti. 2) fig. einen Ball, začjti. 3) oznámiti, zgewiti, patefacere. Ein eröffnetes Lehen, prázdné léno. Die Eröffnung, otewřenj, otwjránj, odemknutj; začetj; oznámenj, zgewenj.

Erörtern, v. a. rozhodnauti, wygádřiti. Die Erörterung, rozhodnutj, wygádřenj.

Erpflügen, v a. wyworati.

Erpicht, adj. auf etwas, žáden něčeho, zapálený, zarytý do něčeho, přjliš dychtiwý. Erpicht seyn, sl. sladčiti, po něčem.

Erpressen, v. a. wynutiti, wynutkati, mocý wytáhnauti, wytlačiti, wymocy, extorquere. Geld, penjze wydřjti. Die Erpressung, wydřenj, wydjránj.

Erquicken, v. a. občerstwiti, očerstwiti. Die Erquickung, občerstwenj.

Errathen, v. a. whodnauti, (whadnauti), pohodnauti. Die Errathung, whodnutj.

Errechten, v. a. práwem dosáhnauti, wysauditi.

Erregen, v. a. pohnauti, zdwjhati, pozdwihnauti. 2) fig. stropiti, způsobiti. Ein Geschrey, křiku nadělati; Aufruhr, bauřku stropiti; Krieg, wálku zdwihnauti, zbuditi, stropiti. Ein Gelächter, smjch stropiti, wdělati, strhnauti. Die Erregung, stropenj, zbuzenj, zdwiženj, pozdwjženj.

Erreichen, v. a. dosahati, dosáhnauti, (do sýcy). 2) fig. dogjti; die Stadt, do města dogjti, dogeti; den Hafen, k přjstawu doplauti; das Ziel, k cýli dogjti. 3) dostjhnauti. 4) rozumem dosáhnauti; dopjditi se, domakati se.

Erreiten, v. a. dogeti, na koni dohoniti. 2) koněm přegeti.

Errennen, v. a. doběhnauti, během dohoniti.

Erretten, v. a. wyswoboditi, spasyti, wypro-

prostiti; wytrhnauti; er hat mir das Leben errettet, žiwot mi zachowal. Die Errettung, wyswobozenj.
Erretter, m. wyswoboditel; vom Heiland, spasytel.
Errichten, v. a. vdělati; einen Vertrag, smlauwu včiniti; ein Denkmal, památku postawiti; ein Bisthum, biskupstwj založiti, wyzdwihnauti. Die Errichtung, včiněnj, postawenj, založenj.
Erringen, v. a. wydobyti, pracně, těžce dobyti, wydělati.
Errőthen, v. n. zardjti se, zapeyřiti se, začerwenati se, krwj se politi. 2) stydětise; errőthen machen, zahanbiti. Die Errőthung, zarděnj, zardělost, zapeyřenj.
Errufen, v. a. jemanden, dowolati se, dokřičeti se někoho.
Errungenschaft, f. nabyté gměnj, pracý swau dobyté zbožj.
Ersättigen, v. a. nasytiti, wysytiti.
Ersatz, m. náhrada, nahraženj.
Ersaufen, v. n. vtopiti se, v wodě zalknauti se.
Ersäufen, v. a. vtopiti. Die Ersäufung, vtopenj.
Erschaben, v. a. Geld, wyšškrabowati, wyšškrábati.
Erschaffen, v. a. stwořiti, creare. Vor Erschaffung der Welt, před stwořenjm swěta; seit Erschaffung der Welt, co swět swětem gest.
Erschallen, v. n. Imp. erscholl, erschallte, part. erschollen, znjti, zaznjti, zwučeti, rozlјhati se, resonare. 2) fig. rozhlásyti se, rozhlassowati se.
Erscheinen, v. n. vkázati se, von Geistern, zgewiti se, apparere. Es erscheinet, vkazuge se. 2) přjtomným býti, adesse; bey einer Hochzeit, na swadbu přigjti; vor Gericht, před práwem se postawiti, dostawiti se; im Drucke, na swětlo wygjti; die Zeit ist noch nicht erschienen, gesstě nepřissel čas.
Erscheinung, f. vkázánj se; Gottes, eines Engels, zgewenj, apparitio; das Fest der Erscheinung, swátek třj králů, epiphania; vor Gericht, stánj před práwem. 2) widěnj, visum; obluda, ol. přelud, phantasma. 3) Lufterscheinung, vkaz w powětřj, ol. zázrak, phoenomenon. 4) nenadalá přjhoda.
Erschießen, v. a. zastřeliti.
Erschinden, v. a. wydřjti, wydjrati.
Erschlaffen, Erschlappen, v. n. oslabnauti, zemdleti. Die Erschlaffung, Erschlappung, oslabnutj, zemdlenj.
Erschlagen, v. a. zabiti, pobiti; mit Knütteln, vtlaucy. Das Erschlagen, zabitj, vtlučenj.
Erschleichen, v. a. přilauditi se k něčemu. 2) Ein Amt, auřad wylauditi, do auřadu se wlauditi. Die Erschleichung, přilauzenj, wylauzenj, wlauzenj.
Erschmeicheln, v. a. wylichotiti, lahozenjm, podlebowánjm obdržeti.
Erschnappen, v. a. polapiti, popadnauti, pochytiti.
Erschőpfen, v. a. einen Brunnen, wywážiti, wyčerpati, wybrati. 2) fig. wyprázdniti, wytráwiti, stráwiti, zhubiti. Er ist an Kräften erschőpft, gest wssj sýly zbawen. Die Kräfte sind erschőpft, sýla gest stráwena. Das Land ist erschőpft, země gest zhubená, na mizynu vwedená. Die Erschőpfung, wywáženj, stráwenj, zhubenj.
Erschrecken, 1. v. n. du erschrickst, ich erschrack, bin erschrocken, lekati se, vleknauti se, zděsyti se, vžásnauti, vstrnauti, perterreri, expavescere. Erschrocken, zděssený, vžáslý, ztrnulý. Das Erschrecken, lekánj, leknutj, vžásnutj. 2. v. a. zastrassiti, přestrassiti, předěsyti, zděsyti, perterrefacere. Das Erschrecken, strassenj, zděssenj.
Erschrecklich, adj. hrozný, strasslivý, strassný, terribilis; adv. hrozně, strasslivě.
Erschrecknis, n. strach, ostrach, hrůza, f. Das Erschrecken, Schrecken.
Erschreiten, v. a. dokročiti, krokem dosáhnauti.

Erschrecken, v. a. dokřiccti se někoho.
Erschrockenheit, f. vzasłost, leknutj.
Erschüttern, 1. v. a. třásti nečjm, zatřásti, potřásati, concutere. 2) fig. pohybowati; das Herz, zkormautiti srdce. 2. v. n. třásti sebau, zatřásti se, contremere. Die Erschütterung, třesenj, potřásánj.
Erschweren, v. a. těžké, nesnadné vćiniti.
Erschwingen, v. a. wzněsti se k něčemu, wstaupiti, nahoru wyletěti. 2) fig. die Unkosten, autraty zgednati, sháněti, shledati, wydělati.
Ersehen, v. a. widěti, shljdnauti, spatřiti, zhledati. 2) poznati. 3) sich, podjwati se. 4) přehljdnauti se, ohljdnauti se, s. Versehen. 5) wyhljdnauti sobě, wywoliti, s. Ausersehen.
Ersetzen, v. a. doplniti, doložiti, eine Stelle, na mjsto dosaditi; den Schaden, škodu nahraditi. Die Ersetzung, dosazenj, dosazowánj; nahrazenj, nahrazowánj, s. Ersatz.
Ersetzlich, adj. nahraditedlný.
Erseufzen, 1. v. n. wzdechnauti, wzdychati, ingemere. 2. v. a. wzdycháněm obdržeti, wywzdychati.
Ersichtlich, adj. wie daraus ersichtlich ist, gak z toho widěti, spatřiti se může.
Ersingen, v. a. wyzpjwati.
Ersinnen, v. a. wymysliti, smysliti, zamysliti.
Ersinnlich, adj. co gen k pomyšlenj gest, nač se pomyslyti může; auf alle ersinnliche Weise, wšemožným způsobem; alle ersinnliche Freude, co gen duše ráčj.
Ersitzen, 1. v. n. seděti, zůstati ležeti. 2. v. a. dlauhým seděnjm nabyti. Ersessen, s. Versessen.
Ersparen, v. a. vspořiti, naspořiti, vškrowniti, vschrániti, přichowati sobě; am Munde, hubě vtrhnauti. Das Ersparte, přjchowek. Die Ersparung, spořenj, naspořenj.
Erspielen, v. a. wyhrati, hrau zeyskati.
Erspinnen, v. a. wypřjsti, předenjm wydělati.
Ersprießen, v. n. prospěti.
Ersprießlich, adj. prospěšný. adv. — ně.
Ersprießlichkeit, f. prospěšnost.
Erst, adv. zuerst, neyprw, sprwu, zpočátku, primum, initio. 2) vorher, prius, dřjwe, prw, prwé. 3) teprw, teprwa, demum. Morgen erst? zeytra teprw?
Erstarken, v. n. posyliti se.
Erstarren, v. n. ztuhnauti; vor Kälte, zymau zkřehnauti; vor Schrecken, strachem ztrnauti. Erstarret, stuhlý, zkřehlý, strnulý; erstarrte Glieder, zmrtwělj audowé. Die Erstarrung, ztuhnutj, zkřehnutj, ztrnutj; zmrtwělost.
Erstatten, v. a. nahraditi, nawrátiti. 2) Bericht, zprávu dáti, wyřjditi.
Erstaunen, v. n. zhrozyti se, vstrnauti, vžásnauti. Das Erstaunen, die Erstaunung, vstrnutj; zum Erstaunen, ku podiwu.
Erstaunlich, adj. hrozný, welmi podiwný. adv. hrozně, welmi podiwně.
Erste, der, die, das, adj. prwnj, přednj, sl. & ol. prwý, á, é, primus. Zum ersten, fürs erste, předně, předkem, něyprwé; am ersten, neydřjwe, neyspjše. Der erstere, prwněgšj, prior. Das erste das beste, kterékoli; zum erstenmal, poneyprw.
Erstechen, v. a. probůsti, probodnauti, zaklati; mit dem Degen, mečem prohnati. Die Erstechung, probodnutj.
Erstehen, 1. v. n. von Christo, z mrtwých wstáti. 2. v. a. kaupiti. Erstandenes Recht, stanné práwo.
Ersteigen, v. a. einen Berg, na horu wstaupiti, wylezti; eine Stadt, Festung, město, pewnost zlezti. Die Ersteigung, wstaupenj, wylezenj; zlezenj.
Erstens, adv. předně, neyprwé; poprwé.
Ersterben, v. n. vmjrati, až do smrti zůstáwati. 2) fig. zmrtwěti, zabynauti; von Bäumen, pogjti. Ein erstorbenes Glied, zmrtwělý aud; erstorbene Liebe, zašlá láska.
Erstgebohren, adj. prworozený.
Erstgeburt, f. prworozenost, prworozenstwi

stwj, primogenitura. 2) prworozené, primogenitum.

Ersticken, 1. v. n. vdusyti se, zadusyti se, vdáwiti se, zadáwiti se, zalknauti se, zatchnauti se suffocari. 2. v. a. vdusyti, vdáwiti, zadusyti, suffocare.

Erstinken, v. n. zasmradnauti, zapáchnauti. Erstunkenes Leder, zasmradlá kůže. Das ist erstunken und erlogen, to ge smradlawá, hanebná lež.

Erstlich, adv. předně, poprwé; dřjwe, prwé, s. Zuerst.

Erstling, m. prwnj wěc, prworozený. 2) neyprwněgssj, předněgssj. Der Erstling Christus, prwotiny Krystus. 3) prwnička, sl. prwůška, primipara. 4) Erstlinge, die ersten Früchte, prwotiny, primitiæ.

Erstrecken, 1. v. a. roztáhnauti; fig. prodlaužiti, prodlužowati. 2. v. rec. sich erstrecken, sahati, táhnauti se, dosahowati; fig. dostačowati, wztahowati se. Die Erstreckung, prodlaužení, prodlužowánj.

Erstreiten, v. a. wybogowati, wywálčiti; wysauditi.

Erstummen, v. n. oněměti, s. Verstummen.

Erstürmen, v. a. autokem dobyti.

Ersuchen, v. a. dožádati, požádati, prosyti. Das Ersuchen, dožádánj, požádánj, prosba.

Ertanzen, v. a. wytancowati, tancowánjm zaslaužiti.

Ertappen, v. a. polapiti, zastihnauti, popadnauti, dopadnauti; einen auf einer Lüge, někoho we lži postihnauti.

Ertheilen, v. a. dáti, vděliti, propůgčiti. Die Ertheilung, vdělenj, propůgčenj.

Ertönen, v. n. znjti, zaznjti, powznjti, zwučeti.

Ertrag, m. autěžek, vžitek; weynos, weynosek.

Ertragen, v. a. vnesti. 2) fig. snesti, snásseti, přetrpěti, strpěti. Die Ertragung, snássenj.

Erträglich, adj. snesytedlný; adv. — ně.

Erträglichkeit, f. snesytedlnost.

Ertränken, v. a. vtopiti, ztopiti.

Ertreten, v. a. zasslápnauti, zasslapiti, zasslapati.

Ertrinken, v. n. vtopiti se; fig. zatopiti se; ertrunkene Felder, zatopená pole. Die Ertrinkung, vtopenj.

Ertrotzen, v. a. wytrucowati.

Erübrigen, v. a. zachowati, vspořiti, vschrániti. Ich kann nicht so viel Zeit erübrigen, nezbýwá mi tolik času, nemohu se vprázdniti.

Erve, f. wlčj hrách, orobus.

Ervenwürger, m. orobanka, orobanche.

Erwachen, v. n. procýtiti, procytnauti. probuditi se, ze sna protrhnauti se. 2) fig. wstáti, pozdwihnauti se; von dem Tode, z mrtwých wstáti.

Erwachsen, v. n. wzrůsti, wyrůsti, wyrostati; 2) fig. zrůst bráti, rozmnožiti se, rozmocy, rozmáhati se. 3) daraus, pogjti, pocházeti. Ein erwachsener Mensch, wyrostlý, zrostlý, dospělý člowěk.

Erwägen, v. a. powážiti, rozwážiti, rozwažowati, vwážiti. Die Erwägung, powáženj, rozwáženj, rozwažowánj. In Erwägung ziehen, pilně powažowati, na wáhu bráti.

Erwählen, v. a. wywoliti, zwoliti, eligere. Die Erwählung, wywolenj, zwolenj.

Erwähnen, v. a. einer Sache, zmjniti se o něčem, zmjnku včiniti; připomenauti. Die Erwähnung, připomenutj, připomjnánj, zmjněnj se, zmjnka.

Erwarmen, v. n. zahřjti se, ohřjti se, zteplèti, otepliti se.

Erwärmen, v. a. zahřjti, zahřjwati. Die Erwärmung, zahřitj, zahřjwánj.

Erwarten, v. a. čekati, očekáwati; fig. das hätte ich nicht von dir erwartet, tohobych se byl od tebe nenadál. Sie erwartet ihre Niederkunft, čeká se do kauta. 2) dočkati se. Kannst du es nicht erwarten? nemůžeš se dočkati? Die Erwartung, čekánj, očekáwánj; nadánj, nadálost.

Erwecken, v. a. probuditi ze sna, zbuditi, von dem Tode, wzkřjsyti. 2) fig. wzbuditi,

diti, wzbuzowati; způsobiti; Aufruhr, bauřku stropiti. Die Erweckung, zbuzenj, probuzenj; wzbuzenj, wzbuzowánj, způsobenj.

Erwecklich, adj. erweckend, wzbuzugjcý k pobožnosti.

Erwehren, v. rec. sich einer Sache, vbrániti se, obrániti se něčemu, pozbyti, zahnati.

Erweichen, v. a. změkčiti, odměkčiti; fig. obměkčiti. Die Erweichung, změkčenj, obměkčenj.

Erweinen, v. a. wyplakati, pláčem wyprosyti.

Erweis, m. důkaz, s. Beweis.

Erweisen, v. a. einem Ehre, někomu čest prokázati, prokazowati. Sich dankbar, wděčným se prowkázati. 2) dokázati, dowoditi, s. Beweisen.

Erweislich, adj. důwodný, co se dokázati může. Die Erweislichkeit, důwodnost.

Erweitern, v. a. roztáhnauti, rozssjřiti, zweličiti; ein Kleid, ssirssj vdělati, popustiti, rozpustiti, nastawiti. Die Erweiterung, rozssjřenj, rozssiřowánj.

Erwerb, m. weydělek, zysk, požitek, nábytek.

Erwerben, v. a. wydělati, zeyskati, dobyti; Ehre, cti dosáhnauti, dogjti. Die Erwerbung, wydělánj, zeyskánj, dobytj.

Erwiedern, v. a. Wohlthaten, odměniti, nahraditi, odplatiti, odplacowati. 2) odpowědjti. Die Erwiederung, odměna, odplacowánj.

Erwinden, v. rec. sich, opowážiti se, s. Unterwinden. 2) an nichts erwinden lassen, na ničem nedati scházeti, s. Ermangeln. 3) zeyskati, nabyti, s. Erschwingen.

Erwischen, v. a. polapiti, vchopiti, vchopiti, popadnauti, auf einer Lüge, we lži postjhnauti.

Erwuchern, v a. lichwau nabyti, wylichwiti.

Erwünschen, v. a. winssem dosáhnauti, winssowati. Erwünscht, žádaný, (ol. žádaucý, žádostiwý,) winssowaný; přjgemný, wzácný.

Erwünschlich, adj. což se žádati, winssowati může.

Erwürgen, v. a. vdáwiti, zdáwiti, podáwiti, zadáwiti, zasskrtiti, zardausyti, mor. vdrtausyti für vhrdausyti. 2) zabiti, zařezati.

Erz, (obs. Erzt,) n. ruda, aes. Golderz, zlatá ruda; Silbererz, střjbrná ruda. 2) für Kupfer, měd; für Metall, kow. 3) für Glockenspeise, zwonowina.

Erz-, rudnj, z rudy, na rudy. Die Erzader, žjla rudy, cauk. Die Erzgrube, rudnj důl. Die Erzstuffe, rudnj sstuffa, handsstan. Die Erzhalde, halda aneb hromada rud. Das Erzgebirge, rudnj, rudnaté hory w Mjssni.

Erz —, in der Zusammensetzung mit Namen der Würden, arcy: Erzbischof, arcybiskup, archiepiscopus. 2) neywyšssj, hlawnj, neywětssj, besonders vor den Adjektiven: Erznarr, neywětssj blázen. Erzdumm, welmi hlaupý.

Erzählen, v. a. powjdati, wyprawowati. Die Erzählung, powjdánj, wyprawowánj; powjdačka.

Erzamt, n. prwnj, neypředněgssj auřad, arcyauřad.

Erzeigen, v. a. vkázati. 2) prokázati. Die Erzeigung, prokázánj.

Erzen, adj. obs. měděný, s. Ehern.

Erzen, v. a. er nennen, on řjkati, sl. onditi, onikati.

Erzengel, m. archangel, archanděl.

Erzeugen, v. a. zploditi; erzeugt werden, zroditi se, zarozowati se. Die Erzeugung, zplozenj; von Thieren, zároda. Die Erzeugnisse, aurody, plodiny.

Erzhaltend, Erzhaltig, adj. rudnj, rudnatý.

Erzherzog, m. arcykněže, arcywéwoda.

Erziehen, v. a. den Wagen, wůz vtáhnauti. 2) odchowati, wychowati; wychowati, zwesti; gut erzogen, zwedený, dobře wychowaný; unerzogene Kinder, nezwedené děti. Die Erziehung, wychowánj; zwedenj. Der Erzieher, wychowatel, pěstaun.

Erzielen, v. a. zploditi, sýti a nakliditi. 2) w mysli vložiti; dosáhnauti.

Erzit-

Erzittern, v. n. třásti se, zatřásti se, otřásti se.
Erzpriester, m. arcykněz, ol. arcypryst.
Erzschenke, m. neywyšſſj čeſſnjk, arcyčeſſnjk.
Erzürnen, 1. v. a. rozhněwati, rozzlobiti, k hněwu popuditi. 2. v. n. rozhněwati se, rozzlobiti se.
Erzvater, m. arcyotec, patryarcha.
Erzwingen, v. a. wynutiti, wymocy, wytáhnauti, mocý wydřjti, wytlačiti, wymučiti, mor. wymusyti. Die Erzwingung, wynucenj.
Erzwürde, f. neywyšſſj důſtogenſtwj arcyaụřednjků w Řjſſi.
Es, prom. dem. für das, to. Er ist es, on ge to; das ist es, to ge to. 2) pron. relat. im Accusativ ungewissen Geschlechtes, ge. Nimm hin das Kleid, ich schenke es dir, wezmi sy ten oděw, gá ti ho (geg) darugi. Hast du das Geld? ich habe es, máſſli ty penjze? mám ge. 3) vor der dritten Person der Zeitwörter: Es regnet, prſſj. Es frieret, mrzne. Es ist kein Wunder, nenj diwu. Es lebe der Kaiser, žiw bud cýsař. Es klopft jemand, klepá někdo. In diesen Fällen darf dieses Fürwort nicht übersetzt werden. Es für ihr, wy, ist pöbelhaft.
Esche, f. wſſečkny rolj k gedné wsy patřjcý. 2) hony, djl neb strana těch rolj.
Esche, f. ein Fisch, lipań, s. Aesche.
Esche, f. ein Baum, geſen, s. Aeschbaum.
Eschlauch, m. oſſleych, s. Aschlauch.
Eschrose, f. das Eschrösel, oſſkeruſſowý strom, sorbus domestica. Die Escheritzen, oſſkeruſſe.
Esel, m. osel, sl. somár, asinus. Dim. das Eselchen, Eselein, osljk, oslječek. Das Eselfüllen, osle, oslátko, pullus asini. Eseldumm werden, zoslowatěti. Esels-, oslowý. Der Eselshuf, oslowé kopyto.
Eseley, f. oslowſtwj, oslowina.
Eselhaft, adj. oslowſký; adv. oslowſky.
Eselinn, f. oslice, asina.
Eseln, 1. v. n. mezkowati se, těžkau prácy konati. 2) prohlaupiti, hlaupé kuſy dělati 2. v. a. jemanden, oslů nadáwati.
Eselsarbeit, f. těžká, howadſká, mezkowſká práce.
Eselsgurke, f. der Eselskürbiß, stříkawá tykwice, momordica elaterium.
Eselshaut, f. oslowice, oslowá kůže.
Eselskopf, m. oslowá hlawa. 2) als Schimpfwort, oslowſká palice, osel.
Eselslattich, m. konſké kopyto, s. Huflattich.
Eselsmilch, f. oslicj mléko. 2) hadj mljko, s. Wolfsmilch.
Eselsohr, n. oslowſké vcho. 2) záhyb listu w knize, warhánky.
Eseltreiber, m. oslář, (oslohonec).
Esparsette, f. ligrus.
Espe, f. ein Baum, osyka, s. Aspe.
Eß, n. eso, s. Aß.
Eßbar, adj. gedlý, gedký, co k gjdlu gest.
Esse, f. wýhně, wýheń, vstrina.
Essen, v. a. irr. du issest, er isset (ißt), Imp. aß, Sup. gegessen, gjſti, edere; in der Kindersprache, papati. Zu Mittag, obědowati, obědwati; zu Abend, wečeřeti; zur Jausen, swačiti.
Essen, n. gedenj, esus. 2) gjdlo, pokrm, cibus. 3) die Mahlzeit, gjdlo; das Mittagessen, oběd, prandium; Abendessen, wečeře, coena; Jauseneſſen, swačina.
Essenklinge, f. der Eßspieß, pohrabáček.
Esser, m. který gj, mor. gjcný, papák; ein starker, weliký gedljk; die Esserinn, gedlice.
Essig, m. ocet, acetum; zu Essig werden, zoctěti. Essigsauer, co ocet kyselý.
Essigbrauer, m. Essighändler, octář. Die Essighändlerinn, das Essigweib, octářka.
Essigkammer, f. Essigstube, octárna.
Essigkrug, m. ocetnj nádoba, džbán na ocet.
Essigsäure, f. kyselost octa, ocetnj kyselina.
Eßlaube, f. besýdka k gjdlu, kdež se gj.
Eßlust, f. chuť k gjdlu.
Eßsaal, m. Speisesaal, wečeřadlo.
Eßwaare, f. potrawa, pokrm, mor. gezywo; Eßwaaren, pokrmné wěcy.
Estrich, n. podlaha. 2) strop, lepenice, s. Aesterich.
Etliche, plur. několik, aliquot; někteřj, aliqui;

aliqui; etliche Male, několikrát. Vor etlichen Jahren, před několika lety. Etliche und zwanzig, několik přes dwadcet.
Etwa, Etwann, adv. někdy, aliquando. 2) fig. snad, fortassis. 3) as, asy. Es waren ihrer etwa acht, bylo gich as osm.
Etwas, pron. něco, co, aliquid. Habt ihr etwas zu essen? máteli co k gjdlu? In negativen Sätzen, nic. Sage niemanden etwas davon, žádnému nic o tom neřjkey. 2) drobet, málo, trochu, aliquantulum; etwas sauer, nákyslý. Etwas besser, trochu lépe. Ich habe noch etwas Geld, mám gesstě něco (drobet) peněz.
Euch, dat. pl. wám, vobis.
Euer, gen. plur. wás, vestrum; ich werde mich euer annehmen, vgmu se wás; euer einer, geden z wás, wassinec.
Euer, m. euere, eure, f. euer, n. pron. poss. wáš, wasse, wasse. Euerthalben, eurethalben, eurenthalben, euretwegen, um euretwillen, pro wás.
Eule, f. sowa, sůwa, vlula, strix, *Lin.* Dim. das Eulchen, sowička.
Eurige, adj. der, die, das, wáš, wasse, wasse, vester, vestra, vestrum. Das Eurige, wasse gmenj. Thut das Eurige, dělegte wassi powinnost.
Euter, n. wemeno, ol. wýmě, mor. wymeno, vber vaccae. Die Kuh eutert, kráwa wymne; vor dem Eutern, před wymnánjm.
Evangelisch, adj. dlé Ewangelium zřjzený, ewangelický. Die evangelische Kirche, ewangelická cýrkew, t. g. Lutryánská. Die Evangelischen, Ewangeljcy, Ewangelictj.
Evangelist, m. Ewangelista, dobrozwěst.
Evangelium, n. Ewangelium, dobré zwěstowánj, ol. čtenj.
Ewig, adj. wěčný, aeternus. adv. wěčně, na wěky.
Ewigkeit, f. wěčnost, aeternitas. In Ewigkeit, na wěky, in saecula.
Excellenz, f. Excellency, wznessenost.
Exempel, n. přjklad. Zum Exempel, ka, oder v přjkladu, exempli causa.
Exemplar, n. přjklad, obraz. 2) Exemplář.
Exemplarisch, adj. přjkladný; adv. přjkladně, na přjklad.
Exulant, m. wyhnanec, wypowěděnec.
Ey, interj. ay, ey.
Ey, n. wegce, ouum. Dim. das Eylein, Eychen, wagečko. Ein stinkendes Ey, pukawec; ein verdorbenes, unvollkommenes, zápretek. Gerührte Eyer, mjchané wegce, mor. sskwařené wegce; Eyer und Schmalz, wegce na máslo sazené, mor. sskwařenice, sl. sskwařenina. 2) fig. Hoden, nároky, kulky.
Eyer=, wagečný, z wagec. Eyersuppe, poljwka z wagec.
Eyerbrod, n. mazanec.
Eyerdotter, m. das Eyergelb, žlautek wagečný.
Eyerklar, n. Eyweiß, bjlek wagečný.
Eyerkuchen, m. Eyerfladen, Eyerplatz, swjtek z wagec.
Eyeröl, n. žlautkowý oleg, ze žlautků.
Eyerschale, f. sskořjpka, sskořápka, sskořepina od wagec, mor. sskařupka, sskařupina.
Eyerstock, m. wagečnjk, gahůdky, plur. ouarium.
Eyförmig, adj. eyrund, okrauhlý gako wegce, podobný wegcy.
Eyland, n. ostrow, s. Eiland.
Eyweiß, n. bjlek, albumen oui.

F.

Fabel, f. fábule, básen, bágka, pohádka, pohonek, smysslená řeč, rozprawka, fabula.
Fabeldichter, m. skladatel básnj, básnjř.
Fabelhaft, adj. básniwý; adv. básniwě.
Fabelhans, m. bágkář; pol. baiek, darémný žwáč, pohonkář, pletichář.

Fabeln,

Fabeln, v. n. bágeti, pohádky powjdati, fabulari.
Fabelwerk, n. bágky, pohoňky, pletky, pletichy.
Fabrik, f. fabryka, djlna.
Fach, n. pl. Fächer, přjhrada, police, prazdné mjsto w stěně, dim. Fächlein, přjhrádka. 2) fig. wěc, djlo, uměnj. Das ist sein Fach, to gest geho wěc; das ist nicht mein Fach, tjm se neobjrám.
Fachbogen, m. bey den Huthmachern, střela.
Fächeln, fächern, v. a. fochrowati; oháněti.
Fachen, v. a. die Wolle, mrskati wlnu.
Fächer, m. fochr, mor. oháňka, der Frauenzimmer, wádrle; dim. das Fächerchen, wadrlátko, flabellum.
Fächser, m. fazar, reslink, sazenice, viviradix.
Fackel, f. pochodné, fakule, sl. fakla. 2) fig. podnět, podpal.
Fackelträger, m. fakulant, pochodnjk.
Faden, m. nit, filum; dim. Fädchen, Fädlein, nitka; ungesponnener Faden, wlákno. 2) Ein Faden Holz, sáh dřjwj.
Fadennackend, Fasennackend, adj. z cela nahý, čistowaniti (čistowniti).
Fadenwurm, m. wlasáček? gordius.
Fahen, f. Fangen.
Fähe, f. bey den Jägern, fena, čubka.
Fähig, adj. schopný, capax.
Fähigkeit, f. schopnost, capacitas.
Fahl, adj. bledý, zčerna šedivý; Todtenfahl, umrlčj, zsynalé barwy. Ein fahles Pferd, plawý kůň.
Fähndrich, f. Fähnrich.
Fahne, f. praporec, korauhew, sl. zástawa, vexillum; dim. das Fähnchen, Fähnlein, praporeček, korauhwička. 2) Die Windfahne, krokwička. 3) peřj po obau stranách brku. 4) v myslivců, ocas zagečj, pýrko. 5) Das Fähnchen, tenátka.
Fahnenjunker, Fahnjunker, m. podpraporečnjk, praporečnj pacholjk.
Fahnenschmied, m. kowář při praporcy gjzdných.
Fähnrich, m. praporečnjk, korauhewnjk, fendrych, sl. zástawnjk.
Fähre, f. das Fährschiff, prám sl. kompa; eine kleine, pramice. 2) Der Ort, přjwoz.
Fahren, v. irr. ich fahre, du fährst; ich fuhr, part. gefahren, 1. v. n. præt. bin gefahren, geti, gezditi, wezti se, vehi; über einen Fluß, přegeti, auf einem Schiffe, plawiti se; irre fahren, zageti, zagjzděti, Gen Himmel fahren, do nebe wstaupiti; zur Hölle, do pekla sstaupiti; aus der Welt, segjti, decedere. 2) Aus dem Bette, z postele wyskočiti; ich möchte aus der Haut fahren, z kůže bych mohl wyskočiti; vor Schrecken zurück fahren, strachem odskočiti; der Spieß fuhr in die Wand, kopj wrazylo do stěny; nach den Gläsern, sklenice popadnauti, in die Schüssel, do mjsy kwapně sáhnauti; aus der Hand fahren, z ruky wyskočiti, wypadnauti, wymknauti se; die Axt fuhr vom Stiele, sekera se smekla z topořiska; in die Haare, do wlasů se pustiti, se dáti; einander, za pačesy se chytiti. 3) Fahren lassen, mittere, dimittere, pustiti, opustiti, nechati, wypustiti; die Sorgen, starosti mimo sebe pustiti, zbýti. 4) fig. durch den Sinn fahren, proti mysli někoho mluwiti, gedňati; wohl bey einer Sache, dobře sy poslaužiti něčjm; übel dabey fahren, zle pochoditi. 2. v. a. wezti, wozyti, vehere; mit einem Schiffe, plawiti, über einen Fluß, přes řeku přewezti, přewážeti, přeplawiti. Das Fahren, gezděnj. 2) wezenj, wozenj.
Fahrenkraut, n. kapradj, f. Farrenkraut.
Fährgeld, n. přjwozné, plat za přjwoz.
Fahrlässig, adj. nepečliwý, nedbalý, ol. liknawý; adv. — wě, — le.
Fahrlässigkeit, f. nedbalost, nepečliwost.
Fahrleise, f. das Geleise, koleg, mor. kolaga.
Fährmann, m. přjwoznjk.
Fahrniß, f. fahrende Habe, mohowité gměnj, swršky.
Fahrt, f. gjzda, eines Schiffes, wozba, plawenj, plawba. 2) über einen Acker, cesta přes rolj. 3) eine Fahrt Heu, wůz, aneb,

aneb fůra sena. 4) im Bergbaue, die Fahrten, řebřjky. 5) stopa, s. Fährte.

Fährt, adv. im vorigen Jahre, w loni.

Fährte, f. stopa, sled.

Fahrweg, m. Fuhrweg, wozowá cesta, mor. woznice.

Fahrzeug, n. kocábka, lodka, člun, člunek.

Falb, adj. bledý; adv. bledě. 2) z bleda žlutý. Die Falbe, der Falbe, ein falbes Pferd, falba, plawý kůň.

Falk, m. sokol, falco, der Taubenfalk, holubj sokol; der weiße Falk, bělozor. Falken=, sokolowý; Falkenaugen, sokolowé oči.

Falkenier, Falkner, m. sokolnjk.

Falknerey, f. sokolnictwj.

Fall, m. pád, padnutj, vpadnutj, aupad, lapsus. 2) des Wassers, spád wody. 3) fig. přjhoda, přjpadnost, casus. Auf den Fall, kdyby se přihodilo. 4) fig. zu Falle bringen, ženskau zmrhati; zu Falle kommen, zmrhati se.

Fallbaum, m. spád na čihadle.

Fallbrücke, f. západný, wysutý, podgemný most.

Falle, f. past, decipula; die Mäusefalle, past na myssi; auf größere Thiere, tlučky, pl. auf Iltisse, sklopec. 2) fig. ljčka. 3) an der Thüre, klika, obrtljk. 4) die schiessende Falle in den Schlössern, střelka w zámku.

Fallen, v. n. du fällst, ich fiel, bin gefallen, padati, padnauti, vpadnauti; in der Kindersprache, hapati, cadere; von einer Höhe, spadnauti; die Blätter fallen von den Bäumen, listj padá, prssj ze stromů; es fiel viel Schnee, mnoho sněhu napadlo; es fiel mir aus der Hand, z ruky mně wypadlo; durch den Korb, skrze koš propadnauti; die fallende Sucht, padaucý nemoc; sich wund fallen, potlaucy se pádem.

2) fig. der Fluß fällt ins Meer, řeka wpadá do moře; im Preise fallen, vlewiti; das Korn fiel, žjto spadlo. Seine Liebe gegen dich ist sehr gefallen, láska geho k tobě se welmi vmenssila; Jemanden um den Hals fallen, někoho za krk wzýti. Dem Pferde in die Zügel, koně za vzdu vchopiti, popadnauti; in die Rede, do řeči wskočiti; in den Kauf, překupowati; ins Land, wpadnauti do země; in die Haare, za wlasy popadnauti; in eine Ohnmacht, omdleti; in einen tiefen Schlaf; twrdě vsnauti; in die Hände, do rukau přigjti, dostati se; das Gut ist an ihn gefallen, statek připadl (dědictwjm, nápadem) na něho. Das Fest fällt an einem Sonntag, swátek připadá, připadne w neděli. Wie fallen sie auf mich? gak pak na mně přicházegj, zpomjnagj? Ich kann nicht darauf fallen, nemohu na to přigjti, zpomenauti. Es fällt mir schwer, unmöglich, gest mi těžká wěc, nenj mi možná; jemanden hinderlich fallen, někomu něčjm překážeti, beschwerlich fallen, obtěžowati. Fallen lassen, vpustiti; den Muth, srdce ztratiti; der Muth fällt ihm, mysl mu klesá.

Fällen, v. a. einen Baum, káceti, porážeti; raubati, sekati. Wo der Hase fällt, da ist er am liebsten, kde se zagic narodj, tam neyradssi býwá. 2) Den Anker, kotew, kotwicy vwrcy. 3) Ein Urtheil, Ortel wyřjcy, wypowěditi, rozsudek včiniti. 4) Das Wild, zwěř porážeti, zastřeliti.

Fallgatter, n. zapadacý mřjže; hřeben; brlenj.

Fallgut, n. odaumrt, nápad.

Fallhut, m. die Fallmütze, wěneček.

Fallmeister, m. pohodný, ras.

Falls, adv. im Falle, gestliže, pokud.

Fallstrick, m. osýdlo, sklon, ljčka, laqueus.

Fallsucht, f. paducnice, padaucý nemoc, sl. paducyna; mor. hrubá nemoc.

Fallthüre, f. poklop, zapadacý dwéře.

Falsch, adj. falessný, neprawý, křiwý, falsus. Ein falscher Spieler, podwodný hráč; ein falscher Weg, neprawá, bludná cesta.

cesta. Falscher Eid, křiwá přjsaha, falsches Zeugniß, křiwé swědectwj; falsche Götter, lžiwj, neprawdiwj, smyšlenj bohowé. Es ist falsch, gest lež, nenj prawda. Adv. falešně, neprawě, lžiwě; falsch schwören, křiwě přisahati. Das Falsch, faleš; in welchem kein Falsch ist, w němžto lsti nenj, Joh. 1, 47.

Fälschen, v. a. zfalšowati, falšowati, s. verfälschen. Die Fälschung, falšowánj.

Fälscher, m. falešnjk, falšownjk, s. Verfälscher.

Falschheit, f. faleš; lež, neprawda. 2) podwod, lest, ošemetnost.

Fälschlich, adj. neprawý, lžiwý, podwodný, s. Falsch.

Falte, f. fald, plica, dim. das Fältchen, Fältlein, faldjček. 2) in der Haut, wráska, ruga.

Falten, v. a. faldowati, nabjrati, složiti, zakládati, karbowati, plicare. 2) Die Stirn, čelo krčiti, swraštiti, swraskati, corrugare. 3) Die Hände, ruce sepnauti, spjnati; mit gefaltenen Händen, spiatýma rukama. Das Falten, faldowánj, nabjránj.

Faltenmagen, m. Blättermagen, knjhy, pl.

Falter, m. moteyl, papilio.

Faltig, adj. faldowitý, řásný.

Falz, f. tok, s. Balz.

Falz, m. falc, falcowá deska. 2) auch die Falze, an den Säulen, stria, prutowánj, pruhowina, žlábek.

Falz-, falcownj, k falcowánj: das Falzbein, der Falzhobel, kost, hobljk k falcowánj; das Falzholz, falcownj dřewo.

Falzeisen, n. Falzmesser, bey den Gerbern, falc, postrauhacý nůž.

Falzziegel, m. hákowá cyhla.

Falzen, v. n. tokowati, s. Balzen.

Falzen, v. a. falcowati, spogiti, skládati, 2) pruhowati, prutowati. 3) bey den Gerbern, na ruby postrauhati.

Familie, f. rod, rodina, familia. 2) djtky, wie stark ist die Familie, gak mnoho djtek magj. 3) Kinder und das Gesinde, čeled.

Fang, m. low, chytánj, lapánj. 2) Fänge, der Thiere, zuby, pazaury. 3) einem Wilde den Fang geben, zwěř oštjpem zabiti, probodnauti.

Fangeball, m. mjč, sl. lopta, pila.

Fangeisen, n. lowecký oštjp, venabulum.

Fangen, v. a. du fängst, ich fing, habe gefangen, gjti, fut. gmu, gjmati, mor. chmatnauti, capere. 2) gefangen nehmen, zagjti, zagjmati. 3) Fische, Vögel ryby, ptáky chytati, chytiti; lapati, polapiti. Fig. jemanden, někoho lapiti durch Schönheit, krásau pogjti. 4) Einen Hirsch, gelena zabiti. 4) Feuer fangen, oheň chytiti; fig. zapáliti se, rozzlobiti se.

Fangzahn, m. špičatý zub; Fangzähne, kly.

Fantasie, f. fantazye, phantasia.

Fantasiren, v. n. fantazyrowati.

Farbe f. barwa, color. 2) die gesunde Gesichtsfarbe, ol. pleť, f. 3) barewna.

Farbehaus, n. barewna, barwjrna.

Färbeholz, n. barewné dřewo.

Färbekessel, m. barewný, barwjřský kotel.

Farbekunst, f. barewnictwj.

Färben, v. a. barwiti, tingere, blau, schwarz, na modro, na černo barwiti. 2) rec. Die Zwetschen färben sich, šwestky se zapalugj. 3) neut. ljnati. Das Färben, barwenj. Gefärbt, fig. ljčený, falešný.

Färber, m. barwjř, barewnjk, tinctor.

Färberbaum, m. sumach, rhus coriaria, L.

Färberblume, f. Färbepfriemen, Janofit k barwenj, genista tinctoria.

Farberde: f. hljnka.

Färberey, f. barwjřstwj. 2) barewna.

Färberkraut, n. wolowý gazyk čerwený, anchusa tinctoria.

Färberröthe, f. Krapp, mařena, rubia tinctorum.

Färberscharte, f. srpek, gelenj trank, serratula tinctoria.

Farbig, adj. barewný, adv. — ně.

Farnkraut, n. Farrenkraut, kapradj, filix.

Farr, m. obs. beyk, beyček. 2) wůl.

Färse, f. galowice, s. Kalbe. Das Färsenkalb,

kalb, galowička.
Farz, farzen, s. Furz, furzen.
Fasan, m. der Fasanvogel, bažant, phasianus.
Fasanen=, bažantj: Fasanennest, bažantj hnjzdo. 2) bažantnj: Fasanenhund, bažantnj pes, na bažanty.
Fasanengarten, m. bažantnice.
Fasanenwärter, m. Fasanenjäger, Fasanenmeister, bažantnjk.
Fasanerie, f. bažantnice. 2) bažantnictwj.
Faschine, f. otýpka, fassina.
Fasching, m. masopůst, s. Fastnacht.
Fase, f. nit, s. Fasen, m.
Fasel, m. plemeno. Ein Pferd von guter Fasel, kůň z dobrého plemena. Faselvieh, plemenný dobytek. Der Faselhammel, beran. Faselhängst, pusstiák. Faselochs, beyk, sl. bugák. Das Faselschwein, prasnice.
Fasele, f. Faseole, Fasole, Fisole, ledwinkowý hrách, fazol, ol. fazeol, turecký hrách, phaseolus, Dolichos, *Lin.*
Faselhaft, adj. třesstěný; ein faselhafter Mensch, třesstjk.
Faseln, v. n. roditi; die Sau hat gefaselt, swině se oprasyla. 2) fig. množiti se.
Faseln, v. a. nité wytrhati, s. Fasen.
Faseln, v. n. třesstiti se, blazniwě sobě westi, blázniti, blázniwě mluwiti.
Fasen, m. tenká nit, wlas, wlákno, wlássenj. Dim. das Fäschen, Fäslein, nitka, wlássenjčko, čmeyřjčko.
Fasennackend, adj. čistowaniti, ol. čistowniti.
Fasen, v. a. s. Fasern.
Faser, f. dim. das Fäserchen, drobná žilká, wlássenj, fibra.
Faserig, adj. co se rádo třepj.
Fasern, v. a. třepiti; sich fasern, třepiti se.
Fasig, adj. s. Faserig, 2) žilowatý; fasiges Fleisch, wlaknowité maso.
Faß, n. pl. Fässer, sud, mor. bečka, dolium, dim. Fäßchen, Fäßlein, Fässel, saudek, saudeček, mor. bečička, bečůlka. Ein Faß Bier, sud piwa. Ein Bierfaß, piwnj sud. Ein achteimeriges Faß, swidnický sud. a) ol. každá nádoba, osudj, vas s. Butterfaß, Salzfaß, u. s. w.
Faßbinder, m. bečwář, bednář, vietor. Die — inn, bečwářka, bednářka.
Faßdaube, f. duha, dužina, sudowina, dešťka.
Fassen, v. a. wzýti, vchytiti, vchopiti, popadnauti. Jemanden bey der Hand, někoho za ruku wzýti; was man mit drey Fingern fassen kann, co se do třj prstů nabrati může. 2) Bier fassen, spjlati, piwo do sudu ljti; Korn, žito do pytlů sypati. 3) Einen Stein in Gold, kámen do zlata wsadit, zasadit, s. Einfassen. 4) držeti w sobě, obsahowati; das Gefäß wird den Wein nicht fassen, do nádoby wjno newegde. 5) fig. Jemanden bey seinem Worte, někoho za slowo wzýti. 6) kurz fassen, krátce obsáhnauti; sich kurz fassen, krátce powěditi. 7) Etwas in die Augen, na něco bedliwě patřiti. 8) pochopiti, pamatowati sobě, rozuměti. 9) Einen Entschluß fassen, vmjniti sobě. Muth fassen, srdce nabyti. 10) Einen Haß wider Jemand, wzýti někoho w nenáwist. 11) sich fassen, k sobě přigiti, vpokogiti se, spamatowati se, vpamatowati se. 12) Gefaßt, hotow, připrawen; sich auf etwas gefaßt machen, k něčemu se strogiti, chystati, hotowiti.
Faßfaul, adj. co má chuk sudem. Es schmeckt faßfaul, smrdj (má chuk) sudem.
Faßgeld, n. posudné.
Faßlich, adj. pochopitedlný, srozumitedlný; adv. — ně.
Faßlichkeit, f. pochopitedlnost.
Faßreif, m. obruč.
Fassung, f. eines Steines, zasazowánj, s. Einfassung; die Fassung des Bieres, spilka. Eines Vorsatzes, vmjněnj, vstanowenj, předsewzetj. 2) fig. vpamatowánj, spamatowánj, vpokogená mysl.
Faßzieher, m. ljhař, postihař.

Fast, adv. skoro, bez mála, téměř, brzo, brzy, fere, pene.
Fasten, f. půst, ieiunium.
Fasten, v. n. postiti se, ieiunare. Das Fasten, postěnj.
Fasten=, postnj: Fastenpredigt, postnj kázanj; Fastenspeise, postnj gjdlo.
Fastnacht, f. masopust, sl. fassanky, bacchanalia, die große Fastnacht, neděle masopustnj, dominica Quinquagesimæ. Fastnachtsnarr, masopustnjk.
Fasttag, m. postnj den, půst.
Fatal, adj. osudnj, nesstiastný, fatalis. 2) odporný, protiwný.
Fatalität, f. osudnj moc. 2) nesstěstj.
Fatsche, f. fáč, m. powigadlo.
Fatschen, v. a. powjgeti, fáčowati.
Fatzen, v. a. ssasskowati, kudrlinkowati. Ein Fatznarr, Fatzmann, ssassek.
Faul, adj. shnilý, putridus, faules Holz, shnilé, zpráchniwělé dřewo, mor. práchno; faul werden, shnjti; das Wasser schmeckt faul, woda smrdj shnilinau. Das sind faule Fische, to gest daremná, galowá weymluwa. 2) fig. leniwý, ljný, negapný, piger, adv. — wě, ně. Ein fauler Mensch, lenoch; faul werden, leniwěti, zleněti.
Faulbaum, m. krussina, Rhamnus Frangula, L. die Faulbeeren, krussinowé gahůdky.
Faulbett, n. polednj lůžko, postel k zahálenj, scinipodium.
Fäule, f. shnilina, shnilost, s. Fäulniß
Faulen, v. n. hnjti, shnjti, prachniwěti, mor. tekreti, putrescere.
Faulenzen, v. n. lenossiti, zaháleti, sl. hliwěti, hnilačiti. Das Faulenzen, die Faulenzerey, lenossenj, zahálenj, lenostwj.
Faulenzer, m. lenoch, ležák, walach; sl. shniloch, hnilák.
Faulfieber, n. hnilá zymnice.
Faulfisch, m. lenoch, s. Krampffisch.
Faulheit, f. lenost, leniwost, pigritia.
Fäulniß, f. hnilina, shnilina, shnilost putredo.
Faum, m. pěna, spuma, s. Schaum.
Fäumen, 1. v. n. pěniti se. 2. v. a. opěniti, s. Abschäumen.
Faumlöffel, m. opěnowačka, zběračka sl. žuffánek.
Faumschüssel, f. im Bräuhause, zběracý misa.
Faust, f. pěst, pugnus, dim. das Fäustchen, Fäustlein, pěstka; eine geballte Faust, zatatá pěst. 2) ruka; mit dem Degen in der Faust, kordem w ruce.
Faust=, pěstnj: das Fausteisen, pěstnj palička, bey den Hutmachern, železná pěst. Das Faustrecht, pěstnj práwo. Ein Faustschlag, uděřenj pěstj.
Fäustel, m. feystl, hawjřské kladiwo.
Fausthammer, m. krátké kladiwo. 2) palcát.
Fäustling, m. s. Faustrohr. 2) rukawice bez prstů; pěstnice.
Faustrohr, n. ručnička, bambjtka, sl. mordárka.
Februar, m. Hornung, únor, aunor.
Fechsen, s. Einärndten, kliditi. Die Fechsung, klizenj, klidba.
Fechtdegen, m. končjř, s. Rapier.
Fechten, v. n. du fichst, ich focht, habe gefochten, ssermowati, kordem se bjti: fechten lernen, učiti se fechtowati. 2) potýkati se, bogowati, dimicare. 3) Fechten gehen, choditi žebrati.
Fechter, m. ssermýř, fechtýř.
Fechtkunst, f. ssermýřstwj.
Fechtmeister, m. ssermýřský mistr, fechtmistr.
Fechtplatz, m. ein Fechtboden, ssermýřský plac.
Fechtschule, f. ssermýřská sskola.
Feder, f. péro, mor. kos, penna, pluma. dim. das Federchen, Federlein, pýrko, pérce. Die Federn, peřj, n. Federn bekommen, opeřiti se; plumescere, 2) elater, péro, sl. zpruha, zpraužka, Federleicht, adj. lehýčký, lehaučký.
Federbett, n. peřina, sl. & mor. duchna. dim. das Federbettchen, peřinka.

Federbüchse, f. pennál, pernář.
Federbusch, m. kytka z peřj; auf den Helmen, fassrnochy, chochol.
Federig, adj. popeřený; federig machen, popeřiti.
Federkiel, m. brk, pjšt od pera, mor. kos, sl. brko.
Federküssen, n. pernatá, prachowá peřinka, mor. zhlawec, podušška.
Federmesser, n. sskryptoráček, perořjzek, řezáček, cyzoráček, nožjček na péra, sl. penycyl.
Federnelke, f. rychljček, dianthus plumarius, *Lin.*
Federstaub, m. Flaumfedern, prach pernatý.
Federvieh, n. drůbeř, pernactwo, sl. hyd.
Federviehhändler, m. krosnář, drůbeřnjk, sl. hydář.
Federwildbret, n. pernatá zwěřina.
Fege, f. Kornfege, řešeto, žebrowna.
Fegefeuer, n. očistec, purgatorium.
Fegelappen, m. Fegewisch, wěchet.
Fegekraut, n. přeslička, sl. sskrjb, s. Kannenkraut.
Fegen, v. a. čistiti, wyčistiti; einen Brunnen, studni cýditi, das Getreide, prosýwati, žebrowati. 2) drhnauti, třjti. 3) fig. einem den Beutel, někomu pytljk wyprázdniti. 4) mit dem Besen, wymesti.
Fehde, f. odpowědnictwj, nepřátelstwj. 2) rozepře, newole, bog, swár. Der Fehder, odpowědnjk. Der Fehdebrief, odpowědnický list.
Fehe, f. popelice, popelka, mus ponticus. die Fehwamme, bělizna. Ein Fehmantel, popelicj plášť.
Fehl, adv. chybně, nedobře, falešně; nur vor Zeitwörtern: fehl gehen, cesty chybiti, zagiti sy, zablauditi; wir sind einander fehl gegangen, minuli gsme se. Fehl reden, přeřjcy se. Fehl reiten, zageti. Fehl schlagen, udeřiti mimo, chybiti. 2) Es ist ihm fehl geschlagen, nezdařilo se mu, sklaplo mu; die Hoffnung schlug ihnen fehl, naděge gim klesla. Fehl werfen, hoditi mimo.
Fehl, m. wada, kaz, s. Fehler.
Fehlbar, adj. omylný, fallibilis.
Fehlbarkeit, f. omylnost.
Fehlbitte, f. neplatná prosba, na darmo včiněná, bez vslyššenj.
Fehlen, v. n. des Weges, cesty chybiti, aberrare, fig. chybiti, chybowati, meyliti se, errare. 2) nezdařiti se, minauti. 3) chyběti, scházeti, nedostáwati se, deesse, deficere. Es fehlte nicht viel, so wäre er gefallen, bez mála by byl vpadl. Was fehlt ihm? co mu chybj, wadj.
Fehler, m. chyba, error; omyl, erratum; am Körper, wada, kaz, vitium, im moralischen Sinne, auhona. Fehler frey, ohne Fehler, bez chyb; bez wady; bez auhony.
Fehlerhaft, adj. chybný, magjcý wady, auhony; adv. chybně, s chybami.
Fehlgehen, s. Fehl adv.
Fehljahr, n. nevrodný rok, s. Mißjahr.
Fehlschuß, m. chyba w střjlenj.
Fehltritt, m. falešný krok; poklisska, chyba, auhona.
Fehm m. stoh, kupa, s. Schober.
Fehmgericht, n. autrpné práwo.
Feigbohne, f. sskrkawičný, římský hrách, lupinus, *Lin.*
Feige, adj. bogácný, nevdatný, chaulostiwý; nesrdnatý. Feige Memme, baba, (nevdatná sketa, Dal.).
Feige, f. fjk, ficus. 2) eine unreife, holička, grossus. Der Feigenbaum, fjk, fjkowý strom. Feigenbäume, fjkowj, Coll. Das Feigenblatt, fjkowý list.
Feigengarten, m. fjkownice.
Feigenhaus, n. fjkowna.
Feigheit, f. bogácnost, chaulostiwost, nesmělost.
Feigherzig, adj. nesrdnatý, s. Feige.
Feigwarze, f. fjk na zadku, krtice.
Feigwarzenkraut, n. krtičnjk, bliznj kořen, swinský kořen, Scrophularia, 2) raupowé

powé kořenj, f. Schöllkraut.
Feil, adj. prodagný, co gest na prodag; feil haben, na prodeg mjti, prodáwati; feil biethen, proceniti. Die Feilbietung, procenénj, prodáwánj, prowolánj. Ihm ist alles feil, wssechno prodá. Eine feile Seele, kterýby y dussi prodal, lacyná dusse.
Feile, f. pilnjk, lima; dim. das Feilchen, pilnjček.
Feilen, v. a. tržiti. f. Feilschen.
Feilen, v. a. pilowati, limare. Das Feilen, pilowánj.
Feilenhauer, m. pilnjkář.
Feilicht, n. das Feilsel, f. Feilspäne.
Feilschaft, f. zbožj, wécy na prodeg, kaupě.
Feilschen, v. a. tržiti, na cenu prodáwati, kupčiti, liceri.
Feilspäne, plur. der Feilstaub, opilky, odpilky, plur.
Feim, Feimen, f. Fehm.
Fein, adj. hezký, sličný, pěkný, spanilý, wýtečný, ztepilý, bellus, venustus; fig. sswárný, hodný, slussný, lepý; feine Sitten, vssechtilé mrawy. 2) drobný, tenký, tenjčký, subtýlný, tenuis, subtilis; feiner Sand, drobný pjsek; eine feine Feile, drobný pilnjk; feine Leinwand, tenké plátno; feines Garn, tenká přjze; feines Mehl, pěkná mauka, weyražek; fig. čistý, purus; feines Gold, ryzý, čisté zlato; feines Silber, samo, čisté střjbro, feyn; feine Arbeit, subtýlné djlo; ein feiner Kopf, wtipná hlawa; ein feiner Fuchs, chytrá lisska.
Fein, adv. hezky, pěkně, sswárně, dobře, wýborně, subtýlně, u. s. w. Komm fein bald wieder, přigď hezky brzo zase. Geben sie mir fein viel, dagj mně hezky mnoho.
Feind, adv. einem feind seyn, nenáwistnjkem býti, nenáwiděti někoho, newražiti na někoho; sie sind einander feind, newražj na sebe; feind werden, zanewřjti na někoho, wzýti někoho w nenáwist.
Feind, m. nepřjtel, hostis, inimicus. 2) nenáwistnjk, osor; protiwnjk, odpornjk, aduersarius; ein abgesagter, geschworner Feind, odpowědnjk, auhlawnj nepřjtel, (ol. wrah). 3) der böse Feind, zlý duch, zloduch, satan.
Feindinn, f. nepřjtelkyně. 2) protiwnice, nenáwistnice, inimica.
Feindlich, adj. nepřátelský, protiwný; adv. nepřátelsky.
Feindschaft, f. nepřátelstwj; zásstj, odium.
Feindselig, adj. nepřátelský, nenáwistiwý, infensus; adv. nepřátelsky, odporně.
Feindseligkeit, f. nepřátelstwj, protiwnost, kyselost, zásstj.
Feinheit, f. des Sandes, drobnost; des Tuches, tenkost; der Sitten, lepost, vsslechtilost mrawů; der Waare, wýbornost; des Goldes, čistota; der Gedanken, wtipnost; bey Handlungen, chytrost.
Feinkörnig, adj. drobný, drobného zrna.
Feist, adj. tučný; die Feiste, Feistigkeit, tučnost, f. Fett.
Felbel, m. felba.
Felber, f. Fälber, wrba, salix.
Feld, n. pole, campus; gebautes Feld, rolj, f. Acker; ungebautes Feld, lado. Auf freyem Felde, w sstrém poli; über Feld gehen, fahren, přes pole gjti, geti, na cestu se wydati.
Feld=, in der Zusammensetzung, polnj, na poli, w poli: die Feldblume, polnj kwětina. Der Feldheerd, čihadlo na poli. Der Feldhüter, hljdač polj, obilj. 2) planý, das Feldobst, plané owoce; die Feldrose, polnj, planá růže. 2) wogenský, der Feldprediger, Feld=Pater, polnj kazatel, wogenský kaplan. 3) zemský: Feldfrüchte, zemské aurody; der Feldmesser, zemský měřič.
Feldbau, m. worba, agricultura, f. Ackerbau. 2) Die Aecker, rolj, poplužj.
Feldgeschrey, n. heslo, tessera.
Feldgut, n. pozemský statek. 2) Grundstücke, dědiny, poplužj.
Feldherr, m. wůdce, bellidux.

Feld=

Feldhuhn, n. korotew, koroptwa, mor. kurotwa, sl. garabice.
Feldkerze, f. diwizna, s. Wollkraut.
Feldkümmel, m. laučnj kmin, carum.
Feldmeister, m. Kafiller, pohodný.
Feldmohn, m. wlčj mák, s. Klapperrose.
Feldmünze, f. planá máta, s. Ackermünze.
Feldscherer, Feldscher, m. polnj bradýř. 2) ranhogič, felčar, (feldssar), chirurgus.
Feldschlange, f. ein Geschütz, sswihownice.
Feldschütz, m. hljdač obilj.
Feldschwamm, m. zampion, s. Champignon.
Feldweges, n. ein Feld Weges, hony (hona), stadium.
Feldzug, m. wálečné tažený, tažený do pole, wogna.
Felge, f. podworané pole. 2) eines Rades, laukot, absis.
Felgen, v. a. podworáwati, obraceti.
Felgenhauer, m. Wagner, kolář.
Fell, n. kůže, bláua pellis; dim. das Fellchen, kožka, kůžička, blanka, pellicula. Kalbfell, teletina, s. auch Bockfell, Lammfell, u. s. w. 2) im Auge, powlaka na oku, bělmo, cyňk.
Felleisen, n. filec, ranec, wak.
Fellriß, n. polnj sléz, alcea.
Felsen, m. skála, rupes, petra; dim. skalka; die Felsen, skalj. 2) im Acker, pecka.
Felsen=, skalnj: die Felsentaube, skalnj holub; felsenhart, twrdý, gako skála; die Felsenhärte, skalnj twrdost.
Felsig, adj. skalnatý, saxosus.
Fench, n. Kolbenhirse, bér, panicum; Fenchbrey, bérowá, browá kasse.
Fenchel, m. wlaský kopr, foeniculum.
Fenster, n. okno, sl. oblok, fenestra, dim. das Fensterchen, Fensterlein, okénko, okýnko, okence, okenečko.
Fenster=, do okna, w okně: das Fenstergitter, mříže při oknách; die Fensterscheibe, kolečko w okně, s. Glasscheibe.
Fensterladen, m. okenice, sl. obločnice.
Fenstern, v. n. fensterln gehen, gjti na žebráčkau noc.
Ferien, pl. swátky, odpočjwánj.

Ferkel, Ferklein, n. sele, selátko, podswinče, prase, prasátko, porculus, nefrens.
Ferkeln, v. n. Ferkel werfen, oprasyti se.
Fern, adj. daleký, wzdálený; adv. daleko, podál, procul; es sey fern von mir, odstup to odemne. 2) Von ferne, zdaleka. 3) wie fern, in wie fern, so fern, gestliže, pokud, gak dalece; so fern, eatenus, tak dalece.
Ferne, f. wzdálenost, dalekost, dálka, mor. dálawa; in die Ferne, daleko; aus der Ferne, zdaleka.
Ferner, adv. dále, pak, porro. 2) budaucně. 3) wjce, vltra.
Fernerhin, adv. dále, dálegi, budaucně, wjce.
Fernerweit, adj. dalssj; adv. dále, wjce.
Fernglas, n. sklo na dálku. 2) s. Fernrohr.
Fernher, adv. zdaleka.
Fernig, adj. vorjährig, lonský.
Ferniß, f. fermež, s. Firniß.
Fernrohr, m. telesskop, perspektýw; dalekohled.
Ferse, f. pata, calx; auf den Fersen, hinten nach, w zápětj; Fersengeld geben, od pat platiti, vtjkati.
Fertig, adj. hotow, hotowý, paratus; fertig machen, zhotowiti, dohotowiti, dodělati; sich fertig machen, halten, chystati se, strogiti se, přihotowiti se, připrawiti se. 2) fig. hbitý; obratný, ochotný, promptus, expeditus. adv. hotowě, hbitě, ochotně.
Fertigen, v. a. hotowiti, s. Verfertigen.
Fertigkeit, f. hotowost, ochotnost, hbitost, obratnost.
Fessel, f. & m. pauto, compes; pl. die Fesseln, pauta, okowy, vincula.
Fesseln, v. a. okowami okowati, do paut dáti; ein Pferd fesseln, spěnákem spjnati. 2) fig. pogjmati, táhnauti, spogowati, wázati.
Fest, adj. pewný, firmus; fig. stálý, trwánliwý, stabilis; sich fest setzen, osaditi se. 2) tuhý, twrdý, compactus; festes Brod, tuhý chléb, fester Teig, tuhé těsto; festes Gestein, twrdé kamenj; fig. sylný; fest schlafen,

schlafen, twrdě spáti; fester Schlaf, twrdý sen; das feste Land, suchá země; fest machen, vtužiti, vpewniti; sich, mor. zamrazyti se; fest, d. i. unverletzlich, zamražený. adv. pewně, tuze, sylně, twrdě.
Fest, n. swátek, slawnost, festum; ein hohes Fest, z. B. Ostern, hod, Božj hod. 2) Hody, kwas; Hochzeitfest, swadebnj weselj; Freudenfest, radowánky.
Festabend, m. wigilj, ol. bdění, vigilia.
Feste, f. pewnost, s. Festigkeit. 2) des Himmels, obloha nebeská, firmamentum. 3) ein festes Schloß, twrz, arx.
Festigkeit, f. pewnost, firmitas; trwánliwost. 2) tuhost, twrdost.
Festiglich, adv. pewně, sylně, s. Fest.
Festlich, adj. swátečnj, slawný; adv. slawně.
Festung, f. pewnost, twrz.
Fett, n. mastnota, tuk, adeps; Gänsefett, husý sádlo.
Fett, adj. tučný, břidký, mastný, pinguis; dick und fett, tlustý, obesus; fett machen, mastiti, omastiti; sich fett machen, zmastiti se, zamastiti se; fett werden, tlaustnauti, tučněti. 2) fig. mastný, opimus. Die fette Henne, ein Kraut, rozchodnjk, průtržné kořenj, sedum telephium, L.
Fettdarm, m. konečnjk.
Fette, f. mastnota, s. Fettigkeit. 2) Die Dachfette, fetna.
Fetten, v. a. fett machen, mastiti.
Fetticht, adj. mastnatý, gako mastnota.
Fettig, adj. fettige Hände, mastné ruce, s. Fett.
Fettigkeit, f. tučnost, tlustost, mastnost.
Fetzen, m. kloc, klůcek, capart, kus, plur. padrty, padrtky.
Fetzen, v. a. flákati, řezati, zatjti.
Fetzer, m. chlost, pardus. 2) prdel, zadek.
Feucht, adj. wlhký, ol. wlažný, humidus; feucht werden, wlhnauti, nawlhnauti.
Feuchte, f. s. Feuchtigkeit.
Feuchten, 1. v. a. wlažiti, swlažiti, swlažowati. 2. v. n. mokwati.
Feuchtigkeit, f. wlhkost, wláha, ol. wlažnost, humiditas.

Feuer, n. oheň, ignis; dim. das Feuerchen, Feuerlein, ohnjček. 2) fig. horkost, wraucnost. Er fängt bald Feuer, hned se hněwá. 2) Das heilige Feuer, pekelnj oheň, ignis sacer.
Feuer-, ohniwý: der Feuerballen, die Feuerkugel, ohniwá kaule; der Feuerpfeil, ohniwý šjp. Die Feuerblase, puchejř od ohně.
Feuerbeständig, adj. w ohni stálý, trwánliwý.
Feuerblume, f. wlčj mák, s. Klapperrose.
Feuerbock, m. kozljk.
Feuerbrand, m. ožeh, hlaweň.
Feueresse, f. wýhně, s. Esse.
Feuergewehr, n. zbraň k střjlenj ohněm, flinta.
Feuerherd, m. ohnisstě, mor. ohnisko, focus.
Feuerholz, n. Brennholz, paljwo.
Feuerig, s. Feurig.
Feuerkäfer, m. Feuerschröter, roháč.
Feuerkrücke, f. hřeblo, rutrum.
Feuermauer, f. zeď proti ohni.
Feuern, 1. v. a. páliti, wypáliti, střjleti; oheň dělati, topiti. 2. v. n. oheň dáwati, roznjtiti se.
Feuerpfanne, f. ohřjwadlo.
Feuerprobe, f. očista horaucým železem.
Feuersbrunst, f. oheň, incendium.
Feuerschaufel, f. lopatka na vhlj.
Feuerstahl, m. ocýlka.
Feuerstätte, f. spálenisstě. 2) ohnisstě.
Feuerstein, m. křesacý kámen, pazaur, pazaurek, pyrites; sstřemen, silex.
Feuerwerk, n. strogený, dělaný oheň, rozkossné ohně.
Feuerzeug, n. křesadlo, mor. sl. křesywo.
Feuerzüge, pl. warhánky.
Feurig, adj. ohniwý, horaucý, igneus.
Feyer, f. slawnost, swěcenj, slawenj, odpočinutj.
Feyerabend, m. swatwečer.
Feyerkleid, n. swátečnj oděw.
Feyerlich, adj. slawný, adv. slawně.
Feyerlichkeit, f. slawnost, solennitas.
Feyern, 1. v. n. odpočjwati. fig. zaháleti, nedělati. 2. v. a. swětiti, slawiti.

Feyertag, m. ſwátek, ſwátečnj den.
Fibel, f. ljſtek, abeceda.
Fiber, f. žilka, fibra.
Fichte, f. der Fichtenbaum, ſmrk, dim. ſmrček, mor. ſſwrk, sl. ſmrek, pinus abies, Linn. Fichtenbäume, ſmrčj, ſmrkowj.
Fichten⸗, adj. ſmrkowý: der Fichtenzapfen, ſmrkowá ſſiſſka; der Fichtenwald, ſmrkowý les, ſmrčina, mor. ſſwrčow.
Ficke, f. kapſa, sl. waček.
Ficken, v. a. ſem a tam ſſauſtati. 2) fikati, ſſlohati.
Fieber, n. zymnice, pſotnice, mor. pſyna, febris; dim. das Fieberchen, zymnička. 2) ein hitziges, hlawnička.
Fieberhaft, adj. zymničný.
Fieberklee, m. ſ. Bitterklee.
Fieberkraut, n. zeměžluč, hljſtnjk, centaurium minus.
Fieberrinde, f. chyna, china chinæ.
Fiedel, f. ſſkřipky, ſſkřipce, pl. hauſličky.
Fiedelbogen, m. ſmyčec, vulgo ſſmytec, mor. ſmyček, sl. ſlák.
Fiedeln, v. a. ſſauſtati; fig. ſſkřjpati, hauſti.
Fiederkloben, m. ſſkřipec.
Fiedermeſſer, m. beym Glaſer, peřjz.
Fiedern, v. a. peřiti, opeřiti.
Fiedler, m. Bierfiedler, ſſumař.
Figur, f. figûra, podoba, dim. Figürchen, figůrka. 2) obraz, wyobrazenj.
Figural⸗Geſang, m. figurálnj zpěw.
Filtriren, v. a. procediti.
Filz, m. plſt. f. 2) haužwička, ſſkrbec, ſſkrbljk. 3) kapitola, weytopek.
Filz⸗, plſtěný; der Filzhut, plſtěný klobauk; der Filzmantel, plſtěný pláſſť.
Filzen, v. a. ſrážeti gako plſt. 2) láti, ſ. Ausfilzen.
Filzig, adj. plſtěný, zapletený. 2) ſſkrbný.
Filzigkeit, f. ſſkrbnoſt.
Filzkraut, n. kokotice, liſſeg, cuſcuta.
Filzlaus, f. muňka, sl. mrle.
Filzſchuh, m. plſtka, plſtěný ſſtřewjc.
Fimmel, m. pojkonná konopě. 2) fimol, železný kljn.
Finanzen, pl. zemſké důchody.

Findelhaus, n. dům powrženců, nalezenců.
Findelkind, n. ſ. Findling.
Finden, v. a. ich fand, habe gefunden, nagjti, nalezti, nalezauti, nalézati, nacházeti, ſhledati, invenire. 2) fig. wyznati, za to mjti. 3) ſich finden laſſen, ukázati ſe, shledánu býti. 4) ſich in etwas, něco pochopiti, něčemu porozuměti, k něčemu ſe hoditi; ſich in die Leute, uměti zacházeti s lidmi, uměti každému wyhowěti. 4) ſich zuſammen finden, ſcházeti ſe.
Findling, m. powrženec, nalezenec, ſebranec.
Finger, m. prſt, digitus; dim. das Fingerchen, prſtjček, prſtek, prſteček; der kleine Finger, maljk, maljček, lichnjk.
Fingerling, m. paleček. 2) eine Art Schwämme, prſtjčky.
Fingerhut, m. náprſtek, digitale.
Fingern, v. a. prſty hráti.
Fingerreif, Fingerring, m. prſten, mor. kraužka, dim. prſtýnek, annulus.
Fingerzeig, m. ukázánj prſtem, náwěſſtj.
Fink, m. pěnkawa; mor. pinkawa, fringilla.
Finne, f. im Geſichte, uher, varus. 2) plautew, ſ. Floßfeder.
Finnig, adj. uhřiwý, uhrowatý, trudowatý.
Finſter, adj. tmawý, temný, tenebricoſus, obſcurus; adv. tmawě, temně. Es iſt ſchon finſter, ge giž tma. Im finſtern ſehen, potmě widěti. Finſter machen, zatmjti; finſter werden, tmjti ſe, zatmjwati ſe, mračiti ſe. 2) poſſmaurný; finſteres Wetter, poſſmaurno. 3) fig. zamračený, zaſmuſſilý, zakrnělý; finſter ausſehen, ſſkaredě hleděti. Ein finſteres Gemüth, ſmutná, trudliwá myſl.
Finſterniß, f. tma, tmawoſt, temnoſt, mrákota, tenebræ. 2) Sonnenfinſterniß, zatměnj ſlunce.
Finte, f. finta, pletichа, fortel, wýmyſſlek.
Fips, m. ſſňupka, sl. frčka; fipſen, ſſňupkowati.
Firmament, n. obloha nebeſká, firmamentum.
Firmen, firmeln, v. a. biřmowati, confirmare.
Firmung, Firmelung, f. biřmowánj.

Firn,

Firn, adj. verjährig, lonský, adv. wloni. Firner Wein, lonské, staré wjno.

Firniß, m. fermež, vernix.

Firnissen, v. a. fermežiti, fermežj mazati.

Firste, f. swršek, culmen, fastigium. Die Spitze des Daches, kukle.

Fisch, m. ryba, piscis; dim. Fischchen, Fischlein, rybice, rybička.

Fisch-, rybj: Das Fischohr, pleytwa, plautew, branchia; die Fischbrühe, rybj gjcha, rosol; die Fischgräthe, rybj kost; die Fischbrut, rybj plod; der Fischleim, rybj kleg, klj. 2) rybnj: Der Fischmarkt, rybnj trh; der Fischteich, rybnjk, piscina. 3) na ryby: Die Fischangel, vdice na ryby.

Fischaar, m. Fischadler, rybnj orel, kostilomka, aquila ossifraga. 2) mořská káně.

Fischbäre, n. sak na ryby, ohnautka, hamus.

Fischbein, n. fisspán.

Fischeln, Fischenzen, v. n. rybinau smrděti.

Fischen, v. a. ryby chytati, lapati; einen Teich, rybnjk lowiti, piscari. 2) fig. vlapiti. Das Fischen, chytánj ryb, lowenj, low.

Fischer, m. rybář, rybák, lowec, piscator. 2) ein Vogel, rybář, larus. Die Fischerinn, rybářka.

Fischer-, rybářský: Fischerkahn, rybářská lodka.

Fischerey, f. rybářstwj, low. 2) rybařenj; die Fischerey treiben, rybařiti.

Fischerkarpfen, m. weylownj kapr.

Fischerring, m. rybářský prsten, papežská pečet, annulus piscatoris.

Fischfang, m. lowenj, low. 2) mjsto k lowenj, lowisstě.

Fischfaß, n. woznice.

Fischflosse, f. perutj, s. Floßfeder.

Fischgabel, f. krondle na ryby.

Fischgrube, f. lowisstě.

Fischguren, m. pisskoř, s. Beißker.

Fischhälter, m. sádka, pl. haltýř, ol. tůně; der die Aufsicht über die Fischhälter hat, sádecký.

Fischhamen, m. ohnautka.

Fischhändler, m. prodawač ryb, rybář.

Fischlacke, f. lák.

Fischleich, m. potěr.

Fischlech, n. lowisstě.

Fischmeister, m. porybný, mor. plesnjk.

Fischmilch, f. mljčj.

Fischotter, f. wydra, lutra.

Fischreich, adj. rybný, rybnatý; ein fischreicher Fluß, rybná řeka.

Fischreuse, f. wrš, wrsse; posada.

Fischroggen, m. gikry, gikra.

Fischsatz, m. násada.

Fischthran, m. fisstron, rybj sádlo.

Fischwirthschaft, f. rybařenj.

Fispern, v. a. ssептati.

Fist, m. bzděnj, bzdina.

Fistel, f. trubice, trubička, pisstalka, fistula. 2) bey den Aerzten, střjl.

Fisten, v. a. bzdjti.

Fittich, m. křjdlo, peruť, ala. 2) fig. ochrana.

Fitze, f. das Fitzband, der Fitzfaden, pásemnice, mor. pásmýnka. 2) pásmo. 3) an der Stirne, wráska na čele.

Fitzen, v. n. pásma wázati. 2) zaplesti, drchati, cuchati, zamotati.

Fix, adj. pewný, stálý, fixus. 2) Fix und fertig, hotow a připrawen. 2) hbitý, sl. zbrklý.

Fixstern, m. nepohnutedlná, stále stogjcý hwězda.

Flabbe, f. tlama, wisutá huba.

Flach, adj. rowný, plosský, plochý, planus, aequus; im flachen Lande, w kragi. 2) mělký, ssiroký; eine flache Schüssel, mělká mjsa.

Fläche, f. rowen, rowina, rownost, planities; des Meeres, hladina, aequor. eines Körpers, plocha, powrchnost, plosskost, superficies; eines Degens, ploska; der Hand, dlaň, vola manus.

Flächeln, v. a. bey den Klempnern, powrchně ozdobiti.

Flächen, v. a. rowné dělati, srownati.

Flachmeißel, m. dláto, dim. dlátko.

Flachs, m. len, linum.

Flachs-, lnéný: der Flachssamen, lnéné semeno.

Flachsader, f. s. Flächse.

Flachsbart, m. prwnj pepřj na bradě, lanugo.
Flachsbreche, f. třenj lnu. 2) mědlice, trlice, sl. trepačka, trogačka. s. Breche.
Flachsdarre, f. pazderna, sussjrna.
Flachsdotter, m. lnice, hubylen, meydlo.
Flächse, f. swazowá, suchá žjla.
Flächsen, adj. lněný, ze lnu.
Flachsfeld, n. lnisstě, lněnisstě, sl. lenowisstě.
Flachsfink, m. giřice, giřička, konopásek linaria.
Flachshändler, m. lenař.
Flachskraut, n. kokotice, lisseg, cuscuta.
Flachsraufe, f. drhnutj lnu. 2) Die Flachsriffel, drhlen.
Flachsreiste, f. žemnička lnu.
Flachsschwinge, f. potiratka, mor. potjrka.
Flachsseide, s. Flachskraut.
Flachswickel, n. obáslo, mor. nadjwaný len.
Flackern, v. n. plápolati. 2) běhati, potulowati se.
Fladen, m. placka, libanec, pokruta, mazanec, teykanec; mor. krużanec, sklá- danka. 2) Kuhfladen, krawinec.
Flader, f. swal, swála; das Fladerholz, fladr, swálowé, swalowité, fladrowé dřewo. 2) Der Flader, babyka.
Fladerig, adj. fladrowý.
Flagge, f. korauhew, praporec na lodj.
Flähme, f. Dünnung, slabina, slabizna.
Flamme, f. plamen, flamma; dim. das Flämmchen und Flämmlein, plamýnek. 2) fig. oheň, ol. plápol.
Flammen-, plamenný. Das Flammenfeuer, oheň plápolagjcý.
Flammen, 1. v. n. plápolati, plamenem hořeti, páliti. 2. v. a. plamenem wypáliti.
Flammicht, adj. plamenitý.
Flanell, m. flanel; von Flanell, flanelowý.
Flanke, f. bok, latus.
Flanken, m. hodný kus, kragjc, flák.
Flankiren, v. n. sem y tam se protulowati, těkati.
Flasche, f. flasse, lahwice, sl. plosk, ampulla; dim. das Fläschchen, Fläschlein, flasstička, lahwička, sl. plůsstěk.

Flaschenkeller, m. das Flaschenfutter, paudro na flasse, flassnjk.
Flaschenzug, m. sskřipec.
Flaschner, m. flassnýř, s. Klempener.
Flaser, f. fladr, žjlky. Der Flaser, babyka, s. Flader.
Flatterer, m. Flattergeist, fučjk, fučidlo, fifidlo, wrtkawý, nestálý člowěk.
Flatterhaft, adj. wrtkawý, těkawý, nestálý; adv. wrtkawě, nestále.
Flatterhaftigkeit, f. wrtkawost, těkawost, nestálost.
Flattern, v. n. třepati křjdly, proletowati, (prolitowati), wětřiti, třesstiti se, těkati.
Flattiren, v. a. podlebowati někomu, po srsti hladiti, s. Schmeicheln.
Flauen, v. a. die Wäsche, prádlo máchati, wymáchati.
Flaum, m. prach, prachowé peřj.
Flaumfeder, f. prach, mor. kwap, sl. papery.
Flechte, f. an der Haut, lisseg, impetigo. 2) Das Aftermoos, lissegnjk, alga, lichen. 3) pletené wlasy. 4) kossatina, kossina, f. Wagenflechte. 5) ljsa, ljska, crates, s. Hürde.
Flechten, v. a. du flichst, er flicht, ich flocht, habe geflochten, plésti, zaplésti, plectere; Kränze, wěnce wjti. 2) fig. sich in fremde Händel, másti se, plésti se do cyzých wěcý. Das Flechten, pletenj.
Flechtweide, f. Bandweide, čerwenice, wrba.
Flechtwerk, n. pletené wěcy, pletenina.
Fleck, m. kus, frustum; dim. das Fleckchen, Flecklein, kausek. 2) mjsto, locus. 3) flek, fljček, auf ein Kleid, záplata, assumentum, mor. lata, dim. latka; auf die Schuhe, přisstipek. 4) Ein Lappen, kloc, klůcek. 5) Am Leibe, posskwrna, wada, macula, naevus; ein blauer Fleck, modřina.
Flecken, m. ein Marktflecken, městec, městečko, městys, vicus, oppidum. 2) flek, wmazánj, posskwrna, auhona, macula, labes. 3) Die Kinderflecken, fleky, dětinské osutiny, nesstowice dětinské.

Fleckeln,

Fleckeln, v. a. Schuhe, přisstipky dáwati, zprawowati, flicky přissjwati.
Flecken, 1. v. a. zflekowati; gefleckt, zflekowaný, flekowatý, strakatý. 2. v. n. flekowati, fleků nadělati, sspiniti. 2) Flecken bekommen, flekowatěti.
Fleckfieber, n. petece, pl.
Fleckig, adj. flekowatý, strakatý; buntfleckig, peřestý. 2) vssissinaný, zmazaný, vmazaný, vsspinený.
Fleckkugel, f. kulička na fleky.
Fledermaus, f. netopeyr, ol. & mor. netopýř. 2) slezská gresslle.
Flederwisch, m. kosynka, peruť, perautka (perautko), mor. kosenka, křjdlo.
Flegel, m. bigák, sl. cepjc; sammt der Handhabe, cep, sl. cepy, s. Dreschflegel. 2) hulwát, chrapaun, sliwoň, bliwoň.
Flegeler, m. ein mit dem Flegel bewaffneter Bauer, cepnjk.
Flegeley, f. hulwátstwj, chrapaunstwj.
Flegelhaft, adj. hulwátský, chrapaunský.
Flegelkappe, f. ocepky, pl.
Flehen, v. a. ponjžené prosyti, snažné žádati; zu Gott, Bohu se modliti, s. Anflehen. Das Flehen, prossenj, prosba, modlenj, vpénj.
Flehentlich, adj. prosebný; adv. s ponjženau, snažnau prosbau; modle (modljc) se s pláčem, vpěnliwě.
Fleisch, n. zum Essen, maso, caro; libowina, pulpamentum; dim. masyčko; ein Stückchen Fleisch, masysko, caruncula. 2) fig. tělo; das Wort ward Fleisch, slowo tělem včiněno gest. 3) die Farbe, ol. pleť; schönes Fleisch, krásná pleť, sl. plť, russ. ploť.
Fleisch ·, masytý, z masa: Fleischspeise, masytý pokrm. 2) masný, na maso: Fleischmarkt, masný trh; Fleischtopf, hrnec na maso.
Fleischbank, f. masné (mastné) krámy, (gatka, pl.), macellum.
Fleischeisen, bey den Kürschnern, myzdřicý kosa.
Fleischen, v. a. abfleischen, myzdřiti.
Fleischer, m. Fleischhacker, Fleischhauer, řeznjk, ol. masař, sl. masár, lanio. Die —inn, řeznice.
Fleischer ·, řeznický: Fleischerhund, řeznický pes. Das Fleischerhandwerk, řeznictwj.
Fleischern, Fleischen, adj. z masa, masowý ·.
Fleischeslust, f. tělesnost, tělesná žádost.
Fleischfarbe, f. tělná barwa. Fleischfarben, Fleischfärbig, adj. tělné barwy.
Fleischfresser, m. masogjdek, žrač masa.
Fleischfressig, adj. masogedný, masožrawý.
Fleischgabel, f. potopowačka.
Fleischhacker, m. řeznjk, s. Fleischer.
Fleischhaut, f. mázdra.
Fleischicht, adj. masu podobný, gako maso.
Fleischig, adj. masytý, plný masa.
Fleischigkeit, f. masytost.
Fleischkammer, f. masárna, masný sklep.
Fleischlich, adj. tělesný, carnalis. adv. — ně.
Fleischseite, f. rub kůže.
Fleischselchner, m. vzenář.
Fleischwerk, n. masyté pokrmy, gjdla.
Fleischwerdung, f. wtělenj, s. Menschwerdung.
Fleiß, m. pilnost, pjle; snažnost; bedliwost, diligentia. 2) mit Fleiß, geflissentlich, naschwál, schwálně, zaumysla.
Fleißig, adj. pilný, snažný, bedliwý, diligens; adv. — ně, — wě.
Flennen, v. n. plakati, sklebiti se.
Flethe, f. Flöte, von Wolle, wálek z wlny.
Fletschen, v. n. das Maul, hubu rozdjrati, osskljbati se, ol. osskeřiti se; die Zähne, zuby wysklebowati, sl. zuby sstěřiti, wysstěřiti.
Fletschern, v. n. im Wasser, ssplauchati se, cákati se, máchati se, mor. čwáchati se, čwáněti se.
Flicken, v. a. pláceti, (plácat), zprawowati, oprawiti, mor. & sl. látati.
Flicken, m. der Fleck, záplata.
Flicker, m. zprawowač, opráwce, placač, sl. látač, mor. latař, flikař.
Flickerey, f. zprawowánj, oprawowánj, opráwka, zpráwka, plácánj, sl. látačka.
Flickwerk, n. plácanina; splácané djlo.
Flickwort, n. přjlepek.

Flieder,

Flieder, m. bez, s. Hohlunder.
Fliege, f. maucha, dim. musska, musca. 2) an dem Gewehre, musska.
Fliegen, v. n. ich flog, bin geflogen, letěti, létati, (litati), volare; auf- und davonfliegen, zlitnauti. 2) fig. prchnauti, rychle běžeti. Fliegend, litagjcý, létawý. Eine fliegende Brücke, letacý most; fliegende Fahne, rozwinutá korauhew; mit fliegenden Haaren, prostowlasý, prostými wlasy; fliegende Hitze, přecházegjcý horkost. Das Fliegen, litánj, volatus.
Fliegenbaum, m. waz, gilma, s. Ulmenbaum.
Fliegengift, n. ged na mauchy, mor. muffj kámen.
Fliegenklappe, f. Fliegenklatsche, plácačka, plesskačka.
Fliegenschnäpper, m. Fliegenstecher, muchoplasska, mor. muchárek, ficedula.
Fliegenschwamm, m. muchomůrka (wochomůrka), muchomor, sl. muchotrawka, agaricus muscarius. L.
Fliegenwedel, m. oháňka; der Fliegenwedelmacher, oháňkář.
Fliehen, 1. v. n. ich floh, bin geflohen, vtecy, vtjkati, prchnauti, vběhnauti, paty vkázati (někomu); s wańkem, nohami se poraditi, s rychljkem radu wzýti, fugere. 2. v. n. die Sünde, warowati se hřjchu, wystřjhati se, wyhnauti se, vitare.
Fließ, n. das goldene Fließ, zlaté rauno, aureum vellus. 2) strauha, potok.
Fließen, v. n. ich floß, bin geflossen, técy, (týcy), manare, fluere; das Harz fließt aus dem Baume, pryskyřice preyssti se ze stromu. 2) vom Wachse, rozpausstěti se, liquefieri. 3) fig. von Worten, plynauti; fließend, plynaucý. 4) woraus fließen, wypleywati z něčeho. 5) Das Papier fließt, papjr prorážj, prosskakuge; das Licht, swjčka se plawj, teče. Das Fließen, tečenj.
Fließpapier, n. Löschpapier, prorážegjcý, prosskakugjcý papjr, mor. propigecý papjr.
Fließwasser, n. tekutá, potočnj, řjčnj woda.
Fliese, f. pusstátko, s. Laßeisen.
Flimmern, v. n. třpytěti (třpytit) se, blyssteti se.
Flinder, m. dim. Flinderchen, Flinderlein, cetka, sl. libačka.
Flink, adj. hbitý, hybný, mrssný, obratný, mor. sswižný.
Flinkern, v. n. stkwjti se, blysstěti se.
Flinz, m. oblázkowý kámen, oblázek.
Flinte, f. flinta, ručnice. Vogelflinte, ptačnice.
Flintenstein, m. pazaurek. 2) křesný kámen, s. Feuerstein.
Flistern, v. a. & n. ssustěti, chřestěti; in die Ohren, do vssj ssептati, possеptati. Das Flistern, ssustěnj, ssеptánj, ssept.
Flitschrose, f. der Feldmohn, wlčj mak.
Flitter, m. dim. das Flitterchen, cetka, s. Flinder. Das Flittergold, zlaté cetky, pozlátko, (pozlátka), sl. blisk, zlaté libačky.
Flitterpappel, f. osyka, s. Aspe.
Flitzbogen, m. kusse, luk. Ein Flitzpfeil, (Flitschpfeil), střela, ssjp.
Flockasche, f. Loderasche, peyř, peyřenj.
Flocken, v. n. es flockt, snjh padá, kotaučé sněhu padagj.
Flocke, f. Flocken, m. dim. das Flöckchen, flok, dim. floček, chumáč, fafulek, kotauč; von Wolle, flok, ol. kluk, sl. klk.
Flockig, adj. flokowitý.
Flockseide, f. baura, s. Floretseide.
Floh, m. pl. Flöhe, blecha, dim. blesska, pulex. Er hört die Flöhe husten, slyssj trávu růsti.
Flohbeutel, m. blecháč.
Flohen, Flöhen, v. a. jemanden, wiskati, blech někomu hledati.
Flohig, adj. blechatý, blecháč.
Flohkraut, n. rdesno, wrbice, wrbka, polygonum persicaria. 2) Flohsame, blessnjk, chmeljk, sl. blessinec, plantago psyllium.
Flor, m. kwět, čas kwětu, kwětenj. 2) fig. sstěstj, dobrý staw.
Flor, m. flor, sl. fatěl; von Flor, florowý.
Floramor, m. kwět milosti, s. Amarant.

Floren, m. zlatý, mor. reynský, s. Gulden.
Floretseide, f. baura, zadní hedwábj.
Floß, n. & m. pl. die Flöße, wor; meh= rere Flöße verbunden, pramen, s. Flöße.
Floßband, m. sslahaun.
Flöße, f. plawidlo; plawenj. 2) plť, ratis. 3) eine Zimmerflöße, eine Tafel, wor dřjwj; mehrere verbundene Flößen, pramen.
Flößen, v. a. wléwati, s. Einflößen. 2) plawiti, naplawowati. 3) die Wäsche, máchati. Die Flößung, plawenj.
Flößer, m. Floßknecht, plawec, naplawač, mor. pltař, sl. pltnjk.
Floßfeder, f. peruť, pinna; die Floßfe= dern, perutj, n.
Floßholz, n. worowé dřjwj.
Floßgraben, m. plawidlo.
Flößplatz, m. náplawka.
Flöte, f. fletna, sl. flauta, dim. das Flöt= chen, fletnička. 2) s. Flethe.
Flöten, v. a. pjskati na fletnu.
Flötenmacher, m. fletnář.
Flott, adj. což plowe, plaucý; fig. flott le= ben, heyřiti, pleytwati.
Flotte, f. flota, (lodstwo?), classis.
Flötz, n. powrchnost. 2) dlažený. 3) im Bergbaue, wrstwa, stratum.
Fluch, m. kletj, klenj, prokletj, zlořečenj; klátba, kletba, maledictum, execratio.
Fluchen, v. a. kljti, klnauti, zlořečiti, láti; mor. hřessiti, maledicere, execrari. Das Fluchen, klenj, lánj.
Flucher, m. zlolegce, proklinač, maledicus.
Flucht, f. autěk, vtjkánj, vtečenj, fuga; die Flucht nehmen, na autěk se dáti, na vtjkánj se obrátiti; in die Flucht schla= gen, na vtjkánj obrátiti, zahnati, zpát= kem odehnati, prazžiti. 2) běh.
Flüchten, 1. v. n. vtecy, vtjkati, vběhnauti, prchnauti, paty vkázati, dáti se w ko= ty, w nohy; hřbet vkázati; s noha= mi, s wankem, s rychljkem se poradi= ti, fugere; rec. sich, vtecy se, confuge= re. 2. v. a. wynesti, odnesti.
Flüchtig, adj. prchlý, vtjkagjcý, na vtjká= nj, vtjkawý, zběhlý, poběhlý, poběhlec, fugax. 2) rychle pomjgegjcý, pominu= tedlný, rychlý. 3) kwapný, běžný, adv. —né. 4) letawý, do powětřj ljtagjcý.
Flüchtigkeit, f. prchlost, vtjkawost, fugacitas. 2) rychlost, kwapnost, velocitas. 3) lehkost, leuitas.
Flüchtling, m. odběhlec, poběhlec. 2) fig. fučjk, wrtkawý, pobuda.
Flück, adj. flück werden, pernatěti; flücke Vögel, pernatj, opeřenj ptácy.
Fluder, n. splaw.
Flug, m. let, ljtánj, volatus. 2) ein Flug Vögel, hegno, hauf ptáků; ein Flug Bienen, rog wčel.
Flügel, m. křjdlo, peruť, ala, dim. das Flügelchen, Flügellein, křjdýlko. 2) ko= synka, perautka. Die Flügel hängen las= sen, křjdla swěssiti; Flügel bekommen, křjdlatěti, fig. k zrůstu přigjti, zmoc= niti se.
Flügel=, křjdlatý, s křjdly. Das Flü= gelpferd, křjdlatý kůň, pegasus. Der Flügelmann, muž na křjdle stogjcý, kři= delnjk?
Flügeln, v. a. part. geflügelt, křjdlatý, alatus. 2) einen Vogel, do křjdla postřeliti, raniti.
Flügelwerk, n. das Geflügel, drůbež (drů= beř), hawěť, mor. pernactwo, sl. hyd.
Fluggeld, n. weyletné, plat z wčel.
Flughaber, m. Windhaber, owsyna, auena fatua, L.
Flugloch, n. an Bienenstöcken, česno, wey= let; an Taubenschlägen, poklop.
Flugs, adv. honem, záhy, spěssně.
Flur, f. planina, pole, rolj, luka, plur. 2) hony, plur. s. Esche, humna. 3) Dreschflur, humno.
Flurscheidung, f. Flurgränze, meze rolj, končiny.
Flurstein, m. meznjk, s. Grenzstein.
Fluß, m. plur. die Flüsse, tok, tečenj, fluxus. 2) řeka, fluuius; dim. das Flüßchen, Flüß= lein, malá řeka, (řjčka?), potůček. 3) flus, fluxio. 4) tok, der weibliche Fluß, ženský kwět. S. auch Bauchfluß, Blut= fluß,

Fluß, u. s. w. 5) rozpuſſtěnj, das Gold iſt im Fluſſe, zlato ſe rozpauſſtj.
Fluß=, řjčný, fluuiatilis: Flußkrebs, řjčný rak.
Flußbett, n. řečiſſtě, ſtruha.
Flußgalle, f. eine Geſchwulſt an den Hinterfüßen der Pferde, nálewky, pl.
Flußhaus, n. fluſárna.
Flüſſig, adj. tekutý, fluidus. 2) rozpuſſtěný, liquidus. 3) wlhký, fluſowitý.
Flüſſigkeit, f. tekutoſt, fluor; mok, fluidum.
Fluth, f. des Meeres, wyſtupowánj, přibýwánj moře; přjtok, aeſtus, acceſſus maris. 2) powodeň, rozwodněnj, inundatio; potopa, diluuium. 3) moře, zeřenj moře; die Fluthen, wlny.
Fluthbett n. řečiſſtě, ſtrauha.
Fohre, Föhre, f. die Kiefer, borowice, ſoſna, (chwůg), pinus ſylueſtris, L.
Föhren, adj. borowý, ſoſnowý.
Folge, f. poſtupowánj, náſledowánj. Das iſt keine Folge, to nenáſleduge z toho. Einem Folge leiſten, někoho poſlauchati; zu Folge deines Befehles, deinem Befehle zu Folge, podlé rozkazu twého. 2) Die Folge der Könige, poſlaupnoſt králů, ſucceſſio. 3) budaucý, přjſſtj čas; in der Folge, čaſem, napotom. 4) náſledek, ſequela. 5) záwirka; eine Folge aus etwas ziehen, z něčeho zawjrati.
Folgen, v. n. náſledowati, za někým gjti, naſtupowati, poſtupowati, ſequi; einem auf dem Fuße, w patách (w zápětj) za někým gjti. Ein Unglück folgt auf das andere, gedno neſſtěſtj druhé ſtjhá. Folgender Maßen, náſledugjcým způſobem, takto. 2) poſlauchati, poſlechnauti, obedire; anderer Rathe folgen, po radě giných poſtupowati; der Vernunft, podlé rozumu pokračowati, rozumem ſe řjditi.
Folgends, adv. pak, potom. 2) budaucně. 3) dále. 4) náſledowně.
Folgern, v. a. woraus, z něčeho zawjrati, wywoditi. Die Folgerung, záwěrek, záwirka, zawjránj.
Folgezeit, f. přjſſtj, budaucý čas.
Folglich, conj. náſledowně, tedy.
Folgſam, adj. wolný, powolný, poſluſſný; adv. — ně.
Folgſamkeit, f. wolnoſt, powolnoſt, poſluſſnoſt, obſequium.
Folter, f. das Werkzeug, ſſtřipec, řebřjk, mučidlo, equuleus; auf die Folter ſpannen, na ſſtřipcy ztáhnauti, na řebřjk dáti. 2) mučenj, trápenj, muka, tormentum. 3) vtrpné práwo, tázánj v trpným práwem, quaeſtio. 4) fig. des Gewiſſens, trápenj ſwědomj.
Folterbank, f. towaryſſké máry, obecné máry.
Folterer, m. mučitel, katan, tortor.
Folterkammer, f. mučjrna.
Foltern, v. a. na ſſtřipcy ztáhnauti, katem trápiti, vtrpným práwem tázati, mučiti, trápiti, katowati, trápenjm mořiti, torquere. 2) fig. ſužowati, trýzniti, trápiti. Das Gewiſſen foltert ihn, ſwědomj ho trápj, ſužuge. Die Folterung, mučenj, zmučenj, trápenj, mořenj.
Folterſeil, n. hauſlička, fidiculae.
Foppen, v. a. ſſiditi, za blázna mjti, ſmjch ſobě dělati z někoho, ſ. Vexiren.
Fopperey, f. ſſizenj, poſmjſſky.
Forcht, ſ. Furcht.
Förder, adv. obſ. weiter, dále, budaucně.
Forder, ſ. Vorder.
Förderlich, adj. fedrowný; einem — ſeyn, někomu nápomocnu býti, k vžitku býti, dopomáhati.
Fördern, v. a. ſpěſſně co vdělati, poſpjſſiti s něčjm, čerſtwě odbyti. 2) fedrowati, ſ. Befördern. Die Förderung, odbýwánj; dopomáhánj, fedrowánj, fedrunk.
Fordern, v. a. vor Gericht, obeſlati; zuſammen, ſwolati, vocare. 2) žádati, požádati, pohledáwati, chtjti mjti, poſtulare. Die Zeit fordert es, čas tomu chce.
Forderung, f. žádánj, pohledáwánj, žádoſt, poſtulatum.
Förderſam, adj. proſpěſſný, adv. proſpěſſně; förderſamſt, co neyſpěſſněgi.
Förderungsbrief, m. fedrowný liſt.
Forelle, f. pſtruh, trutta, ſalmo foria. *Lin.*

Der Forellenbach, pstružnj potok. Der Forellensallat, salát pstruhowý.
Forke, f. widle, plur.
Forkel, Forchel, Furkel, f. rozsoſſka, socha.
Forkeln, v. a. von Hirschen, napjchnauti na rohy, rohama trkati.
Form, f. forma, podoba, způsob, forma.
Format, n. formát, m.
Formel, f. formule, notule.
Formen, v. a. twořiti, formowati.
Formenschneider, m. řezač forem, rytec na dřewě.
Formkopf, m. palice.
Förmlich, adj. způsobný, foremný; adv. —ně. 2) náležitý, slussný. adv. —tě, —ně.
Förmlichkeit, f. způsobnost, foremnost. 2) náležitost.
Formsand, m. pjsek na formy.
Forschen, v. n. nach etwas, pilně se ptáti po něčem, wyptáwati, sciscitari. 2) zpytowati, skaumati, scrutari. Das Forschen; wyptáwánj, zpytowánj, skaumánj.
Forscher, m. wyptawač, skaumač, zpytatel, scrutator.
Forst, m. wrch střechy, s. Firste.
Forst, m. les, lesyna, háj, silua, saltus. 2) Revier, hágenstwj.
Forst=, lesnj: das Forstamt, lesnj auřad.
Förster, m. forsst, myslliwec, lesownj.
Forsthammer, m. Waldhammer, ceychowačka.
Forstknecht, m. hajný.
Forstmann, m. lesnj.
Forstmeister, m. forsstmistr, zpráwce lesu.
Forstrecht, m. lesnj práwo. 2) Das Anweisegeld, weykazné.
Fort, adv. dále, porro. 2) fort mit dir, pryč s tebau, apage. 3) fort und fort, pořád, napořád. 4) so fort, hned, ržjzem, mox.
Fort=, in der Zusammensetzung mit Zeitwörtern, dále, pořád, před se. 2) preč, pryč, v, od, za.
Fortan, adv. dále, budaucně, s. Ferner.
Fortbringen, v. a. z mjsta připrawiti, odbyti, odprawiti, odnesti, odwezti. 2) fig. wychowati, fedrowati; sich, wyžiwiti se. Die Fortbringung, odprawenj, odnessenj, wychowánj, wyžiwenj.
Fortdauer, f. trwánj, setrwánj, s. Dauer.
Fortdauern, v. n. setrwati, potrwati.
Fortfahren, 1. v. n. odjeti, odjjžděti, pergere. 2) pokračowati, dále mluwiti, continuare. 2. v. a. odwezti, odwážeti, prouehere.
Fortfliegen, v. n. vletěti, auolare.
Fortfließen, v. n. vtecy, vplynauti. 2) pořád, před se tecy, profluere.
Fortführen, v. a. odwesti, abducere. 2) dále westi, producere. Die Fortführung, odwedenj, dálssj wedenj.
Fortgang, m. průchod, prospěch, daření, prospjwánj, successus, progressus; in Kenntnissen einen Fortgang machen, w vměnj prospjwati.
Fortgehen, v. n. odegjti, preč gjti, odcházeti, abire. 2) pořád gjti, dále pokračowati, progredi. 3) Fortgang haben, průchod mjti.
Forthin, adv. dále, pak, budaucně, posthac, deinceps.
Fortjagen, v. a. odehnati, zahnati, abigere, expellere.
Fortkommen, v. n. vgjti. 2) dále přigjti. 3) fig. powesti se, dařiti se, podařiti se; vžiwiti se; wzrůsti.
Fortkönnen, v. n. z mjsta mocy, nicht fortkönnen, z mjsta nemocy.
Fortkriechen, v. n. odlezti.
Fortlaufen, v. n. odběhnauti, vtjkati. 2) pořád běžeti.
Fortmachen, 1. v. a. sich, kliditi se. 2. v. n. pospjssiti; mache fort, děley pořád, pospěš sy.
Fortpflanzen, v. a. přesaditi, transplantare; rozploditi, rozplemeniti, propagare. Die Fortpflanzung, přesazowánj, transplantatio; rozplozowánj, rozplemeněnj.
Fortreißen, v. a. vtrhnauti, potrhnauti, 2) k sobě, s sebau táhnauti.
Fortreiten, v. n. odjeti, vjeti (na koni).
Fortrucken, v. n. postaupiti, vstaupiti, dále se hnauti, vssinauti se.

Fortrücken, v. a. postrčiti, odstawiti, powaliti, possaupnauti.
Fortschaffen, v. a. odprawiti, odkliditi; odbyti, odbýwati. 2) wyprawiti. Die Fortschaffung, odprawenj, odbytj.
Fortschicken, v. a. pryč poslati, zaslati.
Fortschieben, v. a. possaupnauti, postrčiti.
Fortschiffen, v. n. odplauti, odplawiti se.
Fortschleichen, v. rec. sich, vtjhnauti, kradmo vgjti, odebrati se.
Fortschleppen, v. a. odwlecy, zanášeti, ssmeykati.
Fortschleudern, v. a. odmrštiti, odwrcy.
Fortschreiten, v. n. postupowati, dále kráčeti, pokračowati, progredi. Die Fortschreitung, pokračowánj, dálšj kráčenj.
Fortschritt, m. prospěch, progressus.
Fortsetzen, v. a. dále posaditi. 2) fig. ein Werk, w djle pokračowati; den Krieg, wognu dále wésti, continuare.
Fortsetzung, f. dálšj konánj; dálšj wedenj; prodlaužení; pokračowánj w něčem.
Fortstecken, v. a. postrkowati, dále strčiti.
Fortstecknagel, m. potykač.
Fortstoßen, v. a. odstrčiti, odstrkowati, dále strčiti, postrkowati. Die Fortstoßung, odstrčenj, odstrkowánj.
Forttragen, v. a. odnésti, odnášeti, auferre; dále nésti. Die Forttragung, odnessenj, odnášenj.
Forttreiben, v. a. dále hnáti, odehnati, odháněti, zahnati, propellere. 2) fig. dále wésti, prowozowati.
Forttrieb, m. dálšj wedenj, prowozowánj.
Forttrollen, v. rec. sich, kliditi se, táhnauti, hýbati.
Fortwälzen, v. a. odwaliti, odwalowati.
Fortwandern, v. n. odwandrowati.
Fortweisen, v. a. jemanden, odbyti někoho.
Fortziehen, 1. v. n. odebrati se, odstěhowati se, odtáhnauti. 2. v. a. dále, pořád tahati. Das Fortziehen, die Fortziehung, odebránj, odstěhowánj, odtahnutj.
Fotze, f. capka, kunda. 2) tlama.
Fracht, f. náklad, wozba. 2) das Frachtgeld, plat za wozenj.
Fracht-, nákladnj: der Frachtwagen, nákladnj, těžký wůz, wůz s nákladem.
Frachten, v. a. náklad wozyti.
Fragamt, n. dotazný auřad.
Frage, f. otázánj; otázka, interrogatio. Die peinliche Frage, vtrpné tázánj, mučenj, quæstio.
Fragweise, adv. po otázkách, w otázkách.
Fragen, v. a. jemanden, ptáti se, zeptati se, optati se, tázati se, otázati se někoho, interrogare; nach etwas, ptáti se po něčem, nač; um Rath fragen, s někym radu bráti, poraditi se, někoho za radu žádati. 2) imp. es fragt sich, gest otázka, gedná se o tom. 3) fig. nach niemanden fragen, na žádného nedbati; er fragt nichts nach dem Gelde, nic sobě penéz newšjmá, o penjze nestogj; er fragt den Henker darnach, čerta dbá o to, na to. Das Fragen, ptanj, tázánj.
Frager, m. tazatel, otazowač.
Frageren, f. wěčné ptanj, otazowánj.
Fragestück, n. otázka.
Fraiß, f. psotnjk, božec, mor. břed, (wřed), sl. zrádnjk, analepsis. 2) das Fraißam, padaucý nemoc, epilepsia. 3) Fraißrecht, hrdelnj práwo.
Fraißamkraut, n. božcowé kořenj.
Fraißamrose, f. piwoňka, paeonia.
Franciskaner, m. frantisškán, ol. bosák.
Frank, adj. frank und frey, docela swobodný.
Franke, m. frank, francauzská mince 8 grossů platjcý.
Fränkisch, adj. francký; fränkischer Wein, Frankenwein, francké wjno.
Franse, Franze, f. třepenj, mor. střapenj, střapec, dim. Fränschen, třepenjčko, vulgo francle, pl.
Fransig, franzig, adj. třepenatý, roztřepený.
Franz, m. františšek, franta, francek.
Franz-, francauzský: Franzband, francauzská wazba. Franzbrandwein, pálený z wjna.
Franzose, m. francauz, Gallus. Die Französinn, francauzka.

Franzo-

Franzosen, pl. francauze, pl. nemoc francauzská, ol. francká, lues venerea.
Französisch, adj. francauzský, adv. francauzky, po francauzsku.
Fraß, m. žranj, žrádlo. 2) žrautstwj; Fraß und Füllerey, obžerstwj, gula. 3) žraut, gluto.
Fräßig, adj. žrawý, s. Gefräßig.
Fratschler, m. ein Höker, hokynář. Die Fratschlerinn, hokynářka, sl. flárka.
Fratz, m. křápé, žábé, fakáné. Das Fratzengesicht, ostuda, potwora, ohawa. mor. karhan, passkřiwec.
Fratze, f. frašky, ssašky, (ssibřinky, Com.) nugae.
Frau, f. panj, domina; dim. Fräuchen, Fräulein, panička. 2) Weib, žena, vxor. 3) Frau vom Hause, hospodyné, hera. 4) hochwürdige Frau, welebná matka. 5) unsere liebe Frau, panna, panenka Marya, matka Božj. 6) in Zusammensetzungen: Bauerfrau, sedlka, Bettlerfrau, žebračka.
Frauen, žensky: nach der Frauen Weise, po žensku; Frauensperson, Frauenbild, ženská osoba; Frauenkloster, panenský klášter. 2) Frauenkirche, Frauentag, kostel, swátek panny Marye.
Frauenblatt, n. s. Frauenmünze.
Frauendistel, f. ostropes, carduus Marianus.
Fraueneis, n. matky Božj led, glacies Mariæ.
Frauenfaden, m. Sommerfaden, babj léto.
Frauenglas, n. Marienglas, kočičj střjbro.
Frauenhaar, n. netjk, ženský wlas, adianthum.
Frauenknecht, m. ženkýl.
Frauenmantel, m. husý nůžka, alchemilla.
Frauenmünze, f. das Frauenkraut, matky Božj bylina, řecká máta, mentha saracenica, tanacetum balsamita, *Lin.*
Frauenstand, m. staw wdaných, manželstwj.
Frauenvolk, n. Frauensleute, ženské, plur. ženstwo.
Frauenzimmer, n. ženský pokog, (fraucymer), gynæceum. 2) pohlawj ženské. 3) ženská, fœmina.
Fräulein, n. slečna, dim. slečinka, ol. sslechtična.
Frech, adj. smělý, opowážliwý, audax. 2) swéwolný, nezbedný, mor. rozgedlý, procax, proteruus. 3) nestydatý, impudens. adv. směle, —wě, —né.
Frechheit, f. smělost, opowážliwost. 2) swéwolnost, nezbednost, mor. rozgedlina. 3) nestydatost.
Fremd, adj. cyzý, extraneus, alienus; cyzokragný, přespolnj, exterus. 2) ein Fremder, přjchozý, pohostinný, hospes, peregrinus. 3) neznámý, neobyčegný, podiwný. Es kommt mir fremde vor, zdá se mi nepowédomé, diwné.
Fremdartig, adj. ginébo způsobu.
Fremde, f. cyzyna; in die Fremde gehen, přes pole odgjti; in der Fremde seyn, w cyzým kragi, pohostinu býti, peregre esse.
Fremdling, m. cyzozemec, přespolnj, pohostinný, přjchozý, peregrinus. 2) fig. in der Sache bin ich ein Fremdling, ta wěc gest mi neznámá, nepowédomá; w tom neysem zkussený.
Freßbegierde, f. hltawost, lakotnost, obžernost, mor. obžjrnost, sl. pažrawost.
Fresse, f. tlama, huba.
Fressen, v. a. er frißt, fraß, hat gefressen, žráti, hltati, hltawé gjsti, w oblo požjti, vorare, sežrati, devorare; das Leid in sich fressen, ljtostj se vžrati; den Tod an etwas, smrti se na něcem nažrati. 2) fig. zžjrati, pohltiti; um sich fressen, rozgjdati se, rozežrati, rozežjrati se; um sich fressend, rozgjdawý.
Fressen, n. žranj, žrádlo.
Fresser, m. žráč, žraut, hltoň, lakota, obžera, sl. obežralec, požrawec, mando, helluo, gluto.
Fresserey, f. obžerstwj, žrautstwj, gula. 2) žranice, commessatio.
Freßfieber, n. die Freßkrankheit, snědek.
Freßgierig, m. žrawý, hltawý, žjrný, adv. hltawé.

Freßsack, Freßwanst, m. žrawt, wlčj ſtte= wo, neſyta.
Frettchen, n. das Frettwieſel, chramoſteyl, laſyce bjlá, viverra.
Freude, f. radoſt, potěſſenj, gaudium. Vor Freude, radoſtj; voller Freude, plný (plnj, pl.) radoſti.
Freuden=, radoſtný: Freudentag, radoſtný den, den radoſti; freudenlos, adj. bez radoſti.
Freudenfeſt, n. radoſtná ſlawnoſt; Freu= denmahl, radowánky, pl. hody, hodo= wánky.
Freudenreich, Freudenvoll, adj. radoſtný, radoſti plný.
Freudig, adj. radoſtný, weſelý, gaudens, lætus; ochotný, alacer.
Freudigkeit, f. radoſt, pleſánj; weſeloſt, lætitia; ochotnoſt, alacritas.
Freuen, ſich, v. rec. über etwas, radowati ſe, weſeliti ſe, těſſiti ſe z něčeho, gaudere. Ich freue mich darauf, těſſjm ſe na to. Es freuet mich, těſſj mne.
Freund, m. přjtel, amicus. 2) přjbuzný, cognatus. 3) fig. milownjk, amans. 4) dobrý, amicus; die Nacht iſt niemands Freund, noc nenj žádnému dobrá.
Freundinn, f. přjtelkyně, ol. přjtelnice, amica. 2) přjbuzná, přátelſká.
Freundlich, adj. přjwětiwý, wljdný, přá= telſký, comis, humanus; adv. wě, —ſky.
Freundlichkeit, f. přjwětiwoſt, wljdnoſt.
Freundſchaft, f. přátelſtwj, amicitia. 2) přjbuznoſt, přjbuzenſtwj, ſpřjzněnj, cognatio. 3) von mehrern Perſonen, přá= telſtwo, přátelé.
Freundſchaftlich, adj. přátelſký, laſkawý; adv. přátelſky, laſkawě.
Frevel, m. bezprawj, křiwda, injuria. 2) in den böhmiſchen Landrechten, pých, ol. hrdoſt, violatio fundi. 3) weytržnoſt, ſwéwolnoſt, petulantia; opowážliwoſt, wſſetečnoſt, zaumyſlnoſt, temeritas.
Frevelhaft, adj. weytržný, ſwéwolný, opo= wážliwý, zaumyſlný; adv. — ně, —wě.
Freveln, v. n. bezprawj činiti, křiwditi; vbljžiti, injuriari.
Frevelich, adj. zaumyſlný, temerarius; freventlich ſündigen, zaumyſlně hřeſſiti, ſ. Frevelhaft.
Frevler, m. který křiwdu činj, weytržnjk.
Frey, adj. ſwobodný, zwolný, ſoběwolný, liber. 2) prázdný, vacuus, expers. 3) proſtý; frey im Reden, proſtořeký; mit freyen Haaren, proſtowlaſý. 4) im freyen Felde, w ſſirém poli; unter freyem Himmel, pod ſſirým nebem. 5) von freyen Stücken, z čiſta gaſna, ſamo od ſebe, vltro. 6) der Baum ſteht frey, ſtogj ſám pro ſebe, o ſamotě. 7) Es ſteht ihm frey, má na wůli, geſt mu ſwobodno; frey ſtellen, dáti na wůli; frey laſſen, propuſtiti, nechati na wůli. 8) frey machen, oſwoboditi, zproſtiti, zhoſtiti; frey ſprechen, za wyvčenau dáti. 9) freye Koſt, ſtrawa z darma; jemanden frey halten, wydržeti někoho. 10) ein freyes Leben, rozpuſtilý žiwobytj. 11) In Zuſammenſetzungen: Fehlerfrey, bez chyb, chyb proſt; ſchuldenfrey, bez dlu= hů, dluhů prázdný. Adv. ſwobodně, zwolně, po wůli, libere.
Frey=, ſwobodný; der Freyherr, ſwobod= ný pán; der Freyhof, ſwobodný dwůr; der Freymäurer, ſwobodný zednjk. 2) zdarma: der Freytiſch, ſtůl, tabule za darmo.
Freybauer, m. ſwobodnjk.
Frey, Freyde, f. námluwy, ſ. Freyth.
Freybeuter, m. kořiſtnjk. Die Freybeute= rey, kořiſtnictwj.
Freybrief, m. weyhoſt, weyſada. 2) pas.
Freyeigen, adv. wlaſtnj.
Freyen, v. a. um eine Perſon, namlauwati ſobě oſobu. Sie freyen ſich, chtěgj ſe, namlauwagj ſe.
Freyer, m. fregjř, kalán, mor. záletnjk, procus.
Freyerey, f. freg, fregowánj, námluwy, mor. zálety.

Freyfrau, Freyinn, f. ſſlechtična, baronka, ſwobodná panj.
Freygebig, adj. ſſtědrý, liberalis; adv. ſſtědře.
Freygebigkeit, f. ſſtědroſt, ſſtědrota.
Freygelaſſen, adj. propuſſtěný z poddanoſti, oſwobozený, wyhoſſtěný, manumiſſus, libertus.
Freyheit, f. ſwoboda, ſwobodſtwj, ſwobodnoſt, zwolnoſt, zwůle, libertas. 2) weyſada, immunitas.
Freyheitsbrief, m. weyſada, weyſadnj liſt, privilegium. 2) ſ. Freybrief.
Freyheitsort, m. weyſadnj mjſto, weyſada.
Freyherr, m. ſwobodný pán, baron, ſſlechtic; die Freyherrinn, baronka, ſwobodná panj.
Freyherrlich, adj. baronſký, ſſlechtický.
Freyjahr, n. lhůta na geden rok.
Freylaſſen, v. a. propuſtiti, wyhoſtiti, manumittere. 2) wypuſtiti. 3) na wůli nechati, ſ. Frey.
Freylaßbrief, m. weyhoſt, ſ. Freybrief.
Freylaſſung, f. propuſſtěnj, wyhoſſtěnj.
Freylich, adv. owſſem, arcy, ba, bodegž, vtique, omnino. 2) owſſem, ſyce, quidem.
Freymachung, f. das Freymachen, wyſwobozenj, wyproſſtěnj, zhoſſtěnj, zproſſtěnj, vprázdněnj, ſ. Frey machen.
Freymann, ſ. Freyſaß. 2) pohodný.
Freymüthig, adj. vpřjmný, ſwobodný, adv. — ně, ingenue.
Freymüthigkeit, f. ſwobodná vpřjmnoſt.
Freyſaß, m. ſwobodnjk, dědinnjk, mor. dwořák.
Freyſprechung, f. dánj, doſtánj za wyvčenau, mor. připowěděnj za towaryſſe, za miſtra, ſ. Frey ſprechen.
Freyſtaat, m. republika, ſwobodná obec.
Freyſtadt, f. ſwobodné měſto. 2) ſ. Freyſtätte.
Freyſtätte, f. autočiſſtě, autočiſſtné mjſto; bezpečné, ſwaté mjſto, neb měſto, aſylum.
Frey ſtehen, frey ſtellen, ſ. Frey.
Freytag, m. pátek, dies Veneris.
Freyth, f. námluwy, kalanda, mor. záletý.
Freythof, m. krchow, hřbitow, cœmeterium.
Freyung, f. oſwobozenj, ſwoboda, weyſada.
Freywerber, m. ſnaubce, námluwce, námluwčj, ſtaroſwat, conciliator nuptiarum. Die Freywerberinn, námluwčj.
Freywillig, adj. dobrowolný, ſpontaneus, voluntarius. Ein freywilliger Soldat, dobrowolnjk; adv. dobrowolně, ſamochtě, ſamoděk, ſponte, vltro.
Freywilligkeit, f. dobrowolnoſt, dobrowolenſtwj.
Fricaſſee, f. odwárka, podpauſſtka.
Friede, m. pokog, mjr, pax; laß mich mit Frieden, zufrieden, nech mne na pokogi, s pokogem, dey mi pokog. In Frieden, w pokogi. Es iſt Friede, geſt pokog, ol. mjr. Friedelos, Friedlos, bez pokoge, bezpokogný.
Friedensbrecher, m. ruſſitel pokoge.
Friedensbruch, m. ruſſenj pokoge.
Friedensbrüchig, adj. pokog ruſſjcý.
Friedenshandlung, f. gednánj o pokog, ſneſſenj o pokog.
Friedensſchluß, m. zawřenj pokoge.
Friedensſtifter, m. gednatel pokoge; mjřitel, ſmjrce.
Friedensſtörer, m. tropič nepokoge, buřič.
Friedfertig, adj. pokogný, mjrný, tichý, pacificus; adv. pokogně, mjrně.
Friedfertigkeit, f. pokognoſt, tichoſt.
Friedlich, Friedſam, ſ. Friedfertig.
Friedliebend, adj. pokoge milowný.
Frieren, v. n. ich fror, habe gefroren, mrznauti, zymu trpěti, mrazyti ſe; zábſti, mor. ozýbati, frigere. Es fror mich, záblo mne. Es friert mich an den Händen, zebe mne w ruce. 2) Imp. mrznauti, vmrznauti, omrznauti, zmrznauti, zamrznauti. Es wird frieren, bude mrznauti. Es hat gefroren, mrzlo. 3) congelari, die Erde iſt gefroren, země zmrzla, ſ. Gefrieren. Das Frieren, mrznutj, mrazenj.
Frieſel, m. čerwené, palčiwé neſſtowičky, ſpála, Boa, purpura.
Fringeiſen, n. bey den Färbern, ſwigadlo.
Friſch, adj. čerſtwý, recens. Friſche Butter,

ter, nowé, čerstwé máslo; frisches Obst, čerstwé (mor. swiži) owoce. Frisch und gesund, zdrawý a čerstwý, saluus. 2) čilý, ochotný, alacer; adv. čerstwě, ochotně, čile, chutně; frisch daran, s chutj do toho.
Frischbier, n. řeďina, patoky.
Frischbiermann, m. řeďinář.
Frischbierweib, f. řeďinářka.
Frische, f. čerstwost, ochotnost; die Frische an dem Fleische, plet, f.
Frischling, m. fryšle, fryšlenec, diwoký wepřjk.
Frisiren, v. a. fryzyrowati, kaděřiti.
Frist, Fristung, f. lhůta, perendinatio; průtah, dilatio; přjrok, přjroči, induciæ; in Jahres Frist, za rok, na rok; auf Lebensfrist, na celý žiwot; Fristweise, na lhůty.
Fristen, v. a. lhůtu dáti, prodlaužiti, protáhnauti, odložiti, prorogare; das Leben, žiwot prodlaužiti. Die Fristung, prodlaužení.
Froh, adj. rád, wesel, weselý, laetus, hilaris; frohen Muths seyn, dobré, weselé, mysli býti; die frohe Stunde, utěšená chwjle; einer Sache froh werden, zradowati se z něčeho; adv. rád, wesele.
Fröhlich, adj. weselý, radostný, hilaris; adv. wesele, radostně.
Fröhlichkeit, f. weselost, weselj, radost.
Frohlocken, v. n. plesati, radowati se, radostj poskakowati, exultare. Das Frohlocken, plesánj.
Frohn, adj. obs. swatý, slawný, panský. 2) robotnj.
Frohn, m. der Gerichtsdiener, posel, poslanec.
Frohnaltar, n. weliký oltář.
Frohnarbeit, f. robota.
Frohnbar, adj. robotnj.
Frohnbauer, m. robotnj sedlák.
Frohndienst, m. die Frohne, robota, angaria.
Fröhnen, v. n. robotowati, angariam præstare; slaužiti, seruire.
Fröhner, m. robotnjk, robotjř.
Frohnleichnam, m. Božj tělo, corpus Christi.
Frohnleichnamsfest, n. swátek, hod Božjho těla, festum corporis Christi.
Fromm, adj. frömmer, frömmste, dobrý, bonus; tichý, placidus. 2) sprawedliwý, probus. 3) dobrotiwý, benignus. 4) bohabogný, nábožný, pius. adv. dobře, nábožně.
Frommen, v. n. zyſſtnu býti, platnu býti, vžitek přinesti. Das Frommen, vžitek, platnost.
Frömmigkeit, f. nábožnost, bohabognost, dobrota, pietas, probitas.
Frömmling, n. swatauſſek, swatáček.
Fronte, f. čelo, průčelj, frons.
Frosch, m. žába, skokan, rana; dim. das Fröschchen, Fröschlein, Fröschel, žabka, žabička, ranula. Ein junger Frosch, žábě. 2) fig. eine Krankheit, žába. 3) Ein Einsatz von Holz, kačjrek. 4) bey den Böttchern, die Kimme, autory.
Fröschen, v. n. žáby chytati.
Froschleich, m. žabj hnjzdo, žabj wagjčka; ein unausgebildetes Fröschchen, pulec.
Froschlöffel, m. Wasserwegerich, wodnj gitrocel, alisma plantago, *Lin.*
Frost, m. zyma, studeno, frigus. 2) mráz, gelu; ein kleiner Frost, mrazýk, mrázek.
Frostbeule, f. oznobenina, odznobenina, sl. odzáblina, pernio.
Frösteln, v. n. zymu pocýtiti; mich fröstelt, gde po mně mráz.
Frostig, adj. studený, mrazywý, sychrawý, gelidus. 2. zymomřiwý, frigoris impatiens; adv. — ně, — wě.
Fröstler, Fröstling, m. zymomřiwý člowěk.
Frucht, f. auroda, požitek zemský, obilj, požiwenj, fructus. 2) von den Bäumen, owoce, pomum. 3) bey den Thieren, plod, ol. zárod, zárodek, fetus. 4) fig. požitek, vžitek, platnost, utilitas.
Frucht=, obilný, owocný; der Fruchtbaum, owocný strom.
Fruchtbar, adj. nosny, aurodny, ol. žizný, fertilis. 2) plodny, plodistwy, plemenný, fecundus. 3) hogny, vber. adv. — ně, — wě.
Fruchtbarkeit, f. auroda, aurodnost, plodnost,

dnost, nosnost, ol. žjzň, fertilitas. 2) plodnost, fecunditas. 3) hognost, vbertas.
Früchtchen, Früchtlein, (Früchtel), n. von einem Menschen, kwjtek, gadýrko, kopa.
Fruchtboden, m. obilnice, sýpka.
Fruchtbringend, adj. aurodný, owocný, s. Fruchtbar.
Fruchten, v. n. prospěti, prospjwati, platnu býti, prodesse.
Fruchtknoten, m. zárodek, germen.
Fruchtlos, adj. bez owoce, bez vžitku. 2) neplatný, nevžitečný, daremný, marný, inanis, inutilis. adv. — ně, na darmo, z bůh darma.
Fruchtlosigkeit, f. neplatnost, nevžitečnost.
Fruchtmangel, m. neauroda.
Fruchtnießung, f. vžjwánj požitku, vsus fructus.
Fruchtschrumpf, m. schodek na obilj.
Früh, der Frühe, adj. časný, brzký, maturus. Die frühe Jugend, prwnj wěk; der frühere Lebenswandel, prwnějšj žiwobytj. 2) rannj, matutinus. 3) ranný, raučj, præcox; Adv. brzy, časně, raně, záhy. 2) ráno, mane; sehr früh, ranjčko, bene mane. Früher, compar. raněgi, časněgi, dřjwe, spjše.
Früh -, rannj, matutinus: Das Frühgebeth, rannj modlitba; die Frühpredigt, rannj kázanj. 2) von Früchten, raný und ranj: Frühapfel, rané gablko. Frühgerste, raný gečmen. Frühobst, rané, raučj, sl. škoré, rané owoce. 3) před časem: früh klug, před časem maudrý.
Frühblümlein, n. chudoba, chudobička, s. Gänseblume.
Frühe, f. ráno, tempus matutinum. In aller Frühe, ranjčko, časně ráno.
Früherbsen, pl. rychljk.
Frühjahr, n. garo, podletj, mor. wesno, ver.
Frühling, m. s. Frühjahr. 2) rané gehně, djtě; rychljk.
Frühlings -, garnj, garý, vernus: Die Frühlingsluft, garnj powětřj; der Frühlingssaffran, Frühsaffran, garnj ssaffrán.
Frühmette, f. gitřnj, matutinum.
Frühstück, n. snjdanj, n. snjdaně, f. jentaculum.
Frühstücken, v. n. snjdati; wir haben schon gefrühstücket, giž sme posnjdali.
Frühzeitig, adj. raný, raučj, præcox. 2) časný, tempestivus. 3) fig. před časem; ein frühzeitiges Kind, ranaussek; ein frühzeitiger Tod, brzká, časná smrt. adv. časně, brzy, mature; před časem.
Fuchs, m. pl. Füchse, lisska, vulpes, das Männchen, lissák. Dim. das Füchschen, Füchslein, lisstička, vulpecula; ein junger Fuchs, lissčj sstěně, lisstě, ol. lissenec. 2) Das Rauchwerk, lissčj kůže, lisska. 3) von Pferden, ryzka, ryssawý kůň. 4) zerzawý člowěk, ryssán, zerzaun. 5) Füchse haben, žlutých (peněz) mjti. 6) fig. chytrák; ein schlauer Fuchs, chytrá lisska, starý sstbal, lisskau podsstý.
Fuchs -, lissčj: der Fuchsbalg, lissčj kůže, lissčina; der Fuchsbau, lissčj daupě, brloh. Das Fuchsloch in Bräuhause, lisska. 2) na lissky: Fuchseisen, železo na lissky.
Füchseln, 1. v. n. lissčinau smrděti. 2. v. a. sstditi.
Füchsen, adj. lissčj, vulpinus.
Fuchsroth, adj. ryssawý.
Fuchsscheide, f. bey den Kürschnern, lissčj padla.
Fuchsschwanz, m. lissčj ocas. 2) fig. pochlebowánj; den Fuchsschwanz streichen, pochlebowati, po srsti hladiti, lissčj ocas prodáwati, lahoditi, lichotiti se. 3) pochlebnjk. 4) der Fench, bér, panicum. 5) konjklec, alopecurus, *Wel.*
Fuchsschwänzen, v. n. pochlebowati, lisati se, palpari.
Fuchsschwänzer, m. pochlebnjk, podlezáček, pochlebnjček, adulator.
Fuchsschwänzerinn, f. pochlebnice.
Fuchsschwänzerey, f. pochlebenstwj, pochlebowánj, lahozenj.
Fuchtel, f. ploský kord, palaš. 2) bitj ploskau.
Fuchteln, v. a. mečem, kordem mahati, obáné-

žáněti. 2. v. a. die Fuchtel geben, plosskau bjti, potrestati.
Fuder, n. fůra, wůz, vehes. Dim. das Füderchen, Füderlein, fůrka, wozýk. 2) ein Maß flüssiger Dinge, polauwozý, swidnický sud.
Fuj, m. práwo, s. Befugniß.
Fuge, f. spogenj, spogka, složenj, (spára, Com.) junctura. 2) an der Hirnschale, ssew, sswy na lebu, pl.
Fügen, 1. v. a. spogiti, spogowati, conjungere. 2) fig. hinzufügen, přjpogiti, adjungere; přidati, přiložiti. 3) zřjditi, zpořádati, ordinare. 4) rec. sich fügen, přisslusseti, slusseti, conuenire. 5) rec. přihoditi, dáti se, vdati se, accidere. 6) sich in etwas, hoditi se, něčemu se poddati. 2. v. n. einem zu Willen seyn, někomu po wůli býti, propůgčiti se, morem gerere.
Füglich, adj. přjhodný, pohodlný, slussný, přjpadný, přjslussný, spůsobilý, přjležitý, náležitý, treffný, commodus, aptus, conueniens. adv. — ně, — tě; práwě, s práwem, jure.
Füglichkeit, f. přjhodnost, přjslussnost.
Fuglos, adj. bezpráwný, injustus; adv. bezpráwně.
Fugloſigkeit, f. bezpráwnost.
Fugsam, Fugsamkeit, s. Füglich, Füglichkeit.
Fügung, f. spogenj, spogowánj. 2) Gottes, řjzenj, spořádánj, dopusstěnj Božj.
Fühlbar, adj. čitedlný, cytedlný, sensu præditus. 2) co se cýtiti může; čitedlný, cytitedlný, sensibilis. 3) mit den Händen, makawý, palpabilis. adv.—ně,—wě.
Fühlbarkeit, f. čitedlnost, cytedlnost.
Fühlen, v. a. makati, hmatati, sahati na něco, ohledati, ohledowati, dotýkati se něčeho, contrectare. 2) čjti, cýtiti, vcýtiti, sentire. Das Fühlen, makánj, dotýkánj, ohledowánj. Die Fühlung, cytěnj, cyt, s. Gefühl.
Fühllos, adj. necitedlný, bez cytu, ztrnulý.
Fühlloſigkeit, f. necitedlnost.
Führband, n. wodidla, wodjdka, pl.
Fuhre, f. wozba, wozenj, vectura. 2) ein Fuder, fůra, wůz, vehes.
Führen, v. a. wezti, wozyti, vehere; über einen Fluß, přewážeti. 2) wésti, woditi, ducere. Einen bey der Hand, za ruku wésti, woditi; auf den rechten Weg, na prawau cestu přiwésti. 3) fig. den Degen geschickt führen, s kordem dobře zacházeti; Geld bey sich, penjze nosyti; der Weg führt nach der Stadt, cesta gde do města; der Fluß führt Eis, řekau gde led; der Teich führt Karpfen, rybnjk má kapry, w rybnice gsau kapři; Reden führen, mluwiti, řeči mjti; ein Amt führen, auřad zastáwati; im Sinne führen, něco mjniti, myslíti; zu Gemüthe, na mysl přiwáděti, připomjnati; hinter das Licht, někomu poswjtiti, ossiditi; der Wind führt den Staub in die Luft, witr bére prach sebau do powětřj, žene prach —; die Bienen führen Honig, wčely med snássegj, zbjragj; einen Namen, gméno mjti, gmenowánu býti, nazýwati se, slauti; einen Adler im Wappen führen, orla w sstjtu (erbu) mjti; im Schilde, aumysl mjti, obmeyssleti; im Munde, w vstech mjti; ein elendes Leben führen, bjdně žiwu býti; ein heiliges Leben, swatý žiwot wésti.
Führer, m. wůdce, ductor.
Fuhrfrohne, f. robota potažnj, s potahem.
Fuhrknecht, m. wozka, pacholek od wozu, od konj. 2) der Ackerknecht, worác.
Fuhrlohn, m. plat od fůry, za wezenj.
Fuhrmann, m. die Fuhrleute, pl. wozka, wozatag, powozný, forman, auriga; wozyč, vectuarius. 2) ein Gestirn, powozný, wozatag, formánek.
Fuhrmanns-, formanský: Fuhrmannsknecht, formanský pacholek.
Führung, f. wedenj, wodénj, ductus. 2) Gottes, zřjzenj, zpráwa Božj.
Fuhrweg, m. Fahrweg, wozowá cesta, mor. wozná cesta, woznice.
Fuhrwerk, n. wůz, fůra. 2) formanstwj;

stwj; forowánj. 3) das Fuhrwesen, wozba, wozatagstwj.
Füllbier, n. doljwka.
Füllblech, n. an der Achse, kačjrkowý plech.
Fülle, f. plnost, plenitudo. 2) dostatek, hognost, abundantia; innožstwj, copia. Die Hülle und Fülle, ssatstwo a potrawa. 2) Das Füllsel, nádiwka. 3) doljwka.
Füllen, v. a. naplniti, doplniti, wyplniti, complere, implere; ein Küssen mit Federn, poduſſku peřjm nacpati, wycpati; die Säcke mit Getraide, obilj do pytlů nasypati; den Bauch füllen, nacpati se, naprati se. 2) naljwati, infundere; das Bier füllen, spjlati. 3) nadjti, nadjwati; ein gefülltes Kraut, nadjwané zelj. Gefüllte Blumen, plné kwětiny, flores pleni.
Füllen, v. n. Füllen werfen, hřebiti se, ohřebiti se, pullos parere.
Füllen, n. hřjbě, hřjbátko, sl. žřjbě, pullus.
Füllerey, f. obžerstwj, gula.
Füllhals, m. Fässer zu füllen, střez, střjzek.
Füllhalsel, n. Würste zu füllen, ssucka.
Füllkammer, f. spilka; derjenige im Bräuhause, der die Füllkammer unter sich hat, spilečnj, spilečný.
Füllsel, n. nádiwka, s. Fülle.
Füllung, f. naplněnj, doplněnj. 2) naljwánj; im Bräuhause, spjlánj, spilka.
Fund, m. nalezenj, inventio; nalezená wěc, nálezek, inventum. Dim. das Fündchen, Fündlein, nálezček.
Fundament, n. grunt, základ.
Fundgrube, f. prwnj důl, začátek nowého cauku.
Fündig, adj. rudnj, metallifer.
Fünf, num. pět, quinque. Fünf Jahre, Wochen, Tage, pět let, neděl, dnj. Fünf Pfennige, pět widenských, sedmák. Es waren ihrer fünfe, pět gich bylo. Es geht auf fünfe, gde na pátau (hodinu). 2) patero, die fünf Gebothe der Kirche, patero přikázanj cýrkewnj; die fünf Bücher Mosis, patery knihy Mogžjssowy.
Fünf-, pět: fünfhundert, pět set. 2) pěti; fünftägig, pětidennj.
Fünfblatt, n. s. Fünffingerkraut.
Fünfe, f. pětka, quinio, pentas.
Fünfeck, n. pětihranatost, w pět vhlů; pětihranjk? pentagonum.
Fünfeckig, adj. pětihranatý, pětihranný, pětivhelný.
Fünfer, m. die Zahl, pětka, pentas. 2) eine Münze, pětnjk, sl. pěták.
Fünferley, adj. paterý, patero, quinque generum.
Fünffach, fünffältig, adj. paternásobný, pětinásobný; adv. — ně.
Fünffingerkraut, n. pětiprstek, pětiljstek, sl. pětiprstice, potentilla reptans, L.
Fünfherr, m. pětipán; das Fünfherrnamt, pětipanský auřad.
Fünfhundertste, adj. pětistý, quingentesimus.
Fünfjährig, adj. pětiletý, quinquennis.
Fünfmal, adv. pětkrát, quinquies.
Fünfte, adj. pátý, quintus; zum fünften Male, po páté, po páty.
Fünftehalb, fünfthalb, adj. půl páta, m. Fünfthalb Ehlen, půl páta lokte; půl páty, f. fünfthalb Metzen, půl páty měřice.
Fünftel, n. pátý djl, pátá částka, (pětina?).
Funfzehen, funfzehn, num. patnáct, quindecim; Funfzehnmal, patnáctkrát; der funfzehnte, patnáctý; Funfzehnerley, patnácterý.
Funfzehner, m. eine Münze, patnáctnjk, pětigrossák.
Funfzig, num. padesát, quinquaginta; Funfzigmal, padesátkrát; der funfzigste, padesátý.
Funfziger, m. padesátnjk, padesátiletý. 2) die Zahl, padesátka.
Funke, m. s. Funken.
Funkeln, v. n. giskřiti se, scintillare; mit den Augen, giskřiti; třpytiti se, blyſſtěti se, micare; paprskowati, radiare. Das Funkeln, giskřenj, třpytěnj, blyſſtěnj.

Funkelneu, adj. z brusu nowý, čisté nowý.
Funken, m. giskra, scintilla; dim. das Fünkchen, Fünklein, giskřička.
Funken, v. n. giskřiti, dáwati giskry.
Für, præp. za, místo, pro. Für jemanden bezahlen, beten, za někoho zaplatiti, modliti se; für Geld arbeiten, za penjze pracowati; einen andern für sich predigen lassen, giného místo (za) sebe nechat kázati; für übel halten, za zlé míti. 2) pro, pro. Futter für das Vieh, pjce, obrok pro dobytek; für das Vaterland, pro wlast; für sich behalten, pro sebe podržeti. Er lebt, wohnt für sich, gest žiw, zůstáwá sám pro sebe; aus Liebe für dich, z lásky k tobě. Für etwas sorgen, o něco se starati. 3) Ich habe es für mich gethan, sám od sebe gsem to včinil; er thut alles für sich, wssecko podlé swé wůle činj. 4) pro, proti, contra. Arzney für das Fieber, lékařstwj pro (proti) zymnicy. 5) Für jetzt, für diesmal, nynj, tenkrát. Für das erste, předně; fürs zweyte, za druhé. Stück für Stück, kus po kusu; Mann für Mann, geden po druhém; Fuß für Fuß, noha za nohau. Schritt für Schritt, každý krok; Tag für Tag, den odedne, den gako den, každý den, den po dni. 6) Was für ein Mann, gaký muž; was für elende Menschen, gak bjdnj lidé; was für eine wunderbare Sache, gak diwná wěc. 7) před, s. Vor.
Fürbitte, f. přjmluwa, deprecatio; bey Gott, orodowánj, intercessio. Eine Fürbitte für jemanden einlegen, přimluwiti se, přimlauwati se za někoho.
Fürbitter, m. přjmluwce, přjmluwčj; bey Gott, orodownjk, intercessor, interpellator. Die Fürbitterinn, přjmluwčj, přjmluwnice; bey Gott, orodownice.
Furche, f. brázda, dim. brázdička, sulcus; die Gränzfurche zwischen zweyen Beeten, rozhor, rozwor; die Erdfurche, der Furchenrein, ostředek; die mittlere Furche, weyhon, mor. wyhánka.
Furchen, v. a. brázditi, rozhory dělati, sulcare. 2) fig. swrasstiti, swraskowati.
Furcht, f. bázeň, timor; strach, hrůza, metus. Einem Furcht machen, einjagen, někomu strachu nahnati; jemanden in Furcht setzen, někoho přestrassiti, zastrassiti, strassiti; vor Furcht zittern, strachem, hrůzau se třásti. Es kam ihn eine Furcht an, napadl ho strach. Er ist voller Furcht, gest pln strachu. Die Furcht vor dem Tode, strach smrti. Die Furcht vor Gespenstern, přjstrach. Die Furcht Gottes, bázeň Božj.
Furchtbar, adj. strasslíwý, strassný, hrozný; adv. — wě, — ně.
Furchtbarkeit, f. strasslíwost, strassnost, hrůza.
Fürchten, v. a. báti se, timere; strachowati se, w strachu býti, strach míti, metuere. Gott fürchten, Boha se báti. Sich vor dem Tode, smrti se báti, strassiti, strachowati, hrozyti. 2) obáwati se, s. Befürchten. Ich fürchte, er werde nicht kommen, obáwám se, že nepřigde.
Fürchterlich, adj. strasslíwý; hier ist es mir zu fürchterlich, zde gest mi tuze hrozno; adv. — wě, s. Furchtbar.
Furchtlos, adj. nebázlíwý, nebogácný, nelekawý; adv. bez strachu, nelakawě, bez bázně.
Furchtlosigkeit, f. nebogácnost, nelekawost.
Furchtsam, adj. bázlíwý, bogácný, timidus; lekawý, strasslíwý, pavidus; adv. — wě, — ně.
Furchtsamkeit, f. bázlíwost, bogácnost, timiditas; strasslíwost, lekawost, pavor.
Fürfeuer, m. přjpal, mor. přjpala, s. Vorfeuer.
Fürgang, m. auwod, s. Vorgang.
Fürgängerinn, f. auwodnice, sl. omladnice.
Fürhang, m. opona, s. Vorhang.
Furie, f. wzteklice, ljtice, zlá saň, furia. 2) wzteklost, prchlíwost, furor.
Furier, m. forýr.
Furkel, f. rozsocha, s. Forke.
Fürlieb, adv. zawděk; mit etwas fürlieb nehmen, s něčjm za wděk přigmauti.

Fürse-

Fürsehen, s. Vorsehen.
Fürsehung, s. Vorsehung.
Fürsprache, f. přjmluwa.
Fürsprecher, m. řečnjk v práwa; přjmluwce. Die Fürsprecherinn, přjmluwnice.
Fürspruch, m. přjmluwa.
Fürst, m. knjže, ol. kněz, dim. knjžátko, princeps. Die Fürstinn, kněžna, ol. knjnj.
Fürsten=, knjžecý: Fürstenstand, knjžecý staw, důstogenstwj; die sämmtlichen Fürsten, knjžata, knjžatstwo.
Fürstenthum, n. knjžetstwj, principatus. 2) knjžecý důstogenstwj.
Fürstlich, adj. knjžecký, knjžecý. adv. po knjžecku, knjžecky.
Furt, f. brod, vadum.
Fürtrefflich, s. Vortrefflich.
Fürtuch, n. fěrtuch, zástěra, sl. fěrtoch, s. Vortuch.
Fürwahr, adv. zagisté, w prawdě, wěru, sane.
Fürwitz, wssetečnost, s. Vorwitz.
Fürwort, n. přjmluwa. 2) mjstogméno, pronomen.
Furz, m. prd, vprdnutj, bzděnj, bzdina, crepitus ventris; dim. das Fürzchen, Fürzlein, prdeček, bzdinka.
Furzen, v. n. prděti, vprdnauti se, bzdjti, pedere.
Furzer, m. prdoch, bzdoch, prdlaun, prdlawý.
Fuß, m. pl. Füße, noha, das ganze Bein, hnát, pes; dim. das Füßchen, Füßlein, nožička, nožka. Fuß für Fuß, co noha nohu mine, noha za nohau, polehaučku. Zu Fuße gehen, pěssky gjti. Ein Soldat zu Fuße, pěssj wogák. 2) der unterste Theil, spodek, pata. Vom Kopfe bis zum Fuße, od hlawy až do paty. Auf dem Fuße nachfolgen, w patách, w zápětj za někým gjti. Der Fuß eines Berges, spodek, pata hory. 3) an einem Strumpfe, chodidlo, sslapadlo, přjkopytj; an einer Säule, pata, podstawek, basis; an einem Tische, slaupek, noha. 4) fig. ein Maß, střewjc; zwey Fuß hoch, dwa střewjce zweyssj. 5) Die Art, der Zustand, způsob, modus; staw, conditio. Auf freyen Fuß setzen, propustiti, swobodu dáti; stehenden Fußes, stoge; hned na mjstě; festen Fuß fassen, postawiti se, vsaditi se; festen Fußes, pewně stogjc; sie leben auf einem sehr guten Fuße mit einander, welmi dobře se srownáwagj, spolu žiwi gsau.
Fuß=, nožnj, na nohy, k nohaum, k nohám: das Fußbad, lázeň na nohy; pařenj nohau; das Fußbecken, medenice k nohám; die Fußgicht, nožnj dna; der Fußkuß, polibenj nohau.
Fußangel, f. das Fußeisen, kotwice.
Fußbank, f. podnož, stolička pod nohy, s. Fußschämel.
Fußblatt, n. chodidlo, spodek nohy; das obere, nárt.
Fußboden, m. podlaha, mor. dlážka.
Fußbrett, n. eines Bettes, pelest.
Fußdienst, m. die Fußfrohne, pěssj robota.
Fußeisen, n. kotwice. 2) pl. železa na nohy, pauta, okowy.
Füßeln, v. n. nohama pohráwati, nožkowati =
Fußen, v. n. postawiti se, na nohau státi. 2) auf etwas, na něco spoléhati, spolehnauti se, podepřjti se, podpjrati se. mor. skládati se.
Fußfall, m. padnutj k nohám, padánj na kolena; einem einen Fußfall thun, někomu k nohaum padnauti, padati.
Fußfällig, adv. padnauc, padagjc k nohám, klece.
Fußgänger, m. pěssj, chodec, mor. pěssák.
Fußgestell, n. postament, podstawek.
Fußhader, m. wonuce.
Fußknecht, m. pěssj dráb.
Füßling, m. am Strumpfe, chodidlo, přjkopytj.
Fußpfad, m. stezka, s. Fußsteig.
Fußschämel, m. podnož, podnožka, podnožj; stupadlo, stupádko, scabellum.
Fußschelle, f. pauto.
Fußsohle, f. ploska, spodek nohy, pata, mor. sslapa, planta.
Fußspur, f. stopa, sled.

Fußstapfen, m. ssleþége, (vulgo sslápota, sslek, stopa, ol. stupége, vestigium. In eines Fußstapfen treten, po sslepégjch někoho kráčeti; sslepégj následowati.
Fußsteig, m. stezka, pěssina, dim. pěssinka, chodnjk, dim. chodnjček, semita.
Fußstrick, m. osýdlo, léčka, pedica.
Fußtritt, m. kročeg, krok, sslápnutj. 2) sslepége, s. Fußstapfen. 3) an einem Tische, trnož, podnožka, stupadlo; podnož.
Fußvolk, n. pěssj lid, pěchota, peditatus.
Fußwaschen, n. umýwánj, mytj noh.
Fußweg, m. pěssj cesta, s. Fußsteig.
Fußwerk, n. obuw. 2) nohy.
Fußwurzel, f. nárt nohy, tarsus.
Fußzehe, f. prst v nohy.
Futter, n. pauzdro, futro. 2) Unterfutter, podsswka.
Futter, n. krmě, pokrm; pjce, pabulum; hartes Futter, obrok, zrnj; rauhes Futter, suchá pjce. Das Futter sticht ihn, dobré bydlo ho pjchá. 2) krmenj.
Futteral, n. pauzdro, futrál, theca.
Futteramt, n. obročnj auřad.
Futterbank, f. řezacý stolice, řezačka, (smrkalka).
Futterboden, m. picnjk.
Futterkasten, m. truhla na pjcy, na obrok.
Futterklinge, f. kosa na řezanku.
Futterkorn, n. zrnj.
Füttern, v. a. ein Kleid, podssiti, podsswati; eine Kugel, flastrowati, něčjm obaliti. Die Fütterung, podssitj, podsswánj.
Füttern, v. a. krmiti, obrok dáti, obročiti. Gras, Heu füttern, trawau, senem krmiti. Die Fütterung, krmenj. 2) obrok, pjce. 3) Die Fouragirung, picowánj.
Futterschneider, m. řezáč.
Futterschreiber, m. obročnj pjsař.
Futterschwinge, f. opálka.
Futtertrespe, f. stoklasa weliká ke krmenj, Bromus giganteus.
Futterwanne, f. opálka.

G.

Gabe, f. daň, tributum, sl. dáwka. 2) dar, donum, dos; dim. dárek. 3) dawek = dosis.

Gabel, f. widle, pl. furca; die Ofengabel, widlice, die Eßgabel, widličky; s. auch Heugabel, Streugabel, u. s. w. 2) an der Vogelstange, kotrč; zum Stützen, sosska, ames; an den Weinreben, rucička, capreolus.

Gabeldeichsel, f. wognice.

Gabelhirsch, m. widlák.

Gabelholz, n. rozsocha.

Gabelicht, adj. widličkowatý.

Gabelig, adj. widličatý, rozsochatý.

Gabeln, v. a. widlemi, widličkami pichnauti, napichnauti.

Gabelstiel, m. střenka v widliček.

Gabler, m. s. Gabelhirsch.

Gach, adj. náhlý. s. Jäh.

Gackern, v. n. wie eine Henne, kdákati, krákorati, gracillare; wie eine Gans, sstěbetati, gagati, mor. gagotati, gingrire.

Gaden, m. krámec. 2) půda, ponebj.

Gaffel, m. činze; daň, srážka z peněz. 2) cech, pořádek.

Gaffen, v. n. lelkowati, lelky chytati, weyrowati, zewlowati, sl. ochauněti se; das Gaffen, lelkowánj, zewlowánj.

Gähnaffe, m. otewřhuba, weyklada, zewlaun.

Gähnen, v. n. zýwati, oscitare; das Gähnen, zýwánj.

Gähnfisch, m. zywák?

Gähnsucht, f. zywačka, zywanice, oscedo.

Gährbottich, m. zástawnj sstok.

Gähre, f. kynutj, fermentatio. 2) drozdj, kwasnice.

Gähren, v. n. irr. ich gohr, habe gegohren, kynauti; kysati, kwasyti se, fermentescere; der Teig gährt, těsto kyne; das Bier gährt, piwo kysse. 2) fig. rotiti se, potagmo se bauřiti.

Gährung, f. kynutj; kysánj, 2) fig. rocenj, tagné bauřenj.

Gährungsmittel, n. kwas, fermentum.

Gähzorn, m. náhlost, s. Jähzorn.

Gaksen, v. n. krákorati, kdákati. 2) koktati, zagjkati se.

Galan, m. fregjř, milý, vulgo kalán.

Galander, m. chocholatý sskřiwan, chocholka, trpělka, alauda cristata, Klein. 2) Pilaus, Filaus, curculio granarius, Lin.

Galant, adj. způsobný, milostný, sl. sswárný, ssumný, dřjčný.

Galeere, f. galege.

Gälfern, v. n. kwjkati, skoliti, skučeti.

Galgen, m. ssibenice, patibulum; dim. ssibenička, ssibenka.

Galgen =, ssibeničný; der Galgenberg, ssibeničný wrch.

Galgendieb, Galgenstrick, Galgenschelm, Galgenvogel, m. ssibeničnjk, wiselec, padauch, sl. ssibenec.

Galitzenstein, m. bjlý witroljm.

Gallapfel, m. dubinka, dubowka, dubowá kulka, galles, sl. bálka, galla.

Galle, f. žluč, bilis, fel; die Galle läuft ihm über, durdj se, čepeyřj se; die schwarze Galle, kalokrewnost, černokrewnost, 2) hořkost srdce; Honig im Munde, Galle im Herzen, w vstech med, w srdcy ged. 3) Wassergalle, temenec, temenisstě, močrada. 4) s. Flußgalle.

Gallen =, žlučný; Gallenader, žlučná žjla; Gallenfieber, žlučná zymnice. Gallenbitter, hořký gako žluč.

Gällen, v. n. zníti, hučeti; die Ohren gällen mir, znj mně w vssjch; das ganze Haus gällte, po celém domě se rozlíhalo.

Gallenblase, f. měcheyřjk žluči, žlučnjk? (Glucina, Com.).

Gallerie, f. pawlač, arkýř.
Gallerte, f. huspenina.
Galloſche, m. dřeweněk, trepka.
Gallſucht, f. hořkokrewnoſt, pěnokrewnoſt, cholera.
Gallſüchtig, adj. hořkokrewný, pěnokrewný, zlobiwý.
Gallmuſchel, m. ſ. Milchſchwamm.
Galmey, m. galmeg.
Galone, f. kalaun, kalauneк, tkanice.
Galopp, m. cwál, aupek, zábod; im Galoppe, cwálem, tryſkem, pádem, ſkokem.
Galoppiren, v. n. cwálati, cwálem geti, páditi, tjrati, zabodati.
Gälſe, f. komár, culex.
Galſtrig, adj. ſ. Ranzig.
Gamander, m. ožanka, Teucrium, Lin.
Gang, m. pl. Gänge, chod, chůze, inceſſus; vergebliche Gänge thun, nadarmo choditi. 2) běh; der Gang der Natur, běh přirozenj. 3) beym Weber, chod. 4) der Speiſen, ſtawenj, dánj gjdel. 5) in der Mühle, ſloženj; drey Gänge, troge ſloženj. 6) zum Spazieren, procházka. 7) im Hauſe, podſynj, porticus. 8) ein unterirdiſcher, průchod podzemnj. 9) im Bergbaue, ſloženj, wěc, cauk; ein ſchwebender Gang, cauk do pole; ein ſchneller Gang in die Tiefe, tenká wěc pod ſe; ein breiter Gang in die Tiefe, mocná wěc pod ſe; ein krummer Gang, ſſarowá wěc; ein gerader, prawá; Gänge ausrichten, hažowati.
Gangbar, adj. berný, běžný; gangbare Münze, berná mince. 2) ſchodný, ſchůzný, vtřelý; gangbarer Weg, ſchodná ceſta. 3) gangbare Waare, odbytné zboží. 4) gangbare Straße, hlučná vlice, hlučnice.
Gänge, ſ. gangbar. Gäng und gebe, berný.
Gängelband, n. wodidlo, wodjtka, pl.
Gängeln, v. n. na wodjtkách woditi.
Gängelwagen, m. dětſký wozeyček.
Gangrad, n. ſamotjžné, kerabj kolo, tympanum.
Gangwoche, f. proſebná neděle.
Gans, f. hus, huſa, anſer; das Junge von einer Gans, hauſe, hauſátko; dim. das Gänschen, huſyčka; eine magere Gans, kocanda. 2) die junge Gans, das Gänſegekröſe, kaldaun, kaltaun, droby, drobečky.
Gänſe=, huſý; das Gänſefett, huſý ſádlo.
Gänſeblume, f. chudobka, zapomenutka, ſedmikráſa, Bellis minor, perennis L.
Gänſediſtel, f. mléč, mljčj, ſonchus.
Gänſedreck, m. huſynec, huſý trus.
Gänſefleiſch, n. huſyna, huſý maſo.
Gänſefuß, m. huſýnůžka, chenopodium, L.
Gänſegekröſe, n. huſý droby.
Gänſejunge, m. huſák, huſáček, huſypas.
Gänſeklein, n. huſý droby.
Gänſeküchlein, n. hauſe, hauſátko. 2) von der zweyten Brut, pozdnjſſjé, podneſek.
Gänſemädchen, n. huſačka, mor. huſna.
Gänſemann, m. huſař.
Gänſepappel, f. zagečj ſléz, malva rotundifolia Lin.
Gänſerich, m. hauſer, huſák, sl. gunár, anſer mas. 2) huſý meydlo, ſtřjbrnjk, potentilla anſerina Lin. 3) der gülden Gänſerich, huſýnůžka, klobaučky, Alchemilla vulgaris, L.
Gänſeſtall, m. huſynec.
Gänſeweib, n. huſařka.
Gant, f. weřegný, práwnj prodeg, auctio.
Ganz, adj. celý, celiſtwý, totus, ſolidus, integer; ein ganzes Buch, celá kniha; das Ganze, Ganzes, Subſt. celé, celoſt, mor. celek, celina, ſolidum; im Ganzen, w celoſti; im Ganzen genommen, zauplna wzatý. 2) weſſkeren, weſſken; die ganze Welt, weſſkeren ſwět; adv celé, zcela, zauplna, docela; ich war ganz allein, byl ſem ſám gedjný, ſám a ſám, ſamotný; ganz gewiß, dozagiſta; ganz und gar, naproſto, zcela, zauplna; ganz kurz, gen zkrátka; ganz gut, welmi dobře.
Ganzjährig, adj. celoročnj, adv. — ně.

Gänzlich, adj. celý, konečný; ein gänzlicher Untergang, konečná zkáza. Adv. cele, dokonce, integre, plene; naprosto, plane.
Gar, adj. wydělaný; gares Leder, wydělaná kůže. adv. zhola, docela, dokonce; das Fleisch gar kochen, maso dowařiti; alles gar aufessen, wsse docista wygjsti; er ist gar zu groß, příliš gest weliký; nicht gar zu groß, nehrubě weliký; gar niemand, dokonce žádný, nižádný; gar oft, přečasto; gar nichts, zhola nic, ani chlupé, prach nic, nic nicaucý; es ist gar aus mit ihm, gest s nim weta.
Garaus, n. konec.
Garbe, f. snop, manipulus, dim. snopek, snopeček.
Gärbereisen, n. myzdřicý, postrauhacý železo, kosa.
Gärben, v. a. wydělávati, subigere; gegärbt, wydělán. 2) den Buckel gärben, záda wyprássiti.
Garbenband, n. powřjslo, prowřjslo.
Garbenbinder, m. wazač snopů; die — inn, wazačka.
Garbenzehend, m. snopné, posnopné.
Gärber, m. Lohgärber, koželuh, cerdo; die — inn, koželužka.
Gärber=, koželužský; die Gärberlohe, koželužské třjslo.
Gärberey, f. koželužstwj, ars coriaria. 2) koželužská djlna, koželuhna.
Garde, f. stráž.
Garkoch, m. weřejný kuchař, kuchynář.
Garküche, f. weřegná, obecnj kuchyně.
Garn, n. přjze, mor. přaza, přeza; grobes Garn, hrubá, křecná přjze. 2) sýt, tenata, pl. rete; Garn aufstellen, sýti lécti. 3) der zweyte Magen, čepec, omasum.
Garnbleiche, f. bělidlo; mor. běliško, s. Bleiche.
Garnhändler, m. přežák, mor. přazač, sl. přadenář; die — inn, přezačka.
Garnison, f. posádka, s. Besatzung.
Garnschlauch, m. Garnsack, nábonec.
Garnstange, Garngabel, f. rozsosska.
Garnstricker, m. sýtař.
Garnstück, n. přadeno, předeno; dim. přadýnko.
Garnwinde, f. swigadlo, swiják.
Garstig, adj. sspinawý, sseredný, ohyzdný, obawný; garstiges Wasser, sspinawá woda. 2) sskaredý; ein garstiges Gesicht, sskaredá twář. 3) ein garstiges Wetter, clota, slota.
Garten, m. pl. Gärten, zahrada, hortus; dim. das Gärtchen, Gärtlein, zahrádka.
Garten=, zahradnj; Gartenkresse, řeřicha zahradnj, řeřicha, Lepidium sativum Lin. 2) Gartenbuch, kniha o zahradách.
Gartenbeet, n. záhrobec, záhon w zahradě, mor. hrada, hrádka.
Gartendistel, f. artyčok, cynara.
Gartenerde, f. prst.
Gartenlaube, f. beseda.
Gartenmaßliebe, f. sedmikráska, Bellis hortensis L.
Gartenmesser, n. kosýř, kosýřjk, žabka.
Gartenschnecke, f. slimák, plž, Limax L.
Gartenzins, m. zahradné.
Gärtner, m. zahradnjk, hortulanus; die — inn, zahradnice, zahradnjkowá.
Gärtner=, zahradnický; Gärtnerkunst, zahradnické uměnj.
Gärtnerey, f. zahradnictwj.
Gärtnerisch, adj. zahradnický.
Gäscht, m. pěna, záběl.
Gäspe, f. přehrsslj, přehrsstlj.
Gasse, f. ulice, platea; dim. das Gäßchen, Gäßlein, ulička. 2) pračata, pl. Gassen laufen, běhati skrze pračata.
Gassen=, ulicnj, poulicnj; ulicný; der Gassenhauer, ein Gassenlied, poulicná pjseň.
Gassenbube, Gassenjunge, m. ulicnjk.
Gassenkehrer, m. zametač ulic.
Gassenlaufen, n. běhánj skrze pračata.
Gassentreter, m. ulicnjk; die — inn, ein Gassenmensch, ulicnice.
Gaßler, m. huntýř.

Gast, m. pl. Gäste, host, hospes, hodow-
ník, conviva; Gäste bitten, hosti zwáti;
oft Gäste haben, často býwati na ho-
stech. 2) přjchozý, advena. 3) Ein schlau-
er Gast, zchytralec, chytrák; ein lusti-
ger Gast, weselka, weselý člowěk.
Gast-, hostinský; Gastzimmer, hostinský
pokog.
Gaste, f. zu Gaste seyn, na hostině býti.
Gasterey, f. hody, hostina, kwas, dobrá
wůle, epulum; Gasterey halten, hosti-
nu strogiti.
Gastfreund, m. host, pohostinný, hospes.
2) ctitel domu swého.
Gastfrey, adj. hostinský, k hostem přjwě-
tiwý, hospitalis.
Gastfreyheit, f. hostinstwj, přigjmánj ho-
stj, přjwětiwost k hostem, hospitalitas.
Gastgeber, m. hospodský.
Gastgeboth, n. hody.
Gasthaus, n. der Gasthof, hospoda, ho-
stinský dům, hostinec, hospitium.
Gastiren, v. n. hodowati, kwasyti, epulari.
Gastmahl, n. hody, kwas, dobrá wůle,
hostina, convivium.
Gastrecht, n. práwo o hostech, pohostinné
práwo.
Gaststube, f. hostinice.
Gastweise, adv. pohostinu, pohostinsku.
Gastwirth, m. hospodský; die — inn, ho-
spodská.
Gastzimmer, n. hostinice, hostinský pokog.
Gäten, v. a. pljti, runcare.
Gäter, m. pleč, plewač, runcator; die —
inn, plečka, plewačka.
Gätgras, n. plewel.
Gäthacke, f. motyčka ku pletj, heydlička.
Gatte, m. manžel, maritus.
Gatten, v. a. pogiti, spogiti, spogowati;
sich gatten, (von Thieren) pogjmati se,
pářiti se.
Gatter, n. mřjže, clathri; dim. mřjžka.
Gatter-, mřežowý; das Gatterthor, mře-
žowá wrata.
Gatterhaube, f. sýtkowý čepec.

Gattern, 1. v. a. mřežowati, zamřežowati;
2. v. n. čjhati, pásti, čuměti.
Gatterwerk, n. mřežowánj.
Gattin, f. manželka, uxor.
Gattung, f. pokolenj, rod, genus. 2)
způsob, způsoba, species; derselben Gat-
tung, toho druhu; allerley Gattung Bü-
cher, rozličné knjhy.
Gau, m. & n. wes, mor. dědina, pole;
auf das Gau (Gäu) gehen, do wsy gjti.
2) krag, podkragj, territorium.
Gauch, m. holobrádek. 2) náblaznj, blá-
zen, ssassek.
Gauchbart, m. peyřj na bradě. 2) kozý
brádka, Tragopogon L.
Gauche, f. břečka, kalužina, f. Mistgauche.
Gauchhaar, n. peyřj, čmeyř, pappi; dim.
čmeyřjčko, peyřjčko.
Gauchhaber, m. owsyna, f. Taubhaber.
Gauchheil, m. kuřjmor, žabjstřewce, A-
nagallis arvensis L.
Gauf, Gaufen, m. přehrsslj, přehrsslj pře-
hausslj, prahaussel; ein Gaufen Weitzen,
ol. česska; zwey Gaufen, ol. řepice.
Gauckeley, f. keyklјřstwj, křepčenj, kor-
tyzaunstwj, gesticulatio.
Gauckelhaft, adj. keyklјřský, kortyzaunský,
tatrmanský.
Gauckeln, v. n. keyklowati, křepčiti, ta-
trmanstwj prowoditi, gesticulari.
Gauckler, m. keyklјř, kortyzaun, přetwář-
ník, præstigiator; die — inn, keyklјřka,
kortyzaunka.
Gaucklerisch, adj. keyklјřský; adv. po key-
klјřsku.
Gaul, m. kůň, oř, caballus.
Gaumen, m. podnebj w vstech, swrchek
vst, palatum.
Gauner, m. ssibal, sselma.
Gautschbrett, n. prkno k skládánj wlhkého
papiru.
Gautscher, m. skladatel, compositor.
Geäder, n. žjly.
Geätz, Geäß, n. žrádlo, krmě, wnada.
Gebäck, Geback, n. pečiwo, pečenj.
Ge-

Gebackenes, n. pečité; ſmažité.

Gebären, v. a. ich gebar, geboren, roditi, poroditi, parere; geboren werden, roditi ſe, naroditi ſe, naſci; ein geborner Böhme, rozený čech. Fehlgebären, mißgebären, (von Menſchen) potratiti; (von Thieren) zmetati, pometati. 2) fig. plodtiti, zplozowati.

Gebärerinn, f. roditelkyně, rodička, genitrix.

Gebärmutter, f. matka, maternjk, děloha, dětinec, matrix.

Gebärſtuhl, m. ſtolice ku porodu.

Gebäude, n. ſtawenj, ædificium; dim. das Gebäudchen, ſtawenjčko; das Gebäude der Welt, ſpauſta ſwěta. 2) ſtrog, ſtructura.

Gebauer, n. klec, ſ. Bauer.

Gebe adj. berný, ſ. Gänge.

Gebein, n. koſti, hnáty.

Gebeiße, n. hryzenj ſe, ſſkorpenj ſe.

Gebelfer, n. blekotánj, ſkolenj.

Gebelle, n. ſſtěkot, ſſtěkánj.

Geben, 1. v. a. (du gibſt, ich gab, gegeben, Imperat. gib), dáti, dáwati, dare; darowati, donare; Unterricht, cwičiti, včiti; ſeine Habe den Armen, chudým rozdati ſtatek ſwůg; einen Wink, mrknauti, pokynauti; Speiſe von ſich, zwrhnauti, wydáwiti gjdlo; keinen Laut von ſich, ani neceknauti; zamlčeti ſe, nemocy promluwiti; frey geben, wyhoſtiti, na ſwobodu propuſſtiti; loſe Worte geben, odmlauwati, hubowati; Gehör geben, wyſlyſſeti, wyſlýchati; zu verſtehen geben, na ſrozuměnau dáti; Bedenkzeit geben, na rozmyſſlenau dáti; ſich Mühe geben, prácy ſy dáti, ſnažiti ſe; einem Recht geben, za práwo dáti, poſwědčiti; ich gebe ihm fünfzig Jahr, gá mu hádám padeſát let; gewonnen, verlohren geben, za wyhranau, za ztracenau dáti; ſich zufrieden geben, vpokogiti ſe, ſpokogiti ſe; ſich bloß geben, ſwau ſlaboſt, neſtatečnoſt vkázati, wyzraditi ſe; ſich geben, podati ſe; das Tuch gibt ſich, ſukno ſe podáwá; ein deutſches Wort böhmiſch geben, německé ſlowo wyložiti na čeſko, po čeſku řjcy; ich will es kurz geben, zkrátka powjm; zwey Perſonen zuſammen geben, dwě oſoby oddati. 2. v. n. býti. Es gibt Leute, gſau lidé. Was gibt es für ein Geſchrey? gaký geſt to křik; es wird ſicher wieder etwas geben, giſtě zas něco pogde, bude; was gibts, neues? co ge nowého? Sein Geſicht gibts, daß —, geho twář vkazuge, že —; widj ſe na twáři; das gibt ſchon die geſunde Vernunft, to zdrawý rozum giž ſebau přináſſj; er gibt einen guten Soldaten, hodj ſe za wogáka.

Geben, n. dánj, dáwánj.

Geber, m. dárce, dawatel, dawač, dator; die — inn, dawačka, dawatelkyně.

Geberde, f. hnutj audů, poſuňek, twářenj, twář, geſtus; wunderliche Geberden machen, přetwařowati ſe, křepčiti.

Geberden ſich, v. rec. dwořiti ſe, ſtawěti ſe, dělati ſe. Die Geberdung, twařowánj.

Gebeth, n. modlitba, oratio; dim. das Gebethchen, Gebethlein, modlitbička.

Gebeth=, modlitebnj; modlicý; Gebethſtunde, modlitebnj hodina; Gebethbuch, modlicý kniha, modlitby.

Gebett, n. poſtlánj, poſtel.

Gebettel, n. žebránj, (žadoněnj).

Gebieth, n. podkragj, krag, okolj, sl. chotár, territorium. 2) zpráwa, wláda, wládařſtwj, panſtwj, moc.

Gebiethen, v. a. weleti, rozkazowati, přikazowati, poraučeti, imperare; ſeinem Zorne, zkrocowati hněw ſwůg. 2) Ein gebothener Feyertag, zaſwěcený ſwátek.

Gebiether, m. rozkazowatel, přikazatel, panownjk; die — inn, rozkazowatelkyně, panownice.

Gebietheriſch, adj. rozkazný, rozkazowačný, imperioſus; adv. — ně.

Gebinde, n. páſmo, přewázka. 2) wazba.

Gebirg=, hornj, horſký; Gebirghirſch, hornj gelen.

Gebirge, n. hory, pohořj.

Gebirger, m. horák.

Gebirgig, adj. hornatý.
Gebirgisch, adj. horský.
Gebirgsbewohner, m. horák; die — inn, horačka.
Gebirgsleute, pl. horácy, horačina.
Gebiß, n. caňk, vdidlo, sl. zubadlo, frenum; das Gebiß einlegen, caňkowati, ocaňkowati, sl. zazubadliti. 2) zuby.
Geblöke, n. der Schafe, bečenj, balatus; der Rinder, bučenj, mugitus.
Geblümt, adj. kwětowaný, kwjtkowaný.
Geblüt, n. krew, sanguis.
Geboth, n. přikázanj, přjkaz, rozkaz, præceptum; die zehn Gebothe Gottes, desatero přikázanj božj. 2) podáwánj, podánj ceny.
Gebräme, n. prýmy obloženj, premowánj.
Gebräu, n. wárka.
Gebratenes, n. pečité.
Gebrauch, m. obyčeg, mos; zwyk, consuetudo; řád, ritus. 2) vžjwánj, potřeba, usus; Gebrauch machen, vžjwati.
Gebrauchen, v. a. vžjwati, vžiti. 2) potřebowati, indigere.
Gebräuchlich, adj. obyčegný, sl. vžjwalý, usitatus. Es ist gebräuchlich, gest obyčeg.
Gebräude, n. wárka, war.
Gebrause, n. gekot, gečenj.
Gebreche, n. lomoz, lomozenj; lámánj.
Gebrechen, v. n. nedostáwati se, chybowati, scházeti, deesse, deficere. Es gebricht mir an Büchern, nemám kněh, scházegj mně knjhy.
Gebrechen, n. nedostatek. 2) fig. pokljska, auhona, chyba; ein jeder hat seine Gebrechen, každý má swé chyby. 3) am Leibe, wada, kaz, vitium. 4) das schwere Gebrechen, paducnice.
Gebrechlich, adj. křehký, mdlý, nestatečný. 2) záwadnj, kazowitý, wadný, chybný.
Gebrechlichkeit, f. křehkost.
Gebrudel, n. klokot.
Gebrüder, pl. bratřj, ol. bratř, f.
Gebrüll, n. bučenj; des Ochsen, bučenj; des Löwen, řwánj.
Gebrumme, n. bublánj, mumlánj, braukánj.
Gebühr, f. slušnost, náležitost, decentia; über die Gebühr, přes mjru. 2) powinnost, slušný plat.
Gebühren, v. n. slušeti, přjslušeti; náležeti, přináležeti. Gebührend, přináležegjcý.
Gebührlich, adj. slušný, náležitý, powinný. adv. — ně — tě.
Gebund, n. swazek, fasciculus; ein Gebund Stroh, otep slámy, prou. ššjt, sl. oklep.
Geburt, f. porod, rozenj, partus; in der Geburt begriffen seyn, ku porodu pracowati. 2) narozenj, nativitas; das Fest der Geburt Christi, swátek narozenj Krystowa. 3) fig. rod, stirps; von vornehmer Geburt, wzácného rodu; ein Edelmann von Geburt, rozený, rodem šlechtic, zeman. 4) počátek, wzešstj; die bösen Begierden in der Geburt ersticken, zlé žádosti hned z počátku vdusyti. 5) plod, fetus; eine unzeitige Geburt, nedochůdče, nedošlý plod.
Gebürtig, adj. rodilý, rodič, natus, ortus; adv. rodem.
Geburtregister, n. wypsánj rodu, knjha rodu.
Geburtsbrief, m. rodicý, rodnj list.
Geburtsglied, n. rodicý aud, přirozenj.
Geburtshelfer, m. babič.
Geburtshülfe, f. babenj.
Geburtsort, m. domow, wlast, mjsto narozenj.
Geburtsschmerzen, Geburtswehen, pl. bolesti při porodu, ol. bůle, pl.
Geburtstag, m. den narozenj.
Gebüsch, n. krowj, krowina, chrastina, prutina, fruticetum.
Geck, m. šlew na hlawě, na lebce. 2) šašek; pošetilec, blázen.
Gecken, v. a. škádliti, šiditi, teyrati, šaškowati se s někým, vexare.
Geckerey, f. šizenj, škádlenj, teyránj.
Gedächtniß, n. paměť, memoria. 2) památka; das Gedächtniß feyern, památku swětiti, slawiti.
Gedächtniß=, pamětnj, památný, Gedächtnißmünze, pamětnj penjz; Gedächtnißtag, památka.

Gedanke, m. myšlinka, myšlénka, cogitatio; das ist mir nicht in die Gedanken gekommen, to mi nepřišlo na mysl; seine Gedanken, geho myšlenj; der Gedanke auf etwas, pomyšlenj; er ist in Gedanken, gest zamyšlen. 2) důmnénj; mjnénj, zdánj, ich war in den Gedanken, byl sem toho důmnénj; wie können sie auf die Gedanken fallen? kterak gim to může na mysl připadnauti? 3) Er macht sich Gedanken, délá sobě čáku, nadégi.

Gedankenleer, adj. bez myšlinek, bez myšlenj.

Gedankenlos, adj. bez myšlenj.

Gedärm, n. střewa.

Gedeck, n. krytba, kryt, střecha. 2) Die Tafel bestand aus 12 Gedecken, bylo prostřeno pro 12 osob.

Gedeihen, v. n. irr. ich gedieh, bin gediehen, swédčiti; das Essen gedeihet ihm, gjdlo mu swédčj, slaužj, gde mu k dobu. 2) fig. powesti se, dařiti se, podařiti se; der Flachs ist vortreflich gediehen, len se welmi dobře powedl. 3) es gedeihet ihm zur Ehre, slaužj mu to k cti; es ist ihm übel gediehen, zle toho zažil, zle pochodil.

Gedeihen, n. prospěch, dařenj, zrůst, znik.

Gedeihlich, adj. podárný, prospěšný.

Gedenken, v. a. irr. mysliti, cogitare; meines Gedenken, podlé méjho zdánj. 2) wzpomenauti, zpomjnati; du sollst an mich gedenken, zpomeneš na mne. 3) pamatowati; eines im Gebethe gedenken, na modlitbách pamatowati na někoho. Bey Menschen Gedenken, za lidské paměti.

Gedenkmann, m. pamětnjk.

Gedicht, n. smyšlinka, figmentum. 2) báseň, ol. skládánj, poema; dim. das Gedichtchen, básnička.

Gediegen, adj ryzý; gediegenes Gold, ryzý zlato, aurum obryzum; gediegenes Silber, samorostlé, samo čisté střjbro.

Gedinge, n. smlauwa, vmluwa, sgednánj, aukol.

Gedoppelt, adj. dwogitý, dwognásobný, adv. dwognásobně.

Gedränge, n. tlačenice, tjsen, mačkanice, sl. tisk, stisk.

Gedritt, adj. trogitý. Eine gedritte Zahl, trogka; der gedritte Schein, třjhranjk.

Geduld, f. trpělivost, strpenj, patientia.

Gedulden, sich, v. rec. postrpěti, poshowěti, strpenj mjti.

Geduldig, adj. trpěliwý, snášeliwý, patiens. adv. — wě.

Geeignet, adj. odhodlaný, způsobný.

Gefahr, f. nebezpečenstwj, periculum.

Gefährde, f. lest; ohne Gefährde, bezelsti, bezelstně.

Gefährden, v. a. w nebezpečenstwj vwrcy, vwesti.

Gefahre, n. gezděnj.

Gefährlich, adj. nebezpečný; adv. — ně.

Gefährlichkeit, f. nebezpečnost.

Gefährt, n. fůra, wůz. 2) stopa.

Gefährte, m. průwodce, průwodčj. 2) towaryš, comes; die — inn, průwodčj.

Gefälle, n. des Wassers, sběh, spád, nápad.

Gefälle, pl. důchody, platy, poplatky.

Gefallen, v. n. ljbiti se, zaljbiti se, sl. páčiti se, placere; ich lasse mir alles gefallen, gá gsem se wšjm spokogen.

Gefallen, m. ljbost, obljbenj, zaljbenj, libitus; thue mir das zu Gefallen, včiň mi to k wůli, k ljbosti; mir zu Gefallen, mag er noch lange leben, pro mne sy buď žiw gešté dlauho; ich habe keinen Gefallen daran, nemám w tom žádného zaljbenj; einem einen Gefallen erweisen, někomu (něco) wděk včiniti.

Gefällig, adj. vctiwý, aučinný, ochotný, adv. — ě; wenn es ihnen gefällig ist, ljbili se gim.

Gefälligkeit, f. ochotnost, ljbost, služba; eine Gefälligkeit erweisen, wděk včiniti.

Gefangen, adj. gatý, zagatý, ein Gefangener, wězeň, sl. rab, captivus; Jemanden gefangen nehmen, někoho giti, zagmauti; sich gefangen geben, wzdáti se.

Ge-

Gefangennehmer, m. zagimač, sl. rabowník.
Gefangennehmung, f. zágem, zagjmánj, chycenj, getj, zagetj, sl. rabstwj.
Gefangenschaft, f. zagetj, captivitas.
Gefangenwärter, m. strážce wězňůw.
Gefänglich, adv. gefänglich einziehen, do wězenj, do wazby dáti, wwrcy.
Gefängniß, n. wězenj, wazba, žalář, sl. rabowna, temnice, carcer.
Gefäß, n. nádoba, ol. osudj, orudj, vas; dim. nádobka. 2) eines Degens, gilce, rukowět.
Gefecht, n. potýkánj, půtka, bog.
Gefege, n. čisstěnj, blazenj.
Gefiedel, n. sstřipánj na hausle.
Gefieder, n. peřj, pennæ, plumæ; dim. peřjčko; eines Pfeils, nálep. 2) ptactwo, hawět, s. Geflügel.
Gefilde, n. pole, plaň, planina.
Geflatter, n. třepetánj křjdly, proletowánj.
Geflecht, n. pletiwo, pletenina.
Geflicke, n. oprawowánj, plácanina, sl. látánj.
Geflissen, adj. pilný, snažný. adv. — ně.
Geflissenheit, f. pilnost, pjle, snažnost.
Geflissentlich, adj. schwálný, zaumyslný. adv. naschwál, schwálně.
Geflister, n. ssept, ssepot, sseptánj.
Gefluche, n. klenj, proklјnánj, hřessenj.
Gefluder, n. splaw, s. Fluder.
Geflügel, n. drůbeř, hawěť; sl. hyd; mor. pernactwo.
Geflügelhändler, m. krosnář, drůbeřnjk; sl. hydár.
Geflügelt, s. Flügeln.
Gefolge, n. komonstwo, družina, comitatus.
Gefrage, n. ptanice, wěčné ptánj.
Gefräß, n. žrádlo, žranj. 2) tlama.
Gefräßig, adj. lakotný, hltawý, obežerný, žrawý, vorax. sl. pažrawý. adv. — ě.
Gefräßigkeit, f. lakotnost, hltawost, obžernost, obežralost, žrawost, voracitas; sl. pažrawost.
Gefresse, n. žranice.
Gefreund, m. přátelský; die Gefreundinn, přátelská.

Gefrieren, v. n. mrznauti, zmrznauti, gelascere, s. Frieren.
Gefrornes, n. zmrzlina, zmrzlé, ledowé ↯
Gefüge, n. slug, složenj.
Gefügig, Gefüge, adj. ohebný, hebký.
Gefühl, n. cyt, čitedlnost, cýtenj, sensus; tknutj, tactus.
Gefühllos, adj. nečitedlný, adv. — ně.
Gefühllosigkeit, f. nečitedlnost; mrtwost.
Gefühlvoll, adj. plný čitedlnosti, cytliwý, cytedlný, sensibilis.
Gegen, præp. k, versus, ad; der Wind wendet sich gegen Morgen, wjtr se obracý k wýchodu; Liebe gegen Jemanden haben, lásku mjti k někomu; gegen Abend, k wečerau. 2) proti, contra; gegen den Wind, proti wětru. 3) za, pro; gegen baare Bezahlung, za hotowé penjze; Waare gegen Waare, zbožj za zbožj. 4) naproti; er wohnt gegenüber, naproti zůstáwá, bydlj. 5) pro; eine Arzney gegen das Fieber, lékařstwj pro (proti) zymnicy. 6) Laß dich nichts gegen ihn merken, nedey mu nic na sobě znáti; er rühmte sich gegen ihn, daß —, chlubil se mu, že —; ich wette hundert gegen Eines, sto wsadjm na gednu; sich gegen Jemand wehren, brániti se někomu; es ist gegen dreyßig Jahr alt, gest okolo třidcýti let stár; gegen den Frühling, z gara, na garo.
Gegen-, protiwný, odporný, adversus, contrarius; die Gegenparthey, odporná strana; Gegenpapst, neprawý, nerádný papež. 2) odměnný, obapolný, mutuus; společný, communis; Gegenliebe, odměnná, obapolná láska. 3) giný, ginačegssj, alius; Gegenbericht, giná, ginačegssj zpráwa; Gegensonne, giné, postrannj slunce.
Gegenbeleidigung, f. pomsta.
Gegenbild, n. přjklad.
Gegend, f. strana, končina, okolj, plaga; am Meere, pomořj; die jenseits des Meers liegt, zámořj.
Gegendienst, m. odslauženj, odměnná služba.

Gegenfalls, adv. ginák, syce.
Gegenforderung, f. pohledáwánj druhé strany.
Gegenfüßler, pl. protinozý lidé; protinožcy?
Gegengeschenk, n. dar za dar.
Gegengift, n. lékařstwj proti gedu.
Gegenhändler, m. kontralor.
Gegenhall, m. ohlas.
Gegenpart, m. odpornjk, odpůrce, ol. saupeř, adversarius.
Gegenparten, f. odporná strana.
Gegenrede, f. odmluwa.
Gegenschein, m. odražený blesk. 2) proti sobě patřenj, oppositio.
Gegenseitig, adj. oboſtranný, obapolný, odměnný, adv. odměnně, zase.
Gegenstand, m. předmět, předwržek, objectum.
Gegenstück, n. druh giného.
Gegentheil, n. odporná wěc; das Gegentheil behaupten, přjti se, na odpor mluwiti; im Gegentheile, naproti tomu.
Gegentheils, adv. naproti tomu.
Gegenvermächtniß, n. obwěněnj, antipherna.
Gegenwart, f. přjtomnost, præsentia.
Gegenwärtig, adj. přjtomný; nyněgšj; die gegenwärtige Zeit, nyněgšj čas, wěk. adv. přjtomně; nynj.
Gegenwehr, f. obrana, odpjránj; sich zur Gegenwehr stellen, na odpor se stawěti, odpjrati.
Gegenwurf, s. Gegenstand. 2) námitka s. Einwurf.
Gegner, m. odpornjk, protiwnjk, odpůrce; die — inn, protiwnice.
Gehaben, v. rec. obs. mjti se; Gehabt euch wohl! měgte se dobře.
Gehacke, n. sekanice, sekánj.
Gehäge, n. hágemstwj. 2) ohrada.
Gehalt, m. obsaženj. 2) plat, salare, stipendium. 3) der Münzen, cena, zrno.
Gehänge, n. eines Berges, aupad, stráň; im Bergbaue, lig, ligowitost hory.
Geharnischt, adj. w brněnj oděný; ein geharnischter Mann, oděnec, armatus vir.
Gehässig, adj. nenáwistný, nenáwistiwý; einem gehässig seyn, newražiti na někoho. 2) protiwný, omrzelý; sich gehässig machen, w nenáwist se přiwesti; eine gehässige Sache, mrzutá wěc.
Gehässigkeit, f. nenáwistiwost.
Gehau, n. meyt, meyto, paseka; ein junges Gehau, mláz.
Gehäuse, n. hranička, kapsyčka.
Geheim, adj. tagný, tegný, pokautný, tagemný, secretus; adv. tagně, podtagi, kradmo; mor. potutmu; in geheim, w tagnosti, tagně.
Geheimniß, n. tagemstwj, tagná wěc, tagnost, mysterium.
Geheimschreiber, m. tagemnjk, secretarius.
Geheiß, n. rozkaz, poručenj, jussum.
Gehen, v. n. irr. ich ging, bin gegangen, gjti, choditi, ire; an einer Krücke gehen, o berli choditi; sich müde gehen, vgjti se; durch vieles Gehen erlangen, wychoditi; — verlieren, prochoditi; nach Hause gehen, domů gjti; schlafen gehen, gjti spat; den Trab gehen, klusem gjti; geh' deinen Weg! gdi po swých! zu Fuße gehen, pěšky gjti; vor die Obrigkeit gehen, v wrchnosti se vcházeti; davon gehen, vgjti, prchnauti; auf Reisen gehen, na cestu se wydati; irre gehen, blauditi, zablauditi. 2) fig. zu Grunde gehen, na myzynu přigjti; an die Hand gehen, pomáhati, na ruku gjti; in sich gehen, do sebe wstaupiti, gjti; mit Stillschweigen vorbeygehen, mlčenjm pominauti; in einer Sache vorsichtig gehen, opatrně sobě w něčem počjnati; laß mich gehen! nech mne; laß ihn gehen, pusť ho; müßig gehen, zaháleti; schwanger gehen, s autěžkem býti; verlohren gehen, ztratiti se; zahynauti; zu Trümmern gehen, ztroskotati se, rozbiti se; der Teig geht zu viel, těsto tuze kyne; es gehen zwey Maaß hinein, dwa másy tam wegdau; viel darauf gehen lassen, mnoho propleytwati, probeyřiti; es geht auf mich, mne se to týká; der ganze Tag gehet darauf, celý den se tjm ztráwj; vor sich gehen, klo-

zacjti se, průchod mjti. 3) djti se; so geht es, tak se děge, stáwá; es geht ihm schlecht, zle se mu wede; wie geht es Ihnen, gak se mági, gak se gim wede; es geht auf Leben und Tod, o hrdlo, o žiwot běžj. Das Gehen, chůze, chozenj, gitj; im Gehen, chodě, chodjc.
Gehenk, n. khynk, pás.
Geheul, n. des Menschen, kwjlenj, vpěnj, ejulatus; des Wolfes, wytj, ululatus.
Gehirn, n. mozek, mor. mozk, cerebrum; das Gehirnlein, dim. mozeček.
Gehöne, n.ausměssky, aussklebky, posmjwánj, posměch.
Gehölz, n. les, lesyna.
Gehör, n. sluch, mor. slech, auditus; scharfes Gehör, tenký sluch. 2) slyssenj, etwas aus dem Gehör haben, něco wěděti, mjti z powěsti. 3) fig. einem Gehör geben, někoho slysseti, wyslysseti; zum Gehör gelassen werden, k wyslyssenj, k slyssenj připusstěnu býti. 4) die Ohren, sluchy.
Gehorchen, v. n. poslauchati, vposlechnauti, poslechnauti, obedire.
Gehören, v. n. patřiti, náležeti, přináležeti, pertinere. 2) potřebj býti; dazu gehört Geld, k tomu gest zapotřebj peněz. 3) rec. imperf. wie es sich gehört und gebührt, gak slussj a patřj.
Gehörig, adj. patřjcý, náležegjcý, pertinens. 2) slussný, hodný, conveniens; zur gehörigen Zeit, w hodný, slussný čas. adv. slussně, hodně, náležitě.
Gehörlos, adj. hluchý, bez sluchu, surdus.
Gehörlosigkeit, f. hluchota.
Gehörn, n. rohy, parohy, cornua.
Gehorsam, adj. poslussný, obediens. adv. — ně.
Gehorsam, m. poslussnost, poslussenstwj, obedientia; Gehorsam leisten, poslauchati, poslussenstwj zachowati.
Gehorsamen, v. n. poslauchati, obedire.
Gehre, f. wossting.
Gehren, m. klin.
Gehrhobel, m. swlakownjk.
Gehrmaß, n. mjra k rámcům.
Gehülfe, m. pomocnjk, spomocnjk, náposmocnjk, adjutor; im Bräuhause, pomahač; die — inn, pomocnice, spomocnice, pomahačka.
Gejauchze, n. weyskánj.
Geifer, m. slina, slintawost, mor. grynta.
Geiferbart, m. das Geifermaul, slintač, slinták, sliwoň.
Geiferig, adj. slintawý, vslintěný, adv. — ně.
Geifern, v. n. slintati; von Kindern, cyntati.
Geifertuch, n. Geifertüchlein, slintáček.
Geige, f. hausle, pl. fides; dim. hauslicky.
Geigen, v. a. hausti, na hausle hráti.
Geigenbogen, m. smyčec, ssmytec, sl. slák.
Geigenmacher, m. hauslář, hausljř.
Geigensteg, Geigensattel, m. kobylka.
Geiger, m. hauslař, hudec, fidicen; ein Dorfgeiger, hauslička.
Geil, adj. přjliš tučný. 2) bugný, luxurians; geiler Boden, bugná půda. 3) chlipný, smilný, ol. wilný, salax.
Geile, f. nároky, maudj, watlata, pl. testiculi; bey den Thieren, gádro; 2) bugnost. 3) hnůg.
Geilen, v. a. obs. wyklestiti, castrare. 2) zadoniti.
Geilheit, f. bugnost, luxuria. 2) chlipnost, wilnost, lascivia.
Geiß, Geiße, f. koza, capra; dim. kozka, kozyčka, capella.
Geiß =, kozý, caprinus; der Geißbart, kozý brádka, Tragopogon, L. Geißbohne, kozý bobek; Geißraute, kozý rauta, galega, L.
Geißblatt, n. kozý list. 2) růže z Gerycha, lesnj lilium, Lonicera caprifolium, L.
Geißbock, m. kozel, caper.
Geißel, m. zástawnjk, zástawná osoba, obses.
Geißel, f. bič, prasskač, dudky; sl. sswihák, flagellum; dim. bičjk.
Geißelbruder, Geißler, m. mrskáč, flagellans.
Geißeln, v. a. bičowati, mrskati, flagellare. Die Geißelung, bičowánj, mrskánj.
Geißfuß, m. kozljk.
Geißhirt, m. kozák.

Geiß=

Geißhülse, f. zymoleyz, s. Reinweide.
Geißklee, m. kozý getel, mljčnjk, cytisus, L.
Geißmelker, m. kozodog, caprimulgus, L.
Geißstall, m. kozynec, chljw na kozy.
Geißvogel, m. s. Eißer.
Geist, m. duch, spiritus. 2) žiwotnj mocy, sýly. 3) ljh; Seifengeist, meydlowý ljh. 4) der Kern gádro. 5) Geist, rozum, wtip, duch; ol. vm. Ein Mann von vielem Geiste, muž welikého ducha, rozumu. 6) der böse Geist, zleyduch, rarássek. 7) die Geister der Verstorbenen, dusse zemřelých; er hat den Geist aufgegeben, wypustil dussi. 8) strassidlo, obluda, spectrum.
Geisterlehre, f. včenj o duchu.
Geisterbeschwörer, m. zaklinač duchů.
Geistig, adj. duchownj, netělesný, spiritualis. 2) wtipný, rozumný.
Geistlich, adj. duchownj, ecclesiasticus, sacer; der geistliche Stand, duchownj staw, status ecclesiasticus; das geistliche Recht, cýrkewnj práwo, jus canonicum; adv. — ně. Ein Geistlicher, duchownj, clericus.
Geistlichkeit, f. duchowenstwo, clerus, ol. žákowstwo.
Geistlos, adj. ducha prázdný, adv. bez ducha, bez wtipu.
Geistreich, geistvoll, adj. ducha plný, ostrowtipný, rozumný, důmyslný. 2) geistreicher Wein, sylné, prudké wjno.
Geiz, m. lakomost, lakomstwj, avaritia.
Geizen, 1. v. n. lakoměti, skrbiti sobě, dychtěti, tau̇žiti po něčem. 2. v. a. zusammen geizen, sháněti.
Geizhals, m. lakomec, vulgo hamonič, haužwička, avarus; fœm. lakomkyně, lakomice.
Geizig, adj. lakomý, avarus; geizig seyn, hamoniti, lakoměti. 2) geizig nach Ehre, cti žádostiwý, honoris appetens. adv. lakomě.
Gekläffe, n. sstěkot, hassánj.
Geklapper, n. klapot, klapánj.
Geklatsche, Geklatsch, n. plesskot, plesskánj; tlesskánj rukama; mit der Peitsche, prasskot. 2) klewety, klepánj.
Geklingel, n. cynkánj, klinkánj, klinkot.

Geklirre, n. břinkot.
Gekrache, n. třesskot; hřmot.
Gekrätz, n. osskrabky, odstružky.
Gekräusch, n. sskřipánj, sskřehot.
Gekritzel, n. sskrabánj, sskrabanina.
Gekröse, n. okružj. 2) um den Hals, okružj, ol. ožidlj.
Gelach, n. kal, s. Lache.
Gelache, n. chechtánj, řehty.
Gelächter, n. smjch, mor. sstjřenj; ein Gelächter erheben, dáti se do smjchu. 2) posměch; sich zum Gelächter machen, posměch z sebe vdělati.
Gelag, n. snůsska, dobrá wůle, cech, řad; 2) fig. ins Gelag hinein reden, lecos tlachati, mluwiti, co slina na gazyk přinese.
Gelahrtheit, f. včenost, eruditio. s. Gelehrsamkeit.
Geländer, n. zábradlj; in Weinbergen, wodry, pl.
Gelangen, v. n. dogjti, přigjti, dostati se, pervenire. 2) dosáhnauti, dogjti, obdržeti; zu seinem Ziele gelangen, cýle swého dogjti; zur Reife gelangen, vzráti.
Gelärm, n. powyk, pokřik, hluk.
Gelaß, n. prostranstwj, přjležitost, pohodlj. 2) Nachlaß, pozůstalost.
Gelassen, adj. mjrný, tichý, trpěliwý. adv. mjrně, tjsse.
Gelassenheit, f. mjrnost. tichost. 2) trpěliwost.
Gelaufe, n. běhánj, běhanice, shon.
Geläufig, adj. čerstwý, hbitý, běžný, snadný, lehký; geläufige Hand, čerstwá ruka; geläufige Zunge, obratný gazyk.
Geläufigkeit, f. čerstwost, hbitost, obratnost.
Geläut, n. zwoněnj. 2) zwony.
Gelb, adj. žlutý, flavus; gelb werden, žlutnauti, žlautnauti, sežlautnauti, flavescere; gelb machen, žlutiti, ožlutiti; das Gelbe vom Eye, žlautek; die gelbe Rübe, mrkew; gelbe Beschaffenheit, žlutost; gelbe Bohne, žlutáček. adv. žlutě.
Gelbammer, f. strnad.
Gelbbein, n. der Gelbfuß, žlutonožka.
Gelben, v. a. žlutiti, ožlutiti.

Gelbfüßig, adj. žlutonohý.
Gelbgießer, m. mosazník.
Gelbgrün, adj. z žluta zelený.
Gelbhaarig, adj. žlutowlasý.
Gelbkopf, m. žlutohláwek? Passer bengalensis, Klein.
Gelblich, adj. nažlautlý, zažlautlý, přižlautlý, požlautlý, nážlutý, žlutawý.
Gelbroth, adj. plawý, eine gelbrothe Kuh, plawka.
Gelbschnabel, m. žlutonoska? Ispida rostro luteo, Klein. 2) pjskle, mladý pták, pipio. 3) fig. holobrádek.
Gelbsteiß, m. žlutořitek? Luscinia uropygio luteo, Klein.
Gelbsucht, f. žlautenice, žlautenka, icterus.
Gelbsüchtig, adj. na žlautenicy stonjcý.
Geld, n. penjze, pl. pecunia; ein Stück, penjz; hartes Geld, šiřoké penjze; klein Geld, drobné penjze; baares, hotowé; etwas zu Gelde machen, néco zpenežiti.
Geld=, penežitý; Geldstrafe, penežitá pokuta; Geldhülfe, penežitá pomoc. 2) mit præp. o, na; Geldnoth, nauze o penjze; Geldschuld, dluh na penezých; Geldsack, pytljk, méšec na penjze.
Geldbegierde, f. žádost penez.
Geldgierig, adj. penez žádostiwý.
Geldgürtel, m. opasek.
Geldstock, m. slaup (na penjze).
Geldwechsler, m. penezoménec, nummularius.
Gelegen, adj. ležjcý; gegen Morgen gelegen, ležjcý na wýchod. 2) fig. přjhodný, přiležitý; gelegene Zeit, přjhodný čas. Es ist mir nicht gelegen, nenj mi whod. 3) Es ist mir viel daran gelegen, mnoho mi na tom záležj.
Gelegenheit, f. přiležitost, occasio. 2) přjhodnost, opportunitas.
Gelegenheitsmacher, m. ruffián, kuplýř; die — inn, ruffiánka, kuplýřka.
Gelegentlich, adj. přiležitý, přjhodný; adv. přjhodné, při přiležitosti.
Gelehrig, adj. včeliwý, gemný, docilis. adv. včeliwé, gemné.
Gelehrigkeit, f. včeliwost, gemnost.
Gelehrsamkeit, f. včenost, vmélost, doctrina.
Gelehrt, adj. včený, vmélý, doctus, eruditus; adv. včené, vmélé.
Geleise, n. koleg, kolege, orbita; Schlittengeleise, draha. fig. Etwas wieder ins rechte Geleise bringen, néco opét w pořádek vwesti.
Geleit, n. průwod, gleyt, comitatus; einem das Geleit geben, nékoho wyprowázeti; frey sicher Geleit, bezpečný průwod, gleyt, salvus conductus.
Geleiten, v. a. prowoditi, prowázeti, comitari; gleitowati, deducere; der Geleiter, průwodce; Gott sey dein Geleiter, prowoď té Pán Bůh. Die Geleitung, prowázenj.
Geleitsbrief, m. list průwodnj.
Geleitsmann, m. průwodce, průwodčj.
Gelenk, adj. ohebný, obratný, mor. ohybký.
Gelenk, n. klaub, článek, das Gelenkchen, Gelenklein, klaubek, článeček, artus; přjhbj, mor. přehyb.
Gelenksam, adj. obratný, hbitý.
Gelenksamkeit, f. obratnost, hbitost.
Gelichter, n. Er ist auch seines Gelichters, ge také z toho plotu kůl, gest gednostegné powahy.
Geliefern, v. n. sſedati se, sſednauti se, coagulari; gelieferte Milch, sſedlé mljko.
Gelinde, adj. měkký, hladký; gelinde Haut, hladká kůže; gelindes Bett, méká postel; ein gelinder Regen, tichý deššjček; gelinde Wärme, mjrné teplo; gelinder Wein, lahodné wjno; gelindes Lüftchen, powlowný wétřjček; gelinde Strafe, malá, mjrná pokuta; gelindes Wetter, lewné powétřj; gelinde Arzeney, lehké lékařstwj; sie sind zu gelinde gegen ihn, tuze mu howjte, powolugete. adv. hladce, mékce.
Gelindigkeit, f. hladkost, mékost; lahodnost; powlownost; mjrnost.
Gelingen, v. n. irr., ich gelang, bin gelungen, dařiti se, zdařiti, zwesti se, podařiti se, pošťéstiti se, succedere.

Gelispel, n. ßeptánj, ßepe, ßepty, pl.
Geloben, v. a. ßljbiti, zaßljbiti, ßlibem se zawázati, spondere, vovere; das gelobte Land, zaßljbená země.
Gelobung, f. přjpowěd, přißljbenj, zaßljbenj.
Gelöbniß, n. ßlib, s. Gelübd.
Gelock, n. wábenj, lauzenj. 2) wolawý pták.
Gelos, n. trus, s. Losung.
Gelt, interj. wid, s. Gelten.
Gelt, adj. galowý, sterilis; eine gelte Kuh, galowice, galůwka.
Gelte, f. džjžka, sl. gelatka.
Gelten, v. n. irr. du gilst, ist galt, gegolten, platiti, ßtáti, cenu mjti, valere; was gilt das Getreide, zač platj obilj; die Waare gilt ihr Geld, zbožj mnoho platj. 2) Was gilts er wird nicht kommen? oč, že nepřigde? was gilt die Wette? oč se wsadjme? gelt! wid! widte! 3) fig. das gilt mir gleich, to gemně wße gedno, wße stegné; das lasse ich gelten, to platj, to připaußtjm; er gilt viel am Hofe, mnoho platj v dwora; es gilt deinen Kopf, o twau hlawu běžj; es gilt dir dein Leben, to tě žiwot stane. Wem gilt das? koho se to týká?
Geltvieh, n. galowý dobytek.
Gelübde, n. ßlib, votum.
Gelüch, n. nákel, temenißtě.
Gelust, m. pl. Gelüste, žádosti.
Gelüsten, v. n. bažiti po něčem, požádati, zachtjti se, appetere, desiderare; es gelüstet mich darnach, chce se mi toho.
Gelzen, v. a. mißkowati; eine Gelze, mißka, nunwice, řezaná swině, s. Borg.
Gemach, adj. powlowný, adv. powlowně, poznenáhla, pomalu, polehku, zticha.
Gemach, n. pl. Gemächer, pokog; ol. komňata; das heimliche Gemach, záchod.
Gemach, n. dělánj, ßpátné djlo, s. Gemächt.
Gemächlich, adj. wolný, pohodlný; ein gemächlicher Mensch, člowěk pohodlný, adv. wolně, zticha, pomalu.
Gemächlichkeit, f. pohodlnost, wolnost, zwůle.
Gemächt, n. plácanina, ßpátné djlo, stwůra. 2) přirozenj, maudj, ßaurek.
Gemächtbruch, m. keyla, průtrž, ramex.
Gemahl, m. manžel, muž, maritus. Die — inn, manželka, uxor.
Gemählde, n. malowánj, malowaný obraz.
Gemäß, n. mjra, s. Maaß.
Gemäß, adj. trefný, srownáwagjcý se, adv. podlé, dlé; das ist der Wahrheit gemäß, to se s prawdau srownáwá; dem Befehle gemäß, podlé nařjzenj.
Gemäßheit, f. in Gemäßheit des Befehls, wedlé, podlé nařjzenj.
Gemein, adj. obyčegný, wßednj, consuetus; gemeine Waare, obyčegné zbožj. 2) prostý, sprostý, sprostný, vulgaris, obecný, pospolný, communis, ein gemeiner Soldat, sprostý wogák; ein gemeiner Mensch, sprosták; das gemeine Beste, obecné lepßj; etwas gemein werden, owßedněti; sich gemein machen, stowaryßiti se přjliš s někým. 3) obecnj, publicus, adv. obecně, sprostě; insgemein, wůbec, obyčegně; pospolu.
Gemein=, obecnj; Gemein=Aeltester, obecnj starßj; Gemeinschreiber, obecnj pjsař; Gemeinstier, obecnj beyk.
Gemeinanger, m. občina, občizna, drahy.
Gemeinde, Gemeine, f. obec, communitas. 2) osada, parochia, 3) cýrkew, ecclesia, die christliche Gemeinde, křesťianská cýrkew, společnost. 4) obecnjk, publicum.
Gemeiner, Gemeinder, m. obecnj.
Gemeinheit, f. obecnice, publicum.
Gemeinhirt, m. pastucha, slauha.
Gemeinglich, adv. obyčegně.
Gemeinnützig, adj. wůbec vžitečný; adv. k obecnjmu vžitku.
Gemeinsam, adj. pospolitý, s. Gemein, und Gemeinschaftlich.
Gemeinschaft, f. spolek, spolky, obecnost, obecenstwj, společnost, společenstwj, pospolnost, communio, societas. Die Gemeinschaft des Leibes und Blutes Christi, zdjlnost těla a krwe Krystowy; die Gemeinschaft der Heiligen, obcowánj swátých

Gemein=

Gemeinschaftlich, adj. společný, zdjlný, communis. adv. pospolu, wespolek, wespolky, naspolky, dospolků.
Gemeintrift, f. wýhon.
Gemeinwirthshaus, n. obecnice, obecná hospoda.
Gemenge, Gemengsel, n. smjssenj, směsyce, směska; michanice, mjssenina.
Gemerk, n. znamenj. 2) bey den Jägern, barwa.
Gemisch, n. mjssenina, smjssenice, michanina, hatlanina.
Gemse, f. kamsyk, kamzyk, rupicapra, *Klein.* die Gemsziege, das Gemsthier, kamzyce.
Gemsenfell, n. kamzykowá kůže.
Gemüll, n. rum, sfutina, sstěrek, sstěrk.
Gemurmel, n. hluk, bučenj; des Wassers, brčenj, mor. glgotánj.
Gemüse, n. wařenj; grünes, zelené wěcy.
Gemüth, n. mysl, animus, mens; einem etwas zu Gemüthe führen, něco na mysl někomu přiwoditi. 2) srdce, guten Gemüths, dobrého srdce; sich etwas zu Gemüthe ziehen, něco sobě k srdcy bráti, hrýzti se.
Gemüthlich, adj. wolný; es ist mir so gemüthlich, gest mi tak wolno.
Gemüthsart, f. powaha mysli.
Gemüthsbewegung, f. hnutj mysli.
Gemüthskrank, adj. zasteskly.
Gemüthskrankheit, f. teskność, teskliwość, těžkost mysli.
Gemüthsruhe, f. spokogenost mysli.
Gen, præp. gen Himmel, k nebesům, s. Gegen.
Genähe, n. ssitj.
Genäsche, n. mlsánj. s. Näscherey.
Genäschig, s. Näschig.
Genau, adj. těsný; genaue (enge) Schuhe, těsné, auzké střewjce. 2) fig. auzký; genaue Freunde, auzcý, dobřj přátelé. 3) zauplný, dokonalý; genaue Nachricht, zauplná, dokonalá zpráwa; genaue Untersuchung, bedliwé, pilné wyhledáwánj; genaue Rechenschaft geben; přjsný počet wydati; genaues Gewissen, auzké swědomj; der genaueste Preis, poslednj cena; mit genauer Noth, stěžkem, sotwa, s welikau tjžj. 4) skrowný; ein genaues Maß, skrowná mjra; er ist sehr genau, gest přjliš skrowný, skrbný. adv. těsně, tuze, auplně, na wlas; skrowně, skaupě; das Kleid liegt genau an, oděw dobře přilehá; er weiß alles genau, wssecko wj na wlas, důkladně.
Genauigkeit, f. auplnost, dokonalost, bedliwost, skrownost.
Genehm, adv. etwas genehm halten, něco za dobré, za slussné vznati, přiwoliti, schwáliti.
Genehmhaltung, f. přiwolenj, za dobré vznánj, schwálenj.
Genehmigen, v. a. s. Genehm halten.
Genehmigung, f. Genehmhaltung.
Geneigt, adj. nakloněný, nahnutý, s. Neigen, nachýlený, inclinatus. 2) fig. náklonný, náchylný; přjchylný, přjzniwý, propensus, proclivis, adv. — ně, — wě.
Geneigtheit, f. náchylnost, náklonnost, přjchylnost, propensio.
General, m. generál, die — inn, generálka.
General =, generálnj, obecnj, neywyššj; Generalfeldmarschall, neywyššj marssálek.
Generalat, n. generálstwj.
Generalität, f. generálstwo, generálowé.
Genesen, v. n. irr. — ich genas, bin genesen, ozdrawěti, pozdrawiti se, zhogiti se, podrahniti se, okřáti, convalescere; von einer Krankheit genesen, z nemocy powstati.
Genesung, f. ozdrawenj, vzdrawenj se, nawrácenj ke zdrawj.
Genick, n. waz, teyl, mor. tylo, fossa; das Genick brechen, waz zlomiti; sich im Fallen das Genick abstoßen, padna krk srazyti. 2) ssjge, cervix.
Genickfänger, m. zaraz, zaraž.
Genicke, n. keywánj, pokynowánj, s. Nicken.
Genie, n. důwtip. 2) weliký duch, důwtipná hlawa, schopnost.
Genießbar, adj. požjwatedlný, k požjwánj.

Genießbrauch, m. vžjwánj, f. Fruchtnießung.
Genießen, v. a. irr. ich genoß, genossen, požiti, požjwati, vžiti, vžjwati, frui; die Ruhe genießen, pokoge požjwati; du hast das erst künftig zu genießen, teprw budaucně toho vžigeš; Unterricht genießen, wycwičenu, wyvčenu býti; das heil. Abendmahl genießen, weceři Páně přigjmati; ich habe heute noch nichts genossen, dnes gesstě sem ničehož negedl; einem etwas für genossen hingeben; lassen, někomu něco prominauti. Die Genießung, vžjwánj, požjwánj, f. Genuß.
Genist, n. drobná sláma, mrwa.
Geniste, f. ganowec, ganosit, genista, *Lin.*
Genoß, m. aučastnjk, společnjk, towaryš, consors; die — inn, aučastnice, společnice, towarysska.
Genossenschaft, f. společnost, towaryšstwo,
Genug, adv. dosti, dost, sat, satis; einem genug thun, zadost včiniti někomu.
Genüge, f. hognost, dostatek; zur Genüge haben, do wůle mjti, do syta se nagjsti, mor. do boha mjti; zur Genüge thun, zadost včiniti.
Genügen, n. zadostvčiněnj; das thut mir noch kein Genügen, na tom nemám dosti, to mi nenj dostatečné, na tom nepřestáwám.
Genügen, v. n. dosti býti, staciti, sich genügen lassen, dosti mjti, přestati na něčem; daran genüget ihm noch nicht, na tom gesstě nemá dosti.
Genüglich, adj. dostatečný. 2) zwolný, pohodlný; adv. — ně.
Genugsam, adj. dostatečný, adv. — ně.
Genügsam, adj. na swém přestáwagjcý, spokogený, mjrný.
Genugsamkeit, f. dostatečnost, sufficientia.
Genügsamkeit, f. přestáwánj na swém, mjrnost, spokogenost.
Genugthuung, f. dostičiněnj, dostivčiněnj, zadostvčiněnj, satisfactio.
Genuß, m. požjwánj, usus fructus. 2) požitek, vžitek.
Geograph, m. zeměpisec, země wypisowatel.
Geographie, f. wypsánj země.
Geometer, m. zeměměřič.
Georgenkraut, n. kozljk, f. Baldrian.
Gepäck, n. zawazedla, swázaná břemena, pakáž.
Geplapper, n. tlachánj, tlampánj, klaboseni.
Geplärr, n. řečenj, sskřebenj.
Geplatze, n. baucháni, pukáni, třeskot.
Geplauder, n. žwachtánj.
Gepolter, n. bauchánj, třjskánj, buráceni.
Gepräge, n ráz. 2) fig. znamenj.
Geprahle, n. honosenj, chlauba, chlubenj, f. Prahlen.
Gepränge, n. nádhernost, sláwa, skwostnost.
Geprassel, n. praskot, praskánj, třeskot, třesk.
Gequake, n wřesk, křehotánj.
Gerade, f. přjmost, rownost.
Gerade, adj. přjmý, vpřjmý, rowný, rectus; einen geraden Leib haben, rowné tělo mjti; geraden Weges gehen, přjmau cestau gjti; gerade machen, rownati, zpřjmiti. 2) fig. gerade oder ungerade spielen, hráti na lichsudu, lichati; gerade oder ungerade, suda neb licha; suda neb lich, sudem čili lichau, sl. sudoli či licho; eine gerade Zahl, suda, rowný počet, sl. sudý počet; eine ungerade Zahl, lichý počet. adv. přjmo, vpřjmo, zpřjma, rowně, zrowna; gerade zu, zrowna. 2) práwě; er kommt gerade recht, práwě gde whod.
Geradheit, f. vpřjmnost, prawost.
Gerassel, n. rachocenj, hřmot, chřest. crepitus.
Geräth, n. nádobj, nářadj, náčinj, utensilia. 2) das Hausgeräthe, swrssky, nábytek, supellex.
Gerathen, v. n. irr. du geräthst, ich gerieth, bin gerathen, přigjti, padnauti, vpadnauti, dostati se; wohin gerathen, podjti se, octnauti se někam; unter die Mörder gerathen, vpadnauti mezy lotry; an einander gerathen, dáti se do sebe,

wpe-

wyperiti se do sebe. 2) fig. wie bist du darauf gerathen? gak ti to přissło na mysl? gak ti to napadlo? in Zorn gerathen, rozhněwati se, vnáhliti se; das Haus ist in Brand gerathen, dům se zňal. 3) Zum Unglücke gerathen, k neštěstj byti, slaužiti. 4) Podařiti se, zwesti se; das Bild ist gut gerathen, obraz se dobře powedl, podařil; das Getreide ist gerathen, obilj se zdařilo, vrodilo; gerathene Kinder, zdárné děti.

Gerathewohl, n. zdařbůh, etwas aufs Gerathewohl thun, něco na zdařboh činit, na zdařenau.

Geräthschaft, f. nádobj, nářadj.

Geraum, adj. prostranný, wolný, spatiosus; die geraume See, ssiroké moře, adv. — ně. 2) fig. dáwnj, dáwný; vor geraumen Jahren, před mnoha lety; ich habe ihn in geraumer Zeit nicht gesehen, giž dáwno sem ho newiděl.

Geräumig, adj. prostranný, adv. — ně.

Geräumigkeit, f. prostrannost, prostranstwj, wolnost.

Geräumte, n. klučenina, kopanina. 2) ein Durchhieb, průsek.

Geraupert, adj. rausný.

Geräusch, n. chřest, ssust, rachocenj, chramosstěnj, strepitus; ein Geräusch machen, chramostiti se, ssromotiti se, chřestěti, ssustěti; das Geräusch des Windes, hučenj; des Laubes, ssustěnj; des Meeres, ssum, gekot, zwuk; der Welt, hluk.

Geräusch, n. osrdj.

Gerben, s. Gärben.

Gerecht, adj. sprawedliwý, prawý, justus. 2) das Kleid ist mir gerecht, ten kabát ge na mne dobře vssitý; in alle Sattel gerecht seyn, ke wssemu se hoditi, adv. — wě.

Gerechtigkeit, f. sprawedlnost, sprawedliwost, justitia. 2) fig. práwo, judicium.

Gerechtsame, f. práwo, sprawedlnost.

Gerede, n. řeči, pl. rozpráwka, sermo.

Gereichen, v. n. slaužiti, býti; es gereicht ihm zur Ehre, slaužj, gest mu ke cti; zum Schaden, ge mu to na sskodu.

Gereiß, n. dračka, dranice, tahanice.

Gereuen, v. n. želeti, pykati, poenitere; es wird dich gereuen, budeš toho pykati; es gereuet mich, gest mi žel, litugi toho.

Gereuth, n. reyt; gitrnj pole, klučenina, s. Geräumte.

Gerfalk, m. bělozor, falco rapax, *Klein*.

Gergel, m. zeyk, crena.

Gergeln, v. a. wtjrati, zeyk dělati.

Gerhab, m. poručnjk, s. Vormund.

Gericht, n. gjdlo, krmě, cibus; dim. Gerichtchen, gidýlko, krmička. 2) pletka, oko, laqueus.

Gericht, n. saud, judicium, das jüngste Gericht, poslednj saud. 2) práwo; vor Gericht erscheinen, ku práwu se dostawit. 3) saudnice, conclave judiciale.

Gerichtbarkeit, s. Gerichtsbarkeit.

Gerichtlich, adj. práwnj; gerichtliche Klage, práwnj žaloba; gerichtlicher Ausspruch, práwnj nález. adv. práwně.

Gerichts-, práwnj, judicialis; Gerichtsbothe, práwnj posel. 2) saudnj, saudný; Gerichtsstube, saudnj swětnice; Gerichtsplatz, saudné mjsto.

Gerichtsbarkeit, f. práwo, moc práwa.

Gerichtsbothe, m. poslanec.

Gerichtsdiener, m. Gerichtsknecht, pochop, holomek, poslanec.

Gerichtsfrohn, m. poslanec, biřic, lictor.

Gerichtshandel, m. pře, saud, práwnj rozepře, lis.

Gerichtshaus, n. saudnice, ol. rychta.

Gerichtsknecht, m. holomek, pochop.

Gerichtsplatz, m. die Gerichtsstätte, saudné mjsto. 2) poprawisstě, popravné mjsto.

Gerichtsschöppe, m. konssel.

Gerichtsschreiber, m. krewnj pjsař.

Gerichtsstube, f. saudnice.

Gerichtsstab, m. práwo.

Gerichtstag, m. den saudu.

Gerichtsverwalter, m. práwnj, prawomocnjk, ol. poprawce, justitiarius.

Gerichtsverwaltung, f. prawomocnost, ol. poprawa.

Gerichtszwang, m. moc práwa, práwo.
Geringe, adj. malý, maličký; der Geringste, neymenšj; geringer werden, menšiti se, tratiti se, zmenšeti. 2) lehký; um ein Loth zu geringe, o lot lehčj. 3) skrowný; geringes Vermögen, skrowné gménj. 4) chatrný, sprostný, špatný; von geringem Herkommen, chatrného rodu; ein geringer Mensch, nepatrný člowěk. 6) im geringsten nicht, nikoliwěk; er bildet sich nichts geringes ein, nemálo o sobě myslj; ohne im Geringsten an ihn zu denken, ani na něho nepomyslje; nicht das Geringste, ani chljpě, ani za mák, ani coby do oka padlo; geringe schätzen, málo sobě wážiti.
Geringhältig, adj. málo w sobě držjcý, lehký.
Geringfügig, adj. sprostný, chatrný, adv.—ně.
Geringfügigkeit, f. chatrnost, sprostnost.
Geringschätzig, adj. malowážný, malowážjcý, newšimagjcý. 2) malé wážnosti, malowážený, vilis.
Geringschätzigkeit, Geringschätzung, f. malowážnost, newšimawost.
Gerinne, n. wantroky; das wüste Gerinne, galowá stoka.
Gerinnen, v. n. sedati se, sednauti se, srazyti se, coagulari; geronnene Milch, sedlé, sražené mljko; geronnenes Blut, stydlá krew.
Gerippe, n. kosti, pl. žebra, pl. 2) fig. ein bloßes Gerippe, holá kost a kůže.
Germ, m. kwasnice, drozdj, faex. s. Hefen.
Gern, adv. rád, ráda, rádo; comp. lieber, radégi, radšj; superl. am liebsten, neyradégi, neyradšj; libenter; ich will gern sehen, rád vwidjm; gar zu gern, přerád; sehr gern, mile rád; nicht gar gern, nehrubě rád; nicht gern, nerad, nerád.
Geröhricht, Geröhre, n. třtj, třtinowiště, třtinowina.
Gerste, f. gečmen, hordeum; sl. gačmen, garec; dim. gečmýnek; die zweizeilige Gerste, gečmen polský, dwauřadý, hordeum distichum, L.; die vierzeilige, čtyřřadý, hordeum vulgare L.

Gersten=, gečný, sl. gačmený, garcowý, hordeaceus; Gerstenstroh, gečná sláma; Gerstenbrod, gečný chléb.
Gerstenacker, m. gečniště, gečmeniště.
Gerstenbauer, m. gečmýnkář.
Gerstenkorn, n. gečné zrno.
Gerstenkuchen, m. podpopelnj chléb, gečný koláč.
Gerstenmutter, f. snět w gečmeně.
Gerstenschleim, m. poljwka z gečných krup.
Gerstenwurm, m. štjr, s. Erdgrille.
Gerte, f. prut, pružina, metla, virga; dim. das Gertchen, Gertlein, prautek, pružinka.
Gertenkraut, n. ferule, ferula communis L. 2) Gertwurz, brotan, božj drewce.
Geruch, m. čich, (čuch), olfactus. 2) wůně, odor. 3) ein widriger Geruch, puch, páchnutj; von Mäusen, myšina; von Katzen, kočičina; von Hunden, psyna; ꝛc. von Menschen, člowěčina.
Geruchlos, adj. & adv. bez čichu; geruchlose Blumen, newonné kwitj.
Gerücht, n. powěst, sl. slych, fama, fig. dobré neb zlé gméno; in ein böses Gerücht bringen, rozkřičeti, roznesti, roznášeti, diffamare.
Geruhen, v. n. ráčiti, dignari.
Geruhig, adj. pokogný, tichý. adv. — ně, tiše.
Geruhsam, adj. s. Geruhig; Geruhsame Nacht, dobrau noc.
Gerülle, n. měl, f. drobty, pl.
Gerumpel, n. haraburdj; harampátj.
Gerüst, n. lešenj, pegma, suggestum. 2) an der Sense, strog, hrabice. 3) in der Scheuer, patro, dyge, pl.
Gesäme, n. semena, pl.
Gesammt, adj. weškeren, weškeren, wšecken, celý; mit gesammter Macht, wšj mocý, sylau; adv. alle insgesammt, wšickni docela, dokonce, wesměs.
Gesandte, m. wyslanec, posel, legatus; die Gesandte, wyslankyně; die Gesandtinn, wyslancowá, poslowá.
Gesandschaft, f. wyslanstwj, poselstwj.
Gesang, m. zpěw, cantus.

Gesangbuch, n. kancyonál, kniha zpěwů.
Gesangvogel, m. Sangvogel, zpěwawý pták.
Gesäß, n. zadek, řit, nates 2) sedadlo.
Gesäßbein, n. řitnj kost, os ischium.
Gesaufe, n. chlastánj, chlastanice.
Gesäuf, n. bryuda, břjžďala.
Gesause, n. hučenj.
Gesäusel, n. ſičenj, ol. ſſuměnj; des Baches, hrčenj.
Geschäft, n. zaneprázdněnj, zaměstknánj; djlo, ol. posel, gednánj, řjzenj. 2) kſſaft.
Geschäftig, adj. pracowitý, ein geschäftiges Leben, pracowitý žiwot. 2) ochotný, potočitý, oſſinrdawý; geschäftig thun, otáčeti se, oſſmrdati se; eine geschäftige Martha, staroſtliwá Marta.
Geschäftigkeit, f. pracowitost. 2) ochotnost, potočitost, oſſinrdawost, starostliwost.
Geschäftträger, m. gednatel.
Geschehen, v. n. irr. du geschiehest, ich geschahe, bin geschehen, státi se, djti se, stáwati se, přihoditi se, zběhnauti, fieri; es ist ihm Unrecht geschehen, stala se mu křiwda; zu geschehenen Sachen muß man das Beste reden, co se stalo, odestati se nemůže; geschehen, stalý, dálý; die Arbeit ist bereits geschehen, djlo giž se skončilo, wykonalo. 2) Ich muß es geschehen lassen, musým toho tak nechati, to připustiti. 3) fig. Es ist um ihn geschehen, gest po něm weta, gest po něm.
Gescheid, adj. rozſſafný, rozumný. 2) chytrý, adv. — ně. 2) chytře.
Gescheide, n. bey den Jägern, střewa, pl.
Gescheidheit, f. rozſſafnost, rozumnost. 2) chytrost.
Geschenk, n. dar, pocta, donum; zum Geschenke geben, darem, ctj a darem dáti; mit einem Hause ein Geschenk machen, dům darem dáti, darowati. 2) wzátky, pl.
Geschichte, f. přjběh, přjběhowé. 2) hystorye, historia. 3) Geschichtbuch, letopis, annales.
Geschichtkunde, f. hystoryctwj, hystorycké uměnj.
Geschichtskundige, der, zběhlý w hystoryi.
Geschichtschreiber, m. hystoryk, spisowatel přjběhu, kronykář, letopisnjk.
Geschick, n. způsobnost, způsob, ſluſſnost; es hat kein Geschick, nenj způsob, nenj wěc ſluſſná; ein Mensch, der weder Geschick, noch Gelenk hat, člowěk nezpůsobný, nemotorný, nemotora. 2) osud, fatum; ein Geschick Gottes, božj dopuſſtěnj.
Geschicke, n. posylánj, posylka.
Geschicklichkeit, f. způsobnost, schopnost, způsobilost, habilitas.
Geschickt, adj. schopný, způsobný, způsobilý, zběhlý, habilis; er ist in Sprachen geschickt, gest zběhlý w řečech; er ist zu dieser Arbeit nicht geschickt, k té prácy se nehodj; ein geschickter Redner, umělý, wýborný řečnjk; adv. způsobně, schopně.
Geschirr, n. nádoba, vas; coll. nádobj, náčinj. 2) nádobj, nářadj, instrumenta; Ackergeschirr, nářadj polnj. 3) an den Pferden, strog, strůg, kſſiry, pl. pochwy, chámy, ladrowánj. 4) in der Mühle, nábog, náwog.
Geschirren, v. a. strogiti, kſſirowati.
Geschirrkammer, f. kſſirowna.
Geschlacht, adj. ſſwárný, ſſwihlý, wýtečný. 2) měký, křehký.
Geschlampe, f. wlečenj, cauránj, cauranice.
Geschlank, adj. čjplý, ſſtjplý, ſſtjhlý, autlý, ſſwihlý, mor. wyſſwihlý.
Geschlankheit, Geschlankigkeit, f. čjplost, ſſtjhlost, autlost.
Geschlecht, n. pokolenj, rodina, genus. 2) rod, plémě, stirps; von vornehmen Geschlechte, wzáctného rodu. 3) pohlawj, sexus, genus; das männliche Geschlecht, mužské pohlawj; das weibliche (schöne) Geschlecht, ženské (bjlé) pohlawj.
Geschlechtsfolge, f. poslaupnost rodu.
Geschlechtsnamen, m. přjgmj, přjgměnj.
Geschlechtsregister, n. kniha neb wypsánj rodu, rodopis.
Geschleif, n. daupě, liſſčj djra.

Geschep-

Geschleppe, n. wlečenj, wlečenina.
Geschlinge, n. osrdj, okružj.
Geschmack, m. chuť, ssmak, pochotnost, sapor; den Geschmack verlieren, stratiti chuť, wygjti z chuti; es hat nicht ein Bischen Geschmack, nemá to ani chautky. 2) chuť, okus, okussenj, gustus. 3) fig. zaljbenj, chuť, libido; Geschmack am göttlichen Worte, zaljbenj na slowu božjm.
Geschmacklos, adj. bez chuti, nechutný.
Geschmacklosigkeit, f. nechuť.
Geschmeide, n. sperky, ozdoby, okrásy.
Geschmeidehändler, m. ssmeydýř.
Geschmeidig, adj. měký; geschmeidiges Eisen, měké železo. 2) fig. ohebný, mrsstný, hebký; geschmeidige Ruthe, ohebný mrsstný prut. 3) zkrotlý, zkrocený; geschmeidig werden, zkrotnauti.
Geschmeidigkeit, f. měkost; ohebnost; krotkost.
Geschmeiß, n. trus, strusky, howna, neřád. 2) fig. hmyz, žjžaly, insecta. 3) holota, luza, chámowina, chamradina.
Geschmiere, n. mazánj, mazanice. 2) sskrtánj, sskrabanina.
Geschmuck, m. sperky, s. Schmuck.
Geschnatter, n. sstěbetánj.
Geschneide, n. pletky, pl.
Geschöpf, n. twor, stwořenj, stwůra, creatura; dim. das Geschöpfchen, stwořenjčko, twůrek.
Geschoß, n. střela, ssjp, jaculum. 2) střelba. 3) fig. am Gebäude, ponebj, poschodj.
Geschräge, n. ohrada.
Geschreibe, n. psanj, psanice.
Geschrey, n. křik, pokřik, clamor, ein klägliches Geschrey, wpěnj; ein Geschrey erheben, dáti se do křiku; es erhob sich ein Geschrey, stal se křik; viel Geschrey, und wenig Wolle, mnoho wřesku, a málo wlny; mnoho wřesku, málo zysku. 2) fig. powyk, hluk; viel Geschrey machen, mnoho hluku (cárů) nadělati. 3) zlá powěst; in das Geschrey bringen, rozkřičeti, roznesti; ins Geschrey kommen, do křiku přigjti.

Geschröt, n. ssaurek, scrotum.
Geschütte, n. rum, ssutina.
Geschütz, n. děla, pl. střelba, ol. pusska, tormenta.
Geschützkunst, f. střelectwj.
Geschwader, n. hauf, ol. pluk. 2) loďstwo.
Geschwär, n. nežit, wřed, s. Geschwür.
Geschwätz, n. daremné tlachánj, žwánj, bleptánj, darmotlachy.
Geschwätzig, adj. žwawý, sstěbetný, žwachtawý, tlachawý, sspitawý, garrulus.
Geschwätzigkeit, f. žwawost, mnohomluwnost, sstěbetawost, sspitawost, garrulitas.
Geschweigen, v. n. s. Schweigen. Ich geschweige der andern Dinge; der andern Dinge zu geschweigen, abych giných wěcý mlčenjm pominul; mlče, nemluwě o giných wěcech; ich habe ihn nicht gesehen, geschweige gesprochen, ani sem ho newiděl, nercyli s njm mluwil; tjm méně s nim mluwil.
Geschwellen, v. n. otékati, s. Schwellen.
Geschwinde, adj. čerstwý, spěssný, pospěssný, hbitý, rychlý, celer, velox. 2) fig. kwapný, náhlý; ein geschwinder Tod, náhlá smrt. adv. čerstwě, spěssně, rychle, honem, skokem, záhy, chutně, pádem. 2) kwapně, náhle.
Geschwindigkeit, f. čerstwost, spěssnost, rychlost, hbitost, velocitas, celeritas.
Geschwister, pl. von Brüdern, bratřj; von Schwestern, sestry.
Geschwisterkind, n. von Brüdern, bratranec, patruelis, von Schwestern, sestřenec, foem. sestřenice, consobrinus, amitinus; von Bruder und Schwester, stregčenec. Ander-Geschwisterkind, bratráně, sestřjně.
Geschworne, der, přjsežný, sl. boženjk.
Geschwulst, f. otok, oteklina; opuchlina, zpuchlina, tumor; die Geschwulst setzt sich, otok oplaswuge.
Geschwür, n. wřed, nežit, hljza, ulcus; bey den Ohren, záussnice, parotis; unter dem Fuße, náraza, násskoka, náraz, odraženina; zwischen den Fingern, widlák;

um sich fressendes Geschwür pageds; voller Geschwüre, wředowitý; geschwürig werden, podbjrati se.
Gesechst, adj. z sſeſtidjlů; der gesechste Scheln, sſeſtibranjk, sextilis.
Gesell, m. towaryš, ol. druh, ſtaupenec, socius; die — inn, towaryſſka, družice, družka. 2) Ein fauler Gesell, lenoch.
Gesellen, 1. v. a. přitowaryſſiti. 2. v. rec. sich zu einem gesellen, připogiti se, přiwinauti se, družiti se, přitowaryſſiti se k někomu, stowaryſſiti se s někým; gleich und gleich gesellt sich gern, doba k době, rowní k sobě; wrána wedlé wrány sedá, druh druha hledá.
Gesellig, adj. towaryšký, družebný, sociabilis, adv. po towaryšku.
Geselligkeit, f. towaryšstwj, towaryſſenj, socialitas. 2) obcowánj.
Gesellschaft, f. towaryšstwo, obcowánj, towaryšstwj, společnost; spolek, družebnost, societas; er ist gern in Gesellschaft, gest rád mezy lidmi; wollen sie uns Gesellschaft leisten, ljbili se wám gjti s námi.
Gesellschafter, m. towaryš, druh, společnjk; die — inn společnice, družka.
Gesellschaftlich, adj. společný, towaryšký adv. — ně, pospolu.
Gesenke, n. s. Senker.
Gesetz, n. zákon, práwo, vstanowenj, lex; Gesetze geben, zákony wydati.
Gesetz-, zákonnj, Gesetzbuch, zákonnj kniha, Gesetztafeln, dsky zákonnj; desatero.
Gesetzgeber, m. zákona wydawatel, legislator.
Gesetzgebung, f. zákona dánj, wydánj.
Gesetzlich, adj. zákonný, legalis, adv. — ně.
Gesetzlichkeit, f. zákonnost, legalitas.
Gesetzlos, adj. bezzákonný, adv. bez zákona, bez práwa.
Gesetzmäßig, adj. řádný, podlé zákona, práwa, legitimus, adv. — ně.
Gesetzmäßigkeit, f. řádnost.
Gesicht, n. zrak, visus; scharfes Gesicht, bystrý zrak; ein kurzes Gesicht haben, mjti krátký zrak. 2) oči, aus dem Gesichte geben, s očj gjti; zu Gesichte bekommen, spatřiti, shljdnauti; ins Gesicht sagen, do očj řjcy; sich aus dem Gesichte verlieren, zmizeti s očj. 3) oblj=čeg, twář, facies, dim. das Gesichtchen, Gesichtlein (Gesichtel), twářička, twářka; einem ein freundliches Gesicht machen, přjgemně pohleděti, hleděti na někoho; ich kenne ihn vom Gesichte, od widěnj z pohledu ho znám. 4) fig. Gesichter machen, dwořiti se; saure Gesichter machen, zakrněle hleděti, sſkarediti se; Gesichter schneiden, osſkljbati se, sſkaredě hleděti, 5) das Gesichte, widěnj, vkaz, visum.
Gesichtsbildung, f. twář, twářnost.
Gesichsfarbe, f. pleť.
Gesichtskreis, m. okolek obezřenj, obhled; horizon.
Gesichtspunkt, m. zřecý puňtjk.
Gesichtszug, m. tah w oblječegi.
Gesims, n. řjmsa, podwlaky, gjyms, sl. pásek, cymatium. 2) krancle, police, kranclik, coronis.
Gesimshobel, m. karnjsek.
Gesinde, n. čeleď, čeládka, chasa.
Gesinde-, čeledni, pro čeládku.
Gesindel, n. cháſka, holota, luza, (hlůza), zběř, chamradina.
Gesindestube, f. čelednjk, rateyna.
Gesinnen, v. n. gesonnen seyn, hodlati, mjniti; sind sie noch gesonnen zu verreisen, hodlagjliž geſſtě odgeti? 2) gesinnet seyn; freundschaftlich gegen Jemanden gesinnet seyn, dobře s někým mysliti, mjniti; kaiserlich gesinnet seyn, s cýsařským držeti, gleich gesinnt seyn, gedné mysli býti, stegně smeyſſleti; böse gesinnet, zlowolný, malevolus.
Gesinnung, f. smeyſſlenj; mjněnj. 2) üble, böse Gesinnung, zlowolnost, malevolentia.
Gesittet, adj. mrawný, moratus, adv. — ně.
Gespan, m. druh, sodalis. 2) in Ungarn, ſtoličný pán.
Gespann, n. spřež, spřeženj, potah.
Gespannschaft, f. in Ungarn, ſtolice, comitatus.

Ges=

Gespenst, n. strassidlo, obluda, přissera, přelud; mor. omama, sl. mátoha, spectrum.
Gesperre, n. zawjránj; am Buche, zápony. 2) ein großes Maulgesperre machen, hubu gak wrata otewřjti.
Gespiele, m. druh, drauže, sodalis; die — inn, družka, drużice. coll. družina.
Gespinnst, n. předjwo, prádlo.
Gespons, m. ženich; die Gespons, newěsta, choť.
Gespött, n. posměch, weysměssky, ausměssky; ein Gespött mit etwas treiben, posmjssky mjti, posmjssky strogiti sobě z něceho; zum Gespötte dienen, k posměchu býti.
Gespräch, n. rozmlauwánj, promlauwánj, rozpráwka, rozpráwenj, colloquium; ein lautes Gespräch, howor, howořenj; er ist das Gespräch der ganzen Stadt, celé město o něm mluwj.
Gesprächig, adj. mluwný, vmlawný, howorný, affabilis. adv. — ně.
Gesprächigkeit, f. vmluwnost, howornost.
Gesprenkelt, adj. peřestý, strakatý.
Gespritze, n. střjkanice, střjkánj.
Gestade, n. břeh, littus.
Gestalt, f. způsob, způsoba, species. 2) postawa, statura; eine untersetzte Gestalt, postawa složitá, zawalitá; die Gestalt des Gesichtes, twářnost, sličnost. 3) fig. gleicher Gestalt, stegným, podobným způsobem. 4) im Traume, vkaz, podoba, ol. přelud.
Gestaltet, gestalt, part. bey so gestalten Dingen, při takowých wěcech; ein wohlgestalter Mensch, člowěk sličný, osobný, sl. dričný.
Geständig, adv. geständig seyn, přiznati se k něčemu, státi w něčem.
Geständniß, n. přiznánj, wyznánj.
Gestank, m. smrad, puch, fœtor; unter der Achsel, prk, mor. prčina; einen Gestank von sich geben, smrděti, páchnauti; Gestank machen, smraditi.
Gestatten, v. a. powoliti, připustiti, permittere; sich keine Ruhe gestatten, nedati sobě pokoge, odpočinuti.

Gestattung, f. powolenj, připusstěnj.
Geståude, n. křowj, křj.
Gesteck, n. pár nožů, s. Besteck.
Gestehen, 1. v. n. sjednauti se, srazyti se, coagulari. 2. v. rec. traufati sobě. 3. v. a. přiznati se, wyznati, fateri. 2) připustiti. 3) dowoliti, admittere.
Gestein, n. kamenj.
Gestell, n. podstawek, podkladek, basis. 2) des Tisches, spodek, nohy, pl. 3) eines Pferdes, kantárek. 4) der Hürden im Bräuhause, walach. 5) des Weberstuhls, statiwo. 6) an der Mauer, police. 7) zu einer Glocke, lessenj.
Gestern, adv. wčera, heri; seit gestern, von gestern her, od wčeregsska; gestern Abends, wčera v wečjr, pod wečer.
Gestick, n. wyssjwánj, krumpowánj. 2) krumplowané wěcy.
Gestirn, n. hwězda, stella. 2) coll. hwězdy. 3) hwězdnatost, zhwězděnj, constellatio.
Gestirnt, adj. hwězdnatý, hwězdný, stellatus.
Gestöber, n. chumelice, chumelenina, metelice, prássenice.
Gestotter, n. zagjkánj, koktánj.
Gesträuch, n. křowj, chrastj, křowina, chrastina, prutina.
Gestreng, adj. přjsný, severus, s. Streng. 2) statečný; gestrenger Herr, vrozený pán; euer Gestrenge, wassnost pane.
Gestrig, adj. wčeregssj, hesternus; der gestrige Tag, wčeregssj den, wčeregssek.
Gestrick, n. sstrykowánj, wázanj, pletenj.
Geströhde, n. sláma k podestlánj, stlanj.
Gestrüppe, n. rozdj, růždj, rossj, chrastj, chamradj.
Gestübe, n. prach, maur.
Gestühl, n. stolice.
Gestütt, n. kobylj pole, kobylna.
Gesuch, n. požádánj, žádost, prosba.
Gesuche, n. bledanice, bledánj.
Gesumse, n. hučenj; wučenj, bzučenj bzučenj, mor. ssuměnj.
Gesund, adj. zdráw, zdrawý, sanus; gesund werden, vzdrawiti se, pozdrawiti se;

se; gesund machen, wyzdrawiti, zhogiti, 2) fig. spasytedlný, prospěssný, adv. zdrawě, zdráwě.
Gesundbad, m. teplice, thermæ.
Gesundbrunnen, m. dobrá woda, hogitedlná woda.
Gesundheit, f. zdrawj, sanitas; eines Gesundheit trinken, za něčj zdrawj pjti. 2) Eines Ortes, zdrawost, zdrawota.
Getäfel, n. taflowánj.
Getön, n. zwučenj, zněnj.
Getöse, n. powyk, hřmot; der Wagen, chřest, chřapánj, chřapot.
Getrampel, n. dupánj, cupanice.
Getränk, n. nápog, pitj, potus.
Getrauen, v. rec. sich, traufati sobě, důwěřiti se, mor. dowjřeti, fidere.
Getreide, n. obilj, frumentum, fruges, dim. obiljčko.
Getreide =, obilný, frumentarius; Getreidemarkt, obilný trh.
Getreideboden, m obilnice, sejpka, žitnice.
Getreidehändler, m. obilnjk, obilář, prodawač obilj.
Getreu, adj. wěrný, fidelis. adv. — ně.
Getreulich, adv. bezelstně, upřimně, wěrně.
Getriebe, n. pohybowacý kolo.
Getrost, adj. bezpečný; adv. bezpečně, směle; sey getrost, nebog se.
Getrösten v. rec. sich, nadjti se, daufati, naděgi se kogiti, těssiti se, certa sperare.
Getümmel, n. hřmot, der Pferde, dusot. 2) fig. das Getümmel der Welt, hluk swěta.
Gevatter, m. kmotr, ol. kmoch, mor. kmocháček, compater; die — inn, kmotra, ol. kmochna, mor. kmotřenka, kmotřinka; Gevatter stehen, kmotrowstwjm státi, kmotrem byti.
Gevatter =, kmotrowský; Gevatterbrief, kmotrowský list.
Gevattersmann, m. kmotr.
Gevattersleute, pl. kmotřj.
Gevatterschaft, f. kmotrowstwj.
Geviert, adj. na čtwero rozdělený; čtwerhraný; die gevierte Zahl, čtwerka, čtyrka, quaternio; der gevierte Schein, čtwerhranjk.
Gevierte, das, čtwerhranost, čtwerhranjk, čtwerohelnjk.
Gevögel, n. ptactwo.
Gewächs, n. zrostling, bylina, planta; dim. das Gewächschen, zrostlinka, bylinka. 2) zrůst, s. Wuchs. 3) am Leibe, wyrostlina.
Gewächserde, f. prst.
Gewäff, n. die Waffen, pazaury pl; der Wildschweine, kly, tesáky.
Gewahr, adv. gewahr werden, shljdnauti, spatřiti, pozorowati, uzřjti, znamenati, animadvertere.
Gewähr, f. gistota, pogisstěnj; in den Rechten, spráwa, evictio; die Gewähr leisten, spráwau se zawázati.
Gewähren, v. a. sljbiti, přisljbiti, spondere. 2) za něco státi; einem seinen Schaden gewähren, někomu za sskodu státi. 3) eine Bitte gewähren, wyslyssěti, wyplniti prosbu; nicht gewähren, oslyssěti. 4) dopřjti, popřjti, dáti; Gott gewährt uns alles Gute, Bůh nám popřjwá wsseho dobrého. 5) působiti; welch ein Vergnügen gewähren diese Sachen! gaké potěssenj působugj tyto wěcy!
Gewährleistung, f. ugisstěnj, spráwa, zawázanj se spráwau.
Gewährmann, Gewährsmann, m. spráwce, saukup.
Gewahrsame, f. bezpečné mjsto; ochrana; wězenj; in seine Gewahrsame nehmen, pod swau ochranu wzýti.
Gewährung, f. wyslyssenj. 2) dopřánj. 3) působenj.
Gewalt, f. moc, vis; mocnost, potestas; unter seine Gewalt bringen, pod swau moc, mocnost připrawiti. 2) fig. moc, násylj, violentia; Gewalt brauchen, mocý a násylim sahnauti; Gewalt anthun, násylj učiniti; sich selbst Gewalt anthun, zabiti se; sich Gewalt anthun, přemáhati se; mit Gewalt, kwaltem. 3) aus aller Gewalt lachen, wssj mocý se smáti. 4) in seiner Gewalt haben, wládnauti něčjm.

Gewalthaber, m. plnomocnjk, porućnjk; die — inn, plnomocnice, porućnice.
Gewaltig, adj. mocný, sylný. 2) hrozný, náramný; ein gewaltiger Mensch, náramně weliký člowěk.
Gewaltsam, adj. mocný, násylný; adv. —ně.
Gewaltthätig, adj. násylný, violentus; gewaltthätiger Mensch, násylnjk; adv.—ně.
Gewaltthätigkeit, f. násylj, violentia.
Gewand, n. oděw, raucho, ssatstwo, mor. oblek, ssatina, veſtimentum..
Gewandschneider, m. krageč suken.
Gewandt, adj. obratný. s. Gewendig.
Gewandtheit, f. obratnost. s. Gewendigkeit.
Gewarten, v. n. očekáwati, expectare.
Gewärtig, adv. einer Sache gewärtig seyn, očekáwati něco; nadjti se; ich war mir eines so angenehmen Besuches nicht gewärtig, nenadál sem se tak přjgemného nawsstjwenj.
Gewäsch, n. daremné žwánj, žwanice, tlachánj, tlamy žwamy. 2) im Bräuhause, kaly, pl.
Gewässer, n. woda, wody.
Gewebe, n. tkánj, setkánj. 2) fig. der Bienen, plást. 3) pletenina, pletiwo, tkanina.
Gewehr, n. braň, zbraň, zbrog, ol. orudj, arma; zum Gewehr greifen, zbrani se chopiti. 2) ručnice, flinta, ꝛc. sclopetum.
Geweih, n. gelenj rohy, parohy, pl. koruna.
Gewende, n. auwrat, sauwrat, versura. 2) hony, (hona) pl., jugerum.
Gewendig, adj. obratný, mrſstný, agilis.
Gewendigkeit, f. obratnost, mrſstnost, agilitas.
Gewerbe, n. obchod, žiwnost, dim. žiwnůstka, quæſtus, commercium; Gewerbe treiben, obchoditi, obchod wésti.
Gewerf, n. kly, s. Gewäff.
Gewerk, n. cech, pořádek, řemeslo.
Gewerke, m. kwerk.
Gewerkschaft, f. kwerkowé, pl., cech kwerků.
Gewicht, n. wáha, tjž, pondus; Gewicht haben, wážiti, pendere. 2) fig. wážnost, důležitost, důklad; eine Sache von großem Gewichte, wěc wysoce wážná; einer Sache Gewicht geben, něčemu dodati důkladu. 3) záwažj, spausſtj, pondus; dim. das Gewichtchen, Gewichlein, záwažjčko.
Gewichtig, adj. wážný. s. Wichtig.
Gewimmel, n. hmyzenj, hemženj, hrnutj.
Gewimmer, n. kňauránj, knjkánj, kňukánj.
Gewinde, n. winutj, točenj. 2) winty, pl.
Gewinn, m. zysk, weyděłek, lucrum; kleiner Gewinn, zyſček, zýsstěk, weyděleček. 2) wyhrané, mor. wýhranek.
Gewinnen, v. irr. ich gewann, gewonnen, 1. v. n. dosáhnauti, přigjti; vgjti; die Stadt gewinnen, do města dogjti, přigjti; sein Brod, chleba sobě dobýwati, wydělawati; einige Meilen, několik mil vgjti. 2) die Oberhand, zmocy se, wyniknauti; etwas lieb, něco zamilowati, sobě zaljbiti; ein Ende, skončiti se; Platz, mjsto oboržeti, dostati; bösen Ausgang, zlý konec wzýti. 2. v. a. dobýwati, Erz gewinnen, rudy dobýwati; die Gewinnung, dobýwánj. Heu, sena dostati, nadělati, kliditi. 2) wyhrati, vincere; eine Schlacht, bitwu wyhrati; den Prozeß, wysauditi, při wyhrati. 3) fig. einem ein gewonnen Spiel geben, za wyhranau dáti; gewonnen Spiel haben, wyhráno mjti; wie gewonnen, so zerronnen, gak nabyto, tak pozbyto. 4) zýſkati, lucrari; Liebe, lásku zýſkati; an den Waaren, na zbožj zeyſkati, wydělati.
Gewinner, m. wyhrawač; die Gewinnerinn, wyhrawačka.
Gewinnsucht, f. zysstnost, zysku žádost, žádostiwost.
Gewinnsüchtig, adj. zysku žádostiwý; ein Gewinnsüchtiger, wydřiduch, wydřiduſſka.
Gewinsel, n. kwjlenj, kňauránj.
Gewinst, m. zysk, weyděłek. 2) wyhra, wyhrané; wyhrané penjze, mor. wýhranek.
Gewirk, n. tkánj na stáwku; tkaná wěc. 2) Bienengewirk, postawa wčel.
Gewirre, n. matenj, pletenj, machlánj, cuchánj; machlanina, matenice, zmate-

tenina, cuchanina, spletenice, smodr-chanina, mor. mrwa, pomrwnost.
Gewiß, adj. gisty, gistotny, certus; gewisses Einkommen haben, gisté mjti důchody, přjgmy; das ist gewisse Wahrheit, to gest prawdiwá prawda; einer Sache gewiß seyn, vbezpečenu býti o nečem. 2) gakýsy, gakýs, quidam; ein gewisser Damon, gakýsy Damon; zu gewisser Zeit, kdysy, kdys, quondam; es gibt gewisse Leute, gsau někteřj lidé. adv. gisté, gistotné, dogista, dozagista, zagisté, wlastné; er kommt gewiß, dozagista přigde; er hat es ihm gewiß gesagt, wlastné mu to řekl; etwas für gewiß behaupten, néco za prawdu twrditi, gistiti.
Gewissen, n. swédomj, conscientia.
Gewissenhaft, Gewissenhaftig, adj. swédomitý, conscientiosus; adv. — té.
Gewissenhaftigkeit, f. swédomitost.
Gewissenlos, adj. neswédomitý.
Gewissenlosigkeit, f. neswédomitost.
Gewissensbiß, m. hryzenj swédomj.
Gewissensscrupel, m. pochybnost, náhnétek swédomj.
Gewißheit, f. gistota, certitudo.
Gewißlich, adv. gistotné.
Gewitter, n. powétřj, bauřka, bauře, tempestas; das Gewitter schlägt ein, hrom bige; das Gewitter gehet vorbey, bauřka se přehánj.
Gewitterwolke, f. bauřliwý oblak, mračna pl., bauřliwé mračno.
Gewogen, adj. náchylný, přjzniwý, laskawý, milostiwý, dobrotiwý. adv. — né, wé.
Gewogenheit, f. náchylnost; milost, přjzniwost, dobrotiwost.
Gewohnen, v. n. zwykati, zwyknauti, přiwykati, nawykati, obwykati, asvescere. Ich bin es (dessen) nicht gewohnt, negsem tomu zwyklý, nawyklý.
Gewöhnen, v. a. včiti zwykati, nawykati; sich an etwas gewöhnen, něčemu zwykati; ein Kind von der Brust, odstawiti, s. Entwöhnen. Die Gewöhnung, zwyknutj, nawyknutj, přiwyknutj.
Gewohnheit, f. zwyk, zwyklost, nawyklost, přiwyklost, consuetudo; zur Gewohnheit werden, w zwyk, w obyčeg přigjti, zobyčegiti se.
Gewöhnlich, adj. obyčegný. adv. obyčegné.
Gewölbe, n. klenutj, sklep, fornix. 2) krám; dim. klenutjčko, sklípek, krámek.
Gewölk, n. oblaky pl. (oblaka), mračna.
Gewölkig, adj. zamračený, possmaurný.
Gewühl, n. rytj. 2) fig. hmyzenj, hemženj, chumelenj.
Gewürm, n. čerwi pl., chrobactwo, zeméplazowé.
Gewürz, n. kořenj, kořánj, kořeny pl., radices. 2) kořenj krámské, wonné, aroma.
Gewürzbüchse, f. kořenka, kořjnka.
Gewürzhaft, adj. kořenný, wonný gako kořenj.
Gewürzhändler, Gewürzkrämer, m. kořenář; die — inn, kořenářka.
Gewürznägelein, n. Gewürznelke, f. hřebjček, sl. kljnček, caryophyllus, *Lin.*
Geyer, m. káně, sup, Vultur *Klein.* 2) Was Geyer haben sie? kýho čerta máte?
Geyeradler, m. mrssák, s. Aasgeyer.
Gezänk, n. swáda, swár, wáda, hádka; mor. sskorpenj, hamar; ein Gezänke anfangen, swádu stropiti.
Gezanke, n. hassteřenj, wadenj.
Gezelt, n. stan, tentorium; dim. stánek; die Gezelte aufschlagen, stany rozbiti.
Gezerre, n. tahanice, tahánj.
Gezeug, n. nádobj, nástroge, pl.
Geziemen, v. n. slussetі, přjslussetі, patřiti, decere; geziemend, slussný.
Gezierre, n. vpeypánj.
Gezimmer, n. raubenj, s. Zimmerwerk.
Gezücht, n. plemeno, plémé.
Gezwitscher, n. sswiřinkánj, sswebolenj.
Gicht, f. pakostnice, dna, klaubnj nemoc, sl. klaubawka, arthritis. 2) ol. der Schlagfluß, mrtwice, paralysis.
Gicht-, dnawý; Gichtfieber, dnawá zymnice; Gichtkraut, dnawá, mrtwičnj bylina.

Gichtbrüchig, adj. dnau zlámaný, malomocný, ßlakem poražený, paralyticus.
Gichtisch, adj. dnawý, arthriticus.
Gichtrose, f. piwońka, paeonia, Lin.
Gichtrübe, f. posed, Eryonia. s. Zaunrübe.
Gichtwurz, f. třewdawa, dictamnus, Lin.
Giebel, m. ßtjt, hlawiny, průčelj, lomenice, frontispicium.
Giebeldach, n. oboſtrannj ſtřecha.
Giebelseite, f. swisle, pl.
Gier, f. chtjč. s. Begierde.
Gierig, adj. chtiwý, lakotný, hltawý, avidus; gierig fressen, woblo požjrati.
Gierigkeit, f. chtiwoſt, lakotnoſt.
Gierschwalbe, f. roreyk, s. Mauerschwalbe.
Gießbach, m. deſſťowý potok, diwoká woda, ol. byſtřina.
Gießbecken, m. nalewadlo, medenice.
Gießbottich, m. slewacý kád.
Gießbrett, n. im Bräuhause, tarásek.
Gießen, v. a. irr. ich goß, gegossen, ljti, naliti, fundere; aus einem in das andere gießen, přeljwati. 2) fig. die Blumen, kwětiny zaljwati. 3) es wird stark gießen, bude prſſeti gen se bude ljti. 4) Teller, Glocken gießen, taljře ljti, zwony sljti, sljwati; ein gegossenes Bild, litý obraz, litina, slitina. 5) wléwati, wyléwati, effundere, infundere; Gott gießt seine Liebe in unsere Herzen, Bůh wléwá láſku swau w srdce naſſe.
Gießer, m. litec, slewač. 2) der Fastenschlier, koliha, Numenius arquata, Lin.
Gießerey, f. slewárna.
Gießkanne, f. kropicý konew.
Gießkelle, f. slewacý ljžice.
Gießkunst, f. litectwj, slewačſtwj.
Gießlöffel, m. nalewačka.
Gießvogel, m. s. Gießer.
Gießwerk, n. litina, slitina.
Gift, n. ged, tráwenina, gedowatina, gedowatoſt, sl. otrawa, venenum; Gift beybringen, gedu dodati; mit Gift vergeben, gedem otráwiti. 2) fig. zloſt, wztek.
Giftarzney, f. ein Giftmittel, lékařſtwj proti gedu.
Giftbaum, m. gedowatý sumach.
Giftheil, n. gedhog, dobrý mniſſek.
Giftig, adj. gedowatý, gjzliwý, venenosus; etwas giftiges, gedowatina, gedowatoſt. 2) fig. ſtřjſlawý, rozſápaný, ſtřſſatý, rozčertěný; giftig werden, rozčertiti se, rozkatiti se, rozwzteküliti se; giftig seyn, sápati se, ſtřſſeti, wztek mjti. 3) zlobiwý, zlý, gjzwitý, gjzliwý.
Giftkraut, n. womég, ßalomaunek, s. Eisenhütlein.
Giftmehl, n. otreych.
Giftmischer, m. trawič, veneficus; die — inn, f. trawička, venefica.
Giftmischerey, f. tráwenj, veneficium.
Giftstein, m. gedowatý kamen, kyz. 2) kámen proti gedu.
Giftwurzel, f. tolita, laſſkowičnjk.
Gilbblume, f. ſtrpek, s. Färberscharte.
Gilbe, f. žlutoſt, žlutina.
Gilben, 1. v. n. žlutnauti, flavescere. 2. v. a. žlutiti, gilvum reddere.
Gilde, f. ſnůſſka, cech, towaryſſtwo.
Gilge, f. lilium, s. Lilie.
Gimpel, m. heyl, pyrrhula, Lin. 2) hňup, kula.
Ginster, m. ganofit, s. Geniste.
Gipfel, m. wrch, fastigium; dim. das Gipfelchen, wrſſek. 2) fig. neywyſſſj ſtupeň, wrch.
Girren, v. n. wrkati, cukrowati; das Girren, wrkánj, cukrowánj.
Gitter, n. mřjže, clathri; dim. das Gitterchen, Gitterlein, mřjžka.
Gitter=, zamřežowaný, mřežowaný, s mřjžj.
Gittern, v. a. mřežowati, zamřežowati.
Gitterwerk, n. mřežowánj.
Glanz, m. bleſk, ſtkwěloſt, leſk, splendor; einen Glanz von sich geben, blyſſtěti se, ſtkwjti se; der Glanz der Farben, glanc, leſk barew.
Glänzen, 1. v. n. blyſſtěti se, ljſknauti se, leſknauti se, třpytiti se, fig. ſtkwjti se, splendere. 2. v. a. hladiti, glancowati. Glänzend, adj. leſknutý, bleyſkawý,

stkwělý, stkwaucý, splendidus; adv. — tě, — wě, — le.
Glänzig, adj. glancowatý.
Glanzleinwand, n. glancowané plátno.
Glas, n. pl. Gläser, sklo, vitrum; ein Fensterglas, sklo do okna, dim. sklíčko. 2) fig. ein gläsernes Geschirr, sklenice, vas vitreum; dim. das Gläschen, Gläslein, sklenička; die vollen Gläser leeren, sklenickowati; ein Glas Bier, sklenice pjwa.
Glas-, sklenný; skleněný, ze skla, na sklo, vitreus; der Glasdeckel, skleněné wjčko; die Glashütte, sklenná hut, skelna; ein Glasschrank, police na sklenice.
Glaser, m. sklenář, die —inn, sklenářka.
Glaser-, sklenářský; Glasergesell, sklenářský towaryš.
Glaserhandwerk, n. sklenářstwj.
Gläsern, adj. skleněný.
Glasgrün, adj. sklenné barwy, zelený gako sklo, hyalinus.
Glashaus, n. sklennjk?
Glaskraut, n. sklennj bylina, den a noc.
Glaskugel, f. sklenná kulička, balatka.
Glasmacher, m. sklář, sklenář, skelnjk.
Glasmann, m. sklenář.
Glasmeister, m. hutnjk.
Glasscheibe, f. kotauč, kolečko sklenné.
Glasur, f. poljwánj.
Glasuren, glasiren, v. a. poljwati; ein glasirter Topf, poljwaný hrnec.
Glasweide, f. křehká wrba, s. Bruchweide.
Glatt, adj. hladký, lævis; kluzký, lubricus; es ist sehr glatt, gest kluzko. 2) fig. lahodný; aulisný; einem glatte Worte geben, lahodně, aulisně k někomu mluwiti. 3) holý, glaber; glattes Kinn, holá brada. 4) hladičký, pěkný, hezký, sswárný; ein glattes Mädchen, pěkné, sswárné děwče. adv. hladce; z hola, docela; etwas glatt wegschneiden, při samém vřjznauti; etwas glatt abschlagen, zhola něco odepřjti; glatt heraus sagen, zrowna řjcy.
Glattbüchse, Schrotbüchse, f. brokownice.

Glätte, f. hladkost, laevitas; des Eises, kluzkost. 2) gleyt, gler.
Glatteis, n. náledj; okluzko; es glatteiset, dělá se náledj.
Glätten, v. a. hladiti, laevigare. Die Glättung, hlazenj.
Glätter, m. hladič; die — inn, hladička.
Glatthobel, m. hladjk, sslichtownjk.
Glättholz, n. hladicý dřewo; beym Schuster, fidlowačka.
Glättstein, m. hladjcý kámen, hladidlo.
Glatze, f. lysyna, pleš, oplchawost, sl. plessina, calvities, mor. lebawina, lebawost.
Glatzig, adj. lysý, oplchalý, plechatý, oblezlý, ol. plchý, sl. plessiwý, calvus; vorne glatzig, mor. lebawý.
Glatzkopf, m. lysák, plecháč, calvus, mor. lebawý.
Glatzköpfig, adj. s. Glatzig.
Glaube, m. wjra, fides; einem Glauben beymessen, wěřiti někomu. 2) náboženstwj, religio; der apostolische Glaube, snessenj apoſstolské, symbolum; den Glauben bethen, modliti se wěřjm Boha.
Glauben, v. a. wěřiti, vwěřiti, credere; einen Gott glauben, wěřiti Boha, an Gott glauben, wěřiti w Boha; ich will's glauben, wěřjm tomu. 2) mysliti, tussiti, za to mjti, putare; er hatte euch, glaube ich, gestern gesehen, wčera wás, tussjm, wiđěl; wer hätte das glauben sollen? kdoby to sobě byl pomyslil?
Glaubens-, wjry, fidei; Glaubensartikel, článek wjry; Glaubensbekenntniß, wyznánj wjry.
Gläubig, adj. wěřjcý, wěrný, fidelis; adv. wěrně.
Gläubiger, m. wěřitel, creditor.
Glaublich, adj. k wjře podobný; das ist kaum glaublich, to ge sotwa k wěřenj, sotwa se dá wěřiti. adv. — ně.
Glaubwürdig, adj. hodnowěrný, wjry hodný, fide dignus. adv. — ně.
Glaubwürdigkeit, f. hodnowěrnost, wjryhodnost.

Glese,

Glefe, f. Ritterlanze, kopj. klanice.
Gleich, n. klaub, artus. 2) an den Halmen, kolínko.
Gleich, adj. rowný, rectus, æqualis; etwas gleich machen, něco rownati, srownati; dem Erdboden gleich machen, srownati s prstj; er ist nicht meines gleichen, nenj mně rowen; er hat nicht seines gleichen, nemá sobě rownébo; gleich und gleich gesellt sich gern, rowné s rownými rádo táhne zarowen; doba k době, rownj k sobě. 2) stegný, æqualis; er ist mir an Alter gleich, gest w mých letech, gsme gednobo stáři, gsme wrstewnjcy; sie sind sich an Größe gleich, na wegssku gsau sobě stegnj; gleiche Strafe leiden, stegnau pokutu nesti. 3) týž, tentýž, idem; gleicher Gestalt, týmž způsobem, nápodobně; zu gleicher Zeit, gednobo a téhož času; es ist mir alles gleich, mně gest wsse gedno. 4) podobný, similis; sieh er siehet sich nicht mehr gleich, nenj sobě wjce podobný. Adv. rowně, zrowna; das Brod gleich schneiden, chléb zrowna krágeti. 2) stegně, gednostegně; sie sind gleich reich, stegně gsau bohati; das ist gleich viel, gest gedno, tolikéž. 3) gako; du blühest gleich der Rose, kwetes gako růže. 4) práwě; es ist gleich so groß, so breit, práwě gest tak weliké, ssiroké; hier kommt sie gleich, tu práwě gde. 5) hned, w tu chwjli, ted, záhy; gleich nach dem Essen, hned po obědě. Conj. třebas, ač, ačkoli; ist er gleich nicht so groß, so — ačkoli nenj tak weliký; třebas nebyl tak weliký, s. Obgleich, Wenngleich.
Gleichartig, adj. gednobo způsobu, gednostegný; adv. gednostegně.
Gleichartigkeit, f. gednostegnost, homogeneitas.
Gleiche, f. rownost, s. Gleichheit.
Gleichen, v. irr. ich glich, geglichen, 1. v. n. podobati se, podobu mjti, podobným býti; ein Ey gleicht dem andern, wegce gest podobné wegceti; er gleicht sehr seinem Vater, gest podobný otcy (podobnjčkem otce swého). 2) rownati se, wrownati se, wyrownati se; er gleichet ihm an Reichthum, w bohatstwj se mu wyrowná, gest mu rowen. 2. v. a. rownati, srownati, zarownati, narownati, wyrownati, æquare.
Gleicher, m. rownač, rownatel.
Gleichfalls, conj. také, též, podobně, rowněž, etiam, quoque.
Gleichfarbig, adj. gedné, stegné barwy.
Gleichförmig, adj. takowýž, gednostegný, podobný, conformis. adv. — ně; der Natur gleichförmig leben, podlé přirozenj žiwu býti.
Gleichförmigkeit, f. stegnost, gednostegnost, podobnost, conformitas.
Gleichgewicht, n. rowná wáha, æquipondium.
Gleichgültig, adj. rowné platnosti, æquivalens. 2) gednostegný; neważný. 3) newssjmawý, nečitedlný, lhostegný, lentus; es ist mir gleichgültig, ob ihr kommet oder nicht, gest mi gedno, gednostegná wěc, přigdeteli, čili ne; adv. gednostegně; newssjmawě; er nahm mich sehr gleichgültig auf, newssjmačně mne přigal, přiwjtal; er sah gleichgültig zu, hledel na to nic nedbage.
Gleichgültigkeit, f. rownoplatnost; gednostegnost. 2) newssjmawost; lhostegnost.
Gleichheit, f. rownost, stegnost, æqualitas. 2) podobnost, similitudo.
Gleichlaut, m. srownánj hlasů, stegnohlasnost.
Gleichlautend, adj. gednohlasný; gednostegný.
Gleichmaß, n. rownoměrnost; stegná mjra; proportio.
Gleichmäßig, adj. rowný, podobný. adv. rowněž, nápodobně.
Gleichmuth, m. stegnomyslnost, mjrnost.
Gleichmüthig, adj. stegnomyslný, mjrný. adv. stegnomyslně, mjrně.
Gleichnamig, adj. gednobo, téhož gména.
Gleichniß, n. podobenstwj, similitudo. 2) podoba, podobizna, simulacrum.

Gleichsam, conj. gako, gakoby, takměř.
Gleichseitig, adj. stegnostranný, ein gleichseitiger Triangel, stegnostranný třjhraník. 2) fig. obapolný, z obau stran.
Gleichsinn, m. stegná mysl, stegnomyslnost.
Gleichstellung, f. rownánj, přirownánj.
Gleichstimmig, adj. stegnohlasný.
Gleichung, f. rownánj, srownánj, æquatio.
Gleichwie, adv. et conj. gako, gakož, sicut.
Gleichwohl, adv. et conj. wssak, ale, předce, nic méně, tamen, attamen.
Gleichzeitig, adj. gednowěký, coævus.
Gleis, n. koleg, s. Geleise.
Gleiße, f. kozý pysk, æthusa cinapium, Linn.
Gleißen, v. n. lesknauti se, lsknauti se, třpytěti se.
Gleißner, m. pokrytec, licoměrnjk.
Gleißnerey, f. licoměrnost, pokrytstwj.
Gleißnerisch, adj. licoměrný, pokrytský.
Gleiten, v. irr. n. ich glitt, bin geglitten, lehce běžeti, geti; der Schlitten gleitet auf dem Eise, sáně běžj po ledě. 2) klauznauti, sklauznauti; der Ochs ist geglitten, wůl sklauzl. 3) fig. klesnauti, poklesnauti. 2. mit haben, sklauzati se, klauzati se; sie haben den ganzen Tag geglitten, celý den se klauzali.
Gletscher, m. ledowá hora; weliká kra ledu.
Glied, n. aud, membrum; dim. das Gliedchen, Gliedlein, audek, audeček; ol. ein Gelenk, klaub. 2) einer Kette, článek, kraužek, sl. ohniwo, articulus. 3) fig. in der Schlachtordnung, řad, řada; gliedweise, řadau, řadami. 4) der Grad der Verwandschaft, koleno, generatio.
Gliederkrankheit, f. klaubnj nemoc, pakostnice, dna, mor. sstjpánj, oděenj w audech, s. Gicht.
Gliederweh, n. lámanj w audech, w klaubich. 2) dna.
Gliedkraut, n. klaubnj bylina, sideritis, L.
Gliedmaß, n. aud, membrum.
Gliedwasser, n. klaubnj wodnatost.
Glimmen, v. n. tljti, dautnati, gliscere; eine glimmende Asche, giskrnatý popel.
Glimmer, m. třpytinka? blysstinka? mica.
Glimmern, v. n. třpytěti se, s. Flimmern.
Glimpf, m. powlownost, tichost, mjrnost.
Glimpflich, adj. powlowný, tichý, mjrný.
Glinsen, m. klenice (wjno), scirpula.
Glinzen, v. n. blyssťěti se, s. Glänzen.
Glitschen, v. a. sklauzati se. s. Gleiten.
Glocke, f. zwon, zwonec, campana; dim. das Glöckchen, Glöcklein, zwonek, zwoneček; mit allen Glocken, alle Glocken läuten, wssemi zwony zwoniti. 2) hodiny, pl. was ist die Glocke, kolik ge hodin?
Glöckeln, v. a. zwonečkem zwoniti, cynkati.
Glockenblume, f. zwonečky pl. campanula, L.
Glockengießer, m. zwonař, die Glockengießerinn, zwonařka.
Glockengießerey, f. zwonařstwj.
Glockenläuter, m. zwonjk; die —inn, zwonjkowá, zwonice.
Glockenschwengel, m. srdce w zwonu.
Glockenspeise, f. das Glockengut, zwonowina.
Glockenspiel, n. hracý hodiny, hrawé zwonečky.
Glockenstuhl, m. lessenj k zwonům.
Glockentaufe, f. swěcenj zwonů.
Glockenthurm, m. Glockenhaus, zwonice.
Glöckner, m. zwonjk, kostelnjk; die —inn, zwonjkowá, zwonice.
Glorie, f. sláwa, gloria.
Glorreich, adj. welesławný, sławný; adv. —ně.
Glorwürdig, adj. welesławný, sławný.
Glosse, f. wýklad, wyswětlenj, glosa.
Glotzen, v. n. oči wywaliti, djwati se, (weyrowati).
Glotzauge, n. wywalené weliké oko, mor. očisko. 2) ein Glotzer, okáč.
Gluchzen, v. n. kwokati, 2) sskáti, (sstjkati), s. Schluchzen.
Glück, n. sstěstj, dařenj, fortuna; Gott gebe Glück darzu! zdař Bůh!
Glücken, v. n. posstěstiti se, sstěstiti se, succedere; es glückte ihm, posstěstilo se mu, sedlo mu.
Glucken, Gluckssen, v. n. kwokati, glocire, s. Gluchzen.

Gluckhenne, Glucke, f. kwočna, gallina glociens. 2) slepice s kuřátky, sl. kwočka, plejades.
Glücklich, adj. ſſťaſtný, blažený, sl. ſſťaſtliwý, felix. adv. — ně.
Glücksbude, f. karbanická bauda.
Glückselig, adj. blažený, blahoslawený, ſſťaſtný, beatus. adv. — ně.
Glückseligkeit, f. blahoslawenſtwj, blaženoſt.
Glücksfall, m. ſſťaſtná přjhoda, náhoda, ſſtěſtj.
Glückshafen, m. Glückstopf, karban.
Glückhafner, m. karbanjk.
Glückskind, n. welmi ſſťaſtný; ſſťaſtnauſſek?
Glücksmännchen, Glücksmännlein, n. mužjk, s. Alraun.
Glücksritter, m. dobrodruh.
Glücksstern, m. ſſťaſtná hwězda; ſſtěſtj.
Glückwunsch, m. winš, winſſowánj, gratulacý, ſſtěſtj a proſpěchu žádánj; einen Glückwunsch abstatten, winſſowati.
Glühen, 1. v. n. žhnauti, ohniwěti, (žjřeti), rozpáleným býti, candere; das Eisen glühet, železo ſe wařj, žhne, (žjřj); glühende Kohlen, řeřawé, žižawé, (mor. žižlawé), žiwé vhlj, pruna. 2) fig. hořeti, ſwjtiti; mein Gesicht glühet, má twář hořj, geſt roznjcená; seine Augen glühten, oči geho ſe ſwjtily. 2. v. a. das Eisen, rozpáliti.
Glumm, adj. obs. kalný.
Gluth, f. oheň, řeřawé vhlj. 2) fig. wraucnoſt, plamen, horkoſt, roznjcenj.
Gluthpfanne, f. ohřiwadlo.
Gnade, f. miloſt, miloſtiwoſt, gratia; Wir von Gottes Gnaden, my z Božj miloſti, (Božj miloſtj); haben sie die Gnade, račte miloſtiwě; halten sie mirs zu Gnaden, račte mi to miloſtiwě wážiti; Ew. Gnaden! Miloſtpane! Waſſe miloſti!
Gnaden=, miloſtiwý, miloſti, z miloſti; Gnadengabe, dar miloſti; Gnadenzeit, čas miloſti.
Gnadenbild, n. obraz zázračný.
Gnadenbrief, m. weyſada, liſt obdarowánj.
Gnadenbrod, n. wyžiwenj z miloſti.
Gnadenkraut, n. konitrud, gratiola, Lin.
Gnadenreich, adj. miloſtiwý, miloſtný. adv. miloſtiwě, miloſtně.
Gnadenstuhl, Gnadenthron, m. ſlitownice.
Gnadenwahl, f. miloſtiwé wywolenj, wywolenj z miloſti, předzřjzenj, prædestinatio.
Gnädig, adj. miloſtiwý miloſtný, gratiosus; Gott sey mir gnädig, Bůh mně buď miloſtiw; gnädiger Herr, miloſt pane, gemnoſt pane. adv. — wě, — ně.
Gökelhahn, Göker, m. ſlepičj kohaut, kokeš.
Gold, n. zlato, aurum.
Gold=, zlatý, aureus; das Golderz, zlatá ruda; die Goldader, zlatá žjla; Goldgang, zlatý cauk, ſloženj. 2) genit. zlata, ze zlata; ein Goldklumpen, ſpauſta zlata. 3) na zlato; eine Goldwage, wážky na zlato.
Goldammer, f. et m. ſtrnad, ſ. Ammer.
Goldarbeiter, Goldschmid, m. zlatnjk.
Goldblatt, n. dim. das Goldblättchen, pozlátko.
Goldblume, f. zlatý kwět, chryſanthemum, L.
Golddistel, f. hnidák, kraſowláſek.
Golddrossel, f. brhel, turdus aureus, *Klein*.
Golden=, adj. zlatý, aureus; einem goldene Berge versprechen, hory doly ſlibowati.
Goldfinger, m. prſtenni, zlatý prſt.
Goldfink, m. heyl, s. Gimpel.
Goldflimmer, Goldflitter, f. ryžownj zlato; zlatá cetka.
Goldgrube, f. zlatý důl. 2) fig. ſtudnice bohatſtwj.
Goldgulden, m. zlatý, reynſký, aureus.
Goldhaar, n. zlaté wlaſy. 2) fig. netjk, ženſký wlas, s. Frauenhaar. 3) zlatowláſek; chryſocoma, Linn.
Goldhähnchen, Goldhähnlein, n. zlatohláwek, trochilus, Motacilla Regulus, Linn.
Goldkäfer, m. zlatohláwek, Scarabæus auratus, L.
Goldkind, n. zlatauſſek.
Goldmacher, m. zlatoděg, alchymiſta.
Goldmacherey, f. zlatoděgſtwj.

Goldrose, f. dim. Goldröschen, dewaterník, Cistus Helianthemum, Lin.
Goldruthe, f. wysoký traňk, Solidago Virgaurea.
Goldschläger, m. zlatotepec, bractearius.
Goldschmid, m. zlatník, die — inn, zlatnice.
Goldschmiedkunst, f. zlatnictwí.
Goldsticker, m. krumpýř, ssmukýř; die Goldstickerinn, krumpýřka.
Goldstickerey, f. krumpýřstwí.
Goldstoff, m. zlatohlaw; ein Kleid von Goldstoff, raucho zlatohlawowé.
Goldstück, n. zlatý peníz. 2) s. Goldstoff.
Goldtinktur, f. pící zlato.
Goldwäsche, f. ryžowání, wypírání zlata.
Goldwäscher, m. ryžowník, wypírač zlata.
Goldweide, f. zlatoleyčí, (pawrba), sl. zlatice, s. Dotterweide.
Goldwurz, f. celidon wětssí, nebeský dar, Chelidonium majus. 2) zlatohláwek, lilium martagon.
Golf, m. zátoka, sinus.
Gölse, f. komár, s. Gälse.
Gondel, f. kundel, lodička.
Gönnen, v. a. přjti, popřjti, dopřjti, propůjčiti, favere.
Gönner, m. přjzniwec, fautor; die — inn, přjzniwce (přjzniwkyně), fautrix.
Göpel, m. gaple, treyb, konský rumpál.
Göpelheerd, Göpelplatz, m. sslak.
Gork, m. kork, dřewo pantowlowé, suber.
Gorkbaum, m. pantowlowý strom.
Gosche, f. tlama, tlamazna, mor. passtěka.
Gosse, f. der Ausguß, heycuk, stoka. 2) die Gassenrinne, reyha, strauha. 3) in der Mühle, koš; der Gossebaum, sstalec; die Gossetruhe, korčák, korčár.
Gott, m. pl. Götter, Bůh, ol. Bob, Pánbůh, hospodin, Deus; Gottlob! bud Bohu chwála! chwála Bohu! Gottes lohn, Gott vergelte es! zaplať Pánbůh! wills Gott! dáli Pánbůh, bohdá; bewahre Gott, vchoweyž Bůh; Gott behüte, chraniž Pánbůh; helf Gott, (beym Niesen) pozdraw Pánbůh; Gott helfe, pomaheyž Pánbůh; um Gottes willen, pro Pána Boha! gehet in Gottes Namen, jděte s Bohem, s Pánembohem; wollte Gott! kyž, deyž Bůh.
Götterlehre, f. včení o Bozých.
Gottes =, boží, Dei, divinus; Gotteswort, slowo Boží; Gottespfennig, Boží peníz.
Gottesacker, m. hřbitow, krchow, swaté pole, sl. cynter.
Gottesdienst, m. služby Boží, divina.
Gottesdienstlich, adj. nábožný. 2) k službám Božím náležegjcý, poswátný.
Gottesfurcht, f. bohabognost, bohomyslnost.
Gottesfürchtig, adj. bohabogný, bohomyslný. adv. — ně.
Gottesgebärerinn, f. Boží rodička, (bohorodice), deipara.
Gottesgelehrsamkeit, f. bohomluwectwí.
Gottesgelehrt, adj. bohomluwný. Der Gottesgelehrte, bohomluwec.
Gottesgnade, f. čapí nůsek, boží milost, řečený, geranium Robertianum.
Gotteshaus, n. chrám páně.
Gotteskasten, n. die Gotteslade, chrámowá pokladnice.
Gotteskuh, f. železná kráwa.
Gotteslästerer, m. rubač, blasphemus. Die Gotteslästerinn, rubačka.
Gotteslästerlich, adj. rauhawý; adv. — wě.
Gotteslästerung, f. rauhání (proti Bohu), rauhačstwí, blasphemia.
Gottesleugner, m. zapírač Boha, neznaboh.
Gottesleugnung, f. zapírání Boha, neznabožstwí, atheismus.
Gottesurtheil, n. Boží nález, očista železem, wodau.
Gottesverächter, m. potupník Boha, bezbožník; die — inn, potupnice Boha.
Gottesvergessen, Gottvergessen, adj. bezbožný; adv. bezbožně.
Gottesvergessenheit, f. bezbožnost.
Gottheil, n. černohláwek, swalník menssí, s. Brunelle.
Gottheit, f. božstwí, deitas. 2) Bůh; heidnische Gottheiten, pohanssti bohowé.

Göttin

Göttinn, f. bohyně, Dea.
Göttlich, adj. božský, divinus, adv. božsky.
Göttlichkeit, f. božstwj, božská bytnost, 2) božský půwod.
Gottlos, adj. bezbožný, bohaprázdný, impius; ein gottloser Mensch, bezbožnjk, adv. bezbožně.
Gottlosigkeit, f. bezbožnost, bohaprázdnost.
Gottselig, adj. pobožný, nábožný, pius; 2) nebožtjk; mein gottseliger Vater, nebožtjk můg otec; meine gottselige Mutter, nebožka má matka. adv. — ně.
Gottseligkeit, f. pobožnost, nábožnost.
Götze, m. bůžek. 2) das Götzenbild, modla, idolum.
Götzen-, modlářský; der Götzenpriester, modlářský kněz.
Götzendiener, m. modlář, modlosluzebnjk, idololatra; die — inn, modlářka, modlosluzebnice.
Götzendienst, m. modlářstwj, modlosluzba, modlosluzebnost, idololatria.
Götzentempel, m. božnice, modlářský chrám, modlárna.
Grab, n. pl. Gräber, hrob, ol. row.
Grab-, hrobowý, hrobnj; der Grabstein, hrobowý kámen; die Grabschrift, hrobnj nápis. 2) pohřebnj; Grablied, pohřebnj pjseň, s. Begräbnißlied; das Grabtuch, pohřebnj raucha.
Grabbeln, v. a. hmatati, makati.
Graben, m. pl. Gräben, přjkop, rokle, mor. přjkopa, fossa.
Graben, v. a. irr. du gräbst, ich grub, gegraben, rýti, scalpere; kopati, fodere; in Marmor, na mramoru rýti, wyryti, wyrýwati; mit dem Grabscheite, reycem reypati, rýti; einen Brunen, Kräuter, kopati; durch einen Berg graben, wrh prokopati. Das Graben, rytj, wyrywánj, rýpánj, kopánj.
Gräber, m. kopáč, fossor; die—inn, kopačka.
Grabhügel, m. wysoký hrob, row, pol. mogila (mohyla)?
Grabmal, n. hrobnjk, náhrobek.

Grabscheit, n. reyč, ol. & mor. rýl, pala.
Grabschrift, f. náhrobek, hrobnj nápis.
Grabstätte, f. hrobka, hrobnice. 2) hrob.
Grabstein, m. hrobnjk, hrobowý kámen.
Grabstichel, m. rydlo, rytidlo, rypadlo.
Grachel, f. osyna, (wosstj), arista.
Grad, m. stupeň, gradus. 2) fig. sýla, welikost; im höchsten Grade, co neywejs.
Gradbogen, m. Gakubowa hůl, na stupně rozdělený oblauk.
Graf, m. hrabě, comes; dim. hrabátko.
Grafen-, hraběcý; Grafenstand, hraběcý staw.
Gräfinn, f. hraběnka, hrabinka.
Gräflich; adj. hraběcý, der Gräfinn gehörig, hraběnčin; adv. hraběcky; gräflich leben, gako hrabě, po hraběcku žiwu býti.
Grafschaft, f. hrabstwj, comitatus.
Gram, m. hoře, žalost, tesknost.
Gram, adj. jemanden gram seyn, newražiti, newřjti, wrčeti na někoho.
Grämen, v. rec. sich, žráti se, hrýzti se, trápiti se, saužiti se, kormautiti se; sich zu Tode grämen, vsaužiti se, vžrati se, vhrýzti se.
Grämlich, Grämisch, adj. mrzutý, newrlý, bublawý, zamračený, newhodný, posfinaurný; adv. — té, — le, — wé, — ně.
Grämling, m. newrlec, mrzutý člowěk.
Grammatik, f. die Sprachkunst, gramatyka.
Gran, Grän, n. ein kleines Gewicht, zrno.
Granat, m. granát.
Granatapfel, m. granátowé, zrnaté gablko.
Granate, f. granát.
Granat-, Granaten-, granátowý; Granatbaum, Granatenbaum, Granatenapfelbaum, granátowá gabloň, malus punica, L.
Granatier, m. granatýr.
Granatier-, granatýrský, Granatiermütze, granatýrská čepice.
Grand, m. stěrk, s. Gries. 2) koryto, alveus. Das Grandbier, koreytnice.
Grandhauer, m. korytnjk.

Grandenbeere, f. brusnice, brusyna, s. Preiselsbeere.
Grandig, adj. sstěrkowitý.
Gränizer, m. hraničný, hraničan.
Graune, f. osyna, arista. 2) pazdero. 3) sstětina, seta. 4) gehlicj.
Gränz =, hraničný, pomezni, mezni; das Gränzrecht, hraničné práwo; die Gränzstadt, hraničné měšto; die Gränzfestung, pomezni pewnost; der Gränzstein, mezni kámen; der Gränzmesser, měřič hranic.
Gränze, f. des Feldes, mez, meze, terminus; des Dorfes, hranice, limes; des Landes, pomezý, končiny, hranice, confinia; Gränzen setzen, meze klásti, vkládati, položiti, wymezyti.
Gränzen, v. n. mezowati, (hraničiti). 2) dotýkati se, stéykati se, finitinum esse; Böhmen gränzet an Oesterreich, Čechy hraničj s Rakausy; Sein Feld gränzt an meine Wiese, Kágowo pole mezuge s mau laukau. 2) fig. giti, stýkati se.
Gränzmahl, Gränzzeichen, n. mezni znamenj, meznjk, liz.
Gränznachbar, m. oblizný, mezugicý sauseď.
Gränzsoldat, m. hraničan.
Gränzstein, m. hraničnjk; meznjk.
Gränzstreit, m. rozepře o meze.
Grapen, m. měděnec, měďák.
Grapp, m. mařena, s. Förberröthe.
Grappen, v. n. krkati, crocitare.
Grapsen, v. a. chňapnauti, popadnauti, vchwátnauti, polapiti.
Gras, n. tráwa, gramen; dim. das Gräschen, Gräslein, trawička, trawinka. 2) fig. in das Gras beißen, za swé wzýti, smrtj zahynauti; es wird ihm bekommen wie den Hunden das Grasfressen, zažige toho gako pes meydla.
Gras =, tráwný, trawnj; Grassense, tráwná kosa; Graskammer, tráwná komora; Grastuch, tráwnj lokruſſe, plachta.
Grasbeere, f. Bröſling, tráwnice.
Grasblume, f. karafiát, s. Nelke.
Grasen, v. n. pásti se w tráwě, pasci gramine. 2) tráwu žiti; grasen gehen, ſtrogiti, chystati, na tráwu giti, na tráwě býti; hier ist schon gegraset worden, zde giž ge wyžato. Die Grasung, das Grasen, paseni, strogenj, chystánj, žetj tráwy.
Graser, m. trawač; die — inn, trawačka.
Gräserey, f. strogenj; žetj tráwy. 2) tráwa.
Grasfleck, m. pažit, f. tráwnjk.
Grasgarten, m. tráwnice.
Grasgrün, adj. zelený gako tráwa.
Grashüpfer, m. kobylka, konjček.
Grasicht, adj. tráwný, gramineus.
Grasig, adj. trawnatý, graminosus.
Graslinde, f. lipa letnj, wodnj.
Grasmagd, f. tráwnice, trawačka.
Grasmücke, f. pěnice, pláwek, křowjček.
Graspferd, m. konjček, s. Grashüpfer.
Grasplatz, m. tráwnjk.
Grasreich, adj. tráwnatý, graminosus.
Grassichel, f. kiepanec, kosatec, srp na tráwu; sl. kosák.
Grassperling, m. černohláwek.
Grasung, f. s. Grasen.
Graß, adj. hrozný.
Gräßlein, n. čečetka, (borowka).
Gräßlich, adj. hrozný, ohawný, ohyzdný, osſkliwý; ein gräßlicher Mensch, ohawný člowěk. adv. — ně, — wě.
Grath, m. hřeben, hřbet.
Gräthe, f. rybj hřbet, hřbetowá kost, spina piscis. 2) am Hause, popražj, zápražj.
Grathhobel, m. wyměták.
Gräthig, adj. kostnatý.
Grathsparren, m. slemeno, ol. slémě.
Grätschen, Grätscheln, v. n. rozkročiti se, rozkročowati se, varicare. 2) hňápati se.
Grätschling, m. kročný, varicus.
Grau, adj. sſediwý, sſedý, sſerý, canus; graue Haare, sſediny, pl. canities; graue Haare bekommen, grau werden, sſediwěti, osſediwěti, canescere; der Himmel wird schon grau, giž se sſeřj. Das Grau, sſediwá barwa, sſediwost.
Graubart, m. sſediwec (s sſediwau bradau).

Graublau, adj. zmodra bledý, modrobledý, modrossediwý, zmodra ssediwý, zssediwa modrý, sywý, cæsius, glaucus.
Gräuel, m. ohawnost, osskliwost; ohawa, ohyzda.
Grauel, m. hrůza; der Grauel kommt ihn an, hrůza ho pochazý.
Gräueln, v. n. w ohawnosti miti.
Gräuelthat, f. zločinstwj, zlosynstwo, ohawný skutek.
Grauen, v. n. ssediwěti, ossediwěti; der Himmel grauet, sseřj se nebe.
Grauen, v. n. imperf. hrozyti se; mir grauet davor, hrozým se toho. Ein Grauen, hrůza, hrozenj se; es kam ihn ein Grauen an, hrůza ho napadla.
Graufink, m. březowka, fringilla petronia, L.
Grauhänfling, m. giřice, Linaria fera, saxatilis, Klein.
Graukopf, m. ssediwec. 2) posstolka, falco cenchris, Klein.
Graulich, adj. nássediwý, possediwělý.
Graulich, Grauerlich, adj. strassný, strassliwý, hrozný, horribilis; ein graulicher Ort, strassné mjsto; adv. — né, — wě.
Gräulich, adj. hrozný, ohawný, osskliwý, ohyzdný, horrendus; adv. — ně.
Graumeise, f. popelnjček, ssediwá sykora, Parus fuscus, cinereus, Klein.
Graupe, f. kraupa, sl. lobaza; dim. das Gräupchen, Gräuplein, Gräupel, krupka. 2) die Graupen, Schlossen, kraupy pl., sl. hrad.
Gräupeln, v. n. imperf. es gräupelt, krupky padagj.
Graus, m. rum, ssterk, s. Gries. 2) hrůza, s. Grauen.
Graus, adj. hrozný, strassný.
Grausam, adj. hrozný, ljtý, krutý, vkrutný, crudelis; adv. — te, — ně.
Grausamkeit, f. vkrutnost, vkrutenstwj, krutost, crudelitas.
Grausen, v. n. hrozyti se, zhrozyti se. Das Grausen, hrůza, hrozenj se.
Grauspecht, m. datljček malý, popelatý, Certhia, Linn.
Grauwerk, n. bělizna.
Gratie, f. milostnice?
Greif, m. noh, gryf, gryphus.
Greifen, v. irr. ich griff, gegriffen, 1. v. n. sahati, sáhnauti, popadnauti, chopiti se, vgjti, arripere; nach dem Degen greifen, chopiti se meče; nach dem Halse greifen, za krk popadnauti. 2) fig. einem in das Handwerk greifen, do řemesla někomu sahati; die Wunde greift um sich, rána se rozgjdá, rozssjřá; zur Strafe greifen, trestu vžjwati, einem unter die Arme greifen, někomu pomáhati. 3) makati, obledowati, contrectare; der Arzt greift an den Puls, lékař obleduge puls; man kann es ja mit Händen greifen, můžeš se to rukama makati. 2. v. a. ergreifen, lapiti, polapiti, chytiti, popadnauti, gjmati, capere. Das Greifen, sáhánj, makánj, gjmánj, lapenj.
Greinen, v. n. mit haben, vsstlebowati se, ssklebiti se, kňaurati, sl. ssknauřiti se. 2) bublati; s. Grunzeln. Der Greiner, plaček.
Greis, adj. ssediwý, canus, s. Grau.
Greis, m. stařec, (starec), kmet, senex; dim. staříček, stareček.
Greisen, v. n. ssediwěti.
Grell, adj. přeswětlý; grelle Augen, bleyskawé oči. 2) eine grelle Stimme, ostrý, pronikawý hlas.
Grempel, m. krámec.
Grempler, m. kramář, die — inn, kramářka.
Grensig, adj. nedočkawý.
Grenadier, m. s. Granadier.
Grendel, Grengel, m. záwora, obex. 2) am Pfluge, hřjdel; dim. hřjdelíček.
Grensel, m. kuřjnoha, Portulaca, Lin.
Grenze, f. mez, hranice; s. Gränze.
Grieklich, adj. wadiwý, hánliwý, nedotkliwý; eine grickliche Sache, nedůtkliwá wěc.
Griebe, Griefe, f. sskwarek, osskwarek.

Griebs, Grobs, m. ohryzek.
Griebe, m. řek, ol. hřek, sl. grék.
Griechenland, n. řecká země, řeky, pl.
Griechinn, f. řekyně.
Griechisch, adj. řecký; die griechische Sprache, řečtina, řecký gazyk; adv. řecky, po řecku.
Griechsäule, f. slupice, (cluba), slupnice.
Gries, m. ssterk, ssterek, sskřemenj drobné, glarea. 2) krupice, crimnum.
Gries=, krupičný, krupicowý, z krupice; Griesbrey, kasse z krupice, krupičná.
Grieseln, 1. v. n. rozpadati se, rozdrobiti se; es grieselt, padagj krupky. 2. v. a. troliti, rozdrobiti.
Grieseln, v. n. s. Grausen; es grieselt mich, gde po mně mráz.
Griesgramen, v. n. sskřipěti zubami, ol. rydati; mrzutým býti, hněwati se, sápati se, frendere dentibus.
Grieshuhn, n. hwizdáček, piskáček, glareola, *Klein.*
Griesig, adj. krupičkowatý, sstěrkowatý, sskřemenatý.
Griesler, m. krupař, hrstnjk, die — inn, krupařka.
Griessäule, slupnice, cluba. s. Griechsäule.
Griff, m. hmátnutj, sáhnutj, chňapnutj; ein Griff in etwas thun, sáhnauti, hmátnauti do něčeho; etwas am Griffe haben, něco w prstech mjti; fig. auskok; allerley Griffe brauchen, wsseligakých auskoků užjwati. 2) hrst; mit den Fingern, sspetka, sstripka. 3) am Hufeisen, odsadec, gryf. 4) držadlo, rukowět, sl. ručka, manubrium; am Degen, gilce, capulus; an der Gabel, střenka; an der Violine, krk. 5) Die Griffe der Raubvögel, sskrabáky, pařáty.
Griffel, m. rafika, rafige, stylus; dim. rafička.
Grille, f. cwrček, mor. sswrček, gryllus.
Grille, f. daremná myssljnka, wrtochy pl. brykule pl. 2) mrzuté myssljenj, heyblata pl., trampoty pl., starosti pl.
Grillenfänger, m. trampotář, wrtohlawý, newhodný člowěk; die — inn, trampotářka, wrtohlawá.
Grillenfängerey, f. trampotiny pl., trampotstwj.
Grillenhaft, adj. trampotný.
Grimasse, f. tiwořenj; Grimassen machen, tiwořiti se.
Grimm, m. zuřiwost, wztek, wzteklost.
Grimmdarm, m. weliké střewo, colon.
Grimmen, v. n. zuřiwěti, sápati se, sævire. 2) im Bauche, hrýzti, hryzenj, žřenj mjti; es grimmt mich, vgjmá, hryze mně w břisse. Das Grimmen, žřenj, hryzenj, vgjmánj, mor. žranj, mořenj.
Grimmig, adj. zuřiwý, ljtý, wzteklý, dirus; grimmig werden, srsseti, rozsápati se, rozljtiti se, rozčertiti se, rozkatiti se; eine grimmige Kälte, krutá zyma, adv. — wě, — tě, — le.
Grimmigkeit, f. s. Grimm. 2) der Kälte, krutost.
Grind, m. strupowatost, strupy pl., crusta. 2) am Kopfe, ohnipara, strupy pl., otrus, porrigo. 3) prassiwina, chrasty, pl.
Grindholz, n. krussina.
Grindig, adj. chrastawý, chrastlawý, prassiwý, scabiosus; strupnatý, strupowatý, mor. strupatý, porriginosus.
Grindkopf, m. strupáč.
Grindkraut, n. kawias. 2) přjmětné kořenj.
Grindwurz, Grindwurzel, f. koňský sstowjk, Rumex acutus.
Grinsen, v. n. vssklebowati se, vsmjwati se; sssklebiti se, kňaurati.
Grob, adj. hrubý, tlustý, crassus; comp. gröber, hrubssj; superl. gröbste, neyhrubssj; grobes Mehl, hrubá mauka; grobes Papier, tlustý papjr; grob werden, zhrubnauti, hrubnauti; grobes Garn, křečná přjze; grobes Geld, weliké, ssiroké penjze pl.; grobes Geschütz, weliká, hrubá, těžká střelba. 2) fig. nezdwořilý, grobiánský; ein grober Mensch, nezdwořák, hrubeš, grobián, člowěk ney=

newčesaný, newypitwaný; fœm. nezdwo= řačka; ein grober Bauer, chrapaun, sla= motrus; ein grober Flegel, hulwát; ein grober Scherz, hlaupý, nezdwořilý žert; das ist zu grob, to gest přjliš; grobe Stimme, tlustý hlas; grobe Glieder, neohrabané audy; grobe Hände, hmotné ruce; grobe Sinne, tupj smyslowé; grobe Arbeit, těžká práce; eine Sache aus dem groben, aus dem gröbsten arbeiten, něco z wětssiho, (z hruba, mor. z wětssa) dělati, wyprawiti; ein grober Fehler, weliká chyba. adv. zhruba, tlustě, crasse; grob stoßen, zhruba tlaucy; grob schreiben, tlustě psáti; grob singen, kozmicý zpjwati, hirquitallire, 2) fig. nezdwořile, hlaupě.

Grobheit, f. hrubost, tlustost, crassitudo. 2) fig. tupost, nezdwořilost, nezdwořáctwj, grobiánstwj; chrapaunstwj; hulwátstwj, crassities.

Grobian, m. grobián, hrubeš, nemrawa, nezdwořák, mor. nezdwořilec, nerumá, nesrsta.

Grobkörnig, adj. hrubého zrna, hrubozrný.

Gröblich, adj. obhraubný, náhrubý, ol. holemý. 2) weliký; sich gröblich irren, welice, tuze, hrubě se meyliti.

Gröbs m. obryzek. s. Griebs.

Grobschmied, m. kowář, faber ferrarius.

Groll, m. zássti, (zásst), kyselost, simultas; einen Groll auf jemanden haben, newřjti, newražiti, zanewřjti na někoho.

Grolzen, v. n řjhati, krkati. ructari. Das Grolzen, ein Grölzer, řjhánj, krkánj.

Gröschel, f. gresse; dim. gresslička; mor. paták.

Groschen, m. groš, česey; ein Groschenstück, Groschner, grossjk.

Groß, adj. weliký, magnus; comp. größer, wětssj, major; superl. größte, neywětssj, maximus; sehr groß, přeweliký, náramný, ingens; groß an Thaten, welikočinný. 2) fig. groß werden, růsti, zwelikěti, welicěti, crescere; das Uebel wird größer, zlé se rozmáhá, wzmáhá; größer machen, zwětssiti, nadwětssiti, přiwětssiti; groß machen, weličiti něco; sich groß machen, roztahowati se, welikým se činiti, wypjnati se, rozdjrati se; eine große Anzahl, drahný počet; die Großen, welicý páni; ein Großes, mnoho, mnoho penez; das hat was großes zu bedeuten, to má mnoho na sobě, to mnoho wyznamenáwá. adv. welice; fig. groß achten, wysoce wážiti; womit groß thun, chlubiti se, honosyti se, wychlaubati se něčjm; groß thun, na pány hráti, wysoce sobě počjnati; großentheils, größtentheils, wětssjm djlem, na wětssjm djle.

Groß=, weliký; der Großfürst, weliké knjže. 2) neywyšsj; der Großadmiral, neywyšsj Admirál; der Großkanzler, neywyšsj kanclјř. 3) wysoce, großachtbar, großgünstig, wysoce wážený, wysoce přjzniwý. 4) pra=; der Großenkel, prawnuk; die—inn, prawnučka; der Großschwäher, pratchán; die Großschwieger, pratchyně; der Großoheim, prawgec; der Großurenkel, praprawnuk.

Groß, n. dwanáct tuctů.

Großältern, pl. děd a bába.

Großäugig, adj. okatý, ein großäugiger Mensch, okáč.

Großbauch, m. břicháč.

Großbäuchig, adj. břichatý.

Großbauer, m. celý sedlák.

Größe, f. welikost, magnitudo; in meiner Größe, w mé weysse.

Großentheils, adv. na wětssjm djle, s. Groß.

Großherr, m. weliký žoldán, turecký cysař.

Großherrisch, adj. großherrisch thun, na welikého pána hráti.

Großklette, f. lupen, řepjk, Arctium lappa, *Lin.*

Großknecht, m. beym Bauer, worác, in Höfen, meystřjk.

Großkopf, m. hlawáč, capito. 2) hlawatice, gelec, cyprinus Dobula, Lin.

Großköpfig, adj. hlawatý.
Großmächtig, adj. welemocný, welikomocný, potentissimus. 2) hrozný, náramně weliký; adv. — ně.
Großmaul, n. hubáč, tlamáč.
Großmäulig, adj. hubatý, tlamatý.
Großmögend, adj. mnohomocný.
Großmuth, m. welikomyslnost, magnanimitas.
Großmüthig, adj. welikomyslný, magnanimus. adv. — ně.
Großmüthigkeit, f. s. Großmuth.
Großmutter, f. bába, mor. stařena, stařenka; sl. stará mat, avia; dim. das Großmütterchen, babička.
Großnase, f. nosáč, naso.
Großnäsig, adj. nosatý.
Großsprecher, m. Großthuer, chlubný, schlubný, honosný, chlubnjk; pochlubač; wychlubowač sebe; weysada, chwastač, chwastaun, chlubné plíce.
Großsprecherey, f. wysokomluwnost, chlubnost, chlauba, schlauba, wychlubowánj, honossenj, magniloquentia.
Großsprecherisch, adj. chlubný, wysokomluwný, chwastawý, magniloquus.
Großvater, m. děd, dim. dědek, dědeček, mor. stařjk, stařjček, avus. Großväterlich, adj. dědkůw, od děda pocházegjcý.
Großzahn, m. zubáč.
Großzähnig, adj. zubatý.
Grosselbeere, f. chlupatka, s. Stachelbeere.
Grotesk, adj. potworný.
Grotte, f. gesskyně, dim. gesskyňka.
Grube, f. gáma, dim. das Grübchen, Grüblein, gamka, fovea; im Bergbaue, důl; 2) hrob, auf der Grube gehen, gednau nohau w hrobě státi. 3) fig. die Grube, das Grübchen, důlek, doljček, gamka.
Grübeley, f. hlaubánj, wrtánj.
Grübelkopf, m. hlubač, hlaubálek.
Grübeln, v. n. reypati; in der Nase, w nose reypati. 2) na ssmeykawau hráti. 3) fig. hlaubati, ssťárati.
Gruben=, dolowý, z důle; Grubenerz, dolowá ruda. 2) hawjřský; Grubenkittel, hawjřská kytle.

Grubenhelmer, m. gamnjk.
Gruber, m. rozwod.
Grubig, adj. gamkowitý, důlkowatý, doljčkowatý.
Grübler, m. hlubač.
Gruft, f. krypta, mor. sklípek pro mrtwé. 2) geskyně.
Grummet, n. otawa, chordum.
Grummetlese, f. otawissťě.
Grün, adj. zelený, viridis; grün färben, na zeleno barwiti; grün werden, zelenati se, virescere; grün machen, zeleniti, viridare. 2) fig. syrowý, grünes Holz, syrowé dřjwj. 3) nezralý; etwas zu grün abbrechen, času se nedočkati; za zelena česati.
Grün, n. zelenost, viriditas.
Grünbeere, f. angrešst, s. Stachelbeere.
Grund, m. dno, fundus; der Grund des Meeres, dno moře; zu halben Grunde fischen, chytati na lehko; zu Grunde gehen, zahynauti, vtonauti; fig. na mizynu přigjti, wepsý gjti, na koráb geti; ein Schiff in den Grund bohren, lodj prostřjleti. 2) fig. grunt; auf den Grund gehen, něco důkladně, gruntowně wyssetřowati, ohledowati; vom Grunde meines Herzens, z celého srdce, z gruntu srdce. 3) dolina; das Dorf liegt im Grunde, wes ležj w dolině. 4) půda; grunt; weiße Blumen auf schwarzem Grunde, bjlé kwětiny na černé půdě; ein leimiger Grund, hlinisstná půda. 5) des Leders, gádro, nervus. 6) des Gebäudes, grunt, základ, fundamentum; von dem Grunde aus aufführen, z gruntu wystawěti; eine Stadt in den Grund zerstören, město z kořen, z kořene wywrátiti; in Grund und Boden verwüsten, ssinahem popleniti, do gruntu zkazyti, fig. er ist im Grunde verdorben, gest na prach pokažen; die ersten Gründe der Weltweisheit, prwnj počátkowé mudrctwj; aus dem Grunde verstehen, důkladně, z gruntu rozuměti. 7) důwod,

wod, důkaz, důklad, argumentum; wichtige Gründe, důležité přjčiny; im Grunde ist es doch nicht wahr, w sobě to předce neni prawda. 8) Grund und Boden, grunt; liegende Gründe, grunty pl., nemowitj, pozemsstj statkowé.

Grund-, gruntowni; das Grundbuch, gruntowni kniha. 2) základnj, spodnj, fundamentalis; das Grundgesetz, základnj, zemský zákon; die Grundlinie, základnj, spodnj čára. 3) hlawnj; die Grundregel, hlawnj prawidlo. 4) půwodnj, prwotnj; die Grundsprache, prwotnj, půwodnj gazyk; der Grundstoff, prwotnj, žiwelná částka. 5) stěžegný, cardinalis; die Grundzahl, čjslo stěžegné. adv. im guten Sinne, wysoce, pře-, z gruntu; grundgelehrt, wysoce včený; grundgütig, předobrotiwý. 2) im nachtheiligen Verst. prach-; grundfalsch, prachfalessný; das ist grundfalsch, to ge pauhá lež; grundböse, prachzlý; grundfaul, prachleniwý.

Grundbau, m. založenj, zakládanj gruntu.

Grundbaum, m. práh.

Grundbesitzer, m. držitel gruntu.

Grundbirn, f. brambor, s. Erdapfel.

Grundbley, n. olownice, s. Senkbley.

Grunddienst, m. robota.

Grundeis, n. střjž.

Grundeisen, n. ohledacý, na rány, želízko.

Gründel, m. mřeň. s. Gründling. 2) hřjdel, s. Grendel.

Gründen, v. a. grunt klásti, zakládati, založiti, ol. osnowati, fundare. 2) gruntowati, grunt dělati. 3) fig. gegründet, vtwrzen, založen; důwodný, prawdiwý; worauf gründen sie sich? gaké máte důwody? das ist gegründet, to ge prawda.

Grundfarbe, f. prwnj, základnj barwa.

Grundfeste, f. základ, ol. krumfesst, gruntfesst.

Grundfläche, f. spodnj plocha.

Grundherr, m. pán gruntu, statku.

Grundhobel, m. sturmalik.

Grundlage, f. spodnj wrstwa; fig. základ, grunt.

Grundlegung, f. založenj, zakládánj gruntu.

Gründlich, adj. gruntownj, důkladný, důwodný, firmus; adv. — ně, z gruntu.

Gründlichkeit, f. důkladnost.

Gründling, m. hřjz, dim. hřjzek, Cyprinus gobio, Lin. 2) die Schmerle, mřeň, mřenek, sl. plž, slíž, mor. sljžek, cobitis barbatula, Lin.

Grundlos, adj. bezedný, fundo carens. 2) fig. nekonečný; die grundlose Barmherzigkeit Gottes, nekonečné milosrdenstwj Božj. 3) nedůwodný. adv. — ně.

Grundlosigkeit, f. bezednost. 2) nekonečnost. 3) nedůwodnost.

Gründonnerstag, m. zelený čtwrtek.

Grundsatz, m. základ, prawidlo, principium. 2) hlawnj položenj, základnj propowjdka.

Grundstück, n. grunt, dědina.

Gründung, f. zakládanj, založenj, vstanowenj, osnowánj.

Grundursache, f. půwod, půwodnj, prwnj přjčina; počátek.

Grüne, f. zelená, čerstwá tráwa; osenj; zelená píce, zelenina.

Grünen, v. n. zelenati se, pučiti se; zeleným býti, virere.

Grünfink, m. zwonek, s. Grünling.

Grüngelb, adj. z zelena žlutý.

Grünitz, m. křiwonoska, křiwka, s. Krummschnabel.

Grünlich, adj. zelenatý, zelenawý, nazelený, pozelenalý, přjzelený, zazelenalý.

Grünling, Grünhänfling, m. zwonek, Loxia chloris, Lin. (zwonehljk), sl. zelenák, zelenáček.

Grünspan, m. krunsspát, rez médi, ærugo æris.

Grünspecht, m. wlha, žluwa zelená, Picus viridis, Lin.

Grünwurzel, f. polnj rutka, s. Erdrauch.

Grunzen, v. n. chrochtati, grunire. Das Grunzen, grunitus, chrocht, chrochtánj, chrochcenj.

Grüsch, m. otruby.

Gruß, m. pl. Grüße, pozdrawenj, salutatio; einen Gruß bringen, pozdrawenj wy-

wy-

wyřjditi, einem seinen Gruß vermelden lassen, někoho wzkazati pozdrawowat.
Grüßen, v. a. pozdrawiti, pozdrawowati, salutare; grüßen lassen, vzkazowati pozdrawiti, pozdrawowati; Gott grüße euch! pozdraw wás Pánbůh! wjtám wás.
Grütze, f. krupice, crimnum, mor. lámanka. 2) fig. Grütze im Kopfe haben, mjti filipy, fináry, fausy.
Grützhändler, m. krupař, hrstnjk.
Grützhändlerinn, f. krupařka, hrstnice.
Grützkopf, m. tula, hňup.
Guardian, m. kwardyán.
Gucken, v. n. kaukati, pokukowati, hleděti.
Gucker, m. kukadlo? im Fenster, wyhljdka.
Guckguck, m. kukačka, (kukawka), žežhule, žežhulka, mor. zezulka, zezulenka, cuculus; schreyen wie ein Guckguck, kukati, cuculare. 2) daß dich der Guckguck, aby tě krkawec, prassiwec, ďásel!
Guckgucksklee, m. kyselý, zagečj dětel, s. Buchampfer.
Gulden, m. zlatý, reynský, florenus.
Gülden, adj. obsol. zlatý, s. Golden.
Gültbar, adj. poplatnj, auročnj.
Gültbauer, m. poplatnjk, auročnjk.
Gülte, f. poplatek, plat auročnj.
Gültig, adj. platný, valens; eine gültige Ursache, platná (obstogná) přjčina; eine gültige Münze, berný, dobrý penjz. adv. platně.
Gültigkeit, f. platnost, valor.
Gummi, n. stromowé klj, (guma).
Gummiren, v. a. gumowati.
Gundermann, m. die Gunderrebe, popenec, openec, (wopenec), sl. oponka, zádussnjk, glecoma hederacea, Lin.
Günsel, m. swalnjk prostřednj, drábský tranek, zběhowý tranek, aiuga, Lin.
Gunst, f přjzeň, přjzniwost, fauor; bey einem in Gunst (Gunsten) stehen, w milosti býti v někoho; zu Gunsten thun, k ljbosti dělati; mit Gunst zu melden, s dowolenjm, s odpusstěnjm.
Günstig, adj. přjzniwý, fauens. 2) fig. přjhodný, dobrý, ein günstiger Wind, přjhodný wjtr; das Glück ist ihm günstig, sstěstj mu přege, swědčj, fync.
Günstling, m. milostnjk, miláček.
Gurgel, f. chřtán, (krtán), hrdlo, mor. chrtán, hrtán, jugulum; dim. chřtánek; die Gurgel abschneiden, podřezati chřtán, hrdlo, krk; durch die Gurgel jagen, probeyřiti, prom rhati.
Gurgeln, v. a. kloktati, proklektati, gargarizare.
Gurgeln, n. kloktačka, kloktánj, proklektánj.
Gurgelwasser, n. kloktačka, kloktadlo.
Gurke, f. okůrka, mor. ohareк, cucumis.
Gurken=, okůrkowý; Gurkensalat, okůrkowý salát.
Gurkenfeld, n. okůrčisstě, cucumerarium.
Gurkenkraut, n. okůrčina.
Gurre, f. herka, mrcha.
Gurren, v. n. im Bauche, baukati w břisse. Das Gurren, baukánj.
Gurt, m. pás, popruh, zona, cingulum; der Pferdgurt, popruh, podpinka; Geldgurt, opasek; Bauchgurt, nábřissek; dim. pásek.
Gürtel, m. pás, opasek, opásanj, pásek.
Gürten, v. a. opásati, opasowati, cingere; den Degen an die Seite gürten, meč sobě připásati; ein Pferd gürten, koně podwázati.
Gürtler, m. pasýř, sl. gombár, zonarius; die — inn, pasýřka.
Gürtlerey, f. pasýřstwj.
Guß, m. pl. Güsse, litj, slěwánj. 2) litina, tekutá wěc; ein Thränenguß, wylěwánj mnohých slzý. 3) der Ausguß, heycuk.
Gußeisen, n. lité železo.
Gußregen, m. přjwal, ligawec, ligawý děsst, litina, mor. vlicha, imber.
Gußstein, m. heycuk.
Gußwerk, n. slitina, litina, slité wěcy.
Güst, adj. galowý, neplodný, neaurodný. s. Gelt.
Gut, adj. dobrý, bonus; comp. besser, lepssj, melior; superl. beste, neylepssj, optimus; sehr

sehr gut, předobrý; gutes Dinge seyn, weselým, wesela býti; ich sage dirs im Guten, po dobrém ti prawjm; dir zu gute, tobě k lepssjmu; wieder gut werden, vdobřiti se; jemanden wieder gut machen, vdobřiti, mor. vdobrauchati; etwas wieder gut machen, něco naprawiti; laß es gut seyn, nech toho tak; für etwas gut seyn, za něco státi, práw býti; zur guten Stunde, whod; guten Morgen, dobré gitro, (dobrýtro)! 2) hodný; ich bin schon eine gute Weile hier, giž gsem tu hodnau chwjli; ein gutes Stück Fleisch, hodný kus masa. 3) milý; geh, meine gute Laura, gdi má milá Lauro; er ist ihm von Herzen gut, srdečně gest naň laskaw. 4) vbohý; die gute Frau! vbohá panj! der gute Alte! vbohý stařec! adv. dobře, bene; er hat gut lachen, gemu gest se lehce, snadno smáti; einem etwas gut thun, machen, někomu něco nahraditi; für jemanden gut sprechen, slibiti, ručiti za někoho; kurz und gut, zhola, slowem, zkrátka; ich habe noch acht Gulden bey euch zu gut; osm zlatých mám gesstě za wámi na dobro, (k lepssjmu).

Gut, n. pl. Güter, dobré, bonum; das höchste Gut, swrchowané dobré. 2) statek; ein Freygut, swobodný statek; dim. das Gütchen, Gütlein, stateček. 3) zbožj, merx.

Gutachten, n. zdánj, mjněnj, dobré zdánj, vwáženj, vsudek.

Gutartig, adj. dobrý, dobré powahy.

Gutartigkeit, f. dobrota, dobrá powaha.

Gutbefinden, n. vznánj, s. Gutachten.

Gutdünken, n. mjněnj, dobré zdánj, zdánj.

Güte, f. dobrota, bonitas; er ist die Güte selbst, gest pauhá dobrota. 2) die Gütigkeit, dobrotiwost, benignitas; haben sie die Güte, gsau tak dobřj, magj tu dobrotiwost, racte.

Gutedel, m. eine Art Trauben, cynifál.

Güterbeschauer, m. ohledatel zbožj.

Gutheißen, n. vznánj, za dobré vznánj, schwálenj.

Gutheit, f. dobrota, s. Güte.

Gutherzig, adj. dobromyslný, dobrotiwý, benignus; adv. —ně, —wě.

Gutherzigkeit, f. dobromyslnost, dobrotiwost, benignitas.

Gütig, adj. dobrotiwý, benignus; adv.—wě.

Gütigkeit, f. dobrotiwost.

Gütlich, adj. přátelský; ein gütlicher Vergleich, přátelské porownánj. 2) einem gütlich thun, někoho vctiti, wyčastowati; sich gütlich thun, sobě howěti.

Gutsherr, m. pán statku.

Gutthat, f. dobrodinj, beneficium.

Gutthäter, m. dobrodinec, benefactor; die —inn, dobrodince, dobrodinkyně, dobrodiněčka.

Gutthätig, adj. dobročinný, beneficus; adv. dobročinně.

Gutthätigkeit, f. dobročinnost, dobrodinstwj, beneficentia.

Gutwillig, adj. dobrowolný, voluntarius. 2) aučinný, služebný, officiosus.

Gutwilligkeit, f. dobrowolnost, dobrowolenstwj. 2) aučinnost, služebnost, ochotnost.

Gyps, m. gyps, sádra, gypsum.

Gyps=, gypsowý, z gypsu, z sádry, sádrowý.

Gypsen, v. a. gypsowati, sádrowati.

Gypser, m. gypsář, sádrář.

H.

Ha! interj. ha! aha!

Haar, n. wlas, capillus, coll. wlasy; im verächtlichen Verstande, pačesy; krauses Haar, kudrny, kačery, kadeře; starke Haare bekommen, wlasatěti; ich möchte mir die Haare ausraufen, oberwalbych se; mit fliegenden Haaren, prostowlasý, rozprostowlasý; die Haare fliegen lassen, rozprostowlasyti se. 2) fig. auf ein Haar,

na

na wlas; bey einem Haare, bezmála, málem; Haar lassen müssen, probrati; mit Haut und Haar, se wssjm y s chlupy. 2) chlup, pilus; collect: alle an einem Thiere befindlichen Haare, srst; starkes Haar bekommen, am Leibe, chlupatěti; von Thieren, srstnatěti. Dim. das Härchen, Härlein, a) wlásek. b) chlaupek. c) an den Wurzeln, ĉmeyřj, wlásenj, wlássenjčko.

Haar, m. Flachs, len, linum usitatissimum, Linn. der rheinische Haar, mlacowý (mor. klepý) len; der sehende, offene, prahlý, hlediwý (mor. zřelý) len; der schlesische Haar, bohatý len.

Haar=, wlasowý, capillaris; die Haarröhre, wlasowá trubka. 2) na wlasy; die Haarscheere, nůžky na wlasy. 3) wlásenný; das Haarsieb, wlásenné sýtko; von Roßhaaren, žjněnný. 4) im Bergbaue, samorostlý; Haarschwefel, samorostlá sýra; Haaralaun, samorostlý kamenec.

Haarband, n. tkanička na wlasy; zawazowačka, obtáčka, spletačka; von Seide, pentljk.

Haarbeere, f. malina, s. Himbeere.

Haarbeutel, m. pytljček na wlasy. 2) fig. er hat einen Haarbeutel, gest opilý, chytil opicy, má opicy, má macha.

Haarbreit, adj. wlasu zssjřj.

Haarbusch, m. Flachsbüsch, řwjn. 2) chomáč, chumáč wlasů.

Haareisen, n. protahowačka, železko na wlasy.

Haaren, 1. v. a. holiti, chlupy srážeti. 2. v. n. sich haaren, sich hären, ljnati, mor. leniti, wyleniti se, pilos amittere. Das Haaren, ljnánj, lezenj wlasů.

Haaren, v. a. eine Sense, kosu klepati, s. Dengeln.

Haarfeder, f. peyřj, prach; ein Vogel in Haarfedern, nedopeřné ptáče.

Haarflechte, f. kuljk, culjk, pramen, mor. leljk.

Haarförmig, adj. wlasowý; wlasowitý.

Haarhammer, m. klepadlo, klepacý kladiwko.

Haarhandel, m. wlasařstwj?

Haarhändler, m. wlasař; die — inn, wlasařka.

Haaricht, adj. wlasowý; wlasowitý.

Haarig, adj. wlasatý, crinitus; ein haariger Mensch, wlasáč, wlasák, wlasáček. 2) chlupatý, srstnatý, pilosus; ein haariger Mensch am Leibe, chlupáč, huňáč; ein haariger Hirsch, srstnatý gelen; die haarige Beschaffenheit, wlasatost, chlupatost. adv. wlasatě.

Haarklein, adj. maličký co wlas; adv. na wlas.

Haarkraut, n. netjk, s. Frauenhaar.

Haarlocke, f. kadeř, kučera, ol. kačerec, cincinnus.

Haarmann, m. wlasař.

Haarnadel, f. geblice, gebla do wlasů.

Haarnest, n. die Haarnestel, wrkoč, drdol, sl. trtol.

Haarpuder, m. pudr, prach na wlasy.

Haarscheitel, m. pautec.

Haarschopf, m. čupryna, kštice, antia. 2) bey den Pferden, fanfrňochy, pl.

Haarseite, f. chlupatina, ljc.

Haarstrang, m. gelenj, srnj kořen.

Haarwachs, n. žjly, spogenj swazowých žil.

Haarwurm, m. žiwý wlas, phagædæna.

Haarwurz f. lekno, sstuljk, Nymphaea.

Haarzopf, m. culik, culjk, cop, mor. leljk; der geflochtene der Bauernmägde, wrkoč.

Haarzotte, f. chundel, chundál.

Habe, f. gměnj, res, facultates; Hab und Gut, mohowitost, sl. magetnost.

Haben, v. n. irr. ich habe, du hast, er hat, Imp. ich hatte, mjti; von einer kurzen Zeit, poměti, habere; da hast du, na, ná; da habt ihr, nate, náte; er hat zu leben, má z čeho; er hat zu bezahlen, může zaplatiti, ge s zaplacenj; Zeit haben, mjti kdy, po chwjly; der Fluß hat kein Wasser, w řece nenj wody; fig. Sie haben zu befehlen, račte poraučeti; zu thun haben,

mjti

mjti co dělati; du hast gut sagen, tobě gest lehce řjcy; es hat keine Gefahr, nenj se čeho báti; es hat seine Richtigkeit, to má swé mjsto, to gest samo w sobě; das hat nichts auf sich, to nic nedělá. 2) dostati; fürs Geld ist alles zu haben, za penjze ge wsseckno k dostánj. 3) v. auxil. býti; ich habe gelesen, četl gsem, gá gsem četl.

Haber, m. der Hafer, owes, avena; dim. owýsek; der Haber sticht ihn, dobré bydlo ho pjchá. 2) der taube Haber, owsyna, swěřepec, mor. owsyha, avena fatua, Linn. 3) der reiche Haber, směták.

Haber=, owesný, sl. owsený, avenaceus; Haberbier, owesné piwo; Haberbrey, owesná kasse, kyselo.

Haberacker, m. owesnisstě, sl. owsenisstě.

Haberbauer, m. owýsstář.

Haberbirn, f. owesnička, makowička.

Haberfisch, m. owesnička, sl. owsenička.

Haberhändler, m. owsář.

Habermilch, f. kozý brádka, s. Bocksbart.

Haberschleim, m. poljwka z raubenin.

Haberschrot, m. ospa.

Habhaft, adj. aučastén, habhaft werden, dostati, dostihnauti, zmocniti se.

Habicht, m. gestřáb, dim. gestřábek, accipiter; ein junger Habicht, gestřábě, gestřabátko.

Habichts=, gestřabj; Habichtskraut, gestřabj bylina, Hieracium Lin.; Habichtsnase, gestřabj, klikatý nos; der eine solche Nase hat, klikonosý. 2) gestřábowý; Habichtsfeder, gestřábowé péro.

Habit, m. hábit, habjt, hazuka, oděw.

Habschaft, Habseligkeit, f. mohowitost, gměnj.

Habsucht, f. žádost gměnj, lakomstwj po gměnj.

Habsüchtig, adj. gměnj žádostiwý.

Hacht, m. gestřáb, s. Habicht.

Hachel, f. osyna.

Hackbank, f. lawice k sekánj.

Hackbrett, n. prkno k sekánj. 2) cymbál, dim. cymbálek.

Hacke, f. das Hacken, kopánj, ssintowka, pastinatio; die zweyte Hacke im Weinbaue, kopánj pod zeleno, repastinatio. 2) eine Axt, sekera, sekyra, securis; dim. das Häckchen, Häcklein, sekýrka; die Hacke der Wallachen in Mähren, obuch, obussek; die Feigenhacke, laukotnice. 3) kracce, motyka, ligo; s. auch Radehacke, Spitzhacke, Feilhacke, u. s. w.

Hacken, v. a. kopati, ssintowati, fodere. 2) sekati, secare; Würste hacken, do gelit sekati; Holz, dřjwj sekati, sstjpati. 3) mit dem Schnabel, dubati, klubati, kljwati, klofati. Das Hacken, kopánj, sekánj; dubánj.

Hackenstiel, m. (mor. toporo), topůrko, topořissté, topořisko, násadisstě.

Häckerling, m. das Heckfel, řezanka, sekanina, mor. sečka.

Häckerlingsbank, f. řezačka.

Häckerlingskammer, f. řezárna.

Hackmesser, n. sekáč, dim. sekáček.

Hacksch, m. kanec; fig. prase, swiňák.

Hackstock, m. sspalek k sekánj, nátoň.

Hader, m. hadr, wonuce, kloc, capart, cáry, cancory, lacinia; der Bankhader, lawičnjk. 2) wáda, swáda, swár, hasstěřenj, hadruňk, jurgium.

Haderer, m. wadič, swárce, sskorpič.

Haderhaft, adj. hasstěřiwý, swárliwý, wadiwý, sskorpiwý.

Haderlumpen, pl. hadry, klocy, mor. háby, zdraby. Haderlumpenmann, hadrnjk, mor. haderlák.

Hadern, v. n. wadití se, hadrowati se, hrncowati se, hasstěřiti se.

Hadersüchtig, adj. hasstěřiwý, swárliwý, hadrowný.

Hadersuppe, f. poljwka kapaná.

Hafen, m. hrnec, s. Topf.

Hafen, m. pl. Häfen, přjstaw, přistawadlo, port, portus.

Hafendeckel, m. poklička, koprwadlo; dim. koprwádko.

Hafer, m. owes, s. Haber.

Haffdorn, m. žlutý zob, Hippophaë Linn.
Hafner, m. Töpfer, hrnčjř, figulus; die —inn, hrnčjřka.
Haft, m. et n. gepice, Libellula Ephemera, Lin.
Haft, m. drženj, pewnost; die Sache hat keinen Haft, to nenj pewné, nic to nedržj. 2) dim. Häftchen, Häftlein, s. Häftel.
Haft, f. wězenj, wazba, custodia.
Haftbrief, m. zatykač, list zatykacý.
Häftel, n. háček, haklјk, mor. haklice.
Häfteln, v. a. zastehnauti; háčky připnauti, připjnati.
Haften, v. n. wězeti, hærere; da haftet es, zde to wězý. 2) držeti. 3) fig. haften bleiben, pozastawowati se; bey ihm haftet nichts, nic sobě nepamatuge; für jemanden haften, za někoho státi, práw býti.
Haftgeld, n. záwdawek, záwdawnj groš, s. Angeld.
Hag, m. obs. ohrada, teyn; hágniště.
Hagapfel, m. pauchné, plané gablko; von der bitteren Art, hořce, hořčátko; von der saueren, zmrzle, zmrzlátko.
Hagapfelbaum, m. planá gabloň, polnička; mor. plánka, planička.
Hägebereiter, m. polesný.
Hagebuche, f. Weißbüche, habr, mor. hrab, carpinus betula, *Lin.*
Hagebuchen, adj. habrowý.
Hagebutte, f. mrhelec, šipinka, šipek.
Hagebuttenstrauch, m. šipek, rosa canina.
Hagedorn, m. Mehldorn, hloh, coll. hložj, cratægus oxiacantha, Lin. die Frucht, hlohyně, hložinka, s. Mehlbeeren.
Hägeholz, n. hágniště.
Hageiche, f. šipák, křemelák, (dub).
Hageichel, f. dubinka, šmolka, borek.
Hagel, m. der Jan Hagel, rod Jankowitý, luza, láge, zběř, plebs. 2) očko w wegceti. 3) kraupy, pl. šutky, pl., ledowec, sl. hrad, grando. 4) broky, kaušky železa, kulky.
Hageln, v. n. es hagelt, kraupy padagj.

Hagelschlag, m. Hagelwetter, n. krupobitj; potlučenj, potlučenina.
Hägen, v. a. hágiti, zahágiti. 2) fig. chowati, mjti; Diebe hägen, zloděge přechowáwati; einen Zweifel hägen, pochybnost mjti. Die Hägung, hágenj, zahágenj.
Hager, adj. wyzáblý, wychrtlý, sucholupý, hubený, chudý, macer; hager werden, chudnauti, churawěti, hubeněti, macrescere.
Häger, m. hagný.
Hagerkeit, f. wyzáblost, hubenost, macies.
Hagerose, f. šipek, planá růže, rosa canina, L.
Hagestolz, m. starý mládenec, bezženec, misogamus; die —ze, —zinn, stará panna.
Hägewisch, m. hagič, hágjk, hágečka.
Hägling, m. auklejka, cyprinus alburnus, L.
Hahn, m. pl. Hähne, kohaut, ol. kokot, kureк, gallus; dim. das Hähnchen, Hähnlein, kohautek, kokeš; ein junger Hahn, kohauté. 2) Das Männchen der Vögel, samec, sameček. 3) am Fasse, kohautek, epistomium; an der Flinte, kohautek. 4) der Wetterhahn, korauhwička.
Hahnbutte, f. s. Hagebutte.
Hahnen=, kohautj, Hahnenkamm, kohautj hřeben; der Hahnenbart, kohautj podbradek, lalauček.
Hahnenbalken, m. hambalek.
Hahnenfuß, m. pryskyřnjk, ranunculus, L.
Hahnengeschrey, n. kokrhánj, kuropěnj, pěnj kur, kur pěnj, gallicinium.
Hahnentritt, m. očko w wegcy, (wegceti).
Hahnrey, m. rohaun, rohonoš †
Hahnreyschaft, f. rohaunstwj †
Hain, m. hág, les, luh, lucus; dim. hágek, hágeček; collect. hágowj.
Hain=, hágowý; Haingötze, hágowý bůžek.
Häkel, n. háček, haklјk.
Häkelig, häklig, adj. háčkowitý. 2) fig. ein häkliger Mensch, wašniwý člowěk; in Speisen, wybjrawý, wybjráček. 3) häkliche Sache, nedotkliwá wěc.
Häkeln, v. a. háčkem přitáhnauti, přiháčkowati; von den Katzen, zatjti.
Haken, m. hák, ol. klika, uncus; dim. das Häklein,

Häklein, háček. 2) an den Kleidern, sponka; Haken und Oehr, mužjček a ženka. 3) zum Ackern, hák, nákolesnjk. 4) s. Hakenbüchse.
Haken, v. a. hákem přitáhnauti, přiháknauti, zaháknauti. 2) nákolesnjkem worati, hakowati.
Hakenbüchse, f. háko wnice, háko wnj ručnice.
Hakeneisen, n. beym Ackerhaken, náradlnjk, náradnjk.
Hakennagel, m. powěrák.
Hakenpflug, m. nákolesnjk, rádlo.
Hakenschaar, f. náradlnjk, s. Hakeneisen.
Hakenschütze, m. hákownjk.
Hakenzeug, n. hrabice.
Häkse, Häckse, Hachse, f. hnát. mor. nožisko.
Halb, adj. půl, dimidius, semi; eine halbe Stunde, půl hodiny; den ganzen halben Tag, celého půl dne; bis in den halben Tag schlafen, až do poledne spáti; im halben April, v prostřed dubna; zu halben Stunden, po půl hodinách, wždy po půl hodině; halb Prag, půl, polowic Prahy; auf den halben Berg, do polu wrchu. 2) fig. polowičnj, polowičný; ein halber Feyertag, polowičnj swátek. Adv. polowic, odpolu, půl, polau, napoly, semi; halbtodt, polaumrtwý, napoly mrtwý; halb blind, odpolu slepý; halb und halb, prostředně, gakž takž; etwas halb hören, polowic toho (polowičně) slyšeti; es ist halb eins, zwey, drey, vier, fünf, gest půl gedné, druhé, třetj, čtwrté, páté (hodiny); dritthalb, vierthalb, fünfthalb, masc. půl třetjho, půl čtwrta, půl páta; foem. půl třetj, půl čtwrty, půl páty. Halb=, polo=, polau=, půl=: halbjährig, půlletnj, polauletnj, polauletý, semestris. 2) polowičnj. s. Halbbruder. 3) nedo=, halbwüchsig, nedorostlý.
Halbbarn, m. zátyň.
Halbbier, n. Kofent, patoky, ředina.
Halbbruder, m. halbbürtiger Bruder, polowičný, newlastnj bratr, frater non germanus.
Halbe, f. strana, s. Seite.
Halben, halber, part. pro, z; Gewinnstes halber, z zysku, pro zysk. Ehren halber, pro čest; deinethalben, pro tebe.
Halbfaß, n. polosudj.
Halbfisch, m. plateysa.
Halbgeschwister, n. die Halbgeschwister, newlastnj bratři, sestry.
Halbgetreide, n. sauržice, sl. polowičné.
Halbgott, m. půlbůh, podbůžek.
Halbig, adj. vulg. polowičný.
Halbinsel, f. poloostrow, půlostrow, peninsula.
Halbiren, v. a. dwogiti, rozdwogiti, děliti na dwé, rozpoltiti.
Halbkugel, f. půlkaule.
Hälbling, m. haljř.
Halblöhner, m. Halbhüfner, pololánjk.
Halbmutter, f. macecha, s. Stiefmutter.
Halbscheid, f. půle, půlka, polowice, polowička, medietas.
Halbseide, f. polohedbáwj.
Halbseiden, adj. polohedbáwný.
Halbsparren, m. lomenice.
Halbstiefel, m. polaubota, sl. kratice.
Halbzirkel, m. půlkola, polokruh.
Halde, f. strán, pahrbek. 2) im Bergbaue, halda.
Hälfte, f. půle, polowice, polowina, polowička, půlka, dimidium; zur Hälfte, napolowic.
Halfter, f. ohlaw, dim. das Halfterchen, ohláwka, capistrum.
Halftern, v. a. ein Pferd, koni ohlaw dáti.
Hall, m. zwuk, hlahol, s. Schall.
Halle, f. budka, krám; die Hallen der Kaufleute, kotce, pl. 2) kobka; podlaubj, porticus. 3) sjň, sjně, synce, atrium.
Hallen, v. n. zněti, zwučeti, rozléhati se.
Häller, m. haljř.
Halljahr, n. Jubeljahr, milostiwé léto.
Halm, m. pl. Halme, stéblo, stýblo, culmus; dim. das Hälmchen, Hälmlein, stebýlko, stybýlko.
Halmknoten, m. kolјnko, članek, kotnjk.

Halmlese, f. zbjránj klasů, spicilegium.
Hals, m. pl. Hälse, krk, collum; dim. das Hälschen, Hälslein, krček; einen langen Hals machen, krk natáhnauti; den Hals brechen, krk srazyti; aus vollem Halse lachen, do hlasytého smjchu se dáti. 2) hrdlo, guttur; er schreyet aus vollem Halse, křičj, co má hrdla; in den Hals lügen, w hrdlo lháti; du lügst in deinen Hals, wrlaužeš; über Hals und Kopf, pádem, vprkem, klopotem; über den Hals kommen, přepadnauti; das wird dir den Hals kosten, běžj ti o žiwot, o hrdlo. 3) der Hals der Violine, krk; des Kellers, ssjge.
Hals =, hrdelnj, das Halsgericht, hrdelnj práwo. Die Halskette, řetěz na krk; das Halstuch, ssátek na krk.
Halsband, n. náhrdlek, halže. 2) der Hunde, obogek, dim. obogeček.
Halsbein, n. der Nacken, ssjge.
Halsbinde, f. das Halsbindel, pintljk.
Halsbrechend, adj. přenebezpečný, kde o hrdlo běžj.
Halsdreher, m. der Wendehals, wjhlaw (wiohlaw), wrtohlaw, picus torquilla *Klein.*
Halse, f. obogek. 2) prowaz.
Halseisen, n. železo, kruh na krk, numella.
Halsen, v. a. objmati.
Halsfeifel, f. myssi, pl.
Halsgeschwulst, f. zásskrt.
Halsjoch, n. krumpolec; ein Ochs mit dem Halsjoche, krumpolák.
Halskrause, f. okružj; ol. ožidlj.
Halskraut, n. Zapfenkraut, čjpková bylina.
Halsreifen, m. beym Binder, plaň.
Halsstarre, f. ztrnutj krku.
Halsstarrig, adj. twrdossjgný, zarputilý, zatwrzelý, twrdočelný, obstinatus. adv. — ně, — le.
Halsstarrigkeit, f. twrdossjgnost, vrputilost, zatwrzelost.
Halswamme, f. lalok, lalauk, palear; dim. lalauček.
Halsweh, n. bolenj w krku.
Halszäpfleln, n. čjpek, mor. čepy, čepky, pl. epiglottis.
Halszierde, f. halže.
Halt, m. pewnost; keinen Halt haben, nedržeti.
Halten, v. irr. du hälst, er hielt, gehalten. 1. v. a. držeti, tenere; halt es fest, drž to pewně; bey der Hand, za ruku držeti. 2) chowati, portare; ein Kind auf den Armen, chowati djtě na rukau. 3) Etwas vor das Gesicht, něco před oči klásti. 4) fig. Ein Ding gegen das andere, gedno s druhým srownáwati; einem die Stange, nadržowati někomu; Jemanden kurz, zkrátka, na vzdě držeti; beym Worte, za slowo wzýti; das Maul offen halten, hubu otewřenau mjti; *b*) das Maul, hubu stauliti; halt das Maul! drž hubu, zaraz! er hält damit zurück, skrýwá, tagj se s tjm; geheim halten, zatagiti; sich halten, zadržeti se; den Zorn zurück, zadržeti hněw. *c*) Jemanden frey, platiti za někoho, wydržeti někoho; schadlos, nahraditi sskodu. *d*) Etwas bereit halten, něco po hotowě mjti. *e*) Er wird wie ein Hund gehalten, chowagj ho gako psa, nakládagj s njm gako s psem. *f*) Vieh, Pferde, Hunde, dobytek, koně, psy chowati; Kühe, krawařiti; Haus, hospodařiti; Hof, dworem býti. *g*) Hochzeit halten, swadbu mjti, swadbu strogiti, wystrogiti; Kirchweih, poswjcenj mjti, strogiti, poswjcenjčkowati; einen Landtag, sněmowati; Geberh, modliti se, pomodliti se; Gespräch, rozmlauwati; eine Rede, Predigt, řeč mjti, (řečňowati), kázanj mjti; Schule, sskolu mjti (držeti); die Mittagsruhe, polednjčka požjwati; das Mittagmahl, obědwati; das Abendmahl, wečeřeti; *h*) die Gebothe Gottes, přikázanj Božj zachowáwati; einen Festtag, swátek swětiti, slawiti; Fasttag, postiti se, půst mjti. *i*) Wie hoch halten sie diesen Ring? gak wysoko sobě wážjte ten prsten? hoch, gering

gering halten, wysoce, málo wážiti; er hält viel darauf, mnoho na to drží, dáwá; er hält nicht viel auf das Essen, nestogj, nedbá o gjdlo; auf Träume, snům wěřiti. *k*) Ich halte ihn für einen ehrlichen Mann, mám ho za poctiwého muže; genehm, za dobré vznati, vznáwati; für übel, za zlé mjti; für eine Sünde halten, za hřjch pokládati. 2. v. n. držeti; der Strick hält, prowaz držj. 2) fig. *a*) das hält nicht Stich, to nemá stánj, mjsta. *b*) das Faß hält zwey Eymer, sud má dwě wědra. *c*) still halten, zastawiti se, státi; halt! stůg! stůgte! Halte machen, zastawiti se, zůstati státi. Inne halten, im Lesen, přestati čjsti. *d*) Stand halten, dostáti; držeti se, stálým býti. *e*) das Feld halten, polem ležeti, w poli zůstati. *f*) Es mit dem Könige, krále se přidržeti, podlé krále státi. *g*) Das wird schwer halten, to půgde s těžkem, těžko; wie hälts? gak ge? gak se děge? 3. v. rec. sich gut halten, dobře se chowati, držeti; dieses Obst hält sich nicht, owoce toto se nenechá chowati.

Halter, m. von einer Person, držitel; von einem Werkzeuge, držák.

Hälter, m. Fischhälter, haltýř; die Einsätze, sádka, pl.; Wasserhälter, nádržka.

Haltkette, f. Deichselkette, náwognjk, drženj.

Haltung, f. drženj, zachowánj. 2) pewnost; Haltung haben, držeti.

Halunke, m. holomek, dareba, otrhanec, hulwát; ssibal.

Hamen, m. der Fischer, ohnautka, sak; der Jäger, rukáwnjk.

Hämisch, adj. potutedlný, zlowolný; adv. potutedlně, zlowolně.

Hamme, m. Hammel, Hamm, hýždě; zadnj keyta, ssunka.

Hamme, f. an der Sense, pata.

Hammel, m. pl. Hämmel, skopec, mor. sskop, sskopec, vervex; dim. skopjk, skopjček, skopeček.

Hammel-, skopowý, vervecinus; Hammelbraten, skopowá pečeně.

Hammelfell, n. skopowice, dim. skopowička.

Hammelfleisch, n. skopowina, skopowé maso, mor. sskopowina, sl. beranina.

Hammelknecht, m. owčák, skopčák.

Hammellamm, n. skopjk, skopjček.

Hammeln, v. a. skopiti, agnos castrare.

Hammer, m. pl. Hämmer, kladiwo, mlat, malleus; dim. das Hämmerchen, Hämmerlein, kladjwko; der große Hammer in der Hammerhütte, kobyla. 2) an der Thür, klepadlo; dim. klepádko.

Hammerherr, m. hutnjk, hamrnjk.

Hammerhütte, f. hut, hamr, hamry.

Hämmern, v. a. kowati, klepati, tlaucy kladiwem; das Hämmern, kowánj, tlučenj.

Hammerschlag, m. udeřenj kladiwem. 2) okuge, sl. mor. okowina.

Hammerschmid, m. hamrnjk.

Hammerstiel, m. topůrko v kladiwa; im Bergbaue, heyzelna.

Hammerwerk, n. hamry.

Hämorrhoidal-, adj. krwopreysstnj.

Hamster, m. sskřeček, skřeček, (křeček) Cricetus.

Hanbutte, ssipek, s. Hagebutte.

Hand, f. pl. Hände, ruka, manus, dim. das Händchen, Händlein, ručička, die hohle Hand, der Handteller, dlaň, vola, palma; geballte Hand, pěst, pugnus, eine Handvoll, die Gaufe, hrst; beyde Hände voll, přehrsstj; die rechte Hand, prawá ruka, prawice; die linke Hand, krchá, lewá ruka, lewice: Hand in Hand, za ruce; die Hände falten, ruce spjnati, sepnauti; die Hände über dem Kopfe zusammenschlagen, rukama lomiti. 2) fig. Unter der Hand, pod rukau, podtagj; Hand an etwas legen, něco začjti; Hand an sich selbst legen, zabiti se, žiwot sobě wzýti; aus freyer Hand, od ruky; es hat weder Hand noch Fuß, nemá to ani hlawy ani paty; freye Hände lassen, nechati komu na wůli; ich habe ihm zehn Gulden auf die Hand gegeben, dal sem mu

deset

deſet zlatých záwdawku; die Hand mit im Spiele haben, pleſti ſe w něco, býti při něčem; bey der Hand haben, před rukama, na ſnadě, pohotowě mjti; zur Hand gehen, ku pomocy přiſpjwati, pomáhati; rechter, linker Hand, po prawé, lewé ſtraně; w prawo, na prawo; w lewo, na lewo; aus den Händen laſſen, puſtiti z ruky; aus einer Hand in die andere, z ruky do ruky; vor der Hand, nynj zatjm; vor der Hand ſeyn, im Kartenſpiele, před rukau býti, wydáwati; hinter der Hand, za rukau; nach der Hand, potom.

Hand=, ručnj, manualis, das Handbuch, ručnj knjžka, rukowět, manuale. 2) brážonj, náručnj; das Handpferd, náručnj kůň. 3) k rukaum, na ruce.

Handarbeit, f. djlo, geſſto ſe rukama koná.

Handbecken, m. medenice k rukaum.

Handbeil, m. gednoručka.

Handbogen, m. luk, ſamoſtřjl malý.

Handbret, n. das Sparbret, der Maurer, spořidlo.

Handbüchſe, f. ručnice.

Handeiſen, n. pauta na ruce, manica.

Händeklatſchen, n. tleſkánj, pleſkánj rukama, plauſus.

Handel, m. trh, handl, kupectwj, mercatura; Handel und Wandel, obchod; Handel treiben, obchod wéſti, obchoditi, negotiari; kupčiti, mercaturam facere. 2) pl. Händel, rwanice, roztržka, potržka, rixæ, ſwár, různice, jurgium; ein Rechtshandel, práwnj pře, rozepře, lis, cauſa. 3) wěc, res, gednánj, negotium.

Händelmacher, m. rwáč; ſwárce, tropič různic.

Handeln, v. n. kupčiti, handlowati, mercari; mit Holz, prodáwati dřjwj, handlowati w dřjwj. 2) um etwas, gednati o cenu. 3) von etwas, gednati o něčem, tractare. 4) mit Jemanden, nakládati s někým, mor. naráběti s někým. 5) gednati, činiti, agere.

Handels=, kupecký; die Handelsgeſellſchaft, kupecká ſpolečnoſt; Handelsſchiff, kupecká lodj. Handelsbediente, Handelsdiener m. kupecký mládenec.

Handelſchaft, f. kupectwj, mercatura, Handelſchaft treiben, kupčiti.

Handelsgewölbe, n. krám, ſklep, ſklad kupecký.

Handelsmann, m. kupec, handljř, obchodnjk, mercator; die Handelsfrau, handljřka, obchodnjce, kupcowá.

Handelsplatz, m. trh; trhowiſſtě, tržiſſtě.

Handelsſtadt, f. ſkladnj, kupecké měſto.

Handfeſt, adj. ſylný, ſtatečný. 2) einen handfeſt machen, někoho do wazby dáti.

Handgeld, n. záwdawek, zádatek, mor. záwdanek.

Handgelöbniß, n. zaručenj.

Handgemein werden, dáti ſe do ſebe, ſetkati ſe, ſpeřiti ſe; ſſawlemi, rukama ſe bjti.

Handgemenge, n. ſſarwátka, potýkánj zbljzka; rwanice.

Handgewehr, n. ručnice.

Handgreiflich, adj. makawý, adv. — wě.

Handgriff, m. způſobné vžjwánj rukau; způſobiloſt, fortel. 2) držadlo, ſ. Griff, Handhabe.

Handhabe, f. držadlo, rukowět, manubrium; des Dreſchflegels, držák, držadljn; beym Pfluge, kleč; beym Ackerhaken, ſocha; an Töpfen, ucho, anſa; eines Meſſers, ſtřenka.

Handhaben, v. a. w ruce mjti, wládnauti. 2) fig. držeti, zachowáwati, wyplniti. 3) zaſtáwati, chrániti, hágiti. Die Handhabung, zachowánj, wyplněnj; zaſtáwánj.

Handkauf, m. prodey od ruky. 2) počinek.

Handkorb, m. ſudnjček, koſſjk, koſſjček, auborek.

Handkrauſe, f. tacel, tacljček.

Handkuß, m. poljbenj ruky; přitulenj, mor. obtaulenj ruky.

Handlangen, v. a. podáwati.
Handlanger, m. podawač; nádennjk; die — inn, podawačka, nádennice.
Handleder, n. beym Schuster, plechowice.
Händleinschwamm, m. prstjčky, ručičky.
Handleiter, m. wodič za ruku.
Handleitung, f. vwedenj, povčenj.
Händler, m. handljř, s. Handelsmann.
Handlung, f. kupectwj, mercatura. 2) kupecký krám. 3) im Schauspiele, gednánj, wýtah, actus. 4) gednánj, čin, skutek, actio.
Handlungs-, kupecký; Handlungsrecht, kupecké práwo; Handlungsgewölbe, kupecký krám.
Handmesser, n. der Weißgerber, obřezacý nůž, obřezák.
Handmühle, f. žerna, samotjžný mleyn, mor. péšsj mlýnek.
Handmünze, f. drobné penjze.
Handpferd, n. náručnjk, poprawnjk, náruční, brážďnj kůň, dextrarius.
Handquehle, f. ručnjk.
Handreichung, f. podáwánj, poskytowánj.
Handrüster, f. brážďnj kleč.
Handruthe, f. an einer Peitsche, bičisstě.
Handsäge, f. malá pilka, gednoručka.
Handschelle, f. pauto na ruku.
Handscherben, m. der Töpfer, kalnjk.
Handschlag, m. rukau dánj.
Handschrift, f. ruka. 2) rukopis, manuscriptum. 3) zápis, vpsánj, chirographum.
Handschriftlich, adj. rukau psaný. 2) wlastnj rukau.
Handschuh, m. rukawice, dim. rukawička, chirotheca
Handschuhmacher, m. rukawičnjk, rukawičkář, die — inn, rukawičnice, rukawičkářka.
Handschuhmacherey, f. rukawičnictwj.
Handstein, m. kus rudy, handsstan.
Handteller, m. dlaň, palma.
Handthieren, s. Hanthieren.
Handtuch, n. die Handquehle, ručnjk.

Handvoll, f. hrst, ahrst, dim. hrstka.
Handwerk, n. pl. die — e, řemeslo, opificium; das Schneiderhandwerk, kreyčowstwj; 2) cech.
Handwerker, m. řemeslnjk, (řemesnjk), opifex, die — inn, řemeslnice.
Handwerks-, řemeslnický; die Handwerkslade, řemeslnická pokladnice.
Handwerksbursch, m. wandrownj, řemeslnický towaryš.
Handwerksjunge, m. včednjk, včenjk, mor. včeň.
Handwerksmann, m. řemeslnjk.
Handwerkszunft, f. pořádek, cech.
Handwurzel, f. zápěstj, metacarpus.
Hanf, m. konopě, coll. konopj, cannabis, der zubereitete Hanf, česánj; der stärkere, der Saathanf, hlawatá konopě; der weibliche, (eigentlich der männliche), die Hänfinn, der Fimmel, poskonná, paskonná konopě; den Hanf brechen, mědliti, sl. trepati. 2) Hanfkörner, semenec.
Hanf-, konopný, s. Hänfen. 2) Hanfdarre, sussenj konopj; pazderna na konopě. 3) das Hanfkorn, semenečné zrno.
Hanfacker, m. konopisstě, sl. konopnice.
Hanfbreche, f. mědlice, trlice.
Hänfen-, konopný, cannabinus; hänfenes Werg, konopná kaudel.
Hänfinn, f. paskonná konopě, mor. ploskůnky.
Hanfleinwand, f. konopné plátno, tlausstka.
Hänfling, m. konopásek, konopka, giřice, s. Grauhänfling, Rothhänfling.
Hanfmeise, f. picawka, picawa.
Hanfmühle, f. konopnjk.
Hanfnessel, f. konopice, Galeopsis Tetrahit, *Lin.*
Hanföhl, n. semenečnj oleg.
Hanfwammes, n. kaudelnice, sl. kaudelka.
Hang, m. stráň. 2) fig. náchylnost, náklonnost, propensio.
Hängebrücke, f. wisutý most.
Hängekluft, f. im Bergbaue, hant.
Hangen, hängen, v. n. irr. ich hing, gehangen, wiseti, pendere; am Kreuze hangen, pnjti na křjži; der Baum hängt

voller Früchte, na stromě wisý plno owoce; hinab hangende Ohren, ochlipené vssi. 2) den Kopf hängen lassen, hlawu sklopiti. 3) an einer Person hangen, přidržeti se někoho. 4) hangen bleiben, zůstati wiseti; wězeti, wáznauti, vwiznauti, vwáznauti.

Hängen, v. a. swěsyti; der Esel hängt die Ohren, osel swěsý, ochlipuge vssi, den Kopf hängen, sklopiti hlawu; das Maul, čpuliti, očpulowati hubu. 2) wěsseti, powěsyti, zawěsyti, přiwěsyti. 3) Einen Dieb, zlodějge oběsyti, wěsseti, suspendere. 4) v. rec. chytati se; die Kletten hängen sich an die Kleider, řepicy se chytagj na ssaty. 5) fig. Sich an Jemanden hängen, někoho se přidržeti, wěsseti se na někoho.

Hängesäule, f. zawěssacý slaup, zawěssák.

Hans, m. honza, janek; dim. Hänschen, Hänsel, honzýček, jenjček. 2) Ein dummer Hans, tulpas, hňup, hlupák. 3) Hans in allen Gassen, wssudybyl.

Hanswurst, m. kortyzaun, taytljk, ssassek.

Hanthieren, v. n. něčjm pohybowati. 2) dowáděti. 3) obchoditi, žiwnost, obchod wésti.

Handthierung, f. obchod, žiwnost.

Hapern, v. n. imp. wězeti.

Härchen, n. wlásek, s. Haar.

Harder, m. hlawáč, mugil.

Hären, adj. wlásenný; ein härenes Sieb, wlásenné sýtko. 2) Von Roßhaaren, žjněný.

Hären, sich, ljnati, s. Haaren.

Harfe, f. harfa, cithara.

Harfenet, n. harfička.

Harfenist, m. Harfenspieler, Harfenschläger, harfenjk, citharœdus.

Häring, m. slaneček, herynk.

Härings=, herynkowý; Häringsbrühe, herynkowý rosol.

Häringskrämer, m. herynkář.

Harke, f. hrábě, plur. s. Rechen.

Harlekin, m. ssassek, kortyzaun, harlakyn.

Harm, m. hoře, fresunk, fresowánj.

Härmen, sich, v. rec. hoře mjti, saužiti se, trápiti se; sich zu Tode härmen, vtrápiti se, vsaužiti se.

Harmonie, f. gednohlasnost. 2) fig. gednoswornost.

Harmonisch, adj. gednohlasný, stegnozwučný; adv. — ně.

Harn, m. moč, scanky, sstiny, urina, lotium.

Harn=, močowý; die Harnröhre, močowá trubice; das Harnglas, sklenice na moč.

Harnblase, f. měchýř, měcheyřina, vesica.

Harnen, v. a. scáti, močiti, mingere; bey Kindern, pičkati, čičati, čurati, mor. čulati, lulati. Das Harnen, močenj, scánj.

Harnisch, m. brněnj, oděnj, ol. pláty, lorica. 2) fig. Einen in den Harnisch jagen, rozhněwati, rozlobiti, rozhořčiti koho; in Harnisch gerathen, rozhněwati se.

Harnischmacher, m. Harnischer, brnjř.

Harnkraut, n. keylowá bylina, Herniaria. 2) wrat se zase, Antirrhinum Linaria; *Lin.* 3) stozrnjčko, millegrana.

Harnstrenge, f. Harnwinde, Harnzwang, těžkost močenj, řezawka, kapánj moče.

Harpune, f. kopj hazecý na welryby.

Harren, v. n. čekati, expectare. 2) prodljwati, dlauho čekati, 3) očekáwati, daufati, sperare. Das Harren, čekánj, daufánj.

Harsch, adj. zatwrdlý; harsches Brod, okoralý chléb; harsche Haut, drsnatá kůže; fig. harsche Luft, nepřjwětiwé powětřj.

Hart, adj. twrdý, durus, härter, härteste, twrdssj, neytwrdssj; hart werden, twrdnauti, ztwrdnauti; auf einen harten Ast gehört ein harter Keil, na twrdosstigného dubowec; harte Eyer, weyce na twrdo. 2) fig. Er hat eine harte Stirn, gest protřelého čela. Ein harter Mann, Richter, přjsný muž, saudce; harte Strafe, přjsný trest. Ein harter Leib, zatwrzelý, tuhý žiwot, tuhawka. Ein harter Wein, trpké wjno; ein harter Winter, krutá, tuhá zyma; harte Arbeit, těžká práce;

adv. twrdě, dure. 2) fig. těžce, těžko, s těžkem, tuze. Hart an der Mauer, am Wege, při samé cestě, zdi. Einem hart begegnen, přjsně, krutě s někým nakládati; einen hart anreden, na někoho se slowy obořiti, osupiti.
Härte, f. twrdost, twrdota, duritia, 2) fig. die Härte des Herzens, Verhärtung, zatwrzelost srdce.
Härten, v. a. twrditi, ztwrditi; das Eisen härten, železo kaliti, zakaliti.
Harthäutig, adj. twrdau kůži (kožku) magjcý.
Hartherzig, adj. twrdého, zatwrzelého srdce, nelidský.
Harthörig, adj. náhluchý, těžce slyšjcý.
Harthufig, adj. twrdorohý.
Härtigkeit, f. Härte.
Hartkopf, m. twrdohlawec.
Hartköpfig, adj. twrdohlawý.
Hartlehrig, hartlernig, adj. tupý, negemný.
Hartleibig, adj. zacpaného žiwota, tuhawku magjcý.
Hartleibigkeit, f. tuhawka.
Härtlich, adj. nátwrdlý, zatwrdlý; ein härtlicher Wein, zakyslé wjno.
Härtling, m. Herling, kyselka, kyselý hrozen.
Hartmäulig, adj. twrdoustý; twrdohubý.
Hartnäckig, adj. twrdošjgný, zatwrzelý, wrputilý, zawilý, obstinax; eine hartnäckige Krankheit, newstupná nemoc; ein hartnäckiger Mensch, zatwrzelec, wrputilec.
Hartnäckigkeit, f. twrdošjgnost, zatwrzelost, zawilost. 2) newstupnost.
Hartriegel, m. swjda, Cornus sanguinea, *Lin.* 2) f. Beinholz, Rheinweide.
Hartrindig, adj. okoralý.
Harz, Hart, m. hwozd, les.
Harz, n. pryskyřice, žiwice, smůla, resina.
Harzen, v. n. pryskyřicy zbjrati, tlaucy, sskrabati.
Harzicht, adj. pryskyřicowatý, smolný.
Harzig, adj. pryskyřičný.
Harzscharrer, m. Pecher, smolař.
Haschen, v. a. chytiti, lapiti, chopiti, chmátnauti, chňapnauti, capere.

Häscher, m. pochop, holomek.
Hase, m. zagjc, lepus, dim. das Häschen. Häselein, zagjček; viele Hunde sind des Hasen Tod, proti palicy nenj sstermu. 2) fig. baba, bázliwý.
Häse, f. bey den Vögeln, samice, samička.
Hasel, f. ljska, s. Haselstaude.
Hasel-, ljskowý, liskowý, colurnus; Haselkätzchen, ljskowá řasa, kočička.
Haselbusch, m. ljssj, (ol & sl. léssj, lesstina), liskowj, ljskowý hág, coryletum.
Haseleiche, f. ssipák, křemelák.
Haselhuhn, n. geřábek, lagopus attagen, *Lin.*
Häseling, m. gelec, tlausst, Cyprinus dobula.
Haseliren, v. a. děckowati, žertowati, ssasskowati, lasskowati, zahrawati.
Haselmaus, f. plch, s. Bilchmaus.
Haselnuß, f. ljskowec, sl. léskowec, liskowý ořech, nux auellana.
Haselstaude, f. ljska, Corylus.
Haselstock, m. liskowka, mor. ljskowice, sl. léskowice.
Haselwurz, f. kopytnjk, asarum.
Hasen-, zagečj; Hasenfleisch, zagečj maso, zagečina. 2) na zagjce: Hasengarn, teneto na zagjce.
Hasenadler, m. zagečnjk, zagjčkář, zagečj orel, Aquila melanoaetus *Klein.*
Hasenbalg, m. zagečina, zagečj kůže.
Hasenbrod, n. swěřepec, Ægilops.
Hasenfuß, m. běh zagečj. 2) s. Hasenklee, 3) s. Hasenkopf.
Hasenklee, m. zagjčky, zagečj noha, Trifolium arvense, *Lin.*
Hasenkohl, m. mléč hladký, Sonchus oleraceus.
Hasenkopf, m. fig. tuta, lauta.
Hasenohr, n. zagečj ucho, plur. zagečj slu chy. 2) ein Schwamm, tořé; podd ubnjk, Agaricus quercinus, *Lin.* 3) swěřepec, ægilops.
Hasenpanier, n. s. Panier; das Hasenpanier ergreifen, na autěk se dáti, s rychljkem se poraditi.
Hasenpappel, f. zagečj sléz (sljz), mor. ja táčky, Malva silvestris, *Lin.*

Hasenscharte, f. zagečj pysk.
Häsinn, f. zagečice, zagečnice, ramlice.
Haspe, f. Häspe, stežege, hák, cardo; am Schlosse, petlice.
Haspel, m. & f. moták, motowidlo, gyrgillus. 2) hasspl, rumpál, sucula. 3) fig. trdlo, nemehlo.
Haspelbaum, m. wálec, wele.
Haspeler, m. hasspljř.
Haspelhorn, n. rohy, pl.
Haspeln, v. a. motati. 2) hassplem tahati.
Haspelstütze, f. sstrurce, pl.
Haß, m. nenáwist, zásstj, newraženj, odium.
Hassen, v. a. nenáwiděti, w nenáwisti mjti; newražiti, nevřiti na někoho, w zásstj s někým býti, odisse.
Hasser, m. nenáwistnjk, nepřjtel, osor.
Häßlich, adj. ohyzdný, ohawný, sseredný, sskaredý, osskliwý, mrzký, fœdus, turpis; häßlich werden, ssereděti, zohyzděti, häßlich machen, zohyzditi, zsskarediti. adv. — ně, — dě, — wě, mrzce.
Häßlichkeit, f. ssereda, sserednost, sskaredost, ohyzdnost, osskliwost, ohawnost, mrzkost, fœditas, turpitudo.
Hastig, adj. kwapný, præceps. 2) náhlý, prudký adv. — ně, — le, prudce.
Hastigkeit, f. kwapnost.
Hätscheln, v. a. heyčkati, honkati, koneyssiti, mor. hogkati, mazati se s kým.
Hatschier, m. Hartschier, drabant gjzdný, harcýř.
Hatze, Hatz, f. sstwanice, s. Hetze.
Hau, m. rána, seknutj, sssrám, ictus, s. Hieb. 2) meyt, paseka, s. Gehau.
Haubar, adj. secný, co ge k sekánj.
Haube, f. čepec, für Männer, čepice, vitta; dim. das Häubchen, Häublein, čepeček; für Kinder, karkule, für Männer, čepička. 2) bey den Vögeln, chocholka. 3) die Hauben bey den Pferden, čepičky, pl. 4) bey den Thieren der zweyte Magen, čepec.
Häubellerche, f. s. Haubenlerche.
Hauben, v. a. die Braut, čepiti, očepiti, zawigeti. Das Hauben, Haubenaufsetzen, čepenj, zawjgenj.

Haubendrossel, f. chocholauš, s. Seidenschwanz.
Haubenlerche, f. Häubellerche, chocholatý sskřiwan, chocholka, trpělka, (chocholauš), Alauda cristata, *Klein.*
Haubenmacher, m. čepčář; die — inn, čepčářka.
Haubenmeise, f. Häubelmeise, kozljček, Parus cristatus, *Klein.*
Haubenstock, m. palice na čepce.
Haubitze, f. haubice, dělo.
Haublock, m. Hauklotz, náton, sspalek, s. Hackstock.
Hauch, m. duch, dech, dechnutj, dchnutj.
Hauchen, v. n. dychati, deychati, dmýchati, dechnauti, ol. dauti, dunauti.
Haudegen, m. secný meč, tesák.
Haue, f. motyka, kňowatka, krace, ligo.
Hauen, v. a. irr. ich hieb, habe gehauen, sekati, seknauti, tjti, raubati, cædere; einem den Arm vom Leibe hauen, utjti komu rameno; einen krumm und lahm, posekati, a schromiti; die Feinde in Stücke, nepřátely na kusy, na caparty rozsekati, sesekati; sich durch die Feinde, prosekati se skrze nepřátely; es ist weder gehauen, noch gestochen, prov. nemá to ani hlawy ani paty. Hauend, hiebweise, secmo, cæsim. 2) fig. über die Schnur, přes přjworu wrcy, meze přeworati, meze překročiti; in die Pfanne, posekati. 3) Hafer, owes sekati, sýcy, metere. 4) Einen Baum, strom porazyti, porážeti, raubati. 5) Holz hauen, dřjwj sstjpati, kálati, findere ligna. 6) tesatt, otesáwati, asciare. Ein Bild aus Holz, obraz ze dřewa wytesati. 7) Von wilden Schweinen, sekati, kleklati. 8) In Stein, na kameni wyryti, ryti. 9) Mit der Ruthe, metlau sslehati, sswihati, mrskati, ssupnauti, mor. ssibnauti. 10) Erz, rudy železem dobýwati. Das Hauen, sekánj, tětj, rubánj; seč, sečba, sekanice.
Hauer, m. sekáč. 2) Häuer im Bergwerke, hawjř, kow kop. 3) In Weinbergen. kopáč.

kopál. 4) diwoký kanec. 5) Die Hauer, kly, pl. 6) Haudegen, tesák.
Hause, m. s. Hausen.
Häufeln, v. a. na hromadu dáwati; das Heu, kopiti. 2) mit Karten, pod hromádky hráti.
Häufelspiel, n. das Häufeln, hra pod hromádky.
Haufen, m. Haufe, hromada, kopec, fig. množstwj, acervus, cumulus; dim. das Häufchen, das Häuflein, hromádka; ein Haufen Volkes, hluk, zástup, turba; ein Haufen Reuter, hauf, ol. pluk; Vögel, heyno, mor. & sl. kdel, ein Haufen Holz, halda, hranice; es liegt alles über einen Haufen, wsse ležj na hromadě; über den Haufen fallen, překotiti se; über den Haufen werfen, překotiti, přewrhnauti, přewrátiti, wywrátiti.
Häufen, v. a. hromážditi, hromady dělati, na hromadu klásti, množiti; Schuld auf Schuld häufen, winy (dluhy) množiti. Gehäuftes Maß, wrchowatá mjra. Die Häufung, hromáždění, množenj.
Haufenweise, adv. hlučně, hromadně, oborem, po hromadách, walně stádem, hauffně, acervatim, catervatim.
Häufig, adj. mnohý, walný, hogný, copiosus, adv. na mnoze, hromadně, wrchowatě, hogně, cumulate.
Hauhechel, f. gehlice, babj hněw, ononis spinosa, *Lin.*
Hauig, adj. sečný.
Hauk, m. Hauch, čjpek w krku.
Haupt, n. pl. Häupter, hlawa, caput, dim. Häuptchen, Häuptlein, hlawička, ein Kohlhäuptlein, hláwka. fig. osoba; wůdce; die Häupter, neypředněgssj, neyznamenitěgssj osoby; vom Rinde, kusy. 2) Am Pfluge, plaz, splaz, dentale. 3) Am Wasserbaue, zágezek, náhon. 4) des Blasebalges, zhlawj.
Haupt=, hlawnj, capitalis, die Hauptstadt, hlawnj město; Hauptfeind, auhlawnj nepřjtel; eine Hauptarzney, hlawnj, neyhlawněgssj lékařstwj, medicina principalis. 2) pro hlawu: Hauptarzney, lékařstwj pro hlawu, medicamentum cephalicum. 3) neywětssj, neypředněgssj, ein Hauptnarr, arcybláznen.
Hauptaltar, m. weliký oltář.
Hauptbalken, m. přewaz, spjnka, swjrka.
Hauptbinde, f. obtáčka, wjnek.
Häuptelsalat, m. hláwkowý salát.
Hauptgestell, n. kantárek, uzda.
Hauptgrind, m. strupy, lupina, otrus hlawy.
Haupthaar, n. wlasy, pl. capilli.
Hauptjagd, f. welká, obecnj honba.
Häuptlein, n. hlawička; an Gewächsen, hláwka, s. Haupt.
Hauptkohl, m. hlawatice, hláwkowé zelj.
Hauptkrankheit, f. Kopfkrankheit, hlawnička.
Hauptküssen, n. Kopfküssen, podhlawnice, podusska, mor. zhlawec; dim. podhlawnička, zhlawećek.
Hauptmann, m. heytman, capitaneus; setnjk, centurio; die Hauptmännin, heytmanka, heytmanice, setnice.
Hauptmanns=, heytmanský.
Hauptmannschaft, f. heytmanstwj, setnictwj.
Hauptreif, m. heydrew.
Hauptsache, f. hlawnj wěc.
Hauptsächlich, adj. hlawnj; die hauptsächlichsten Wahrheiten, neyhlawněgssj prawdy; adv. zwlásst, zwlásstně, obzwlásstně, předněgi, hlawně.
Hauptschwindel, m. záwrat, vertigo.
Hauptstein, m. unter den Gränzsteinen, hranićnjk.
Haupttugend, f. hlawnj, stěžegná ctnost.
Hauptweh, n. Kopfweh, bolenj hlawy.
Hauptwort, n. samostatné slowo, gméno hlawnj, substantivum.
Haus, n. pl. Häuser, dům, domus; dim. das Häuschen, Häuslein, domek, domeček; hayzlik, chyssta, záchod, von Haus zu Hause gehen; dům od domu, po domjch choditi; zu Hause seyn, doma býti; nach Hause gehen, domu gjti; einen Brief von Hause bekommen, psanj dostati z domowa

mowa; ein Schalk von Hause aus, wybraná feryna; fig. bleiben sie damit zu Hause, schowegte se s tjm. Wo gehört ihr zu Hause? odkud gste? ich bin von Prag zu Hause, gsem bytem, zůstáwám w Praze. 2) fig. rod, rodina, čeleď, Haus halten, hospodařiti.

Haus=, domowni, od domu, domesticus; der Hausschlüssel, klič od domu; die Hausschlange, domowni had; die Hausthüre, domowni dwéře; die Hausmaus, domowni, domácý myš. 2) domácý; der Hausdieb, domácý zloděg; das Hausbrod, domácý chléb; die Hausleinwand, domácý plátno; die Hausandacht, pobožnost domácý. 3) heimlich zahm, pitomý; die Hausänte, domácý, pitomá kachna.

Hausen, v. n. übel hausen, bauřiti, dowáděti; der Wind hauset gewaltig, witr hrozně bauři. 2) Haushalten, hospodařiti. 3) bydleti, sie hausen nicht mit einander, nebydli, neważi spolu.

Hausen, m. wyza; der zubereitete, als Speise, d. i. sein Fleisch, wyzyna, Acipenser Huso, *Lin.* Hausenblase, wyzý měchýř, wyzowý měcheyř, rybi kli.

Hausfrau, f. hospodyně, domácý pani.

Hausgebacken, Hausbacken, adj. doma pečený; Hausgebackenes Brod, Hausbrod, domácý chléb.

Hausgeist, Hausgott, m. hospodářiček, škřitek, (křistek), diblik, lar.

Hausgenoß, m. domácý. 2) domownik, podruh. 3) čeledin, čeládka.

Hausgeräth, n. domowitý nábytek, swrssky.

Haushalten, v. a. Haushalten, hospodařiti. Das Haushalten, hospodařeni; die Haushaltung, hospodářstwi.

Haushälter, m. hospodář. 2) zpráwce; die — inn, hospodyně; klićnice.

Haushältig, haushälterisch, adj. hospodárný, von der Frau, hospodyňský.

Haushältigkeit, f. hospodárnost.

Haushaltungsbuch, n. hospodářská kniha.

Hausherr, m. hospodář, domácý pán.

Haushofmeister, m. zpráwce domu.

Haushund, m. domácý pes; ein großer, wěžnik.

Hausiren, v. n. po domjch obchod wésti, zboži roznášeti. 2) braukati, bublati, dowáděti, s. Hausen.

Hausirer, m. roznášitel?

Hausjungfer, f. domácý panna, dcera. 2) Die Ausgeberinn, klićnice.

Hauskleid, n. šat po domácku.

Hausknecht, m. domowni pacholek.

Hauslaub, n. netřesk, s. Hauswurz.

Häusler, m. domkář, casarius; ohne alle Grundstücke, baráčnjk. 2) podruh, inquilinus; die — inn, domkářka, baráčnice. 2) podruhyně.

Hausleute, pl. domácý, domownjcy, podruzy, s. Hausmann.

Häuslich, adj. domácný, hospodárný; adv. domácně, po domácku.

Häuslichkeit, f. domácnost, hospodárnost.

Hausmann, m. domownjk, sl. željř. 2) podruh. Hausmannskost, domácý strawa.

Hausmutter, f. hospodyně, domácý matka.

Hausotter, f. střihawka.

Hausrath, m. s. Hausgeräth.

Haussässig, adj. vsedlý.

Hausschlange, f. zmige, coluber herus, *Lin.*

Hausschwalbe, f. giřička, sl. bělořitka, Hirundo domestica, *Lin.*

Haussen, adv. wně, wenku, s. Draussen.

Hausstock, m. sspalek k sekáni.

Hausvater, m. hospodář, pantáta, čeledni otec.

Hauswesen, n. hospodářstwi.

Hauswirth, m. hospodář; die — inn, hospodyně.

Hauswirthschaft, f. des Mannes, hospodářstwi; des Weibes, hospodyňstwi.

Hauswurz, f. die Hauswurzel, netřesk, mor. hromotřesk, semperviuum, *Lin.* 2) s. Mauerpfeffer.

Haut, f. pl. Häute, kůže, blána, mor. sskára, cutis, pellis; dim. das Häutchen, Häutlein, kožka, kůžička; die feine zarte

Haut, das Häutchen im thierischen Körper, mázdra, membrana, dim. mázdřička; die Haut auf der Milch, otápek, sskralaup; ein Geschwür aus heiler Haut, wřed z dobré wůle, samo od sebe; die Haut schauert mir, hrůza mne napadá. 2) fig. Er steckt in keiner guten Haut, nenj hrubě zdráw; mit Haut und Haar, se wssjm y s chlupy; er hat es mit der Haut bezahlen müssen, musel hrdlem zaplatiti; es gilt seine Haut, běžj tu o geho žiwot, kůži; die Haut juckt ihn, swrbj ho, chce se mu weyprasku; eine gute ehrliche Haut, dobrá poctiwá dusse.

Häutein, häuten, v. a. kůži swlécy, swljkati.

Häutig, adj. kožnatý; häutig werden, kožnatěti.

Häutler, m. der Krebs, kabátnjk.

Hautwurm, m. wlasáček: Gordius aquaticus.

Hauwald, m. meyt, meytný les, sylva cædua.

Hay, m. ein Hag, gehägter Wald, hágnisstě.

Hay, m. der Hayfisch, mořský wlk, psohlaw: Canis carcharias *Lin.*

Hayn m. hág, s. Hain.

Hebamme, f. bába, obstetrix.

Hebammenkunst, f. babenj; babské vměnj.

Hebarm, m. an einer Welle, heyble. 2) beym Mühlgerüste, hausle.

Hebarzt, m. Geburtshelfer, babič.

Hebe, f. Hebung, berně, daň. 2) Die Drescherhebe, weymlatek.

Hebe=, zdwihacý; Hebezange, zdwihacý klessté.

Hebebalken, m. zdwihacý břewno.

Hebebaum, m. páka, sochor, vectis, drauh, dim. sochůrek, draužek.

Hebeisen, n. páč.

Hebel, m. sochor, drauh, draužek, vectis.

Hebelatte, f heyble.

Hebemahl, n. zdwižné.

Heben, v. a. irr. ich hob, gehoben, conj. ich hübe, zdwjhati, (zdwihati), zdwihnauti, (zdwjhnauti), zwedati, zwednauti; wyzdwihowati, pozdwihowati, tollere; die Augen in die Höhe heben, očj wzhůru pozdwjhnauti; Jemanden auf das Pferd heben, někoho na koně wsaditi, někomu na koně pomocy; aus den Angeln heben, wypáčiti. 2) fig. *a*) Einen in den Himmel heben, wysoce wychwalowati, welebiti, wynássěti, wywyssowati; *b*) Einen Schatz heben, poklad wykopati. *c*) Ein Kind aus der Taufe heben, djtě při křtu na rukau držeti, djtěti za kmotra státi. *d*) Einen aus dem Sattel heben, někoho s koně, s sedla srazyti. *e*) Steuern heben, daně přigjmati, wybjrati. *f*) Einen Streit heben, při skončiti, odstraniti; eine Krankheit heben, zahnati nemoc; einen Zweifel heben, z pochybnosti wywesti; eines Furcht, Sorge heben, strachu, starosti zbawiti. *g*) wyweyssiti, zweyssiti; sich heben, wyniknauti, wznésti se, wzmáhati se.

Heber, m. hewer, krokwice, kosstýř, sipho.

Hebeschiene, f. kozljk.

Hebewinde, f. zwedák, hewer.

Hebezeug, n. geräb. 2) Im Bergbaue, tahadlo. 3) in der Mühle, lehčidlo.

Hebung, f. zdwihánj, pozdwihnutj, pozdwjženj. 2) Des Geldes, wybjránj, wyzdwjženj, přigem. 3) berně, s. Hebe.

Hechel, f. wochle, hachle; fig. einen durch die Hechel ziehen, na zub bráti, přetřepáwati, wochlowati, drbati, česati.

Hechelkamm, m. wochlice, pecten Veneris.

Hechelmacher, m. wochlář.

Hecheln, v. a. wochlowati, hachlowati. 2) fig. třepati, přetřásati.

Hecheltoche, f. ostrý teynok.

Hechlerinn, f. das Hechelweib, wochlowačka.

Hechse, f. ohbj. 2) hnát, s. Häkse.

Hecht, m. stika, esox lucius *Linn.* dim. das Hechtchen, Hechtlein, sstička; ein junger Hecht, sstible, sstjče, (sstjžle).

Hechtkraut, n. brčál, Potamogeton. 2) wodnj řebřjček, Myriophyllum, *Lin.*

Hecke, f. ljhnutj, wyljhánj, plemeněnj ptáků sstřečenj. 2) křowissté, křowj, trnowissté, vepretum.

Hecken,

Hecken, v. n. líhnauti, plemeniti, ſſkře- četi, pářiti ſe, roditi ſe, fetificare; die Vögel hecken im Frühlinge, ptácy hnízdj z gara. 2) Zähne hecken, doſtáwati zaubky.
Heckenhopfen, m. leſnj, diwoký chmel.
Heckenkirſche, f. zymoleyz, lonicera xyloſteum.
Heckenroſe, f. ſſipek, ſ. Hagebutte.
Heckjagen, n. pytlačenj, pytlářſtwj.
Heckjäger, m. pytlák, pytlář.
Heckmünze, f. faleſſná mince.
Heckmutter, f. plemenice, žena welmi plodná.
Heckſe, f. hnát, ſ. Hākſe.
Heckſel, n. řezanka, ſ. Häckerling.
Hede, f. pačíſky, kaudel.
Hederich, m. ohniwa, ohnice, Raphanus Raphaniſtrum, *Lin.* 2) hořčice planá, ſinapis arvenſis.
Heer, n. ſtádo; ein Heer Heuſchrecken, ſtádo kobylek. 2) wogſko, exercitus. Ein auser- leſenes Heer, wybrané wogſko.
Heer-, wálečný, wálečnj, wogenſký; Heer- lager, leženj wogenſké, wogſko. Heer- farth, wálečnj taženj.
Heerbann, m. ſwolánj lidu na wognu, k wá- lečnému taženj.
Heerbiene, f. Raubbiene, zlodégka, traut.
Heerd, ohniſſtě, ſ. Herd.
Heerde, f. ſtádo, dim. ſtádce, ſtádečko; eine Heerde Vieh, ſtádo dobytka, ſkotu, ar- mentum; eine Heerde Schaafe, ſtádo bra- wa, grex ouium; eine Heerde Vögel, hey- no ptáků. 2) fig. hromada, mor. kudel. Herdenweiſe, adv. ſtádně, haufně.
Heerdehammel, m. Leithammel, ločowka.
Heerdochs, m. Stier, býk, ſtádnjk.
Heerflüchtig, adj. odběhlý, ein Heerflüchtiger, odběhlec.
Heerführer, m. wůdce wogſka, bellidux.
Heergans, f. wolawka, Ardea cinerea, *Klein*.
Heerpauke, f. wlaſký buben.
Heerſchaar, f. záſtup, exercitus; der Herr der Heerſchaaren, pán záſtupů.
Heerſchild, m. wogenſký ſſtjt.
Heerſchnepfe, f. kozák, Scolopax Gallinago.
Heerſtraſſe, f. ſylnice, ceſta obecná.
Heerwagen, m. wálečný, wogenſký wůz. 2) wůz na nebi, arcturus.
Hefen, pl. droždj, kwaſnice, sl. drožďe, f. pl. fæx. 2) fig. Auf den Hefen ſitzen, na dně ſeděti; die Hefen des Volks, luza, láge.
Hefig, adj. kwaſničný.
Hefner, m. kwaſnička, kwaſničkář, mor. kwaſničář.
Heft, n. & m. dim. das Heftchen, Heftlein, rukowět, anſa; des Degens, gilce, pl. des Meſſers, ſtřenka.
Heft, n. dim. Heftchen, Heftlein, Heftel, ſpinadlo, ſponka, dim. ſpinádko, ſpon- čička, fibula. 2) háček, hakljk; das Oehr, haklička. 3) ſſpendljk, ſ. Stecknadel. 4) několik archů ſeſſitých, ſwazek.
Heftln, v. a. háčky, háčkem zapnauti, za- háčkowati; ſponkami ſepnauti.
Heften, v. a. mit Nägeln, přibiti, affigere. 2) Mit Stecknadeln, připnauti, přiſſpen- dliti, zaſtehnauti. 3) Durch Hefte, ſe- pnauti, ſpjnati. 4) Die Reben, wázati rýwj. 5) Durch Nähen, přiſſiti, ſeſſiti, adſuere conſuere. 6) fig. Seine Augen auf etwas, oči na něco vpřjti, pilně hleděti.
Heftig, adj. prudký, přeſylný, přjliſſný, ná- ramný, vehemens; eine heftige Kälte, ná- ramná, krutá zyma; der Wind wird he- ftig, wjtr ſe tužj. adv. prudce, náramně; zu heftig, přjliſſně.
Heftigkeit, f. prudkoſt, weliká ſýla, vehe- mentia; der Kälte, krutoſt zymy.
Heftleinmacher, m. ſponkář, gehlář.
Heftnadel, f. ſeſſiwacý gehla.
Heftſcharte, f. beym Binder, obtáčka.
Hehlen, ſkrýwati, ſ. Verhehlen.
Hehler, m. přechowawač, pokrywač, ta- gitel, přigimač, ſkrywatel, tutlatel, ce- lator, receptor; die — inn, přechowawač- ka, přigimačka, tagitelkyně.
Heyr, adj. obſ. wyſoký; fig. wzneſſený, die Hehrmeſſe, weliká mſſe. 2) ſwatý. 3) předrahý.

Heide, f. wřes, s. Heidekraut.
Heide, f. les, bor, černý les. 2) pustina, pustotina, pausta, lada, pl., wřesowisstě.
Heide, m. pohan, paganus, ethnicus; die — inn, pohanka; ein Heide werden, zpohaněti.
Heidebusch, m. chrastj.
Heidekorn, n. Buchweitzen, Heidel, pohanka, žjto turecké, hedusse, heydusse, in Mähren auch tatarka, Polygonum fagopyrum, *Linn.* Heidelbrey, pohankowá kasse.
Heidekraut, n. wřes, (vulgo řása), erica vulgaris *Lin.* 2) beylj, každá neužitečná tráwa.
Heidelbeere, f. borůwka, černá gahoda; sl. čičoretky, borůwnice, černice, Vaccinium myrtillus, *Lin.*
Heidelerche, f. linduffka, alauda silvestris.
Heidenreich, m. penjzek, thlaspi arvense, *Lin.*
Heidenschmuck, m. srpek, s. Färberscharte.
Heidenthum, n. pohanstwj, ethnicismus. 2) Die Völker, pohanstwo, ethnici.
Heiderling, m. Heideschwamm, pečárka, cykánka, žampion.
Heidnisch, adj. pohanský, ethnicus; adv. pohansky, po pohansku.
Heiduck, m. heyduk.
Heil, adj. celý, zahogený; die Wunde ist schon heil, rána se giž zacelila, zahogila. 2) fig. zdrawý, zdráw.
Heil, n. spasenj, salus. 2) zdrawj, sstěstj, prospěch; sein Heil versuchen, okusyti swého sstěstj. 3) Heil dir! blaze tobě!
Heilallerschaden, n. prostřelenec.
Heilallerwelt, n. zagečj oko.
Heiland, m. spasytel, ol. spas, salvator.
Heilart, f. Heilungsart, způsob léčenj.
Heilbar, adj. zhogitedlný, léčitedlný.
Heilbock, m. řezaný kozel, (kossut, Com.)
Heilbrunnen, m. Heilbad, n. dobrá woda, hogitedlná woda.
Heilen, 1. v. a. hogiti, zahogiti, sanare, eine Wunde heilen, ránu zahogiti, zaceliti. 2) fig. léčiti, hogiti, wyhogiti, mederi; wyzdrawiti, sanare. 2. v. n. hogiti se, zhogiti se, consanescere.
Heilglöcklein, n. horni zeniklept.
Heilig, adj. swatý, sanctus. Jemanden heilig sprechen, za swatého wyhlásyti; die Heiligen, Swatj, Swětj; eine Heilige, swětice, sancta; ein wunderlicher Heiliger, diwný swatý. 2) fig. ein heiliger Ort, poswátné místo; das Heilige, Allerheiligste, swatyně, sanctuarium; der heilige Abend, sstědrý wečer; das heilige Feuer, růže, s. Rothlauf. adv. swatě, sancte.
Heiligen, v. a. poswětiti, oswětiti, poswěcowati, sanctificare. 2) swětiti, celebrare; ein geheiligter Ort, poswátné místo, locus sacer. Die Heiligung, poswěcowánj, swěcenj.
Heiligengeistwurzel, f. ganoklika.
Heiligholz, n. Franzosenholz, francauzowé dřewo.
Heiligkeit, f. swatost, sanctitas.
Heiligmacher, m. poswětitel, sanctificator. Die Heiligmachung, poswěcowánj, sanctificatio. Die heiligmachende Gnade, poswěcugjcý milost.
Heiligsprechung, f. wyhlássenj za swatého.
Heiligthum, m. swatyně, sanctuarium. 2) Die Heiligthümer, Reliquien, swátosti, swaté ostatky.
Heilkraft, f. hogicý, hogitedlná moc.
Heilkunst, f. lékařstwj.
Heillos, adj. bezbožný, impius; ein heilloser Mensch, zlosyn, bezbožnjk, adv. — ně.
Heillosigkeit, f. bezbožnost, impietas.
Heilmittel, n. lék, ljk, medicamentum.
Heilmonath, m. Christmonath, prosynec.
Heilsam, adj. hogitedlný, wyzdrawugjcý, medicus, 2) spasytedlný, prospěssný, užitečný, salutaris. adv. — ně dobře; das ist der Gesundheit heilsam, to slaužj ke zdrawj.
Heilsamkeit, f. hogitedlnost, spasytedlnost; prospěssnost. 3) zdrawost, zdrawj.
Heilsmittel, m. prostředek k spasenj.
Heilung, f. hogenj, léčenj, zhogenj, sanatio; Heilungsmittel, s. Heilmittel.
Heilwurz, f. gméno mnohých bylin, s. Alant, Eibisch, Allermannsharnisch.

Helm-

Heim, adv. nach Hause, domu; heim gehen, fahren, führen, domu gjti, geti, westi.
Heimath, f. domow, wlast.
Heimchen, f. das Heimchen, cwrček, grillus.
Heimfarth, f. domu getj, cesta domu. 2) Heimführung, Heimbehlung, přjnos newěsty.
Heimfall, m. nápad, odaumrk, caducitas.
Heimfällig, adj. nápadný, odaumrtnj
Heimfallen, v. irr. n. připadnauti; das Gut ist mir heimgefallen, statek na mne připadl.
Heimführung, f. přjnos newěsty.
Heimisch, adj. domácý. 2) pitomý.
Heimleuchten, v. a. poswjtiti domu. 2) fig. někomu poswititi, wyprássiti zada, bitjm domu hnáti.
Heimlich, adj. domácý, pitomý. 2) skrytý, tagný, occultus; ein heimlicher Ort, saukromé mjsto; heimliches Gemach, záchod adv. tagně, kradmo, podtagj.
Heimlichkeit, f. tagnost, tagemstwj, arcanum.
Heimstellen, v. a. na wůli nechati, dáti; s. Anheim.
Heimsteuer, f. Aussteuer, wěno, weyprawa, weybawa, dos.
Heimsteuern, v. a. aussteuern, wybyti, dotare.
Heimsuchen, v. a. nawsstjwiti, nawsstěwowati, visitare. 2) ol. dům wybiti.
Heimsuchung, f. nawsstjwenj, nawsstěwowánj, visitatio. 2) ol. die Heimsuche, wýbog.
Heimtücke, f. potutedlnost, potměsslost.
Heimtückisch, adj. potutedlný, potměsslý, pokauchlý, subdolus. adv. — ně, — le.
Heimwärts, adv. k domowu, k wlasti
Heimweh, n. (domácý nemoc), tesknost po domu, (po domowu), mor. tesknoty po domu.
Heinrich, m. Gindřich Hyněk, Henricus; dim. Gindřissek. 2) Guter oder stolzer Heinrich, wssedobr, bylina, chenopodium bonus Henricus, *Lin.* 3) Böser Heinrich, psoser, Mercurialis annua, *Lin.*
Heinz, m. Gindra.
Heinzelbank, f. Schnitzbank, wlk.
Heischbrief, m. obsýlka, obsylny list.
Heischen, v. a. obs. žádati, chtjti, s. Erheischen.

Heiser, adj. chraplawý, chraptawý, chrapawý, chroptiwý, syptawý, raucus; heiser seyn, chraptěti; sich heiser schreyen, od křiku ochraptěti; adv. — wě.
Heiserkeit, f. chraptawost, chroptiwost, chraplawost, syptawost, sýpota, raucitas.
Heiß, adj. horký, calidus; heute ist es sehr heiß, dnes ge parno. 2) wřelý, fervidus, heißes Wasser, wřelá woda. 3) fig. wraucý, horaucý; adv. horce; wřele; wraucně.
Heissen, v. irr. ich hieß, geheissen, 1. v. a. nazwati, nazýwati, gmenowati, řjkati, appellare; Jemanden Schimpf und Schmach heissen, přezdjwati, nadáwati někomu; Jemanden einen Narren, Esel heissen, někomu bláznů, oslů nadáwati; Jemanden willkommen heissen; wjtati, přiwjtati někoho; fig. das heiß ich schlafen! to gest spanj! Etwas gut heissen, něco za dobré vznati. 2) weleti, jubere; wer hat dich das geheissen? kdo ti to welel, poraučel? 2. v. n. prawiti se, řjkati se, dici; es heißt, wir haben Frieden, prawj se, že máme pokog, že prý (prey) máme pokog; es heißt für gewiß, za gisto se twrdj, vgissťuge, gistj se. 2) slauti, nazýwati se, gmenowati se, vocari; wie heissest du, gak se gmenuges, gak ti řjkagj. 3) fig. das heißt, to gest. 4) Was soll das heissen, co to má býti, co to znamená. Das heißt nichts, to nenj nic.
Heißgrätig, adj. suchopárný; ein heißgrätiger Boden, suchopár.
Heißhunger, m. hladowitost, weliký hlad.
Heißhungerig, adj. hladowity, welice hladowý.
Heiter, adj. gasný, serenus; ein heiteres Wetter, gasno, gasný čas; es wird heiter, gasnj se, wygasňuge se, wyčasuge se, wybjrá se. 2) fig wesely, vtěssený; ein heiteres Gesicht, weselá twář. 3) Eine heitere Stimme, gasny, čistý hlas. adv. gasně; wesele
Heiterkeit, f. gasnost, gasnota, serenitas. 2) Des Gemüthes, weselost mysli

Heitern, v. a. wygasniti, wygasňowati, s. Ausheitern.
Heiternessel, f. žabawka, žjhawka.
Heitzen, v. a. topiti, zatopiti, calefacere; ein Zimmer, pokog, w pekogi zatopiti; einen Backofen, pec wytopiti.
Heitzer, m. topič, calefactor; die—inn, topička.
Held, m. rek, hrdina, heros; die — inn, rekyně, hrdina.
Helden-, hrdinný, rekowný, hrdinský, rekowský; eine Heldenthat, skutek, čin hrdinský; Heldenherz, hrdinské srdce. 2) o hrdinách, o recých; ein Heldengedicht, báseň o hrdinách, o reku, o recých.
Heldenmäßig, heldenhaft, adj. hrdinský, rekowský, heroicus. adv.—sky, po hrdinsku.
Heldenmuth, m. hrdinstwj, rekowstwj.
Helfen, v. a. irr. ich half, geholfen, conj. ich hälfe, pomocy, spomocy, pomáhati, přispěti, juvare; er weiß sich nicht zu helfen, newj sobě gak pomocy; hier ist nicht mehr zu helfen, zde nenj wjce k spomoženj, nenj wjce pomocy. 2) naplat, platno býti, das hilft nichts, nic nenj platno. 3) Helf Gott! pozdraw Pánbůh! sit saluti, proficiat! Gott helf euch, pomáheg pánbůh; naděl wás pánbůh.
Helfenbein, n. slonowá kosť, s. Elfenbein.
Helfer, m. pomocnjk, spomocnjk, adjutor; die — inn, pomocnice, spomocnice, adjutrix, s. Gehülfe. Ein Helfershelfer, náhončj, nápomocnjk.
Helfte, f. půlka, s. Hälfte.
Hell, adj. pozorný; eine helle Stimme, pozorný hlas, canora vox. 2) swětlý, gasný, lucidus; helles Zimmer, swětlý pokog; eine helle Nacht, sserá noc; helles Licht, gasné swětlo; beym hellen, helllichten Tage, w bjledni, bjledně, (bjlodně); der Tag wird hell, sserj se, switá; etwas hell, náswětlý, přjswětlý. 3) čistý; helles Glas, čisté sklo; helles Wasser, čistá woda. 4) fig. patrný; es ist die helle Wahrheit, gesť pauhá, zřegmá, prawdiwá prawda; ein heller Kopf, oswícený člowěk. adv. gasně, čistě, swětle, zřegmě; hell schreyen, hlasyté křičeti.
Hell-, gasně, zgasna; hellblau, zgasna modrý; hellbraun, z swětla hnědý, hnědý; helllichter Tag, bjlý den; hellweiß, bělaučký, bělaunký.
Helle, f. gasnosť, swětlosť, čistosť. 2) zwischen dem Ofen und der Wand, pekelec.
Hellebarde, f. Hellebarthe, halapartna.
Hellebardier, m. halapartnjk.
Heller, m. halýř, půl wjdenskýho, s. Häller.
Hellschreyer, m. heyl, s. Dompfaff.
Helm, m. přjlbice, lebka, hemeljn, sl. ssiššák, galea. 2) der Blasenhut, klobauk, hemeljn.
Helmen, v. a. sekyru nasaditi. 2) přjlbicý opatřiti, ozbrogiti.
Helmkleinod, n. fanfrnochy, pl.
Helmvisier, n. Helmfenster, hledj, n.
Hemd, n. košile, indusium, dim. das Hemdchen, Hemdlein, košilka. Hemdknöpchen, Hemdknöpflein, pl. párky, knoflječky v košile.
Hemdstock, m. podolek.
Hemmen, v. a. zadržowati, zastawowati; das Wasser, wodu hraditi, zahraditi; den Wagen hemmen, wůz zawřjti, hamowati, zahamowati. 2) fig. překážeti, přewažeti; zamezowati; zbraňowati. Die Hemmung, zadrženj, zastawenj; zawřenj; překáženj.
Hemmkette, f. zawirka, záwirka v wozu.
Hemmschuh, m. čubka, kudla, hamulec, hauska.
Hemmzügel, m. hemowačka.
Hengst, m. hřebec, hynšt, sl. žrebec, dim. Hengstchen, Hengstlein, hřebeček.
Hengstfüllen, n. hřebčjk, hřebeček.
Hengstgeld, n. přjpustné ?
Hengstmann, m. kobylák.
Henkel, m. ucho; dim. Henkelchen, aušško.
Henkelkorb, m. ussatý koš.
Henkeltopf, m. ussák, ucháč, sl. látka.
Henken, v. a. wěšseti, oběsyti, suspendere.
Henkenswerth, adj. hoden ssibenice, aby wisel.

 Henker,

Henker, m. kat, carnifex. 2) Nachrichter, popráwce; die — inn, katowka; sein eigener Henker seyn, katowati se, mučiti se; was zum Henker! kýho čerta! gehe zum Henker! gdi k rasu!
Henkerey, f. katowstwj. 2) Die Wohnung, katowna, mor. katůwka.
Henkerisch, henkermäßig, adj. kotowský, adv. po katowsku, katowsky.
Henkermahl, n. katowský, poslednj oběd.
Henkerschwert, n. Richtschwert, poprawnj meč.
Henkersknecht, m. katan, holomek.
Henne, f. slepice, ol. kaura, kura, mor. kura, slipka, gallina; dim. das Hennchen, Hennlein, slepička. 2) Die fette Henne, rozchodnjk, průtržné kořenj, sedum, *Lin.*
Her, adv. sem, huc: komm her, pod sem; her die Hand, sem ruku; versammelt euch um mich her, obstupte mne; von oben her, shůry; von unten her, zdůlu, zdůly; hin und her, sem y tam, semotam, sem a tam; von dort her, odtamtud; von außen her, zwenku; weit her, zdaleka. 2) Ueber etwas her fallen, něčeho se chopiti, dáti se do něčeho; sie standen alle um mich her, wssickni okolo mne stáli; er ging neben mir her, sſel okolo mne; er ging nahe vor mir her, blízko předemnau sſel. 3) fig. ich habe die Tage her viel zu thun gehabt, několik dnj (tyto dni) sem tu měl mnoho práce; von Alters her, od starodáwna; von Ewigkeit her, od wěčnosti; er ist nicht weit her, nestogj hrubě za mnoho.
Her, præp. vor den Zeitwörtern, při, ad; herfliegen, přiletěti; herfahren, přigeti, přigjžděti; herkommen, přigjti, přicházeti.
Herab, adv. dolů; herab von dem Berge, dolů s wrchu.
Herab, vor den Zeitwörtern, s, de; herabfahren, sgeti; herabfallen, spadnauti; herabheben, ssaditi; herabsteigen; slezti. Herabhangen lassen, ochlipiti, sl. ochlápiti.
Herabhängen, v. n. chlipěti; dolů wiseti; herabhangend, ochlipený, odwislý.
Herab lassen, v. a. spustiti, spauſſtěti. 2) fig. v. rec. sich herab lassen, snjžiti se k někomu. Die Herablassung, snjženj, snjženost.
Herab nehmen, v. a. dolů wzýti, (swundati); snjmati, segmauti, s. abnehmen.
Herab würdigen, v. a. pokořiti, snjžiti. 2) v. rec. pokořiti se, snjžiti se.
Heran, adv. blíže; komm heran, přistup blíže, s. Anher.
Heran=, při; heran nahen, blížiti se, přiblížiti se; heran fließen, přitecy, přitýkati; heran rücken, blížiti se, blíže přicházeti.
Herauf, adv. nahoru, sursum; komm herauf, pod nahoru. Herauf kriechen, wylezti nahoru.
Heraus, adv. wen, foras; komm heraus, pod wen.
Heraus=, vor den Zeitwörtern, wy; heraus ackern, wyworati; heraus fallen, wypadnauti; heraus graben, wykopati; heraus jagen, wyhnati, s. Aus.
Heraus arbeiten, sich, v. rec. dobyti se wen.
Heraus beißen, v. a. fig. jemanden, wystrnaditi.
Heraus fahren, v. n. wygeti. 2) fig. Es fuhr mir heraus, wyskočilo mi to (z huby).
Heraus geben, v. a. wydati, wyndati; wen dáti; zum Fenster heraus geben, oknem wyndati; aus der Kiste, z truhly wyndati; ich habe ihm 16 Groschen darauf heraus gegeben, wydal, dodal sem mu na to 16 českeych; ein Buch heraus geben, wydati knjhu na swětlo.
Herausgeber, m. wydawatel, wydawač; die — inn, wydawatelkyně, wydawačka.
Heraus kommen, v. n. wygjti, wycházeti; wen gjti, exire. 2) fig. Es kommt auf eines heraus, přigde na gedno, gedno gest; das käme schön heraus! toby bylo pěkné! toby pěkné wypadalo! wenn es heraus kömmt, pronesseli se to? dabey kommt nichts heraus, z toho nic newygde, nepogde žádný vžitek.
Heraus nehmen, v. a. wynjti, wyndati.

Heraus platzen, mit etwas, v. n. problept-knauti, wybleptnauti.
Heraus rücken, v. n. wytáhnauti. 2) Mit dem Gelde, penjze klopiti; mit der Sprache, promluwiti, začjti powjdati.
Heraussen, adv. wně, wenku, foris, s. Draussen.
Heraus streichen, v. a. fig. wychwalowati.
Heraus ziehen, v. a. wytáhnauti; den Faden aus dem Nadelöhr, nit z gehly wywljknauti; das Schwert aus der Scheide, meč z poſſwy dobyti, wytasyti; sich heraus ziehen, wyplesti se.
Herbe, adj. trpký, acerbus; adv. trpce. Die Herbe, trpkost.
Herberge, f. hospoda; nocleh; zur Herberge seyn, hospodau býti. 2) weyměnek.
Herbergen, 1. v. n. noclehowati, hospodau státi, býti. 2. v. a. nocleh dáti, s. Beherbergen.
Herbey, adv. sem; herbey zu mir, sem ke mně.
Herbey-, in Zusammensetzungen mit den Zeitwörtern: při; herbey bringen, přinesti; herbey rufen, přiwolati.
Herblich, adj. trpčičký, nátrpký.
Herbringen, v. a. přinesti, adferre. 2) fig. hergebracht, starodáwnj, býwalý, obyčegný.
Herbst, m. podzym, podzymek, autumnus.
Herbstbirn, f. podzymnj hruſſka.
Herbstblume, f. ocaun, naháč, s. Zeitlose.
Herbsten, v. a. žjti; wjno zbjrati.
Herbstheu, n. otawa, s. Grummet.
Herbstlich, herbstmäßig, adj. podzymnj.
Herbstling, m. ryzec, agaricus deliciosus. *Lin.* 2) Ein Schaf, podzymčátko.
Herbstmonath, m. podzymnj měsýc. 2) Zářj, ol. zařug, zařig, September.
Herbstschwamm, m. wáclawka, sl. honcule.
Herd, m. ohniſſtě, sedliſſtě, záhřeb; beym Becker, stupeň; dim. Herdchen, Herdlein, ohniſſťko. 2) humenec, s. Vogelherd.
Herdfink, m. humenečnj pěnkawa.
Herdeisen, n. nabiják.
Herdgeld, n. podymné, fumale.
Herdhaken, m. pohrabáč, s. Schürhaken.
Herdvogel, m. humenečnjk.

Herein, adv. sem, do, wnitř; Herein! weygděte! Ingredere!
Herein-, mit Zeitwörtern, sem w-; hereinbringen, sem wnésti; hereinkommen, sem wgjti.
Hereinbrechen, 1. v. a. dobyti se sem. 2. v. n. Die Nacht brach über uns herein, noc nás přepadla, překwačila, zachwátila.
Hergang, m. přjběh, způsob.
Hergeben, v. a. podati; nawrátiti.
Hergegen, conj. naproti tomu.
Hergehen, v. n. sem gjti, gehe her! pod sem! 2) fig. nosyti se, nésti se. 3) Es ging lustig her, bylo tam weselo; jetzt soll es darüber hergehen, nynj se dáme do toho.
Herhaben, v. n. irr. od někud mjti; wo hast du es her? odkud to máš?
Herhalten, 1. v. a. nastawiti. 2. v. n. fig. herhalten müssen, trpěti, za něco odbeywati.
Herkommen, v. n. přigjti, s. Her. 2) fig. pocházeti. Das Herkommen, starodáwný obyčeg. Es ist so Herkommens, tak ge obyčeg. 2) rod, kmen.
Herkunft, f. přjchod; pogitj, s. Herkommen.
Herlangen, v. a. podati, podáwati. Die Herlangung, podáwánj.
Herlaufen, v. n. přiběhnauti.
Herleiten, v. a. wésti, woditi sem. 2) fig. bráti, wywoditi.
Herling, m. kyselky, pl. uva immatura.
Herlitze, f. dřjn, dřjnka, cornus mas, *Lin.*
Hermachen, sich, v. rec. bráti se sem, přibrati se; über etwas, dáti se do něčeho.
Hermel, f. heřmánek, rmen, s. Kamille.
Hermelin, n. chramosteyl, ol. hranostag, mustela erminea, *Lin.* Hermelinpelz, hranostagowý kožich.
Hernach, adv. potom, napotom, pak, postea.
Hernehmen, v. a. odkud, odněkud wzýti, bráti. 2) Jemanden hernehmen, posměch, ſſkſſky strogiti z někoho, vexare.
Hernieder, adv. dolů, s. Nieder.
Heroisch, adj. hrdinský, rekowský; adv.—sky.
Herold, m. herolt, t. g. hlasatel, zwěstowatel, wywolawač.

Herr,

Herr, m. pán, dominus; dim. das Herrchen, panáček, panaussek, páné, paňátko; Gott der Herr, Hospodin, Pán Bůh; der Tempel des Herrn, chrám Páně; der Herr Vetter, pan strejc; Herr seyn, panowati, wládnauti, pánem býti; den Herrn spielen, pánem se děłati, na pány hráti.

Herrechnen, v. a. wypočjtati, wyčjsti.

Herreichen, v. a. podati.

Herreissen, v. n. přigeti, přigjti.

Herren=, panský, dominicus; das Herrenhaus, panský dům; der Herrenstand, staw panský.

Herrendienst, m. panská služba. 2) robota.

Herrenkrankheit, f. dna, podagra.

Herrenlos, adj. pána nemagjcý; adv. bez pána.

Herrenschwamm, m. žampion, s. Aengerling.

Herrensonntag, m. masopustnj neděle.

Herrenvogel, m. Holzhäher, sogka.

Herrgottsbärtlein, n. střebiřrew, Božj fausy, wlaský bedrnjk, pimpinella sanguinaria, *Lin.*

Herrgottsthierlein, n. meyk.

Herrisch, adj. na způsob pána, pánowitý, panowačný, rozkazugjcý.

Herrlich, adj. panský, slawný, magnificus; ein herrliches Gastmahl, stkwostný kwas; ein herrliches Arzneymittel, wyborný ljk, prostředek.

Herrlichkeit, f. důstogenstwj, důstognost, welebnost; sláwa, magnificentia; die Herrlichkeit Gottes, Božj sláwa; Ew. Herrlichkeit, wasse milost, welebnost; das Reich der Herrlichkeit, řjsse oslawenj.

Herrschaft, f. wládařstwj, panowánj, zpráwa, moc; die Herrschaft führen, haben, wládnauti. 2) coll. von Personen, panstwo; die junge Herrschaft, mladj páni, mladá wrchnost. 3) ein Gebieth, panstwj, wládařstwj; die Herrschaft Chlumetz, chlumecké panstwj.

Herrschaftlich, adj. panský, wrchnostenský, dominicus, dominicalis; adv. pansky, wrchnostensky, po pansku.

Herrschen, v. n. panowati, wládařiti, wládnauti, dominari; als Kaiser, cysařowati, imperare; als König, kralowati, regnare; als Herzog, wéwoditi.

Herrscher, m. panownjk, wládař, ředitel, dominator; die —inn, panownice.

Herrschsucht, žádost panowánj, po panowánj.

Herrschsüchtig, adj. žádostiwý panowánj.

Herrücken, v. a. pomknauti, přimknauti.

Herrufen, v. a. zawolati, přiwolati.

Herrühren, v. n. pocházeti, půwod mjti.

Hersagen, v. a. odřjkáwati, recitare.

Herschaffen, v. a. zgednati; opatřiti.

Herschießen, v. a. sem střeliti, střjleti. 2) Geld herschießen, penjze půgčiti, poskytnauti, penězy přispěti. 3) v. n. střesstěné přiběhnauti, přihárati, přiletěti.

Herseyn, v. n. odněkud býti. wo seyd ihr her? odkud gste? 2) Ueber Jemanden her seyn, do někoho se dáti.

Herstammen, v. n. pocházeti, pogiti. Die Herstammung, pogitj, pocházenj; půwod.

Herstellen, v. n. sem postawiti. 2) zprawiti, oprawiti, obnowiti, restituere. Einen Kranken, nemocného uzdrawiti.

Herthun, v. a. sem postawiti, sem dáti.

Hertragen, v. a. přinesti. Die Hertragung, přinessenj.

Hertreiben, v. a. přihnati.

Hertreten, v. n. přistaupiti, přikročiti.

Herüber, adv. sem na tu stranu, tau stranau; herüber, z. B. über den Fluß, sem přes řeku. Mit Zeitwörtern, sem pře-, herüberwerfen, sem přehoditi; herüber kriechen, sem přelezti.

Herum, adv. okolo, wůkol, circa, circum; sich im Kreise herum drehen, do kola se točiti; Rings herum, kolem okolo; herum trinken, kolem pjti; herum sitzen, kolem seděti; in dem ganzen Hause herum gehen, po celém domě choditi; etwas mit sich herum tragen, něco s sebau nosyti 2) mit Zeitwörtern für um, o-, ob-, drehe es herum, otoč to; sich herum drehen, do kola se točiti; kehre es herum, obrat

obrat to. 3) den ganzen Tag můß'g herumgehen, celý den předchoditi. 4) Er muß da herum wohnen, tu někde mусý zůſtáwati.

Herum beißen, ſich mit Jemanden, v. rec. hrýzti ſe, waditi ſe, haſſteřiti ſe s někým.

Herum blättern, v. n. im Buche, w knjze ſe přebjrati, liſty přemjtati, obraceti.

Herum blicken, v. n. ohljžeti ſe.

Herum fahren, v. n. gezditi, obgjždéti, progjždéti ſe.

Herum flankiren, v. n. treyrati.

Herum flattern, v. n. proletowati. 2) hárati, ſtřeſſtěné pobjhati.

Herum fragen, v. a. poptáwati ſe.

Herum führen, v. a. prowáděti; jemanden, bey der Naſe herum führen, někoho za nos woditi, za blázna mjti.

Herum gehen, v. n. obcházeti; procházeti ſe; das geht mir ſehr im Kopfe herum, to ſe w hlawě kolácý, kolotá; to mne welmi hněte. 2) ſtraſſiti, ſ. Umgehen.

Herum hüpfen, v. n. poſkakowati.

Herum irren, v. n. blauditi; potulowati ſe.

Herum jagen, v. a. proháněti.

Herum kommen, v. n. obegjti.

Herum laufen, v. n. běhati; er iſt in der ganzen Stadt herum gelaufen, po celém měſtě běhal, celé měſto zběhal.

Herumläufer, m. tulák, běhal, běhaun; die —inn, zběhlice, tulačka, tulakyně.

Herum legen, v. a. obkláſti, obložiti; rozložiti.

Herum liegen, v. n. porůznu, ſem a tam ležeti; od mjſta ležeti.

Herum leihen, v. a. rozpůgčowati.

Herum nehmen, v. a. ſſiditi, ſſkádliti, poſměch ſtrogiti, nabjrati.

Herum reiſen, v. n. po ſwětě putowati, pracowati přes ſwět.

Herum reiten, v. n. obgjžděti, progjžděti ſe.

Herum ſchlagen, ſich, v. rec. práti ſe, bjti ſe s mnohými, oháněti ſe.

Herum ſchleudern, ſchlenkern, herum ſchweifen, ſtreichen, v. n. cykanowati ſe, plahočiti ſe, taulati ſe, potlaukati ſe, powalowati ſe, mor. pobaučeti ſe, blaukati ſe.

Herumſtreicher, m. tulák, potlaučka, pobuda.

Herum tragen, v. a. roznáſſeti.

Herum tummeln, v. a. drmoliti, proháněti. 2) ſich, reyditi.

Herum wachſen, v. n. obroſtati.

Herum wandeln, v. n. obcházeti.

Herum werfen, 1. v. a. rozházeti, rozmetati, zmjtati.

Herum ziehen, v. n. potulowati ſe, plahočiti ſe; er iſt ſchon in der ganzen Stadt herum gezogen, celé giž měſto obraubil; 2. v. a. Einen herum ziehen, něčj wěcy prodlužowati, protahowati.

Herunter, adv. dolů, deorſum; herunter von dem Pferde, dolů s koně. 2) Vor Zeitwörtern, s: herunter fallen, spadnauti; herunter kriechen, ſlezti. 3) fig. herunter kommen, chudnauti, na mizynu přicházeti, tratiti ſe; herunter machen, zpeſkowati, zpljſniti. 4) ich laſſe keinen Dreyer herunter, ani tronjku neſlewjm.

Herunterwärts, adv. dolů, k zdolowu.

Hervor, adv. wen; vor Zeitwörtern, wy.

Hervor bringen, v. a. wyneſti. 2) fig. wydáwati, zploditi, ſtwořiti, způſobiti.

Hervorleuchten, v. n. ſwjtiti; fig. ſwětle ſe vkazowati, wynikati, ſtkwjti ſe.

Hervor quellen, v. n. wypreyſſtiti ſe, prameniti ſe; wypleywati.

Hervor ragen, v. n. wyſkytati ſe, čnjti, wynikati, ſtrmiti, wykukowati, mor. trpěti, prominere. Hervorragend, wypuklý.

Hervor recken, v. a. wyſtrčiti; die Zunge, wyplazyti gazyk; den Arſch, prdel wypučiti.

Hervor ſtechen, v. n. proſkakowati, vkazowati ſe; der Bart ſticht hervor, brada ſe ſpe.

Hervor thun, ſich, v. rec. wyniknauti, předčiti nad giné.

Herwärts, adv. ſem, kemně, k nám; er kommt herwärts, gde ſem, k nám; das Schloß liegt weiter herwärts, ten zámek ležj ſem přjdégi.

Herz

Herz, n. srdce, cor; dim. das Herzchen, Herzlein, srdéčko, srdýčko; von Herzen gern, od srdce, ze srdce rád; zu Herzen gehen, nehmen, k srdcy gjti, wzýti; wie ist dir ums Herz? gak gest ti k srdcy? ich kanns nicht übers Herz bringen, nemožu se přemocy. 2) srdnatá mysl; Herz fassen, zsrdnatěti, srdce nabyti; Jemanden Herz machen, srdce, mysli přidati někomu. 3) prostředek, medium. 4) An den Pflanzen, mačisstě, mačinka, mor. běl, srdce.

Herz=, Herzens=, srdečnj, srdečný: das Herzweh, srdečnj bolest, cordialgia; der Herzensfreund, srdečný přjtel.

Herzader, f. srdečnice.

Herzählen, v. a. zčjtati, wypočjtati.

Herzallerliebst, adj. roztomilý, neymilegssj.

Herzbeutel, m. das Herzfell, bránice, opona, pericardium.

Herzblatt, n. mázdřička, přjčnj blána, diaphragma. 2) list od srdýčka; fig. roztomilé djtě.

Herzblume, f. borák, s. Borrago.

Herzbräune, f. vherkyně.

Herzbrechend, adj. welmi pohnutedlný.

Herzeleid, n. zkormaucenj srdce; hoře, ljtost, žalost.

Herzen, v. a. celowati, ljbati; přitauliti, přitulowati; objmati; fig. hladiti, pohlazowati.

Herzensangst, f. auzkost srdce, sewřenj, swjránj srdce.

Herzenskind, n. neymilegssj djtě, zlatausſek, holeček, holátko.

Herzenskündiger, m. zpytatel, zpytowatel srdce, (srdcý).

Herzgespann, m. klánj w srdce, bolenj srdce, cardiaca. 2) srdečnjk, cardiaca crispa, *Lin.*

Herzgrube, f. das Herzgrübchen, důlek, doljček prsnj; mor. doljnek.

Herzhaft, adj. srdnatý, animosus; adv. — tě.

Herzhaftigkeit, f. srdnatost.

Herzig, adj. roztomilý.

Herzinnig, adj. srdečný; adv. — ně, ze srdce.

Herzklopfen, n. Herzpochen, třepetánj, třesenj srdce.

Herzkohl, n. hláwkowé zelj.

Herzlich, adj. srdečný; adv. — ně.

Herzlieb, Herzliebster, adj. neymilegssj, roztomilý.

Herzog, m. wéwoda, (wýwoda), weywoda; knjže, dux; die — inn, kněžna.

Herzoglich, adj. wéwodský, weywodský; knjžecý. adv. — sky.

Herzogthum, n. wéwodstwj, weywodstwj, knjžetstwj, ducatus.

Herzschlächtig, adj. deychawičný.

Herzschlächtigkeit, f. deychawičnost.

Herzstechen, n. klánj w srdce.

Herzu, adv. sem, semto. 2) Mit Zeitwörtern, při: Herzu bringen, přinesti; herzu nahen, přibljžiti se; herzu treten, přistaupiti, přikročiti, s. Herbey.

Herzug, m. přjgezd.

Herzwurm, m. kauka, (had, čerw); der Herzwurm beißt ihn, had se w něm pohnul.

Herzwurz, f. nátržnjk, tormentilla.

Hetze, f. sstwanj, sstwanice. 2) Die Hetzbahn, der Hetzgarten, das Hetzhaus, der Hetzplatz, sstwanice.

Hetzen, v. a. sstwáti; zu Tode hetzen, vsstwati. 2) fig. posstjwati, přisstjwati, instigare, concitare; er ist mit allen Hunden gehetzt, gest sstwaný, hnaný, prohnaný. 3) An einander hetzen, do hromady sesstwati, swáriti.

Hetzer, m. sstwáč. 2) posstjwáček, přisstjwáček.

Hetzhund, m. sstwacý pes.

Hetzriemen, m. Hetzstrick, smečka.

Heu, n. seno, fœnum.

Heu=, senný: der Heumarkt, senný trh; der Heurechen, senné hrábě; die Heuwage, senná wáha; der Heuwagen, senný wůz.

Heuärnde, f. klizenj sena, sekánj sena, mor. sečba, sl. kosba.

Heubaum, m. pawůza, sl. pawůz.

Heuboden, m. senjk, senisstě, sl. senjnec, fœnile.

Heuche=

Heucheley, f. licoměrnost, pokrytstwj, zewnitřnj twářnost, hypocrisis. 2) lichocenj, vmjlenj; lahozenj.
Heucheln, v. n. lichotiti se, pochlebowati. 2) na oko se stawěti; possmuřowati se, přetwařowati se; pokrytcem býti.
Heuchler, m. pokrytec, licoměrnjk, swatáček, hypocrita; die Heuchlerinn, licoměrnice, swataussky'ně.
Heuchlerisch, adj. pokrytý, pokrytský; licoměrný; adv. — tě, — sky, — ně.
Heuen, v. a. Heu machen, seno dělati.
Heuer, adv. letos, mor. letossek, letossj rok, horno.
Heuer, f. nágem.
Heuerig, heurig, adj. letossnj, hornus; das heurige Jahr, letossnj rok, letossek.
Heuerling, m. ein heuriges Lamm, Kalb, letossnjk. 2) Heuersmann, nágemnjk.
Heuern, v. a. nagmauti, nagjmati.
Heugabel, f. Reichgabel, senné widle, podáwky.
Heuhaufen, m. kupa sena, mor. kopa.
Heuhechel, f. geblice, s. Hauhechel.
Heularsch, m. bečán, plaček.
Heulen, v. n. wýti, weyti, ululare; wie die Nachteulen, hohtati, bukati, břjskati; wie ein Uhu, hublati, čugikati. 2) kwjliti, vpěti, hohtati, eiulare.
Heumonat, m. čerwenec, sl. sečen, Julius.
Heunt, adv. dnes, s. Heute.
Heune, m. obr.
Heupferd, n. kobylka, konjček, locusta. 2) Die Nymphe, ssjdlo, moteylice, libellula grandis, *Lin.*
Heupicker, m. ein Vogel, sekáč.
Heurath, f. von Mannspersonen, ženěnj, ženitba; von Weibspersonen, wdánj, wdawky; sňatek, conjugium; manželstwj, matrimonium; swadba, nuptiæ.
Heurathen, v. a. von Mannspersonen, ženiti se, oženiti se, manželku pogiti, ducere; von Weibspersonen, wdáwati se, wdáti se za muže, nubere; sie wollen einander heurathen, chtěgj se wzýti.
Heurathsbrief, m. wěnnj list.
Heurathscontract, m. swadebnj smlauwa.
Heurathsgut, n. wěno, dos.
Heurig, s. Heuerig.
Heuscheibe, f. kupka sena.
Heuschober, m. stoh sena, kupa sena.
Heuschrecke, f. kobylka, konjček, locusta; grillus, *Linn.*
Heuseil, n. vtahák, vtahowač, pawůznjk, motač.
Heustock, m. stoh sena.
Heute, adv. dnes, hodie; heut zu Tage, podnes, nynj; noch heut zu Tage, až podnes, dosawád; von heute übers Jahr, od dnesska za rok.
Heutig, adj. dnessnj, hodiernus; der heutige Tag, dnessnj den, dnessek. 2) fig. nyněgssj; heutiges Tages, nyněgssjho času.
Heze, f. čaroděgnice, kauzedlnice, sl. bosorka, stryga, wražebnice, saga, venefica.
Hezen, v. n. čarowati, kauzliti, sl. wražiti.
Hezenmeister, m. čaroděgnjk, kauzedlnjk, sl. bosorák, strygoň, wražebnjk, veneficus, magus.
Hezerey, f. čáry, pl. m. kauzly, kauzla, pl. čaroděgnictwj, kauzedlnictwj.
Hieb, m. rána, vdeřenj, drbnutj, seknutj, bauchnutj, ictus; auf einen Hieb, gednau ranau, gednjm rázem; einen Hieb geben, ránu dáti, vdeřiti, seknauti, drbnauti. 2) Im Gesichte, sstramowina, sstrám, gjzwa, cicatrix. 3) fig. Einen Hieb geben, tjti, drbnauti; er hat einen Hieb, gest chyceny, střelený; má opicy, macha, gest podnapilý. 4) Ein Hau, paseka, meyt. Hiebweise, auf den Hieb, sečmo, cæsim.
Hiebevor, s. Hier bevor.
Hiebey, adv. přitom, s. Hierbey.
Hiebig, adj. meytný, s. Haubar.
Hiedurch, adv. tadyto, s. Hierdurch.
Hiefe, f. merhelec, s. Hagebutte.
Hiefhorn, n. myslivecký roh, lowecká trubka.
Hieher, adv. sem, s. Hierher.
Hienieden, Hier nieden, adv. zde dole, tu dole, na tomto swětě.
Hier, adv. tu, zde, hic; weit von hier, daleko

leko odtud; hier und da, sem a tam, se'motam, onde y onde, hinc inde; leck'des, passim; hier und dahin, leckams; hier und da hinstellen, rozstawiti; hier und da hängen, rozwěsyti; hier und da verlieren, roztratiti, roztráceti; hier und da hören, preslýchati; hier und da sterben, promirati.

Hieran, adv. na tom, přitom; hieran ist kein Zweifel, o tom neni pochybnosti, s. Daran.

Hierauf, adv. potom, přitom, natom; na to.

Hieraus, adv. z toho; von hieraus, odtud.

Hierbey, adv. přitom.

Hierdurch, adv. tudy, tady, tudyto, zde weskrz; tjm, skrze to.

Hierein, adv. sem, w to, do toho, k tomu.

Hierfür, adv. za to, s. Dafür.

Hiergegen, adv. proti tomu, s. Dagegen.

Hierher, adv. sem, na tuto stranu; bis hierher, až potud, až dosawad.

Hierherwärts, adv. sem, na tuto stranu.

Hierhin, adv. tudy tam.

Hierin, adv. w tom, w té wěcy, zde, na tom mjstě.

Hierländisch, adj. zdeyssi, s. Hiesig.

Hiermit, adv. tjm, tjmto; s tjm.

Hiernach, adv. dle toho, potom, na to.

Hiernächst, adv. tu wedle, blj̄že; mimo to.

Hierneben, Hieneben, adv. tu wedlé, podlé.

Hiernieden, adv. zde dole; na tomto swětě.

Hierob, adv. s. Hierüber.

Hierselbst, adv. tutoš, zdehlek.

Hierseyn, n. přjtomnost; Zeit meines Hierseyns, co sem tu byl.

Hierüber, adv. přes to, o tom; hierüber geht nichts, nad to nic neni; verwunderts du dich hierüber? diwjš se tomu?

Hierum, adv. o tom, tady, o to, w tom okolj.

Hierunten, hier unten, adv. zde dole.

Hierunter, adv. podtjm, mezy tjm.

Hiervon, adv. z toho, z těch wěcý, o tom.

Hierwider, adv. proti tomu (zde).

Hierzu, hiezu, adv. k tomu; was saget ihr hierzu? co tomu (zde) řjkáte?

Hierzwischen, adv. mezy to, mezy tjm.

Hiesel, m. macek, Mathias. 2) hňup, tulpas, traup.

Hiesig, adj. zdeyssi, nassinec.

Hietz, Mietz, die Katzen zu rufen, čiči, čičj. 2) macek, kocaur. Die Hietze, kočka.

Himbeere, f. Hindbeere, malina, rubus idæus, *Lin.* Der Himbeerenstrauch, malinowý keř, křjček; collect. malinj.

Himmel, m. nebe, cœlum; (nebesa, cœli); Der Tragehimmel, nebesa; um Himmelswillen, pro Boha, pro Pána Boha; das weiß der Himmel, to sám Bůh wj; der Himmel sey gelobt, buď Bohu chwála! chwala Bohu!

Himmel=, nebeský: Das Himmelreich, králowstwj nebeské. 2) do nebe: himmelschreyend, adj. do nebe wolagjcý. 3) Himmelan, Himmelwärts, k nebi, k nebesům. 4) Himmelbett, postel s nebesy.

Himmelblau, adj. blankytný, nebeský.

Himmelbrand, m. diwizna, Verbascum Thapsus, *Lin.*

Himmelfahrt, f. (Christi,) na nebe wstaupenj (páně), ascensio (Domini); die Himmelfahrt Mariens, na nebe wzetj panny Marye, assumtio B. V. Mariæ.

Himmeln, v. n. bleyskati se. 2) umřjti.

Himmels=, nebe, nebes, na nebi: die Himmelsachse, osa, os nebes, swěta; der Himmelsstrich, pásmo nebe. 2) nebeský: Himmelsschlüssel, nebeský klíč.

Himmelsbürger, m. nebessťan, collect. nebessťanstwo, cælites; die—inn, nebessťanka.

Himmelslauf, m. běh hwězd, nebe.

Himmelsröslein, n. knot, sw. Marye růže.

Himmelsschwertel, m. kosatec modrý, Iris germanica, *Lin.*

Himmelsstrich, m. strana swěta, pás, pásmo nebe.

Himmelsthau, m. rosa nebeská; rosyčka, (zblochan), festuca fluitans, *Lin.* s. Mannagras.

Himmelswagen, m. wůz na nebi, nedwědice, ursa.

Himmelsziege, f. Feldschnepfe, kozák.

Himmelweit, adj. daleký, předaleký; welmi weliký, hrozný; adv. daleko.

Himmlisch, adj. nebeský, cœlestis, adv. nebesky.

Hin, adv. tam, illuc; hin und her, sem a tam; hin und wieder, lecdes, passim; längst dem Ufer hin, po břehu; Mode hin, Mode her! což ge mi do kroge; er ist schon hin, ge ten tam, ge po něm, gest po něm weta; es ist schon hin, giž ge to tam, fuč; Ein ist hin, co tam, to tam; meine Freude ist hin, giž ge po mé radosti; es geht noch hin, gesstě to progde; obenhin, ledabylo, lecgaks, powrchně. 2) vor Zeitwörtern, tam: hinlaufen, tam běžeti; hingehen, tam giti.

Hinab, adv. tam dolů, deorsum; hinablaufen, dolů běžeti; hinab sehen, dolů hleděti. 2) s: hinab stürzen, swrcy, shoditi.

Hinan, adv. tam. 2) na: den Berg hinan, na horu, na wrch.

Hinauf, adv. nahoru, zhůru, wzhůru, sursum. Vor Zeitwörtern: nahoru; hinauf gehen, nahoru giti; hinauf tragen, nahoru nésti. 2) wy (wz): hinauf fliegen, wyletěti; hinauf kriechen, wylezti, zlésti; hinauf steigen, wstaupiti, (wzstaupiti).

Hinaus, adv. wen, foras; hinaus mit ihm, wen s njm! das gehet auf eins hinaus, to ge gedno; ich merke, wo sie hinaus wollen, rozumjm, kam bigj, co tjm chtěgj; über etwas hinaus seyn, gehen, nedbati na něco, newssjmati sobě něčeho. 2) vor Zeitwörtern: wen, wy: hinaus fahren wen geti, wygeti; hinaus werfen, wen hoditi, wyhoditi, wen wyhoditi; s. Aus.

Hinbringen, v. a. přinesti, donesti, adferre. 2) die Zeit, čas trávwiti, ztráwiti, consumere.

Hinde, f. laň, s. Hindinn.

Hinderlich, adj. překážliwý? hinderlich seyn, na překážku býti; mor. na záwadě býti.

Hindern, v. a. překazyti, překážeti, přewazeti, zawazeti, na překážku býti, impedire. Die Hinderung, překážení, překažení, přewazenj.

Hinderniß, n. překaza, překážka, záwada, impedimentum; ein Hinderniß in den Weg legen, překážku učiniti, činiti.

Hindinn, f. die Hirschkuh, laň, laně. dim. laňka, cerva. 2) das Reh, srna.

Hindläufte, f. čekanka, s. Wegewarte.

Hindurch, adv. skrze; den ganzen Tag hindurch, celý den, skrz celý den; zwey Nächte hindurch, po dwě nocy. S. Durch.

Hinein, adv. do, tam; bis in die Stadt hinein, až do samého města; es gehet nicht alles hinein, newegde tam wssecko. Etwas in den Tag hineln schreiben, ledacos, bez rozumu psáti; in den Tag hinein leben, o nic se nestarati. 2) vor den Zeitwörtern, w, we: hinein drängen, wtlačiti; hinein dringen, wedrati se, wtlačiti se; hinein fallen, wpadnauti; hinein, (ins Haus) kommen, přigiti do domu; hinein kriechen, wlezti do—, wplazyti se.

Hineln finden, sich, v. rec. něčemu porozuměti, wyhowěti; do něčeho trefiti.

Hinfahren, 1. v. a. wezti tam, dowezti. 2. v. n. geti tam, dogeti. 2) sterben, segiti.

Hinfahrt, f. pogezd. 2) fig. smrt.

Hinfallen, v. n. padnauti, labi, prolabi; die hinfallende Krankheit, das Hinfallen, padaucnice, padaucý nemoc, epilepsia.

Hinfällig, adj. pomjgegjcý, pomjgitedlný; slabý.

Hinfälligkeit, f. slabost; pomjgitedlnost.

Hinfort, adv. napotom, budaucně.

Hinfür, hinführo, adv. s. Hinfort.

Hingang, m. odchod. 2) pochod.

Hingeben, v. a. podati, dare, porrigere. 2) Ein Haus hingeben, dům přepustiti.

Hingegen, conj. naproti tomu, na opak, wssak ale.

Hingehen, v. n. tam giti; dogiti; gehe hin, gdi, dogdi tam; ich will morgen hingehen, zeytra tam dogdu, půgdu. 2) fig. a) progiti; das gehet noch hin, to gesstě progde; b) utécy, ugiti, minauti; darüber gehet die Zeit hin, tjm čas uteče; c) etwas hingehen lassen, něco prominauti.

Hinhalten, v. a. die Hand, ruku nastawiti,

Hinhelfen, v. n. pomáhati, dopomocy; sich kümmerlich hinhelfen, pracné se oháněti.
Hinken, v. n. kulhati, napadati, mor. belhýněti se, připadati, claudicare. Das Hinken, kulhánj.
Hinkend, kulhawý, belhawý, klecawý, claudus, claudicans. Hinkend werden, okulhawěti.]
Hinkommen, v. n. přigjti tam. 2) podjti se, octnauti se.
Hinkunft, f. přisstj, budaucý čas; in Hinkunft, budaucně.
Hinlangen, 1. v. a. podati, porrigere. 2. v. n. stačiti, sufficere; dazu langen meine Kräfte nicht, s to negsem.
Hinlänglich, adj. dostatečný, postačitedlný, sufficiens; adv. — ně.
Hinlänglichkeit, f. dostatečnost, sufficientia.
Hinlässig, adj. nedbalý; s. Nachlässig.
Hinnach, adv. po, s. Nach.
Hinnen, adv. von hinnen, odtud, odsud.
Hinraffen, v. a. pobrati, skljzeti; der Tod raffet alles hin, smrt wsse skljzý, béře.
Hinreichen, 1. v. a. podati. 2. v. n. dosáhnauti; stačiti, postačiti, dostačiti, dostáwati se, sufficere; hinreichend, dostatečný.
Hinreissen, v. a. zachwátiti, mocý přinutiti.
Hinrichten, v. a. vtratiti, vtráceti, odprawiti, o hrdlo, o žiwot připrawiti; mit Gifte, gedem otráwiti. Die Hinrichtung, vtrácenj, odprawenj, poprawa.
Hinschmeissen, 1. v. a. mrsstiti, meyknauti (něčjm.) 2. v. n. meyknauti, prasstiti, mrsknauti, řjznauti sebau.
Hinsicht, f. zřenj, ohled.
Hinsinken, v. n. padnauti na zemi, klesnauti.
Hinspringen, v. n. doskočiti.
Hinstreichen, 1. v. a. třjti (tam k giněmu). 2. v. n. odtáhnauti, odletěti, odletowati.
Hinstrich, m. odlet, odtáhnutj.
Hinstürzen, v. n. swaliti se, překotiti se.
Hintan, adv. zadu; fig. alles hintan setzen, wsse za hřbet klásti.
Hinten, adv. zadu, pozadu, wzadu, retro, a tergo; von hinten, z zadu, zezadu; weiter hinten, záze, zázegi; das Pferd schlägt hinten und vornen aus, kůň wyhazuge zadkem y předkem; hinten durchwischen, zadem vgjti, prchnauti; hinten nach, po času, pozdégi, když ge po wssem.
Hinter, præp. za, post; hinter dem Ofen, za kamny; hinter mir, za mnau; hinter einander, po sobě, za sebau; er kann weder hinter sich, noch vor sich, nemůže ani před se ani za se, to gest, nikam; hinter etwas kommen, něčeho se domakati, dowěděti, doskaumati; einen hinter das Licht führen, omámiti, ossiditi někoho; ich will es mir hinter das Ohr schreiben, budu sy to pamatowati; hinter her, po, po někom, potom, du wirst es hinter her bedauern, pak toho budeš pykati.
Hinter, adj zadnj, posticus; der hintere Theil, zadnj djl, zadek; der hinterste Mann, neyzadnégssj, poslednj muž.
Hinter=, zadnj; das Hinterbein, zadnj noha; das Hinterviertel, zadnj čtwrt.
Hinterbacken, f. podřitek.
Hinterbier, n. ředina, patoky.
Hinterbleiben, v. n. pozůstati; hinterblieben, pozůstalý. 2) přestati, s. Unterbleiben.
Hinterbringen, v. a. donesti, donásseti, tagně oznámiti, náwěsstj dáti. Der Hinterbringer, donůsska.
Hintere, m. zadek, zadnice, prdel, řit, zachule, podex, posteriora.
Hintergehen, v. a. oklamati, ossáliti, (opentliti), podskočiti, podwesti, decipere.
Hintergetreide, n. zadina, zaděnek.
Hinterhalb, adv. hinter, zadu, za; hinterhalb des Berges, za horau.
Hinterhalt, m. záloha, auklady, pl. insidiæ.
Hinterhalten, v. a. verhehlen, zatagiti. 2) zadržeti, zadržowati, s. Zurück halten.
Hinterhand, f. zápěstj, metacarpus.
Hinterhaupt, n. teyl, ol. týl, occiput.
Hinterlage, f. wěc k wěrné ruce daná, základ, depositum; im Bräuhause, kusse.
Hinterlassen, v. a. zanechati, pozůstawiti, relinquere. Der Hinterlassene, pozůstalý.

Hinterlassenschaft, f. pozůstalost.
Hinterlauf, m. eines Hirsches, zadnj běh.
Hinterleder, n. am Schuhe, opatek.
Hinterlegen, v. a. dáti, složiti k schowánj, k wěrné ruce dáti, deponere. Der Hinterleger, skladač, skladatel, depositor.
Hinterlist, f. auklady pl., auskok, ossemetnost, lichota.
Hinterlistig, adj. aukladný, auskočný, ossemetný, lichý; adv. — ně.
Hintermann, m. zadák, dim. zadáček.
Hinterquartier, n. opatek.
Hinterrücks, adv. pozadu; z zadu; zpět, s. Rückwärts.
Hintersaß, m. Hintersättler, Hintersiedler, podsedek, chalupnjk.
Hinterstellig, adj. pozůstalý; s. Rückständig.
Hintertheil, n. zadnj částka, djl; des Schiffes, zadek; der Floßprame, zadák.
Hintertreiben, v. a. překazyti, zamezyti, vhágiti. Die Hintertreibung, překaženj.
Hinterwärts, adv. zadu, ze zadu, pozadu. 2) opak, s. Verkehrt.
Hinthun, v. a. postawiti, dáti tam.
Hintritt, m. skonánj, wykročenj z tohoto swěta.
Hintsch, m. dussnost; deychawičnost. 2) s. Hintschkraut.
Hintschkraut, n. potměchuť, sladká wrbka, hořká sladká, solanum dulcamara, *Lin.*
Hinüber, adv. na druhau stranu; přes, mit dem Substantiv: hinüber (über die Brücke) přes most, über den Bach, přes potok.
Hinüber-, vor den Verbis, pře-, hinüber schreiten, překročiti; hinüber springen, přeskočiti. 2) na druhau stranu.
Hinum, adv. tu okolo, s. Herum.
Hinunter, adv. dolů, deorsum.
Hinunter-, vor den Zeitwörtern, s; hinunter fallen, spadnauti; hinunter werfen, shoditi; hinunter schlucken, požřjti, polknauti; 2) dolů; laufe hinunter, běž dolů.
Hinunterwärts, adv. dolů, (k zdolowu).
Hinwärts, adv. tam, tamto.

Hinweg, m. cesta tam.
Hinweg, adv. pryč, přeč; gehe hinweg, gdi poswejdi; über das Gute hinweg sehen, dobrého sobě newssjmati; sich über etwas hinweg setzen, nedbati.
Hinweg-, vor Zeitwörtern, od; hinweg tragen, odnesti; hinweg fliegen, odletěti; hinweg nehmen, odnjti, odundati.
Hinwieder, adv. opět, znowa, s. Wiederum.
Hinziehen, 1. v. a. zu sich, přitáhnauti k sobě. 2. v. n. přestěhowati se někam.
Hinzu, adv. tam, k tomuto, k někomu.
Hinzu-, při: hinzu thun, přičiniti; hinzu geben, přidati; hinzu fügen, přiložiti.
Hippe, f. kosýř; beym Winzer, kosyřjk; beym Gärtner, žabka.
Hippe, f. die Hippel, das Hippelchen, oplatek; der Hippenbäcker, Hippenträger, oplatkář.
Hirn, n. mozek, cerebrum; s. Gehirn; dim. das Hirnlein, mozeček, cerebellum.
Hirngespinst, n. wrtoch, heyble.
Hirnkammer, f. mozkowice.
Hirnkraut, n. ambrožka, swětljk, Euphrasia.
Hirnschädel, m. lebka; kotrba; palice.
Hirnschale, f. leb, lebka, cranium; mor. lebeň.
Hirnschnelle, f. ssňupka, sstilec.
Hirnwund, adj. possetilý, ssjlený.
Hirsch, m. gelen, cervus.
Hirsch-, gelenj, cervinus; die Hirschfärthe, gelenj sled, stopa; die Hirschzunge, gelenj gazyk; die Hirschwurz, gelenj kořen, athamanta cervaria. *Lin.* 2) na geleny: Hirschjagd, honba na geleny.
Hirschbaum, Hirschkolbenbaum, m. sumach, rhus coriaria. *Lin.*
Hirschbock, m. gelen.
Hirschbrunst, Hirschbrunft, f. řjge, řjgenj. 2) gelenj skok, gelenka, phallus impudicus, *L.*
Hirschfänger, m. lowecký řezák, nůž; zaraz.
Hirschfleisch, n. gelenina.
Hirschgeweih, n. gelenj rohy, parohy; koruna.
Hirschhaut, f. gelenice, (deka).

Hirschholunder, Hirschholder, m. horný bez, čerwený bez, sambucus racemosa.
Hirschkäfer, m. der Schröter, roháč; das Weibchen davon, babka, roháčka.
Hirschkalb, n. kolauch, dim. kolaussek, hinnulus.
Hirschkolben, pl. parohy.
Hirschkuh, f. die Hirschinn, das Thier, laň, laně, cerva.
Hirschleder, n. gelenj kůže.
Hirschledern, adj. gelenj, zwjřecý.
Hirschling, Hirschschwamm, m. gelenj hubka. 2) lanýž, laneyž.
Hirschtrüffel, f. owčj hřibek, laneyž, lycoperdon cervinum. *Lin.*
Hirschwildpret, n. gelenina, čerwená zwěřina.
Hirschzahn, m. kaušák.
Hirschziemer, Hirschzämmer, m. gelenj hřbet, zadek.
Hirse, f. proso, panicum miliaceum, *Lin.*; gemahlne Hirse, gáhly, psseno; von Hirse, gahelný; eine gebackene Speise von Hirse, gahelnjk, Kolbenhirse, bér, f. Fench.
Hirsebrey, m. gahelná (mor. prosná) kaše.
Hirsekorn, n. prosné zrno; gáhla.
Hirsenmühle, f. gáhelna, gahelka.
Hirsevogel, Hirsefink, zwonek, s. Grünfink.
Hirt, m. pastýř, pasteyř, pastucha, pastwec; der Gemeinhirt, slauha; sl. gulás, pastor; die — inn, pastýřka.
Hirten =, pastýřský, pastussj; die Hirtenpfeife, pastussj pjssťala; das Hirtenlied, pjseň pastýřská.
Hirtenamt, n. pastýřský, biskupský, farářský auřad.
Hirtenhaus, n. pastaussa, pastussina.
Hirtenknabe, m. pasák, pastwec, skoták.
Hirtenmädchen, m. pasta, pasačka.
Hirtenstab, m. pastýřská hůl. 2) fig. biskupská berla.
Hirtenstand, m. pastýřský staw, pastýřstwj.
Hirtentasche, f. brassna, pastussj tobolka. 2) das Täschelkraut, kokosska, pastussj tobolka, thlaspi bursa pastoris. *Lin.*
Historie, f. přjběh. 2) hystorye, kronyka, letopis, historia; dim. das Histörchen, pohádka, powjdačka.
Historienschreiber, m. s. Geschichtschreiber.
Hitzblase, Hitzblatter, f. pálčiwá nesstowička, (přjčesy pl., phlyctæna.) mor. osspice, osspička.
Hitze, f. horko, horkost, calor; der Sonne, wedro, parno, æstus; des Wassers, wřelost, feruor; im Leibe, pálčiwost; des Ofens, weyhřew, weyhřewnost; in der Hitze trinken, z horka pjti; man möchte vor Hitze vergehen, horkem, parnem se může člowěk zalknauti. 2) fig. horliwost, prudkost, wraucnost, roznjcenj, ohniwost, feruor. 3) zlost, hněw, prchliwost, in die Hitze gerathen, rozpáliti se hněwem, rozzlobiti se; in die Hitze bringen, k hněwu popuditi.
Hitzen, v. n. hřjti, weyhřewnost dáwati; rozpalowati, s. Erhitzen.
Hitzig, adj. pálčiwý, horký, ardens; hitzige Krankheit, pálčiwá, (horká) nemoc, hlawnička. 2) hitziges Eisen, řeřawé, žjrné železo. 3) fig. horký; hitziges Geblüt, horká krew; ein hitziges Gefecht, tuhé potýkánj; ein hitziges Pferd, prudký, bugný kůň; ein hitziger Mensch, prudký, prchliwý člowěk, z horka nakwassený. adv. pálčiwě, horce, prudce; nicht so hitzig, ! ne tak zprudka.
Hobel, m. hobljk, dolabra.
Hobelbank, f. hoblowacý stolice.
Hobeln, v. a. hoblowati.
Hobelspan, m. truhlářská třjska.
Hoch, adj. wysoký, altus; com. höher, wyšssj, superl. der höchste, neywyšssj. Das höchste Gut, swrchowané dobré, summum bonum. fig. Es ist schon hoher Tag, giž gest dlauho na den, na dni; hohes Alter, starý (stařecý) wěk; um hohes Geld spielen, o weliké penjze hráti; auf dem hohen Meere, na ssjrém (ssirokém) moři; es ist hohe Zeit, gest swrchowaný, (wrchowatý) čas; es ist die höchste Zeit, gest neywětssj čas; adv. wysoko, wysoce, alte.

zweyssj;

2) zweyssi; haushoch, zweyssj domu, ellen=hoch, zweyssj lokte. 3) fig. hoch kaufen, draho (draze) kaupiti; hoch halten, mnoho sobě wážiti; hoch bringen, daleko přiwesti; hoch aufnehmen, za zlé mjti.
Hoch =, wysoký; das Hochwildpret, wysoká zwěř. 2) wysoce; hochgelehrt, wysoce včený; hochgebohren, wysoce vrozený; hochgelobt, hochpreislich, weleslawný; hochachtbar, wysoce, mnoho wážený; hochfürstlich, knjžecý; hochgräflich, hraběcý.
Hochachtung, f. mnohowážnost, wážnost.
Hochaltar, m. weliký (mor. hrubý) oltář.
Hochamt, n. Hochmesse, zpjwaná, weliká (mor. hrubá) mše.
Hochbeinig, adj. nohatý, čapatý, longipes. fig. hochbeinige Jahre, drahá, těžká léta.
Hochbetagt, adj. zletilý, welmi starý, staříčký.
Hochbrüstig, hochgebrüstet, adj. prsnatý.
Hochehrwürdig, adj. dwogj ctihodný; důstogný; welebný.
Hochgarn, n. nábonec.
Hochgericht, n. stinadlo, ssibenice, mjsto poprawnj, poprawisstě. 2) bey den Vogelstellern, wěssák.
Hochheilig, adj. swatoswatý, sacrosanctus.
Hochholz, n. oklessky; wětwj, wětwowj.
Höchlich, adv. welice, přenáramně.
Hochlöblich, adj. slawný, přeslawný.
Hochmögend, adj. welikomocný, præpotens.
Hochmuth, m. hrdost, spupnost, nádhernost, wysokomyslnost, pycha, superbia. 2) Frevel, pych, violatio fundi.
Hochmüthig, adj. wysokomyslný, zpupný, hrdý, superbus; adv. — ně, — dě.
Hochpreislich, adj. weleslawný, přeslawný.
Hochpreisen, v. a. weleslawiti, magnificare.
Hochschwanger, adj. na slehnutj.
Höchstdieselben, gegich milost.
Höchsel, n. der Untersatz, podkladek.
Hochstämmig, adj. wysoký.
Höchstens, adv. na neywejš, neydýle.
Hochtrabend, adj. wypjnagjcý se, wysokomluwný, spupný.
Hochverrath, m. prorada, zrada zemská, vražení welebnosti králowské, perduellio.
Hochverräther, m. zrádce zemský.
Hochwürdig, adj. von geistlichen Personen, důstogný, neydůstognégssj, reuerendissimus; das hochwürdige Konsistorium, slawná konsystoř; hochwürdiger, hochehrwürdiger Herr, welebný pane, venerabilis domine. 2) Das Hochwürdige; das hochwürdige Gut, welebná Swátost.
Hochzeit, f. swadba (ol. swatba); Hochzeitfest, swadebnj weselj, (weselka), slawnost, nuptiæ; eine Hochzeit geben, ausrichten, swadbu strogiti.
Hochzeit =, swadebnj, nuptialis; das Hochzeitbett, swadebnj lože; die Hochzeitfeyer, swadebnj weselj.
Hochzeitbitter, m. zwáč na swadbu; die — inn, zwačka.
Hochzeiter, m. ženich; die — inn, newěsta.
Hochzeitgast, m. swadebnjk, swadebčan.
Hochzeitleute, pl. swadebnjcy.
Hochzeitlich, adj. swadebnj.
Hochzeitmutter, f. swatbj, stará swatwj.
Hochzeitredner, m. plampač.
Hochzeitstifter, m. snaubce.
Hochzeitvater, m. staroswat, starý swat.
Hochzuehrend, adj. wysoce, mnoho wážený.
Hocke, f. ein Garbenhaufen, stoh, mandel.
Hocken, 1. v. n. na bobku, na bobečku seděti. 2) Auf einander hocken, dýchánek mjti. 3) fig. cywěti; was hocken wir hier, co tu cywjme; dřepěti, mor. lapěti; stäts zu Hause hocken, pořád doma dřepěti. 2. v. a. snopy skládati; na záda wzýti, s. Aufhocken.
Höcker, m. hrb, hrbol, gibbus; dim. hrbek. 2) Hügel, pahrbek, pahorek.
Höckericht, adj. hrbolcowatý, hrbowatý.
Höckerig, adj. hrbatý, gibbosus; ein höckeriger Mensch, hrbáč, hrbek. 2) fig. ein höckeriger Weg, kostrbatá cesta.
Hode, f. maud, kulka; nároky, pl. warlata, pl. (collect. maudj,) kulky, ráže, stroge, testiculi.

Hoden=

Hodenbruch, m. maudnj průtrž, keyla, hernia scrotalis.

Hodensack, m. ssaurek, nárokowý missek, mor. měchýř, scrotum; beym Ochsen, lono, (lůno).

Hof, m. dwůr, dwořisstě, chors; im Hause, dwůr, nádwořj; dim. das Höfchen, Höflein, dworek, dworeček. 2) fig. dwůr, villa; dim. dworec. 3) Ein Bauerhof, kmecý dwůr, sedlský statek. 4) des Fürsten, dwůr, aula; bey Hofe seyn, dienen, dwořiti. 5) Um den Mond, die Sonne, kolo měsýčné, slunečné, halo.

Hof=, dworský, aulicus; der Hofagent, dworský gednatel; der Hofarzt, dworský lékař. 2) Hofthor, wrata do dwora.

Hofbauer, m. Höfener, dwořák.

Hofdame, f. dwořanka, dwořka.

Hofdiener, m. dwořan, dwořenjn.

Hofdienst, m. dworská služba. 2) robota.

Hofen, v. n. obs. dworem býti.

Hoffart, f. peycha, superbia.

Hoffärtig, adj. pyssný, superbus; adv. pyssně; hoffärtig thun, peychati, hrditi se, pyssně sobě počjnati, superbire; hoffärtig werden, zpyssněti; ein hoffärtiger Mensch, hrdopýsska, peysska, hrdopeyssek, pýssek.

Hoffen, n. v. daufati, (ol. vfati,) sperare. Auf Gott hoffen, daufati w Boha. 2) nadjti se, nadjwati se, suspicari, opinari; das hätte ich nicht gehofft, tohobych se nebyl nadál. 3) očekáwati, expectare.

Hoffentlich, adv. nepochybně, wždyť, snad; hoffentlich wird er heute kommen, dnes, trwám, přigde.

Hoffnung, f. naděge, čáka, spes, expectatio; die Frau ist in der Hoffnung, panj se čeká (do kauta); hoffnungslos, bez naděge; hoffnungsvoll, pln naděge.

Hoffrau, f. dwořka.

Hoffieren, 1. v. a. dworem býti; dwořiti; slaužiti; chlácholiti, pochlebowati. 2. v. n. vnečistiti se; in die Hosen, podělati se do kalhot.

Hofkriegsrath, m. dworská wogenská rada.

Hofleute, pl. dwořané, dwořenjnowé.

Höflich, adj. zdwořilý, vrbanus; adv. —le.

Höflichkeit, f. zdwořilost, vrbanitas.

Höfling, Hofmann, m. dwořan, dwořenjn.

Hofmännisch, adj. dworský; adv. po dworsku.

Hofmeister, m. hoffmistr; die — inn, hoffmistrowá. 2) pěstaun; die — inn, pěstaunka. 3) s. Hofmeyer.

Hofmeistern, v. a. rozkazowati, mistrowati.

Hofmeyer, m. ratag, ssaffář, dwořák.

Hofnarr, m. ssassek v dwora, v welikého pána.

Hofrichter, m. hoffrychtjř, dworský sudj.

Hofstaat, m. dworstwo; dworská skwostnost.

Hofstatt, Hofstätte, f. dwořisstě.

Höhe, f. weysska (ol. wýsska), wysokost, wýsost, wys, (wýš), altitudo; wrch; von der Höhe des Himmels, s wýsosti nebeské; in die Höhe, wzhůru, do weyssky.

Hoheit, f. wýsost, wznessenost; die Hoheit Gottes, swrchowanost Božská. 2) Ew. königl. Hoheit, Wasse král. wywýssenost.

Hohelied, n. pjsně Ssalomaunowy, cantica canticorum.

Hoheofen, m. Hochofen, hutnj pec.

Hohepriester, m. neywyšssj kněz, knjže kněžské, summus sacerdos.

Hohepriesteramt, n. das Hohepriesterthum, auřad knjžete kněžského; neywyšssj kněžstwj.

Höherauch, m. požáry, střjzaha.

Hohl, adj. dutý, cavus; ein hohler Baum, daupný, daupnatý strom; ein hohler Zahn, stěrbiwý, (mor. sstěrbatý, kotlawý), wyžraný zub; hohl machen, s. Höhlen. 2) poddutý, concavus; hohle Augen, wpadlé oči; hohler Weg, s. Hohlweg; hohles Brod, odulý, odpadlý chléb; hohle Hand, dlaň, vola. 3) fig. Eine hohle Stimme, temný hlas.

Hohläugig, adj. wpadlé oči magjcý.

Hohlbeere, f. malina, s. Himbeere.

Hohlborer, m. vssátko.

Hohldeichsel, f. dlubna.

Hohldocke, f. beym Schmied, kruhowna.

Höhle, f. dutost, cavitas. 2) skreyš, gesky-

né,

ně, spelunca; dim. das Höhlchen, gestkynka; der wilden Thiere, daupě, peleš, brloh, lustrum. 3) im Bergbaue, ein Trog von 12 Centnern, hyle.
Hohleisen, n. dlátko, wydlabacý železo, dlabátko, náraz.
Höhlen, v. a. dlabati, wydlabati, wykarbowati, s. Aushöhlen. 2) s. Hehlen.
Hohlen, v. a. v plawců, přitáhnauti. 2) fig. Athem hohlen, dýchati, oddychati, spiritum ducere; einen tiefen Seufzer, hluboce wzdechnauti; Brod, Briefe, pro chléb, pro psanj gjti, dogjti; přinesti chléb; einen hohlen lassen, dáti někoho zawolati, pro někoho poslati; der Henker hat ihn gehohlt, čert ho wzal; Rath hohlen, radu bráti, wzýti; der Tod hohlt uns alle, smrt nás wssecky pobere; sich Schläge hohlen, weyprask sobě vhoniti.
Hohlfeile, f. wydlabacý pilnjk.
Hohlgeschwür, n. střjl, s. Fistel.
Hohlhippe, f. trubička, swalený oplatek.
Hohlhobel, m. wybjrák, křiwolaký hobljk.
Höhlig, adj. daupnatý.
Hohlkehle, f. prutowni důlek, žlábek.
Hohlkehlhobel, m. žlábkowec.
Hohlkirsche, f. střemcha, s. Elsebeere.
Hohlkrähe, f. žluna, žluwa, s. Schwarzspecht.
Hohlmeißel, m. dlátko na hlubinu, wydlabacý dlátko.
Hohltaube, f. daupnáček, s. Holztaube.
Hohlunder, m. Holler, bez, (bzeyna), collect. bezowj, černý bez; mor. chebz, sambucus nigra, *Lin.* 2) der spanische Hohler, wlaský (modrý a bjlý) bez, syringa vulgaris, *Lin.*
Hohlunder=, bezowý, bzowý, mor. chebzowý, sambuccus; die Hohlunderblüthe, bezowý kwět, mor. kozyčky; gebackene Hollerblüthe, Hollersträubeln, kosmatice.
Hohlunderbeere, f. bezynka, bzynka, mor. chebzynka.
Höhlung, f. dlabánj. 2) dutina.
Hohlweg, m. auwoz, hluboká cesta.
Hohlziegel, m. kůrka, sskřidlice, žlabowice, mor. dutá střidlice.
Hohn, m. posměch, hana, rauhánj, potupný posměch, weysměssky, pl.
Hohnecken, v. a. posmjwati se, na zub bráti, katahowati.
Höhnen, v. a. haněti, pohaněti; posspjleti; vsskljbati se, wysmjwati se komu. Die Höhnerey, hanénj, weysměssky.
Hohngelächter, n. wysmjwánj, posměch, weysměssky, pl.
Höhnisch, adj. vssklibačný, posměwačný, rauhawý.
Hohnlache, f. ausměssky, vsmjwánj.
Hohnlächeln, v. n. vsmjwati se, vsskljbati se. Das Hohnlächeln, vsmjwánj.
Hohnlachen, v. n. vsskljbati se, rauhawě se smáti.
Hohnlacher, m. vssklibáček, wysměwáček.
Hohnsprecher, m. rubač, wysměwač.
Höke, Höker, m. hokynář, překupnjk; die — inn, hokyně, překupnice.
Hökerey, f. hokynářstwj.
Hökern, Höken, v. n. hokynařiti.
Hokus Pokus, n. keykljřstwj; Hokus Pokus machen, keyklowati, keykljřstwj prowozowati.
Holbe, f. in der Mühle, pauch.
Hold, adj. laskawý, přjwětiwý; přjzniwý; ein holdes Kind, roztomilé, spanilé djtě; er ist mir hold, gest na mne laskaw.
Holde, m. poddaný; die — inn, poddaná.
Holder, m. bez, s. Hohlunder.
Holdselig, adj. milostný, milý, ljbezný, ljbý, spanilý; adv. milostně, mile, ljbezně, ljbě, spanile.
Holdseligkeit, f. ljbeznost, spanilost, přjwětiwost.
Holfter, f. pauzdro na pistole.
Holla! hey!
Hölle, f. zwischen den Ofen und der Wand, pekelec. 2) in der Malzdarre, wčelesno. 3) fig. peklo, infernus.
Höllen=, pekelný, infernalis; der Höllenhund, pekelný pes, cerberus; die Höllenpforte,

pforte, brána pekelná. 2) Höllenangst, pekelný strach, neywětšj auzkost.

Höllenbrand, m. zatracenec, horaucnjk, pekelnjk. 2) bezbožnjk.

Höllenfarth, f. sstaupenj do pekel.

Höllenkind, n. horaucnjk, pekelnjk, m. pekelnice, f.

Höllisch, adj. pekelný, stygius, infernalis; adv. — ně.

Holm, m. bey Gerüsten, pauch. 2) kopec, chlum, collis. 3) ostrůwek, insula. 4) mjsto, kde ssiffy dělagj.

Holper, m. hruda, gleba; zmrazek. 2) drknutj.

Holperig, adj. hrudowatý; zmrazkowitý; kostrbatý.

Holz, n. dřewo, lignum; collect. dřjwj; drwa pl. dim. das Hölzchen, Hölzlein, dřjwko, mor. dřewce, dřewko; beschlagenes Holz, tesanice; verfaultes Holz, práchno; zu Holze werden, dřewěněti, zdřewěněti. 2) dřewo, strom, arbor. 3) les, dim. lesýk, sylua; ins Holz gehen, do lesa gjti.

Holz-, dřewnj dřewný; Holzmarkt, dřewnj trh. 2) dřewný; der Holzwurm, dřewný čerw, termes. 3) lesnj, do lesa, w lese; der Holzweg, cesta do lesa, w lese. 4) planý, f. Holzapfel, Holzbirn, 5) na dřjwj, s. Holzboden.

Holzapfel, m. pauchne, (paukle, pauchle), plané gablko; von der bittern Art, hořče, hořčátko; von der sauern, zmrzle, zmrzlátko.

Holzaxt, f. kálačka, kladnice, kladnj sekyra.

Holzbauer, m. podlessák, podlesák.

Holzbirn, f. polnička, planá hrusska.

Holzbock, m. zum Sägen, koza. 2) Feuerbock, kozljk. 3) tesař, cerambix, *L.* 4) kljšťt, ol. kléšť, připinák, ricinus.

Holzboden, m. půda na dřjwj, dřewnice.

Holzen, 1. v. a. dřjwjm obložiti; den Ofen, do pecy skládati. 2. v. n. dřjwj káceti, zbjrati, wozyti

Hölzern, adj. dřewěný, ligneus. 2) fig. ein hölzerner Mensch, sspalek, dub, nemehlo, nemotora.

Hölzermesser, n. kneyp na sspalječky.

Holzhacke, f. kladnice, s. Holzaxt.

Holzhacker, m. Holzhauer, drwosstěp.

Holzhäher, m. sogka, corvus glandarius. *L.*

Holzhandel, m. dřewařstwj; nákladnictwj; Holzhandel treiben, dřewařiti.

Holzhändler, m. dřewař; die — inn, dřewařka.

Holzhaufen, m. halda dřjwj, hranice mor. hraň.

Holzhof, m. dřewnjk, dřewárna.

Holzicht, adj. dřewnatý; das holzichte Wesen, die Eigenschaft, dřewnatost.

Holzkäfer, m. tesař, cerambix. *Linn.*

Holzkammer, f. dřewnice, dřewárna, mor. drwárna.

Holzkirsche, f. planá třessně, kyselice.

Holzkirschbaum, m. ptcawka, ptačnice, prunus cerasus avium. *Lin.*

Holzkrähe, f. žluna, žluwa černá, picus martius. *Lin.*

Holzlege, f. Holzstätte, dřewnice.

Holzmangold, m. hrussticka, limonka, pyrola rotundifolia. *Lin.*

Holzmast, f. žjr.

Holzmehl, n. čerwotočina.

Holzmeise, f. aupolnjk, černohlawá sykora, parus sylvaticus.

Holzplatz, m. nátoň; dřewnice.

Holzscheit, n. poleno, sstěpina, sstjpka, mor. sstjpa, drweno.

Holzschlag, m. kácenj dřjwj. 2) meyt, paseka.

Holzschlägel, m. palice dřewěná.

Holzschoppen, m. dřewnice, dřewárna.

Holzschreyer, m. sogka, s. Holzhäher.

Holzschuh, m. dřewěnek, trepka.

Holzschuhmann, m. dřewěnkář, trepkář.

Holzspälter, m. drwosstěp.

Holzsperling, m. sstěček, passer sylvestris, *Kl.*

Holzstätte, f. dřewnice, s. Holzplatz.

Holzstoß, m. halda, hranice dřjwj, mor. hraň.

Holztaube, f. daupnák, daupnáček, dubnák, palumbus, *Klein.*
Holztraube, f. tužebnjk, Oenanthe.
Holzung, f raubánj dřjwj. 2) les, lesyna.
Holzwagen, m. robotnjk; dim. robotnjček.
Holzwärter, m. hagný.
Holzwentel, f. svinka, s. Assel.
Holzwerk, n dřjwj; wěcy z dřjwj.
Holzwurm, m. červotoč, termes pulsatorium.
Honig, n. med, (ol. střed, strdj), mel.
Honig=, medowý, melleus; die Honigfarbe, medowá barwa. Honigsüß, sladký gako med.
Honigapfel, m. Süßapfel, sladátko.
Honigbau, m. medařstwj, medařenj.
Honigbauer, m. medař, mednjk, *Haj.*
Honigbiene, f. wčela, plasťnice, apis mellifera, *Lin.*
Honigbirn, f. medowka.
Honigfladen, m. Honigroß, plást, s. Honigscheibe.
Honiggeschmack, m medowina, medowá chuť.
Honigkelch, m. mednjk ✓ Nectarium, *Lin.*
Honigkuchen, m. medowec, medownjk; pernjk, s. Pfefferkuchen. 2) s. Honigscheibe.
Honiglese, f. plasťowánj, zbjránj medu.
Honigscheibe, f. Honigwabe, Honigtafel, plást strdi, (plástew, plástwa); sauš, favus.
Honigseim, m. střed, f. strdj, n.
Honigthau, m. medowice, mor. padlj.
Hopfen, m. chmel, humulus, *L.* Hopfen pflücken, chmel čkáti, sskubati; es ist Malz und Hopfen an ihm verlohren, nic nebude wjce do něho; das Bier hat zu viel Hopfen, to piwo gest přjliš chmelné.
Hopfen=, chmelowý, chmelničný; die Hopfenstange, chmelowá tyč; der Hopfensack, chmelničný pytel; der Hopfenzapfen, hlawička chmelowá.
Hopfen, v. a. dem Bier Hopfen geben, chmeliti.
Hopfenbau, m. chmelařstwj.
Hopfenbier, n. chmelnička.
Hopfengarten, m. Hopfenberg, chmelnice, chmelnjk.
Hopfenhandel, m. chmelařenj; Hopfenhandel treiben, chmelařiti.
Hopfenhändler, m. chmelař.
Hopfenkammer, f. sausek (na chmel), chmelárna ✓
Hopfenkeim, m. das Hopfenkeimchen, der Hopfenspargel, die Hopfensprosse, chmeljček.
Hopfenkorb, m. cyz (na chmel).
Hopfenpflanze, f. babka.
Hörbar, adj. hlasytý, slyssitedlný; adv. —tě, — ně.
Horchen, v. n. poslauchati, vssi nastawiti. 2) býti na posluchách.
Horcher, m. die — inn, kdo ge na posluchách.
Horde, f. orda, stádo, stawadlo. 2) fig. slota, zběř; petrowina; holota.
Hören, 1. v. a. slyssěti, poslauchati, poslechnauti, audire; fig. er höret nicht darauf, nedbá na to; nedáwá pozoru. 2. v. n. slyssěti, poslyssěti, vslyssěti; er hört schwer, nedoslcychá; sagen hören, doslcychati; sich hören lassen, dáti se slyssěti; laß hören, powěz, ať vslyssjme; das läßt sich hören, to dobře znj. Das Hören, slyssenj; Hören und Sehen, sluch a zrak.
Hörensagen, n. slyssenj; von Hörensagen, od slyssenj, ze sluchu, z lidských hub.
Hörer, m. slychač, posluchač; die — inn, posluchačka.
Horizont, m. obezřenj, prostornjk ✓ zreymjk ✓ s. Gesichtskreis.
Horizontal, adj. rownowážný, rowný.
Horn, n. pl. Hörner, roh, cornu; dim. das Hörnchen, Hörnlein, růžek; Hörner bekommen, rohatěti; zu Horne werden, zrohowatěti. 2) fig. sich die Hörner ablaufen, mudřeti, zmudřeti; in ein Horn blasen, spolu držeti, spiknauti se.
Hornamboß, m. rohatina.
Hornbaum, m. habr, s. Hagebüche.
Hörnen, v. a. mit Hörnern stoßen, trkati; gehörnt, rohatý.
Hörnern, hörnen, adj. rohowý, z rohu.
Hörnerträger, m. rohonoš, rohaun.
Horneule, f. Ohreule, kalaus, strix otus, *L.*
Hornfisch, m. Meernadel, gehla mořská, Esox Bellonæ, *Lin.*

Hornicht, adj. twrdý co roh, rohowitý. 2) lubowatý.
Horniß, f. srſſeň, mor. srſſleň, vespa crabro, *L.*
Hornkluft, f. Hornſpalte, ſſkulina, ſſtěrbina w kopytě.
Hörnlein, n. Hörnel, Hornaffe, ein Gebackenes, rohljk, rohljček. Ein Mann, der ſie verkauft, rohlikář, rohličkář; ein Weib, rohlikářka, rohličkářka.
Hornung, m. vnor, aunor, Februarius.
Hornungsblume, f. březowý kwět, Leucoium vernum, *Lin.*
Hornungsgans, f. vnorka.
Hornvieh, n. howězý dobytek, ſkot.
Hörſal, m. poſluchacý ſýň, poſluchárna *f.* auditorium.
Horſt, f. & m. chraſt, chraſtj; křowj; hauſſk. 2) hromada, kopeček. 3) bey den Jägern, hnjzdo, (drawých ptáků).
Horſten, v. n. hnjzditi ſe.
Hort, m. obs. ſkála, petra.
Hoſe, f. pl. die Hoſen, dim. das Höschen, kalhoty, ctnůſtky, poctiwice, ſpodky, pl. nábedrnj, braccæ, caligæ; ol. hace, feminalia; lange Hoſen, nohawice; leinene Hoſen, Unterhoſen, gatě; die Frau hat die Hoſen, panj panuge. 2) Des Federviehes, rauſy; gehoſte Taube, rauſný holub.
Hoſenband, n. vwazek v kalhot. 2) des engliſchen Ordens, podwazek.
Hoſenbund, m. ljmec v kalhot.
Hoſenklappe, f. Hoſenlatz, m. poklopec, poklápek, mor. ſchlopec, lac.
Hoſenpauker, m. polák.
Hoſentaſche, f. ſpodnj kapſa.
Hoſenträger, m. kſſandy, ſſle, pl. mor. ſſráky, pl.
Hoſpital, n. ſſpitál, ſ. Spital.
Hoſtie, f. hoſtye; oplatek, hoſtia.
Hott! interj. hat! Hott to, hat au.
Hoye, f. palice, beran.
Hub, m. zdwihnutj, zdwjhánj. Der Aufhub des Getreides, zdwjž.
Hube, f. lán, ſ. Hufe.
Hübel, Hügel, m. dim. Hübelchen, Hüblein, pahrbek, wrſſek, kopeček, pahorek, hrbol, chlumek, collis.
Hübſch, adj. hezký, pěkný, čacký, ſſumný, (in der Kinderſprache, čenčaný, činčaný, sl. čačaný), pulcher, venuſtus. adv. hezky, pěkně.
Hudel, m. wonuce, hadr.
Hudeln, v. a. hudlowati, břiditi, ledabylo (hala bala) dělati, odbýwati. 2) fig. teyrati, zle nakládati, moleſtare; laß mich ungehudelt, netrap mne, nech mne na pokogi, s pokogem.
Hudeley, f. hudlařſtwj, daremné djlo. 2) teyránj.
Hudler, m. hudlař, břidil, daremnjk, ničemný dělnjk.
Huf, m. kopyto, dim. kopeytko, ungula.
Hufe, f. lán, huba, manſus.
Hufeiſen, n. podkowa, ſolea ferrea.
Hüfener, Hüfner, m. lánjk.
Hufhammer, m. kowacý kladiwo.
Hufig, adj. kopyto magjcý.
Huflattich, m. dewěſyl, koňſké kopyto, podkowka, mor. podbjl, sl. bjlj, podbilek, Tuſſilago.
Hufnagel, m. podkownjk, podkownj hřebjk.
Hufſchlag, m. kowánj konj. 2) ſſlapota koňſká.
Hufſchmied, m. podkowář *f.*
Hüftbein, n. Hüftblatt, kyčelnj koſt.
Hüfte, f. kyčla, kyčle, coxa.
Hüftweh, n. kyčelnice, Iſchias.
Hügel, m. pahrb, pahrbek, bůrka, ol. chlum, chlumec, collis, ſ. Hübel.
Hügelig, adj. kopcowatý, pahrbčitý, pahrbkowatý.
Huhn, n. kuře, die Hühner, kuřata, pullus gallinaceus; dim. das Hühnchen, kuřátko. 2) Hühner, ſlepice, ol. kaury, gallinæ; das wälſche Huhn, krůta, topka. 3) korotwe.
Hühner-, kuřecý, ſlepičj; der Hühnermiſt, ſlepičj trus. 2) kuřj, das Hühnerauge, kuřj ril, kuřj oko. 3) korotwj; das Hühnerſchrot, korotwj broky, broky na korotwe.

Hühner-

Hühnerdarm, m. Hühnerbiß, žabinec, ptačinec, alsine media, *Lin.* 2) kuřjstřewce, kuřjmor, anagallis.
Hühnergeyer, m. Hühnerdieb, slepičák, sl. krſſák, vultur albicans, *Kl.* 2) luňák, milvus.
Hühnerhandel, m. krosnářſtwj, drůbeřnictwj.
Hühnerhändler, m. Hühnermann, kuřatnjk, slepičkář, drůbeřnjk, krosnář, mor. kuřacnjk, sl. kuřenčář, hydař. Die—inn, kuřatnice, drůbeřni e, slepičkářka, krosnářka.
Hühnerhaus, n. Hühnerſtall, kurnjk; sl. koterec.
Hühnerklee, m. Hühnerkohl, mateřjdauſſka, s. Quendel.
Hühnerkorb, m. kukané, (kukáň), sl. krosna.
Hühnerlaus, f. čmeyr, wčelka, pediculus gallinæ, *Lin.*
Hühnerſtange, f. řád, hrada, sl. hrada.
Hühnerſteige, f. posada, hrád, dim. posádka.
Hühnerwärter, m. slepičnjk.
Huhu, m. weyr, s. Uhu.
Hui, interj. nuže! hug, huy. In einem Huj, w okamženj.
Hujen, v. n. huyknauti.
Huld, f. laſkawoſt, dobrotiwoſt, přjzeň, miloſtiwoſt.
Huldigen, v. a. přjſahu wěrnoſti ſkládati, ſložiti, holdowati. Die Huldigung, přjſaha wěrnoſti, holdowánj.
Huldreich, adj. laſkawý, miloſtiwý; adv. —wě
Hülfe, f. pomoc, auxilium; dim. pomůcka; Hülfe leiſten, ſpomocy, pomocy přiſpěti.
Hülflich, adj. nápomocný.
Hülflos, adj. opuſſtěný; adv. bez pomocy.
Hülfreich, adj. nápomocný. 2) aučinný, služebný.
Hülfs=, na pomoc, k pomocy; Hülfsvölker, nápomocný lid. Hülfswort, pomocné ſlowo.
Hülfsbrief, m. liſt dopomahacý, litteræ executoriales.
Hülfsmittel, n. die Hülfsquelle, proſtředek k ſpomoženj, pomoc.
Hülfsvölker, pl. lid nápomocný.
Hülfszwang, m. dopomoženj, executio.
Hülle, f. zaſtřenj, obwinutj, obal, obálka; des Kopfes, rauſſka, plachetka, kukle; die Hülle und Fülle, co hrdlo ráčj, hojnoſt wſſeho.
Hüllen, v. a. zakryti, obaliti, zaobaliti, zawinauti, zabaliti, obeſtřjti, zaſtřjti.
Hülſe, f. bodlawá palma, s. Stechpalme.
Hülſe, f. ſſeſſulina, luſſtina; dim. das Hülschen, Hülſelein, luſſtinka, kožka. 2) In der Stampfmühle, opiſſky, mor. opěſſky. 3) Hülſen der Weinbeeren, matoliny, pl. komjny, vinacea. 4) der Getreidekörner, ſſupina, ſſupka, plewa, pljwa, gluma; mjſſek, folliculus. 5) die Schote, luſk, mor. ſtruk, legumen. 6) An der Uhr, trubka; beym Sporer, matka, poſſwa.
Hülſen, v. a. laupiti, laupati, wylupowati.
Hülſenfrucht, f. wařenj, wařiwo.
Hülſig, adj. luſſtinowatý.
Hummel, f. čmel, čmelák, dim. das Hummelchen, čmeljk, medogedka, apis terreſtris, *L.* 2) traut, traup, trubec, s. Drohne. 3) das Hummelchen, eine Art von Sackpfeifen, bzýkalky, pl.
Hummen, v. n. bzýti, bzučeti, wučeti, s. Summen.
Hummer, m. neywětſſj mořſký rak, cancer gammarus, *Lin.*
Humpe, f. korbel.
Hümpel, m. pahrbek, kopeček.
Humpeln, Humpen, v. n. kulhati, pokulhawati.
Hümpler, m. Stümper, kazyſwět, hudlař, sl. humplěř, kontář.
Hümſen, v. n. bzučeti, bručeti. Das Humſen, Gehumſe, bručenj.
Hund, pes, canis; sl. koluha, kuňžnjk; dim. das Hündchen, Hündlein, pſyk, pſýček, peyſek, pſýče, pſyčátko; ein junger Hund, ſſtěně, (ſſtěnec), dim. ſſtěňátko; ein großer, grober Hund, pſiſko. 2) fig. Viele Hunde ſind des Haſen Tod, mnoho chrtů zagečj ſmrt, proti palicy nenj ſſermu;

es wird ihm bekommen, wie dem Hunde das Grasfressen, zažige toho, co pes meydla. 3) Im Bergwerke, gazyk; beym Binder, kljssté.
Hundert, num. card. sto, centum; hundert Mal, stokrát; das Hundert, sto, gedno sto.
Hundert=, sto=; hundertäugig, adj. stooký; hundertblätterig, adj. stolistnj; hundertfach, hundertfältig, stonásobný, adv. — ně; hundertjährig, stoletý, ein hundertjähriger Greis, stoletnjk.
Hunderterley, adj. na sta, (sterý?).
Hundertste, adj. stý, centesimus.
Hündinn, f. tjsta, psyce, čubka, fena, mor. suka.
Hündisch, adj. pesky, psowský, caninus, adv. — sky; hündisch werden, opseti se.
Hunds=, psý, caninus; der Hundskohl, psý kapusta; die Hundstage, psý dni, dies caniculares; die Hundsfliege, psý moucha. 2) gako pes; hundsmager, suchý gako pes.
Hundsbaum, m. swjd, s. Hartriegel. 2) zymoleyz, s. Heckenkirsche. 3) krussina, s. Faulbaum. 4) řessetlák, s. Kreuzdorn.
Hundsbeere, f. psý gahoda; gahůdka swjdowá.
Hundsfott, m. zlosyn, (huncfat), z kurwy syn, tasskář.
Hundsföttisch, adj. pesky, tasskářský.
Hundsfötterey, f. pesstwj, psowstwj, tasskářstwj.
Hundsführer, m. psowod, holota.
Hundsgestank, m. psyna, psowina.
Hundshaut, f. psyna; dim. psynka.
Hundshödlein, n. žežhulka, s. Knabenkraut.
Hundsjunge, m. psowod, holota.
Hundskamille, f. psý rmen, smrdutý rmen, Anthemis cotula, *L.*
Hundskopf, m. psý hlawa. 2) psohlawec, psýhlawec, Cynocephalus. 3) hledjk, wlčj huba, Antirrhinum Orontium, *Lin.* 4) psohlaw, s. Seewolf.
Hundskürbis, m. střjkawá tykwice, momordica Elaterium, *Lin.*
Hundslaus, f. kljssť, sl. kléssť.
Hundspetersilie, f. kozý pysk, s. Gleiße.
Hundsrose, f. sspek, s. Hagerose.
Hundsrübe, f. posed, s. Zaunrübe.
Hundssattel, m. odraz.
Hundsstall, m. Hundszwinger, psynec.
Hundsstern, m. psý hwězda, Sirius.
Hundstod, m. psýmor, womég.
Hundsvogt, m. psář.
Hundszahn, m. sspičák, kel; ein hundszähniges Lamm, zubkyně.
Hundszunge, f. psý gazyk, cynoglossum.
Hunger, m. hlad, hladowitost, fames; Hunger haben, hlad miti, lačněti; den Hunger stillen, nagjsti se, nasytiti se; Hungers sterben, hladem vmřjti. 2) fig. hladowitost.
Hungerblume, f. zlatý kwět, chrysanthemum segetum, *Lin.*
Hungerig, hungrig, adj. hladowý, hladowitý, mor. hladný, famelicus; ich bin hungrig, chce se mi gjsti, lačnjm, esurio; hungrig werden, wyhladowěti, zlačněti; adv. — wě, — tě.
Hungerleider, m. mřihlad.
Hungern, v. n. lačněti; hladowěti, hlad miti; mich hungert, chce se mi gjsti. 2) hlad trpěti; sich reich hungern wollen, bohatstwj hladem odemřjti; er soll hungern, nech ť se postj, ať nic negj; er läßt seine Leute hungern, nedá se lidem swým nagjsti, hladem ge mořj.
Hungersnoth, f. hlad, drahota, nauze.
Hungertuch, m. am Hungertuche nagen, hlad a nauzy třjti.
Hunzen, v. a. Aushunzen, peskowati, wypeskowati, gebati, řjskati někomu. 2) kazyti, zkazyti, břiditi, s. Verhunzen.
Hüpfen, v. n. skočiti, skákati, poskočiti, poskakowati; hüpfend, skakawý, adv. — wě. 2) fig. vor Freude, plesati, exultare. Das Hüpfen, skákanj, poskakowánj, plesánj.
Hüpfer, m. poskakowač.
Hürde, f. ljsa, (ol. lésa), ljsy, pl. crates; dim. ljska; die Darrhürden, ljsky; die Schaf=

Schafhürden, obrada owčj, ſtawadlo polnj, mor. ſalaš, ſeptum.

Hure, f. kurwa, dim. kurwice, meretrix; newěſtka, běhna, zběhlice, ſmilnice, sl. ſajba, ſuka, impudica; öffentliche Hure ums Geld, popeněžnice, haldecká kurwa, proſtibulum; Soldatenhure, woganka, woganda, laryně, ſcortum; zur Hure machen, zkurwiti, zmrhati; zur Hure werden, zkurwiti ſe, zmrhati ſe.

Huren, v. n. kurwiti ſe; ſmilniti, (ol. wiliti), čubčiti ſe, pſýti ſe.

Huren=, kurewſký; das Hurenlied, kurewſká pjſeň; das Hurenleben, kurewſké žiwobytj; Hurenglück, pſý ſſtěſtj, ſlepé ſſtěſtj.

Hurenhaus, n. pſynec, čubčinec, kurewſký domek, hampeys, kurewna, lupanar.

Hurenjäger, m. kurewnjk, hampeyſnjk; der den Jungfern nachjaget, pannář; den Frauen, ženář; den Wittwen, wdowář.

Hurenkind, n. z kurwy ſyn, z kurwy dcera, kurewſké djtě, panchart, foem. panchartice; deſſen Mutter und Großmutter eine Hure war, cwikýř.

Hurenneſt, n. pelech; peleš kurewſká.

Hurenpack, n. pſyna, holota, luza, neřeſt, chamradina.

Hurenſtrang, m. barwjnek, clematis vitalba, *L.*

Hurenwirth, m. ſwodnjk, ruffián, leno; die — inn, ſwodnice, ruffiánka, lena.

Hurenwirthſchaft, f. ſwodnictwj, ruffiánſtwj, lenocinium.

Hurenwurz, f. kapradj, ſ. Farnkraut.

Hurer, m. kurewnjk, newěſtkář, kurwář; ſmilnjk, sl. kurwáč, ſcortator.

Hurerey, f. kurwenj, kurewſtwj, kurewnictwj; ſmilſtwj, ſtuprum.

Hurisch, adj. kurewſký, ſmilný; adv. — ſky, — ně.

Hurten, v. a. vdeřiti, drbnauti.

Hurtig, adj. hbitý, ochotný, čjlý, promtus, agilis; adv. — tě, — ně; chutně, ſpěſſně; honem.

Hurtigkeit, f. hbitoſt, ochotnoſt, čjloſt.

Huſar, m. huſar. Der Huſarenſattel, huſarſké ſedlo.

Huſch, interj. hr! hrk!

Huſch, m. pohroma. Die Huſche, ein Hulſcher, facka, (faňora).

Huſchen, 1. v. a. faňoru dáti, wytjti, wyſſinknauti. 2. v. n. hrknauti, auprkem, hrkem, ſpěſſně ſe hnauti, tihnauti.

Huſten, v. n. kaſſlati, krchlati; pokaſſláwati, tuſſire.

Huſten, m. kaſſel, káſſel, tuſſis.

Hut, m. klobauk, sl. ſſirák, pileus; dim. das Hütchen, Hütlein, klobaucek; einen Hut tragen, w klobauce choditi; ein aufgeſtülpter Hut, založený klobauk. 2) fig. ein Hut Zucker, homole cukru meta ſacchari.

Hut, f. ochrana, ſtráž, pozor; auf ſeiner Hut ſeyn, mjti ſe na pozoru. 2) paſtwa, paſenj. 3) paſtwiſſtě, paſtwina, paſtwiſko, paſcuum; eine gemeine Hut, občizna, občina.

Hut=, na klobauk: das Hutband, pentle na klobauk; die Hutſpitze, tytljk, (rob, ſſpice) v klobauku; der Hutſtock, palice na klobauk.

Hüten, v. a. páſti, páſati, paſcere. 2) hljdati, tueri, cuſtodire; ich kann ihn nicht immer (genug) hüten, nemohu ſe ho dohljdati. 3) fig. das Bett hüten müſſen, nemocy z poſtele, ležeti w poſteli pro nemoc. 4) v. rec. ſich hüten, na pozoru ſe mjti, warowati ſe, wyſtřjhati ſe, ſtřjcy ſe; hüte dich, daß du nicht fällſt, dey pozor, abys nevpadl; hüte dich, ſtřez ſe! hleď ſe!

Huter, m. klobaučnjk, ſ. Hutmacher.

Hüter, m. hljdač, cuſtos; die — inn, hljdačka.

Hutkrempe, f. Hutſtülpe, f. křjdlo, ſtřecha, hrana, ohyb, facka; ein Hut mit drey Krempen, klobauk na tři facky.

Hutmacher, m. klobaučnjk, sl. ſſiráčnjk, pilearius; die — inn, klobaučnice.

Hutmachergeſell, m. klobaučnický towaryš.

Hutmacherhandwerk, n. klobaučnictwj, klobaučnické řemeſlo.

Hutsche, f. haupačka.
Hutschen, v. n. klaužnauti. 2) haupati se, s. Schaukeln.
Hütte, f. bauda; dim. Hüttchen, Hüttlein, budka. 2) fig. chalupa, katrč, casa; dim. chalaupka. 3) der Bergleute, kawna. 4) Eine Glas-oder Eisenhütte, huť, officina.
Hüttenmeister, m. hutmistr, hutnjk.
Hüttenleute, pl. hutnjcy.
Hüttenrauch, m. otreydh.
Hüttenschreiber, m. hutnj pjsař.
Hutung, f. pastwa, pastwisstě.
Hutweide, f. pastwa, pastwisstě, pastwisko, mor. pastewnjk.
Hutzel, f. sussené gablka a hrussky. 2) Birn- oder Aepfelspaltel, křjžalka.
Hyacinth, m. Jacynt, Hyacynt; von Hyacinth, hyacyntowý.
Hyacinthe, f. březnowý kwět, Hyacynt.
Hydraulik, f. wodnářstwj.
Hydrauliker, m. wodnář.
Hypothek, f. gistina, zástawa, hypotheca.

I, der Selbstlaut.

Ibe, f. tis, s. Eibe.
Ibisch, m. wysoký slěz, s. Eibisch.
Ich, pron. pers. gá, ego; ich war, byl gsem, (ohne gá).
Ichheit, f. gástwj?
Idee, f. podobizna; obraz, (twar?) idea.
Idiot, m. nedowk, neočený; sprosták.
Igel, f. gežek, obs. gež, erinaceus. 2) Blutigel, pigawka, s. Egel.
Igelklette, f. lupen menssj, s. Spitzklette.
Igels-, gežkowý; die Igelskolbe, gežkowá palice; die Igelshaut, gežkowá kůže, gežowina.
Igelsknospen, die Igelskolbe, f. ssparǧán, sparganium, *L.*
Igelskraut, n. střjkawá tykwice, s. Eselsgurke.
Ihm, dat. pron. pers. gemu, mu, ei. Gieb es ihm, dey mu to; ihm wollen wir es sagen, gemu to powjme, s. Er.
Ihn, accus. pron. pers. geho, ho, geg, eum, s. Er.
Ihnen, dat. plur. gim, gjm, eis.
Ihr, ihre, ihr, pl. ihre, pron. posses. pers. fœm. sing. gegj, ejus.
Ihr, ihre, ihr, pron. poss. pers. omn. gen. plur. gich, gegich, eorum, earum.
Ihr, pron. pers. plur. wy, vos. Werdet ihr kommen? přigdeteli pak?
Ihre, der, die, das Ihre, s. Ihrige.
Ihrer, gen. pron poss. sing. gj, (fœm.) 2) genit. pron. poss. pl. gich, eorum, earum. Ihrer waren zehen, deset gich bylo.
Ihrethalben, ihretwegen, ihretwillen, pro nj, gj k wůli (sing. fœm.) 2) pro né (plur.) gim k wůli.
Ihrige, der, die, das Ihrige, gegj, (foem.) swůg, (recipr.) gegj. Sie fordert das Ihrige, žádá swé wěcy. 2) gegich, (plur.) swůg, Thun sie das Ihrige, dělagj swau powinnost, swau wěc; ich bin der ihrige, gsem gegich (přjtel).
Ihro, poss. wasse, gegich; Ihro königl. Hoheit, wasse králowská wywyssenost. 2) gegj, (foem.). 3) geho, (masc.) besser Seine.
Ihrzen, v. a. wykati; wir ihrzen einander, wykáme sobě.
Illuminiren, v. a. oswěcowati, oswjtiti; den Garten, zahradu oswjtiti; illuminowati, illuminirowati.
Illumination, f. oswjcenj, oswěcowánj; illuminacý, s. Beleuchtung.
Ilme, f. gilma, gilm, gilem; waz, ulmus campestris, *L.* s. Ulme.
Ilse, f. gelec, ges, s. Alose.
Iltis, m. & n. tchoř, (schoř, zhoř), mustela putorius, *L.*
Iltiß-, tchořowý, (schořowý, zhořowý); der Iltißbalg, tchořowá kůže; die Iltißfalle, sklopec na tchoře.
Im, (in dem), w, in; im Garten, w zahradě, s. In.
Imbiß, n. snjdanj, chlebowánj, s. Anbiß.

Imker, m. wčelař, s. Biener.
Imkerey, f. wčelařstwj, s. Bienenzucht.
Imme, f. wčela, s. Biene.
Immenhaus, n. wčeljn; Immenstock, aul; Immenwolf, wlha, s. Bienenhaus, u. s. f.
Immer, adv. wždy, wždycky; ich dachte immer, er würde —, měl sem wždy za to, že—. 2) pokaždé; ich erschrecke immer, pokaždé se leknu. 3) stále, pořád; man höret immer etwas Neues, pořád se něco nowého slyssj; es regnet doch immer, wždyť pak pořád prssj. 4) ť, ž; dennoch ist er immer klüger, als du, předce gest rozumněgssj než ty; wo mag er doch immer seyn, kdež pak gest; legen sie immer noch was zu, gesstě něco přidagj; er mag es immer behalten, nechť sy to nechá, ať sy to nechá; er kann immer gehen, ať gde. 5) gakkoli, byť, ačkoli; so arg du immer bist, ačkoli zlý gsy. 6) zatjm; ich will immer gehen, zatjm půgdu.
Immerdar, adv. vstawičně, bez oddechu, bez přestánj.
Immerfort, adv. pořád, neustále.
Immergrün, n. zelenec, barwjnek, zymostráz; sl. zymozelen, vinca, s. Sinngrün.
Immerhin, adv. s. Immerfort. 2) wždy; wer böse ist, der sey immerhin böse, kdo gest zlý, ať gest wždy. 3) meinetwegen, pro mne; es kann immerhin geschehen, pro mne, nechť se to stane.
Immerkuh, f. die eiserne Kuh, železná kráwa.
Immermehr, adv. pořád, s. Immer. 2) Jemals, někdy, kdy.
Immerwährend, adj. vstawičný, wždy trwagjcý; wěčný; adv.—ně.
Immerzu, adv. neustále, bez vstánj, s. Immer.
Immitelst, conj. zatjm, podtjm, mezy tjm, s. Indessen.
Impfen, v. a. sstěpowati, raubowati, rohowati; Blattern einimpfen, wsstjpiti. Die Impfung, sstěpowánj; der Blattern, wsstjpenj.
Impfer, m. sstěpař; der Blattern, wsstjpitel ?
Impost, m. clo, plat, daň.
In, præp. w, (v), we; in der Stadt, w městě; im Namen, we gméno; im (in dem) vorigen Jahre, wloni, loňského roku. 2) na; in dieser Welt, na tom swětě; das Pferd im Zaume halten, koně na vzdě držeti; im Wege stehen, státi na cestě, w cestě býti; in Gold haben, na zlatě mjti; in fünf Stücke zerschlagen, na pět kusů roztlaucy; in die Breite, in die Quere messen, na ssjř, na přjč měřiti; in die Armuth gerathen, na chudobu přigjti; im Anfange, na počátku, w počátku. 3) za; in meiner Jugend, za mé mladosti; in einer Stunde, za hodinu; in der Zeit, za onoho času; in Jahres Frist, za rok, w roce. 4) do; das Wasser in den Brunnen tragen, wodu do studnice nosyti; in die Stadt, in den Wald gehen, do města, do lesa gjti; in die Augen stechen, do očj pjchati; in die Nacht arbeiten, do nocy dělati; ins (in das) Feuer, do ohně. 5) z; in guter Absicht, z dobrého aumyslu; in Ansehung, z ohledu. 6) po; im guten, po dobrém; in der Stube auf und ab —, po swětnicy (pokogi) sem a tam —; im Walde, in der Stadt herumlaufen, po lese, po městě běhati. 7) při; im Mondscheine herumgehen, při měsýcy (měsjčku) se procházeti. 8) im Ueberfluß, in Armuth leben, dobře, bjdně žiwu býti; im Stehen, Laufen, u. s. f. reden, stoge, leže, a t. d. mluwiti; im übrigen, ostatně; in der Nähe, blízko, na blízce, nedaleko; in der Ferne, daleko, z daleka, podál, opodál; in aller Frühe, časně ráno, ranicko, z rána; in Wahrheit, w prawdě, oprawdu; in der That, skutečně, w skutku; im künftigen Jahre, budaucý rok; in dieser Zeit, toho času; in der Nacht, w nocy, nočnjho času; in diesem Jahre, letossnjho, tohoto roku, letos; im Weine, im Biere, u. s. w. sich betrinken, wýnem,

nem, piwem, a t. d. opiti se; im Besitze seyn, něčjm wládnauti; in Sorgen stehen, strachowati se; obáwati se; im Lichte stehen, zaclánèti; in meinem ganzen Leben, za swého žiwobytj, co žiw gsem.
Inbegriff, m. obsaženj, obsah.
Innbrunst, f. wraucnost, horliwost.
Innbrünstig, adj. horliwý, wraucý, wraucný; adv. — wě, — ně.
Innbrünstigkeit, f horliwost, wraucnost.
Indelt, n. Inlich, sowek.
Indem, conj. když, cum. 2) weil, poněwadž, quia.
Indessen, Indeß, conj. zatjm, interim; když, interea dum. 2) nicméně, nihilominus.
Indian, m der Indianer, indyán, krutåk, kopan, mor. moråk; (foem) krůta, topka.
Indult, m. průtah, lhůta. 2) dowolenj.
Ineinander, adv. w hromadě, do hromady, do sebe, s. Einander.
Infanterie, f. pěchota, pěssi lid, pedites.
Infanterist, m. pěssec, pěssi, (pěchaun).
Insel, f. infule, biskupská čepice.
Ingber, (Ingwer, Imber), m. zázwor, sl. dumbjr, zingiber.
Ingber =, zázworowý; s zázworem.
Ingeheim, adv. skryté, pokradmo, tagmo, s ukromě.
Ingenieur, m. inžinýr, zeměměřič?
Ingleichen, conj. též, také, nápodobně.
Ingrün, n. zelenec, zymostráž, s. Immergrün, Wintergrün.
Inguß, m. wlitj, wljwánj, s. Einguß.
Inhaben, v. n. w mocy mjti, držeti, wládnauti něčjm.
Inhaber, m. pán, držitel, wládař; die — inn, panj, držitelkyně, wládařka.
Inhaftiren, v. a. wsaditi do wězenj, do wazby dáti, wězyti.
Inhalt, m. obsaženj, obsah, sumownjk. 2) weynos.
Inhalten, v. a. w sobě držeti, mjti, s. Inne halten, Einhalten.
Injurie, f. bezprawj, křiwda, zlehčenj na cti.
Inländer, m. domácý, zdegssi, ol. zemek, z nassi země, zeměnjn, indigena. Die — inn, zeměnjnka?
Inländisch, adj. zdegssi, domácý, zemský.
Inleute, pl. podruzy, s. Inmann.
Inlied, n. sowek, s. Indelt.
Inliegen, v. a. inliegendes Schreiben, přiložené, wložené, w giném ležjcý psanj.
Inmann, m. podruh, nágemnjk, inquilinus. Die Infrau, podruhyně, nágemnice.
Inmittelst, conj. zatjm, s. Immittelst.
Inne, adv. w prostředku; wnitř, interne; mitten inne, vprostřed. 2) mit Zeitwörtern:
Inne haben, ein Gut, statek mjti, držeti.
Inne bleiben, doma (tam) zůstati.
Inne behalten, v sebe podržeti, zadržeti.
Inne halten, přestati, s. Einhalten.
Inne werden, dozwěděti se, wyzwěděti, poznati; znamenati; sl. obadati, zbadati.
Innen, adv. wnitř, intus; w něčem, (w domě), intra; von innen, z wnitřku; nach innen, do wnitř.
Inner, præp. w, s. In, Innerhalb.
Innere, adj. wnitřnj; das Innerste, wnitřnost; aus dem Innersten seines Herzens, z gruntu srdce swého.
Innerhalb, part. mezy, wnitř, vprostřed, inter; die Wiesen liegen innerhalb der Gränze, luka ležj mezy hranicemi; innerhalb der Kirche, wnitř kostela. 2) fig. w, za, intra; innerhalb zweyer Stunden, za dwě hodiny.
Innerlich, adj. wnitřnj, internus; adv. — ně, wnitř, w sobě.
Innig, adj. wnitřnj, srdečný, vpřjmný, intimus; auf das Innigste, co neywjce, neysylnégi, na neywyš; adv. srdečně; herzinnigst, z gruntu, z hlubokosti srdce.
Innigkeit, f. wnitřnost, srdečnost, hlubokost, horliwost.
Inniglich, adj. srdečný, vpřjmný; adv. — ně, z celého srdce, z wnitřnosti srdce, neyhorliwégi.
Innung, f. cech, pořádek; der Innungspfennig, cechownj plat.

Insaß,

Insaß, m. obywatel, vsedlý obywatel.
Ins, in das, do, s. In.
Insbesondere, adv. obzwlásstně, zwlásstně, zwlásstě.
Inschlitt, n. Inselt, lůg, (log), sebum, s. Unschlitt.
Inschrift, f. nápis, inscriptio.
Insect, n. žjžala, dim. žjžalka; hmyz; (zeměplaz, reptile), s. Ungeziefer.
Insel, f. ostrow; das Inselchen, ostrůwek, sl. syget, syhet, sohot, insula.
Insgeheim, adv. tagně, s. Geheim.
Insgemein, adv. obyčegně, wůbec, obecně.
Insgesammt, adv. wesměs; wssichni spolu, žádného newynjmage.
Insiegel, m. pečet; (sekryt), s. Siegel.
Insofern, adv. pokud, s. Fern.
Insonderheit, adv. obzwlásstně; mezy giným.
Insonders adv. obzwlásst, s. Besonders.
Inständig, adj. snažný, vstawičný; adv.—ně.
Instanz, f. instancy, auřad.
Inste, m. Instmann, podrub, s. Inmann.
Instehen, v. n. nastáwati; instehend, nastáwagjcý, přjssti.
Inster, n. okružj, droby, intestina.
Instinct, m. wnitřnj wnukánj, hnutj, puzenj, instinctus.
Instrument, n. strog, nástrog, nádobj; die Instrumental-Musik, hudebnj muzyka; muzyka s nástrogi. 2) pjsemnost, spis, hamfesst, documentum.
Interdict, n. zapowěděnj, zastawenj služeb Božjch.
Interessant, adj. důležitý; adv.—tě.
Interesse, n. vžitek; důležitost, wážnost.
Interessen, pl. aurok.
Interessiren, v. n. týkati se; záležeti; interessirt, s. Eigennützig.
Interjection, f. mezyslowce, s. Zwischenwort.
Intrigue, f. pleticha, pletka; Intriguenmacher, pletichář, pletkář.
Invalide, m. inwalita; das Invalidenhaus, inwalitský dům.
Inventarium, n. inwentář, popis, popsánj.
Investiren, v. a. vwesti w auřad (duchownj.)
Investitur, f. vwod, auwod; das Investiturrecht, vwodnj práwo.
Inwärts, adv. downitř, s. Einwärts.
Inwendig, adj. wnitřnj; das Inwendige, wnitřek, wnitřnost; adv. wnitř, wnitřku, wnitřně.
Inwohner, m. bydlitel, obywatel, (ol. bydlec); podruh, s. Einwohner, Inmann. Die — inn, obywatelkyně, podruhyně.
Inzicht, f. potah, znamenj.
Inzwischen, conj. zatjm, mezy tjm, s. Indessen.
Iper, f. gilm, gilma, vlmus, s. Ulme.
Irden, adj. hliněný, hrnčjřský; ein irdener Topf, hliněný hrnec; irdene Gefäße, hrnčjřské nádobj.
Irdisch, adj. zemský, zemnj, zemnatý, pozemský. 2) fig. wezdegssj, časný, swětský.
Irgend, adv. někde, kdesy; irgend wo, někde, alicubi; irgend wohin, někam, aliquo. 2) někdy, kdy. 3) snad; wenn es irgend nöthig seyn sollte, kdyby toho snad potřebj bylo. 4) as, er ist irgend vor einer halben Stunde hier gewesen, byl zde as před půl hodinau. 5) irgend ein, který, gaký, něgaký; irgend etwas, něco; hast du irgend was Böses begangen, dopustillis se čeho (něgakého) zlého; ist irgend ein Schmerz, geli která bolest; irgend jemanden nichts abschlagen können, nemocy žádnému ničehož (nic) odepřjti.
Irre, adj. bludný, mylný. 2) fig. pomatený, zmatený, trhlý, possetilý, zblázněný. adv. — ně. 2) mit Zeitwörtern:
Irre gehen, blauditi, zblauditi, zablauditi.
Irre machen, (jemanden), meyliti (někoho), zmeyliti, másti, pomásti; w blud vwesti; zawesti.
Irre werden, meyliti se, másti se, rozpačiti se; ich bin an ihnen irre, o nich gsem mylen; ich bin ihn irre gegangen, pohřessil gsem ho, byl sem ho mylný.
Irre reden, blázniti, pomateně mluwiti.
Irre, f. blud, blauzenj, zmeylenj, omeylenj; in der Irre gehen, blauditi; er

ging

ging in der Irre, pogal ho blud, dostal wlčj mhu. 2) bludná cesta.

Irregulár, adj. nestegný, nerowný, nestegných hran, nestegnéhranný? 2) bezprawidlný? adv. — né, bez prawidla.

Irregularitát, f. nestegnost, bezprawidlnost.

Irren, 1. v. a. irre machen, turbare, meyliti, másti, zawesti, swésti. 2) překážeti. 2. v. n. errare, blauditi, zablauditi, taulati se; ein irrendes Schaf, bludná owce. 3. v. rec. sich irren, meyliti se, klamati se; chybiti, chybowati; bludné, scestné smeyssleti; darinn haben sie geirret, w tom pochybili.

Irrgang, m. bludná cesta.

Irrgarten, m. bludná zahrada, Labirynt.

Irrgeist, m. bludnjk, bludný duch. 2) nepobuda, wěčný žid.

Irrgläubig, adj. bludný v wjře, blaudjcý; adv. — né. Ein irrgläubiger Mensch, bludnjk, bludař.

Irrig, adj. bludný, mylný. 2) scestný. 3) falessný, neprawý; adv. falessné, neprawé.

Irrlehre, f. blud, bludné včenj, bludařstwj.

Irrlehrer, m. bludař, rozsewač bludů.

Irrlicht, n. swětýlko, swětlice, bludička, mor. swětlonoš.

Irrstern, m. bludná, nestálá hwězda, planeta.

Irrthum, m. blud, omyl, meylka, chyba; poblauzenj, error.

Irrung, f. zmeylenj, meylka, omyl.

Irrwahn, m. falessné důmněnj; blud.

Irrweg, m. omylná, bludná cesta; nescestj.

Irrwisch, m. swětýlko, s. Irrlicht.

Irte, f. řad; seine Irte bezahlen, swůg řad zaplatiti, s. Zeche.

Isopp, m. yzop, hyssopus; von Isopp, yzopowý.

Ist, v. aux. 3. pers. sing. gest. s. Seyn.

Itzt, Itzo, Itzund, Itzunder, s. Jetzt.

Ive, f. der Ivenbaum, tis, s. Eibe. 2) Ivenlaub, břečtanowé listj, s. Epheu.

J, der Mitlaut.

Ja, adv. ano, tak; haben sie ihn gesehen? Ja, widěli ho? ano. Sie wissen es ja, wždyť (dyť) to wědj; mor. weť; ja, es ist so, tak gest. 2) wssak; ich habe dich ja gesehen, wssak (gak) gsem tě widěl; ale, utique; mich dürstet ja nicht, ale mně se nechce pjti. 3) sage es ja Niemand, neřjkeyž to žádnému; verliere es ja nicht, neztratiž toho; wenn er ja nicht bleiben will, so mag er gehen; nechceli zůstati, ať gde; ja was wollt' ich sagen, medle co pak sem chtěl řjcy; ja wohl, ba, ano, arcyť, owssem; ja sogar, nýbrž, alebrž, anobrž, quin imo.

Jachern, v. n. nadjrati se, dowáděti.

Jacht, f. hončj, střelčj lodj.

Jachzorn, m. náhlost, prchliwost, s. Jähzorn.

Jacke, f. halena, (saska), hazuka; das Jäckchen, žiwůtek, kabátek.

Jacobiner, m. Jakubjn.

Jacobsbirn, f. jakubka, gakubinka.

Jacobsblume, f. kwět s. Jakuba, přjmětné kořenj, starček wětssj, senecio Jacobæa, *L.*

Jacobsstab, m. pautnická hůl. 2) S. Jakuba hůl, cingulum Orionis.

Jacobsstraße, f. s. Milchstraße.

Jagd, f. low, honba, hon, dospělost k honěnj, mysliwost; naháňka, venatio. 2) der Jagdbezirk, lowisstě. 3) shon; Jagd auf etwas machen, stjhati, honiti, sháněti se po něčem. 4) fig. hegno, množstwj.

Jagd=, lowčj, lowecký; der Jagdhund, lowčj pes; der Jagdspieß, lowecký osstip. 2) honný; der Jagdhirsch, honný gelen. 3) hončj; das Jagdpferd, hončj, lowčj kůň. 4) mysliwecký; das Jagdhorn, mysliwecká, lowčj trubka.

Jagdbar, adj. honný, k honěnj, k honbě dospělý. Die Jagdbarkeit, dospělost k honěnj. 2) mysliwost.

Jagdbauer, Jagdfröhner, m. honec.

Jagdgehäge, n. hágemstwj, lowisstě hágené.

Jagd=

Jagdgerechtigkeit, f. myslivost, práwo myslivosti.
Jagdgeschrey, n. hulákání.
Jagdleute, pl. honcy, náhončí.
Jagdschiff, n. hončí, střelčí ssjf, s. Jacht.
Jagdtasche, f. lowecký wak, tlumok.
Jagdwesen, n. myslivost.
Jagen, 1. v. n. mit bin, honem běžeti, hnáti se; im Lesen jagen, kwapiti, pospjchati, chwátati w čtení, spěssně čjsti. 2. v. a. hnáti, honiti, zahnati; jage sie hinaus, wyžeň ge wen; den Feind in die Flucht, nepřjtele na utjkání obrátiti, zahnati; ein Pferd zu Tode, koně hnáti až padne, až zahyne; fig. jemanden ein Messer in den Leib, někomu nůž do těla wrazyti; den Degen durch den Leib, kordem někoho prohnati; alles durch die Gurgel, wsseckö prožrati, prochlastati, promrhati, hrdlem prohnati; aus einander jagen, rozehnati, rozplassiti. 2) Das Wild, zwěř lowiti, honiti, vhoniti, venari. Das Jagen, hnánj, honěnj, lowenj, honba.
Jäger, m. myslivec, lowec; die — inn, myslivcowá.
Jäger-, myslivecký, lowčí; der Jägerbursch, ein Jägerjunge, myslivecký mládenec; das Jägerhorn, lowčí trubka, s. Jagdhorn.
Jägerey, f. myslivectwí, myslivost.
Jägerisch, adj. myslivecký; adv. myslivecky, po mysliwecku.
Jägermeister, m. Jägrmistr, myslivecký mistr.
Jägerrecht, n. mysliwecké práwo. 2) střelné, zástřelné. 3) wnitřnosti zwjřecý, droby.
Jähe, adv. náhlý, nenadálý, repentinus; ein jäher Tod, náhlá smrt. 2) prchlý, prchliwý, prudký, mor. pochawý, praeceps. 3) přjkrý, praeruptus; adv. náhle, nenadále, prchliwě, prudce, přjkře.
Jähe, f. náhlost. 2) prchliwost, prudkost, vnáhlenj, mor. pochawina. 3) přjkrost, praeceps locus.
Jaherr, m. takpán, genž ke wssemu ano řjká.
Jähling, adj. náhlý; adv. jählings, po gednau, náhle; přjkře, s. Jähe.
Jahn, m. řad, řada; das Getreide liegt noch auf dem Jahn, obilj ležj gesstě na řadech. 2) im Forstwesen, djlec.
Jahnhagel, m. luza, zběř, lage, holota.
Jahr, n. rok, léto; im vorigen Jahre, w loni; Jahr aus Jahr ein, von Jahr zu Jahr, z rok do roka, rok po roku; im Jahre 1803, roku, léta Páně 1803ho; er geht in das zwanzigste Jahr, gde mu na dwadcátý rok; er hat nahe an die vierzig Jahr, ke čtyřidceti letům; ein Mann von meinen Jahren, muž w mých letech, w mém stářj; bey hohen Jahren, w starých letech; er ist ein Mann von Jahren, bey Jahren, gest při letech, letitý; seit langen Jahren, dáwno. 2) wěk, in seinen besten Jahren, w neylepssjm wěku, w neylepssjch letech; mit den Jahren anders werden, swým časem ginák býti. 3) im Holze, léto, (ljto).
Jahr-, ročnj, weyročnj; der Jahrgang, ročnj běh; das Jahrfest, weyročnj slawnost. 2) gednoročnj, každoročnj; ein Jahrgewächs, gednoročnj, každoročnj bylina. 3) na rok, na geden rok; ein Jahrkönig, král na rok.
Jahrbuch, n. letopis, annales.
Jahren, Jähren, v. rec. es jährt sich heute, dnes ge tomu rok, ročj se.
Jähren, v. a. kysati, s. Gähren.
Jahrgeld, n. ročnj plat, ol. obrok.
Jahrhundert, n. stoletj, wěk, saeculum.
Jährig, adj. ročnj, gednoročnj; adv. — ně. 2) in der Zusammensetzung: großjährig, volljährig, zletilý; minderjährig, nezletilý; vorjährig, lonský, s. auch Dießjährig, u. s. w. 2) Es ist nun jährig, gest tomu rok.
Jährlich, adj. ročnj, každoročnj; adv. — ně; každý rok. 2) weyročnj.
Jährling, m. roček, ročně, ročnátko; sl. ročák, ročňák; ein jähriges Lamm, zubák, garnjk, m. zubkyně, f.

Jahrmarkt, adj. garmark; walný, ročnj trh, nundinae.

Jahrszeit, f. čas roku; die vier Jahrszeiten, čtyři časowé ročnj; in einer unbequemen Jahrszeit, w nepohodlném čase, nepohodlného času.

Jahrwuchs, m. ročnj prut. 2) die Jahrzirkel, die Ringe in dem Holze, léto, (ljto).

Jahrzahl, f. čjslo, počet let; die christliche Jahrzahl, léto Páně.

Jähzorn, m. náhlost, prudkost hněwu, prchliwost, hněwiwost, praeceps ira.

Jähzornig, adj. náhlý, prudký, prchliwý, hněwiwý; adv. — ſe, — ce, — wě.

Jammer, m. kwjlenj, hořekowánj, nařjkánj, ejulatus. 2) bjda, psota, mizyna, hoře, miseria; in Jammer und Arbeit seyn, wepsý býti; es ist ein Jammer anzusehen, gest to k wstrnutj, vor Jammer vergehen, bjdau, psotau hynauti; das ist doch Jammer Schade, to ge welice k politowánj, hrozná sskoda. 3) padaucý nemoc; den Jammer haben, padaucý nemoc mjti.

Jammergeschrey, n. nářek, naříkánj, bědowánj, hořekowánj, kwjlenj.

Jämmerlich, adj. bjdný, nuzný, mizerný, žalostný; adv. — ně.

Jammern, v. n. naříkati, bědowati, hořekowati, kwjliti, lamentari. 2) imp. ljtost mjti nad někým; sein Unglück jammert mich, nesstěstj geho mne kormautj, mne bolj; du jammerst mich, ljto mi tebe.

Jammerthal, n. plačtiwé audolj, vallis lacrymarum.

Jammervoll, adj. bjdný, psotný, strassný; adv. — ně.

Janitschar, m. genčar.

Jänner, m. Jenner, leden, Januarius; der Jännerschein, lednowé swětlo.

Januar, m. leden, ſ. Jänner.

Jäschen, v. n. péniti se, sýčeti. 2) kysati, ſ. Gäschen.

Jäse, f. Jäsen, m. ges, hlawáč, hlawatice.

Jasmin, m. jasmjn, jasminum.

Jaspis, m. jaspis, jaspis.

Jäten, v. a. pléti, pljti. Das Jäten, pletj, plenj, ſ. Gäten.

Jäter, m. pleč, plewač; die — inn, plečka, plewačka, ſ. Gäter.

Jätgras, n. plewel.

Jauch, m. blaud, blb, traup, pitomec, nemotora, nemotorec, ſ. Gauch.

Jauche, f. gicha, břečka, ſ. Gauche.

Jauchert, n. Jauchart, Juchart, gitro, jugerum, ſ. Joch.

Jauchzen, v. n. weyskati, prowyskowati; plésati, ovare, jubilare. Das Jauchzen, weyskánj; plesánj.

Jauchzer, m. Juchzer, weysk, weyskot, weysknutj.

Jauner, m. ssibal, ſ. Gauner.

Jausen, v. n. swačiti.

Jausen, m. swačina.

Jawort, n. přjpowěd, slowo na to; er hat das Jawort gegeben, dal swé slowo, swolil k tomu.

Je, interj. ey, ol. ay, ſ. Ey.

Je, J nun, y nu.

Je, für Jesus; O Je! Herr Je! o gemine! ale gemine!

Je, part. wždy; es ist je einer reicher als der andere, wždy gest geden bohatssj než druhý; je und je, obs. po wsse časy; von je her, wždycky, hned z počátku (sprwu), od starodáwna. 2) kdy, wer hat solches je gesehen, kdo to kdy widěl; niemand hat Gott je gesehen, Boha nikdá žádný newiděl. 3) gak; sie lachet und weinet, je nachdem es ihr einfällt, pláče, a směge se, gak gi napadne. 4) po; je zwey und zwey, po dwau, wždy dwa a dwa; je tausend, po tisýcy. 5) čjm — tjm; es wird je länger je schlimmer, čjm dál tjm hůř; je länger je lieber, *a*) čjm dýl, tjm ljpe. *b*) das Bittersüß, potměchuť, sladká hořká. *c*) der Nachtschatten, Jerycho.

Jedennoch, conj. wssak, ſ. Dennoch, Jedoch.

Jeder, jede, jedes, pron. pers. každý, á, é, wsseliký, ol. wssaký, quivis; ein jeder,

geden

geden každý, unusquisque; alle und jede, wšichni a gedenkaždý zwlášťě.
Jederhand, Jederley, adj. wšelikerý.
Jedermann, pron. pers. gedenkaždý, ol. prokný, quilibet.
Jedermänniglich, adv. wšem wůbec; wšichni wůbec.
Jederzeit, adv. wždy, wždycky, každého času.
Jedesmal, adv. pokaždé, pokaždý, wždy.
Jedesmahlig, adj. genž toho času geſt, tenkrát bywalý.
Jedoch, conj. ale, wšak; wšak ale; alebrž; předce wšak; es schmeckt bitter, jedoch es ist nichts Böses, hořce to chutná, ale nic to zlého neni; ich erlaube es dir, jedoch unter der Bedingung, dowolugi ti to, wšak pod tau (s tau) wýminkau.
Jedweder, pron. pers. každý, wšeliký, gedenkaždý.
Jeglicher, pron. pers. každý, s. Jeder.
Je länger, je lieber, s. Je 5).
Jemals, adv. kdy, někdy, některého času, unquam; haben sie wohl jemals etwas davon gehöret? slyšelili kdy co o tom?
Jemand, pron. pers. někdo, kdo; wo ist jemand, der —, kde geſt kdo, který —; ist jemand da? geſt zde (tu) někdo?; womit jemand sündiget, čjm kdo hřeší; jemands, jemandes Hut, něčj klobauk.
Jener, jene, jenes, pron. dem. relat. onen, ona, ono, ille; in jener Welt, na onom swětě; in jener Zeit, za onoho času; an jenem Tage, onoho (poslednjho) dne. 2) derjenige, ten.
Jenner, m. leden, s. Jänner.
Jenseit, Jenseits, adv. za, na druhé straně, z druhé, z onéno strany; jenseits des Meeres, za mořem, jenseits des Grabes, po smrti; die Gegend jenseits des Meeres, zámořj; die Gegend jenseits des Jordans, zájordánj; jenseits des Meeres befindlich, zámořský, transmarinus; der jenseits des Flusses wohnt, zářečák.
Jenseitig, adj. z oné strany, z obdruhé strany; die jenseitige Insel, ostrow z obdruhé strany.
Jescht, m. pěna, záběl, s. Jäscht, Gäscht.
Jesen, Jessen, m. gelec, ges, s. Alose.
Jesuit, m. gezuita, gezowita; das Jesuiter Pulver, gezuitský prášek, t. g. z chýny.
Jesus, m. Gežjš; Herr Jesus Krystus, pan Gežjš Krystus, im Vocativ: pane Gežu Kryste, pane Gežjši Kryste.
Jetzig, adj. nynégšj; mor. wčilegšj; bey jetziger Zeit, nynégšjho času.
Jetzt, adv. nynj, nynjčko, nyněko, teď; mor. wčil, nunc; eben jetzt, gedněž; bis jetzt, až do nynjčka; von jetzt an, od té doby, od té chwjle; bis jetzt, až doposawád, für jetzt, na ten čas.
Jeweilig, adj. s. Jedesmalig.
Jischen, v. n. pěniti se, sýčeti, s. Gäschen.
Joch, n. pl. Jöcher, Joche, gho, mor. gařmo, sl. gármo, jugum; ein Joch Ochsen, gho, gedno spřežení wolů. 2) břewno, im Bergbaue, goch. 3) gitro, jugerum.
Jochpfahl, m. mostnice, sublica.
Johannes, Johann, m. Jan, dim. Janek. Johannis=, swatojanský: der Johnnisapfel, swatojanské gablko; die Johannisblume, swatojanské kwjtj, chrysanthemum leucanthemum, *L.*; Johannisbrod, swatojanský chléb, ceratonia, *Lin.*; der Johannistag, den sw. Jana.
Johannisbeere, f. čerwený rybes, rybes, rybizle, wjno swatého Jana, meruzalka, sl. rybesky, ribes rubrum, *Lin.*
Johannisgürtel, m. černobeyl, s. Beyfuß.
Johanniskraut, n. sw. Jana bylina, čerwený zwoneček; křjžek, hypericum perforatum, *Lin.*
Johannisöhl, m. zwonečkowý oleg.
Johannistraube, f. rybes, s. Johannisbeere.
Johanniswedel, m. kozý brádka, spiraea ulmaria, *Lin.*
Johanniswurm, m. swatojanská muška, swětlomuška, ol. řeřátko, mor. swatojánek, cantharis noctiluca, *L.*
Jope, f. žiwůtek, kordulka, kabátek.
Journal, m. dennjk?
Jubel, m. plesánj, weselenj se, radowánky.
Jubel=

Jubelfest, n. stoletá památka, jubilæum. 2) s. Jubeljahr.
Jubelhochzeit, f. swadba druhá po padesáti letech.
Jubeljahr, n. milostiwé léto, jubilæum.
Jubelvoll, adj. plesagjcý.
Jubeln, v. n. plesati, radowati se, radosti poskakowati. Das Jubeln, plesánj, radowánj se, radostj poskakowánj.
Jubilieren, 1. v. n. s. Jubeln. 2. v. a. z služby pro starost propustiti, jubilirowati.
Juch, part. guchuchu!
Juchart, Juchert, m. gitro, jugerum.
Juchten, Juften, m. guchta.
Juchzen, v. n. weyskati, s. Jauchzen.
Jucken, 1. v. n. swěděti, swrběti; swrabiti, mor. sgadati, sadati. Das Jucken, swěděnj, swrběnj; swrab. 2. v. a. drbati, třjti, sskrábati; ich will dich jucken, podrbám tě; fig. dich juckt es gewiß, pjchagj tě raupy.
Judaskuß, m. zrádné, gidássowo poljbenj.
Jude, m. žid, židák, židaus; dim. židě, sl. židátko, židáček, židaussek; die — inn, žid owka; ein Jude werden, zžiditi se.
Jüdeln, v. n. židem smrděti.
Juden, v. n. lichwiti.
Judendocke, f. dim. Judendöckchen, Judendöcklein, mochyné, s. Judenkirsche.
Juden=, židowský; die Judenstadt, židowské město; die Judengasse, židowská vlice.
Judengestank, m. židowina.
Judenhaus, n. die Judenwohnung, židowna.
Judenhut, m. židowský klobauk. 2) skočec menssj, impatiens noli me tangere, *L.*
Judenkirsche, f. židowská třessně, morská wissně, bobotelka, měchunka, mochyné, physalis alkekengi, *Lin.*
Judenschaft, f. židowstwo; židé, pl.
Judenschule, f. židowská sskola, synagoga.
Judenthum, n. židowstwj, judaismus.
Jüdisch, adj. židowský; das jüdische Volk, lid, národ židowský; das jüdische Land, Judská, zasljbená země; adv. židowsky, po židowsku.
Jubelbeere, f. borůwka, s. Heidelbeere.
Jugend, f. mladý wěk, mladost, mládenectwj, ginostwj (ol. ginošstwj); von Jugend an, von Jugend auf, z mládi, od mladosti. 2) junge Personen, mládež. Der Jugendfehler, poklјsek mladosti, chyba mládeže.
Jugendlich, adj. jugendliche Schönheit, krása mladosti. 2) für jung, mladý, mladistwý.
Juks, m. sspjna, sspina, pokálenj. 2) pssauk.
Julius, m. der Heumonat, čerwenec, Július.
Jung, adj. mladý, mladistwý, comp. jünger, mladssj, superl. jüngste, neymladssj; ein junger Wein, mladé wjno; junge Pflanzen, mladistwé zrostliny; er ist noch sehr jung, gesstě gest mladičký; jung und alt, die Jungen und die Alten, mladj a stařj. 2) ein junges, das Junge, mladé; ein junges Thier, mladé zwjře; für die meisten jungen Thiere haben die Böhmen eigene Nahmen und Formen: Ein junger Vogel, ptáče, mladý pták; ein junger Hund, sstěně; ein junges Schwein, prase; eine junge Gans, hause; eine junge Katze, kotě; ein junger Stier, gunec; ein junger Hase, mladý zagjc, mladjk; s. die dim. bey den Thieren; ein junges Frauenzimmer, mladice; ein junger Wald, mláz; Junge werfen, mladé mjti, házeti, roditi; von Kühen, oteliti se; von Stutten, ohřebiti se; von Schweinen, oprasyti se; von Katzen, okotiti se. 3) jung werden, mladnauti, omladnauti. 4) fig. jung werden, narodíti se 5) die junge Gans, drobečky, husý kaltaun; der jüngste Tag, poslednj den, das jüngste Schreiben, poslednj psanj.
Junge, m. mladec, mladjk, ginoch, pachole, dim. pacholjk, chlapec, dim. chlapeček; hoch, dim. hossek, hossjček; kluk, dim. klauček, heysek, ol. robenec. 2) ein Lehrling, včedlnjk, der Kochjunge, kuchtjk; der Müllerjunge, prássek; der Gänsejunge, husáček; der Schuljunge, sskolák

Jün=

Jungen =, chlapcowſký, včedlnický; die Jungenarbeit, včedlnická práce; das Jungenjahr, chlapcowſtwj; včedlnictwj.

Jungen, v. n. roditi, porodjti, mladé mjti, ſ. Junge werfen.

Jünger, m. včedlnjk, discipulus; die—inn, včedlnice. 2) bey Handwerkern, wywčenec; bey den Müllern, mládek.

Jüngerſchaft, f. včedlnictwj, včedlnictwo.

Jungfer, f. panna, ol. děwice, dim. das Jüngferchen, panenka, virgo. 2) ein Inſect, ſſjdlo, ſ. Heupferd. 3) die nackte Jungfer nahác, naháček, ocaun, ſ. Zeitloſe.

Jungfer, Jungfern =, panenſký; der Jungfernhönig, panenſký med.

Jungferlich, adj. panenſký; adv. po panenſku, ſ. Jungfräulich.

Jungfernkind, n. cwikýř; pauchart.

Jungfernkrankheit, f. bledá nemoc.

Jungfernſtand, m. ſtaw panenſký, panenſtwj, ſ. Jungfrauſchaft.

Jungfrau, f. panna. 2) fig. ein Junggeſell, panic.

Jungfräulich, adj. panenſký; adv. po panenſku, gako panna.

Jungfrauſchaft, f. panenſtwj, virginitas.

Junggeſell, m. mladſſj towaryš, mládek. 2) mládenec, panic, sl. chaſnjk, parobek.

Junggeſellenſchaft, f. mládenectwj, panictwj, sl. chaſnictwj, parobſtwj.

Junggeſellenſtand, m. ſtaw mládenecký, panický; mládenectwj, panictwj.

Jüngling, m. mládenec, mládeneček, ginoch. Das Jünglingsalter, mládenecký wěk.

Jungmeiſter, m. mladſſj miſtr.

Jüngſt, adv. nedáwno, poſledně; onehdá, onehdy, nuper.

Junius, m. der Brachmonath, čerwen, Junius.

Junker, m. ginoch, pacholjk, gonák. 2) mladý pán, panáček; zeman.

Jupiter, m. peraun, ol. perun, sl. parom. 2) der Planet, kralomoc.

Juridiſch, Juriſtiſch, adj. práwnj, adv.—ně.

Juriſt, m. Juryſta.

Juſt, adv. práwě, zrowna; juſt recht, whod.

Juſtiz, f. práwo, ſaud; ſprawedlnoſt.

Juwel, n. pl. die Juwelen, drahý kámen, klenot.

Juwelier, m. Jubiljř, Juweljr.

K.

(Siehe auch C.)

Kabel, f. das Kabeltau, lano, rudens. 2) los, djlec.

Kabeljau, m. ſ. Stockfiſch.

Kabeln, v. n. loſowati.

Kabelung, f. loſowánj.

Kachel, f. kachel, kachljk. 2) Brunzkachel, ſcawý hrnec; ſtřjpek.

Kachelofen, m. kamna, pl. kachljkowy, z kachljků; kachle, pl.

Kack, adj. holý, bez peřj, implumis.

Kacke, f. leyno; die dünne Kacke, ſračka.

Kacken, v. n kakati, cacare.

Kader, m. (Koder), lalok.

Käfer, m. brauk, ſcarabæus, *L.* dim. das Käferchen, Käferlein, brauček; die Käfer, coll. braučtwo, mor. chrobactwo.

Kaff, n. die Spreu, pljwa, palea.

Kaffé, m. Koffé, m. kafe, coffea, *L.* dim. kafjčko, gebrannter Kaffé, pražené kafe.

Kaffe =, na kafe, die Kaffekanne, konwička na kafe; die Kaffemühle, mleynek na kafe.

Kaffehaus, n. kafirna.

Kaffelutzel, ſ. Kaffetrinker.

Kaffer, m. wikýř, kafr, poklop, mor. ſklop, ſklopec, (ſchlop).

Kaffeſieder, m. kafenjk; die—inn, kafenice.

Kaffetrinker, m. kafenda, kafičkář, kafjčko. fæm. kafičko, kafičkářka.

Käfich, m. klec, sl. kletka, cavea; dim. kljčka.

Kafiller, m. ras, pohodný, dřjč, ſ. Abdecker.

Kahl,

Kahl, adj. holý, lysý, mor lebawý, sl. plessiwý, calvus; plechatý, plessatý, plchawý, ol. plchý, recalvus; ganz kahl am Kopfe, holohlawý; am Leibe oder sonst, holý, oplchalý, glaber; etwas kahl, nálysý, oblysý, subcalvus; kahl werden, olyseti, plechatěti; oplchati, sl. oplessiwěti, calvescere. 2) ein kahler Vogel, holý pták, sl. plchatý; ein kahler Pelz, oblezlý kožich; ein kahler Fleck, oblezlina. 3) obchodilý, ossuměly; kahles Kleid, ossuměly kabát. 4) Ein kahler Fleck auf dem Felde, weyhor, mor. lyska. 5) fig. galowý; kahle Ausrede, galowá weymluwa. Kahle sechs Thaler, holých, t. g. mizerných, sspatných ssest tolarů.

Kahlheit, f. lysyna, plechatost; oplchalost, mor. lebawina, sl. plessina, oplchlost, plessiwost, calvities.

Kahlarsch, m. otrhanec, který prdelj swjtj, bleyskà. Das Kahlarschel, kusá slepice, kulička.

Kahlkopf, m. plecháč, lysák, plessák, sl. plessiwec, calvaster; dim. lysáček; am ganzen Kopfe, holohláwek. 2) holohláwek: Vultur Brasiliensis, *Klein*.

Kahm, m. křjst, (křes), plesniwina.

Kahmen, v. n. křjst dostati, mucescere.

Kahmig, adj. křjst magicý křesowatý.

Kahn, m. kocábka, bárka, lodka, cymba; 2) křjst, s. Kahm. Kahnig, adj. s. Kahmig.

Kahr, m. koryto, der Fischkahr, haltýř.

Kahr, f odůrka; die Kahre, auwrat, sauwrat.

Kai, m. zábřežj; zábřeh, zábřežek.

Kaiser, m. cýsař, cæsar, imperator; der Russische, čár, (besser car); die — inn, cýsařowna; die Russische, čárowna, (cárowna); regieren, als Kaiser, cýsařowati, imperare; über des Kaisers Bart streiten, o psý kot se tahati, o komárowé sádlo, o žabj wlasy se hádati.

Kaiser=, cýsařský, cæsareus; die Kaiserkrone, cýsařská koruna.

Kaiserböhme, Kaisergroschen, m. českey, (groš), s. Böhme.

Kaiserlich, adj. cýsařský, cæsareus; ein kaiserlicher Prinz, cýsařowic; eine Prinzesse, cýsařowice.

Kaiserlich=königlich, adj. cýsařský králowský.

Kaiserthum, n. die Würde, cýsařstwj, imperium. 2) das Reich, cýsařstwo.

Kaiserwurz, f. wssedobr, s. Meisterwurz.

Kajüte, f. budka, kotec na ssiffu.

Kalb, n. tele, týle, vitulus; dim. das Kälbchen, Kälblein, telátko, ein Ochsenkalb, telec, beyček; ein Kuhkalb, galůwka, sl. telička. fig. die Kuh mit dem Kalbe bekommen, pogmauti ženu s přjchowkem; ein Kalb machen, s kantorem se práti, bljti se.

Kalb=, Kälber=, vitulinus; das Kalbfleisch, telecý maso, sl. telacyna. Kälbergekröse, telecý okružj.

Kalbe, f. galowice, juvenca; dim. galowička.

Kalbehaut, f. galowičina.

Kalben, v. n. teliti se, oteliti se, parere vitulum; aufhören zu kalben, wyteliti se.

Kälberhaft, adj. klackowitý, gako tele.

Kälberhirt, m. telák.

Kälbermagd, f. telacka.

Kälbermagen, m. das Kalbslab, syřisstě, sl klag.

Kälbern, adj. telecý, vitulinus.

Kälbern, v. n. teliti se. 2) klackowati se, střečkowati.

Kälberstall, m. teletnjk, kotec na telata.

Kalbfell, n. Kalbleder, n. teletina, dim. teletinka; von einem größern Kalbe, ein Bütling, ostarek.

Kalbinn, f. die das erstemal kalbet prwnička, prwotelka, sl. prwoska, primipara.

Kalbs=, telecý, der Kalbsbraten, telecý pečené; der Kalbsschlägel, telecý keyta.

Kalbsnase, f. hledjk, umrlčj hlawička, Antirrhinon Orontium, *Lin.*

Kaldaunen, pl. kaltaun; droby, pl. drobečky, pl.

Kalende, f. (koleda), daň obilná.

Kalender, m. kalendář; ein kleiner, minucý, calendarium; Kalender machen, kalendáře sobě dělati, heyblata mjti

Kalen=

Kalendermacher, m. kalendářnjk.
Kalesche, f. kočár kočárek, ol kolesa, pl.
Kalfatern, v. a. (zakonopiti lod Ruff.) zacpati, vcpati konopj, kaudelj.
Kalinkenbeere, f. kalina, sl. kalinka, s. Bachhohlunder.
Kalk, m. wápno, calx; der Kalk fällt ab, wápno (malta) se prýſká.
Kalk=, wápenný, calcarius; die Kalkerde, wápenná země; der Kalkstein, wápenný kámen. 2) na wápno, der Kalkkübel, diber na wápno.
Kalkartig adj. wápenatý, wápenitý.
Kalkbrenner, m. wápenjk, calcarius.
Kalkbruch, m. wápenný lom.
Kalken, v. a. wápeniti.
Kalkhütte, f. wápenice, calcaria.
Kalkicht, adj. wápenatý, wápenitý.
Kalkig, adj. wápenný, calcarius. 2) powápenený; sich kalkig machen, powápeniti se, zawápeniti se.
Kalkkrücke, f. Kalkhaken, m. karbowačka.
Kalklöscher, m. karbýř.
Kalkofen, m. wápenná pec, wápenice.
Kalkwasser, n. wápenka, wápená woda.
Kalm, m. tiſſina na moři.
Kalmäuser, m. potměſſil, potmělus. 2) ſkrbljk, ſtuchljk, hauzwička, tenax.
Kalmäuserey, f. potměſſilost, potmělaſtwj. 2) ſkrblictwj, ſtuchlictwj.
Kalmäuserisch, adj. potměſſilý. 2) ſkrbný, hauzewný.
Kalmäusern, v. n. potměſſiti; 2) ſkrbliti, ſkaupiti.
Kalmen, v. n. tichým býti; tiſſe ležeti.
Kalmus, m. pruſtworec, pruſſkworec, (puſſkworec), sl. prſkworec, Acorus calamus, *Lin.*
Kalt, adj. kälter, kälteste, ſtudený, frigidus; abs. ſtudeno, chladno, zyma, zymawo; es wird kalt, dělá se zyma; mir ist kalt, ge mi zyma; fig. kalte Liebe, vſtydlá, ſtudená láſka; das kalte Fieber, ſtudená, mrazywá zymnice, pſotnice, ſtudenka. 2) adv. ſtudeně, frigide; za ſtudena, za chladna.

Kaltblütig, adj. ſtudenokrewný, ſtudené krwe, phlegmaticus.
Kaltblütigkeit, f ſtudenokrewnost, ſtudená krew, ſtudenost.
Kälte, f. zyma, ſtudeno, frigus; vor Kälte vergehen wollen, zymau mřjti. 2) des Wassers, ſtudenost.
Kälten, v. a. ſtuditi, chladiti, frigefactare.
Kältlich, adj. ſtudenický, zymawý, chladný.
Kaltschlächter, m. ras, pohodný.
Kaltschmied, m. moſaznjk.
Kaltsinn, m. s. Kaltsinnigkeit.
Kaltsinnig, adj. chladné myſli, wlažný, neochotný, wáhawý. adv.—ně,—wě.
Kaltsinnigkeit, f. chladnost myſli, wlažnost, neochotnost.
Kamel, n. welblaud, sl. kawa, camelus; fœm. welblaudice.
Kamel=, welblaudj, camelicus; das Kamelhaar, welblaudj, welblaudowá ſſt. 2) haras, kamrhol.
Kamelhären, adj. harasowý; ein kamelhärenes Kleid, haraſka.
Kamelheu, n. Kamelstroh, wonné ſýtj, Andropogon Schoenanthus, *Lin.*
Kameltreiber, m. welblaudnjk, welblaudář, sl. kawar, camelarius.
Kamille, f. die römische, heřmánek Řjmſký, Anthemis nobilis, *Lin.* 2) die gemeine, rmen, heřmánek, mor. rmenek, matricaria chamomilla, *Lin.*
Kamillen=, rmenowý, heřmánkowý; die Kamillenblüthe, heřmánkowý kwět.
Kamin, m. komjn, dymnjk, caminus; dim. komjnek. 2) krb, ohniſſtě.
Kaminfeger, m. kominjk, (meſtkomin, *Wel.*) caminarius; die —inn, kominice, kominikowá.
Kaminfegerey, f. kominictwj; — treiben kominičiti.
Kamingeld, n. podymné.
Kamisol, n. kamizola; dim. das Kamisölchen, kamizolka. 2) žiwůtek.
Kamm, m. pl. die Kämme, hřeben, pečeny, sl. čeſák, čeſen; der auf dem Kopfe getragen

tragen wird, hlawnjk; dim. das Kämmchen, hřebýnek. 2) in der Scheuer, záhon. 3) des Gebirges, hřbet, hřeben. 4) der Hühner, hřeben, crista. 5) Am Schlüssel, zuby, pl. 6) Am Rade, palec. 7) An der Traube, stopka, sspička, racemus. 8) Zur Wolle, krample. 9) Riffelkamm, drhlen. 10) der Weber, brdo, paprslek, sl. nitěnice. 11) Die Troddel, třápy, třjsně, pl.

Kamma, eine Art Bier, samec, camum.

Kammblatt, n. brdo, paprslek.

Kammbret, n. bey den Kürschnern, česacý prkno.

Kämmen, v. a. česati, čjsnauti, pectere; die Wolle, mykati, kramplowati, den Flachs, hachlowati, wochlowati.

Kämmer, m. česač; die — inn, česačka.

Kammer, f. komora, (komnata f.) camera; dim. das Kämmerchen, Kämmerlein, komůrka.

Kammer-, komornj; der Kammerwagen, komornj wůz; das Kammergericht, komornj saud,; das Kammergut, komornj statek; der Kammerherr, komornj pán.

Kammerbecken, n. der Kammertopf, nočnj hrnec.

Kammerdiener, m. komornjk, cubicularius; die — inn, komornice, komornjkowá.

Kämmerer, m. der oberste Kämmerer in Böhmen, neywyšssj komornjk, camerarius supremus.

Kämmererey, f. komořstwj, komořský auřad.

Kammerjungfer, f. komorná (panna).

Kammerleute, pl. Kammerbediente, komornjcy, komornictwo.

Kämmerling, m. bey der Landtafel, komornjk; der älteste, der Oberkämmerling, starosta.

Kammermädchen, n. panská (služka).

Kammfett, n. hřjwnj sádlo.

Kammfutter, n. hřebenjk.

Kammhaar, n. hřjwa.

Kämmlinge, pl. očesky.

Kammlitze, f. harlasy, nicenj, sl. nitěnice.

Kammmacher, m. hřebenář, pectinarius; die — inn, hřebenářka. 2) brdář.

Kammmacher-, hřebenářský; — Gesell, hřebenářský towaryš. — Handwerk, hřebenářstwj.

Kammrad, n. palečnj kolo.

Kammsetzer, m. krampljř.

Kämpe, m. der Eber, kanec.

Kampel, m. hřeben, besser Kamm.

Kampeln, 1. v. a. česati. 2) fig. drbati, česati. 2. v. n. waditi se, hassteřiti se.

Kampf, m. pl. Kämpfe, bog, bitwa, půtka, zápas, certamen, pugna.

Kämpfen, v. a. bogowati, potýkati se, bjti se, certare, dimicare. 2) fig. mit dem Tode, s smrtj zápasyti.

Kampfer, m. kafr, s. Campfer.

Kämpfer, m. zápasnjk, bitec, kotec, pugil.

Kampfplatz, m. bogisstě, bogowisstě.

Kandelbaum, m. bez modrý, syringa vulgaris, *L.*

Kanin, Kaninchen, n. Küniglein, Kunhase, králjk, králjček, cuniculus, *Lin.* Kaninchenbalg, králjčkowá kůže; Kaninchengehäge, ohrada na králjky.

Kanker, m. pawauk, pauk. 2) An Blumen, rak.

Kanne, f. konwice, cantharus; dim. das Kännchen, Kännlein, konwička; eine große, die Wasserkanne, konew, mor. konwa, dim. konywka.

Kannengießer, m. Zinngießer, konwář.

Kannenkraut, n. přeslička, Equisetum arvense, *Lin.*

Kanone, f. dělo, kus, tormentum.

Kanonieren, v. a. střjleti z děl, z kusů.

Kanonierer, m. dělostřelec.

Kante, f. hrana, krag, angulus, margo. 2) strana, latus; an allen Kanten, po wssech stranách. 3) fig. Kanten, pl. kragky, f. pl.

Kanten, v. a. na hranu postawiti.

Kanter, m. kantnýř.

Kantig, adj. hranatý; dreykantig, třjhranný, triquetrus.

Kanzel, f. kazatedlnice, kadedra, ambona.
Kanzelley, f. die Kanzley, kancelář, f. & m.
Kanzelley=, kancelářský; der Kanzelleybothe, kancelářský posel.
Kanzelleyschreiber, m. kancelářský.
Kanzellist, m. kancelista.
Kanzelrede, f. kázanj.
Kanzler, m. kancljř, cancellarius.
Kanzlerwürde, kancljřstwj.
Kapaun, m. Kapphahn, kapaun, capo, dim. kapaunek. Kapaunenfett, kapaunowé sádlo.
Kaper, m. s. Caper.
Kaper, f. kaprle.
Kappe, f. dim. das Käppchen, Käpplein, kápě, dim. kapice, kapička. 2) kukla, kuklice, cucullus; dim. kuklička. 3) Mütze, čepice; die Kinderkappe, karkule, karkulka, čepička, (čapka). 4) am Dreschflegel, čepička, očepky, pl. s. Flegelkappe.
Kappen, v. a. klestiti; die Weiden, wrby oklestiti; den Mast, podtjnati strom w korábu. 2) die Hähne, kapauniti, kapaunowati.
Kappenring, m. obláwnjk.
Kappfenster, m. wikýř.
Kappis, m. Kopfkohl, kapusta.
Kappzaum, m. obnosek ?
Kapsel, f. dim. das Kapselchen, kapsyčka, hranička, capsula.
Karausche, f. karas, carassius, *Lin.* dim. karásek.
Karbatsche, f. karabáč, scutica.
Karbatschen, v. a. karabáčowati, karabáčem bjti.
Karbe, Karve, f. kmjn (laučnj), s. Feldkümmel.
Karde, f. sstětka, s. Kardendistel. 2) krample.
Karden, v. a. sstětkau česati.
Kardendistel, (Kartendistel), f. sstětka (zahradnj), dipsacus fullonum, *L.*
Kardetsche, f. kartáč. 2) krample, pecten.
Kardetschen, v. a. kartáčowati. 2) die Wolle, kramplowati
Kardetschenmachen, m. kramplíř.
Karechel, f. hawran.

Karg, adj. skrbný, skaupý, newžilý, haužewný, tenax; ein karger Mensch, skupec, skrbljk, hryzykůrka, newžilec, haužwička. fœm. skupkyně.
Kargen, v. n. skrbiti, skaupiti, (sskudliti se, sskwjřiti se).
Karger, m. skupec, fœm. skupkyně.
Kargheit, f. skrbnost, skaupost, newžilost, haužewnost, tenacitas.
Kärglich, adv. skaupě, skrowně.
Karniesz, n. řjmsa, krancle, coronis; dim. das Karnieszchen, kranclicky.
Karnieszhobel, m. karnjsek.
Karniffeln, v. a. drbati, gebati.
Karpfen, m. kapr, cyprinus carpio, *Lin.* dim. kapřjk kapříček. Die Karpfenbrut, potěr kaprowý; der Karpfenhälter, haltýř na kapry.
Karre, f. Radebär, kolečko, ol. samokol, (samokůlko, kolnaha).
Karren, v. a. na kolečku wozyti.
Karren, m. mit einem Rade, kolečko (samokůlko), ol. samokol. 2) Schubkarren, trakař. 3) mit 2 Rädern, kára, káry, pl.
Karrenschieber, m. trakařnjk, kolečnjk.
Kärrner, m. kárnjk.
Karrote, f. rothe Rübe, cwika, beta vulgaris, *L.*
Karst, m. dim. Kärstchen, Kärstlein, krace.
Karsten, v. a. kopati, ssintowati, pastinare. Das Karsten, ssintowka, pastinatio.
Kartätsche, f. kartáč; die Kartätschenkugel, kartáčowá kulka.
Karte, f. karty, pl.; das Kartenblatt, karta, kart, folium; Karten spielen, w karty hráti. 2) die Landkarte, mapa, mappa. Das Kartenblatt, list karetnj; das Kartengeld, karetné.
Karten, v. a. kartiti, zkartiti; kutiti.
Kartenmacher, Kartenmahler, kartář, karetnjk, maljř listů
Kartenspiel, n. hra w karty.
Kartenspieler, m. kartář, karetnjk, hráč w karty.
Karthaune, f. kartaun.

Kartoffel, f. zemke, s. Erdapfel.
Kascheln, v. n. sklauzati se. Die Kaschel, klauzačka.
Käse, m. seyr, ol. sýr, caseus; dim. seyrek; der Schafkäse, brynza. 2) Quarkkäse, twaroh. 3) das Käschen, Käselein, syreček.
Käse=, syrnj; der Käseladen, syrnj krám. 2) syrný, casearius; der Käsekloß, syrný knedljk. 3) Der Käselaib, syrec, palice, bochnjk seyra, mor. wýloh seyra.
Käseform, f. twořjdko, twořidlo.
Käsehändler, m. seyrář.
Käsehorde, f. ljsa k seyru, syrnjk.
Käsekammer, syrnice, caseale.
Käsekorb, m. syrnjk.
Käsekuchen, m. twarožnjk, sl. syrownjk, syrnjk.
Käselab, m. syřisstě, coagulum, s. Lab.
Käsenapf, m. twořidlo; der sie macht, twořidlnjk.
Käsen, 1. v. n. & rec. sich käsen, syřiti se, srážeti se, coagulari. 2. v. a. syřiti, coagulare.
Käsestecher, m. Käsehändler, seyrář.
Käsewasser, n. syrowátka, mor. kapalka.
Käsicht, adj. seyrowitý.
Käsig, adj. syrný.
Kastanie, f. Käste, kasstan, castanea.
Kastanienbaum, m. kasstan, kasstanowý strom, Fagus castanea, *Lin.* der wilde, diwoký kasstan, Aesculus, *L.* Kastanienbraun, adj. Kästenbraun, kasstanowé barwy.
Kasten, m. truhla; der Kasten Noe, koráb, archa Noe. 2) kastljk; dim. das Kästchen, Kästlein, kastljček. 3) Im Bergbau, kocábka. 4) Der Maisekasten, sskřinka, poklopec, padák. 5) obilnice, sspeychar.
Kastenamt, n. obročenstwj, obročenský auřad.
Kastenblech, n. krytj.
Kastenschreiber, m. obročenský pjsař.
Kasteyen, v. a. trápiti, trýzniti, mrskati, bičowati, trestati, castigare.
Kastner, m. obročnj, frumentarius; die — inn, obročnowá, obročnice.
Katechisation, f. katechyzowánj, katechyzacý, catechisatio.

Katechisiren, v. a. katechyzowati, katechyzýrowati, catechisare.
Katechismus, katechyzmus, catechismus.
Kater, m. kocaur, macek, catus.
Kathe, f. das Kath, katrč, casa, s. das Koth.
Katheder, m. & f. kadedra, katedra.
Kathedralkirche, f. hlawnj kostel.
Katholik, m. katoljk, catholicus; die — inn, katolička.
Katholisch, adj. katolický; catholicus. adv. katolicky.
Kattun, m. kartaun, Kattun=, von Kattun, kartaunowý.
Katzbalgen sich, v. rec. kočkowati se, hasstéřiti se, vitilitigare.
Katzbalkerey, f. kočkowánj, hasstéřenj.
Katze, f. kočka. sl. mačka, felis; eine graue Katze, maurek, maurowá, (maurowatá) kočka; junge Katzen werfen, kotiti se, okotiti se; eine junge Katze, koté, koťátko; dim. das Kätzchen, Kätzlein, kočička. 2) Die Hüttenkatze, percoch, dussnost, hutnj nemoc. 3) Ein Spiel, kot, mjč. 4) Die Sturmkatze, beran, kočky. 5) Die Geldkatze, opásek. 6) Die Kätzchen an Bäumen, kotata, kočičky, koťátka, gehnědy, mor. barussky, an den Haselnüssen, řasa, amentum, *Lin.*
Katzen=, kočičj, felinus; das Katzenauge, kočičj oko; der Katzenbalg, kočičj kůže.
Katzenäugig, adj. bělooký, cæsius.
Katzenfreund, m. kočkář.
Katzengeruch, m. kočičina.
Katzengeschrey, n. mňaukánj, kňaukánj, mor. ňamk, ňamkot.
Katzengesicht, n. konopice, galeopsis, *Lin.*
Katzengrau, adj. maurowý, maurowaný, maurowitý, maurowatý.
Katzenkerbel, m. polnj rutka, s. Erdrauch.
Katzenklee, m. zagečj noha, komonice, s. Hasenklee.
Katzenkoth, m. kočičinec.
Katzenmünze, f. kocurnjk, Nepeta cataria. *Lin.*
Katzenpfötchen, Katzenpfötlein, n. žežhulka, kočičky, pl. kocaurky, pl.

Katzen=

Katzenschwanz, m. Katzenzahl, přeslička, (bliwačka ?) Equisetum arvense. *Lin.*
Katzensilber, n. kočičj střjbro.
Katzentraube, f. tučný mužjk neymenssj, sedum acre, *Lin.*
Katzenwurzel, f. kozljk, Valeriana, *Lin.*
Katzenzagel, m. bliwačka, s. Katzenschwanz.
Kauchen, v. n. kauern, hocken, na bobečku seděti.
Kaudelweide, f. s. Schlingbaum.
Kauder, m. kaudel, stupa.
Kaudern, v. n. ssantročiti, kupčiti.
Kauderwälsch, adj. zmochlaný, hatmat; kauderwälsch reden, hatmat mluwiti.
Kaue, f. klec; posada, cavea. 2) kotec. 3) bauda.
Kauen, Käuen, v. a. žweykati, žwáti, žjti, překusowati; sl. žuwati, žwáchati, mor. žuchlati, masticare; vom Viehe, žwancowati, žweykati; lange, hin und her käuen, žmauliti. Das Kauen, žweykánj.
Käuer, Käubrassen, m. přežiwač (ryba), scarrus,
Kauern, v. n. na bobečku seděti, mor. čapěti, čapnauti, na čapce seděti.
Kauf, m. pl. Käufe, kaupě, mor. kup, emtio; einen guten Kauf thun, dobře kaupiti; etwas zu Kauf haben, prodáwati, na prodey mjti; einem in den Kauf fallen, překupowati, překaupiti. 2) trh, mercatura, (venditio & emtio); den Kauf schließen, trh zawřjti; auf den Kauf geben, zawdati; der Kauf gehet zurück, trh se rozcházý. 3) fig. Etwas gutes Kaufes geben, lacyno dáti, prodáwati.
Kauf=, kupecký; der Kaufladen, kupecký kram; das Kaufhaus, kupecký dům. 2) trhowý; das Kaufbrod, trhowý chléb; der Kaufpreis, trhowá cena.
Kaufbrief, m. trhowý list, trhownj smlauwa, zápis.
Kaufen, v. a. kaupiti, kupowati, emere.
Käufer, m. kupec, kupowač, mor. kupitel, emtor. Die — inn, kupowočka, emtrix.
Kauffahrdey, f. kupectwj na moři. Das Kauffahrdeyschiff, der Kauffahrer, kupecká lodj.
Kaufleute, pl. kupcy.
Käuflich, adv. trhem; käuflich an sich bringen, trhem kaupiti.
Kaufmann, m. kupec, mercator; die Kaufmänninn, kupcowá, mercatrix.
Kaufmännisch, adj. kupecký; adv. po kupecku.
Kaufmanns=, kupecký; das Kaufmannsgut, die Kaufmannswaare, kupecké zbožj, sl. towár, mor. orkáf.
Kaufmannschaft, f. kupectwo, kupcy, mercatores. 2) kupectwj, mercatura; Kaufmannschaft treiben, kupčiti, mercari.
Kaufmannsdiener, m. kupecký mládenec.
Kaufplatz, m. trh, tržiště, emporium.
Kaufschilling, m. trhowá cena. 2) Das Angeld, záwdawek, arrha.
Kaufschlag, m. trhowá smlauwa.
Kaulbars, m. ježdjk, perca fluviatilis, *L.*
Kaulhaupt, n. Breitschädel, m. Rotzkolben, pulec, gobio. 2) s. Kaulbars.
Kaum, adv. sotwa, gedwa, ledwa, sl. sotně, vix.
Kaute, f. Knocke, eine Reiste Flachses, seymě, zegmě lnu; sl. kyta, kytka; dim. das Käutlein, Käutel, zeymička, seymička, zemnička, zemlička. 2) doljk; dim. doljček; Käutlein, in den Wangen, důlek.
Kauz, m. kulich, kalaus, strix passerina, *L.* dim. das Käuzchen, Käuzlein, kuljšek. 2) fig. ein reicher Kauz, boháč, peněžák; ein wunderlicher Kauz, diwný swatý, bublák; ein närrischer Kauz, ssašek.
Kebsehe, f. kuběnstwj, kuběnářstwj, sauložnictwj, concubinatus.
Kebskind, n. panchart, djtě z kuběny.
Kebsmann, m. kuběnář, sauložnjk, concubinus.
Kebsweib, n. Kebsfrau, kuběna, ženima, (ženina), saULOžnice, concubina.
Keck, adj. směly; wšetečný; opowážliwý; drzý, audax; ein kecker Mensch, wšetečka, adv. směle.
Keckheit, f. smělost, wšetečnost, opowážliwost, drzost, audacia.

Kecklich, adv. směle, beze strachu.
Kegel, m. kuželka, mor. kužjlek; Kegel schieben, w kuželky hráti; dim. kuželička. 2) kužel, homole, conus.
Kegelbahn, f. hampeys, (walaur).
Kegelförmig, adj. kuželatý, kuželkowatý, homolatý.
Kegeln, v. n. w kuželky hráti, kuželkowati.
Kegelspiel, n. hra w kuželky.
Kegelspieler, m. kuželkář.
Kehlader, f. hrdlina, hrdelnj žjla, vena jugularis.
Kehldeckel, m. das Zäpflein, čjpek, epiglottis.
Kehle, f. chřtán, křtán, mor. chrtáň, hrtáň, arteria aspera; dim. das Kehlchen, chřtánek. 2) hrdlo, gicen, gula. Eine heisere Kehle bekommen, ochraptěti, irraucescere. 3) am Dache, weyžlabek, koljbka, aužlabj, zátočka.
Kehleisen, n. žlábkowité železo.
Kehlen, v. a. weyžlabek dělati.
Kehlhobel, m. lisstownjk, mřížewnjk.
Kehlholz, n. swjd, swjda, s. Hartriegel.
Kehlkopf, m. obryzek.
Kehlleiste, f. žlábek, žlábkowitá lissta.
Kehlriemen, m. podhrdlek, podhubek.
Kehlrinne, f. weyžlabek, koljbka.
Kehlstoß, m. lisstownjk, mřížewnjk.
Kehlsucht, f. die Bräune, prým, angina; mor. zakljčenj krku, sl. hrdlobol. 2) bey den Pferden, hřjběcý, sl. kach.
Kehlzeughobel, žlábkowec.
Kehlziegel, m. křidlice, žlabowice.
Kehraus, n. konec, posledni tanec, wýmet.
Kehrbesen, m. chwosstisstě, kosstisstě, kosstě; pometlo, mor. & sl. metla, scopæ.
Kehrbürste, f. kartáč, sstětka.
Kehreisen, n. in der Glocke, kruh.
Kehre, f. awrat, sauwrat.
Kehren, v. a. mit der Bürste, wyčesati, wypráššiti. 2) mit dem Besen, mésti, wymesti, verrere; die Spinneweben von der Wand, pawučiny se stěny smetati; smeyčiti. 3) den Ofen, wymetati. 4) obraceti, obrátiti; die Augen gen Himmel, očj k nebi pozdwjhnauti; zurück kehren, nawrátiti se; das Unterste zu Oberst, wssechno přewrátiti. 5) fig. dbáti, oblj-žeti se; er kehret sich an Niemanden, na žádného nic nedbá, žádného sy newssjmá. Die Kehrung, meteni, obraceni.
Kehrer, m. wymetač; die—inn, wymetačka.
Kehricht, n. smeti, pl., smetj, wýmětky.
Kehrichthaufen, m. smetissté, smetnisstě, sl. smetnisko, smetlisko, sterquilinium.
Kehrmaß, n. ssinuge.
Kehrruder, n. opačina, s. Steuerruder.
Kehrwisch, m. smeták, mor. smeták, beym Ofen, pometlo.
Keichen, v. n. deychati, dussněti, supati, supěti, těžce oddychati, mor. dyssěti, zypati, sl. zadychčeti se, anhelare. Das Keichen, deychánj; deychawičnost, dussnota, anhelitus.
Keichhusten, m. záduch, dusslivý kássel.
Keifen, v. n. imp. ich kiff, part. gekiffen, bublati, hubowati, waditi se.
Keil, m. kljn, cuneus. dim. ein Keilchen, kljnek; auf einen harten Ast gehört ein harter Keil, na twrdossjgného dubowec. 2) Ein Keil Brod, kljn, kus, kragjček chléba; ein Keil Butter, homole, hauska másla. 3) des Binders, pachole.
Keilberg, m. im Bergbaue, kamp.
Keilen, v. a. kljniti, zakljniti; klinowati, kljnem rozrazyti; kálati; tlaucy.
Keiler, m. Hauer, kanec, aper mas.
Keilförmig, adj. klinowatý.
Keilhaue, f. sspičák.
Keilhaupt, m. Kaulhaupt, pulec.
Keim, m. dim. das Keimchen, Keimlein, an Gewächsen, klička, mor. kel, sl. kljček, corculum, cyma. 2) fig. zárodek, germen; wznik, počátek, initium.
Keimen, v. n. kljčiti se, (mor. & sl. kljti), germinare. 2) pučiti se, wznikanuti.
Kein, keiner, adj. žádný, ol. (nižádný, nikto), nullus; sage es keinem, nikomu to neřjkey; es ist kein Mann geblieben, ani muže nezůstalo; rede mir kein Wort

weiter, ani slowa mi wjc nemluw. b) Er hat noch keine Frau, nemá gesstě pani; er hat kein Geld, nemá penez; es war kein Haus, nebylo domu. c) Er ist Keiner der stärksten, nenj z neysylnégssjch.

Keinerley, adj. žádný, nižádný; auf keinerley Art, žádným způsobem, nikoliw.

Keineswegeß, adv. nikoli, nikoliwěk, žádnau měrau, nižádným způsobem.

Keinmal, adv. ani gednau, nikdý, nikdá, nunquam, f. Niemals.

Kelch, m. kalich, čjsse, calx; dim. das Kelchlein, kalissek.

Kelchglas, n. kalissek, čjsse.

Kelchner, m. kalissnjk, calixtinus.

Kelle, f. ljjce; Küchenkelle, wařečka, Maurerkelle, ometačka, obmjtačka, zednická ljjce, mor. wařecha; die Schöpfkelle beym Seifensieder, zbjračka.

Keller, m. sklep, loch, piwnice, cella, cellare; dim. das Kellerchen, Kellerlein, skljpek, lůssek.

Keller-, sklepowý; Kellerfenster, sklepowé okno; Kellerschlüssel, klíč od sklepa.

Keller, m. sklepnjk, f. Kellner.

Kelleresel, f. die Kellerlaus, der Kellerwurm, berusska, stonůžka, swinka, f. Assel.

Kellerey, f. welký sklep; sklepnictwj. 2) sklepnicy.

Kellerhals, n. ssige, sl. gardlo, gador. 2) wlčj lyko wětssj, Daphnæ Mezereum. *L.*

Kellerknecht, m. sklepař.

Kellerloch, n. průduch, sl. prjeduch.

Kellermeister, sklepnjk, sklepnj mistr.

Kellner, m. sklepnjk; die—inn, sklepnice.

Kelter, f. čeřen; lisyce, winný pres, sl. preš, torcular.

Kelterbaum, m. prssnj dub, kláda, lisnice.

Kelterer, m. Keltertreter, sslapač, presownjk, torcularius.

Kelterhaus, n. lis sl. presowna, torcularium.

Kelterkasten, m. die Trotte, čeřen, sl. okřjn, lacus torcularius.

Keltern, v. a. sslapati, tlačiti wjno, presowati.

Kelterstange, f. lautka.

Kelterwein, m. Tresterwein, wjno z osece sl. pressowanec.

Kemnate, f. kamenné stawenj; komnata.

Kennbar, adj. znatedlný: snadný k poznánj.

Kennen, v. a. imp. kannte, part. gekannt, znáti, poznati, agnoscere, noscere; ich kenne ihn, znám ho; ich kannte ihn an seiner Stimme, poznal gsem ho po geho hlasu. 2) wěděti; in Afrika kennet man weder Kälte noch Schnee, w Afryce newědj nic ani o zymě ani o sněhu; er kennet keine Gefahr, newj o žádném nebezpečenstwj. 3) Wir haben einander erst neulich kennen gelernet, teprw onehdy sme se seznámili. 4) znáti se na něco, w něčem rozuměti, intelligere; er kennet Gemälde, zná se na obrazy.

Kenner, m. znač, zběhlý w něčem, znatel; die — inn, znatelkyně.

Kenntlich, adj. co se znáti dá, poznatedlný: patrný, mor. značný; adv. — ně.

Kenntlichkeit, f. poznatedlnost: opatrnost.

Kenntniß, f. wědomost, powědomost, známost, notitia, scientia. 2) uměnj, umělost, scientia.

Kennung, f. in den Zähnen der Pferde, der Kern, gádro.

Kennzeichen, n. znamenj, signum; beym Färber, známka.

Kenster, m. mělj, f. Mistel.

Kerbe, f. dim. das Kerbchen, Kerblein, nářez, zářez, wraubenj, wraubek, stria.

Kerbel, m. das Kerbelkraut, kerblík, třebule, scandix cerefolium, *Lin.* Die Kerbelsuppe, třebulowá poljwka.

Kerben, v. a. wraubiti, wraubkowati, striare

Kerbholz, n. Kerbstock, m. wrub, rabusse, sl. rowáš, talea.

Kerbzettel, m. řezaná cedule.

Kerker, m. žalář, wězenj, ssatlawa, sl. temnice, carcer.

Kerkermeister, m. žalářnjk, žalářnj, ssatlawnj hospodář.

Kerl, m. chlap, sl. ssuhag; dim. das Kerlchen, chlapjk, chlapjček; ein abscheulicher

Kerl,

Kerl, ossklivé chlapisko; ein grosser Kerl, kolohnát, slombidlo; ein schlechter Kerl, mamlas, maňas; ein dummer Kerl, hňup; jemanden einen Kerl nennen, chlapowati.
Kermes, m. & n. čerwec, coccinum.
Kermes=, čerwcowý; Kermesbaum, čerwec, čerwcowý strom, quercus coccifera, *L.*
Kern, m. in den Pflaumen, pecka, mor. & sl. kostka, drupa; dim. das Kernchen, Kernlein, pecyčka. 2) Der Nüsse, gádro, nucleus, granum; dim gadýrko. 3) Der Bäume, střzen, dřeň, medulla. 4) Des Flachses, wlákno, gádro, mor. zblo. 5) Des Getreides, des Schießpulvers, zrno, granum; dim. zrnko, zrnýčko. 6) Im Erze, uzel. 7) Die Bohne, an den Pferdezähnen, gádro. 8) der Milchrahm, smetana. 9) fig. der Kern der Armee, wýbor, gádro wogska.
Kernbeisser, m. dlesk (dlask), s. Kirschfink.
Kernel, n. s. Kriechänte.
Kernen, v. a. zrna z něčeho dělati; sich kernen, zrnowatěti; die Butter kernet sich, máslo krupickowatj. 2) wylaupati, s. Auskernen.
Kerngehäuse, n. der Griebs, ohryzek.
Kerngut, adj. welmi dobrý, předobrý, dobrotisko.
Kernhaft, adj. gadrný, gadrnatý. adv.—ně.
Kernig, adj. zrnatý, gadrnatý, granosus, nucleosus. adv. — tě.
Kernmehl, n. weyražka, weyražek; von Kernmehl, wýražkowý.
Kernmilch, f. die Buttermilch, podmáslj.
Kernobst, n. owoce s gádry, gadernj. 2) der Baum, gadernjk.
Kernscheit, n. prosstěpina, kmenowé poleno.
Kernschule, f. gadrowisstě ✓ gadernice.
Kerze, f. swjce, candela; dim. das Kerzchen, Kerzlein, swjčka, swjčička; eine Kerze von Inschlitt, logowá swjčka, logowice; von Wachs, woskowá swjce, woskowice, cereus.
Kerzelweib, n. swjčkowá bába.
Kerzengiesser, m. swjcnjk; die Kerzengiesserinn, swjcnice.
Kerzenträger, m. swjčkonoš ✓ ceroferarius.
Kessel, m. kotel; ahenum, lebes; dim. das Kesselchen, Kessellein, kotljk, kotljček; 2) eine Vertiefung, kotlina, crater.
Kesseler, Keßler, m. kotlář, faber ærarius.
Kesselflicker, m. pánwičkář.
Kesselgrube, f. kotlina, præfurnium.
Kesselherd, m. kotlisstě.
Kesselloch, n. lowisstě.
Kesselpauke, f. wlaský buben.
Kesselschmied, m. kotlář.
Kesser, m. keser; ohnautka; an einer langen Stange, přjwlač.
Keste, f. bradawice.
Kette, f. řetěz, mor. řetaz, catena; dim. das Kettchen, Kettlein, řetjzek; 2) der Zettel beym Weber, osnowa, stamen. 3) eine Kette von Bergen, pohořj. 4) die Anlegkette, petlice. 5) fig. hauf; eine Kette (Kitte) Feldhühner, hegno korotwj.
Kettel, f. petlice; řetjzek.
Ketteln, v. a. řetjzkem swázati.
Ketten, v. a. řetězem swázati. 2) fig. přikowati.
Kettenbaum, m. wratidlo zadnj.
Kettenfeyer, f. (Petri), den sw. Petra w okowách.
Kettenhund, m. wězňjk.
Kettennaht, f. řetjzek.
Kettenring, m. článek w řetězu, sl. ohniwo,
Kettenschmied, m. řetěznjk.
Ketzer, m. kacýř, hæreticus; die — inn, kacýřka.
Ketzerey, f. kacýřstwj, hæresis.
Ketzerisch, adj. kacýřský, hæreticus; adv. kacýřsky, po kacýřsku.
Ketzermacher, m. kacyřowatel ✓
Keule, f. palice, mor. kyg, sl. bozogáň, clava. dim. palička; jeder Schäfer lobt seine Keule, každá lisska swůg ocas chwálj 2) fig. keyta, (kyta, kýta,) sl. stoldra.
Keuler, m. s. Keiler.
Keulschwamm, m. der Geißbart, lisska, clavaria, *L.*

Keul=

Keulwurz, f. lekno, Nymphæa, *Lin.*
Keusch, adj. čistý, zdrželiwý, castus. adv. čistě, zdrželiwě.
Keuschbaum, m. drmek, agnus castus, vitex, *L.*
Keuschheit, f. čistota, zdrželiwost, castitas.
Keutel, m. bey den Fischern, gádro.
Kibitz, m. čeyka, knjhowka, mjkačka, stará déwka, tringa vanellus, *L.* gavia vulgaris, *Kl.*
Kicher, f. Kichererbse, f. cyzrna, cicer, *Lin.* dim. cyzrnka.
Kichern, v. n. chechtati se, cachinnari.
Kiefe, f. sáně, čelist, maxilla. 2) An den Fischen, pleytwa, plautew, branchia. 3) An den Erbsen, lusk, siliqua.
Kiefer, m. sáně, čelist, maxilla.
Kiefer, f. borowice, sosna, chwog, pinus silvestris, *Lin.*
Kiefer-, borowý, sosnowý, pineus.
Kiefern, adj. borowý, sosnowý.
Kiefernwald, m. bor, dim. borek, borowý les, sl bůry.
Kiel, m. bey den Gärtnern, cybulka. 2) Ein Federkiel, pjsk (od péra), brk, mor. kos, sl. brko, penna; von geschlissenen Federn, paperka, coll. pápeřj, ostenka. 3) Im Schiffe, spodnj hlawnj břewno v lodj, kýl.
Kielbett, n. paperkowá peřina.
Kielen, 1. v. n. opeřiti se, peřiti se, brky paussteti. 2. v. a. opeřiti, brkem opatřiti.
Kielkropf, m. wole, struma. 2) podwrženec.
Kieme, f. Fischohr, plautew, pleytwa, branchia.
Kiemenhaut, f. pleytwowá kožka.
Kien, m. lauč, smolina, smolnice, tæda.
Kien-, laučowý; das Kienholz, laučowé dřjwj, smolina, laučowina. 2) borowý; das Kienöl, borowý oleg.
Kienapfel, m. krutka; Fichtenapfel, ssisska.
Kienbaum, m. die Kienföhre, sosna, borowice.
Kienbäumen, adj. sosnowý.
Kiener, m. vhljř.
Kienfackel, f. dračka, borowá pochodně.
Kienpost, m. rogownjk, ledum palustre, *Lin.*
Kienruß, m Kienrauch m. kopet (kopt).
Kiepe, f. nůsse.
Kies, m. sstérk, sstérek (sl. sstrk), sskřemenjčko, glarea. 2) Im Bergbaue, kyz; die Kiesader, kyzowá žjla.
Kiesel, m. Kieselstein, m. sskřemen, oblátek, oblázek, oblázkowý kámen, mor. skřemenice, sl. kremen, silex; collect. sskřemenj; im Bergbaue, kaukowj. dim. sskřemjnek. Das Kieselmehl, oblátkowá mauka.
Kiesen, v. a. obs. woliti, wybrati, s. Erkiesen.
Kiesig, adj. sskřemenitý, ssterkowitý.
Kiessand, m. sstérk, sskřemenjčko, sskřemel, sskřemelka, glarea.
Kietze, f. kočka. 2) loktusse, mor. krbjk.
Kiff, m. třjslo, s. Gärberlohe.
Kimme, f. der Einschnitt, zářez; der scharfe Rand, der Frosch, autory, pl.
Kimmen, v. a. wtjrati, podřezáwati.
Kind, n. djtě, děcko, robě, infans, prolis, pl. děti, djtky; dim. das Kindchen, Kindlein, děťátko, robátko; die unschuldigen Kindlein, nemluwňátka, mladátka, newiňátka; ein unmündiges, mládě, nemluwně, infans; ungetauftes, nekřtěňátko; aus dem Mutterleibe herausgeschnittenes, boček, cæsar; unreifes, nedochůdce; ungebohrnes, nedorůdče; nachgebohrnes, pohrobek, syrůbě, posthumus; letztgebohrnes, posskrabek; ein entwöhntes, ostawče; ein loses, ein Fratz, holoplisstě, mrně, mrňause, sskwrně; liebes Kind! holečku! um das Kind kommen, potratiti; zum Kinde werden, dětiněti, zdětiněti; von Kind auf, od dětinstwj, od malíčkosti.
Kindbett, n. omlazenj, kaut, ssestineděle, pl. ol. & mor. poloh, sl. postel, puerperium; ins Kindsbett kommen, slehnauti, do kauta (sl. do postele) přigjti, na omladcých býti.
Kindbetterinn, f. omladnice, kautnice, ssestinedělka, sl. postelkyně, puerpera; die zuerst niederkommt, prwnička, prwůstka, primipara.
Kindel-bier, n. -mahl, n. -muth, m. křtinky, křtiny, křestné body.
Kindeln, v. n. omladnauti, slehnauti, do kauta přigjti.
Kinder-, děcký, djtecý; Kinderbett, děcká postel;

postel; Kinderbrey, kaſſe pro děti. 2) Kinderalter, dětinſký wěk, infantia. 3) na děti, Kinderruthe, metla na děti, mor. chabowina. 4) Kindertaufe, křeſt djtěte.
Kinderblattern, pl. neſſtowice, oſeypky, pl. sl. ſypanice, drobnice, pl. variolæ.
Kinderbrod, n. cloweyſſek.
Kinderey, f. dětinſtwj; Kinderey treiben, děckowati, ineptire.
Kinderflecken, pl. die Maſern, oſutiny, oſpice, morbilli.
Kinderfrau, f. chůwa.
Kinderhaft, adj. dětinſký, ſ. Kindiſch.
Kinderhaube, f. karkule, rica; dim. karkulka.
Kinderlehre, f. cwičenj djtek.
Kinderlos, adj. bez děti, ol. bezděcký, sterilis; ein kinderloſes Weib, bezdětkyně.
Kinderloſigkeit, f. bezděctwj.
Kindermagd, f. Kinderwärterinn, chůwa, chowačka; mor. pěſtauna, sl. peſtunka.
Kindermutter, f. matka mnohých djtek. 2) bába, obſtetrix.
Kindern, v. n. ſ. Kindeln. 2) děckowati, lautky prodáwati, ineptire.
Kinderpoſſen, pl. děckowánj, dětinſtwj.
Kinderſchuhe, pl. ausziehen, ablegen, metle odrůſti.
Kinderſpiel, n. děcká hra. 2) fig. hřička, hračka; tjtěrky.
Kindertag, m. mladátka, den mladátek.
Kinderwagen, m. chodáček, chodicý wozeyček.
Kindesbeine, pl. von Kindesbeinen an, od dětinſtwj, od djtěte.
Kindeskind, n. wnuk, (wňuk), nepos; wnučka wnukyně, neptis; dim. wnauče. Kindeskindskind, prawnuk, prawnučka, pronepos.
Kindesnöthe, pl. pracowánj ku porodu, sl. bůle; in Kindesnöthen liegen, pracowati ku porodu, partu laborare.
Kindestheil, m. dětſký podjl.
Kindheit, f. dětinſtwj, infantia; von Kindheit an, od dětinſtwj.
Kindiſch, adj. dětinſký, infantilis, puerilis; ein kindiſcher Menſch, děcko; kindiſches Betragen, děckowánj; kindiſch werden, dětiněti, zdětiněti, repuerascere.

Kindlich, adj. ſynowſký, filialis. 2) dětinſký.
Kinds=, djtěcý; die Kindsfauſt, djtěcý pěſt.
Kindſchaft, f. zwolenj za ſyna, adoptio.
Kindszimmer, n. dětinec.
Kindtaufe, f. křeſt djtěte. 2) křtiny.
Kinkhorn, n. cyňk.
Kinn, n. brada, mentum; dim. das Kinnchen, Kinnlein, bradička.
Kinnbacken, m. Kinnlade, f. čeliſt, ſáně, ſſkraně, maxilla. Kinnbacken=, čeliſtnj, maxillaris.
Kinnkette, f. der Kinnreif, podbradek.
Kietſchelbeere, f. Kitſchbeere, ſtřemſſalka, ſ. Vogelkirſche.
Kipfe, f. am Wagen, klanice. 2) Am Schiffe, kleč, klika.
Kipfenbohrer, m. klaničnjk.
Kipfholz, n. kmytlowánj.
Kipfkette, f. náklaničnjk.
Kipfſtock, m. oplјn, oplen.
Kippe, f. ſwezenj; der Kaufmann ſteht auf der Kippe, kupec giž geſt na kahancy, na korábě.
Kippen, 1. v. n. ſwézti ſe, ſwážeti ſe, nakloniti ſe. 2. v. a. Mit Oſtereyern, ťukati (cykati) weyce. 2) ſwéſti, nakloniti. 3) Kippen und wippen, das Geld, obřezáwati penjze; ſſantročiti s penězy.
Kipper, Kipperer, m. ſſantročnjk.
Kipperey, f. ſſantročnictwj.
Kippergeld, n. obřezané, zlehčené penjze.
Kirchdorf, n. wes s koſtelem, (Ruſs. ſelo.)
Kirche, f. koſtel, chrám, templum; dim. das Kirchlein, koſteljk, koſteljček, chrámek, chrámeček. 2) cýrkew, ecclesia; dim. cýrkwička.
Kirchen=, cýrkewnj, ecclesiaſticus; das Kirchengeboth, přikázanj cýrkewnj; der Kirchengebrauch, řád, obyčeg cýrkewnj; das Kirchenjahr, rok cýrkewnj. 2) koſtelnj, chrámowý, templi, ecclesiæ; das Kirchengeräth, nářadj koſtelnj. 3) záduſſnj; das Kirchengut, záduſſnj ſtatek, záduſſj; die Kirchenrechnung, záduſſnj aučty. 4) duchowenſký, consiſtorialis; das Kirchengericht, duchowenſký ſaud, auřad, consiſtorium

storium. 5) podacý; der Kirchensatz, podacý práwo, jus patronatus.
Kirchenbuße, f. weřegné pokánj.
Kirchendieb, m. swatokrádce, swatokrádežnjk, sacrilegus.
Kirchendiener, m. kostelnjk.
Kirchenfest, n. slawnost, založenj chrámu Páně, poswjcenj.
Kirchengut, n. zádussj, mor. poswátné.
Kirchengemeinde, f. osada, parochia, paroecia.
Kirchenrath, m. duchowenská rada. 2) cýrkewnj zbor, snèm, concilium.
Kirchenraub, m. okradenj kostela, swatokrádež, sacrilegium.
Kirchenräuberisch, adj. swatokrádežnj.
Kirchenstaat, m. papežské zemè, patrimonium S. Petri.
Kirchenversammlung, f. snèm cýrkewnj.
Kircheule, f. sýc, sýček, strix funerea, *Lin.*
Kirchfahrt, f. pauť.
Kirchgang, m. auwod, sl. wáčka introductio.
Kirchgängerinn, f. auwodnice, omladnice.
Kirchhof, m. hřbitow, krchow, pohřebnice, sl. cynter, coemeterium.
Kirchkind, n. osadnjk, foem. osadnice, paroecianus, — na.
Kirchlich, adj. zádussnj; cýrkewnj, ecclesiasticus.
Kirchmesse, f. poswjcenj.
Kirchner, m. kostelnjk, aedituus; die Kirchnerinn, kostelnice, kostelnjkowá.
Kirchschwalbe, f. rorcyk, hirundo apus, *Lin.*
Kirchspiel, n. osada, paroecia.
Kirchsprengel, m. biskupská osada, biskupstwj, dioecesis.
Kirchtag, m. swátečnj den, swátek.
Kirchvater, m. starssj kostelnjk.
Kirchweihe, f. poswècenj, založenj chrámu Páně, dedicatio templi. 2) Die Lustbarkeit, poswjcenj, sl. & mor. hody, sl. hostina; dim poswjcenjčko.
Kirre, adj. krotký, okrotlý, pitomý, cicur; kirre werden, zkrotnauti, pitoměti, okrotnauti. 2) fig. okrotlý, zkrotlý; Jemanden kirre machen, zkrotiti někoho, trpjt wzýti někomu. adv. krotce, pitomě.
Kirre, f. Turteltaube, hrdlička.
Kirren, 1. v. a. krotiti, cicurare, mansuefacere. 2) wnaditi, wábiti; wolati. 2. v. n. vom Wagen, wrzati, mor. wrzaukati; von Hühnern, sskřehčeti, sskřehotati; mit Zähnen, sskřipěti, frendere.
Kirsche, f. Baum und Obst, třessně, střessně, sl. čeressně, prunus cerasus, *Lin.*
Kirschholz, n. třessňowé dřjwj.
Kirschfarbig, adj. třessňowé barwy.
Kirschfink, m. dlask, (dlesk), coccothraustes, *L.*
Kirschisopp, m. dewaternjk, cistus helianthemum, *Lin.*
Kirschvogel, m. brhel, turdus aureus, *Klein.* Coracias oriolus, *Lin.*
Kirschwasser, n. třessňowka.
Kiste, f. truhlice, sskřjně; das Kistchen, Kistlein, truhlička, sskřinka.
Kitt, m. kyt, tmel, kleg, klj.
Kittel, m. der Männer, halena, mor. planta; der Weiber, kytlice, kytle, župice.
Kitten, v. a. klegowati.
Kitze, f. kočka, sl. mačka; dim. das Kitzchen, kočička. 2) koza, dim. das Kitzlein, kůzle, kozyčka. 3) loktusse, plachta.
Kitzel, m. lechtawost, lektawost, sl. sstěklenj; den Kitzel vertreiben, raupy wybrati.
Kitzelig, kitzlig, adj. lektawý, lechtawý, lochtawý, sl. lasskotiwý, sstěkliwý, titillabilis. 2) fig. nedůtkliwý.
Kitzeln, v. a. lektati, lechtati, lochtati, sl. lasskotati, sstěkliti, čiklati, titillare.
Kitzler, m. lektač; die — inn, lektačka.
Klachel, m. kolohnát, klechl.
Klacks, třesk, plesk.
Kladde, f. makulář.
Klaffen, v. n. pukati se, padati se, die Erde klaffet, země padá se, puká se. 2) klapati, crepitare. 3) odewstáwati, odstáwati; die Thüre klaffet, dwéře odewstáwagj. 4) klabosyti, garrire.
Kläffen, v. n. hafati, sstěkati; der Kläffer, hafák.
Klaffer, m. klepač; die — inn, klepačka, klepna, třepna.
Klaffung, f. sstěrbina, padlina, rozssklibenina, rozsedlina.

Klafter, Klaffer, Klaft, m. lusstinec, fracka, thlaspi aruense.
Klafter, f. sáh, mor. sáha, sýha, orgyia. Das Klafterholz, sáhowé dřjwj; der Klafterschlag, sekánj dřjwj na sáhy.
Klafterig, adj. sáhowý; ein dreyklafteriger Baum, třjsáhowý strom.
Klaftern, v. a. obéma ramenama obetknauti, obegmauti.
Klagbar, adj. žalobný; adv. — ně.
Klage, f. vor Gericht, žaloba, actio, querela. 2) stjžnost, tužebnost, sl. ponos, querimonia; in Klagen ausbrechen, naříkati sobě, stěžowati sobě, stjžnost wésti. 3) smutek, luctus; in der Klage gehen, smutek nosyti.
Klagefrau, f. plačnice, plačka, præfica. 2) seyc, dim. seyček, strix funerea, *Lin.*
Klagegedicht, n. pjseň žalostiwá.
Klagegeschrey, n. vpěnj, hořekowánj, naříkánj, lessus.
Klagelied, n. die Klagelieder Jeremiä, pláč Geremiássůw, threni Jeremiæ.
Klagen, 1. v. n. naříkati, hořekowati, taužiti, skuhrati, stěžowati sobě, steyskati sobě, postesknauti sobě, sl. ponosowati sobě, conqueri. 2) accusare; wider Jemand, na někoho žalowati; bey Gericht, žalobu v práwa zadati, na práwo wznésti. 2. v. a. naříkati, stěžowati sobě; einem etwas klagen, někomu na něco sobě stěžowati. 2) želeti (něčj smrti), er klaget ihn trostlos, přewelice, nesmjrně ho želj. Das Klagen, tauženj, naříkánj, steyskánj. 2) žalowánj, accusatio.
Kläger, m. tužebnjk, žalobnjk, querulus. 2) Vor Gericht, žalobnjk, půwod, půwodnj strana, actor. Die — inn, tužebnice, querula. 2) žalobnice, půwodkyně, actrix.
Klageschrift, f. pjsebná žaloba, žalobnj spis.
Kläglich, adj. žalostiwý, tužebný. adv. žalostiwě, tužebně.
Klamm, adj. těsný, auzký. 2) fig. das Geld ist klamm bey ihm, geho pytljček má sauchotiny, nemá peněz; klamme Zeiten, zlé časy. 2) klammes Gold, ryzý zlato.
Klamm, m. prým, angina.
Klammer, f. skoba, spona, dim. skobka, babka. 2) Die Anlege, die Narb, petlice.
Klammern, v. a. skobau sepnauti, spjnati, sponowati.
Klammgällig, adj. twrdý.
Klampe, f. petlice.
Klämperlein, n. zpрska; einem ein Klämperlein anhängen, zprsku zawěsyti.
Klang, m. zwuk, zwučenj, zněnj, hlas, sonus, clangor.
Klapf, m. klepnutj, klepot; lupačka.
Klapp, m. klep.
Klappe, f. klapka. 2) poklop, poklopec, sl. chlopně.
Klappen, 1. v. n. klepěti, klepnauti; mit den Füßen, nohama dupati, cupati. 2. v. a. klapati, klepati, zaklapati.
Klapper, f. klepačka, řehtačka, mor. štrkotka, sl. rapotačka. 2) an der Thür, klepadlo, klepačka.
Klapperbüchse, f. klepačka.
Klapperjagd, f. klepacý honba.
Klappermann, m. klepač, chřestač. 2) smrtholka, mors.
Klappermaul, n. Klappermühle, f. klepna, třepna, klepačka.
Klappern, v. n. klapati, chřestati, klekotati, klektati, sl. rapotiti, crepitare. 2) mit den Zähnen, klektati, gektati, mor. štrkotati, sekotati.
Klappernuß, f. kloköč, staphylea pinnata, *L.*
Klapperrose, f. ohnjček, wlčj mák, mor. plešťanec, sl. slepý mák, papaver Rhoeas. *L.*
Klapperschlange, f. chřesteyš? chřesták? crotalus, *Lin.*
Klappersteckten, m. camrdák.
Klapperstein, m. Adlerstein, orlicj kámen.
Klappmütze, f. sl. kučma.
Klapps, klep, bác, plesk, třesk.
Klapsen, v. n. klapati; tlesknauti.
Klapptisch, m. skladacý stůl.
Klar, adj. tenký, tenuis; klare Leinwand, tenké platno; klare Stimme, pozorný, tenký hlas. 2) gasný, clarus; klares Wetter, gasné powětřj; der Himmel wird klar,

gasnj

gasnj se; wygasnuge se. 3) čistý, clarus, limpidus; klares Wasser, čistá woda; der Wein wird klar, wjno se čistj. 4) drobný, minutus; klare Schrift, drobné pjsmo. 5) ryzý; klares Gold, ryzý zlato. 6) ein klarer Beweis, swětlý, zřegmý, patrný důwod; eine klare Wahrheit, čistá holá, prawdiwá prawda; die Sache ist klar, wěc gest patrná; adv. tence, gasně, čistě, drobně.

Kläre, f. der Leinwand, tenkost plátna.

Klare, f. tenká omáčka.

Klären, v. a. čistiti; sich, čistiti se, gasniti se, usaditi se.

Klarheit, f. gasnost, swětlost; der Stimme, pozornost, tenkost hlasu.

Klärlich, adv. gasně, čistě; zřegmě.

Klatsch, m. plesk, pleskautj; Jemanden einen Klatsch geben, někoho plesknauti.

Klatschbüchse, f. bauchačka. 2) fig. klepna, třepna.

Klatsche, f. plácačka; plesťačka. 2) fig. klepna, třepna, klabosylka.

Klatschen, 1. v. n. pleskati, třepati; es regnet, daß es klatscht, prššj, gen třepá, pleská. 2) tleskati, in die Hände klatschen, rukama tleskati, plaudere. 3) Mit der Peitsche, práskati. 4) Mit dem Munde, mlaskati. 5) klewetati, klewetowati. 2. v. a. ausklatschen, wyklewetiti. Das Klatschen, plesťot, plisťot; pleskánj; tleskot; praskot; mlaskot; klewetánj.

Klätscher, m. klewetář, klewetnjk; die — inn, klewetářka, klewetnice.

Klatscherey, Klätscherey, f. klewety, pl.

Klatschhaft, adj. klewetný, klewetiwý, pleskawý.

Klatschhaftigkeit, f. klewetiwost.

Klatschmaul, m. plesťač; klewetnjk, sl. bochač, trepač.

Klatschrohr, n. pukačka, s. Klatschbüchse.

Klatschrose, f. plesťanec, s. Klapperrose.

Klatte, f. chumáč.

Klaubauf, m. bubák.

Klauben, v. a. přebrati, přebjrati, purgare. 2) fig. an einem Beine, objrati kost; in der Nase, daubati, rypati, párati se w nose. 3) Grübeln, hlaubati.

Klauber, m. přebérač; die—inn, přebéračka.

Klauberey, f. přebjračka, přebjránj.

Klaubtruhe, f. přebjrka.

Klaue, f. bey Vögeln, pazaur, pařát, unguis; dim. pazaurek. 2) bey vierfüßigen Thieren, paznehet, paznoht, ungula. 3) Der Huf, kopyto.

Klause, f. mnišský pokogjk. 2) těsné mjsto mezy horami, klauza, fauces.

Klausener, Klausner, m. paustenjk, paustewnjk, eremita; die — inn, paustenice.

Klavier, n. klawjr, ol. klawjře.

Klebegarn, Klebenetz, n. sýť na sskřiwánky.

Klebekraut, n. swjzel, wjzel, powázka, galium aparine, *Lin.*

Klebeläppchen, n. přilljpánj.

Klebelaus, f. Filzlaus, muňka.

Kleben, 1. v. n. lepiti se, přiljpati se, lnauti, lepnauti, adhærescere. 2) chytati se; die Kletten kleben, řepjky se chytagj. 3) fig. *a*) Irgendwo kleben bleiben, někde wwjznauti. *b*) Die Hände kleben lassen, klebrige Hände haben, lipawé prsty mjti. *c*) wiseti, přidržeti se; er klebt daran, lne k tomu, na to. 2. v. a. lepiti, přilepiti.

Kleber, m. klj. 2) beym Tuchmacher, háček.

Kleberich, m. powázka, s. Klebekraut.

Klebericht, adj. lipowatý, klegowatý.

Kleberig, adj. lipawý, lepký.

Kleberigkeit, f. lipawost, lepkost.

Kleck, Klecks, m. kaňka, kaňha, swině, kawka, macula. Klecken, Klecksen, einen Klecks machen, kaňciti, kaňhati, swiniti, kydati, mor. plusťati, maculare.

Klecken, v. n. stačiti, postačiti, sufficere.

Klecker, m. kaňhal; mazač.

Klee, m. dětel, getel, mor. dětelina, trifolium.

Klee=, getelowý, dětelowý; der Kleesamen, getelowé semeno.

Kleeblatt, n. getelowý list. 2) fig. trogka.

Kleefeld, n. getelisstě, dětelisstě, mor. dětelinisko.

Kleeroth, m. der kleine braune, brunat (wjno).

Kleffern,

Kleffern, m. kocynka (wjno).
Kleiben, 1. v. n. lepnauti, přiljpati ſe. 2. v. a. lepiti, přilepiti; eine Wand, lepiti, mazati; im Bergbaue, klabowati.
Kleiber, m. lepič; die — inn, lepička. Der Kleiberlehm, hljna k lepenj, k mazánj.
Kleibewerk, n. lepenice, lepenina, lutamentum.
Kleid, n. oděw, oblec, mor. oblek, ſſatina, veſtitus; ſſat, ſſaty, raucho, veſtis; Kleider, ſſaty, ſſatſtwo; dim. das Kleidchen, Kleidlein, ſſátky, mor. ſſátečky, ſſatinka.
Kleiden, v. a. oblácěti, obljkati, obljcy, ſtrogiti, induere. 2) ſſatiti, oſſatiti, odjti, odjwati, veſtire. 3) ſlufſeti, ſtáti, decere; das kleidet ihn gut, dobře mu to ſluſſj, to mu ſwědčj.
Kleider =, ſſatnj, na ſſaty, veſtiarius; die Kleidermotte, ſſatnj mol, tinea; die Kleiderbürſte, kartáč na ſſaty.
Kleiderkammer, f. oblácnice, ſſatnice.
Kleiderkrämer, m. weteſſnjk, tarmarečnjk; die — inn, weteſſnice, tarmarečnice.
Kleiderpracht, f. nádhernoſt w ſſatſtwu.
Kleiderreich, adj. ſſatný.
Kleiderſchrank, m. ſſkřjně na ſſaty, ſſatnjk?
Kleidertracht, f. krog (w ſſatech).
Kleidung, f. oblácenj, obljkánj. 2) ſſacenj, oſſacenj. 3) oděw, ſſaty, ſſatſtwo, veſtitus.
Kleidungsſtück, n. ſſat.
Klein, adj. malý, ſkrowný, parvus; comp. kleiner, menſſj, minor; ſuperl. kleinſte, neymenſſj, minimus; ſehr klein, maličký; der kleine Finger, maljk, lidnjk. 2) drobný minutus; kleine Vögel, drobné ptactwo; klein Geld, drobné penjze. 3) tenký; kleines Garn, tenká přjze. 4) fig. ein Kleines, djtě; von Kleinem auf, od dětinſtwj; über ein Kleines, maličko; klein werden, maleti, zmaleti; klein machen, maliti, zmaliti, minuere. Adv. drobně; klein ſchneiden, na drobno krágeti. 2) ein klein wenig, něco málo, drobet. 3) klein ſpinnen, tence přjſti. 4) klein denken, njzce ſmeyſſleti. 5) ſehr klein von Jemanden denken, ſprechen, potupně o někom ſmeyſſleti, mluwiti.
Klein =, in Zuſammenſetzungen mit Beywörtern, malo; das kleinſeitner Thor, maloſtranſká brána; kleinblätterig, malolistný.
Kleinarſch, m. prdelka, bezprdelka.
Kleinäugig, adj. widauretk, malooký.
Kleinbärtig, adj. bradáček.
Kleinbauer, m. chalupnjk, sl. željř, ol. podſedek.
Kleinen, v. a. maliti.
Kleinenke, m. pohůnek, druhák.
Kleinfügig, adj. malitký; malowážný.
Kleinfügigkeit, f. malitkoſt; malowážnoſt.
Kleingläubig, adj. malowěrný; ein Kleingläubiger, malowěrec.
Kleingläubigkeit, f. malowěrnoſt.
Kleinheit, f. maloſt, maličkoſt, ſkrownoſt, parvitas.
Kleinicht, n. das Kleine, auhrabky, pl. m.
Kleinigkeit, f. malá wěc, maličkoſt, parum, parvum.
Kleinknecht, m. pohůnek.
Kleinlaut, adj. chauloſtiwý; kleinlaut ſeyn, ztratiti ſrdce.
Kleinleibig, adj. zakrnělý.
Kleinlich, adj. drobničký, maličký.
Kleinmuth, f. malomyſlnoſt, chauloſtiwoſt, puſillanimitas.
Kleinmüthig, adj. malomyſlný, chauloſtiwý, puſillaminis; kleinmüthig werden, zmalomyſlněti, zchauloſtiwěti. adv. — ně, — wě.
Kleinmüthigkeit, f. Kleinmuth.
Kleinod, n. klénot, (klinot), clenodium. 2) droby, drobečky.
Kleinpohle, m. Malopolan.
Kleinpohliſch, adj. malopolſký.
Kleinſchmied, m. zámečnjk, ſ. Schloſſer.
Kleinſtädter, m. měſſťánek.
Kleinſtädtiſch, adj. maloměſtſký; adv. po maloměſtſku.
Kleinwinzig, adj. maličičký, malilinký, maličičičký, malililinký, ol. malicherný.
Kleiſter, m. maz.
Kleiſtern, v. a. lepiti, mazati, linire.
Klemm, adj. řjdký, bjdný; ſ. Klamm.
Klemme, f. těſnoſt, těſnota, těſnina; in die Klemme bringen, do těſna, do chobotu

wehnati; in der Klemme seyn, w chobotu wězeti.

Klemmen, v. a. hnjsti, premere; der Schuh klemmt mich, střewjc mne hněte. 2) přisskřipnauti; sich klemmen, přisskřipnauti se, přiskřipnauti se.

Klemmfutter, n. skličidlo.

Klemmig, adj. pewný, hrubý.

Klempner, m. platnýř.

Klempner =, platnýřský; die Klempnergasse, platnýřská vlice.

Klempern, v. n. cwrnkati, cynkati, břinčeti.

Klepper, m. die Klepperinn, ossinrda. 2) minochodnjk, equus gradarius.

Klepperpost, f. klepacý possta (počta).

Klette f. řepjk. 2) die Pflanze, lupen, mor. lapaun, lapaunj, sl. lopuch; die große, lupen wětssj, hořký, arctium lappa, *Lin.* die kleine, lupen menssj, xanthium strumarium, *Lin.*

Kletten, v. a. die Wolle, wlnu čistiti, přebjrati.

Klettenstange, f. kotrč, rohatina.

Klettern, v. n. lezti, mor. ssplhati, lamozyti se; auf den Baum klettern, na strom lézti, wysaukati se; der Kletterer, lézák; das Klettern, lezenj.

Kley, m. Kleyerde, mastná země, mastnice.

Kleye, f. Kleyen, pl. otruby, pl. f. & m. furfur. Das Kleyenbrod, otrubný chléb.

Kleyenmann, m. otrubnjk.

Kleyig, adj. mastný. 2) otrubowý, otrubný.

Klicken, v. a. lepiti, mazati, s. Kleiben.

Klieben, v. irr. ich klob, gekloben, 1. v. n. rozsstjpati se, rozpukati se. 2. v. a. sstjpati, kálati, findere.

Kliebig, adj. kolný, fissilis.

Klient, m. swěřenec, cliens.

Klima, m. podnebj, s. Himmelstrich.

Klimmen, v. n. irr. ich klomm, geklommen, lezti, wylezti, s. Klettern.

Klimpern, v. n. cynkati, břinkati, mor. blinkati; das Klimpern, cynkánj; das Geklimper, cynkot, břinkot.

Klinge, f. hlawně, klinka, željzko, mor. krně, grně, krňka, lamina; über die Klinge springen lassen, sesekati, possawlowati; vor die Klinge fordern, na kordy wyzwati. 2) auzlabj.

Klingebeutel, m. oferný pytljček.

Klingeln, v. n. zwonečkem zazwoniti, cynkati, břinkati, břinčeti; klinkati.

Klingen, v. irr. n. ich klang, geklungen, znjti, tinnire, zwučeti, clangere; die Ohren klingen mir, znj mi w ussjch; das Geld klinget, penjze cynkagj; mit klingendem Spiele, s zwučnau hudbau; klingende Münze, penjze ražené, bité.

Klinke, f. an der Thür, klika; die einfallende Klinke, beym Weber, beránek; die eingreifende, klapačka.

Klinkhaken, m. skoba; dim. skobka.

Klinop, n. břečtan, hedera helix, *Lin.*

Klinse, f. Klunse, sskulina, rozsedlina.

Klipp, m. dim. Klippchen, lusk; ein Klippchen, (Knippchen, Schnippchen) schlagen, luskati, zaluskati, ssnupkowati.

Klippe, f. skalina; přjkrá, sspičatá skála.

Klippel, m. palička, s. Klöppel.

Klippern, v. n. cynkati, s. Klimpern.

Klippfisch, m. ročár.

Klippig, adj. skalnatý.

Klippkanne, f. konwice s wjkem.

Klippkrämer, m. lautkář.

Klippwerk, n. lautky, hračky ze dřewa.

Klirren, v. n. břinčeti, břinkati; das Geklirre, břinkot; das Klirren, břinčenj, břinkánj.

Klitsch, m. plesk. 2) flák; ein Klitsch Butter, flák, kus másla.

Klitschen, v. n. tleskati, pleskati, s. Klatschen.

Klitter, m. swiné, kaňka, s. Klecks. Das Klitterbuch, makulář.

Kloben, m. auf dem Felde, řad. 2) Flachs, swazek, kocaurek, obláč, vulgo klaub, ssuta, mor. klób. 3) Ein gespaltenes Werkzeug, sskřipec, dim. das Klöbchen, sskřipeček; a) bei den Vogelstellern, sskřipec, prosstipec, proskřipec, mor. rozsstipec. b) Das Klobenholz, prosstépina. c) An der Wage, gleych. d) Die Rolle in einer Scheibe, die Winde, sskřipec, trochlea.

Klobendeichsel, f. wognice.
Klobenholz, n. prosstěpj.
Klonz, m. beym Binder, krocljk.
Klopfe, f. sie haben ihn in der Klopfe, (Kluppe), měli (melau) ho, česagj ho, podáwagj ho sobě.
Klopfeisen, n. nabigák.
Klöpfel, m. palička, mor. tlauček, s. Klöppel.
Klopfen, 1. v. n. klepati, tlaucy; an die Thüre, na dwéře klepati; ans Thor, na wrata tlaucy; auf die Achsel, potřepati na ramena; das Herz klopft, srdce se háže, srdce bige, tluče, lupá; mit dem Schnabel klopfen, kliwati 2. v. a. in die Hände klopfen, rukama pleskati; den Staub aus dem Kleide, wyprássiti ssaty; den Flachs, len tlaucy; die Wäsche, práti, (pjstem); fig. Einem auf die Finger klopfen, klepati (vhoditi) přes prsty. Das Klopfen, klepánj, tlučenj.
Klopfer, m. klepač. 2) An der Thüre, klepadlo. 3) s. Schwarzspecht.
Klopffechter, m. potykač, ssermjř, pěstnjk; bitec.
Klopffechterey, f. potykánj; hádka, půtka.
Klopfhengst, m. klepec.
Klopfholz, n. klepačka, klepadlo, palička.
Klopfkeule, f. bey den Böttchern, tryblj k.
Klöppel, m. ein hölzerner Schlägel, palice, palička, mor. tlauček, in der Glocke, srdce; der Klippel der beißigen Hunde, klápec, klát, klacek; an der Thüre, klepadlo; zu den Spitzen, palička; zum Dreschen, bigák.
Klöppeln, v. a. kragky pljsti, dělati. 2) Einen Hund, psu klát zawěsyti.
Klöppelzwirn, m. kragkowé niti.
Kloß, m. hruda, gleba. 2) aus Mehl, knedljk, mor. ssisska, ssiss, sl. halusska, pastillus; dim. das Klößchen, Klößlein, knedljček. 3) Die Klöße, kulky, ráže, testiculi.
Kloßig, adj. knedljkowatý.
Kloster, n. klásster, monasterium.
Kloster, klássternj, klássterský, monasterialis; das Klosterleben, žiwot klássterský; die Klosterzucht, káženj klássternj.

Klosterbeere, f. chlupatka, ribes grossularia hirsuta, *Lin.*
Klosterfrau, f. Klosterjungfer, klássterská panna, (mor. klássterná panna), klássternice, geptisska, mnisska, (ol. nunwice, *Dal.*)
Klostergang, m. ragský dwůr, ambjt.
Klösterlich, adj. klássterský; adv. po klássterska.
Kloß, m. pl. Klöße, klát, klacek, sspalek, stonek, krč, truncus; ein Hackkloß, nátoň; ein Bretkloß, kláda. fig. sspalek, trdlo, klacek, nemehlo; dim. das Klößchen, Klößlein, sspaljk. 2) obs. kra, massa; kaule.
Klotzen, v. n. oči wypauliti, wytřesstiti, s. Glotzen.
Klotzerbse, f. bohatý hrách.
Klotzig, adj. sspalkowitý, klackowitý. adv.—tě.
Kluse, f. Stecknadel, sspendljk.
Kluft, f. pl. Klüfte, sskulina, rozsedlina, rima; dim. das Klüftchen, sskulinka; im Bergbaue, zmrsk; zwischen Bergen, hlubina, propast, chasma. 2) großes Holzscheit, prosstěpina. 3) eine Zange, klěssté.
Klüftig, adj. rozsedlý, rozpuklý.
Klug, adj. klüger, klügste, rozssaffný, opatrný, prudens. 2) maudrý, sapiens; durch Schaden klug werden, sskodau zmudřeti; pozdě bycha honiti; man kann nicht daraus klug werden, nelze tomu porozuměti. 3) Ein kluger Kopf, opatrný člowěk; ein kluger Streich, chytrý kus. adv. rozssafně, opatrně, maudře.
Klügeley, f. mudrowánj, mudráctwj.
Klügeln, v. n. mudrowati, argutari; der Klügler, mudrák, mudrlant.
Klugheit, f. rozssafnost, opatrnost, prudentia. 2) maudrost, sapientia.
Klüglich, adv. opatrně, rozumně, maudře.
Klügling, m. mudráček, mudroch, sadjlek, wssetyčka.
Klump, m. pl. Klümpe, Klümper, knedljk, dim. das Klümpchen, Klümplein. 2) im Brode, pucek, cucek, chuchel, chuchljk, chuchwalec. 3) in der Buttermilch, kru-pky, kausky w podmáslj.
Klumpen, m. kruh, (ol. kra); ein Klumpen Gold, kruh, kus zlata; in einen Klumpen zusam-

zusammen schmelzen, w kruh sljti. 2) Ein Klumpen Erde, Schnee, hruda země, sněhu. 3) Ein Klumpen Haare, Werrig, chumáč wlasů, kaudelj; dim. Klümpchen, chumáček. 4) Alles auf einen Klumpen werfen, wsse na gednu hromadu házeti.

Klumpenrübe, f. turjn.

Klümpern, sich, v. rec. vrobiti se na kusy. 2) Der Brey klümpert sich, w kassi se dělagj chuchwalce.

Klümperig, adj. hrudowitý, chuchwalcowitý.

Klunker, f. cucek, ssissworec, chuchel, chuchljk, oesypum. 2) Am Kleide, ssisswořec, (mor. sswalek), chundál, chundel, cancor, capart.

Klunse, f. sskulina, s. Klinse.

Kluppe, f. sskřipec. 2) náhubek. 3) s. Klemme.

Klystier, n. krystýr, klistýr.

Knabe, m. pachole, chlapec, ol. robenec, kluk, puer; wenn er schon hübsch groß ist, pacholjk, pacholisko, mor. ssuhag; dim. das Knäbchen, Knäblein, pacholátko, chlapeček, holeček, mor. ssuhagjček. Die Knabenfaust, pacholecý pěst; die Knabenhosen, chlapcowské kalhoty.

Knabenalter, n. pacholetstwj, chlapcowstwj, pueritia.

Knabenkraut, n. mudatka, kukačka, žežhulka, orchis, *Lin.* 2) rozchodnjk, sedum, *L.*

Knabenschänder, m. sodomář, samcoložnjk.

Knabenschänderey, f. samcoložstwj, samcoložnictwj; — treiben, samcoložiti.

Knabenschänderisch, adj samcoložný; adv. —ně.

Knack, Knacks, prask; es that einen Knack, prasklo.

Knackbeere, f Bröslinge, trávnice.

Knacken, 1. v. n. prasknauti, puknauti; daß Zähn und Schwarte knackte, až kosti rupěly. 2. v a. Nüsse, ořechy lausskati; lausstiti; Läuse, wssi zabiti. Die Finger knacken lassen, prstami luskati.

Knacker, m lauskáček.

Knackerweide, f. křehká wrba, s. Bruchweide.

Knackmandel, f. mandle w sskořjpce.

Knall, m. třesk, třeskot, bauchnutj, fragor; des Donners, třesknutj; des Gewehres, rána, bauchnutj; der Peitsche, prásk, praskot. Knall und Fall, na mjstě, hned.

Knall-, bauchawý, praskawý, praskacý; das Knallpulver, bauchawý prach; das Knallgold, praskacý zlato; das Knallglas, praskawé sklo.

Knallbüchse, f. bauchačka, mor. pukač.

Knallen, v. n. bauchnauti, třesknauti, tlasknauti; mit der Knallbüchse, pukati; mit der Peitsche, práskati, prásknauti; mor. rochati; das Knallen, bauchánj, tráskánj; práskánj. Das Geknalle, třeskot, práskot.

Knapp, adj. těsný; knappe Schuhe, těsné střewjce. 2) fig. das Geld ist bey ihm knapp, má málo penez; er ist knapp, gest skrbný, haužwička; zu knapp messen, skrowně měřiti; er kam knapp nach mir, w patách, w zápětj zamnau přissel; adv. těsně; es wird knapp zureichen, sotwa stačj; das Kleid liegt knapp an, ssat dobře přiljhá, zauplna ležj.

Knappe, m. panoš, zbrognoš, armiger. 2) towaryš, socius. Bey den Tuchmachern, knap; bey den Müllern, chásnjk. 3) hornjk, (ol. rudnjk), kowkop, hawjř, fossor metallicus.

Knappen, 1. v. n. praskati, s. Knastern. 2. v. a. lausskati, s. Knacken. 2) hrýzti; knappern, chraustati, s. Knaupeln.

Knappschaft, f. hornictwo, hornjcy, hawjři.

Knarpeln, v. n. chraumati, chraustati.

Knarpelkirsche, f. chrupawka.

Knarre, f. sskřipačka, chřestačka.

Knarren, v. n. wrzati, mor. wrzděti, stridere. 2) wrčeti, s. Knurren. Das Knarren, wrzánj.

Knasterbart, m. ein Brummbart, bublák, mumlák, mumlaun, bublaun.

Knastern, v. n. praskati, prasstěti, crepitare. Das Knastern, praskánj, praskot.

Knatzen, v. n. na bobečku seděti, dřepěti.

Knauel, m. chmerek, scleranthus, *Lin.*

Knäuel, m. & n. klubko, glomus; dim. klubičko.

Knäueln, v. a. na klubko wjti, winauti.
Knauer, m. střjdličné, twrdé kamenj.
Knauf, m. knofljk, nodus; s. Knopf. 2) makowice, capitulum.
Knaufruthe, f. cink.
Knaupeln, v. n. žmauliti; hrýzti; chraumati, chraupati, chraustati. 2) fig. opletati se.
Knauser, m. skrbec, skrbljk, skupec, stuchljk; die—inn, stuchlice, skrblice, skupkyné.
Knauserey, f. skrbnost, skaupost.
Knauserig, adj. skrbný, skaupý; adv. — é.
Knausern, v. n. skrbiti, skrbliti, skaupiti.
Knebel, m. raubjk, dim. raubjček, fustis; für die Hunde, klát. 2) Am Spieße, zub, 3) Knöbel, kotnjk, s. Knöchel.
Knebelbart, m. frnausy, pl. kimborty, klimporty, pl. walausy, pl. (ol. podsebitj).
Knebeler, Knebler, m. wazač; die Kneblerinn, wazačka.
Knebeln, v. a. die Garben, snopy raubjkem wázati. 2) jemanden, raubjk někomu do vst dáti.
Knebelspieß, m. lowecký osstjp.
Knecht, m. pacholek, famulus; als Knecht dienen, pacholčiti, famulari. 2) towaryš, socius; ein Schuhknecht, ssewcowský towaryš. 3) sluha, servus; ein Knecht Gottes, sluha Božj. 4) chlap, otrok, (ol. robotěz). 5) Lichtknecht, zubaté pachole, hospodářjček.
Knechtisch, adj. pacholský; knechtische Arbeit, robota. 2) otrocký; die knechtische Furcht, otrocká bázeň; adv. po pacholsku, po otrocku.
Knechtlich, adj. chlapský, pacholský.
Knechtschaft, f. pacholstwj, famulatus. 2) chlapstwj, otroctwj, poroba, servitus.
Knechtvieh, n. holtyné, holtinský dobytek.
Knedel, m. knedljk, s. Knödel.
Kneif, m. der Schuster, kneyp; der Gärtner, žabka.
Kneifen, v. a. irr. ich kniff, gekniffen, sstjpnauti, sstjpati, vellicare. s. Kneipen.
Kneipe, f. sskřipec, sstipadlo? 2) hryzenj, žrenj, vgjmánj, tormina.

Kneipen, v. a. sstipati, sstipnauti, vellicare. 2) hrýzti, vgjmati, torminibus affici. 3) drücken, hnjsti, tlačiti, premere; der Schuh kneipt mich, střewjc mne hněte.
Kneipschenke, f. sspatná krčma.
Kneipwurm, m. pjchač.
Kneipzange, f. sstipacý kljssťky, cwikadlo.
Kneissen, v. a. holiti, chlupy srážeti.
Kneten, v. a. den Teig, hnjsti, mjsyti, depscere. 2) den Thon, sslapati, wyssłapáwati hljnu. Ein Stück gekneteten Teigs, hnětka.
Kneter, m. měsyč.
Knetscheit, n. kopist, měsydlo.
Knick, m. prask.
Knicken, 1. v. n. prasknauti; das Glas hat geknickt, sklenice praskla. 2) kleceti, klesati. 3) skrbiti, sskudliti se, sskwjřiti se. 2. v. a. Läuse knicken, wssi bjti, lauskati; einen Hasen knicken, zagjce zamrsstiti; einen Vogel, ptáka zamačkati.
Knicker, m. skupec, skrbljk, skrbec.
Knickerey, f. skaupost, skrblictwj.
Knickerig, adj. skaupý, skrbný.
Knicks, m. machen, pokloniti se. 2) Knick, praskot.
Knie, n. koleno, genu; dim. das Kniechen, Knielein, kolјnko. 2) Kniehölzer, klece.
Knieband, n. podpasek, podwazek, genuale.
Kniebeugung, f. poklona.
Kniebeuge, f. ohbj, přjhbj.
Kniebug, m. podkolenj, poples.
Kniebusch, m. rozdj, watrsčj.
Knieen, v. n. mit haben, kleceti, jacere genibus. 2) mit seyn, niederknieen, klekati, kleknauti, flectere genua; knieend, klece, na kolenau.
Kniegalgen, m. in der Uhr, sskřipec.
Kniegürtel, m. Knieriemen, pásek v kolen.
Knieholz, n. kleč, f.
Kniekehle, f. podkolenj, s. Kniebeuge.
Knieriemen, m. bey den Schustern, potěh.
Kniescheibe, f. čjssťka, sl. čepička, patella.
Kniestück, n. obraz do dolenau.
Knietief, adv. do kolenau, po kolena.
Kniff, m. sstjpnutj. 2) auskok, obmysl, chytrost.

Knipp,

Knipp, m. lusknuti, dim. das Knippchen, sl. frcka.
Knippen, v. a. lusskati, lusknauti.
Knippkäulchen, n. rážek.
Knipps, Knirps, m. ssrček, trpaslik.
Knipptasche, f. zamykacý kapsa.
Knirren, v. n. wrzati, stridere. 2) mit den Zähnen, sskřipati.
Knirren, n. sskřehot, stridor.
Knirschen, 1. v. n. sskřipěti, frendere. 2. v. a. Knicken, zetřjti; Hanf, lausstiti, s. Zerknirschen.
Knistergold, n. Rauschgold, prasskawý zlato.
Knistern, v. n. prassťéti, prasskati.
Knittel, m. klacek, s. Knüttel.
Knittern, v. n. tráskati.
Knöbel, m. an Fingern, klaub, s. Knöchel.
Knoblauch, m. česnek, allium, *Lin.*
Knoblauch-, česnekowý; die Knoblauchsuppe, česnekowá poljwka; das Knoblauchkraut, česnekowá bylina, Erysimum Alliaria. *Lin.* die Knoblauchzehen, skraučky česnekowé.
Knöchel, m. an den Füßen, kotnjk, kůtek, ol. blezno; an den Fingern, kotnjček, mor. kotjk, kotjček.
Knochen, m. hnát; dim. Knöchlein, hnátek; stark von Knochen, hnátowitý. 2) Bein, kost; Haut und Knochen, kůže a kosti.
Knochenhaus, n. kostnice, s. Beinhaus.
Knöchern, adj. kostěný, kosstěný.
Knochig, adj. kostnatý, hnátowitý.
Knocke, f. zegmička, zemlička lnu.
Knödel, m. knedljk, dim. knedljček; mor. ssisska, sl. halusska
Knollen, m. hrbol; dim. das Knöllchen, hrboljk; am Körper, swal, nádor, baule; ein Knollen Salz, kružec soli, krussec soli; — Brod, hunt, záwal chleba, — Holz, krč, obussek, ořlicaun, ořlissték.
Knollig, adj. hrbolowatý, kružcowatý.
Knollrübe, f. turjn, dumljk.
Knollsucht, f. pakostnice.
Knopf, m. knoflik, sl. gombjk, nodus; dim. das Knöpfchen, knofljček; am Thurme, báně; am Degen, brussku; an den Zweigen, paupě; am Stricke, wzel; am Zwirnfaden, smyčka.

Knöpfeln, v. a. Knöteln, knoflíčkowati, smyčkowati.
Knöpfen, v. a. zapnauti na knoflík.
Knopfhölzchen, n. čamrda, ol. ssamrha.
Knopfloch, n. djra na knoflík, knoflíkowá djrka.
Knopfmacher, f. knoflikář; die Knopfmacherinn, knoflikářka.
Knopfnadel, f. sspendljk.
Knopper, f. borek, smolka
Knorpel, m. chrustačka, chrupawka, mor. krupka, cartilago. 2) am Halse, chřstálek, ohryzek.
Knorpelicht, adj. chruplawý, chrustawý, mor. krupkowitý.
Knorpeln, v. n. chraustnauti, chraustati, chraumati, kraupati.
Knorren, m. kotnjk, kůtek, talus. 2) am Holze, swal, suk, mor. krkosska, sl. hrče f. nodus; dim. das Knörrchen, sauček, sl. hrčka. 3) am Halme, kolinko, sauček.
Knorricht, knorrig, adj. sukowatý, saučkowatý, wzlowatý, hrbolewatý, nodosus.
Knospe, f. pupen, pupenec, oko, gemma; dim. Knöspchen, paupě, paupátko, očko.
Knospen, v. n. pupeniti se, pučiti se, gemmascere.
Knospig, adj. pupenatý.
Knoten, m. wzel; Auswuchs, hrbol, bakule; mor. hrč; am Fleische, swal; am Stabe, suk; am Flachse, bláwka; am Halme, članek, kolinko; dim Knötlein, wzljk, wzljček; sauček, kolinko; einen Knoten schlagen, wzliti, zawzliti, na wzel, na zádrmo, na kličku, na smyčku zawázati, smyčkowati; das ist der Knoten, to gest ten cwok. Ohne Knoten, bezsuký, enodis.
Knotig, adj. wzlowatý; sukowitý.
Knotenwurz, f. swinj kořen, krtičnjk, scrophularia nodosa, *Lin.*
Knüpfen, v. a. spjnati, spogiti, wázati, swázati, wzliti; einen Knoten, wzel wdělati, zawzliti. fig. Freundschaft, w přátelstwj wgjti, spolčiti se.
Knüppel, m. klacek, s. Knüttel.
Knurren, v. n. brankati, bručeti, bublati, mumlati.

Knute, f. Dudky, pl. tatar.
Knüttel, m. keg, klacek, ſtonek, obuſſek, okleſſtěk.
Knütteln, v. a. den Hund, klacek pſu přiwěſyti.
Knüttelholz, n. okleſſtky, pl.
Knüttelvers, m. hrubý, zlý, ſſpatný wers.
Kobalt, m. kobalt. Die Kobaltſtufe, kobaltowá ruda.
Kobel, m. Taubenkobel, kotec, krb, holubj báně, holubnjk; der Kobelwagen, kotčj wůz.
Kobellerche, f. chocholaus, chocholauſſek, ſ. Haubenlerche.
Koben, m. Saukoben, krmnjk, saginarium.
Kober, m. kabela.
Kobold, m. ſſkřjtek, ſſetek. 2) kotrlec, kotrmelec.
Koch, m. pl. Köche, kuchař, coquus. Garkoch, kuchyňſký, kuchynář. 2) kaſſe, puls; das Köchlein, der aufgelaufene Koch, naběhljk.
Koch=, kuchařſký, coquinarius; das Kochbuch, kuchařſká kniha. 2) kuchyňſký; der Kochwein, kuchyňſké wjno; das Kochſalz, kuchyňſká, obecná ſůl. 3) Kochtopf, hrnec k wařenj.
Kochbar, adj. was leicht kocht, vwarčiwý.
Kochbirn, f. pozdnj hruſſka.
Kochen, 1. v. a. wařiti, coquere; ſchlecht, kuchtiti, mor. klohniti. 2) ſtrogiti, kuchařiti; bey Hofe kochen, ſtrogiti, kuchařiti v dwora. 3) fig. wařiti, zažiti, zažjwati; der Magen kocht, žaludek wařj, zažjwá. 2. v. n. wařiti ſe, wřjti, fervere; das Waſſer kocht, woda ſe wařj, wře. 2) fig. das Blut kocht, krew wře. 3) die Trauben kochen, hroznowé zragj.
Köcher, m. taul, taulec, pharetra.
Köchinn, f. kuchařka; des Kochs Frau, kuchařowá.
Kochjunge, m. kuchtjk.
Kochkunſt, f. kuchařſtwj.
Kochlöffel, m. wařečka, měchačka; mor. wařecha, wařeſſka.
Koder, m. lalok.
Köder, m. wnada, esca. 2) bachor, rumen.
Ködern, v. a. wnaditi, inescare.
Koſent, m. das Afterbier, patoky, kal, řeďina.

Koffer, Kuffer, m. kufr.
Kog, m. pl. Köge, kyganka.
Kogel, f. kukle, kuklice.
Kohl, m. das Kohlkraut, zelj, sl. wlaſſtina, mor. kel, olus, braſſica oleracea *Lin.* das Kohlhaupt, hláwka; der Kohlmarkt, zelný trh; ein Kohljahr, rok na zelj.
Kohle, f. vhel, carbo; dim. vhljček; collect. die Kohlen, vhlj.
Kohlen, v. a. vhlj páliti.
Kohlen=, vhelnj, vhelný, carbonarius; der Kohlenkorb, vhelnj koš; der Kohlenmarkt, vhelný trh. 2) Kohlendampf, pára od vhlj; Kohlenkübel, kbeljk na vhlj. 3) Kohlenſchwarz, Kohlſchwarz, černý gako vhel.
Kohlenbauer, m. vhljř.
Kohlenbecken, m. ohřjwadlo, foculus.
Kohlenbrenner, m. vhljř, carbonarius; die — inn, vhljřka.
Kohlenbrennerey, f. vhljřſtwj.
Kohlenfeuer, n. řeřawé vhlj.
Kohlengeſtübe, n. Kohlenſtaub, prach z vhlj, maur.
Kohlenkammer, f. vhelna.
Kohlenkrücke, f. pohrabáč.
Kohlenmeiler, m. miljř, hromada.
Kohlenſaite, f. Kohlenwagen, m. vhelnjk, vhelnj wůz.
Kohlentopf, m. vhelnjk, karbaň, f.
Köhler, m. vhljř, carbonarius; die — inn, vhljřka, vhljřowá.
Köhlerglaube, m. ſlepá wjra.
Kohlfeld, n. zelniſſtě, mor. zelnice.
Kohlfuchs, m. liſſka, vhljřka. 2) ein Pferd, vhljř.
Kohlgarten, m. zelnice.
Kohlgärtner, m. zelnjk, zelinář, olitor; die — inn, zelinářka.
Kohlmeiſe, f. vhelnjček, koňězdra, koňazdra, koňadra, Parus major. *Lin.*
Kohlrabe, m. hawran, krkawec.
Kohlrabi, m. kelrubna, zelná řepa, sl. kalerab, Braſſica gongylodes, *Lin.*
Kohlraupe, f. ležák.

Kohl=

Kohlrübe, f. Krautrübe, řjpa, dumljk, tuřjn, brassica napo-brassica, *L.*
Kohlstängel, m. kosstál, stipes, *Lin.*
Kohlstatt, Kohlstätte, f. vhelnisstě, broma-disstě, sl. vhlisstě, vhlisko.
Köhr, f. obs. wýbor; wolenj.
Köhren, v. a. obs. woliti, wybrati.
Köhrherr, m. wolitel, wolenec.
Köhrisch, adj. wybjračný.
Köken, v. n. kuckati se. 2) fig. tlachati.
Kolatsche, f. ein runder Kuchen, koláč, dim. koláček.
Kolbe, f. Kolben, m. palice, clava; dim. das Kölbchen, Kölblein, palička. Der Streit-kolben, palcát. 2) Der Kopf, palice, kotrba. 3) an den Haaren, kořjnek. 4) ssisska; die Rohrkolbe, palička, typha. 5) am Feuergewehre, ssifft. 6) ein Gefäß, kolba, báně; dim. baňka, banička. 7) ein Kalbskolben, telecý kýta, keyta.
Kolbenhirse, m. bér, f. Fench.
Kolbenröhre, f. in Druckwerken, bota.
Kolbicht, kolbig, adj. palicowatý.
Kolik, f. křenj w břisse, kolika.
Kolk, m. tůně, kalužina, hlubina.
Koller, n. obogek, kolár, collare; 2) ein lederner Harnisch, kozenec, kozený kyrýsek, colobium; bey den Pferden, miš, gesstěr; 2) fig. wztek.
Kollerig, adj. gankowitý; ein kolleriges Pferd, ganek.
Kollern, 1. v. a. kotáleti, kuliti, volvere. 2. v. n. kuliti se, kauleti se, volvi. 2) im Bauche, baukati. 3) von Pferden, missiti se, gankowati se. 4) von Menschen, plassiti se, wztekati se, sřsseti; den Koller haben, wzteka mjti.
Koloß, m. weliká socha, colossus.
Kolsch, m. Golsch, eine Art Zeuges, kolk.
Kolter, m. koltra k přikrýwánj.
Kolter, n. das Pflugmesser, čertadlo, krogidlo.
Komet, m. kometa, hwězda s ocasem.
Komisch, adj. směssný; die komische Oper, směssná opera. 2) komický.
Komma, n. čárka.
Kommen, v. n. irr. ich kam, ich käme, bin gekommen, gjti, přigjti, přicházeti, venire; wie geruffen kommen, práwě w čas přigjti; komm (jetzt) pod; (hernach) přiď; gefahren kommen, geti, přigeti, přigjžděti; sie kam hergeschossen, přihárala sem; er kommt gelaufen, běžj sem; fig. angezogen kommen, přicházeti; bis wohin kommen, do-gjti, pervenire; ans Land, na zemi wy-staupiti; aus dem Gedränge, z tlačenice se dostati; ins Bett, lehnauti; in keine Kirche, nechoditi do kostela; aus dem Wege, s cesty gjti, zablauditi; glücklich davon kommen, ssťastně wywáznauti; in den Wurf, nahoditi se, namásti se; ich komme hier wohl unrecht, gisté blaudjm; komme ich hier recht? gduli dobře? Waaren kommen lassen, pro zbožj poslati; es ist mir etwas in den unrechten Hals gekommen, zaskočilo mi; er redet, wie es ihm in den Mund kommet, mluwj, co mu slina na gazyk přinese; wo komme ich noch hin? kam se gesstě poděgi? kde se octnu? wo bist du hin gekommen? kam sy se děl, dostal? wie bist du hieher gekommen? kdes ty se tu wzal? Aus den Augen, zmizeti; kommenden Montag, přisstj pondělj. 2) fig. a) Scharf an einander kommen, zle se do sebe dáti, sp eřiti se; an Jemanden, dostati se na někoho; als er im Lesen an die Stelle kam, když se dočetl; aus der Noth, z nauze wywáznauti; aus den Schulden, z dluhů se wybiti; außer sich, von Sinnen, smyslu pozbyti, smyslem se pominul; ich komme fast auf den Gedanken, daß —, skorobych myslil, že —; hinter etwas, na to přigjti, něco wypátrati, wyssetřiti; hinter die Wahrheit, prawdy se dowěděti, dopjditi se; herunter, zchudnauti, přigjti na mizynu; zu kurz, sskodu wzýti, proděłati; jemanden gleich, wyrownati se; zu sich selbst, spamatowati se; zu Ende, skončiti se, konec wzýti, mjti; zu Athem, ducha popadnauti, oddechnauti; zu Falle, padnauti; von Frauenspersonen, zmrhati se, podnesti se; ich kann nicht zu rechte kommen, nemohu s tjm

nic wyřjditi, pořjditi, tomu wyhowěti. *b*) Von Kräften kommen, zemdleti; zu Kräften, sýly nabyti, zotawiti se, sebrati se. *c*) Ins Sitzen, Spielen, Saufen kommen, rozseděti se, rozehrati se, rozpiti se. *d*) Es ist ihm zu Ohren gekommen, doneslo se ho, dosslo ho to; naslechl to; zu statten, hoditi se, prospěti; sich etwas zu Schulden kommen lassen, něco zawiniti, zakausnauti, zawesti; es ist ihm etwas darein gekommen, něco ho zasslo; es kommt dabey nichts heraus, nic nenj potom, nic z toho nepogde; er läßt es wohl an sich kommen, dlauho se rozpakuge; es wird schon besser kommen, lépe bude; laß es nicht dazu kommen, daß —, nedopusť, aby —; es mag kommen, wozu es will, přid co přid; an den Tag, na gewo wygjti; in Ruf, rozhlassowati se, w powěsť přigjti; er kam in Ruf, na slowo byl wzat; das kommt auf eins, hinaus, gedno gest; das käme schön heraus, toby bylo pěkné. *e*) Es kommt ein Wind, wjtr se strhuge. *f*) Es kann kommen, může se státi; es mag kommen, wie es will, děg se gak děg; es kommt ein Unglück über das andere, gedno nesstěstj druhé stjhá. *g*) Woher kommt das? odkud to pocházý? wie kommt es, daß —, čjm gest to, že —. *h*) Wie hoch kommt das? zač gest to? Es kommt mir auf zehn Gulden, stogi mne málem deset tolarů; hoch zu stehen kommen, draze, draho přigjti.

Komödiant, m. komedyant, herec.

Komödiantisch, adj. komedyantský, adv. po komedyantsku.

Komödie, f. komedye, weselá hra.

König, m. král, rex; dim. ein Königlein, králjk, králjček; herrschen als König, kralowati, regnare; die — inn, králowna, ol. králowá, regina. 2) Die Bienenmutter, matka (wčel).

Königlich, adj. králowský, regius; adv. králowsky, po králowsku.

Königreich, m. králowstwj, regnum.

Königs-, králowský, králůw, regius; die Königskrone, králowská koruna; die Königsfarbe, králowská barwa; die Königstochter, králowa dcera, ol. králowna.

Königsapfel, m. Ananas.

Königsfischer, m. rybářjček, Ispida, *Kl.*

Königskerze, f. diwizna, verbascum thapsus, *L.*

Königsmord, m. wražda nad králem spáchaná.

Königsmörder, m. wrah krále.

Königssohn, m. kralowic.

Können, v. irr. n. ich kann, konnte, ich könnte, habe gekonnt, mocy, posse; ich kann nichts dafür, nemohu za to, negsem tjm winen; das kann nicht seyn, nemůže to býti, nenj možná; ich kann es nicht thun, nelze mi to včiniti. 2) vměti, znáti, wěděti, rozuměti, scire; könnet ihr böhmisch? vmjteli česky, po česku? auswendig können, na zpaměť, z paměti vměti. 3) Könnte er nicht indessen gestorben seyn, nemohllit zatjm vmřjti. Ich kann die Last nicht tragen, toho břemene nevnesu.

Kopeke, f. kopěka, sto do ruble.

Köper, m. tažené djlo.

Kopf, m. pl. Köpfe, hlawa, caput; niedrig, kotrba; dim. das Köpfchen, Köpflein, hlawička; einer ohne Kopf, bezhlawý. Der Kopf thut mir weh, hlawa mne bolj; fig. über Hals und Kopf, pádem, skokem; vor den Kopf stoßen, vrazyti; den Kopf waschen, weytopek dáti; er ist im Kopfe nicht richtig, nemá wssech doma, pohromadě; sich einander bey den Köpfen kriegen, za pačesy se popadnauti; der Kopf steht darauf, běžj o hrdlo, o hlawu; sich etwas in den Kopf setzen, něco sobě wzýti do hlawy; auf seinem Kopfe bestehen, na swém státi; den Kopf hängen, osskaupěti; Köpfe setzen, baňky sázeti.

Kopf-, hlawy; das Kopfweh, bolenj hlawy; der Kopfputz, ozdoba hlawy; die Kopfsalbe, mast na hlawu.

Kopfarbeit, f. práce hlawau.

Kopfbrechen, n. lámánj hlawy.

Kopfbürste, f. Haarbürste, kartáček na wlasy.

Köpfen, 1. v. n. hlawičky dostáwati. 2. v. a.

stjti

ſtjti, ſtjnati, ſraubiti hlawu, decollare; die Weiden koppen, obſekati wrby. Das Köpfen, ſtjnánj, ſtětj.
Kopffurche, f. zahánka.
Kopfgeld, n. Kopfſteuer, f. pohlawné, plat z hlawy.
Kopfgeſtell, n. kantárek.
Kopfgrind, m. Hauptgrind, otrus, (ohnipara), ſtrupy na hlawě.
Kopfhaar, n. Haupthaar, wlas, capillus.
Kopfhänger, m. který wěſſj hlawu, ſwatauſſek; die — inn, ſwatauſſkyné.
Köpfiſch, adj. ſwýhlawý, twrdoſſigný, (hlawatý).
Kopfjoch, n. gho, joch.
Kopfkohl, m. hlawatice, hlawaté, hláwkowé zelj, braſſica capitata, *Baub.*
Kopfküſſen, n. Hauptküſſen, poduſſka, podhlawnice, mor. zhlawec.
Kopfmüller, m. pulec.
Kopfnicken, n. kynutj, pokynutj hlawau, poſwěcowánj.
Kopfreiſſer, m. vom Weine, zabigák.
Kopfriemen, m. náhlawnjk.
Kopfſalat, m. hlawkowý ſalát.
Kopfſteuer, f. ſ. Kopfgeld.
Kopfſtöckel, n. am Wagen, klanice.
Kopfſtück, n. kus od hlawy, hlawy. 2) pohlawek, záſſigek, colaphus. Kopfſtücke geben, pohlawkowati.
Kopftuch, n. der böhmiſchen Bauernweiber, plachetka.
Kopfweide, f. wrba bjlá, ſalix alba, *L.*
Kopfzeug, n. čepec; der mähriſchen Bauernweiber, obálenice, obálenka.
Kopp, m. die Koppe, ſ. Kaulhaupt.
Koppe, f. wrſſek, wrch. 2) eine ungriſche Koppe, (Schaf), zbjrek.
Koppel, f. ſmečka; eine Koppel Windhunde, ſmečka chrtů. 2) am Degen, khyňk.
Koppel ≈, ſpolečný; die Koppelfiſcherey, ſpolečné lowenj ryb.
Koppeln, v. a. ſwázati w ſmečku. 2) einkoppeln, ohraditi, hraditi.
Koppelweide, f. občizna.
Koppen, 1. v. a. die Bäume, kleſtiti, okleſtiti. 2. v. n. řihati, ſſkáti, ſſkytati, ructare. 2) von Pferden, krkati.
Kopper, m. ein Krippenbeiſſer, krkač.
Koralle, f. korál, corallium; dim. korálek; der Korallenbaum, korálowý ſtrom, erythrina corallodendron, *L.*
Korallenmacher, m. korálnjk.
Koranzen, v. a. kuranzen, teyrati.
Korb, m. pl. Körbe, koš, corbis; dim. das Körbchen, Körblein, koſſjk, koſſjček auborek; den Korb bekommen, zůſtati na popeli, propadnauti ſkrze koš; den Korb geben, koſſem dáti; er iſt der Hahn im Korbe, geſt pánem, kohautem na ſmetiſſti. S. auch Handkorb, Wagenkorb, ꝛc.
Korbmacher, m. koſſař, koſſatnjk, koſſinář, mor. pletikoš.
Korbwagen, m. koſſinowý wůz.
Koriander, m. koliander, coriandrum, *Lin.*
Kork, m. pantoflowé dřewo, ſ. Gork.
Korn, n. zrno, granum; collect. die Körner, zrnj; dim. das Körnchen, Körnlein, zrnko, zrnjčko. 2) am Gewehre, muſſka. 3) der Münze, zrno. 4) obilj, frumentum; mit Korn handeln, kupčiti w obilj. 5) žito, žito, ol. rež, mor. rež, rýž, secale, *L.* 6) das türkiſche Korn, turecká pſſenice, zea, *Lin.* voll Körner, reich an Körnern, zrnatý, granosus.
Korn ≈, žitný, režný, ſecalinus; die Kornähre, žitný klas; das Kornſtroh, žitná, režná ſláma; ein Kornjahr, rok na žito, žitný. 2) obilný; der Kornmarkt, obilný trh.
Kornacker, m. Kornfeld, žitniſſté.
Kornbau, m. ſetj žita, obilj.
Kornblume, f. chrpa, charpa, charba, modrák, centaurea cyanus, *Lin.*
Kornboden, m. Kornkammer, f. žitnice, ſeypka, obilnice. 2) žitná půda.
Kornbrand, m. Mutterkorn, námel, m.
Kornbrod, n. žitný, režný chléb; von bloſſem Korn, ſamožitný chléb.
Kornelle, f. Dörnlein, Kornellkirſche, dřjnka, dřinka, bacca corni. Der Kornelbaum, dřjn, cornus maſcula, *Lin.* 2) Der wilde, ſwjd,

cornus

cornus sanguinea, L. Ein Stock von dem Holze, dřinka (břinka) 2) swjdowka.
Körnen, 1. v. n. dozráwati, zrnatéti; das Getreide körnet, obilj dozráwá, chytá prazmu. 2. v. a. zrnatiti; das Salz körnet sich, sůl krussꞇowatj, zrnowatj. 2) Die Gerste, klasnowati. 3) Ankörnen, wnaditi, inescare. Die Körnung, wnadénj.
Kornfege, f. žeybrowačka, žeybrowadlo.
Korngeld, n. žitné, obilné.
Kornhandel, m. kupčenj, obchod w obilj; handl s obiljm.
Kornhändler, m. obilnjk.
Kornhaus, n. seypka, sspeychar, obilnice, žitnice.
Körnicht, adj. zrnowatý.
Körnig, adj. zrnatý; körnig werden, zrnewatéti. 2) fig. körnige Gedanken, gadrné myssljnky. 3) zrnný; einkörnig, gednozrnný.
Kornjude, m. překupnjk, obilář, lichwář na žito.
Kornkäfer, m. žitnjk.
Kornmünze, f. nátkowé kořenj, melissa calamintha, *Lin.*
Kornnägelein, n. der Raden, kaukol, agrostema githago, *Lin.*
Kornrolle, f. Kornfege, žeybrowačka.
Kornrose, f. ohnjček, wlčj mák, s. Klapperrose.
Kornschreiber, m. obročnj; obročenský pjsař.
Kornwicke, f. telecý zaubek, ervum hirsutum, *L.*
Kornwiebel, m. Kornwurm, pilaus, filaus, curculio granarius, *L.*
Kornzapfen, m. Mutterkorn, námel.
Körper, m. hmot, hmota, hmotnost, materia, corpus. 2) tělo, corpus; dim. das Körperchen, Körperlein, tjlko, tělíčko; ein todter Körper, umrlčina, umrlina, cadaver.
Körperlich, adj. hmotný, materialis. 2) tělesný, corporeus; adv. — ně; ein körperliches Wesen, die körperliche Beschaffenheit, hmotnost, tělesnost, tělesenstwj, corporalitas.
Korpulent, adj. tělnatý, složitý. Die Korpulenz, tělnatost, složitost.
Kosbeere, f. borůwka, s. Heidelbeere.
Kosen, v. n. přátelsky rozpráwěti; milkowati se.
Kossat, m. chalupnjk, s. Kothsaß.
Kost, f. strawa, victus; die Kost geben, strawowati; in die Kost gehen, strawowati se.
Kostbar, adj. nákladný, stkwostný, sumtuosus. 2) drahý, pretiosus. 3) kostbare Freundschaft, wzácné přátelstwj. 4) vpeypawý, zdrabawý; ein kostbares Frauenzimmer, vpeypačka.
Kostbarkeit, f. drahost, stkwostnost, wzácnost. 2) Die Kostbarkeiten, drahé wěcy, kljnoty, pl.
Kostbier, n. tažné, stažné.
Kosten, pl. náklad, sumtus; die Kosten tragen, náklad wésti; auf seine Kösten, na swůg náklad. 2) autrata, pl. autraty, expensæ. 3) fig. sskoda; vgma; auf Kosten eines andern loben, někoho chwáliti s sskodau ginébo.
Kosten, v. n. státi, býti, (kosstowati), constare; das kostet mich hundert Gulden, to mne stogj sto zlatých; wie viel kostet das Haus? zač gest, zač přigde ten dům? das kostet nicht viel, to nenj drahé, nepřigde draze. 2) fig. das kostet viel, k tomu gest mnoho potřebj; das kostet Mühe, to gest pracné; es kostet dich nur ein Wort, gest ti třeba gen promluwiti. 3) es wird den Kopf nicht kosten, nepoběhneš o hrdlo; das hat ihn seine Gesundheit gekostet, tjm, skrze to ztratil žiwot.
Kosten, v. a. okusyti, okausseti, (kosstowati), gustare; kostet diesen Wein, okuste to wjno. 2) fig. zakusyti, pokusyti; das Kind die Ruthe kosten lassen, djtě mrskati, aby metlu pocýtilo. Das Kosten, okussenj, kosst, gustatio.
Kostfrau, f. hospodyně, která strawu dáwá, strawowačka?
Kostenfrey, adj. autrat nemagicý.
Kostfrey, adj. vctiwý. 2) magjc strawu darmo.
Kostgänger, m. strawnjk, stráwnjk; die — inn, strawnice, stráwnice.

Kostgeld, n. strawné, plat za strawu.
Kostherr, m. strawowač?
Köstlich, adj. wýborný, stkwostný, auprawný; köstliche Mahlzeit, stkwostný oběd. adv. wýborně, stkwostně, auprawně.
Kostspielig, adj. nákladný, s. Kostbar.
Kostverächter, m. wybjráček, wyberačný; er ist kein Kostverächter, wssjm přigme za wděk, nic nezahodj; (gemu ge wsse dobré hus y prase). Die — inn, wybjračka, wyberačná.
Koth, m. bláto, lutum; im Kothe herumlauffen, cachati, ceplichati se; sich mit Koth besudeln, wkydati se blátem, poblátiti se, wblátiti se; an den Schuhen, násslapek.
Kothbaum, m. leynice? sterculia, L.
Kothe, f. das Koth, chalupa, katrč; ein Taubenkoth, kotec na holuby.
Köthe, f. kůtek, kotnjk, ol. blezno.
Kothig, adj. blatiwý, blatitý, blatnatý, lutosus; sich kothig machen, poblátiti se; heute ist es kothig, dnes gest bláto, blatiwo. adv. — wě, tě.
Kothkäfer, m. hownjwál, s. Roßkäfer.
Kothlache, f. Kothgrube, f. kalisstě, lauže, kaluže, kalužina. Das Kothlachenwasser, woda z lauže, mor. lužowina.
Kothlerche, f. chocholauš, trpělka, ol. pipisska.
Kothmeise, f. Graumeise, f. picawa, ssediwá sýkora.
Kothsaß, m. chalupnjk.
Kotze, f. hauně, gausape; einem dem Kotzen streichen, kotyzowati. 2) koš, nůsse. 3) Kotzen, die Kaufmannsbuden, pl. (in Prag) kotce.
Kotzen, v. n. kuckati se, dáwiti se.
Kotzensohn, m. Hurensohn, panchart.
Krabbe, f. mrně, mrňause, sskwrně, holoplisstě. 2) rak mořský.
Krabbeln, 1. v. n. drápati se, sskrabati se, ssaukati se. 2. v. n. drbati, čmeyrati, ssimrati, mor. ssmýrati.
Krähe, f. krosna, s. Krächze.
Krach, m. třesk, třask, prask; es that einen Krach, třesklo, zatřesklo, zatřasklo.

Krachen, v. n. praskati, prasstěti, mor. rochati, rochnauti; das Eis kracht, led prasstj; das Geschütz kracht, zbraň, dělo bauchá; laß krachen, spust! bauchni! Das Krachen, praskánj, třesstěnj, třeskot, třesknutj; mor. rochánj.
Kracher, m. třesknutj, s. Krach.
Krächzen, v. n. von Raben, krkati, krokati; von Krähen, kwákati; von Schweinen, krochtati; von Menschen, hekati. 2) lkáti, kwjliti. Das Krächzen, krkánj, krokánj, kwákánj, hekánj. 2) lkánj, kwjlenj.
Krächzen, m. die Krächze, krosna, krůsna.
Krächzenträger, m. Kracksenmann, krosnář.
Krack, m. gesskyně, dolina.
Kracke, f. herka. 2) fakáně.
Kracksein, v. n. lezti, drápati se; mor. ssplhati.
Kraft, f. die Kräfte, sýla, mor. wláda, vis, robur, vires; er ist noch bey Kräften, gesstě ge při sýle; von Kräften kommen, zemdleti; zu Kräften kommen, zotawiti se. 2) mocnost, moc, der Kräuter, der Seele, mocnost bylin, dusse. 3) kraft meines Amtes, mocý swého auřadu.
Kraft..., sylicý, posylňugjcý; die Kraftbrühe, sylicý poljwka.
Kräftig, adj. sylný; mocný; kräftiger Wein, sylné, kořenaté wjno. 2) kräftige Fürbitte, mocná přjmluwa. 3) platný, validus; dieser Vertrag ist nicht kräftig, ta smlauwa neplatj. adv. sylně, mocně.
Kräftigen, v. a. twrditi, wtwrditi.
Kraftlos, adj. bez sýly, mor. bez wlády, ochablý, zemdlený; ich bin vom Gehen ganz kraftlos, od chůze gsem celý ochablý, mdlý; kraftlose Rede, mdlá, slabá řeč; kraftlos werden, ochabnauti. 2) unkräftig, neplatný.
Kraftlosigkeit, f. neskatečnost, ochablost 2) neplatnost.
Kraftmehl, n. Stärkmehl, sskrobowá mauka, sskrob.
Kragen, m. obogek; die Krause am Hemde, okružj; der Bauermägde, tkanice. 2) am Mantel, kragek, kreyzl, kreyzljk. 3) hrdlo,

lo, krk; beym Kragen fassen, za hrdlo popadnauti. 4) drsstka, střewo; sich den Kragen anfüllen, drsstku (terbuch) sobě nacpati. 5) das Gekröse, okruzj.

Kragstein, m. krakssteyn.

Krähe, f. wrána, corvus cornix, Lin. Die schwarze Krähe, hawran. Es hacket keine Krähe der andern die Augen aus, wrána wráně oka newykline.

Krähen, v. n. kokrhati, ol. pěti, cantare. Das Krähen, kokrhánj ol. pěnj, kuropěnj.

Krähen, = wranj; das Krähenauge, wranj oko, Strychnos nux vomica, Lin.

Krähenfuß, m. wranj noha, plantago coronopus, Lin. 2) Krähenfüsse, klikyháky.

Krahn, m. ein Hebezeug, sskřipec, geřáb. Das Krahnrad, geřábowé kolo.

Krakeel, m. wáda, cawyk, hassteřenj.

Krakeelen, v. n. cawykowati, hassteřiti se. Der Krakeeler, wadiwý člowěk, wadil.

Kralle, f. pazaur, pařát; dim. das Krälchen, pazaurek.

Krällen, v. a. sskrábnauti, sskrabati, drápati.

Kram, m. krám; dim. das Krämchen, krámec, krámek, krámeček; den Kram einlegen, skljzeti, skliditi.

Kram =, kramský: der Kramjunge, krámský; die Krammagd, krámská. Die Kramwaare, krámské zbožj.

Kramen, v. a. přebjrati se, kutiti. 2) Auskramen, wykládati. 3) fig. kramařiti.

Krämer, m. kramář, institor; die — inn, kramářka

Krämer =, kramářský; das Krämergut, kramářské zbožj. Kramerkümmel, Kramkümmel, krámský kmjn.

Krämerey, f. kramářstwj; Krämerey treiben, kramařiti.

Kramladen, m. krám.

Krammetsbaum, Kranawet, m., galowec, s. Wacholder. Die Krammetsbeere, galowcowé zrnko.

Krammetsvogel, m. kwjčala, turdus pilaris, L.

Krampe, f. motyka, ligo. 2) skoba, epigrus. 3) am Buche, zápona.

Krämpe, f. des Hutes, střecha, záhyb.

Krämpel, f. der Krämmpelkamm, krample.

Krämpeln, v. a. kramplowati, mykati. Das Krämpeln, kramplowánj, mykánj. Der Krämpler, mykač.

Krämpen, v. a. den Hut aufkrämpen, založiti klobauk; niederkrampen, odhljpiti, spustiti střechu.

Krampf, m. pl. Krämpfe, křeč, mor. sskřek, sl. krč, spasmus. Die Krampfader, křečnj žjla, naběhlina, varix.

Krampffisch, m. lenoch, raja torpedo, Lin.

Krämpfig, adj. křečowatý, křeči podrobený.

Krämpfung, f. křeč, skrčenj.

Krän, m. der Meerretig, křen, ol. & sl. chren; Krän mit Essig, weymrda. Das Kränblatt, lupen křenowý.

Kränfeld, n. křenowka.

Kranich, m. geřáb, řeřáb, ol. žeřáw, pol. žoraw, rus. žurawl; ardea grus, Lin. ein junger, geřábě; schreien wie ein Kranich, krčeti, řeřati, kyhati. 2) Der Krahn, geřáb, trochlea. Der Kranichschnabel, geřabjnůšek, geranium gruinum, L.

Krank, kränker, kränkste, adj. bolawý, malus. male se habens; ein kranker Fuß, bolawa noha; der kranke Füsse hat, bolnohý. 2) nemocný, nedužiwý, chorý, ægrotus, æger; krank seyn, stonati; er ist tödtlich krank, stůně na smrt; krank von etwas werden, odležeti, něčeho odstonati; krank werden, znemocněti, roznemocy se, rozstonati se, znedužiwěti. Man möchte sich krank lachen, smjchy by člowěk pukl.

Kränkeln, v. n. postonáwati; churawěti.

Kranken, v. n. stonati, nedužiti, nedužiwěti.

Kränken, v. a. rmautiti, trápiti, saužiti, mořiti; das kränkt mich, to mne rmautj. 2) Jemands Ehre, jemanden an seiner Ehre, někomu na cti ubližowati.

Krankenstube, f. nemocnice.

Krankenwärter, m. hljdač, sluha nemocných; die — inn, hljdačka nemocných.

Krankheit, f. nemoc, neduh, mor. nedoluha, sl. choroba, morbus.

Kränklich, adj. stonawý, churawý, kunkawý, neduziwý, mor. nedoluzný, sl. chorlawý; im verächtlichen Verstand, nedoscýplý, nedodechlý, nedomrlý, nedozýwlý; ein Kränkling, churawec, kunkálek.

Kränklichkeit, f. churawost, neduziwost.

Kränmann, m. krenař.

Kränweib, n. krenařka.

Kranz, m. pl. Kränze, wenec, sertum, corona; dim. das Kränzchen, Kränzlein, wěneček. 2) die Kranzleiste, krance, krancle. 3) von Flachsreisteln, swjtek, kocaur.

Kranzader, f. wěnečná zjla.

Kranzbein, n. čelnj kost, os frontis.

Kränzeljungfer, f. drużička, drużice.

Kränzen, v. a. wěnčiti, owěnčiti, wěncem ozdobiti. 2) strom do kola oblaupati.

Kranzgefäß, n. srdečnj zjly.

Kranzmacher, m. wěnečkář, wěnecnjk, coronarius; die — inn, wěnečnice, wěnečkářka.

Krapf, Krapfen, m. hák, hamus.

Krapfen, m. der runde, kobliha, ol. koblih; der länglichte, ssisska; sl. pampausska; eine Art davon, frcálek, dim. Kräpfchen, Kräpflein, koblizka; ssisstička.

Krapfenmann, m. koblihář; das Krapfenweib, koblihářka.

Kratzbeere, f. kupina, ostruzina, rubus fruticosus, *Lin.*

Kratzblech, n. beym Gürtler, mřjzka.

Kratze, f. sstětka, kramplе; im Garten, krace, ssintowačka, mor. sskrabák.

Krätze, f. das Gekrätz, opilky, ostřepky, ostruzky. 2) swrab, chrásty, prassiwina, prassiwost, mor. prassiwka, scabies; die Krätze bekommen, oprassiwěti. 3) Krätzen, Krächze, krosna, nůsse.

Kratzeisen, n. sskrabacý zelezo, sskrabák.

Kratzel, n. wochlička. 2) Die Kratzeln, das Werg, cucky.

Kratzen, v. a. sskrabati, sskrábati, drápati, scabere; von den Hühnern, hrabati, s. Scharren; die Katzen kratzen, kočky sskrábj, 2) drbati; sich in den Kopf, drbati se w hlawě. 3) Wolle, wlnu česati, kramplowati. 4) fig. mit der Feder, sskrabati; sskrtati; auf der Geige, sskřjpati. Das Kratzen, sskrabánj; drapánj; česánj; sskřjpánj.

Krätzer, m. sskrabák. 2) trpké wjno, sskrabák.

Krätzig, adj. swrablawý, swrabowitý, prassiwý, chrastawý, chrastlawý, scabiosus. Ein krätziger Mensch, prassiwec, swrablawec.

Krätzsalbe, f. mast pro chrásty.

Krauen, v. a. čmeyrati, (mor. ssmýrati) podrbáwati, posskrabowati.

Kraus, adj. kadeřawý, kučerawý, kudrnatý, mor. prstýnkowatý, crispus; krause Locken, kudrny, kučery, kadeře; kraus werden, kadeřawěti.

Krausbeere, f. brusnice, s. Preiselbeere.

Krausdistel, f. die Mannstreue, máčka, muzská wjra, eryngium campestre, *L.*

Krause, f. kadeřawost, kudrnatost. 2) kadeř, kučera, cincinnus. 3) Die Halskrause, okruzj; tkanice; kreyzljk.

Krauseisen, n. ceyn.

Kräusel, m. die Krause, okruzj.

Kräuselbeere, f. chlupawka, grossularia hirsuta.

Kräuselig, adj. nákadeřawý, přikadeřawý, subcrispus.

Kräuseln, v. a. kadeřiti, kudrniti, kučeřiti, crispare. 2) Das Meer kräuselt sich, moře se čeřj, řehabj; gegräuselt, řehabatý.

Kräuselzange, f. kadeřacý klissťky.

Krausemünze, f. kadeřawá máta, balssan, mor. balssjnek, sl. kučeračka, mentha crispa.

Kräuseln, v. a. kadeřiti, wykraużiti, s. Kräuseln.

Kraushärig, adj. kadeřawý, kučerawý, kudrnatý, crispus.

Krauskohl, n. kadeřawé zelj, sl. strapačka.

Krauskopf, m. kadeřáwek, kuderna, kudrnáč, kučera.

Kraut, pl. Kräuter, bylina, zelina, herba; dim. das Kräutchen, Kräutlein, bylinka, zelinka; die Kräuter, Wurzelkräuter, kořenj. 2) der Kohl, zelj, sl. kapusta, olus,

Kreisel,

brassica; dim. zelíčko. 3) Die Blätter, nať, ſtrbaulj; die Möhre hat ein ſchönes, grünes Kraut, mrkew má pěknau zelenau nať. 4) fig. ein ſchönes Kräutchen, pěkný kwjtek, čiſtý kwjtek, dobré zelj, dobrá kopa.
Kraut⸗, zelnj, zelný, olitarius; der Krautmarkt, zelný trh.
Krautblatt, n. chráſt, zelný lupen, frons; collect. chráſtj, lupánj.
Kraute, f. pletj.
Krauteiſen, n. koſyčka; kružádko.
Krauten, v. a. pljti, pléti.
Kräuter, m. zelinář, zelnjk, olitor.
Kräuter⸗, bylinný, z bylin; das Kräuterbad, bylinná lázeň; die Kräuterſuppe, bylinná poljwka; der Kräuterwein, bylinné, kořenné wjno, mor. zelinkowé wjno.
Kräuterbuch, n. bylinář, herbář, herbarium.
Kräuterfrau, f. Kräuterweib, kořenářka, bylinářka.
Kräuterkenner, m. bylinář, kořenář. Die — inn, bilinářka.
Kräuterkunde, f. bylinářſtwj.
Kräutermann, m. Kräutler, bylinář, kořenář.
Kräuterreich, n. bylinſtwo, regnum vegetabile.
Krautfeld, n. zelniſſté, mor. zelnice, sl. kapuſtnice.
Krautgarten, m. zelnice.
Krauthacke, f. krace, motyčka, okopáwačka, kňowatka, mor. kopáč. 2) okopawánj zelj.
Krauthaupt, n. hláwka; ein weiches, chowjt, m.
Krauthobel, m. krajadlo, kruhadlo.
Kräutig, n. nať, ſtrbaulj. 2) beyli, ſ. Unkraut.
Krautmännchen, n. haſtroš, ſtraſſak, ſtraſſidlo.
Krautpflanze, f. hlawatice. mor. & sl. přjſada.
Krautrube, f. tuřjn, dumljk.
Krautſalat, m. hláwkowý ſalát.
Krautſtampfe, f. der Krautſtößer, ſekáč, ſſtuchadlo.
Krautſtengel, m. Strunk, koſſtál, mor. & sl. hlaub, hlaubek, coll. hlaubj, ſtipes, *L.*
Krautſuppe, f. zelná poljwka, sl. kyſel, m. kyſelo.
Krauttalke, f. zelnjk.

Krautwaſſer, n. zelná woda, mor. zelnice, *Han.* ſſtawa.
Krautwurm, m. lezák.
Kreatur, f. ſtwořenj, twor. 2) im verächtlichen Verſtande, ſtwůra.
Krebs, m. rak, cancer; dim. das Krebschen, Krebslein, ráček; ein junger Krebs, ráče; das Krebsweibchen, račice.
Krebs⸗, račj, cancrinus; die Krebsbutter, račj máſlo; die Krebsſchale, račj ſſkořepina.
Krebsauge, n. Krebsſtein, račj oko; pl. ol. žernowky rakowé, rakuwky, mor. žernůwky, sl. rakowičky, rakowiny.
Krebſeln, v. n. račinau páchnauti, woněti.
Krebſen, v. a. raky chytati; krebſen gehen, na raky gjti.
Krebsgang, m. račj lezenj; fig. ſeine Sachen gehen den Krebsgang, geho wěcy gdau zpět, naſpátek.
Krebsgeruch, m. račina.
Krebsicht, adj. Krebsartig, rozgjdawý, rozžjrawý, rakowitý.
Krebsreuſe, f. petrljk.
Krebsſchere, f. klepeto, chela.
Kreide, f. křjda, creta; mit doppelter Kreide ſchreiben, připſati, připiſowati; auf Kreide zehren, na dluh žiwu býti. Kreidenweiß, bjlý gako křjda.
Kreiden, v. a. křjditi, křidowati, pokřidowati, creta linire.
Kreidenerde, f. křidowá země.
Kreidicht, adj. křidowatý.
Kreis, m. kolo, okrſſlek, obor, okolek, kotauč, circulus; dim. kolečko. 2) bey Ritterſpielen, okol 3) fig. Der Erde, der Erdkreis, okrſſlek země, zemſký, orbis. 4) des Landes, krag, sl. widěk, circulus; districtus; der bechiner Kreis, Bechyňſký krag.
Kreis⸗, kragſký; das Kreisamt, kragſký auřad; der Kreisbothe, kragſký poſel; die Kreisſtadt, kragſké měſto.
Kreisabſchied, m. kragſký nález.
Kreiſchen, v. n. ſſkwařiti ſe, prſkati, frigere, cruscire. 2) ſſkučeti, ſſkuhrati. 3) wřeſſtěti; das Kreiſchen, ſſkuhránj, wřeſſtěnj.

Krei⸗

Kreisel, m. brnčadlo, čamrda, sl. wrtýlka. obrtljk. Der Hohlkreisel, wlk.
Kreiseln, v. n. točiti se do kola, wrtěti se.
Kreisen, v. a. obcházeti, do kola, kolem gjti. Der Kreisweg (der Jäger), ochoz, f.
Kreisförmig, adj. okrauhlý.
Kreishauptmann, m. kragský, pan (heytman) kragský.
Kreislauf, m. oběh, circulatio.
Kreissen, v. a. hekati, skuhrati, wzdychati 2) fig. pracowati ku porodu, sl. wogetiti se. Das Kreissen, hekánj.
Kreisserinn, f. ku porodu pracugjcý žena, sestinedělka.
Krepiren, v. n. zcepeněti, zcýpnauti, scýpati, zkrapnauti, zdechnauti, mor. zgegnauti.
Kresse, f. řeřicha, sl. žerucha, mor. řežucha; lepidium sativum, *Lin.* Die milde Kresse, skeničnjk, lepidium iberis, *L.* 2) ein Fisch, hřiz, cyprinus gobio, *Lin.*
Kreßler, m. Wachtelkönig, chřistel, křastal, sekáč.
Kreßling, m. hřiz.
Kretscham, m. eine Schenke, krčma. Der Kretschmar, krčmář.
Kreuz, n. křjž, crux; dim. das Kreuzchen, Kreuzlein, Kreuzel, křjžek, křjžjk, křjžjček; etwas ins Kreuz, übers Kreuz legen, něco křjžem, přes křjž, křjžmo položiti; zum Kreuze kriechen, pokořiti se.
Kreuz-, křjžowý; die Kreuzgasse, křjžowá vlice; die Kreuzwoche, křjžowá neděle.
Kreuzart, f. tesljk, křjž.
Kreuzbaum, m. Wunderbaum, skočec, ricinus, *L.*
Kreuzbeere, f. gahůdky z ptačjho zobu.
Kreuzblume, f. wstawáč králowský, polygala amara, *Lin.*
Kreuzbrav, adj. přehodný, dokonalý, welmi poctiwý.
Kreuzbruder, m. křjžák.
Kreuzdorn, m. ptačj zob, (řeššetlák), rhamnus catharticus, Lin.
Kreuzen, 1. v. n. in der See, moře křjžem a křjžem, na křjž progjžděti; 2) sich kreuzen, gjti křjžem, křjžowati se. 2. v. a. sich, křjžem se žehnati, křjž dělati, křjžowati.
Kreuzenzian, m. prostřelenec, střelowé kořenj, Entiana cruciata, *L.*
Kreuzer, m. kreycar, crucifer; ein halber Kreuzer, trognjk, tronjk.
Kreuzerfindung, f. nalezenj sw. křjže; Kreuzerhöhung, f. powýšenj sw. křjže.
Kreuzfahrt, f. Kreuzzug, m. taženj křjžáků.
Kreuzfahrer, m. křjžák.
Kreuzgang, m. průwod s křjžem. 2) ambjt.
Kreuzgespanne, n. am Thor, podpažnjk.
Kreuzherr, m. Kreuzritter, m. křjžownjk.
Kreuzigen, v. a. vkřižowati, crucifigere; sich kreuzigen, křjžem se žehnati, křjžowati se. Der Kreuziger, křjžownjk, křjžugjcý.
Kreuzigung, f. křjžowánj, vkřjžowánj.
Kreuzkraut, n. přjmětné kořenj. 2) starček, senecio vulgaris, Lin.
Kreuzlahm, m. strhnutý w křjži. 2) kulhawý na zadnj nohu.
Kreuzraute, f. rauta, ruta graveolens, Lin.
Kreuzriemen, m. křjžowatka.
Kreuzschnabel, m. Kreuzvogel, m. křiwonoska, křiwka, loxia curuirostra, L.
Kreuzspinne, f. Kreuzkanker, křjžák.
Kreuzsteg, m. křjžowá láwčička.
Kreuzstoß, m. des Holzes, křjžowatka.
Kreuzweg, m. křjžowá cesta, křjžatka, křjžowina, křjžowatka.
Kreuzwoche, f. křjžowé dni.
Kreuzweise, adv. přes křjž, křjžem, křjžmo.
Kreuzzügel, m. křjžowatka.
Kriebeln, 1. v. n. hemžiti se, hmyzeti se, čmýrati se. 2. v. a. čmýrati, šimrati; Impers. es kriebelt mich in der Nase, čmeyrá šimrá mi cosy w nose. 3) fig. čpjti; das kriebelt ihn im Kopfe, to ho čpj.
Kriebs, m. ohryzek, s. Griebs.
Kriechänte, f. Kriche, čirek, čirka, anas querquedula, Lin.
Krieche, f. Kriechling, m. slíwka, trnoslíwka, prunus insititia, Lin.
Kriechen, v. n. irr. ich kroch, bin gekrochen, lézti, sl. lazyti, plazyti se, repere; auf allen vieren čtwermo lézti; gekrochen kommen, přilezti; ein kriechendes Thier, zeměplaz, reptile, 2) von Schnecken, pljžiti

žiti se. 3) Aus dem Eye, líhnauti se. 4) fig. das Tuch kriecht ein, sukno se sráží. 5) vor einem kriechen, kořiti se před někým; eine kriechende Seele, ein Kriecher, podlezáček.

Krieg, m. wálka, wogna, bellum; Krieg führen, wálčiti, bogowati; in den Krieg ziehen, do pole táhnauti; Krieg verursachen, wálku pozdwjhnauti; ein Land mit Krieg überziehen, wálku na zemi uwaliti; in den Krieg gehen, na wognu, za wogáka se dáti.

Kriegen, v. n. wáleti, wálčiti, bogowati. bellare. 2) dostati, dosáhnauti, popadnauti, accipere; du wirst Schläge kriegen, dostaneš weyprask, budeš bit.

Krieger, m. bogownjk, wálečnjk, bellator; die—inn, wálečnice, bogownice, bellatrix.

Kriegerisch, adj. bogowný, wálečný, bellicosus; adv. bogowně, wálečně.

Kriegs-, wogenský, woganský, wálečný, bellicus, militaris; das Kriegsrecht, wogenské práwo; die Kriegsrüstung, wálečné přjprawy; das Kriegsvolk, wálečný lid, copiæ militares.

Kriegsdienst, m. wogenská služba; in Kriegsdiensten stehen, na wogně býti.

Kriegserklärung, f. wypowěděnj wálky.

Kriegsgefangene, der, gatý, zagatý (w bogi).

Kriegsgott, m. bey den alten Slawen, swatowjt.

Kriegsheer, n. wogsko, ol. wog, lid wálečný, exercitus.

Kriegsheld, m. rek (w bogi), hrdina, heros; die — inn, rekyně, hrdina.

Kriegsknecht, m. dráb, knecht.

Kriegskunst, f. uměnj wogenské.

Kriegsmann, m. wálečnjk, bogownjk, wogák.

Kriegsrath, n. wogenský sněm; wogenská rada.

Kriegswesen, n. woganstwj; wálečné wěcy.

Krimpen, 1. v. n. srazyti se, sráženi se. 2. v. a. das Tuch, sukno do wody, do presu dáti.

Kringel, m. preclјk.

Krinitz, m. křiwka, s. Grünitz.

Krinne, f. žlábek, žljbek, krnk.

Krippe, f. ein Flechtwerk, hradba, plot, oplotec; zágezek; zábřezek. 2) im Stalle, žlab; gesle, pl. Dim. das Krippchen, Kripplein, gesličky, præsepe.

Krippen, v. a. oplotcem, zágezkem obraditi, oplotiti.

Krippenbeisser, m. Barngrolzer, krkáč.

Krippenreiter, m. kobylkář.

Krispelholz, n. licnj dřewo.

Krispeln, a. v. ljciti kůži, strogiti do třjsla.

Kritisiren, v. a. rozsuzowati. 2) im verächtlichen Sinne, walchowati, stjhati.

Kritzeln, v. a. škrábati, škrtati. Das Kritzeln, škrtánj. Der Kritzler, škrabák, škrtač, škrták.

Kröbs, m. obryzek, s. Griebs.

Krokel, m. der Fallbaum, spád.

Krokodill, m. krokodyl, kokodryl, ol. ostrowid, lacerta crocodillus, *L.*

Krollen, v. n. Krolzen, klochceti, tokati; der Birkhahn krollet, tetřjwek klochce; der Auerhahn krolzet, tetřew hluchý toká.

Krollerbse, f. náwara.

Kron-, koruny, od koruny: Kronbeamter, aurědnjk koruny; Kronerbe, dědic koruny.

Krone, f. koruna, wěnec, corona; dim. das Krönchen, Krönlein, korunka. 2) die Platte der Geistlichen, pleš, tonsura. 3) der Bäume, koš, koruna. 4) an einer Buchdruckerpresse, klobauk. 5) am Bienenstocke, hlawjk. 6) fig. ozdoba, okrasa, koruna.

Krönen, v. a. korunowati, wěncem ozdobiti; ein gekröntes Haupt, korunowané knjže; ein gekrönter Ehemann, rohaun, rohonoš.

Krongebhorn, n. koruna gelena.

Krongut, n. králowské, kamerálnj panstwj.

Kronleuchter, m. lustr, korunjk?

Kronprinz, m. dědičné knjže koruny, t. g. králowstwj.

Kronrad, n. Kammrad, palečnj kolo.

Krönung, f. korunowánj, vulgo korunowacy.

Kröpel, **Kropf**, m. watršek, rossti, rozdj. 2) škrček.

Kropf, m. pl. Kröpfe, wole, struma; dim. das

das Kröpfchen, Kröpflein, wolátko; einen Kropf bekommen, owolatéti.
Kröpfen, v. a. das Geflügel schoppen, krmiti, cpáti do wolete.
Kröpfer, m. Kropftaube, f. wolác, wolatý holub, columba gutturosa, *Lin.*
Kropfgans, f. pelikán, sl. nejasyt, Pelecanus onocrotalus, *Lin.*
Kropfig, adj. zakrnélý, zakrsalý. 2) wolatý, strumosus; kropfig werden, zwolatéti.
Krös, n. okruzj, s. Gekröse.
Kröschen, v. a. sskwařiti. 2) v. n. sskwařiti se.
Krösel, m. lomič.
Kröte, f. gedowatá, zemská (mor. chrastawá) žába, bufo, *Lin.*
Krötenbilz, m. pršjčky, pl.
Krötenflachs, m. kopřiwnjk, kokotice, cuscuta, *L.* s. Flachskraut.
Krötengerippe, n. Ledergras, žabinec, conferua, *L.*
Krötenkraut, n. lomihnát, kwét sw. Jakuba.
Krötenmünze, f. máta, s. Bachmünze.
Krötenstein, m. žabj kámen, sl. žabice, chelonitis.
Krückälster, f. masogjdek, strakapaun.
Krücke, f. berle, berla, mor. & sl. brla, dim. das Krückchen Krückel, berlička; an einer Krücke, o berli choditi. 2) chůdy, stjhly, pl. grallæ. 3) die Ofenkrücke, hřeblo, pohrabáč. 4) am Streckeisen, brlička, berlička.
Krücken, v. a. hřeblem wyhrabowati.
Krug, m. pl. Krüge, džbán, (žbán), baňka, sl. krčah, krčák, urceus; dim. das Krügelchen, Krüglein, džbánek, džbáneček, sl. krčážek; der Krug geht so lange zu Wasser, bis er bricht, odtud až potud. 2) krčma, ssenkowna, hospoda, popina.
Krügelmacher, m. džbánečnjk, mor. tufarnjk.
Krüger, m. krčmář; die — inn, krčmářka.
Krügler, m. džbánkář; die—inn, džbánkářka.
Krume, f. drobet, drobtek; Brodkrumen, drobty chleba; dim. das Krümchen, Krümlein, drobeček, sl. odrobinka. 2) střjda, střjdka, caro, medulla.
Krümeln, v. a. Krummen, drobiti; in die Suppe, pod poljwku nadrobiti.
Krumm, adj. krümmer, krümste, křiwý, křiwolaký, curvus; krumm biegen, zkřiwiti, nakřiwiti, ohnauti; einwärts krumm, klikatý, aduncus; krumme Finger machen, krásti. 2) chromý, claudus; ol. belhawý, klecawý; krumme Finger, chromé prsty. 3) krumme Gänge, pletichy, pl. adv. křiwé; mit etwas krumm herumkommen, okolkowati, okolků užjwati; krumm und lahm schlagen, na žmoch ztřjskati; krumm schliessen, do kozla swázati. Krum gehen, pakchati se; das Krummgehen, pakchawost, belhýňawost; kulhánj. Adv. křiwé, chromé.
Krummbein, n. Krummfuß, m. ssmakhaun, ssmatlaun, pakhaun, pakchaun.
Krummbeinig, adj. křiwonohý, ssantawý, pakhawý, pakchawý, belhýňawý, ssmakhawý, varus; der die Beine einwärts krumm hat, klečatý, pod se křiwonohý, rozlezlonohý, vatius.
Krümme, f. křiwost, křiwolakost, curvitas. 2) die Krümmung des Weges, oklika. 3) des Meeres, zátoka, sinus. 4) des Gewölbes, oblauk, oblaučnost.
Krummeisen, n. des Böttchers, prohnutý poříz.
Krümmen, v. a. křiwiti, zkřiwiti, ohnauti, curvare. 2) krautiti, točiti; der Fluß krümmet sich, řeka se krautj, točj; der Wurm, čerw se krautj. 3) sich vor Jemanden, klanéti se někomu, kořiti se.
Krummgefäß, n. baňatá, wypuklá nádoba.
Krummhals, m. stranoblávek.
Krummhälsig, adj. křiwokrký, mor. krkohlawý, obstipus.
Krummhändig, adj. křiworuký.
Krummhaue, f. tesel, tesljk.
Krummholz, n. beym Brauer, rozpárka; beym Fleischhauer, křiwodrew (krampolec), am Schiffe, kleč.
Krummholzbaum, m. das Krummholz, hornj borowice, sl, kosodřewina, pinus montana, *Lin.*

Krummholzöl, n. krumpolcowý oleg.
Krummkopf, m. křiwohláwek, stranohláwek.
Krummköpfig, adj. křiwohlawý, stranohlawý.
Krümmling, adj. křiwolaký, křiwoliný.
Krummmacher, m. pletichář
Krummmaulig, adj. křiwohubý, křiwowský.
Krummnasig, adj. křiwonosý.
Krummschnabel, m. křiwka, křiwonoska, loxia curvirostra, *L.*; mit dem obern Schnabel rechts, křiwonoska prawonosá, prawonoska; links, lewonosá, lewonoska.
Krummstab, m. biskupská berla.
Krummstroh, n. matená sláma, matenice, drchanice, drchanka, métýnka, splažená sláma, mor. mrwa, zmrwená sláma.
Krümmung, f. křiwolakost, křiwost, s. Krümme.
Krünitz, m. křiwka, s. Grünitz.
Krüppel, m. mrzák; fœm. mrzačka; zum Krüppel werden, mrzákem býti.
Krüppelig, adj. mrzácký; ein krüppeliger Mensch, mrzák.
Kruspel, f. křupka, s. Knorpel.
Kruste, f. kůra, kůrka, crusta. 2) von einem Ausschlage, strup.
Krustig, adj. kornatý; okoralý; strupnatý.
Krütze, f. železný pohrabáč.
Krystall, m. křišťál, crystallum. Die Krystallblüthe, křišťálowý kwět; der Krystallspiegel, křišťálowé zrcadlo.
Krystallisation, f. křišťalowánj.
Krystallisieren, v. a. křišťalowati, crystallizare.
Kübe, f. der Scherrahmen, snowadlo.
Kübel, m. ğbel, kbelec, děbernice, lacus; dim. das Kübelchen, Kübellein, ğbeljk, (beljk), ğbeljček; des Fleischhauers, necyčky, pl.; zum Waschen, střez, dřez.
Kübelscharre, f. šorna, škrabadlo.
Küben, v. n. bukati, cucubare; bubliti, bubulare.
Kübler, m. bednář
Küche, f. kuchyně, culina; dim. das Küchlein, kuchynka; die Küche bestellen, krmě nařjditi; strogiti. 2) die kalte Küche, studené gjdlo.
Küchen-, kuchařský: das Küchenamt, kuchařský auřad. 2) kuchyňský: der Küchenschreiber, kuchyňský pjsař.
Kuchen, m. placek, plačka, wdolek, gehněda; pokruta; ein runder, koláč; ein schlechter, mor. pagáč; ein geflochtener, pletenec; zusammengelegter, skládanice, zawřštěnec; ein flacher, nicht zusammen gelegter, rozwřštěnec; mürber, křebotinka, hnětinka; für die Dienstmägde, pohlodek; von Kornmehl, osauch, podplamenice; der am Sonntage Lætare gemacht wird, družbanec; s. auch Aschen-Brod-Käse-Honig-Mohnkuchen.
Kuchenbecker, m. koláčnjk; die Kuchenbeckerinn, koláčnice.
Küchengarten, m. zelnice.
Küchengeschirr, n. kuchyňské náčinj, nádobj.
Küchenherd, m. ohniště w kuchynj, záhřeb, f.
Küchenjunge, m. kuchtjk, sl. kuchta.
Küchenkelle, f. Küchenlöffel, m. měchačka, wařečka.
Küchenlatein, n. sprostná, chybná latina.
Küchenmagd, f. kuchyňská.
Küchenmeister, m. přednj kuchař, (kuchlmistr).
Küchenmesser, n. habán, habánský nůž, přjnoza.
Küchensalz, n. obecná sůl.
Küchenschelle, f. koniklec černý, Anemone pulsatilla, Lin.
Küchenschwalbe, f. die Bauernschwalbe, laštowka, wlaštowice, hirundo rustica.
Küchlein, n. kuře, kuřátko.
Kuckuck, m. kukačka, žežhulka, sl. kukučka. S. Guckuck.
Kuder, m. bey den Jägern, diwoký kocaur.
Kudern, v. n. klochceti.
Kufe, Schlittenkufe, f. sanice. 2) káď, lacus. 3) Salzkufe, prostice, bečka soli, sl. kupa.
Küfer, Küfner, m. bečwář.
Kugel, f. kaule, ol. kule, sl. kula, ğula, globus; dim. das Kügelchen, kulička. 2) zum Schießen, kulka. 3) von Glas, balatka;

balatka; von Stein, ráž, rážek. 4) Am Schenkelbein, gablko.
Kugelbahn, f. Hampeys.
Kugelbüchse, f. tažnice, tažená flinta, kulownice?
Kugeldistel, f. řjmský trn, Echinops *Linn.*
Kugelförmig, adv. kulowatý, kulatý.
Kugelhaupt, n. S. Kaulbars.
Kugelhippe, f. der Kugelhupf, okrauhlá bába.
Kugelicht, adv. kulowatý, kulatý.
Kugelkreisel, m. wlk.
Kugeln, v. n. kuliti se, kotáleti se.
Kugelrund, adv. kulatý, rotundus; — machen, okulatiti, zakulatiti.
Kugelründe, f. kulatost, rotunditas.
Kugelzieher, m. rameyzljk; wytahák?
Kuh, f. pl. Kühe, kráwa, vacca; dim. krawice, krawička; eine junge Kuhe, eine Kalbe, Färse, galowice; dim. galowička, galůwka; die das erste Mal kalbet, prwnička, sl. prwůška; eine schwarze Kuh, černuše; eine scheckige, stráča, eine röthliche, čerwyné; strohgelbe plawka; dunkelbraune, podpalka; die am Rücken weiß ist, pirta; Kühe halten, kráwy chowati, krawařiti. 2) Die blinde Kuh, slepá bába, schowawačka.
Kuh-, Küh-, krawj, krawský, vaccinus; der Kuhkäse, krawský seyr; die Kuhmilch, krawj mléko, krawské mljko.
Kühbilz, m. krawina, Boletus bovinus *Lin.*
Kühblume, f. žluták.
Kuhfladen, m. Kuhdreck, krawinec, krawské leyno.
Kuhhaar, n. krawj srst.
Kühhalter, m. krawař; die — inn, krawařka.
Kühhandel, m. krawařstwj, krawařenj; — treiben, krawařiti.
Kuhhaut, f. krawina, dim. krawinka.
Kühhirt, m. krawák, skoták.
Kuhkalb, n. telice telička.
Kühl, adj. chladný; der Tag wird kühl, délá se chladno: kühl werden, chladnauti; im Kühlen sitzen, seděti w chládku. adv. — ně.
Kühl-, chladicý; der Kühlbottich, chladicý káď; der Kühlofen, chladicý pec; die Kühlsalbe, chladicý mast.
Kühle, f. chlad, chládek; in der Kühle (so lange es kühl ist) spatzieren gehen, za chládku gjti na procházku.
Kühlen, v. a. chladiti, ochlazowati; das Wetter kühlt sich, oblaka se chladj. 2) fig. sein Müthchen kühlen, zlost, laskominy setřjti, žábu sy sehnati, explere animum. Die Kühlung, chlazenj, ochlazowánj. 2) chladný wětřjk.
Kühlwisch, m. kropáč.
Kühmensch, n. krawačka.
Kühn, adj. smělý, audax. 2) odwážliwý, opowážliwý, temerarius; kühn seyn, osměliti, osmělowati se; opowažowati se. adv. — le; — wě.
Kühnheit, f. smělost, audacia. 2) opowážliwost, přiwážčiwost, temeritas: sich die Kühnheit nehmen, opowážiti se.
Kühnlich, adv. směle.
Kühnrücken, m. králjčkowý zadek.
Kuhr, f. wýbor, wolenj; die Kuhr haben, na wůli mjti.
Kühren, Köhren, v. a. kohr, gekohren, woliti.
Kühschelle, f. hrkawka.
Kühschwanz, m. krawský ocas. 2) die Jungfer, šidlo, hadj hlawa, moteylice, libelulla grandis *Linn.*
Kühstall, m. krawský chljw, krawjn, krawiny, pl. krawnjk.
Kuhstrick, m. přjtěžka.
Kuhweitzen, m. černidlo, černeyš, pšenička. Melampyrum arvense *Linn.*
Kukummer, f. okurka, s. Gurke.
Külstern, v. a. drkati.
Kümmel, m. kmjn (laučnj), sl. rasca, carum *Linn.* 2) Der römische, řjmský kmjn, Cuminum *Linn.* 3) Der schwarze, černucha, smrkačka, černý kmjn, Nigella sativa *Linn.*
Kümmel-, kmjnowý; sl. rascowý; der Kümmel-

melbrantwein, kmjnowá kořalka, das Kümmelöhl, kmjnowý oleg. 2) Die Kümmelſuppe, poljwka s kmjnem, z kmjnu; der Kümmelkäſe, ſeyr s kmjnem.

Kümmelwaſſer, n. kmjnka, kmjnowá woda.

Kummer, m. zřjceniny, rum, ruinæ. 2) přjpowěd, ſtawuňk; Jemandes Güter mit Kummer belegen, ſtawowati něčj zbožj; Kummer ſuchen, připowědjti ſe.

Kummer, m. nauze, penuria; Hunger und Kummer leiden, hlad a nauzy třjti; Kummer und Elend, lopota, ſtaroſt, bjda, ærumna. 2) zkormaucenj, ſauženj, žaloſt, ſtaroſt; vor Kummer vergehen, ſtaroſtj chřadnauti.

Kümmerer, m. přjpowědnjk. 2) chuřawý gelen.

Kummerhaft, adv, zkormaucený, ſtaroſtliwý, ſtraſtný; adv. — ně.

Kummerklage, f. přjpowědnj žaloba.

Kümmerlich, adj. nuzný, lopotný; kümmerliches Auskommen haben, nuzně ſe oháněti, nuzowoti ſe, lopotowati ſe, lopotiti ſe to, adv. — ně.

Kummerlos, adj. bezlopotný, bezſtaroſtný, adv. — ně.

Kümmern, 1. v. a. ſtawowati. 2. v. n. kormautiti; das kümmert mich ſehr, to mne tuze kormautj; was kümmert dich das? co ge tobě do toho? 3. v. rec. kormautiti ſe, dolore affici, ſich zu Tode kümmern, vtrápiti ſe, vſaužiti ſe, ſtarati ſe; laß dich das nicht kümmern, nekormuť ſe pro to. S. Bekümmern.

Kümmerniß, f. ſtaroſt. S. Kummer. 2) Die heil. Kümmerniß, Sw. Staroſta.

Kummervoll, adj. wſſeček ſkormaucený, přelopotný, ſtaroſtliwý; adv. s welikau ſtaroſti, žaloſtně.

Kummet, Kummt, n. chomaut, helcium.

Kummethorn, n. Kummetſtock, m. kleſſtiny.

Kummkarren, m. Kippkarren, kára s korbau, kolečko.

Kumpf, adj. ſtumpf, kuſý.

Kumpf, m. Kumpen, tůně, hlubina, 2) hluboká mjſa. 3) wanička.

Kümpfel, m. tuleg.

Kund, adv. známo; kund machen, oznámiti, zprávu dáti; ſich kund geben, wygewiti ſe, prohláſyti ſe kund werden, na gewo přigjti.

Kundbar, adj. známý, zgewný, manifeſtus; etwas kundbar machen, ohláſyti, prohláſyti; kundbar werden, proneſti ſe.

Kunde, Kuntmann, m. Kunt, kupowač, kupowačka; er hat viele Kunden, moc lidem dělá; er iſt mein Kunde, kupuge, dáwá dělat v mne.

Kündig, adj. známý; ſ. Weltkündig.

Kundig, adj. powědomý, zběhlý w něčem, verſatus,

Kundſchaft, f. známoſt, um weiterer Kundſchaft willen, pro dalſſj známoſt. 2) zwědy; auf Kundſchaft ausreiten; na zwědy wygeti. 3) liſt na wyſwědčenau.

Kundſchaften, v. a. na poſluhy, na zwědy gjti, geti, ſſpehowati.

Kundſchafter, m. zpytáť, zwědač, ſſpehýř, auhledſſj, ſſpehaun; die — inn ſſpehaunka.

Künftig, adj. budaucý, potomnj, přjſſtj, futurus; die künftige Woche, s neděle, adv. budaucně.

Künftigkeit, f. budaucnoſt, potomnoſt.

Kunkel, f. kužel, 2) práſtwa, 3) der Kunkeladel, ſſlechtictwj po přeſlicy. fig. Eine alte Kunkel, babizna. Kunkelmann, m. práſtewnjk; — weib, práſtewnice.

Kunſt, f. pl. Künſte, kunſſt, kunſt, (kumſt); 2) vměnj; die freyen Künſte, ſwobodná vměnj, artes liberales: die ſchwarze Kunſt, černokněžſtwj, nigromantia (für necromantia). 3) řemeſlo, Schneiderkunſt. 4) die Waſſerſeige bei den Bäckern ſtrogidlo.

Kunſt=, řemeſlný, artificioſus; Ein Kunſtarbeiter, miſtrowný, kunſtowný řemeſlnjk, ein Kunſtwerk, řemeſlné djlo, miſtrowſtwj. Kunſtfärber, barwjř na kráſno.

Künſteley, f. tiplánj, 2) kunſtowné vdělané djlo.

Künſteln, v. a. tiplati ſe s něčjm. 2) den Wein, ſtrogiti wjno. 3) ljčiti; das iſt

zu gekünstelt, to gest přjliš wyljčeno, krauceno.
Kunstfeuer, u. strogený oheň.
Kunstgriff, m. zběhlost, fortel. 2) obmysl, auskok.
Kunstkamme, f. sklad řemeslných, kunstowných wěcy.
Künstler, m. vmělec, kunsstjř, artifex; die — inn, kunsstjřka, mistryně.
Künstlich, kunstreich, adj. kunstowný, vmělý; ein künstlicher Mann, vmělec. 2) mistrný, řemeslný, stwůrný, artificiosus; 3) ein künstlicher Zahn, falessný zub; künstliches Gold, strogené zlato; künstliche Schönheit, ljčená kráſa, adv. vměle, řemeslně, kunstowně, stwůrně.
Kunstrichter, m. rozſuzowač, poſuzowač, ſudič, criticus.
Kunstrichterey, f. ſudictwj.
Kunstverständig, adj. zběhlý w vměnj, w řemesle, w kunstu.
Kunz, m. kocaur. 2) kanec. 3) kuneš, t. g. konrád.
Küper, f. kád, kotel.
Küper, m. Küfer, bečwář.
Kupfer, n. měd, æs cyprium. 2) fig. měděné nádobj; ein Kupferstich, rytina na mědi. 3) vhry, trudowatina, trud w twáři.
Kupfer-, měděný, das Kupfererz, měděná ruda.
Kupfereidexe, f. padalec.
Kupfergeld, n. měďáky, měděné penjze.
Kupfergrün, n. rez mědi, Russ. měděnka.
Kupferhammer, m. kobyla, weliké kladiwo na měd. 2) huté, hamry měděné.
Kupfericht, adj. mědowitý, kupferichter Geschmack, chuť od mědi, mědowina.
Kupferig, adj. trudowitý, vhrowitý, lossticky. 2) měďnatý.
Kupfern, adj. měděný, cyprinus, ein kupferner Ofenkessel, měděnec, měděnec.
Kupferplatte, f. měděná tabulka, dſka.
Kupferrauch, m. vtreych.
Kupferschlag, m. okowiny z mědi.
Kupferschmied, m. kotlář, die — inn, kotlářka. Die Schmiede des Kupferschmiedes, kotlárna, das Handwerk, kotlářstwj.
Kupferstecher, m. rytec.
Kupferstecherey, f. rytectwj.
Kupferstich, m. rytba, rytina na mědi.
Kuppe, Kappe, f. wrch, wrssek hory; 2) am Nagel, hlawa, hlawizna.
Kuppel, f. Koppel, ſmečka; eine Kuppel Windhunde, ſmečka chrtů. 2) kuple, kaulaté klenutj.
Kupeley, f. ſwodnictwj, kupljřstwj, ruffiánstwj
Kuppeln, v a. ſpogiti. 2) fig. ſwáděti, ſwoditi, ſwéſti.
Kuppler, m. ſwodnjk, kupljř, ruffián, leno. die — inn, ſwodnice, kupljřka, ruffiánka.
Kuppmeise, f. Haubenmeise, kozljček.
Küranzen, teyrati. S. Koranzen.
Küraß, m. kyrys, brněnj.
Kürassierer, Kürassier, m. kyrysnjk, kyrysar.
Kurbe, Kurbel, f. klika.
Kurbelspieß, m. lowecký osstjp.
Kürbis, m. tykew, dim. tykwice, tykwička, cucurbita *Linn.*
Kürbis-, tykwowý; Kürbisflasche, tykwowá láhwice, tykwice.
Kürbisfeld, n. tykwisstě.
Kirschner, m. kozissnjk, kozessnjk, pellio; die — inn, kozessnice, kozessnjkowá. 2) der Kirschnerladen, kozessnický krám; das Kirschnerhandwerk, kozessnictwj.
Kurz, kürzer, adj. krátký, brevis; sehr kurz, kratičký, der Tag wird kürzer, dne vbýwá; 2) fig. den Kürzern ziehen, prohrati; zu kurz kommen, sskodu mjti, vgmu trpěti. 3) kurze Waare, drobné zbožj; kurze Brühe, hustá gjcha, omáčka; adv. krátce, breviter; kurz halten, na krátce držeti; vor kurzem, nedáwno; in kurzem, brzy, w mále; mach es kurz, děley zkrátka; kurz und gut, zkrátka, slowem; kurz vorher, málo před tjm; kurz darauf, málo, brzo potom; über lang und kurz, na dlauze, nebo na krátce; Jemanden kurz und lang nennen, nadáwati, přezdjwati někomu.
Kürze, f. krátkost, brevitas.

Kürzen, v. a. krátiti, zkrátiti; die Kürzung, zkrácenj.
Kurzhändig, adj. kratoruký, kratorucičký.
Kurzhälsig, adj. kratokrký mor. krkoblawý.
Kürzlich, adv. nedáwno, před krátkým časem.
Kurzsichtig, adj. krátkého zraku, přistrkawý, mhaurawý, mhaurán. 2) fig. krátkého rozumu, new tipný, newtipa.
Kurzsichtigkeit, f. krátkost zraku, fig. krátkost rozumu.
Kurzweile, f. kratochwile, kratochwil, žert.
Kurzweilen, v. n. Kurzweile treiben, kratochwiliti, kratochwil miti.
Kurzweilig, adj. kratochwilný, adv. — ně.
Kuß, m. pl. Küsse, pocelowánj, polibenj, osculum; dim. das Küßchen, polibenjčko, hubička; ein Handkuß, přitaulenj, obtaulenj.
Küssen, v. a. polibiti, libati, celowati, sl. božkati, boſkati, božkáwati; die Hand küssen, přitauliti mor. obtauliti ruku, sich küssen, viele Küsse geben, hubičkowati se. Das Küssen, polibenj, pocelowánj, obtaulenj.
Küssen, n. polſtářjk, poduſſka; Küßchen, Küßlein, polſtářjček, S. Kopfküssen.
Küste, f. pomoří, břeh, ora.
Küstel, f. ſſiſſka.
Küstenbewohner, m. pomořan.
Küster, m. Kirchner, kostelnjk, kapelnjk, aedituus; die — inn, kostelnice, kostelnjková, die Küsterey, kostelnictwj.
Küter, m. domowni řeznjk.
Kutsche, f kočár, kotčj wůz; dim. das Kütschchen, Kütschlein kočárek.
Kutscher, m. kočj; die — inn, kočowá.
Kutschieren, v. n. Kutschen, kočjrowati, koně westi.
Kutschpferd, n. kotčj kůň, kočárský kůň.
Kutte, f. kápě, flanda, habit, hazuka.
Kütte, f. kutna. S. Quitte.
Kuttel, f. Kuttelflecke, drſſtka, pl. drſſtky.
Kuttelhof, Schlachthof, m ſſlachtata, ſſlachta, gatka, pl.
Kuttelkraut, n. Quendel, mateřídauſſka, thymus serpillum *Linn.*
Kutten, v. a. kutiti, hrabati.
Kuttler, m. drſſtkář; die — inn, drſſtkářka.
Kutvogel, m. Grünfink, zwonek.
Küz, m. kozorůžce.
Küzeln, lektati. S. Kizeln.
Kux, m. ein Bergtheil, kukus, djl v hornjků.

Ende des ersten Theils.